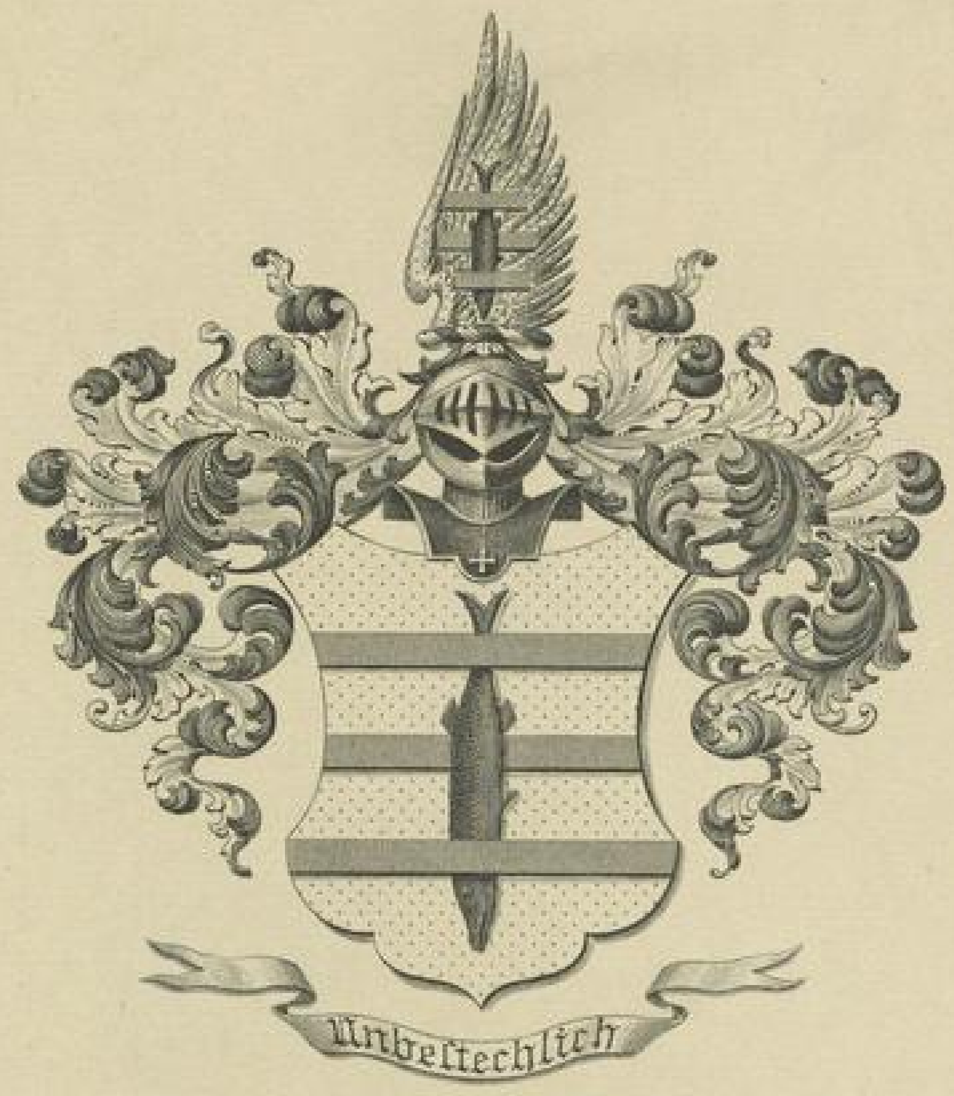
15

Italian, very early 14th century
Aristotle: Organon
Preceding leaf probably 11th century

John Frederick Lewis

[..]acet nos q̄s dn̄e
[..] pceptio scā misterii.
[p]ariter nob expiatio
[n]em tribuat & munim̄. p.
R̄S. Non p di[..]
[..]camus nos me[..]
[i]psos. sed dnm̄ nr̄m
[ih]m xpm. Nos autem
[se]ruos urōs p ihm. Qm̄
[d]s qui dix detenebri[s]
[lu]cē splendescere. inlu
[xi]t in cordib; nr̄is ad
inluminationē scien
[ti]e claritatis di. infacie
[ih]u xpi. Habem aut
thesaurū istum in uasis
[fic]tilib; ut sublimitas
[si]t uirtutis di. & nō
[e]x nobis. In omī tribu
[l]atione patimur. sed
[no]n angustiamur. A
[po]ramur. sed nō
[de]stituimur. Persecutio
[ne]m patimur. sed non de
[re]linquimur. Deicim[ur]

incorporibus nr̄is ma
nifestetur. Sec. Mathm
In illo tp. Transeunte ihu
secuti sunt eum duo
ceci clamantes & dicen
tes. Miserere nr̄ filii
dauid. Cum aut uenis
set domū. accesserunt
ad eū ceci. Et dicit
eis ihs. Creditis quia
possū hoc facere uob.
Dicunt ei. Utiq dn̄e.
Tunc tetigit oculos eorū
dicens. Scdm̄ fidem
urām fiet uob. Et ap
ti sunt oculi eorū. Et
comminat est illis ihs
dicens. Uidete nequis
sciat. Illi aut exeun
tes diffamauer eū in
totā terra illā. Egres
sis aut illis. ecce ob[tu]
lerunt ei hominem
mutū. & demonium
habentē. Et eiecto de

A. 48.

riset aut [illegible]
In prima [illegible] omnium
[illegible]
cubat [illegible]
omnes et castella. docens
in sinagogis eorum et
predicans euang[elium]
regni. Et curans om
nem langorem et om
nem infirmitatem.
Protector [illegible] DOM XIII.
noster aspice deus et re
spice in faciem xpi tui
quia melior est dies u
na in atriis tuis super
mi[lia] [illegible] P̄S Quam di
lecta. Secundum [illegible] OR.
Omnipotens sempiterne deus
da nobis fidei spei et
caritatis augmentum
et ut mereamur as
sequi quod promittis
fac nos amare quod
precipis [illegible]
[illegible] Galathe dic[illegible]

quasi in uno et semi
ni tuo qui est xps. Hoc
dico testamentum confir
matum a deo. que post
quadrigentos et tri
ginta annos facta
[illegible] irritam fac[it]
ad euacuandam promissi
onem. Nam si ex leg[e]
hereditas. iam non ex
missione. Abrahe au[tem]
per promissionem donauit
Quid igitur lex. Pro[pter]
transgressionem po[sita]
est. donec ueniret
semen cui promiserat or
dinata per angelos in
manu mediatoris.
Mediator autem unius
non est. deus autem u[nus]
Lex ergo aduersus [pro]
missa dei. absit. Si
enim data esset lex
que posset uiuificare,
ex lege esset iust[itia]

LIBER . POR PHI LII

Cum sit necessarium grisarori
et ad eam quae est apud aristotelem praedicamentorum
doctrinam nosse quid sit genus, quid species, quid
differentia, quid proprium et quid accidens, et ad diffini
tionum assignationem, et omnino ad ea quae in
divisione vel demonstratione sunt utilissima istarum rerum
speculatione, compendiosam tibi traditionem fa
ciens temptabo breviter velud introduc
tionis modo ea quae ab antiquis dicta sunt ag
gredi, altioribus quidem quaestionibus abstinens, simpliciores vero mediocriter co
niectans. Mox de generibus et speciebus illud quidem sive subsistant sive in
solis nudis purisque intellectibus posita sint, sive subsistentia corpo
ralia sint an incorporalia, et utrum separata a sensibilibus an in ipsis sen
sibilibus posita et circa ea constantia, dicere recusabo. Altissimum enim est
huiusmodi negotium et maioris egens inquisitionis. Illud vero quemadmodum de his
ac de propositis probabiliter antiqui tractaverunt et horum maxime peripatetici
tibi nunc temptabo monstrare.

Videtur autem neque genus neque species simpliciter dici. Genus enim dicitur et aliquorum se
cundum unum aliquid et ad se invicem collectio, secundum quam
significationem romanorum dicitur genus ab unius scilicet habitudine
dicti, romuli scilicet, et multitudinis habentium aliquam ad invicem eam
quae ab illo est cognationem, secundum divisionem ab aliis dictam gentibus. Dicitur autem et
aliter rursus genus quod est uniuscuiusque generationis principium, vel ab illo qui genuit
vel a loco in quo quis genitus est. Sic enim orestem quidem dicimus habere genus a tantalo,
illum autem ab hercule, et rursus pindarum quidem thebanum esse, pla
tonem atheniensem. Et enim patria est principium uniuscuiusque generationis quemadmodum qui

et pat. Hec autem videtur prima esse significatio. Romani enim sunt qui
descendunt ex genere romuli. et cecropides qui ex genere descendunt a
cecropis et eorum proximi. Et primum quidem appellatum est genus initium generationis.
deinde etiam multitudo eorum que sunt ab uno principio ut a rom-
mulo. Namque dicentes et ab aliis separantes dicebamus esse illam
collectionem esse romanorum genus. Aliter autem rursus genus dicitur cui suppo-
nitur species, ad horum fortasse similitudinem dictum: est enim et quoddam principium huius-
modi genus earum que sub se sunt specierum, videturque et multitudinem continere omnium que
sub eo sunt. Tripliciter ergo cum genus dicatur, de tertio apud phylosophos sermo
est; quod et describentes assignaverunt genus esse dicentes quod de pluribus et dif-
ferentibus specie in eo quod quid sit predicatur, ut animal. Eorum enim que predicantur ali-
a quidem de uno solo dicuntur sicut individua, ut socrates et hic et hoc. alia autem
de pluribus, quemadmodum genera species differentie propria et accidentia communiter sed non proprie ali-
cui. Est autem genus quidem ut animal, species ut homo, differentia vero ut rationale, proprium
ut risibile, accidens autem ut album, nigrum et sedere. Ab his ergo que de
uno solo predicantur differunt genera eo quod de pluribus assignata predicantur; ab his
autem que de pluribus a speciebus quidem quoniam species etsi de pluribus predicentur non tamen de
differentibus specie sed numero. homo enim cum sit species de socrate et platone predicatur
qui non specie a se invicem differunt sed numero. animal vero cum genus sit de homine et equo
et bove predicatur qui differunt a se invicem etiam specie non numero solum. A proprio
vero differt genus quoniam proprium de una sola specie cuius est proprium predicatur et de
his que sub ipsa specie sunt individuis, quemadmodum risibile de homine solo et
particularibus hominibus. genus autem non de una sola specie predicatur sed de pluribus et dif-
ferentibus specie. A differentia autem et ab his que communiter sunt accidentibus differt
genus quoniam etsi de pluribus et differentibus specie predicantur differentie et communiter accidentia
tamen non in eo quod quid sit sed in eo quod quale est predicantur. Interrogantibus enim illud

de quo praedicatur. non enim in eo quod quid sit differens praedicatur, sed magis in eo quod quale sit
Interrogati enim quale sit homo, dicimus rationale, et in eo quod quale est corvus dicimus quoniam
niger est. est autem rationale quidem differentia, nigrum vero accidens. Quando autem quid est homo in-
terrogamur, animal respondemus. erat autem hominis genus animal. Quare de pluribus praedicari
dividit genus ab his quae de uno solo sunt individuis praedicantur. differentibus vero
specie separat ab his quae sicut species vel sicut propria praedicantur. In eo quod quid sit praedi-
cari dividit a differentiis et communiter accidentibus, quae non in eo quod quid sit sed in eo quod quale est
vel quomodo se habens praedicantur. De quibus praedicatur; nihil ergo superfluum neque minus continet generis
Species autem dicitur de uniuscuiusque forma, secundum quam dictum est species dicta descriptio.
Priami digna est imperio. dicitur et species et ea quae est sub assignato
genere, secundum quod solemus dicere hominem quidem speciem animalis, cum sit genus animal, album autem
coloris speciem, triangulum vero figurae speciem. Quod si et genus assignantes speciei me-
minimus, dicentes quod de pluribus differentibus specie in eo quod quid sit
praedicatur, et speciem dicimus id quod sub genere est. Nosse autem oportet quoniam et genus alicuius genus
est, et species alicuius species est. Ideo necesse est in utrorumque rationibus utrisque
uti. Assignant igitur et sic speciem. species est quod ponitur sub genere, et de quo genus in eo quod
quid sit praedicatur. amplius autem et sic: species est quod de pluribus et differentibus numero in eo quod
quid sit praedicatur. Sed haec quidem assignatio specialissimae est, et quae solum species est. aliae vero
erunt et non specialissimarum. Planum autem erit quod dicitur hoc modo. in unoquoque
praedicamento sunt quaedam generalissima, et rursus alia specialissima, et inter generalissima
et specialissima sunt alia. Est autem generalissimum quidem super quod non est aliud superveniens
genus; specialissimum autem post quod non erit alia inferior species. Inter generalissimum
et specialissimum alia quae sunt eadem et genera et species, ad aliud et ad aliud sumpta. Sit
autem in uno praedicamento manifestum quod dicitur. Substantia est quidem et ipsa genus. sub
hac autem corpus. sub corpore autem animatum corpus. sub quo animal. sub animali vero rationale
animal. sub quo homo. sub homine vero Socrates et Plato et qui sunt particulares homines.

hic concludit particularum declarationem.

prima descriptio generis speciei

2a descriptio generis speciei

hic removet dubium

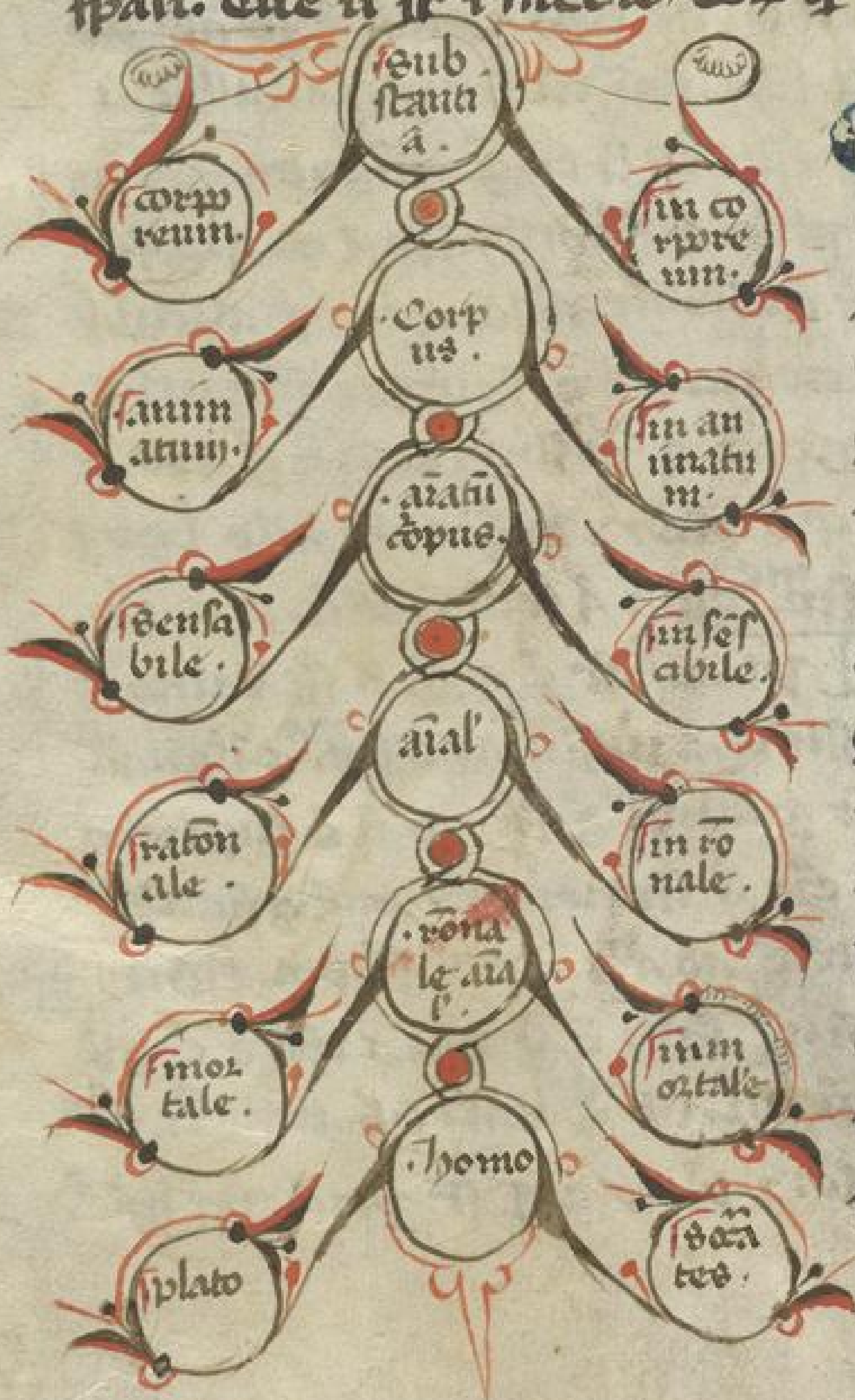
hic colligit illa de quibus traditur diffinitio et diffinitum

hic explanat diffinitionem speciei ... ponit ordinem generum et specierum ... [illegible]

hic ponit ordinem in substantia

Sz hor sba q gnali est q g sit solu, ho n spali et q so lu sit spes, cor n spes q e sbe. g n cor aiati, aiatu n cor spes e cor. g at aial, aial at spes q e cor aiati. g n roal aial, roale uo aial. spes e aial. g n hois, ho n spes q e rl aial. g at n ptic hoiu. sz solu spes. et ee q an idiuia p simu e. spes solu, n etia g. Quecaz g sba q cu supma g eo q nllo g ea g e. e gnalissi. g 1 ho cu sit spes postrr n sit alia isior nz alia cor q posst diuidi sz solu iidiua. i diuui e e so. 2 plato. spes erit sola. et ulti spes ut dcom e spali. Que n sr i medio, cor q q sup ipa sr erit spes. cor at q sb ipsis e erut gna.

h' qpat gnalissimu ad spalissimu et spale ad ... p queuenoiaz

h' qpat p diaz

Qr h q hnt duas hitudines. ea q est ad sriora sz q spes ipor ee dnr. et ea q e ad posteriora sz q gna ipor ee dnr. extma n una hnt hitudine. na gnalissi. ad ea q q posteriora sr ht hitudine. cu sit g oiu id q e suppmu. ea n q e ad sriora no ht. cu sit supmu 2 p pnn. spalissi at una ht hitudine ea q est ad sriora. q est spes. ea n q est ad iferiora no ht. iidiuor 2 spes de

POR.

spẽs ũ i͞diduoꝝ uelut ca otinẽs. gẽs at filioꝝ uelut qr q
ab eis otinet. Diffiniũt ḡ gn̄alissi͞m ita q̄ cũ gn̄ sit n̄ ē spẽs
et r͞us sͣ q̄ n̄ est supueniẽs gn̄. spalissi͞m uo q̄ cũ sit spẽs
n̄ est gn̄. et q̄ cũ sit spẽs nũq̄ diuidit̄ i spẽs. et q̄ d̄ plib; ⁊
diffẽntib; nũo i eo q̄ q̄d sit p̄d. Ea ũo q̄ i medio st̄ extremoꝝ
subaltn̄a uocãt gn̄a ⁊ spẽs. et unũqdq; ipoꝝ spẽs ēē ⁊ gn̄a di
cũt posit. ad aliud q̄d ⁊ ad aliud sũpta. ea ũo q̄ st̄ añ spẽalissima usq; ad gn̄a
lissi͞m asscẽdẽtia. ⁊ gn̄a dicũt̄ ⁊ spẽs ⁊ subaltn̄a gn̄a. ut agame
nō. atides. pellopides. tantalides. ⁊ ad ulti͞m iouis. Sz i fa
miliis q̄d p̄rũq; ad unũ reducũt̄ p̄ncipiũ. u͞g. ad iouē. In gn̄ib;
at ⁊ spẽb; n̄ sic se h̄nt. nec ē ē unũ gn̄ cõe oĩm ens. nec oĩa ei
dẽ gn̄is st̄ s̄z unũ suppmũ gn̄ quēadm̄ ar̄ dr̄. s̄z st̄ posita sic
i p̄dicamtis decẽ ē. p̄ decẽ gn̄a q̄si decẽ p̄ p̄n̄. ul̄ si oĩa q̄s
entia uocet, equiuoce iq̄ nũcupabit n̄ uniuoce. si ē unũ
unũ cõe eēt oĩm gn̄ ēs. uniuoce entia dicerẽt. cũ ũo de
cẽ sit p̄dicam̄ta p̄ma. s̄z n̄ ē solũ. n̄ et s̄z diffinitõis rõem q̄ s̄z
n̄ ē. Decẽ q̄d gn̄alissima st̄. spalissima ũo nũo q̄d quodã st̄ nō
tñ infinito. Indiuidua at̄ q̄ st̄ post spalissima i nũo q̄d īfinita st̄.
Quapp usq; ad spalissima a gn̄alissimis descẽdẽtē iubet pla
to q̄escere. descẽdere at p media diuidẽtē specificis drĩs. infinita ũo
relinq̄da dicit. nz ē ⁊ horũ posse fieri disciplina. Descẽdẽtib; ḡ
ad spalissima nēc est diuidētē p multitudinē ire. Asscẽdẽtib; ũo
ad gn̄alissima nēc colligē mltitudinē. Collectiuũ ē mlto
rũ i unā nãm spẽs ē. ⁊ mag̃ id q̄ gn̄ ē. pticularia ũo ⁊ sigla
ria eõ mltitudinē sēp diuid q̄ unũ ē. pticipatiõe ē spẽi p
plēs hoĩes unꝰ st̄. pticularib; at unꝰ ⁊ cõis plēs. Diuisiuũ ē est

hic ponit 2ª diffinitionem speciei.

hic incidit ... qoni.

hic declarat ...

hic ponit unā ...

semper quod significare est. collectivum autem est et adunativum quod commune. Assignato
autem genere et specie quid sit utrumque. et genere quidem uno, speciebus vero pluribus, semper
est in plures species divisio generis est. Genus quidem semper de specie praedicatur et omnia superiora
de inferioribus. species autem neque de proximo sibi genere neque de superioribus praedicatur, neque
enim conversio convertitur. Oportet autem aut aequa de aequis praedicari, ut hinnibile de equo,
aut maiora de minoribus, ut animal de homine. minora vero de maioribus
minime. neque enim animal dicas hominem esse, quemadmodum dicas hominem esse animal.
De quibus autem species praedicatur, de his necessario et genus speciei praedicabitur, et generis genus
usque ad generalissimum. Si enim verum est Socratem hominem dicere, hominem
autem animal, animal vero substantiam esse, verum est Socratem hominem dicere esse et animal
atque substantiam. semper enim superiora de inferioribus praedicantur. et species quidem de indi
viduo praedicabitur. genus autem et de specie et de individuis. generalissimum autem et de genere
et generibus, si plura sint genera media et subalterna, et de specie et de individu
is. Dicitur enim generalissimum quidem de omnibus sub se positis generibus speciebusque et de in
dividuis. genus autem quod ante specialissimum est de omnibus specialissimis et de individuis.
solum autem species de omnibus individuis. Individuum autem solum de uno particulari
praedicatur. Individuum est dictum Socrates et hoc album et hic veniens, et Sophronisci
filius si solus Socrates sit ei filius. Individua igitur dicuntur huiusmodi quoniam ex pro
prietatibus consistit unumquodque eorum quarum collectio numquam in alio est
eadem erit. Socratis enim proprietates numquam in alio quolibet erunt particularium.
hoc est quae sunt hominis. dico autem eius qui est communis, proprietates erunt eaedem in
pluribus. magis autem et in omnibus particularibus hominibus in eo quod homines sunt.
Continetur igitur individuum quidem sub specie. species autem sub genere. totum enim quoddam
est genus, individuum autem pars. species vero et totum et pars est, sed pars quidem alterius. to
tum autem non alterius sed in aliis partibus totum est. De genere quidem et specie, et quid genera
lissimum et specialissimum, et quae genera eadem et species sunt, quid etiam indivi
dua. et quot modis genus et species dicatur sufficienter dictum est.

Por.

Differentia vero communiter et proprie et magis proprie dicatur. Communiter quidem differre alterum ab altero dicitur quod alteritate quadam differt quolibet modo vel a se ipso vel ab alio. Differt enim Socrates a Platone alteritate, et ipse a se iam puero et iam viro, vel faciente aliquid vel quiescente, et semper in aliquo modo se habendi alteritatibus. Proprie autem differre alterum ab altero dicitur quando inseparabili accidente differt. Inseparabile autem accidens est ut nasi curvitas, caesitas oculorum, et cicatrix cum ex vulnere occalluerit.

Magis proprie autem differre alterum ab altero dicitur, quando specifica differentia distiterit, quemadmodum homo ab equo specifica differentia differt, id est rationali qualitate. Universaliter ergo omnis differentia alteratum facit cuilibet adveniens; sed ea quae communiter et proprie est alteratum facit, illa vero quae magis proprie aliud. Differentiarum enim aliae quidem faciunt alteratum, aliae vero aliud. Illae vero quae faciunt aliud specificae vocantur, illae vero quae alteratum simpliciter differentiae. Animali enim differentia adveniens rationalis aliud fecit et speciem animalis fecit; illa vero quae est movendi alteratum solum ab eo quod quiescit fecit. Quare haec quidem aliud, illa vero alteratum solum facit. Secundum ergo aliud facientes differentias divisiones fiunt a generibus in species, et diffinitiones assignantur quae sunt ex genere et huiusmodi differentiis. Secundum eas vero quae solum alteratum faciunt alteratio sola constituitur et aliquo modo se habendi permutatio.

A superioribus ergo rursus incipientibus dicendum est: differentiarum aliae quidem esse separabiles, aliae vero inseparabiles. Moveri enim et quiescere et sanum esse et aegrum et quaecumque his proxima separabilia sunt; at vero aquilum esse vel simum, rationale vel irrationale inseparabilia sunt.

Inseparabilium vero aliae quidem sunt per se, aliae vero per accidens. Nam rationale per se inest homini et mortale et disciplinae esse perceptibile; at vero aquilum esse et simum secundum accidens et non per se. Illae ergo quae per se sunt in ratione substantiae sumuntur et faciunt aliud secundum; illae vero quae per accidens sunt in ratione substantiae non sumuntur nec faciunt aliud sed alteratum. Et illae quidem quae per se sunt non suscipiunt magis et minus; illae vero quae per accidens et si inseparabiles sunt ergo

intensiones recipiunt et remissiones. Nam neque genus magis et minus predicatur de eo cuius
fit genus. neque generis differentie secundum quas dividitur. Ipse enim sunt que uniuscuiusque rationem complent.
esse autem unicuique unum et idem. neque intensionem. neque remissionem suscipiens
est; aquilum autem vel simum. vel coloratum. aliquid et intenditur et
remittitur. Cum ergo tres species differentie considerentur. et cum hee quidem sint sepa
rabiles. ille vero inseparabiles. et rursus cum inseparabilium hee quidem sint per se
ille vero per accidens. rursus earum que per se sunt differentiarum. alie quidem sunt secundum quas dividi
mus genera in species. alie vero secundum quas ea que divisa sunt specificantur. ut cum per se
differentie omnes huius sint animati et inanimati. sensibilis et insensibilis. rationalis et irrationa
lis. mortalis et immortalis. ea quidem que est animati et sensibilis differentia constitutiva
est animalis substantie. est enim animal substantia animata sensibilis. ea vero que est mortalis et im
mortalis et immortalis differentia. rationalis et irrationalis. divisive sunt animalis. per eas enim
genera in species dividimus. Sed hee quidem que divisive sunt differentie generum. completive
sunt et constitutive specierum. Dividitur enim animal rationali et irrationali differentia. et rursus
mortali et immortali differentia. Sed ea que rationalis est differentia et mortalis constitutiva
est hominis. rationalis vero et immortalis dei. Ille vero que sunt irrationalis et mortalis irrationa
lium animalium. Sic et cum supreme substantie cum ita divise sint animati et inanimati
differentia. sensibilis et insensibilis. animata et sensibilis congregate ad substantiam animal perfe
cerunt. Quoniam ergo hee eedem differentie aliquo quidem modo accepte fiunt constitutive. ali
quo autem modo divisive. specifice omnes vocantur. Et his maxime opus est
ad divisiones generum et diffinitiones. sed non his que sunt per accidens et inseparabiles
sunt. nec magis his que sunt separabiles. Quas et diffinientes dicunt.
Differentia est qua habundat species a genere. homo enim ab animali plus habet rationale et
mortale. animal enim neque ipsum nihil horum est. Nam unde haberent species differentias. neque
opposita habet. quoniam in eodem simul habebit opposita. Sed quemadmodum probant. pote
state quidem omnes habet sub se differentias. actu vero nullam. atque sic neque ex his que

[Left margin, in a later hand:]
hic ... magis de ... determinare et determinat ipsas
hic determinat de differentia. de ... differentia divisiva.
hic declarat que sunt divisive sunt constitutive [illegible]
hic removet [illegible] quoque.
hic [illegible] differentiam [illegible] de qua tractat [illegible]
hic diffinit differentiam de qua tractat.
hic removet [illegible] dubium.

[Right margin:] [illegible]

n̄ sꝫ ad sic. in oppo ̄ eni idē sꝫ. ¶ Diffiniūt aūt eā 2 h' m̄. dr̄ia ē q· hꝫ pon̄ 2 diffi̅ dr̄e.
d' plib' 2 dr̄ib' sꝫ̄ ī eo q' q̄le sit p̄z. rōale ē 2 mortale ī hꝫ declat̄ diffi̅ dr̄ia p̄ roēs
eo q' q̄le ē p̄z d' hoīe. s; n̄ ī eo q' q̄ ē. Cum ē ē hō īrogāmb'
nob' ouemēs ē dicē aīal. Quale aūt aīal īgsiti. qm̄ rōale ē
2 mortale oueniēter assignabim'. ¶ Reb' ē ex m̄a 2 for̄ ostituti hꝫ declat̄ p' ptaq̄ ad res nāles ꝫ artificiales.
bus. ul' ad silitudinē ꝑportionē mate 2 for̄ ostitutioēꝫ hn̄tib'
q̄madꝫ statua ex m̄a ē eris. for̄ aūt ex fig̃. sic 2 hō ōs 2 sīr ex g̃
q̄ silr ꝑportionalr̄ q' ōsistit ex g̃. ex for̄ aūt dr̄a. totū aūt h. aīl'
rōale 2 mortale hō ē. q̄madm̄ illic statua. ¶ Descbūt aūt hui' hꝫ declat̄ 3 diffi̅ dr̄e.
dr̄aꝫ 2 hoc m̄. Dr̄a ē q' ē aptū natū diuidē q̄ sb eodē g̃ sꝫ.
ut rōale 2 irōale diuidit hoīeꝫ 2 asinū q' sꝫ sb aīali. ¶ Assignāt hꝫ declat̄ 4 diffi̅ dr̄e.
aūt 2 h' m̄. Dr̄a ē q̄ differt a se sigla. Naꝫ s; g̃ n̄ differt. Sum'
ē aīalia rōabilia nos 2 dij. s; additū mortale sepat nos ab
illis. ¶ Interī aūt pscrutātes 2 spectlantes dr̄aꝫ dicūt n̄ q' hꝫ pon̄ 5 diffi̅ dr̄e.
libet eoꝫ q̄ sb eodē g̃ sꝫ diuidētiū eē dr̄aꝫ. s; q' ad eē oduē
2 q' ei' q' ē eē rei ps ē. Nā ē q' aptū natū ē nauigare ēt
hoīs dr̄a. s; ꝓpriū sit hoīs. Dicim' ē aīaliū h' q' apti sꝫ ad na
uigād' illa uo mīme. diuidētes ab alijs. s; aptū natū ad na
uigād' nō eāt opletiū sꝫ. nec ei ps. s; aptitudo q̄dā ē ei.
Ideo qm̄ n̄ ē tal'. q̄les spēce dr̄e dr̄ir. ect g̃ spēce dr̄e q̄cūq; q
aliūꝫ faciūt spēm. 2 q̄cūꝫ ī eo q' q̄le ē accipiūt. et d' dr̄is q' isia

P Ropriū ū q̄drifariā diuidit. ¶ Nā id q' soli alicui ꝫ sufficiūt hꝫ declat̄ ꝑpriū q̄le. ꝑpo. declat̄ diffi̅
spēi accidit. 2 si n̄ oī. ut hoī mediciū eē ul' geometrez.
et q' oī accidit 2 si n̄ soli. ut hoī eē bipedē. et q' soli 2 oī 2 3 accepto.
aliquīde. ut hoī ī senectute canescē. Quartū ū ī q̄ ouenit oī 4 accepto.
2 soli 2 sēp. q̄mad' hoī eē risibile. Nā 2 si n̄ ridet. tn̄ risibile hꝫ remouꝫ dubiū.

dicitur non quod iam rideat sed quod aptum natum sit ad ridendum. Hoc autem semper est ei
naturale, ut equo hinnibile. Haec autem proprie nominantur propria, quoniam et convertuntur:
est, quod equus est est hinnibile, et quod est hinnibile est equus.

Accidens est quod adest et abest sine subiecti destructione vel corruptione.
Dividitur autem in duo, in separabile et in inseparabile. Namque dormire est
accidens separabile. Nigrum vero inseparabiliter esse corvo et ethiopi accidit. Potest
autem subintelligi corvus albus et ethiops amittens colorem, praeter subiecti
corruptionem. Diffiniunt autem sic quoque: accidens est quod contingit eidem esse vel non
esse, vel quod neque genus est neque species, neque differentia, neque proprium, semper autem in subiecto est subsi-
stens. Omnibus determinatis quae proposita sunt, dico autem genere, specie, differentia, proprio et ac-
cidente, dicendum est quae eis communia sunt et quae propria.

Commune quidem est omnibus de pluribus praedicari. Sed genus quidem de speciebus et de individuis,
et differentia similiter. Species vero de his quae sub ipsa sunt individuis. Accidens proprium
de specie cuius est proprium, et de his quae sub ipsa sunt individuis. Accidens autem de speciebus
et de individuis. Namque animal de equis et bubus praedicatur quae sunt species,
et de hoc equo et de hoc bove quae sunt individua. Irrationale autem de equis et bobus
et de his quae sunt particularia praedicatur. Species autem, ut homo, solum de his quae sunt par-
ticulares homines praedicatur. Proprium autem, quod est risibile, et de homine et de his qui sunt
particulares. Quod est accidens inseparabile, et moveri de equo et homine, quod est
accidens separabile. Sed principaliter quidem de individuis, secundo vero de his quae sunt
de individua. Commune autem generis est et differentiae continentia specierum; continet enim
differentia species, etsi non omnes quot genera. Rationale enim, etsi non continet ea quae
sunt irrationalia ut genus animal, sed continet hominem et deum quae sunt species.
Et quaecumque praedicantur de genere ut genere, et de his quae sub ipso sunt speciebus praedicantur; et quaecumque
de differentia praedicantur ut differentia, et de ea quae ex ipsa est specie praedicabuntur. Nam cum
sit genus animal, non solum de eo praedicatur ut genus substantia et animatum, sed et quae de his

[illegible]

quae sub animali sunt speciebus omnibus praedicatur et usque ad individua. Cum sit differentia
rationale praedicatur de eis ut differentia. i. rationale. non solum autem quod rationale est. sed etiam
speciebus de his quae sub ipsis sunt praeter illud quod praedicatur ut differentia. Commune autem est et perempto genere
vel differentia similiter perimi quae sub ipsis sunt. Quemadmodum si non sit animal non est
equus neque homo. Ita si non sit rationale nullum erit animal quod utatur ratione. Proprium
autem generis est de pluribus praedicari quam species differentia proprium et accidens. Animal autem de
homine equo ave et serpente quadrupes de solis quattuor pedes habentibus. homo
vero de solis individuis. et hinnibile de equo et de his qui sunt particulares.
Item autem differentias acceptas quibus dicitur genus non eas quae complent substantiam generis.
Amplius genus continet differentias potentia. animalis enim hoc quidem rationale est illud vero irrationa-
le. Amplius quod genera priora sunt his quae sunt sub se positis differentiis. propter quod simul
eas inferunt. non autem simul auferuntur. sublato enim animali aufertur rationale
et irrationale. differentiae vero non auferunt genus. nam si omnes interimantur tamen substantia anima-
ta sensibilis subintelligitur quod est animal. Amplius genus quidem in eo quod quid est. differentia
vero in eo quod quale est praedicatur. quemadmodum dictum est. Amplius quod genus unum est secundum unamquamque
speciem ut est hominis id quod est animal. differentiae vero plurimae. ut rationale mor-
tale et immortale mentis et disciplinae quibus ab aliis differt. et genus
et consimile est materiae. formae vero differentia. Cum autem sit alia quoque communia et alia propria generis
et differentiae nunc ista sufficiant. Genus vero et species commune quidem habent quemadmodum dictum est
de pluribus praedicari. Sumatur autem species ut species non etiam ut genus si fuerit idem
species et genus. Commune autem his est et priora esse de quibus praedicantur et totum quid-
dam esse utrumque. Differunt autem quoniam genus quidem continet species. species vero conti-
nentur et non continent genera. In pluribus enim est genus quam species. genera enim praeiacere oportet
et informata specificis differentiis perficere species. unde et priora sunt naturaliter genera
et simul interimentia. Et species quidem cum sit genus est. genus vero cum sit non omnino erit
species. Et genera quidem univoce de speciebus praedicantur. species vero de generibus minime

Amplius genus habundat continentia earum que sub se sunt specierum. Species vero a generibus
habundant propriis differentiis. Amplius neque species fiet umquam generalissimum, neque genus fiet
specialissimum. Generis et proprii commune est sequi species. Nam si homo est, animal est, et si
homo est, risibile est. Et equaliter predicari genus de speciebus et proprium de his que illo
participant. Equaliter enim et homo et bos animal, et Cicero et Cato risibile.
Commune autem est et univoce predicari genus de propriis speciebus, et proprium de his quorum est
proprium. Differt autem quoniam genus quidem prius est, posterius vero proprium. Oportet enim prius esse animal, deinde
dividi differentiis et propriis. Et genus quidem de pluribus predicatur speciebus, proprium vero de una so-
la specie cuius est proprium. Et proprium quidem conversim predicatur de eo cuius est proprium, genus vero de nullo
vero conversim predicatur. Nam neque si animal est, homo est, neque si animal est, risibile est. Si vero homo est,
risibile est, et e converso. Amplius quoque proprium omni inest cui est proprium, et soli et semper; genus vero
omni speciei cuius fuerit genus et semper, non autem soli. Amplius species quidem interempta non simul interimit
genus, proprium vero interemptum simul interimit quod est proprium, et eo interempto cuius est proprium
et ipsum simul interimitur. Generis vero et accidentis commune est quod est de pluribus predicari ut dictum
est, sive separabilium sit sive inseparabilium. Etenim moveri de pluribus,
nigrum de corvis, Ethyopibus et de aliquibus inanimatis predicatur. Differt autem
genus ab accidente, quoniam genus quidem ante species est, accidentia vero speciebus posteriora sunt;
nam et si inseparabile sumatur accidens, tamen prius est illud cui accidit quam accidens.
Et genera quidem que participant equaliter participant, accidentia vero non equaliter. Intensionem enim
et remissionem suscipiunt participationes accidentium, generum vero minime. Et accidentia quidem
in individuis principaliter subsistunt, genera vero et species naturaliter individuis prio-
ra sunt. Et genera quidem in eo quod quid sit predicantur de his que sub eis sunt, accidentia vero in
eo quod quale aliquid est vel quomodo se habet unumquodque. Qualis enim est sit Ethiops interro-
gatus, dicas quoniam niger est, et quomodo Socrates se habet, dicas quoniam sedet vel
ambulat. Genus igitur quomodo ab aliis differt dictum est. Contingit autem unumquodque aliorum
differre ab aliis quattuor. Ut cum quinque sint, unumquodque ab aliis quattuor differt

.e. quoniam sunt .20. omnes differentie, sed semper posterioribus enumeratis et secundis quidem
una differentia superatis propterea quod iam supra est, tertiis vero duabus, quartis vero
tribus, quintis .4. .10. omnes sunt, .4. .3. due una. Genus vero differt a differentia, specie,
proprio et accidente. Quatuor igitur omnes differentie sunt. Differentia vero quo differt a genere
dictum est quando quo differt genus dicebatur. Relinquitur igitur quo differentia differunt a
specie, proprio et accidente dictum est, et sunt .3. Rursus species quo differt a differentia dictum
est quando quo differt genus a specie dicebatur. Relinquitur igitur ut quo dif-
ferunt species a proprio et accidente. Due igitur et sunt iste differentie. Proprium autem quo-
modo differat ab accidente relinquitur; nam quo a specie, differentia et genere differat
dictum est in illorum ad ipsum differentiis. Quatuor igitur sumptis generibus ad alia
differentiis, differentie vero tribus, duabus autem speciei, una autem proprii ad accidens, .10. erunt omnes,
quarum .4. que erant generis ad reliqua superius demonstravimus. Commune igitur est
differentie et speciei equaliter participari; hominem enim equaliter participant omnes particulares homines
et rationali differentia. Commune est et semper adesse his que ea participant; semper enim Socrates
est rationalis et semper est homo. Proprium autem differentie est in eo quod quale sit predicari. Nam et
si homo velud qualitas accipiatur, non simpliciter erit qualitas, sed secundum id quod genus
advenientes differentie ipsam constituunt. Amplius quod differentia in pluribus quam speciebus sepe
consideratur, ut quadrupes in pluribus animalibus specie differentibus; species vero
in solis his que sub una specie sunt individuis. Amplius differentia prior est ab ea specie
que est secundum ipsam; simul enim ablatum rationale interimit hominem, homo vero interemptus non au-
fert rationale cum sit deus. Amplius quod differentia componitur cum alia differentia; rationale enim
et mortale composita sunt in substantiam hominis; species vero speciei non componitur ut gig-
net aliam speciem. Quedam enim equus cum quodam asino permiscetur ad mu-
li generationem, equus autem simpliciter asino numquam conveniens perficiet mulum.
Differentia vero et proprium commune quod habent equaliter participari ab his que eorum rationem
suscipiunt; equaliter enim rationalia rationalia sunt, et risibilia risibilia sunt

et semper est adesse omni universaliter esse est. Si non est communis quod est bipes vel substantia
perimitur. Sed id ad quod natum semper fieri dicitur non quod semper videatur. Proprium autem
differentia est quoniam hoc quidem de pluribus speciebus dicitur saepe, ut rationale de homine et de deo,
proprium vero de una sola specie cuius est proprium. Differentia autem in illis est consequens quorum
est, sed non convertitur; propria vero convertuntur pariter de his quorum sunt propria. Ideo converti-
tur. Differentiae autem et accidentis commune est de pluribus dici. Commune vero est ad ea quae sunt
inseparabilia accidentia semper et omnibus adesse. Bipes enim semper adest corvis omnibus,
nigrum omnibus corvis similiter. Differt autem quoniam continet et non continetur differentia;
continet enim rationalitas hominem. Accidentia vero quodammodo continent et continentur;
continentur quidem quoniam in pluribus sunt, continent eo quod non unius accidentis susceptibilia
sunt substantiae. Et differentia quidem non recipit magis et minus, accidentia vero suscipiunt,
et impermixtae quidem sunt omnes differentiae, mixta vero sunt omnia accidentia. Huiusmodi communio-
nes et proprietates differentiae et ceterorum sunt. Species vero quomodo differt a genere et differen-
tia dictum est in eo quod diceremus quomodo genus ab accidente et quomodo differentia dif-
ferret ab accidentibus. Speciei vero et proprii commune est de se invicem praedicari. Nam si
homo est risibile est, et si risibile est homo est. Risibile vero quoniam secundum id quod
natum est dici saepe iam dictum est. Aequaliter enim sunt species his quae eorum participant
et quorum propria sunt propria. Differt autem species a proprio quoniam species quidem et
aliis genus esse potest, proprium vero et aliarum specierum esse impossibile est. Et species quidem
subsistit ante proprium, proprium vero postea fit in specie. Oportet enim hominem esse ut risibile sit.
Amplius species quidem semper adest actu in subiecto, proprium vero aliquando actu, semper autem po-
testate. Homo enim semper actu est, Socrates vero non semper ridet quamvis natus semper sit risibilis.
Amplius quorum termini sunt differentes et ipsa sunt differentia. Est autem speciei quidem esse sem-
per sub genere et de pluribus differentibus numero in eo quod quid sit praedicari, proprii vero solum et
semper et omni adesse. Speciei vero et accidentis commune est de pluribus praedicari.
Rarae vero aliae sunt communitates propterea quod plurimum a se distat accidens et

cui accidit. propria vero utriusque sunt speciei quidem in eo quod quid est praedicari de his quorum est species. accidentis vero in eo quod quale quiddam est vel aliquo modo se habens. ad unamquamque substantiam individuam una quidem specie participari, pluribus vero accidentibus separabilibus et inseparabilibus. species quidem autem potest prius intelligi quam accidentia vel si sint inseparabilia. oportet enim subiectum esse prius ut illi aliquid accidat. accidentia vero posterioris. et speciei quidem participatio aequaliter est. accidentis vero vel si inseparabile sit non aequaliter. ethiops enim ab ethiope habebit colorem vel magis intensum vel remissum secundum nigredinem. Restat igitur de proprio et accidente dicere. quomodo enim proprium a specie et genere et differentia differat dictum est. Commune autem est proprio et inseparabili accidenti quod praeter ea numquam consistunt ea in quibus considerantur. quemadmodum enim praeter risibile non subsistit homo. ita praeter nigredinem non subsistit ethiops. et quemadmodum semper et omni adest proprium, sic et inseparabile accidens. Differt autem proprium quoniam uni soli speciei adest. ut risibile homini. inseparabile vero accidens, ut nigrum non soli ethiopi sed et corvo adest, et carboni et ebano et quibusdam aliis. quare proprium convertitur pariter de eo cuius est proprium et cuius inseparabile. accidens vero conversionem non patitur. et proprietatum quidem aequalis est participatio. accidentium vero haec quidem magis illa vero minus. Sunt autem et aliae communitates vel proprietates eorum que dicta sunt. sed sufficiunt haec ad discretionem eorum communitatisque traditionem. Deo gratias amen.

Equivoca dicuntur quorum solum nomen commune est, ratio vero substantiae secundum nomen diversa, ut animal homo et quod pingitur. horum enim solum nomen commune est, ratio vero substantiae secundum nomen diversa est. Si enim quis assignet quid sit utrumque eorum quo sint animalia, propriam assignabit utriusque rationem. Un

hic diffinit equivoca.

hic explanat diffinitionem.

Iste liber vocatur liber predicamentorum [illegible]

Univoca vero dicuntur quorum et nomen commune est et secundum illud nomen eadem ratio substantiae, ut animal homo atque bos. communi enim nomine utrique animalia nuncupantur, et est ratio substantiae eadem. si quis enim assignet utriusque rationem, quid utrorumque sit quo sit animalia, eandem assignabit utriusque rationem. Denominativa vero dicuntur quaecumque ab aliquo solo differentia casu secundum nomen habent eandem appellationem, ut a grammatica grammaticus et a fortitudine fortis. Eorum enim quae dicuntur alia quidem secundum complexionem dicuntur, alia vero sine complexione. ea quidem quae sunt secundum complexionem dicuntur, ut homo currit, homo vincit; ea vero quae sine complexione, ut homo, bos, currit, vincit. Eorum vero quae sunt alia de subiecto quodam dicuntur, in subiecto vero nullo sunt, ut homo de subiecto quidem dicitur aliquo homine, in subiecto vero nullo est. Alia vero in subiecto quidem sunt, de subiecto vero nullo dicuntur. In subiecto autem dico esse quod cum sit in aliquo non sicut quaedam pars, impossibile est esse sine eo in quo est, ut quaedam grammatica in subiecto quidem est in anima, de subiecto vero nullo dicitur, et quoddam album in subiecto quidem est in corpore, omnis enim color in corpore est, de subiecto autem nullo dicitur. Alia vero et de subiecto dicuntur et in subiecto sunt, ut scientia in subiecto quidem est in anima, de subiecto vero dicitur ut de grammatica. Alia vero neque in subiecto sunt neque de subiecto dicuntur, ut aliquis homo vel aliquis equus. nihil enim horum neque in subiecto est neque de subiecto dicitur. simpliciter autem quae sunt individua et numero singularia de nullo subiecto dicuntur. In subiecto autem nihil prohibet esse. quaedam enim grammatica in subiecto est. Quando alterum de altero praedicatur ut de subiecto, quaecumque de eo quod praedicatur dicuntur, omnia et de subiecto dicentur, ut homo de quodam homine praedicatur, animal autem de homine. ergo et de quodam homine animal praedicabitur. quidam enim homo et homo est et animal. Diversorum generum et non subalternatim positorum diversae sunt species et differentiae, ut animalis et scientiae. animalis quidem differentiae sunt gressibile, volatile et bipes. scientiae vero nulla earum est. neque enim scientia differt a scientia in eo quod bipes sit. Subalternorum vero generum nihil prohibet easdem esse species et differentias. superiora enim de inferioribus praedicantur. quare quaecumque praedicati differentiae fuerint, eaedem erunt et subiecti. Eorum quae secundum nullam complexionem dicuntur singulum aut

substantiam significat aut quantitatem aut qualitatem aut ad aliquid aut ubi aut quando aut situm
aut habere aut facere aut pati. Est autem substantia quidem ut figuraliter dicere ut homo
equus; quantitas ut bicubitum et tricubitum; qualitas ut album; ad aliquid
ut duplum et maius; ubi ut in loco; quando ut heri; situm esse ut
sedet iacet; habere ut calciatum esse et armatum esse; facere ut secare
et urere; pati ut secari et uri. Singula igitur eorum quae dicta sunt i-
psa quidem per se in nulla affirmatione dicuntur; horum autem ad se invicem complexione
affirmatio fit. Videtur autem omnis affirmatio vel vera vel falsa esse. Horum autem quae
secundum nullam complexionem dicuntur singula neque vera neque falsa sunt, ut homo, currit, vincit.
Substantia autem est quae proprie et principaliter et maxime dicitur, quae neque de subiecto dicitur neque in subiecto est, ut
aliquis homo vel aliquis equus. Secundae autem substantiae dicuntur species in quibus illae quae principaliter
substantiae dicuntur insunt, hae et specierum earum genera, ut aliquis homo in specie quidem est in homine, genus
vero speciei animal est. Secundae ergo hae dicuntur substantiae ut homo atque animal. Manifestum est autem
ex his quae dicta sunt quoniam eorum quae de subiecto dicuntur necesse est et nomen et rationem de
subiecto praedicari, ut homo de subiecto aliquo homine praedicatur et nomen et ratio. Quidam enim homo et homo est
et animal rationale et mortale est. Quare et nomen et ratio praedicatur de subiecto. Eorum vero quae sunt in
subiecto in pluribus quidem neque nomen neque ratio praedicatur de subiecto. In aliquibus autem nomen nihil prohibet de
subiecto nomen aliquando praedicari, rationem vero impossibile est, ut album cum in subiecto sit in corpore praedicatur
de subiecto. Dicitur enim corpus album. Ratio vero albi numquam praedicatur de corpore. Alia vero omnia
aut de subiectis dicuntur principalibus aut in subiectis sunt. Hoc autem est manifestum
ex illis quae per singula proponentur, ut animal de homine praedicatur, ergo et de aliquo homine
animal praedicatur. Nam si de nullo aliquorum hominum dicetur, nec omnino de homine praedicatur.
Rursus color in corpore est, ergo et in aliquo corpore. Nam si non in aliquo corpore singulorum,
nec omnino in corpore erit. Quare alia aut de subiectis dicuntur principalibus aut
in subiectis eorum sunt. Non ergo existentibus primis substantiis impossibile est aliquid aliorum esse.
Omnia enim alia aut de subiectis eorum dicuntur aut in subiectis eorum sunt. Secundarum

vero substantiarum magis est substantia species quam genus. est enim propinquior primae substantiae. Si quis enim assig-
nabit primam substantiam quid est, evidentius et convenientius assignabit speciem proferens quam genus
ut quendam hominem assignando manifestius assignabit hominem quam animal. Illud enim
proprium est hominis alicuius. hoc autem communius. et cum aliquam arborem reddideris, mani-
festius arborem assignabis quam plantam. ¶ Amplius primae substantiae eo quod omnibus aliis
subiectae sunt, et alia omnia de his praedicantur vel in eis sunt, ideo maxime dicuntur substantiae. Sicut
autem primae substantiae ad alia se habent, sic et species ad genus se habet. subiacet
enim species generi. genera quidem de speciebus praedicantur, species autem de generibus non convertuntur. Quare et ex his
species genere magis est substantia. Ipsarum vero specierum quaecumque non sunt genera, nihil magis altera ab al-
tera substantia est. nihil enim familiarius assignabis de aliquo homine assignando hominem
quam de aliquo equo equum. Similiter autem et primarum substantiarum nihil magis altera altera substantia est.
nihil enim magis aliquis homo substantia est quam aliquis bos. ¶ Merito autem post primas substantias
solae aliorum species et genera secundae substantiae possunt dici. Solae enim indicant primas substantias
eorum quae praedicantur. Aliquem enim hominem si quis assignaverit quid est, speciem quidem vel genus assignando
familiariter assignabit, et manifestius faciet assignando hominem quam animal.
aliorum vero quodlibet si assignaverit, extranee assignabit, velut album aut
currit vel quodlibet talium reddens. Quare merito hae solae substantiae dicuntur. ¶ Amplius primae
substantiae eo quod aliis subiacent, propter hoc substantiae dicuntur. Sicut autem primae substantiae ad omnia se habent,
ita species et genera primarum substantiarum ad reliqua omnia se habent. de his enim reliqua
omnia praedicantur. Aliquem enim hominem dices grammaticum. ergo et hominem et animal
dices grammaticum, similiter et in aliis. ¶ Commune est autem omni substantiae in subiecto non esse.
Prima namque substantia nec de subiecto dicitur nec in subiecto est. Secundarum vero sic manifestum quoniam
quod nulla est in subiecto. Homo enim de subiecto quodam homine dicitur, in subiecto nullo est. non enim est
in aliquo homine homo. Similiter autem animal de subiecto quodam dicitur aliquo homine, non est autem animal
in aliquo homine. ¶ Amplius autem eorum quae in subiecto sunt nihil prohibet nomen aliquando de
subiecto praedicari, rationem vero impossibile est. Secundarum vero substantiarum praedicatur de subiecto nomine et ratione

rationem namque hominis de aliquo homine praedicabis et animalis. Quare non erit substantia eorum
quae in subiecto sunt. Non est autem hoc substantiae proprium, sed differentia quoque in subiecto non est. bipes
enim et gressibile de subiecto dicitur homine, in subiecto vero nullo est. non est enim in homine bipes neque
gressibile. Amplius ratio quoque differentiae de eo dicitur de quo differentia ipsa praedicatur. velut
si gressibile de homine dicitur, et ratio gressibilis de homine praedicatur. est enim homo gressibilis.
Non nos autem conturbent substantiarum partes quae ita sunt in toto quasi in subiecto, ne forte
cogamur non esse eas substantias confitenti esse. In subiecto enim esse dicuntur quae tamquam par-
tes sunt in aliquo. Inest autem substantiis et differentiis hoc, omnia univoce ab his praedicari.
Omnia enim quae ex his sunt praedicata, aut de individuis aut de speciebus praedicantur. A
prima namque substantia nulla fit praedicatio. de nullo enim subiecto dicitur. secundarum vero
substantiarum species quidem de individuis praedicatur. genus autem et de specie et de individuis praedicatur. Similiter autem differentiae
de speciebus et de individuis praedicantur. rationem quoque suscipiunt primae substantiae specierum et generum, et
species quoque generis. quaecumque enim de praedicato dicuntur, eadem et de subiecto dicentur. Similiter autem et
differentiarum rationem suscipiunt species et individua. univoca autem sunt quorum et nomen commune
est et ratio eadem. Quare omnia quae ex substantiis et differentiis sunt univoce dicuntur. Omnis
autem substantia videtur hoc aliquid significare. et in primis quidem substantiis indubitabile et
verum est quoniam hoc aliquid significat. individuum enim et unum numero quod significatur
est. In secundis vero substantiis videtur quidem similiter appellationis figura hoc aliquid significare,
quando quis dixerit hominem vel animal. non tamen verum est, sed magis quale quid significat.
neque enim unum est quod subiectum est, quemadmodum prima substantia, sed de pluribus dicitur homo et animal.
Non autem simpliciter quale significat, quemadmodum album. nihil enim aliud significat album quam qualitatem.
genus autem et species circa substantiam qualitatem determinant. quale enim quandam substantiam signifi-
cant. plus autem in genere quam in specie determinatio fit. dicens enim animal plus
complectitur quam hominem. Inest autem substantiis nihil illis esse contrarium. primae enim substantiae
quid erit contrarium? nam alicui homini nihil est contrarium. at vero neque homini neque animali nihil est
contrarium. Non autem est hoc substantiae proprium, sed et in multis aliis, ut in quantitate. bicubito enim

nihil est contrarium. alicui enim decem nihil est contrarium. nec alicui talium nihil est contrarium, nisi forte quis mul-
ta paucis dicat esse contraria. vel magnum paruo; determinatorum vero nullum est
nulli contrarium. Videtur autem substantia non suscipere magis et minus. Dico autem hoc
non quia substantia non sit a substantia magis et minus. hoc autem dictum est quia est, sed quoniam
unaquaeque substantia hoc ipsum quod est non dicitur magis et minus. ut haec substantia homo non est
magis et minus homo. neque ipse a se, neque alter ab altero. non enim est alter ab altero
magis homo. sicut est album altero magis album. et bonum altero magis
bonum. sed et ipsum a se magis et minus dicitur. ut corpus cum album sit magis
album esse dicitur quam prius. et cum sit calidum magis et minus dicitur esse calidum.
Substantia vero non. neque enim homo magis homo quam prius dicitur. nec ceterorum aliquid quae sunt substantiae. quare
substantia non recipit substantia magis et minus. Maxime autem substantiae proprium videtur esse. quod cum
unum et idem numero sit, contrariorum susceptibile est. Et in aliis quidem nullis hoc habebit
aliquis quod proferat, quaecumque non sunt substantiae, quod cum sit unum et idem numero contra-
riorum susceptibile sit, velut color qui unus et idem numero non erit albus
et niger. nec una et eadem actio numero erit praua, et studiosa. similiter autem
et in aliis quaecumque non sunt substantiae. et substantia vero cum unum et idem sit numero con-
trariorum capax est, ut quidam homo cum unus et idem numero sit. aliquando quidem
niger est. aliquando albus. et calidus et frigidus, et prauus et studiosus. In
aliis autem nullis quidem tale videtur. nisi quis forsitan opponat, dicens
orationem et uisum huiusmodi esse. Eadem enim oratio et idem uisus. verus et
falsus esse videtur. veluti si vera sit oratio. sedere quendam, eo surgente falsa
erit. similiter autem et de uisu. si quis enim vere putat aliquem sedere, eo surgente
falsum videbitur eidem habenti de eo uisum. Sed et si quis hoc suscipit hoc suscipi-
at. sed tamen modo differt. Nam ea quae in substantiis sunt ipsa mutata susceptibilia
contrariorum sunt. frigidum enim de calido factum, mutatum est. alterum enim
factum est. et nigrum ex albo. et studiosum ex prauo. similiter autem et in aliis

ponit 3ᵃᵐ conuenientiam comparatorum ad accidentia per ut hec est in substantia: non suscipere magis et minus.

ponit proprietatem substantie susceptibilem contrariorum

declarat intentum suum.

mouet unam dubitationem

soluit predictam dubitationem

Continuu e quo extrema sut unu.
Discretu e multitudo ptiu discretaz q i nullo termino coicat.
Linea e logitudo sin latitudie cui extremitates sut duo pucta.
Supficies e logitudo cu latitudie
locus e ultima supficies corpis otinetis

unuqdq3 mutatioe susciPies e otrarioz susceptibile. Orō aūt et opio ipa qdē imobilia oīo pseuerāt. Cū n res mō otinu ea eadē sit. orō nāq3 eadē imobil pmanet/ eo q sedeat aūt. cū uō res mota sit otinu aliū aūt ūa. alīı fīa fit. sil' aūt et in opiōe. Quapp solūm pprium sbe est. q sz suā mutatioe captiua sit otrioz Siqs h recipiat opioez 2 orōez dicēs susceptibilia otrioz ee/ n ūo3 h eīt. Orō nāq3 2 opio nō ī eo q ād nō ī eo q ād pse recipiāt/ otrioz susceptibilia dnr ee sz ī eo q cū altez aliā passio fcā sit/ ūā ī eo q res e aut nō ē/ ī eo et orō ūa ul fīa dr. n ī eo q ipa pse captabilis sit otrioz. simplr aūt a nullo nq3 orō mō. nq3 opio/ Quapp n erūt susceptibilia otrioz, cū nllā ī eis passio fcā sit. vez sbā ī eo q ipa otria recipiat/ ī h susceptibil' dr ee otrioz. lāgorē ē 2 sanitatē et cādorē 2 nigdinē. 2 unuqdq3 taliū suscipiēdo. otrioz ē susceptibil' dr. Ergo ppriu h sbe e/ q cū unū 2 idē nūo sit: sz suā omutatiōez otrioz susceptibile ee. et d sbā qdē h dcā sūt.

Quantitatis aūt aliud ē otinuū. aliud ē discretū/ Et aliud q ex hntiby positioez adsecinuicē suis ptiby ostat. aliud aūt ex n hntiby positioez. Est aūt discreta qntitas. ut nūs 2 orō/ otinua ūo ut linea supficies/ 2 corpus. amplius pt h locus et tps. Partiū et eni nūi nllus ē ois tīs ad q copulēt ptīcl'e eius. ut: qnq3 2 v. cū sit ad .10. ptīcl'e ad nllū cōez tīnū copulātr. sz sēp discreta st; sz 3. 2 vij. ad nllū cōez tīnū ptīcl'az copulātr, sz sēp discreta st 2 separata. Quapp nūs qdē discretoz ē. Similr aūt 2 orō discretoz ē. Quia et ē qntitas est orō manifestū ē. msrāt ē p se silaba breuis 2 lōga. dico

[illegible]

at cu iacet omes planu ad nllm e cem tmu ptcle ei cop-
no e cois t e ad qd sslat copulet. s3 unaqq dista e p se
ipam. Linea u otinua e. pot e qs sume .i. cem tm. q
ad qd ptle ei copulat .i. puctu et supfiaei lineam. plani
nam ptcle ad qda cem tmu copulat. Sl at 2 i corpe pot e
sume cem tmu .s. supficie ad qm corporis ptcle copulas. Est
at taliu tps 2 locus. psens e tps copulat ad ptitu 2 futuru.
Rursus locus otinuoz e. locu e queda corporis ptcle optinet
q ptle ad qda cem tmu copulat. g locu ptle q optinet
sigtas corporis ptclas ad eunde copulat tmu ad qd corporis ptcle.
Quaprp otinuus erit 2 loc. ad unu eni cem tmu ei ptcle
copulat. Amplius at alie q cosstit ex ptib q i eis st ad
se iuice positione hnt. Alie ex n q hnt positione. Ut li-
nee q ptcle positione ad se iuice hnt. sigle nam eaz sunt
e alicubi. et hs un sumas 2 assignes unuqq u sit e ut
i plano 2 ad qm ptclam ptcle cete copulet. Sl at 2 ptcle
plani positione hnt qnda. Sl nam ostendit unuqq u iacet 2
q copulat ad se iuice. Sz 2 soliditatis qq sz 2 loci. In nu-
ero at n poterit aliqs pspice qm ptcle ei positione aliq ad iui-
ce hant. t nam ut sit sita alicubi. aut alia ptle ad se in-
uice onectant. Sz nec ea q tpris st. nichil e pmanet ex ptib
tpris. Quod at n e pmanes quo positione aliq hebit. Sz
mag ordine qnda ptclarum dices ht. io ut al q sit prius
tps. al u posteru. Sz 2 de nuo. Eo q pus numet unu qm duo
et duo qm tria. et ita ordine qnda hebit. positione u no
multu perpiens. Sz 2 oro. Sl nichil e pmanet ptcle ei. Sz q

quorum est non potest accipere situm. Quare partium non erit positio particularum eius
siquidem non permanent. Aliae namque constituuntur ex particulis quae in eis positionem recapitulat.
ad se invicem habentibus sunt, aliae autem non ex habentibus positionem. Proprie deciditur de quantitate secundum accidens.
autem quantitates hae sunt solae quas diximus. Alia vero omnia secundum accidens.
Ad haec enim respicientes et alia dicimus quantitates, ut multum dicitur album eo quod
superficies multa sit, et actio longa eo quod tempus longum sit, et multum et
motus multus. Neque enim horum singulum quantitas dicitur per se. Ut si quis assignet quanta
sit actio, tempore definiet annuam vel diurnam vel sic aliquid assignans, et
album quantum sit assignans superficiem definiet. Quanta enim est superficies fu-
erit, tantum album dicetur esse. Quare solae proprie et secundum se ipsae quantitates esse recapitulat. relationibus quantitatis.
dicuntur quae dictae sunt. Aliorum vero nullum per se, sed si forte per accidens. Amplius quantitati deviat de quantitate ... contrarietatem.
nihil est contrarium. In definitis enim manifestum est quoniam nihil est contrarium, ut bicubito vel
tricubito vel superficiei vel alicui talium nihil est contrarium, nisi multa pau- ponit instantias de magno et parvo.
ca quis dicat esse contraria vel magnum parvo. Horum autem nihil est quantitas sed solvit instantiam ... secundum relata.
magis ad aliquid. Nihil enim per se ipsum esse multum magnum dicitur, sed ad aliud refertur. Et
namque mons parvus dicitur, milium vero magnum eo quod hoc sui generis maius
sit, illud vero sui generis minus. Quare ad aliquid est eorum relatio. Nam si per se
ipsum parvum vel magnum diceretur, numquam mons quidem aliquando parvus, milium
vero magnum diceretur. Rursus in vico quidem plures dicimus homines, in civitate
vero paucos, cum sit eorum multiplex. Et in domo quidem multos, in thea-
tro vero paucos, cum sint plures. Amplius est bicubitum, tricubitum et unumquodque talium probat ... secundum relata.
quantitatem significat, magnum vero et parvum non significat quantitatem sed magis ad
aliquid. Ad aliquid enim spectantur magnum et parvum. Quare manifestum est quoniam haec ad aliquid sunt.
Amplius sive quis ponat haec esse quantitates vel non ponat, nihil erit eis contrarium. ponit aliam rationem ... non esse contraria.
Quod enim non potest sumi per se ipsum sed ad solam alterius relationem refertur, quomodo
huic aliquid contrarium erit? Amplius est si erit magnum et parvum contrarium. solvit ... secundum non esse contraria.

idē ipm̄ sil' ōia recipe. et cū ipa ꝯtinet ēē ōia. ꝯ ē sil' idē
puū ēē ⁊ mag. est ē ad ad h' q̄ puū. ad h' ū mag idē ipm̄
Cū idē puū ⁊ mag ⁊ i eodē tpe ēē ꝯ. q̄ sil' ōia suscipi sez
n ē q' uideat ōia sil' posse suscipe. ut sbā q' suscep̄ ꝯtrior
ēē uī. s; n suscip̄ i eodē tpe. Nā nll's sil' sanū ⁊ ... eger
ē. nc alb; ⁊ niger sil'. n itaq; ad ōia sil' suscipiēs est. Et eadē
ꝯ ⁊ ꝯ ipi ēē ōia. Nā si ē mag puo ꝯiū. ipm̄ at idē sil' ē
puū ⁊ mag. ⁊ ipm̄ ꝯ ēē ꝯiū. s; ipsū ē ipm̄ ꝯ ēē ꝯiū. Nō ē
g mag puo. n; mltū paruo ꝯiū. Cū aū relatorū. ul' si
n relatorū h' qb; dicat. in ꝯtrietas nllā hebit ꝯiū. Cōsiat
at ꝯtra locū uidet ēē ꝯtrietas ꝯtti. sursū ē adeo q' deorsū ē ꝯiū
ponit locū q i medio ē deorsū dicētes eo q' mlta medij di
stātia ad tmīos mūdi sit. Vnr at ⁊ ad ꝯtrior diffinitiōē ab his
pfezē. Que ē mltū adseinicē distāt eorū q sb eodē gn sīt
ōia diffiniāt. Sz n uī ꝯtrietas suscipe mag ⁊ mī. ut
bicubitū ... ē ad alio mag bicub ē. n; i nūo. ut trinar ⁊ qua
ternar n mag ⁊ mī dicētē q' quaternar. ul duo q' tria. nec tpe
ad alio mag ⁊ mī dr. n; i his. e. q dcā sīt omo mag ⁊ mī
dr. Cū ꝯtrietas n suscip̄ mag ⁊ mī. Pprīū ūn maxe ꝯtti ē
q' eqle ⁊ ieqle dr. Siglīr ē eorū q tre sīt ꝯtti. eqle dr ⁊
ieqle. ut eorū eqle ⁊ ieqle. et nūs eqle ⁊ ieqle dr. et tps eqle
⁊ ieqle dr. S; at ⁊ i alijs q dcā sīt siglōr eqle ⁊ ieqle dr. In
cetis ū q ꝯtti nō sīt nō mltū uidet eqle ⁊ ieqle dici. Nam
n; affectio eqle ⁊ ieqle n mltū dr. s; mag sile. et albū eq
le ⁊ ieqle n mltū dr. s; sile. Cū ꝯtti ppriū ē eqle ⁊ ieqle dici.

AD ad ū talia dr ꝗcūq; h' ipm̄ q sīt aliorū ēē dr. ...

quolibet alit ad al', ut maius id quod est alterius dicitur, ad quid est maius dicitur. et
duplum alterius dicitur id quod est. alicuius enim est duplum dicitur. sunt autem et alia quaecumque
huius. Talia est sunt et haec ad aliquid. ut habitus affectio disciplina positio. haec enim
omnia quae dicta sunt hoc ipsum quod sunt aliorum esse dicuntur et non aliud aliquid aliquo huius. ha-
bitus enim alicuius habitus est et disciplina alicuius disciplina et positio alicuius
positio est et alia similiter. Ad aliquid ergo sunt quaecumque id quod sunt aliorum dicuntur. vel quo-
libet aliter ad aliud. ut mons magnus dicitur ad montem parvum. maius est ad aliquid
dicitur. et simile alicui simile simile. et omnia talia similiter ad aliquid dicuntur. Est
autem etiam ut accubitus et statio et sessio positiones quaedam. positio vero
ad aliquid est. Jacere autem vel stare vel sedere ipsa quidem positiones non sunt. denominative
vero ab hiis quae dicte sunt positionibus nominantur. Inest autem et contrarietas in re-
lativis ut virtus vitio contrarium cum sit utrumque eorum ad aliquid est. et disciplina ignorantie.
Non autem omnibus relativis inest contrarietas. duplici enim nichil est contrarium. neque triplici
neque ulli talium. Videtur autem magis et minus relativa suscipere. simile
enim magis et minus dicitur. et inequale magis et minus dicitur, cum utrumque sit rela-
tivum. Simile enim alicui simile dicitur, et inequale alicui inequale. Non autem omnia
relativa suscipiunt magis et minus. duplex enim non dicitur magis et minus
duplex. neque aliquid talium. Omnia autem relativa ad convertentiam dicuntur.
ut servus domini servus dicitur. et dominus servi dominus dicitur. et duplum dimidii du-
plum. et dimidium dupli dimidium. et maius minore maius. et
minus maiore minus. Sic autem et in aliis. Sed casu differt aliquotiens se-
cundum locutionem. ut disciplina disciplinati dicitur disciplina. et disciplinatum
disciplina dicitur disciplinatum. et sensus sensati dicitur sensus. et sensatum
sensu sensatum. Sed non aliquotiens non videbitur converti. nisi convenienter
ad quod dicitur assignetur. sed si peccet hiis qui assignat. ut ala si assignetur
avis non convertitur ut sit avis ale. neque enim prius convenienter assignatum est ala a

[illegible]

avis; neque enim in eo quod avis est, in eo ala avis dicitur, sed in eo quod alata
est; multorum enim aliorum ale sunt que non sunt aves. Quare si assignetur convenienter,
et convertitur, ut ala alati ala, et alatum ala alatum. Aliquando
autem forte et nomina fingere necesse erit, si non fuerit positum nomen ad
quod convenienter assignetur, ut remus navis si assignetur non erit conveniens
assignatio; neque enim in eo quod navis est, in eo remus eius dicitur; sunt enim naves quarum
remi non sunt. Quare non convertitur; navis enim non dicitur remi navis. Sed
forte convenientior assignatio erit, si sic quodammodo assignetur: remus
remite remus, aut quomodo aliter dictum sit; nomen enim non
est positum. Convertitur autem si convenienter assignetur: remitum enim remo remi
tum est. Similiter autem et in aliis, ut caput convenientius assignabitur capitati quam
si animali assignetur; neque enim in eo quod animal est, caput habet; multa enim sunt animalium
capita non habentia. Sic autem facillime fortasse sumentur quibus non
est positum nomen, si ab eis que prima sunt et ab his ad que convertuntur nomina
apponantur, ut in his que predicta sunt, ut ab ala alatum, et a remo
remitum. Omnia igitur que ad aliquid dicuntur, si convenienter assignentur, ad
convertentia dicuntur. Nam si ad quodlibet aliud assignentur et non ad illud ad
quod dicuntur, non convertuntur. Dico autem quoniam nec eorum que indubitanter con
vertibilia dicuntur et nomina eis posita sunt, nullum convertitur, si ad aliquid eorum
que sunt accidentia assignentur, et non ad ea ad que dicuntur, ut servus si non
domini assignetur servus, sed hominis aut bipedis aut alicuius talium,
non convertitur; non enim erit conveniens assignatio. Amplius si convenienter assignetur
ad id ad quod dicitur omnibus aliis circumscriptis quecumque accidentia sunt, re
licto autem illo solo ad quod assignatum est, semper ad ipsum dicetur, ut
si servus ad dominum dicatur, circumscriptis omnibus que sunt accidentia domino, ut
esse bipedem vel scientie susceptibilem vel hominem, relicto autem solo quod

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

dominus est servi; servus ad ipsum dicetur. conversim est servi dominus servus est.
Si autem servus non convenienter dicatur ad id ad quod dicitur, circumscriptis omnibus aliis
relicto vero illo solo ad quod assignatum est non dicetur ad ipsum. assi-
gnetur enim servus hominis et ala avis et circumscribatur ab homine esse dominum; non
iam servus ad hominem dicetur. Cum enim dominus non sit servus non est. Similiter autem et
de ave si adimatur esse alatum; amplius iam non erit ala ad aliquid.
cum enim non sit alatum ala non erit alicuius. Quare oportet assignari ad id ad
quod convenienter dicitur. et si sit nomen positum facile erit assignatio. Si autem non sit
fortasse erit necesse nomen fingere. Si autem sic reddatur, manifestum est quoniam omnia
ad convertentiam dicuntur. ¶ Videntur autem ad aliquid simul esse natura. et in aliis quidem
pluribus verum est. simul enim est duplum et dimidium, et cum sit dimidium du-
plum est, et cum sit servus dominus est. Similiter autem et in aliis. Simul enim haec auferunt
se se invicem. si enim non sit duplum non est dimidium, et si non sit dimi-
dium duplum non est. Similiter autem et in aliis quaecumque talia sunt. ¶ Non autem in
omnibus relativis verum videtur simul esse natura. Scibile enim scientia prius esse videtur.
vt si scibile sumatur quod sciri potest ipsum esse non est ad aliquid. Nam
in pluribus subsistentibus rebus scientias accipimus. in paucis enim vel nullis
hoc quisquam reperiet simul cum scibili scientiam esse. ¶ Amplius scibile sublatum
simul aufert scientiam, scientia vero non aufert scibile. nam si scibile non
sit non est scientia. scientia vero si non sit nihil prohibet esse scibile. ut circuli
quadratura si est scibile, cuius scientia quidem nondum est, illud vero scibile est.
Amplius animali quidem sublato non est scientia, scibilium autem plurima esse contingit.
¶ Similiter autem his sese habent et ea quae de sensu sunt. sensibile enim prius quam sen-
sus esse videtur. ¶ Nam sensibile interemptum simul perimit sensum. sensus autem sensi-
bile non simul perimit. ¶ Sensus enim circa corpus et in corpore sunt. interempto autem sensi-
bili interemptum est et corpus. sensibile enim est et corpus. Cum vero corpus non sit perit et sensus

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ez sil pit sesale sesu. Sesus u sesale n sil pit. Aial q pito. sesus pop e. Sesale u eit. vt coz calid dulce amarum. et oia alia qlia sunt talia. Amp sesus cu sesato sit. sil e aial sit 2 sesus. Sesale u e an q eet sesatum. igs e 2 aq 2 a huiusmodi ex qbz ipm aial osistit. an sunt q ipm aial oio sit. ez p q sesus sesale ee uir. Ht at qonem an nulla sba ad ad dicat queadm uir. an h otigat sz qsdam scdas sbas. Na i p sbis uez e. na nc tote nc ptes ad ad dnr. Na qs ho n dz alicui qs ho. nc bos alicui qs bos. st at 2 ptes. q. e ueda e man n dz alicui qda man. s alicui man. et qda cap n dz alicui qda cap. s alicui cap. Silr at 2 i scdis sbis. atm h q i plibz. ut ho n dz alicui ho. n bos alicui bos. n lig alicui lig. s alicui possessio. In hui g oni e qm n est ad ad. In aliqbz u scdis sbis ht aliq dubitatoem. ut cap alicui cap e et man alicui man dz. 2 sigla hui. ez h fortasse ad ad uir. Si g sufficiet coz q sunt ad ad diffitio assigta e. aut nimis difficile. aut ipossibile solue. q nulla sba coz q sunt ad ad dicat. Si at n sufficienti. sz sunt ad ad qbz h ipm e ee ad ad qdamodo se hz. ad fortasse q ista dicetur. pz u diffitio se q oia relatiua. n tm h eis e ee q e ad ad. q eo ipo q sunt alioz dnr. Ex his g mai est q siqs ad coz q sunt ad ad diffinite sciet. 2 illud ad q dz diffinite sciuit e. qm ad ad sunt qbz h ipm e ee ad ad qdam m se hz. pala ut ex his e. Si e nouit ad q ad ad e. 2 illud nouit ad q qdam se ht. Si e n nouit oio ad

hoc probato.

h declar de relatione spali. i gte declarando solucem pono relatiu sz ee. ponedit disputado.

h probat.

h ponedit dictare declarando

cr dffinitoes exiliare dediata goldit coz.

ad quod quodammodo se habet, nec quod ad aliquid quodammodo se habet sciturus est. Sed in
singularibus palam hoc est. ut hoc si quis novit diffinite quoniam est duplum et
cuius duplum est mox novit. si enim nullius diffinite novit ipsum nec
cuius duplum sit. nec si est duplum omnino novit. Similiter autem et hoc est quod ad
aliquid. si novit quoniam melius est diffinite, et quo melius est diffinite eum
necesse nosse. Quapropter palam est quoniam necesse est quod si quis novit ad
relativorum diffinite, et id ad quod dicitur diffinite sciturus est. Caput vero
et manus et eorum singula quae substantiae sunt, hoc ipsum quod sunt possunt diffinite
sciri. ad quod dicuntur non est necesse scire. cuius enim est hoc caput, vel cuius haec
manus non est dicere diffinite. Quare non erunt haec ad aliquid. Si vero non sunt haec re
lativorum, verum erit dicere quoniam nulla substantia relativorum. Fortasse autem diffi
cile sit de huiusmodi rebus confidenter declarare, nisi saepius pertractata sint. Dubitare
autem de singulis non est inutile.

Qualitatem vero dico secundum quam quales dicimur. Est autem qualitas
eorum quae multipliciter dicuntur. Et una quidem species qualitatis habitus dispositioque
dicantur. Differt autem habitus a dispositione quod permanentior et diutur
nior est. tales vero sunt scientiae et virtutes. Scientia autem videtur esse perma
nentium et eorum quae difficillime moventur. ut si quis vel scientiam
mediocriter sumat, nisi forte grandis permutatio facta sit vel
ab aegritudine vel ab aliquo huiusmodi. Similiter autem et virtus ut iustitia
et castitas et singula talium non videntur posse moveri nec facile
permutari. Affectiones autem dicuntur quae sunt faciles et cito permutabiles
ut calor et frigiditas, aegritudo et sanitas, et quaecumque huiusmodi. Afficitur
enim quodammodo homo circa eas, cito autem permutatur. et ex calido
frigidus fit. et ex sano in aegritudinem transit. Similiter autem et in aliis.
nisi forte in his quae et per temporis longitudinem in naturam cuiusque transierit et

incurabilis vel difficile mobilis existat effecta quam iam quis ha-
bitudinem vocet. Manifestum est autem quoniam haec volunt habitudinem no-
minari quae sunt diuturniora vel difficile mobilia. Nam in discy-
plinis non valde retinentes sed facile mobiles dicuntur habitum
non habere. quamvis sit ad disciplinam peius melius ve dispositus.
Quare differt habitus a dispositione. quod haec quidem facile est. illud vero di-
uturnius et difficile mobile. Sunt autem habitus et dispositiones. dispositiones [Secunda de sp...]
vero non necesse est habitus esse. Qui enim retinent habitum et quodammodo disp-
ositi sunt ad ea quae habent vel melius vel peius. Qui autem dispositi sunt non omnino re-
tinent habitum. Aliud vero genus qualitatis secundum quod pugillatores
vel cursores. vel salubres dicimus vel insalubres. et simpliciter quaecumque
secundum naturalem potentiam vel impotentiam dicuntur. Non enim quoniam sunt dispositi aliquo modo u-
numquodque horum dicuntur. sed quod habeant potentiam naturalem vel facere quid facile vel nihil
pati. ut pugillatores vel cursores dicuntur non quod sint dispositi. sed
quod habeant potentiam naturalem facile faciendi. Sanativi autem dicuntur eo quod habeant potentiam
naturalem ut nihil a quibuslibet accidentibus patiantur. Aegrotativi vero dicuntur eo quod
habeant impotentiam nihil patiendi. Similiter autem et de duro et molle et duro se habet.
Durum enim dicitur quod habeat potentiam non cito secari. molle vero quod eiusdem ipsius
habeat impotentiam. Tertia vero species qualitatis est passibiles qualitates et passiones.
Sunt autem huiusmodi ut dulcedo et amaritudo et austeritas. et omnia his cognata.
amplius autem calor et frigus et albedo et nigredo. Et quoniam haec qualitates sunt
manifestum est. quae enim ista susceperit dicuntur secundum ea qualia. ut quod
mel dulcedinem susceperit ideo dicitur dulce. et corpus album quod albedinem susceperit. Similiter
et se habet in ceteris. Passibiles vero qualitates
dicuntur non quod ea quae illas susceperint qualitates aliquid patiantur. neque enim mel
quod aliquid passum sit ideo dicitur dulce. neque aliorum huiusmodi. Similiter autem huius

et frigus et calor passibiles qualitates dicuntur. non quod ea que ipsa susceperunt aliquid passa
sint. sed quoniam singula eorum que dicta sunt secundum sensum aliquid passionis perficiunt
passibiles qualitates dicuntur. Dulcedo autem passionem quandam secundum gustum ef-
ficit. et calor secundum tactum. similiter autem et alie. Albedo autem et nigredo et alii
colores non solum similiter hiis que dicta sunt passibiles qualitates dicuntur. sed quoniam
hee ipse qualitates ab aliquibus nascuntur. Quoniam enim fiunt per aliquas passiones
colorum mutationes manifestum est. erubescens enim quis ruber factus est. et ti-
mens pallidus. et unumquodque talium. quare et si quis naturaliter ad talium pas-
sionem sit similem colorem oportet eum habere. Que enim est affectio circa corpus nunc facta
est ad verecundiam est et secundum naturalem passionem eadem fiet affectio. ita
ut naturaliter color sit similis. Quecumque igitur talium casuum ab aliquibus
passionibus difficile mobilibus et permanentibus principium sumpserunt. passi-
biles qualitates dicuntur. sive enim secundum naturalem substantiam pallor aut nigredo
facta est qualitates dicuntur. quales enim secundum eas dicimur. sive enim per egri-
tudinem longam vel per estum aut per aliquid tale contigit vel nigredo vel pal-
lor et non facile potuit et in vita permanet qualitates et iste dicuntur
similiter enim quales secundum eas dicimur. Que vero ex hiis que facile solvuntur
et cito transeunt fiunt passiones dicuntur. non enim dicimur secundum eas quales es-
se nam neque qui propter verecundiam ruber factus est ruber dicitur. nec cui pallor
propter timorem venit pallidus est. sed magis quod aliquid passus sit dicitur. i.
quare passiones huiusmodi dicuntur. qualitates vero minime. Similiter autem hiis et secundum animam alie
passibiles qualitates et passiones dicuntur. Quecumque enim mox in nascendo
ab aliquibus passionibus fiunt qualitates dicuntur ut dementia et ira
et que huiusmodi. Quales enim secundum eas dicimur et iracundi et dementes. similiter autem
et quecumque alienationes non naturales sed ab aliquibus passionibus fiunt casi-
bus sunt difficile permutabiles et omnino immobiles. et huiusmodi qualitates. secundum quales

Quando dicantur passibiles qualitates et passiones corporis

Quando dicantur passibiles qualitates et passiones anime.

[illegible]

est sed eas dicimus. Quecumque autem ex hiis que cito pretereunt fiunt
passiones dicuntur ut si quis contristatus iracundior fit non enim dicitur ira-
cundus qui in huiusmodi passione iracundior fit, sed magis aliquid pas-
sus dicitur. Quare passiones quidem hee dicuntur, qualitates vero minime. Quar-
tum vero genus qualitatis est forma et circa aliquid constans figura. Amplius autem ad hec
rectitudo et curvitas et si quid hiis simile est. Secundum enim hec unumque-
eorum quale quid dicitur. Triangulum enim vel quadratum esse quale quid dicitur et rec-
tum vel curvum. Sed et secundum figuram unumquodque quale quid dicitur. Rarum et spissum
asperum et lene putabuntur qualitatem significare sed aliena
huiusmodi putabuntur esse. Positionem enim potius videntur partium quodammodo
utraque monstrare. Spissum quidem est eo quod partes sibi ipsis proxime sunt, ra-
rum vero eo quod distant a se invicem. Et lene vero eo quod partes in
rectum quodammodo iacent. Asperum autem eo quod hec quidem pars superat, illa vero in-
ferior est. Et fortassis alii quidem apparebunt qualitatis modi, sed qui
maxime dicuntur hii sunt. Qualitates vero sunt quas predicimus. Qualia vero sunt que
secundum has denominative, vel quolibet aliter ab hiis, ut a candore can-
didus et a gramatica gramaticus et a iusticia iustus. Similiter autem et in aliis.
In aliquibus vero eo quod non sunt posita qualitatibus nomina, non de ea que dicuntur
ab hiis denominative dici, ut cursor et pugillator qui secundum naturalem
valitudinem dicuntur a nulla est qualitate denominative dicuntur. Non enim sunt
posita nomina valitudinibus secundum quas isti quales dicuntur, sicut et in disciplinis
secundum quas pugillatores vel palestrici secundum affectionem dicuntur. Pugil-
latoria enim et disciplina palestrina dicitur. Quales autem ab hiis denominative hii qui
affecti sunt dicuntur. Aliquando autem et posito nomine denominative non dicitur quod
secundum eam quale dicitur, ut a virtute studiosus. Virtutem enim habendo stu-
diosus dicitur, sed non dicitur denominative a virtute. Non autem in pluribus hoc tale

Marginal notes: species quarte [illegible] — removet a [illegible] — excusat se — dicuntur — secunda [illegible]

e. Qualia ergo dicuntur aut denominative a predictis qualitatibus aut quolibet alio modo
ab eis. Inest autem contrarietas secundum quale est. ut iniustitie
iustitia contraria est. et albedo nigredini. et alia huiusmodi. Sed
autem et ea que secundum eas qualia dicuntur denominative. ut iniustum iusto
et album nigro. Non autem in omnibus hoc est. Rubeo enim et pallido et huiusmodi
coloribus nichil est contrarium qualitatibus existentibus. Amplius si ex contrariis
unum fuerit quale hoc palam est perpendenti ex singulis aliis predicamentis et
reliquum erit quale. Nam si est iustitia iniustitie contrarium. quale autem
est iustitia. quale autem et iniustitia. Nullum enim aliorum predicamentorum aptabitur
iniustitie. neque quantitas. neque ad aliquid. neque ubi. neque omnino aliud quicquam nisi
quale. Similiter autem et in aliis que secundum quale sunt. Suscipit autem qualitas magis
et minus. Album enim magis et minus alterum altero dicitur. et iustum alterum
altero magis et minus dicitur. Sed et ipsa augmentum suscipiunt. album enim
cum sit amplius quam candidum fieri. Non tamen hoc est in omnibus sed in pluribus. Iu-
stitia namque a iustitia si dicatur magis et minus potest quilibet ambigere.
Similiter et in aliis affectibus. Quidam namque dubitant de talibus. Dicunt enim
iustitiam a iustitia non multum aut magis et minus dici. neque sanitatem
a sanitate. Minus autem alterum altero habere sanitatem aiunt. et iustitiam
minus alterum altero habere. Sic autem grammaticam et alios affectus. Sed que secundum
eas qualia dicuntur indubitanter recipiunt magis et minus. Grammaticior
autem alter altero dicitur. et iustior et sanior. Similiter et in aliis. Triangulus vero
et quadrangulus non videntur magis et minus suscipere. neque aliarum quelibet figurarum.
Que enim trianguli diffinitionem recipiunt et circuli. omnia triangula et
circuli similiter sunt. Eorum vero que non recipiunt nichil magis alterum altero dicitur.
Nichil enim quadratum magis quam parte altera longior figura circulus est. Nullum enim
recipit circuli rationem. Simpliciter autem si utraque non recipiunt huius propositi rationem

Secunda de proprietatibus qualitatis proprietas.

3 proprietas qualitatis.

4 qualitas in concreto ut album vel iustum suscipit magis et minus; sed in abstracto ut albedo non suscipit magis et minus.

non dicitur alterum alio magis. Non autem omnia qualia recipiunt magis
et minus. hoc itaque quod predicta sunt nichil proprium qualitatis. Similia — proprietas qualitatis
vero et dissimilia secundum solas dicuntur qualitates. Simile enim et dissimile non
est alterum alteri secundum aliud nisi secundum id quod quale est. Quare proprium est
qualitatis secundum eam simile et dissimile dici. ¶ Alius non de- — hic removet unum dubium
cet conturbari siquis nos dicat de qualitate propositionem facientes
multa de relativis interposuisse. Habitus enim et dispositiones horum que
ad aliquid sunt dicebamus esse. ¶ Pene enim in omnibus talibus genera — Solutio. prima solutio
ad aliquid dicuntur, nichil autem horum que sunt singularia. Nam cum disciplina
na genus sit, ipsum quod est alterius dicitur. alicuius enim dicitur disciplina.
Eorum vero que sunt singularia nichil ipsum quod est alterius dicitur. ut gram-
matica non dicitur alicuius grammatica. nec musica alicuius
musica. Sed forte secundum genus et hec ad aliquid dicuntur. ut grammatica
alicuius disciplina dicitur. non alicuius grammatica. et musica a-
licuius disciplina non alicuius musica. Quare partes que per singularia que
sunt non sunt ad aliquid. Dicimur autem quales secundum singularia hec et habemus. Di-
centes enim doctores quod habemus singulares scientias. Quare et hec est etiam
qualitates quibus singulari sunt secundum que et quales dicuntur. ¶ Amplius si contingit — 2 solutio.
ipsum quale et relativum esse, non est inconveniens in utrisque generibus hoc annumerare.

hic determinat de aliis [illegible] / et [illegible] de facere et pati

Recipit autem facere et pati contrarietatem. et magis et minus. Cale-
facere enim ad frigidum esse contrarium est. et calefieri ad frigidum
fieri. et delectari ad contristari. Ideo recipit contrarietatem facere
et pati. et magis et minus. Calefacere enim magis et minus est. et calefieri
magis et minus. et contristari magis et minus. Recipit ergo facere et pa-
ti magis et minus. De hiis itaque tanta dicuntur. ¶ Dictum est autem et
de situ esse in hiis que ad aliquid sunt. quia denominative a positionibus

hic determinat de aliis [illegible] / ab extrinseco [illegible]

dicuntur. vel reliquus autem adest. sed quoniam vero et haec eo quod manifesta
sunt, non ad hoc de his dicitur quod etiam in primo dictum sunt. quia horum quidem significat aliquantum
tum esse. amatum esse. vel ab aliquo laborari. cum ad tempus. sed quae dicta sufficiant.

Quotiens solet opponi dicendum est. Dicitur autem alterum alteri opponi — *enumerat quomodo opponuntur.*
quadrupliciter. aut ut ad aliquid. aut ut contraria. aut
ut habitus et privatio. aut ut affirmatio et negatio. Opponitur
autem unumquodque istorum. ut figuraliter sit dicere. aut ut relativa. duplum
dimidio. aut ut contraria. bonum malo. aut ut privatio et habitus
ut caecitas visui. aut ut affirmatio et negatio. ut sedet
et non sedet. Quaecumque igitur ut relativa opposita sunt. ea ipsa quae sunt — *determinat de relativis oppositis singillatim. determinat de oppositione relata.*
opposita dicuntur. vel quolibet aliter ad ea. ut duplum hoc ipsum
quod est alterius dicitur. alicuius enim est duplum dicitur. sed disciplinato tamquam relativa
opposita est. et dicitur ipsum quod est disciplinati. sed et disciplinatum
ipsum quod est ad oppositum dicitur. id est ad disciplinam. disciplinatum enim aliqua
disciplina disciplinatum. Quaecumque igitur tamquam ad aliquid opposita sunt ipsa
quae sunt aliorum dicuntur. aut quolibet modo ad invicem. Illa vero quae ut contraria — *determinat de oppositione contrariorum*
sunt. ipsa quidem quae sunt nullo modo ad se invicem dicuntur. contraria vero sibi invicem
dicuntur. neque enim est bonum mali dictum bonum. sed contrarium. nec album nigri dicitur
sed contrarium. Quaecumque vero contrariorum talia sunt. ut in quibus nata sunt — *ponit unam divisionem contrariorum*
fieri. et de quibus praedicantur necesse est alterum eorum inesse. nihil horum est medium.
quorum vero non est necesse alterum inesse. horum est aliquid medium. ut languor et
sanitas in corpore animalis habent nata fieri. et necesse est alterum quodlibet inesse in animalis
corpore. ut languorem vel sanitatem. sed et par et impar de numero praedicantur. et necesse est
alterum in numero esse. aut imparitatem aut perfectum (?). et non est in medio eorum
neque languorem et sanitatem. neque imparitatem et perfectum (?). Quorum vero non est
necesse alterum inesse. eorum est aliquid medium. ut nigrum et album in corpore

Nota quod sanitas et egritudo [illegible] contraria [illegible] languor medium [illegible] sicut est medium [illegible] duplex [illegible] sensibile [illegible] sensibile [illegible] cadit medium [illegible] sensibile [illegible] non cadit medium [illegible] habitus et privatio [illegible] medium [illegible] medium [illegible] medium [illegible] languor [illegible] ut patet [illegible]

nā hūit ſī. ⁊ nō ē necē alterū eoꝝ eē ī eoꝝ. nō ē eē col aut
nigꝝ aut albū ē. Sꝫ ꝑuū ⁊ ſtudioſū pīr q̄ ḋ hoīe et de
multis alijs. Sꝫ n̄ ē nec alterū eoꝝ īeē alijs ḋ qbꝫ pīr. neqꝫ ē
oīa uł ꝑua uł ſtudioſa ſſ. ⁊ ē eoꝝ mediū. Albi ē ⁊ nigri
fuſcū ⁊ pallidū ⁊ quecūqꝫ alij ſſ colores. ꝑui ū ⁊ ſtudioſi q
neqꝫ ꝑuū neqꝫ ſtudioſū ē. In aliqbꝫ aūt noīa poſita ſſ hijs q
media ſſ. ut albi ⁊ nigri fuſcū. In aliqbꝫ aūt noīa aſſignare
q ī medio idoneū n̄ ē. ſꝫ ꝑ utriuſqꝫ extremi negationē mediū eſt
determinare. v.g. ut qd neqꝫ bonū neqꝫ malū ē. neqꝫ iuſtū neqꝫ iniuſtū

Dicitur de priuatione ⁊ habitu.

¶Priuatio uo ⁊ habitꝰ dicūt ē circa idē aliqd. ut uiſio ⁊ cecitas
circa oculū. Vniuerſalit aūt dicēdū ē ī q naſcit ſi hit eē hoc dr utrūqꝫ
eoꝝ ordine. Priuari ē eē dicimꝰ unūqdqꝫ hitꝰ ſuſceptibile qñ
ad id ī q natū ē hrē nullo m̄ hit. Edentulū aūt dicimꝰ n̄ qđ
nō hat dentes. n̄ cecū q nō hat uiſū. ſꝫ illud q qñ ōꝫ hrē nō hꝫ
aliqđ ē generatiōes ſſ q nec dentes nec uiſū hnt. ſꝫ n̄ dr
edentuli n̄ ceca. ¶Priuari ū ⁊ hitū hrē nō ē hitꝰ ⁊ priuatio.
hitꝰ ē ē uiſus. priuatio ē cecitas. hrē uiſū n̄ ē uiſus n̄ ce
cū eē eſt cecitas. priuatio ē aliqđ ē cecitas. cecū ū eē ⁊ pri
uari n̄ ſſ priuatio. nā ſi idē eēt cecitas ⁊ cecū eē. utraqꝫ
d eodē p̄dicaret. nc ū minime. ſꝫ cecꝰ dr ho. cecitas uo
nullo m̄ dr eē. ¶Oppoſita aūt h̄ eē uidet. ſ priuari ⁊ hitū hrē tā
q priuatio ⁊ hitꝰ. modꝰ ē oppoſitionis idē ē. nā ſicut cecitas ē
uiſui oppoſita. ſic cecū eē ad uiſū hrē oppoſitū ē. ¶Nō aūt eſt
ſupplicet n̄ oppoſit̄ ī gnē negatiōis ⁊ affirmatiōis.
neqꝫ id q ſb affirmatiōe ⁊ negatiōe iacet. affirmatio naqꝫ ē o
affirmatiua. et neg oīo negatiua. hoꝝ ū q ſb affirmatiōe ⁊
negatiōe ſſ nulla ē oīo. Concedit aūt ⁊ h̄ eē oppoſita altrinſe

utique affirmatio et negatio. Nam in his modus oppositionis est idem. Sicut
est affirmatio adversus negationem opposita est. ut quod sedet ei quod non
sedet. sic et res quae sub utrisque posita. i. sedere et non sedere. ¶ Quoniam autem
privatio et habitus non sic opponuntur ut ad aliquid manifestum est. neque enim dicitur hoc
ipsum quod est oppositum. visus enim non dicitur caecitatis visus. nec quolibet ullo modo ad ipsum
dicitur. similiter autem neque caecitas dicitur visus caecitas. sed privatio quidem visionis cae-
citas dicitur. caecitas vero visionis non dicitur. ¶ Amplius ad aliquid omnia reciproce
dicuntur. quare et caecitas si esset eorum quae ad aliquid sunt utique converteretur ad illud
ad quod dicitur. sed non convertitur. neque enim visus dicitur caecitatis visus. ¶ Quoniam autem
neque ut contraria opponuntur ea quae secundum privationem et habitum dicuntur. ex his manifestum
est. quorum enim contrariorum non est medium necesse est in quibus nata sunt fieri. et
de quibus praedicantur alterum ipsorum inesse semper. horum enim non est medium ut in langu-
ore et sanitate et imparitate et paritate. quorum vero aliquid est medium numquam
necessarium est omni inesse alterum. neque enim necesse est omne susceptibile candidum vel ni-
grum esse neque frigidum neque calidum. horum enim medium aliquid nihil prohibet esse.
horum autem erat aliquod medium quorum non erat necesse alterum susceptibili inesse
praeter ea quibus naturaliter unum inest. ut igni calidum esse. et nivi candidum
esse. In his autem et determinate necesse est alterum esse. et non alterutrum. quoniam non est
possibile ignem frigidum esse. nec nivem nigram. quare non est necesse omni susceptibili
alterum eorum inesse. sed solis quibus necesse naturaliter unum inest. et in his
determinate unum non alterum. ¶ In privatione vero et habitu neutrum horum quae dicta
sunt verum est. non semper susceptibile necesse est alterum eorum inesse. quod enim nondum
natum ad videndum habet nec caecum nec visum habens dicitur. Quare non erunt
talium contrariorum quorum non est medium. ¶ Sed neque quorum est medium. necesse est enim omni sus-
ceptibili alterum eorum inesse. Cum enim iam natum fuerit ad habendum visionem. aut
caecum aut habens visum dicetur. et horum non determinate alterum sed alterutrum

ondit [illegible] ad oppositionem [illegible] relative

ondit [illegible] ad oppositionem [illegible]

alterum sit a contrariis. In his autem quibus est medium numquam necesse
est omni alterum inesse, nisi quibusdam, et his determinate unum. Unde et
palam est etiam quoniam neque privatio et habitus opposita sunt, quoniam neque medium
tamquam contraria opposita sunt. Amplius quod in his contrariis susceptibile est possibile
est in alterutrum fieri mutationem, nisi alicui naturaliter unum insit, ut igni
calidum esse. Nam quod sanum est possibile est languere. Possibile est et can-
didum nigrum fieri et calidum frigidum. Et ex studioso pravum
et ex pravo studiosum possibile est fieri. Pravus enim ad melio-
res exercitationes deductus et ad doctrinas vel modicum ad-
proficiet ut melior fiat. Quod si semel vel modicum incremen-
tum susceperit, palam est quoniam aut perfecte mutabitur aut sa-
tis multum incrementum sumet. Semper enim facilior ad virtutem fiat,
vel etiam parvum incrementum suscipit a principio. Ex hoc et verisimile est semper
eum sumere incrementum, et hoc dum semper fit, perfecte in contrarium habitum
restituetur, nisi forte tempore longo suspensus sit. In pri-
vatione vero et habitu impossibile est mutationem in alterum fieri. Ex habitu in pri-
vationem mutatio fit, a privatione in habitum impossibile est. Neque enim
caecus factus rursus videt, neque cum esset calvus rursus co-
matus factus est, neque cum esset sine dentibus dentes ei iterum orti
sunt. Quaecumque vero tamquam affirmatio et negatio opponuntur,
palam est quoniam nullo praedictorum modo opposita sunt. In solis enim semper
necesse est aliud quidem verum esse, aliud autem falsum. Neque enim in contrariis
necesse est semper alterum verum esse, alterum autem falsum, neque in his quae ad ali-
quid sunt, neque in habitu et privatione, ut sanitas et languor contraria sunt, et neu-
trum neque verum est neque falsum. Similiter autem et duplum et dimidium tamquam relative
opposita sunt, et neutrum est neque verum neque falsum. Sed neque ea quae secundum privationem et

habitus sunt, sicut visio et caecitas. Omnino autem eorum quae per nullam complexionem dicuntur neutrum neque verum est neque falsum; haec autem omnia quae dicta sunt sine complexione dicuntur.

Sed magis videbitur contingere hoc tale in his quae secundum contrarium opposita dicuntur. Sanum namque esse Socratem ad languere Socratem contrarium. Sed nec in his semper alterum verum aut falsum est. Cum enim sit Socrates, erit quidem unum verum, alterum falsum; cum vero non sit, ambo falsa sunt; neque enim languere neque sanum esse verum est cum ipse omnino Socrates non sit. In privatione vero et habitu cum non sit neutrum verum est, cum sit non semper alterum verum. Habere namque visum Socratem ad id quod est caecum Socratem esse opponitur ut privatio et habitus; et cum sit necesse non est alterum verum vel falsum esse. Cum enim nondum natum est habere, utraque falsa sunt, et visum habere et caecum esse. In affirmatione vero et negatione semper sive sit sive non sit alterum quidem erit verum, alterum autem falsum. Languere autem Socratem et non languere, cum ipse sit, palam est quia alterum eorum verum est, alterum autem falsum; et cum non sit, similiter: languere enim cum non sit falsum est, non languere autem verum. Quare in his solum proprium erit semper eorum alterum verum vel falsum esse, quaecumque ut affirmatio et negatio opposita sunt.

Contrarium vero est bono quidem ex necessitate malum. Hoc autem palam est per singulorum inductionem, ut sanitati languor, et iustitiae iniustitia, et fortitudini timiditas, similiter autem et in aliis. Malo autem aliquando bonum est contrarium, aliquando malum; egestati enim cum sit malum superabundantia contraria est cum sit et ipsa malum. Sed in paucis hoc tale quilibet inspiciet; in aliis vero pluribus semper malo bonum est contrarium.

Amplius contrariorum non necesse est si alterum sit et reliquum esse. Sano namque omnibus animalibus existente sanitas quidem erit, languor vero non erit; similiter autem et si omnia sint alba, albedo quidem erit, nigredo vero non erit.

Amplius si Socratem sanum esse ad id quod est Socratem languere contrarium est, cum non sit possibile utraque simul eidem inesse, non erit possibile cum alterum contrariorum sit et reliquum esse; cum enim sit Socratem sanum esse, non erit languere Socratem.

Palam autem quoniam circa idem aut specie aut genere nata sunt fieri contraria; languor namque et sanitas in corpore animalis habent

removet unam contrariorum quia posset esse

... privatio de contrariis

1ª declaratio de contrariis

2ª declaratio de contrariis

3ª declaratio de contrariis

[illegible]

na sunt. album autem et nigrum simpliciter in corpore. iustitia vero et iniustitia in anima. Necesse autem est omnia

contraria vel in eodem genere esse, vel in contrariis generibus, vel ipsa genera esse. album enim et nigrum in eodem

genere sunt. color enim est genus eorum. iustitia vero et iniustitia in contrariis generibus. huic enim virtus, hu-

ic autem vitium genus est. bonum vero et malum non sunt in genere, sed ipsa sunt genera aliquorum existentia.

dividit de modis prioritatis. — ponit quinque modos | exequitur de modis prioritatis

Prius autem alterum altero dicitur quadrupliciter. Primo quidem et proprie secundum tempus, secundum quod antiquius et se- — primus modus

nius dicitur. in eo enim quod tempus amplius est, et antiquius et senius. Secundo vero quod non convertitur — 2 modus

secundum subsistendi consequentiam, ut unum duobus prius est. duobus enim existentibus mox consequens

est unum esse. uno autem existente non necesse est duo esse. Ideo non convertitur

ab uno consequentia ut sit reliquum. prius autem videtur illud a quo non convertitur consequentia. i-

deo quod non est esse consequentia. Tertio vero secundum quendam ordinem prius dicitur, quemad- — 3 modus

modum in disciplinis est et in orationibus. nam in demonstrativis, ut in geomet-

ricis disciplinis, est prius et posterius. elementa enim priora sunt hiis que descriptionibus

sunt priora ordine. et in grammatica elementa priora sunt hiis syllabis. et in orationibus similiter.

prohemium enim prius est narratione ordine. Amplius preter ea que dicta sunt, quod melius — 4 modus

est et honorabilius prius natura esse videtur. consueverunt autem et plurimi honoratiores

et magis dilectos a se priores dicere. Est quidem et pene alienissimus

prioris hic modus. Quot igitur modis dicitur prius, isti sunt. Videtur autem preter eos qui — superaddit unum modum prioritatis.

dicti sunt alius esse prioris modus. Eorum enim que convertuntur secundum essendi consequentiam,

alterum quolibet causa est, digne prius natura dicitur. Quoniam vero sunt quedam huiusmodi, palam

est. esse namque hominem convertitur secundum essendi consequentiam ad veram de se orationem. nam si

est homo, vera est oratio qua dicimus quia homo est, et convertitur, quoniam si vera est oratio

qua dicimus homo est, hominem esse necesse est. est autem vera oratio nequaquam causa quod

res sit. verumtamen videtur res esse quodammodo causa ut sit oratio vera. Cum enim res est

aut non est, vera oratio aut falsa dicitur. Ideo secundum quinque modos prius alterum altero dicitur.

dividit de modis simultatis.

Simul autem dicuntur simpliciter et proprie quorum generatio est in eodem tempore. neutrum enim est prius — primus modus

neque posterius. simul vero hec dicuntur secundum idem tempus. Natura autem — 2 modus

simul sunt quaecumque conuertuntur quidem secundum essendi consequentiam. sed nequaquam causa est alterum alte-
ri ut sit. ut in duplo et dimidio. conuertuntur enim haec. nam cum sit du-
plum est medium. et cum sit medium duplum est. sed neutrum alteri causa est ut sit. Di-
cuntur autem simul natura et quae ex eodem genere ex diuiso diuiduntur adinuicem. ex di- 3 modus
uiso autem diuidi alterutrum dicuntur quae secundum eandem diuisionem sunt. ut gressibile. volatile. bipes
aquatile. haec enim ex diuiso diuiduntur quae sunt ex eodem genere. animal namque diuiditur
in haec. in volatile et gressibile. et nichil horum prius vel posterius est. sed simul per naturam haec esse
uidentur. diuiditur autem et singulum horum in species rursus ut gressibile animal volatile et aquatile.
Erunt ergo et ista simul natura quaecumque ex eodem genere secundum eandem diuisionem sunt. Genera
vero semper priora sunt. non enim conuertuntur secundum quod est esse consequentiam. ut cum sit quidem aquatile
est animal. cum vero sit animal non est necesse ut sit aquatile. Simul ergo per naturam dicuntur quaecumque recapitulat
quaecumque conuertuntur quidem secundum quod est esse consequentiam. sed nequaquam causa est alterum alteri
ut sit. et ea quae ex eodem genere ex diuiso diuiduntur abinuicem. Et simpliciter
simul sunt quorum generatio est in eodem tempore.

Motus autem species sunt sex. generatio. corruptio. augmentum. diminutio. alteratio. et secundum
locum mutatio. Alii autem itaque motus palam est quia alii et diuersi
sunt abinuicem. Non enim est generatio corruptio. nec augmentum diminutio. nec secundum
locum mutatio. Similiter et alii. In alteratione vero habet quandam quaestionem. ne
forte necesse sit id quod alteratur per aliquem reliquorum motuum moue-
ri. Hoc autem non verum est. Nam paene secundum omnes passiones aut plures alterari accidit
nobis nulla aliarum mutationum communicante. nam neque augeri necesse est
quod per passionem mouetur. neque minui. Similiter autem et in aliis. Quare aliud erit praeter alios
motus alteratio. Nam si esset eadem oportet id quod alteratur mox vel augeri
vel minui. vel per quandam aliquam omnium motionum sequi. sed non necesse est. Similiter et
id quod augetur aut aliquo alio motu mouetur alterari oporteret. Sed sunt quae-
dam crescentia quae non alterantur. ut quadrangulum circumposito gnomone

crescit quod alteratum non est factum. et in aliis huiusmodi. quare alii sunt motus
ab invicem. Est autem simpliciter quidem motui quies contrarium; his autem per singula
singula sunt, generationi quidem corruptio; augmento autem diminutio contraria sunt; secundum vero locum
mutationi secundum locum quies maxime videtur opposita esse. et forte in
contrarium loci mutatio, ut ei quae superius est ea quae inferius, et econverso. Re-
liquo vero assignatorum motuum non facile est assignare quid sit ei contrarium.
Videtur autem nihil esse ei contrarium, nisi quis et in hoc secundum qualitatem quietem oppo-
nat, aut in contrarium qualitatis mutationem, sicut et in mutatione secundum
locum in contrarium loci mutationem. Est enim alteratio mutatio secundum quali-
tatem. Quare opposita erit secundum qualitatem motui quies, aut in contrarium
mutatio qualitatis, ut album fieri ad id quod est nigrum fieri.
alteratur enim in contrarium qualitatis mutatione facta.

declarat de quantitate [illegible]

Habere autem dicitur multis modis. aut enim sicut habitum et affectionem
aut aliquam qualitatem [illegible]. dicimur enim disciplinam habere atque
virtutem. aut quantitatem quae contingit ei qui habet magnitudinem. dicitur enim habere
habitum. aut ea quae circa corpus sunt. ut vestimentum vel tunicam. aut
in membro. ut in manu anulum. aut membrum. ut manum aut
pedem. aut in vase ut in modio grana etiam. hoc quod est habere dicitur in
in vase. aut ut possessionem. habere enim domum et agrum dicimur. aut quod
accidit. ut virum uxorem habere et uxor virum dicitur. Sed videtur alienissimus
qui nunc dictus est modus esse in eo quod est habere. nihil enim aliud uxorem habendo signi-
ficamus nisi quod cohabitat. Forte tamen et alii quidam apparebunt modi
de eo quod est habere. sed qui consueverunt dici pene omnes enumerati sunt. ut.

Deo gratias amen amen amen.

declarat de habere prout [illegible]

Primum oportet constituere quid sit nomen et quid verbum, postea quid negatio et quid affirmatio et enuntiatio et oratio. Sunt ergo ea que sunt in voce earum que sunt in anima passionum note, et ea que scribuntur eorum que sunt in voce. Et quemadmodum nec littere omnibus eedem sunt, sic nec eedem voces. Quorum autem hec primorum note sunt, eedem omnibus passiones anime sunt, et quorum hee similitudines sunt res etiam eedem. De his quidem dictum est in his que sunt de anima, alterius est enim negotii. Est autem quemadmodum in anima aliquotiens quidem intellectus sine vero vel falso, aliquotiens autem cui iam necesse est horum alterum inesse, sic etiam in voce. Circa compositionem enim et divisionem est veritas falsitasque. Nomina igitur ipsa et verba consimilia sunt sine compositione vel divisione intellectui, ut homo vel album, quando non additur aliquid; neque enim adhuc verum vel falsum est. Huius autem signum hoc est: hircocervus enim significat aliquid, sed nondum verum vel falsum est, si non vel esse vel non esse addatur, vel simpliciter vel secundum tempus.

Nomen ergo est vox significativa secundum placitum sine tempore, cuius nulla pars est significativa separata. In nomine enim quod est equiferus, ferus per se nichil significat, quemadmodum in oratione que est equus ferus. At vero non quemadmodum in simplicibus nominibus, sic se habet et in compositis. In illis enim nullo modo pars est significativa, in his autem vult quidem, sed nullius separati, ut in eo quod est equiferus. Secundum placitum vero, quoniam naturaliter nominum nichil est, sed quando fit nota. Nam designant et illitterati soni, ut ferarum, quorum nichil est nomen. Non homo vero non est nomen; at vero nec positum est nomen quo illud oporteat appellari; neque enim oratio aut negatio est, sed sit nomen infinitum. Catonis autem vel Catoni et quecumque talia sunt non sunt nomina sed casus nominis. Ratio autem eius est in aliis eadem, sed differt quoniam cum est vel fuit vel erit adiunctum non verum vel falsum

est non uero semper ut currentis est uel non est. nomen ei ad nunc, uerbum futurorum dicitur.

Verbum est quod consignificat tempus, cuius pars nichil extra significat et est semper eorum que de altero predicantur nota. Dico autem quod consignificat tempus, ut cursus nomen est, currit uero uerbum; consignificat enim nunc esse. et est semper eorum que de altero dicuntur nota, ut eorum que de subiecto uel in subiecto. Non currit uero et non laborat non uerbum dico; consignificat quidem tempus et semper de aliquo est. Differentie autem huic nomen non est positum, sed sit infinitum uerbum, quoniam similiter in quolibet est, uel quod est uel quod non est. Similiter autem uel curret uel currebat non est uerbum sed casus uerbi. Differt autem a uerbo, quod hoc quidem presens consignificat tempus, illa uero quod complectitur. Ipsa quidem secundum se dicta uerba nomina sunt et significant aliquid; constituit enim qui dicit intellectum, et qui audit quiescit; sed si est uel non est nondum significat; neque enim signum est rei esse uel non esse, nec si hoc ipsum est purum dixeris. ipsum quidem nichil est, consignificat autem quandam compositionem, quam sine compositis non est intelligere.

Oratio autem est uox significatiua cuius partium aliquid significatiuum est separatum, ut dictio, non ut affirmatio uel negatio. Dico autem ut homo significat aliquid, sed non quoniam est aut non est, sed uox est sola nunc. In duplicibus uero significat quidem, sed non secundum se, quemadmodum dictum est. Est autem oratio omnis quidem significatiua non sicut instrumentum, sed ut dictum est secundum placitum. Enuntiatiua uero non omnis, sed in qua uerum uel falsum inest; non autem in omnibus, ut deprecatio oratio quidem est, sed neque uera neque falsa. et cetere quidem relinquantur; rhetorice enim uel poetice conuenientior consideratio est; enuntiatiua uero presentis est speculationis. Est autem una prima oratio enuntiatiua affirmatio, deinde negatio; alie uero omnes coniunctione une. Necesse est autem omnem orationem enuntiatiuam ex uerbo esse uel casu; etenim hominis ratio, si non aut est aut erit aut fuit aut aliquid huiusmodi addatur, nondum est oratio enuntiatiua. Quare autem unum quiddam est et non multa animal gressibile bipes, neque enim eo quod propinque dicuntur unum erit, est alterius hoc tractare negotii. Est autem una oratio enuntiatiua [que unum significat]. Nomen ergo uel uerbum dictio sit sola, quoniam non est dicere sic significantem aliquid uoce enuntiare, uel aliquo interrogante uel non, sed ipsum proferentem. Harum autem hec quidem simplex est enuntiatio, ut aliquid de aliquo uel aliquid ab aliquo, hec autem ex his coniuncta, uelut oratio quedam iam composita. Est autem simplex enuntiatio uox significatiua de eo quod est aliquid uel non est, quemadmodum tempora diuisa sunt.

dicta sit. Affirmatio vero est enuntiatio alicuius de aliquo. Negatio vero est enuntiatio alicuius ab aliquo.
Quoniam autem est enuntiare et quod est esse, et quod non est esse, et quod est non esse, et quod non
est non esse, et circa ea quae sunt extra praesens tempora similiter, omne contingit et quod quis affirma-
verit negare, et quod quis negaverit affirmare. Quare manifestum est quod omni af-
firmationi est negatio opposita, et omni negationi affirmatio. Et sit hoc contradictio, affirmatio et negatio
opposita. Dico autem opponi eiusdem de eodem, non autem aequivoce, et quaecumque cetera
talium determinamus contra sophisticas importunitates. Quoniam sunt autem haec quidem rerum universalia, illa
vero singularia. Dico autem universale quod de pluribus natum est praedicari, singulare vero quod
non, ut homo quidem universale, Plato vero eorum quae sunt singularia. Necesse est autem enuntiare quoniam inest aliquid aut non inest, aliquando eorum quae sunt universalia, aliquando eorum quae sunt singularia. Si ergo universaliter quis enuntiet in universali quoniam est aut
non, erunt contrariae enuntiationes. Dico autem in universali universaliter enuntiationem, ut omnis homo
albus est, nullus homo albus est. Quando autem in universalibus non universaliter, non sunt contrariae, quae autem signifi-
cantur est esse contraria. Dico autem non universaliter enuntiare in his quae sunt universalia, ut est albus
homo, non est albus homo. Cum enim universale sit homo, non universaliter enuntiatione utitur. Omnis namque
non universale est, sed quoniam universaliter consignificat. In eo vero quod universale praedicatur universale praedicare
non est verum, ut omnis homo est omne animal. Nulla enim affirmatio erit in qua de universali praedicato universaliter prae-
dicetur, ut omnis homo est omne animal est. Opponi autem affirmationem negationi dico contradictorie, quae
universale significat eidem quoniam non universaliter, ut omnis homo albus est, non omnis homo albus est, quidam homo albus
est, nullus homo albus est. Contrarie vero universalem affirmationem et universalem negationem, ut omnis homo iu-
stus est, nullus homo iustus est. Quocirca has quidem impossibile est simul veras esse, his vero oppositas contingit in
eodem veras esse, ut non omnis homo albus est et quidam homo albus est. Quaecumque igitur contradictiones
sunt universalium universaliter, necesse est alteram veram esse, alteram falsam, et quaecumque in singularibus sunt, ut ve-
rus, So[crates] albus est, non est So[crates] albus. Quaecumque autem in universalibus non universaliter, non semper haec vera est, illa
falsa. Simul enim verum est dicere quod est albus homo et non est albus homo, et est homo pulcher et non
est homo pulcher. Si enim est turpis, non est pulcher. Et est homo placens et non est homo placens. Si est
foedus, non placens. Et si fit aliquid, non est. Videbitur autem subito inconveniens esse, quoniam videtur non est
homo albus simul significare quoniam nemo albus est. Hoc autem nec idem significat, nec simul
necesse est. Manifestum est autem quod una negatio unius affirmationis est. Hoc enim oportet idem

necesse est negationem quae affirmavit affirmatio et de eodem vel de aliquo singularium vel de aliquo universalium vel universaliter vel non universaliter. Dico autem ut est Socrates albus, non est Socrates albus. Si autem aliquid aliquo de eodem vel de aliquo alio idem, non opposita erit sed erit ab eo diversa. Huic vero quae est omnis homo albus est, illa quae est non omnis homo albus est. Illi vero quae est quidam homo albus est, illa quae est nullus homo albus est. Illi autem quae est homo albus est, illa quae est non est homo albus. Manifestum est ergo quoniam uni quoque negationi est contraria una affirmatio opposita, quae autem sint hae dictum est, et quoniam contrariae et quae sunt hae contrariae est, vel quoniam non omnis vera vel falsa contradictio est, et quare et quando vera vel falsa. Una autem est affirmatio et negatio quae unum de uno significat vel universalis universaliter vel non universaliter, ut omnis homo albus est, non est omnis homo albus; nullus homo albus est, quidam homo albus est; si album unum significat. Si vero duobus unum nomen positum est, ex quibus non est unum, non est affirmatio una; ut si quis ponat hoc nomen tunica homini et equo, dicat tunica est alba, erit non est alba; haec non est affirmatio una nec negatio; nichil enim hoc differt quam dicere est equus albus, non est homo albus. Si ergo haec multa significant et sunt plures, manifestum est quoniam et prima multa vel nichil significat; non est enim aliquis homo equus. Quare nec in his necesse est hanc quidem contradictionem veram esse, illam vero falsam.

¶ In his ergo quae sunt et quae facta sunt necesse est vel affirmationem vel negationem veram esse vel falsam; in universalibus quidem universaliter semper hanc quidem veram, illam vero falsam, et in his quae sunt singularia, quemadmodum dictum est; in his vero quae in universalibus non universaliter dicuntur non est necesse; dictum autem est et de his.

¶ In singularibus vero et futuris non similiter. Nam si omnis affirmatio vel negatio vera vel falsa est, et omne necesse est esse vel non esse. Si enim hic dicat futurum aliquid, ille vero non dicat hoc idem ipsum, manifestum est quoniam necesse est verum dicere alterum ipsorum, si omnis affirmatio vera vel falsa est; utraque enim non erunt simul in talibus. Nam si verum est dicere quoniam album est vel non album est, necesse est esse album vel non esse album; et si est album vel non est album, verum est vel affirmare vel negare; et si non est, mentitur, et si mentitur, non est. Quare necesse est aut affirmationem aut negationem veram esse. Nichil ergo fit neque est a casu neque utrumlibet neque erit neque non erit, sed ex necessitate omnia et non utrumlibet. Aut enim qui dicit verus est aut qui negat. Similiter enim vel fieret vel non fieret; utrumlibet enim non magis sic [...] vel non sic se habet aut habebit.

¶ Amplius si est album nunc, verum erat dicere primo

quoniam est album, verum dicere quoniam erit: semper enim verum erat dicere de aliquo eorum quae facta sunt quoniam erit. Quod si semper verum erat dicere quoniam est vel erit, non possibile est hoc non esse vel non futurum esse. Quod autem non potest non fieri, impossibile est non fieri; quod autem impossibile est non fieri, necesse est fieri. Omnia ergo quae futura sunt necesse est fieri. Nihil igitur utrumlibet neque casu erit; nam si casu, non ex necessitate. At vero nec quoniam neutrum verum est contingit dicere, ut quoniam neque erit neque non erit. Primum enim cum sit affirmatio falsa, erit negatio non vera, et cum haec sit falsa, contingit affirmationem esse non veram. Ad haec si verum est dicere quoniam album est et magnum, oportet utraque esse; si vero erit cras, oportet esse cras. Si autem neque erit neque non erit cras, non erit utrumlibet, ut navale bellum; oportebit enim neque fieri navale bellum neque non fieri navale bellum. Quae ergo contingunt inconvenientia haec sunt et huiusmodi alia, si omnis affirmationis vel negationis vel in his quae in universalibus dicuntur universaliter vel in his quae sunt singularia necesse est oppositarum hanc quidem esse veram, illam vero falsam, nihil autem utrumlibet esse in his quae fiunt, sed omnia esse vel fieri ex necessitate. Quare non oportebit neque consiliari neque negotiari, quoniam si hoc facimus, erit hoc, si vero non, non erit. Nihil enim prohibet in millesimum annum hunc quidem dicere hoc futurum esse, hunc vero non dicere, quare ex necessitate erit quodlibet eorum quod verum erat dicere tunc. At vero nec hoc differt, si aliqui dixerunt contradictionem vel non dixerunt; manifestum est enim quoniam sic se habent res, et si non hic quidem affirmaverit, ille vero negaverit; non enim propter negare vel affirmare erit vel non erit, nec in millesimum annum magis quam in quantolibet tempore. Quare si in omni tempore sic se habebat ut unum vere diceretur, necesse esset hoc fieri, et unumquodque eorum quae fiunt sic se haberet ut ex necessitate fieret. Quando enim vere dicit quis quoniam erit, non potest non fieri; et quod factum est, verum erat dicere semper quoniam erit. Quod si haec non sunt possibilia — videmus enim esse principium futurorum et ab eo quod consiliamur atque agimus aliquid, et quoniam est omnino in his quae non semper actu sunt esse possibile et non, in quibus utrumque contingit et esse et non esse, quare et fieri et non fieri. Et multa nobis manifesta sunt sic se habentia, ut quoniam hanc vestem possibile est incidi et non incidetur, sed prius exteretur. Similiter autem et non incidi possibile est; non enim esset prius exteri, nisi esset possibile non incidi. Quare et in aliis factionibus quaecumque secundum potentiam dicuntur huiusmodi. Manifestum ergo quoniam non omnia vel sunt vel fiunt ex necessitate, sed alia quidem utrumlibet et non magis vel affirmatio vel negatio vera; alia vero magis quidem in pluribus alterum, sed contingit fieri alterum, alterum vero

minime

Quod igitur est esse quando est, et quod non est non esse quando non est, necesse est. Sed non quod est omne necesse est esse, nec quod non est necesse est non esse. Non enim idem est omne quod est esse necessario quando est et simpliciter esse ex necessitate. Similiter autem et in eo quod non est. Et in contradictione eadem ratio est. Esse quidem vel non esse necesse est, et futurum esse vel non esse; non tamen dividentem dicere alterum necessarium esse. Dico autem futurum necesse quidem esse navale bellum cras vel non esse futurum, sed non futurum esse cras navale bellum necesse est vel non futurum; futurum autem esse vel non esse necesse est. Quare quoniam similiter orationes verae sunt quemadmodum et res, manifestum est quoniam quaecumque sic se habent ut utrumlibet sint et contraria eorum contingere, quoniam necesse est similiter se habere et contradictionem. Quod contingit in his quae non semper sunt et non semper non sunt. Horum enim necesse est quidem alteram partem contradictionis veram esse vel falsam, non tamen hoc vel illud sed utrumlibet, et magis quidem veram alteram, non tamen iam veram vel falsam. Quare manifestum est quoniam non est necesse omnis affirmationis vel negationis oppositarum hanc quidem veram esse, illam vero falsam. Neque enim quemadmodum in his quae sunt, sic se habet in his quae non sunt, possibilium tamen esse aut non esse, sed quemadmodum dictum est.

Quoniam autem est de aliquo affirmatio significans aliquid, hoc autem est vel nomen vel innominabile, unum autem oportet esse et de uno id quod est in affirmatione. Nomen autem dictum est et quod innominabile prius, non enim dico nomen non homo sed infinitum nomen; unum enim significat quodammodo infinitum, quemadmodum et non currit non verbum est sed infinitum verbum. Erit omnis affirmatio vel ex nomine et verbo vel ex infinito nomine et verbo. Praeter verbum autem nulla est affirmatio vel negatio. Est enim vel erit vel fuit vel fit vel quaecumque alia huiusmodi verba sunt ex his quae sunt posita; consignificant enim tempus. Quare prima est affirmatio et negatio: est homo, non est homo; deinde est non homo, non est non homo; rursus est omnis homo, non est omnis homo; est omnis non homo, non est omnis non homo. Et in extrinsecus temporibus eadem ratio est. Quando autem est tertium adiacens praedicatur, dupliciter dicuntur oppositiones. Dico autem ut est iustus homo; est tertium adiacere dico nomen vel verbum in affirmatione. Quare quatuor istae erunt, quarum duae quidem ad affirmationem et negationem se se habent secundum consequentiam ut privationes, duae vero minime. Dico autem quoniam est aut iusto adiacebit aut non iusto. Quare et negatio. Quatuor

Est homo iustus	Non est homo iustus
Non est homo non iustus	Est homo non iustus
Non est homo iniustus	Est homo iniustus
media i[llegible] ad [illegible]	media i[llegible] ad [illegible]

oz igitur sunt. Intelligimus vero quod dicitur ex his que subscripta sunt. Est iustus homo huius negatio
est non est iustus homo. est non iustus homo. huius negatio est non est non iustus homo. est enim
hic et non est iusto et non iusto adiacet. Hec igitur quemadmodum in resolutoriis
dictum est sic sunt disposita. Similiter autem se habet et si universalis nominis sit affirmatio. ut
omnis homo est iustus. nullus homo est iustus. omnis homo non est iustus. omnis homo est non iustus.
Sed non similiter angulares contingit veras esse. contingit vero aliquando. Hec igitur et due opposite sunt.
Alie ad non homo quasi subiecto aliquo addito. ut est iustus non homo. non est iustus non homo.
est non iustus non homo. non est non iustus non homo. Magis autem plures his non erunt opposi-
tiones. Hee autem extra illas ipse per se erunt. ut utentes eo nomine quod est
non homo. In his vero in quibus est non convenit. ut in eo quod est currere vel ambulare. i-
dem faciunt sic posita hec ac si est adderetur. ut currit omnis homo. non currit omnis
homo. currit omnis non homo. non currit omnis non homo. Non enim dicendum est non omnis homo. sed non negationem
ad id quod est homo addendum est. omnis enim non universale significat sed quoniam universaliter. Manifestum est autem ex e-
o quod est currit homo. non currit homo. currit non homo. non currit non homo. hec enim ab illis differunt
eo quod non universaliter sunt. Quare omnis vel nullus nichil aliud consignificat nisi quoniam universaliter de
nomine vel affirmat vel negat. Ergo et cetera eadem apponi oportet. Quoniam vero contraria
est negatio ei que est omne animal est iustum. illa que significat quoniam nullum animal est iustum. hec
quidem manifestum est quoniam nunquam erunt vere. neque simul. neque in eodem ipso. his vero opposite erunt
aliquando. ut non omne animal iustum est. et est aliquod animal iustum. Sequuntur vero eam quidem que est nullus
est homo iustus. illa que est omnis homo est non iustus. illam vero que est. est aliquis iustus homo
opposita est. quoniam non omnis homo est non iustus. necesse est enim esse aliquem iustum. Manifestum
est autem quoniam et in singularibus si est verum interrogatum negare. quoniam et affirmare
verum est. ut putasne Socrates sapiens est. non. igitur Socrates non sapiens est. In universalibus
vero non vera est que similiter dicitur. vera autem negatio. ut putasne omnis homo sapiens est.
non. igitur omnis homo est non sapiens. hoc autem falsum est. sed igitur non omnis homo est sapiens. vera est.
hec enim opposita est. Ille vero secundum infinita contraiacentes nomina vel verba. ut in eo quod

[margin: illa vero contraria.]

[margin: ad negativam de finito non sequitur affirmativa de infinito]

est non homo. Vel non iustus quidem negans sine nomine vel verbo esse videbitur, sed non sit. quoniam semper enim vel verum esse vel falsum negantem necesse est. Quemadmodum nec dicens non homo magis de homine sed et minus verum vel falsum fuit, si non aliquid addatur. Significat autem est omnis non homo iustus nulli illarum idem, nec huic opposita ea quae est non est omnis non homo iustus. Illa vero quae est omnis non iustus non homo, illi quae est nullus est iustus non homo idem significat. //

Transposita vero nomina vel verba idem significant, ut est homo albus, est albus homo. Nam si hoc non est, eiusdem multae erunt negationes. Sed ostensum est quoniam una unius est. Eius enim quae est est albus homo negatio est non est albus homo. Eius vero quae est est homo albus, si non eadem est ei quae est est albus homo, erit negatio vel ea quae est non est non homo albus, vel ea quae est non est homo albus. Sed altera quidem est negatio eius quae est est non homo albus, altera vero eius quae est est albus homo. quare erunt duae unius. Quoniam igitur transposito nomine vel verbo eadem fit affirmatio vel negatio, manifestum est. At vero unum de pluribus vel plura de uno affirmare vel negare, si non est unum ex pluribus, non est affirmatio una neque negatio. Dico autem unum non si unum nomen sit positum pluribus, non sit autem unum ex illis, ut homo est fortasse et animal et bipes et mansuetum, sed ex his unum fit. ex albo autem et homine et ambulare non unum. quare nec si unum aliquid de his affirmet aliquis erit affirmatio una, sed vox quidem una, affirmationes vero multae, nec si de uno ista, sed similiter plures. Si ergo dialectica interrogatio responsionis est petitio, vel propositionis vel alterius partis contradictionis, propositio vero unius contradictionis est, non erit una responsio ad haec. nec enim una interrogatio, nec si sit vera. Dictum autem est de his in Topicis. Similiter autem manifestum est quoniam nec hoc ipsum quid est dialectica est interrogatio. oportet enim datum esse ex interrogatione eligere utram velit contradictionis partem enuntiare. sed oportet interrogantem determinare utrum hoc animal sit homo an non hoc. Quoniam vero haec quidem praedicantur composita, ut unum sit omne praedicamentum eorum quae extra praedicantur, alia vero non, quae differentia est? De homine enim verum est dicere et extra animal et extra bipes, et haec non

unum, et homo et album et haec unum. Neque si citharedus est et bonus est, et citharedus
bonus. Si enim quoniam alterutrum dicitur et utrumque dicetur, multa et inconvenientia erunt. De homine
enim et homo verum est dicere et album, quare et omne; rursus si album, et omne, quare erit
albus homo homo albus, et hoc in infinitum. Et rursus musicus
albus ambulans. Et haec eadem frequenter implicata. Amplius si est Socrates, est homo
et bipes, et homo bipes. Quoniam ergo si quis ponat simpliciter complexiones fieri,
plurima inconvenientia contingit dicere manifestum est. Quemadmodum autem ponendum est nunc dicemus.
Eorum igitur quae praedicantur et de quibus praedicantur, quaecumque secundum accidens dicuntur vel alterum de altero
vel de eodem, haec non erunt unum, ut homo albus est et musicus, sed non est idem albus
albus musicus. Accidentia enim sunt utraque eidem. Nec si album est musicum verum
est dicere, tamen non erit album musicum unum aliquid. Secundum accidens
enim est musicum album. Quare non erit musicum album. Quocirca nec citha-
redus bonus simpliciter, sed animal bipes; non enim est secundum accidens. Amplius nec quaecumque insunt in a-
lio. Quare neque album frequenter neque homo bipes. Verum est autem dicere de aliquo et simpliciter,
ut quendam hominem, aut quendam album hominem album; non semper autem. Sed quando in
adiecto quidem aliquid oppositorum inest quod consequitur contradictio, non verum sed falsum est, ut hominem
mortuum dicere hominem; quando autem non inest, verum. Vel etiam quando inest quidem semper falsum,
quando vero non inest non semper verum est, ut Homerus est aliquid, ut poeta. Ergo etiam est an non? Secundum
accidens enim praedicatur de Homero est; quoniam enim est poeta, sed non secundum se praedicatur de Homero
quoniam est. Quare in quantiscumque praedicamentis neque contrarietas aliqua aut ulla op-
positio inest, si diffinitiones pro nominibus praedicantur et secundum se praedicantur et non secundum accidens,
in his et simpliciter verum erit dicere. Quod autem non est quoniam opinabile est, non est verum dicere quoniam
est aliquid; opinio enim eius non est quoniam est, sed quoniam non est. His vero determinatis perspiciendum
est quemadmodum se habent affirmationes et negationes ad se invicem, hae scilicet quae sunt de possibile
esse et non possibile, et contingere et non contingere, et impossibile et necesse. Habent enim aliquas dubi-
tationes. Nam si eorum quae complectuntur illae sibi invicem oppositae sunt contradictiones

nes quantitatis secundum esse vel non esse disponuntur. ut ei quod est esse hominem. negatio non est hominem
non ea quae est esse non hominem. et ei quae est esse album hominem. negatio est non ea quae
est non esse album hominem. sed non ea quae est esse non album hominem. Si enim de omnibus aut
dictio aut negatio. lignum erit verum dicere esse album hominem. erit verum dicere
de eo esse non album hominem. Quod si hoc et in quantiscumque esse non additur idem faciet
et quod pro esse dicitur. ut ei quod est ambulat homo. non ea quae est ambulat non homo. sed
ea quae est non ambulat homo. nichil enim differt hominem ambulare vel hominem
ambulantem esse. Quare si sic in omnibus. et ei quod est possibile esse. negatio est possibile
non esse. non ea quae est non possibile esse. Videtur autem idem possibile esse et non esse. Omne
enim quod est possibile dividi et ambulare. et non ambulare et non dividi possibile est.
Ratio autem est quoniam omne quod sic possibile est sic non semper in actu est. Quare inerit et negatio.
potest igitur non ambulare quod ambulabile est. et non videri quod visibile est.
At vero impossibile est oppositas simul veras esse de eodem dictiones. non igitur est ista negatio.
Contingit enim unum ex his. aut idem ipsum dicere. aut negare simul de
eodem. aut non secundum esse vel non esse quae opponuntur fieri affirmationes. Si igitur illud impossibi-
lius. et hoc erit magis eligendum. Est igitur negatio eius quod est possibile esse. eius quod
est non possibile esse. eadem quoque ratio est. et in eo quod est contingens esse. eius enim negatio
est non contingens esse. et in aliis quoque simili modo ut necessario et impossibili. Fiunt
enim in illis quemadmodum esse et non esse appositiones. subiectae vero res. hoc quidem album
illud vero homo. eodem quoque modo in hoc loco. esse quidem subiectum est. contingere vero et posse
appositiones determinantes. quemadmodum in illis esse veritatem et non esse determinant. Ei vero
quod est possibile non esse negatio est non possibile non esse. Non enim contradictiones adinvicem sunt hae
possibile esse. et possibile non esse. Quare sequi se videbuntur invicem. Idem enim est possibile esse
et non esse. Sed possibile esse et impossibile esse numquam simul sunt. opponuntur enim. Sed nec
possibile non esse et non possibile non esse numquam simul sunt. Similiter autem et ei quod est necessarium
esse. non ea quae est necessarium non esse. sed non necessarium esse. Ei vero quod est necessarium

non esse. ea quae est non necesse non esse. Et ei quae est impossibile esse, non ea quae est impossibile non esse
sed non impossibile esse. Ei vero quae est impossibile non esse, ea quae est non impossibile non esse. Et universaliter [illegible]
quemadmodum dictum est, esse et non esse oportet ponere quemadmodum subiecta, negationes vero
et affirmationes haec facientes ad unum idem tantum ad modum ap-
ponere. et has putare oportet esse oppositas dictiones aut negationes.
possibile — non possibile. contingens — non contingens. impossibile — non impossibile. necesse — non necesse. verum — non verum.
Consequentiae vero secundum ordinem fiunt ita ponentibus. Illi enim quae est possibile [illegible]
esse, illa quae est contingens esse, et haec illi convertitur, et non impossibile esse et non
necesse esse. Illi vero quae est non possibile esse et non contingens esse, ea quae est non impossibile
non esse et non necesse non esse. Illi vero quae est non possibile esse et non contingens esse, ea quae est impossibile
esse, et necesse est non esse. Illi vero quae est non possibile non esse et non contingens non esse,
ea quae est impossibile non esse, et necesse esse. Considerentur autem ex subscriptione quemadmodum dicimus. [illegible]

Possibile est esse	contingens est esse	non impossibile est esse	non necesse est esse. (non)
Possibile est non esse	contingens est non esse	non impossibile est non esse	non necesse est non esse.
Non possibile est esse	non contingens est esse	impossibile est esse	necesse est non esse.
Non possibile est non esse	non contingens est non esse	impossibile est non esse	necesse est esse.

Ergo impossibile et non impossibile illud quod est contingens et possibile et non contingens et non possibile [illegible]
sequitur quidem contradictorie sed conversim. Illud enim quod est possibile esse, negatio impossibilis,
negationem vero affirmatio. Illud enim quod est non possibile esse, illud quod est impossibile esse. affirmatio
enim est impossibile esse, non impossibile vero negatio. Necessarium vero quemadmodum, considerandum est. quoniam non [illegible]
eodem modo, sed contrariae sequuntur, contradictoriae autem extra. Non enim est negatio eius quod est
necesse non esse non necesse esse. contingit enim veras esse in eodem utrasque. quod enim
est necesse non esse, non est necesse esse. Causa autem cur non sequitur similiter ceteris, quoniam [illegible]
contrarie redditur impossibile necessario eidem valens. Nam si impossibile est esse, necesse est hoc non
esse. si vero impossibile non esse, hoc necesse est esse. At vero aut impossibile est sic poni necessarii [illegible]
contradictiones. Nam quod est necesse esse, possibile est esse. Nam si non, negatio sequetur

[illegible] (margin note)

necesse est enim aut dicere aut negare. Quare si non possibile est esse, impossibile est esse. Ergo impossibile esse est quod necesse est esse, quod est inconveniens. At vero quod possibile est esse non impossibile esse sequitur, hoc vero quod non est necesse esse. Quare contingit quod est necesse esse non necesse esse, quod est inconveniens. At vero neque sequitur necesse esse ad possibile esse, neque necesse non esse. Illi namque utraque contingit accidere; si vero necesse est esse vel non esse, horum autem utrumlibet vera fuerit, non erit illa vera. Simul enim possibile est esse et non esse. Si vero necesse est esse vel non esse, non erit possibile utrumque. Relinquitur ergo non necesse non esse sequi eum quod est possibile esse. Hoc enim verum est et de necesse non esse. Haec enim fit contradictio eius quae sequitur illam quae est non possibile est esse. Illud enim sequitur hoc quod est impossibile est esse, et necesse est non esse, cuius negatio est non necesse est non esse. Sequuntur enim sese hae contradictiones secundum praedictum modum, et nihil impossibile contingit sic positis.

Possibile est esse.	Contingens est esse.	Non impossibile est esse.	Non necesse est non esse.
Possibile est non esse.	Contingens est non esse.	Non impossibile est non esse.	Non necesse est esse.
Non possibile est esse.	Non contingens est esse.	Impossibile est esse.	Necesse est non esse.
Non possibile est non esse.	Non contingens est non esse.	Impossibile est non esse.	Necesse est esse.

Dubitabit autem aliquis si illud quod est necesse esse possibile sequitur. Nam si non sequitur, contradictio sequitur eius, non possibile esse. Et si quis non hanc dicat esse contradictionem, necesse est dicere possibile non esse. Sed utraque falsa. At vero rursus idem videtur esse possibile incidi et non incidi et esse et non esse. Quare erit necesse esse contingere non esse. Manifestum autem est quoniam non omne possibile vel esse vel ambulare ad opposita valet. Sed est in quibus non est verum, et primum quidem in his quae non secundum rationem possunt, ut ignis calefactibilis est et habet vim irrationabilem. Ergo secundum rationem potestates ipsae eaedem plurimorum contrariorum; [irrationabiles vero non omnes, sed quemadmodum dictum est ignis non est possibilis] non calefacere, sed quaecumque alia semper agunt. Alia vero possunt et secundum irrationabiles potestates simul quaedam opposita. Sed hoc idcirco dictum est, quoniam non omnis potestas sub eadem specie dicuntur. Quaedam vero potestates aequivocae sunt. Possibile enim non simpliciter dicitur, sed hoc quidem quoniam verum est ut in actu, ut possibile ambulare quoniam ambulat, et omnino possibile est esse quoniam in actu est quod dicitur possibile; illud vero quod forsitan aget, ut possibile est ambulare quoniam ambulabit. Et haec quidem in mobilibus solis est potestas, illa vero in immobilibus. In utrisque vero verum est

Margin notes: [illegible] · solvit praedictam dubitationem · [illegible] · et hit ui[...] · oppositorum [...]

dicere non impossibile esse vel ambulare. et quod ambulat et ambulabile est. Et
hoc possibile non est universaliter de necessario simpliciter dicere. aliorum autem verum est. Quare quoniam particularia uni-
versale sequuntur. et hoc quod ex necessitate est consequitur possibile esse. sed non omnino. Et est quidem fortasse
principium quod necesse est et quod non necesse est omnium vel esse vel non esse et alia quemadmodum
horum consequentia considerare. necesse est esse. non possibile est non esse. non contingens est non esse. impossibile est
non esse. necesse est non esse. non possibile est esse. non contingens est esse. impossibile est esse. non necesse est esse. possibile
est non esse. contingit non esse. non impossibile est non esse. non necesse est non esse. possibile est esse. contingit esse.
esse. non impossibile est esse. Manifestum est autem ex his quae dicta sunt quoniam quod ex necessitate
est secundum actum est. quare si priora sunt sempiterna. et quae actu sunt priora sunt. et haec quidem sine
potestate actu sunt. ut primae substantiae. alia vero sunt actu cum potestate. quae natura priora sunt
tempore vero posteriora. alia vero numquam sunt actu sed potestate solum. Dubium est
autem utrum affirmatio sit contraria negationi. an oratio orationi. quae dicit quoniam omnis homo
iustus est ei quae est quoniam nullus homo iustus est. an omnis iustus est ei quae est omnis homo
iniustus est. Callias iustus est. Callias iustus non est. Callias iniustus est. quae harum
contraria. Nam si ea quae sunt in voce sequuntur ea quae sunt in anima. illic autem contraria est
opinio contrarii. ut omnis homo iustus est ei quae est omnis homo iniustus est. et in his quae sunt in
voce affirmationibus necesse est similiter se habere. quod si nec illic contrarii opinio contraria est non
affirmatio affirmationi erit contraria. sed ea quae dicta est negatio. quare considerandum est
quae vera opinio falsae opinioni contraria est. utrum negationis an certe ea quae contrarium esse opinatur.
Dico autem hoc modo. est quaedam opinio vera boni quoniam bonum est. alia vero boni quoniam non bonum
est falsa. alia vero falsa quoniam malum est. quae ergo harum contraria est verae. et si est una
secundum quam contraria est. Nam arbitrari contrarias opiniones diffiniri in eo quod contrariorum sunt falsum
est. boni enim quoniam bonum est et mali quoniam malum est eadem fortasse est opinio et
vera sive una sive plures sint. sunt autem ista contraria. sed non in eo quod contrariorum sunt. sed in eo
magis quod contrarie se habent. si ergo boni quoniam bonum est opinio vera. est autem quoniam
non bonum est. est autem ad aliud quod non est. nec potest esse. aliarum quidem nulla

ponenda ē. nȝ ꝗcāȝ ēē ꝙ n̄ ē opīo. nȝ ꝗcāȝ n̄ ēē ꝙ ē. Infinite
ē. n. ē uīꝗ ſūt. 2 q̄ ēē opinat̄ ꝙ n̄ est. 2 q̄ n̄ ēē ꝙ ē. // Sȝ ī qb;
ē ffla p̄. h̄ at̄ ē ex hys ex qb; fiūt gn̄atōēs. ex oppositis uō
fiūt gn̄atōēs. q̄ at̄ ffla. Si g̊ ꝙ bonū ē. bonū ē. 2 n̄ malū
ē. 2 h̄ q̄ ſȝ ſe illd̄ ū ſȝ acnͤs. accīt eñ ei malū n̄ ēē / Mag̃ at̄
ī unoq̄ȝ ē uā q̄ ſȝ ſe ē. 2 ffla. ſiq̄ 2 uā. g̊ ea q̄ est. qm̄ n̄ est bo
nū. ꝙ bonū ē ſȝ ſe ꝯſistēs ffla ē. Illa ū q̄ ē qm̄ malū ē. eī ꝙ
ē ſȝ acnͤs / q̄ magꝭ erit ffla ꝯ bono. opīo negnͥs. q̄ ea q̄ ē
ꝯy. Falſus at̄ mag̃ ē ēē ſigl'a qui h̄t ꝯ̄ria oppiōēs. ꝯ̄ria ē
coꝝ ſt̄. q̄ plimū circa idē differt. Q̄d ſi harū ꝯ̄ria ē ꝯ̄dcōis. Maniꝯ
ē at̄ qm̄ h̄ erit ꝯ̄ria. Illa uō q̄ est qm̄ malū. ꝙ n̄ bonū ē ī
plicata ē. 2 ē ꝙ n̄ est bonū necesse est idē ip̄m opinari. // Sꝑ
si ē ī alys. oꝫ h̄ ſiliͬ ſe h̄re. 2 h̄ uīr bn̄ ēē dcm̄. aut ē ūbiq; ē ea q̄
ē ꝯ̄dcōis. aut nusq̄. qb; ū n̄ ē ꝯ̄ria. ꝯ hys q̄ ffla ē. ea q̄ ē ūe
opposita. ut q̄ hoīem n̄ putat hoīem. ffla ē. Si ū hec ꝯ̄rie ſ. 2 ille
q̄ ſt̄ ꝯ̄dcōēs. Simp̄ ſiliͬ ſe h̄nt. boni qm̄ bonū ē. 2 n̄ boni qm̄
n̄ bonū est. 2 ſup has boni qm̄ nō bonū ē. 2 n̄ boni qm̄ bonūȝ
ē. Illi g̊ q̄ est n̄ boni qm̄ nō est bonū. ūe oppā q̄ est ꝯ̄ria. nō
eñ ea que ꝯ qm̄ malū est. ſil' eñ alīq̄ erit ūe. nūq̄ at̄ ūe. ē
ꝯ̄ria ūa. Est eñ qdā nō bonū malū. q̄ ꝯ ſil' ēē ūas. at ū nͤc
ea q̄ est. nō ē malū. ſil' ē hec erit ūe. Seqt̄ g̊ eā que ē n̄
boni. qm̄ l nō bonū. ꝯ̄ria ei q̄ est n̄ boni qm̄ bonū / Oꝫ 2 ea q̄
ē boni qm̄ bonū. ea q̄ est boni qm̄ n̄ bonū. Maniꝯ ē g̊ qm̄ n̄
īterest nͤ ſi ūlr pona affirmatōēs. h̄ ē ūsal' negā ꝯ̄ria erit oppiōi
q̄ opinat̄ qm̄ ēē bonū. bonū ē. ea q̄ ē. qm̄ n̄ coꝝ q̄ bona ſt̄
bonū est. nā ea q̄ est boni qm̄ bonū ē. ſi ūlr ſit bonū. ē

poste ʒ roz.

poste ʒ roz.

poste ʒ roz.

poste q̄ roz.

ʒ roz poste

hys ꝯ̄ria ponit. qm̄ ꝯ̄ria opīo n̄ ē simp̄ n̄ negatōis. n̄ ea ut ꝯ simplicis negatōis simp̄ posit uideat ēē ꝯ̄ria. Est at̄ simp̄ oppō boni. qm̄ bonū ē. ua simp̄ n̄ boni qm̄ bō n̄ ē ffla. Simplici ū oppō de bō. bō n̄ ē simp̄ ꝯ̄ria negōi. s. q̄ ē boni qm̄ n̄ ē bonū.

ʒ roz poste

remouet unaꝫ dubitatoꝫ.

eadē ei q̄ opinat᷑. qm̄ q̄cq̄ bonū ē. bonū est. ſil' at̄ ⁊ ī n̄
bono. Q̄ ⁊ ſi ī oppīcē ſic ſe h̄t. ſ͠t at̄ affirmatīes ⁊ negēs resumit totū
note eoꝝ q̄ ſ͠t ī aīa. maꝰ ē at̄ qm̄ affirmatōi ꝯ̄ria ē neg̃. ēē
idē ūle. ut ei q̄ ē qm̄ ēē bonū. bonū ē. ul' qm̄ oīs hō bonꝰ ē.
qm̄ nllꝰ. ul' nll's. Cōtⁱdc̄rie at̄ ut nō oīs hō. aut n̄ ēē //
Maꝰ ē at̄. qm̄ ⁊ ūaꝝ ita ūe n̄ ħ ēē ꝯ̄riaꝝ. nec oppīcēꝝ. nec ul' potest unū plur potest plures ... non possit simul ēē ūe.
ꝯ̄dictōꝝ. Cōt̄ria eni ſ͠t que c̄t̄a idē opposita ſ͠t. Circa idē at̄ ħ
dicē ūū eūdē. ſil' eni eidē nō ꝯtigit ēē ꝯ̄ria. Dō grās.

FORMA est ꝯpōi ꝯtigēs. ſiplici ⁊ īuariabili ēēntia ꝯ
ſiſtēs. Cōpō ⁊ eni nō est. qm̄ a ma. ꝯpōis ſecūgit᷑. Eo q̄ adueniēs cōpōito fac illud ma
p̄ eni unaq̄q; alīi adueniēs cōpōi. maiorē ſe ipſā cōpo
ſitā ſpēm efficiat. In for at̄ ħ minime īueniet᷑. nā ī eo q̄
corꝰ ē albū. n̄ dī mag nec mīꝰ ſe ipſo nō albo. Nec corꝰ
n̄ albū īellig᷑. deſitō corꝰ ul' minoratō aliq̄ ſc̄a ē. ſ; albino ſ
ſola. Q̄m at̄ ħ fortaſſe ī alijs idē p̄ferri additū ꝯueniet
existimo īuariabili ēēn ꝯſiſtēs. In aīa ē alter̄ ꝯ̄rietatis re
pitᵉ. ut t̄ſtitie ⁊ gaudij. Sz qm̄ ut aiūt q̄dā. ſiplicitati. nlli
ſi uariatōi ſbiectā ēē. ut ea q̄ mūdi ē aīa, diſſonātis hāc ab
oībꝫ. addidi, ꝯpōi ꝯtigēs. Eīt itaq; ħ for dat̄ diffīitō. itaq; eni ſu
pfluū. itaq; mīꝰ ꝯtinēs ſi q̄s ſbtilit᷑ īueſtigauit, repiet᷑. Ħt a
dubitatōēs ex p̄cedētī, utrū nlla for ſit īuariabilis. ħ at̄ ūr
ī plibꝫ. nā eadē oīo ūī ul' ſci ſbiectā est. ⁊ albedo claritatis ⁊ ob
ſcuritatis. et iō q̄ ei q̄ ī re est. ⁊ n̄ ē. ſ; n̄ ē ūī. nā n̄ differt
albedinē claꝝ dicē. q̄ ſbſapiēs dicē claꝝ. Nō ē at̄ oīo ꝯ̄rioꝝ

subsectiua. nec uo ea q i re e 7 n e. Sz ostes sut note eap
q st i aia passionu. d hys at alibi dtm e. ¶ Sbile e q ad ee
ofert ex qda opc opoi ut i plib. 7 q ipo le est decse rei. ut
ro 7 sesus. 7 eoz silia. ut otinuu 7 discretu. Hu ut ma. 2o uo u
for. ut eoz q ma hois e. aia uo for cit utz sbile ut eoz. hp at
sbale. h at i hys q i cathegorijs expedita e. ¶ Ui u qda for au
ee. qda u ab actu. Vo eni a na. calor u 7 passio qda i actu osi
stut. ¶ In qbda u e dubitatio utz a na ul ab actu icipiat. ut
i for icisiois. na u addicois fit. si sepatio qda ptiu. Dico at sig
a na ee. scdi uo ab actu. Sz q oiuctois e ab actu e. ut domi. oru
e at d hys. ¶ Sz i hys q i plib st. pala u est. na ea q i plib st
i actu ee ipo le est. In na uo si no uir. qm q a na st a cotra peri
stere psi sumut. pala uo e cotrz a na u ee. u eni rois qt hm
sit cotra poterit explicari. na g i hys opat oculte. na sic ex pli
ui oiuctre. 7 hoz ostitutio qda for esistes excedes qtitate effia
e. sic ex siglaz discrete unu qda icllr eoz excedes pdicates.
quap ois cotrie nal e. q a siglaritate procedit. q cotroi adeqtu
¶ Sbtilr at spaclantes. sic uiz i actib latetei opari iuenim. g
cathz cotroze i na ex actu uiio 7 eni uiz stabiluut. Sz h actem.
alti e osideratois st. ¶ ¶ Foz aut alia i slo e 7 de slo di. ut scia. q
d slo di ut d grama. 7 i slo e ut i aia. qda i slo e. d slo at nllo
di. ut albedo so. ¶ Eoz u q d slo 7 i slo st idiabilia. alia o sesi
q isesibilia. sesibile u e q sesu opledit. ut albedo. son. sapo. odor
calor. peussio. 7 dulcedo. Insesibilia st q roe oplediut. ut scia. Sip
at u eou q d slo dicut sesibilia st. ¶ Mal e at ex hys q ppoita e
qm qda st scdm alicubi. ut nigdo i oclo. qda u difficile erit

h' agunt (?)

h' sol ...

assignare. ut scientia. paternitas. et filiatio. nisi forte in quantitatem et compositionem com-
plexionem. Situs autem horum que predicta sunt in impositionis eius quod in voce est notatum.
Sed non erit vel subsistens vel contingens. Eorum vero que contingunt substantiam aut extrinsecus
advenit. aut in ipsa substantia consideratur simpliciter ut linea. superficies. color. Eorum vero que
extrinsecus contingunt aut agere. aut pati. aut dispositio. aut esse alicubi. aut
esse in mora. aut habere necessarium erit. Sed de hiis que subsistunt et que solum in quo
existunt. in eo quod de cathegoriis libro describitur sufficienter disputatum est. De reliquis

Actio vero est secundum quam in id quod subicitur agere dicimur. ut secans quando vero continuo
eo quod secat dicitur. Est autem actio alia quidem anime. alia quidem corporis. Differt
autem quoniam ea que corporis est movens necesse est id in quo agit esse. Idem est et quod agens est corpus
et mobile. anime vero actio id non movet in quo est secundum motum. anima enim
dum agit immobilis est. movet autem corpus. anima vero immutabilis permanet. quoniam
quidem non secundum locum. nec secundum aliorum motuum. nisi forte secundum alterationem. non enim continuum sub-
sistendo movetur. neque diminuendo. neque ad oppositum locum transeundo. locus est corporis
anima vero non corpus est. Impossibile vero est non corpus corporaliter moveri. quare nullam loci subsistens
anima mutationem. solum enim corpus in eo quod de loco ad locum transit movetur. Hoc autem in
quibusdam dubitabile apparebit. spectando autem immobilem permanente. ymaginis mo-
tum secundum unitatem ad oppositas mutationes. Impossibile vero est solvere concesso quod vel in forma
existat. Sed vero non incredibilis error putabitur in vulgo. Sed convenienter sit dictum.

Sciendum autem omnino quoniam esse quod in motu est. actio est. moveri enim actio est. si quis quidem
movetur. necesse agere. Omnis enim actio in motu est. omnisque motus in actione firmabitur.
semper vero quidem actionis est esse in motu. sicut enim est motus in actione. et in hiis quidem actionibus
ex quibus generatio est. palam est. De hiis vero que corrumpuntur fortasse obicietur. nam quod
destruitur in motu est. non autem agere videtur. nam non efficitur. sed quod factum est destruitur.
Dico autem actiones non que sunt in quo agunt exigentes. Non autem motus est actio secundum quale
quiescens quale est. Quare et motus quale erit. Simpliciter autem quecumque operationem subsistunt op-

positionem etiam genus suscipiunt praedicamentorum. ¶ Natura vero contrarietatis actionis est. et ideo quod subiacet inferre passionem. omnis enim actio passionis est efficiens. et omnis passio inferens est actionis. contingit enim actionem actionem fieri. actio enim est quae per se movetur. est actionis quae per accidens generatum est. actio est etiam ab animali illata. ab ea quae animal finivit. non tamen inest. sive agere sive pati animal est quod ab animali sit agere prius dicitur. et si actio quidem primordiale prius fit pati vel promissum. Quamobrem actionis et passionis generatur actio. ¶ Facere autem id quod quale est ex se gignit. qualitas et enim calor est. efficit autem eum qui calefacere est actionem. Qualitatum vero praedictarum positio efficit est et quantitatum. asperitas enim enim et lene et similia. quaedam vero lineae vel superficies et sodalitas quantitatis sunt. universaliter autem haec a situ sibi et generationem habent. Quantitas autem quaedam ut longitudinis lineae. latitudinis planum. altitudinis vero corporis solidum. Qualitas vel aliqualitas ut calidi calor. Contingit agere et pati in dispositionis naturam operis quidam generatio simpliciter fit quod in motum actionem consistere necesse est vel locum. quando vel tempus. Incrementum corporis. ea enim quae est corpus sunt hinc dimittunt. Corpora vero quae in situ non sunt indiviso. corruptio quidem in ipsis generatio haec est in his quae post priorem considerationem consistit. Corpora vero quae de his perveniunt. ea aliquibus nulla est praedicatio. vero omnes quidem hominis. et hominis hominis quo communis et universalis est. ¶ Recipit autem facere et pati contrarietates. et ideo magis et minus. secundum enim ad patiente communis est. et calefieri quidem magis et minus dicitur. infrigidari. et siccari. et humidum fieri. et tristari. et gaudere. magis et minus.

Passio est effectus illationis actionis. sed quod hic dicitur pati illa vero minime. sed quod quaedam animantia sunt. ut animal quidem brutum est aliorum. animal vero rationale irrationali ¶ Omnia vero quae de generatione dicta sunt. eadem et dicta possunt de ea quae in rebus est actione. quaedam haec patiente non recta. sed in terminationem. // est

at pati eoꝝ q̄ intrīꝰ dicūt. hic ē unaq̄q; actionū passio dr̄. q̄ue
q̄ sb actiē locaui'. ut amor. hodiū. tristari. gaudere. q̄ oīa pas
sibiles actiōs aīe appellam'. dr̄ eꝭ pāt q· ī nāt ag̊. ut mob. fe
b's. ⁊ egritudiēs relīq̄ q̄ talia dcā sūt. passio ū ē ut dcm̄ ē. p̄ ac
tois g̃natōs. nō ē at ī agēte passio. sꝫ ī eo q· ag̊. ⁊ opatois actū
suscipi. paciēs ē pati ū dr̄. si ita actū suscipiēs. et d' passiōe
q̄ h' dcā sufficiāt. ea iā q̄ nc relīquūt. ī eo q̄ ē d' g̃natē tractāt.
Quādo ū ē q· ex tēzis adiacēna relinq̄t. tps q̄ qn̄ ū ē ut
iūstāt at id quicta ē tē tps q̄ p̄titū qn̄ ū est. esse at ei
⁊ affectō q̄ est sꝫ q̄ ad dr̄ fuisse qn̄ q̄ ē. istār eꝭ qn̄ ū est. sꝫ sꝫ
q· eēle ul' īeēle ē. ei at affectō q̄ ad dr̄ nc ⁊' istāti eē. quē
futur' sit' tps. qn̄ ū ē. si id q· futur' ē. qm̄ otigē nc ē. sꝫ
q· ad dr̄ futur' eē crās ul' ī alus tēzes. est ḡ qn̄ ad q̄ ex eo
q· abiit abiit. aliud ū ex eo q· istat. aliud otigē q· necē
ē. dcm̄ ē eni ī cathegozijs p̄titū ⁊ futur' ōstitutes eē. ⁊ q·
mag' ē otinuarī ad p̄sēs. d' p̄tito at dcm̄ ē h' ū q· ī sba p
tineat. sꝫ qm̄ ī excessu suo nodū p̄cīt. d' futō ū qm̄ necē
ē otigē q· dcm̄ ē ac sit statere. nlla eī dr̄a ē ī eo q· p̄mam
⁊ futō ē. ⁊ q· nc abiit. ē ūa obrē ⁊ d' futis nc ag̊. ⁊ sꝫ ea
ād dr̄ ⁊ nāuipatiēz existētiū sortiut'. ut sol oriet' crās. cā
ēt nauale bellū. cū obijt so. et ād dr̄ sꝫ tps id q· futū ē
eo q· nascat' futū necē d' eo q̄ ē. ut aliquas disputabit crās
aut ū disputāt. disputat' ē futūz actiōes sic. ū at ē q· ī sba ḡ
adhe. differt at qn̄ ab eo q· ū ē. qm̄ ī clarit tps ē. l' erit. l' fu
it. ī eodē qn̄ ē. ul' ē. l' fuit q· p̄ tps dr̄. qn̄ eni q· ex istāti
ē. cū ipo istāti. ⁊ sit' ⁊ ī eodē sūt. qn̄ ū ex eo q· abiit. ⁊ q· futū

ē. nūq̄ sil' erūt. v aūt 2 loc' a q̄ nūq̄ i eodē sil' sūt. v eñ i aīi
septo ē. loc' aūt i oplectēte / Distat aūt qd̄ q ex p̄tito ē. ab eo
q ex futuro. q2 qd̄ q ex futo ē p̄sito p' ē. q̄ u ex p̄tito est
postei futo ē / qd̄ aūt unū 2 idē. p' q̄ ex futo. sō ex p̄sēti p' ti
ex p̄tito. qadmod 2 tp̄s. p' q̄ futuy ē. p̄ea p̄sēs. dmū ti p̄tiē
Dic aūt 2 tp̄s aliud q̄ opitū. ad u sip̄. est aūt opō q i opita
actē osistit. sip̄ ti q i sipla recedit. / ita 2 qd̄ ad sip̄. ad opit
sip̄ q̄ qd̄ ut i momto ēē. 2 nō ēē. opō aūt ē ut i hora. die. 2
ebdomada. 2 silib; / Tmp̄ aūt qadoy 2 tp̄zis ptes sibi sbcedūt sin
mora. ē 2 qd̄ / qd̄ p̄titi qp̄ 2 futuri ad p̄sēs opulatē reducūt
Distat aūt tp̄s ab eo q qd̄ ē. qd̄ sz tp̄s ad msurable ē. ut ānuus
dr̄ qs tp̄s. 2 diuturn̄. et mot' dr̄ mult' eo q mlto tp̄e pmane
at / at sz qd̄ n̄ msurat. sz aliqd̄ dr̄ ēē 2 sz idē qd̄ tp̄ale. 2 uariabi
le pmutat. Tn̄ē aūt qd̄ nō subscip̄ē mag 2 mi / nō eñ di
es mag 2 mi dr̄ diuturn̄ a die. u mi q̄ diuturnior alto. s' at et
d alys. q2 ēēē ē oi qd̄ nō dia mag 2 mi / Qd̄ q̄ n̄ ē ōiuz.
et ē qd̄ q ex p̄sēti ē. unū 2 idē ē cū futo 2 p̄tito / Impo. aūt
cūt duas ōietates d eodē p̄dicari i ididuo. Simp̄ aūt ōia nūq̄
i eodē sil' ēēt / qd̄ aūt q sz tp̄s p̄sēs. p̄titū. 2 futuy ē. sil' i eodē ēē
ut sit. Idē nāq ē / q ē. fuisse. 2 pmāsur ēē. // Oiōz u rōis est
nūq̄ i eodē i eodē posse sil' existē. nz d eodē i ididuo i eodē
tp̄e dia / q2 ōietas i eo q qd̄ ē nūq̄ enūtiabit. Est qd̄
i oī eo q icip̄ ēē ę p gn̄ationē / ut coz' q̄ uisū aliqd̄ est i tp̄e
sbsip̄ ē tp̄zis altatoēz / alit̄ ē q coz' i estate. yeme. uē. 2 autū
no. s' aūt 2 i aīa. aliut ē q̄dā i yeme. q̄dā i estate. q̄dā i uē. q̄d
i autūno spectāt / sz istrūmta oplexaoēz / aīa ē ōiūcta coz'. op'

cor̃ imitat̃. ut q̃ arid' ⁊ gelide cõplexiõis s̃t. d̃mitores seipsis
i anticipno s̃t sep̃. qb; uõ sãguis pnapat̃ i uẽ. ẽ at̃ et d'
alijs. s̃z silitudiẽs cõplexiõis aĩaliũ ⁊ tp̃z. Ceẽit g̃ i tp̃re qd̃
susipiẽs ẽ alĩatẽs. ⁊ alĩat̃ s̃z tp̃s. hm̃oi ũ s̃t q̃ p̃aũ s̃t. d'
paucas at̃. ul' d' nllis alijs cõueniẽtẽ eẽt p̃ferre.

Ubi ũ ẽ cõsceptũ cor̃ a loci cõsceptẽ p̃cedẽs. Locũ ẽ i eo q̃ ei
p̃ ⁊ cõsceb't. est g̃ i loco qd̃ a loco cõscebit. nõ at̃ ẽ i eode loc̃
⁊ ul' loc' siq̃ ẽ i eo q̃ cap̃. ũ ũ i eo q̃ cõscebi ⁊ cõplecti. Ubi a
ñ oĩ adẽẽ. Aĩa eñ nusq̃ ẽ. nllũ eñ locũ occupat. nẽ iplet. a
aĩatũ nãq; aliud cap̃e p̃t. nusq̃ at̃ cõtigẽ palã ẽ. occupaui q̃
aliq̃ cor̃. q̃d cor̃ cap̃e ⁊ cõpleti posse. occupãtt p'mãsẽ. granu
eñi modio adduciens retinẽ ñ p̃t. aẽ q̃ iplebat̃ gesc̃te. a
cẽe q̃ expulso. g̃nũ utiq; recipit̃. neq̃ g̃ duo i eodẽ potert
ñ idẽ i diu'sis. Quia obrẽ ñ aĩa localr̃ eẽt. cũ loc̃ nllatenũ aliq̃
occupet. siliter at̃ et q̃cũq; a cõpoitis rẽe d'sinũt. loca cõsceptẽ cõst.
Mouẽt at̃ fortasse q̃s questiões. i diu'sis ⁊ p'lib; locis cõcludẽs idẽ
eẽ. vox ẽ i aurib; diu'soz ẽ. vox at̃ ⁊ si nõ ẽ aer eẽ ñ pote
rit. Cor̃ i aurib; diu'soz aẽ ẽ. q̃ ⁊ cor̃ q̃ i diu'sis locis ẽ. vox
at̃ oĩo una ⁊ eadẽ. i diu'sis q̃ p'lib; aeris eẽ ñ p̃t. Concedẽ
tib; itaq; nob' unã ⁊ eãdẽ uocẽ oĩo i aurib; diu'soz sẽtiri
utiq; cõfiteri oz. unã oĩo aeris p'ticulã ad aures diu'soz p'
uenire. sip' eñ ⁊ idẽ i p'lib; totũ ip̃le ẽ inuenire. Quia
obrẽ et cõcedẽ q̃giũ. ul' diu'sa i aurib; sẽtiri. ul' unũ ⁊ idez
i p'lib; q̃ locis reliq̃. Cuiq; at̃ diu'soz q̃ sẽsu eẽ imag̃bil' s
se se g̃uãtũ. ⁊ siliter. Obuiat̃ at̃ sic q̃. ea q̃ q̃ gig̃t uox ab
aĩali ñ p̃fẽt. s; ex cõiũctẽ imag̃ibil' fit ⁊ siliter. q̃ ⁊ uox q

qdā aīal' n̄ ē. ea ē q̄ imagibl' sit 2 silr̄ aīal' n̄ ē. qm̄ aba
aīali n̄ pfēc. Adō3 āt dicim' eē q' uoce aīal' necce eē. q̄
ē ab inītio audiuit ī silētio q̄ sīp aīaliū q2 2 uox q̄ sīp
aīal' dr̄ q̄ ai ip̄o q' pfēri fit uni. & uox ad aures diuisor dr̄
gīe una āt 2 eadē n̄ oṙigīs ē. Ubi āt aliud sīp. ad ꝯpitu
sīp q' ē q̄ a sīplicī loco pcedit. ꝯp̄o āt q̄ ex ꝯiūcto loc̄ āt sī
p ē orīgo 2 ꝯstitutio eī q̄ ꝯtinuoꝝ ē. loc̄ āt ut dcm̄ ē q' ꝯp
hr̄ ꝯpilatīs adiuīcē ptes 2 tmī ad q̄ coꝝ ptīcle ꝯiūgūt.
coꝝ u ptes ad puctū. loca & ptes uīr puctū necce ē sīt. cuī
ita3 loc̄ ē ī q̄ puctū adiacē ꝯstitit. loca & ptīcle sodalitatis
ptīlas claudūt. et enī loca sīplicia mimi coꝝ occupatiua sūt
sīc n̄ loc̄ sīn coꝝ n̄ sodalitas sine loco eīt. Cōtētio āt ozīe
d sīe extat n̄ ē eē idē. In eo āt loc̄ eē n̄ poterit ut dcm̄ est
a sīorib. q̄ ab eo q' ābit. Cōsitētib ē nobis spat3 locale eē
ꝯsiteri utiq3 necē ē ad q' p̄ē idē coꝝ eē ī q̄ extatis loc̄ exīstat
n āt p̄ē idē. q2 extās q' ī loco n̄ ē. d'hys āt īsolutū 2 actuū
ē pꝰuatiare. l ꝯ sēsibilia. Latet āt ū itēsīcē 2 remissīcē.
no eñ alīd alīd mag̃ dr̄ eē ī loco n̄ mī. l3 tñ maiorē locu3
possideat. no āt s3 uel ꝯtinue aliq̄s s3 s3 id q̄ q̄ q̄le ē. Anē
āt ū n̄ eē ꝯiuz. eo q' q̄ n̄ loco ꝯiēas ē. loc̄ ē loco dr̄ n̄ est.
Rem āt n̄ ī alys mani ē. sūsū āt 2 deorsū eē ꝯia plib ū
mltū ē distare inēr id q̄ sūsū ē eē. et q̄ deorsū ē eē. q2
ꝯietas max̃ uīr eē sūsū eē 2 deorsū. q̄adq̄ ꝯtinuis eē locū
Nō āt duo ꝯia ī eodē eē. sūsū ē 2 deorsū ī eodē sr̄. Idē ē est
sūsū 2 deorsū ad diuisa sūptū. nā ēris altitudo sūsū ē ad n
nos. sp̄ē ū extēti ꝯpatii īferior. Simp ꝯiū q2 idē sibimet f

fore otigit. Si e sursu ee z dorsu contra sit sit cu ide sit sursu
z deorsu. colligit ide sibimet contrariu fi. no e g contrarietas i eo qui lo
Positio e qda partiu sit z generatois ordinatio. sz q co e ee.
dicitur stanta z sedentia. aspa ul lenia. ul quomodolibz alit
disposita sedere z iacere. positioes n sit sz denoiatiue. ab eis dicu
solet at quadio d curuo z recto. aspo z leni. quadrangulo z triangulo.
bicubito z tricubito. magno z puo. z silibz. quedā e partiu positione
significare uidetur. aspez eni dr cui una ptiu supeminet al
tri. lene u e cuius pte equalit sit pozecte. silr at z d reliquis n
sit at positioes ea q dicu sit oia. sz qua ee sentu eminia. ex eo
at q ptes sic disposite sit ex eo talia sensibz iudicatur. n at eo
q talia. idest aspa z lena. z bicubita z tricubita sit. e. at et
d alijs huiusmoi q i ptibz ht positionem. eius uero unicuiqz pdicatorz
n positio e sz qualit. q ee positioes nascantur. Subsequitur at uir sa
e contrarietate. nā sedere ad id q e stare contrariu uidetur ee. contraria e sit q
i individuo uno eodemqz tempe ipsi ue e repi. incasst possibile ee se
sedens e illico stare pot. z stans sedere. quedā at sedentē ipse
e eunde stare. Ponentibz at nobis h contraria ee inconueniā quedam re
cipere. h q unu sit pluribz. sedi z eni collectois contraria. n magis
sedere ad id q e stare contrariu e q accubere. so. z e quomodo sedere z
stare nuq sil reperiuntur. ita sedere stare z accubere. sz g huiusmoi
dispositioes. fatuu nulla contrarietas i eis. Fortassis n insolutu q pu
tatur unu pluribus ee. palor z e ad nigru z albu contrariu ee uidetur. n
nā sb eode genere cu sit nuq i eode inueniuntur. z incasst esse in
mutatur. Relinquitur g unu plibz aduersu ee. no e at pallidu
ad nigru ul albu contrariu. et e cu utrumqz i eode sit. pallidu ad

nigri et reliqua que ex albo et nigro conficiuntur non est contrarium. neque
enim in quantum pallidum est in omni eo quod est esse album et nigrum. habet autem et differen-
tias quas colores. Amplius quod non est contra idem existere natura. Sedere autem iacere
non contra idem natura. sed secundum aliud. est enim sedere prope esse immobilia. iacere autem et
occultum esse adversa. hic autem signum est equi et hominis similitudo quibus sunt dubii
accubitus inesse probatur. Proprium autem positionis est neque cum magis neque cum
minus dici. sedere namque non magis prius est quam accumbere, neque minus. neque sedens quam
alter alterum magis dicitur vel minus. neque accumbens, neque universaliter secundum aliquam positionem.
Congruit autem proprium videri esse positionis, stare prope adsistere omnibus quae aliis so-
mis suppositus. positio enim non aliud est quam naturalis ipsius status ordinatio.
que a principio ingenita est. ut que est asperitas et lenitas. casibus vel in casibus inest vel
a natura vel a more et consuetudine. ut sessio et accubitus et similia. quedam
enim proxime status assistentes sunt, nec prius est. et quod prius omnis sibi ipsis praedicantur.

Habitus est corporum et eorum que circa corpus sunt adiacentia. Sed quod hoc quidem hic
illa vero habere dicuntur. hoc autem non secundum totum sed secundum partem dici fit. ut arma-
tum esse et calciatum esse. his autem simplicia nomina imposita sunt quibus ea appel-
lentur. sed sit eis armatio calciatio nomina. horum autem ad positiones et reliqua.
Suscipit habitus et magis et minus. armatior enim eques pedite dicitur. et calciatior
qui calciamentis et caligis utitur quam qui caligis solum. In quibusdam autem non
non est quod cum magis et minus praedicetur. ut vestitum esse et similia. Habitui autem non
est contrarium. et enim armationi calciatio non est contraria, quod est armatum et calciatum.
Quoniam autem aliis non est contrarium palam est. sic autem et his similia. Proprium habitus est
in pluribus quidem esse. ut in corpore et in his que circa corpus sunt. adiacet enim corpori et his
que circa corpus sunt. hic autem ut dictum est fit secundum eam que est in partibus dictionem. In pau-
cis autem alia aliis plurimis ab his. hic proprium invenimus. in quantitate autem solum et in
his que sunt ad similia respiciens. ad quid autem ut figuram dicitur. ut sili

tudo et dissimilitudo. Quod in nullis pluribus similibus et dissimilibus. Quantitas autem ut numerus qui in innumerabilibus est semper utique consequens secundum unitatem mensuram assumptam. Sed autem non invenies in tot distribui partibus posse ut numerus; sed non omnis quantitas aut relatio est talium. Habitus autem in pluribus integre naturaliter existit. ut in corpore et in hiis que circa corpus sunt. Quod esse quod in corpore est et quod circa corpus consistit. Habitus non sortitur. Quod magis proprium quidem habitus est in corpore et circa corpus existentibus secundum quod in partibus est dicendum. ut in pluribus existens. Dicitur autem habere multis modis. Habere autem dicitur secundum alterationem. ut albedinem et nigredinem et quantitatem. ut latitudinem. Non tamen accidit est dicere longitudinem aut albedinem habere. quod album aut longum esse. Dicitur autem vas habere. ut modius triticum. quod non aliud est quam continere. Habere quoque in membro dicitur ut in digito anulum. quod tamen est dicere quod digitum esse in anulo. Dicitur autem vir uxorem habere. et habere uxor virum. Sed a consolitus est modus habendi. quo vir habere vel habitum dicitur. Sed autem habere non aliud quam cohabitare significat. Certi modi habendi qui dici consueverunt quarto numero terminantur. Fortasse quidem alii habendi praeter eos qui enumerantur. Sed qui sunt diligens inquisitor inveniat. Et haec quidem de principiis dicta sufficiant. Reliqua vero in eo quod de analeticis est querantur volumine.

Videtur autem magis et minus suscipere. Est autem quedam secundum augmentum vel decrementum. vel diminutionem eorum que suscipiunt suscipere. Aliter autem et alii: illa quidem que suscipiunt in suscipiente diminui et crescere asserunt. Alii autem secundum unionem eorum que suscipiunt diminutionem et augmentationem. Quid autem sit [illegible] que sit eorum vera et firma sententia manifestabimus. Cum igitur [illegible] et secundum destructionem utramque et tertiam destruit que ex utrisque efficitur conveniunt. Non igitur secundum suscipientium susceptorum continuum vel decrementum. Cum magis et minus aliquid dicitur. Nulla enim ratio obviat dicenti. homines et animal et substantiam et cetera similia cum magis et minus dici concedentibus nobis secundum solum intensiones et remissiones. Qualiter

cū mag̃ ⁊ mi' dicat. Amp̃ equus q̄ augmēti ⁊ diminutōis motū
ſcḋm ſuſtinet. dr̄ ē lap̄ minor lapide q̄dā q nūq̄ īceſiōē
⁊ remiſſiōē paſſus ē. ſ; mōs ē alio mōte maior dr̄. cū cr̄ſcat
ul' decreſcat neutū. Amp̃ aūt margarita q̄ albior eē dr̄. cū p̄-
dē cygnus q̄ albū hēc gignat. h aūt n̄ est ſ; q̄ eē ī eēn̄ ſuprē
a margarita. Collige ḡ oz. ul' margaritā albiorē q̄ cygnū p-
nūciari. ſ; magnitudinē ul' puitatē ſcḋm. ul' nūq̄ q̄ margarit
eē albiorē cygnū. ul' n̄ oīo cū mag̃ ⁊ mi' dicat ſ; ſcḋm magnitudi-
ul' puitatē. nō ſ; cīmti ul' diminutōē. h aūt palā ē qm̄ ſ;
magnitudinē ſcḋm. margarita albior cygno n̄ dr̄. et margaritā
q̄ n̄ eē albiorē cygno ſ; ſlo ē. Colligit ḡ n̄ ſ magnitudinē ſcḋm
cū amp̃ ul' mi' dicat. ḡ aūt nō ſ; puitatē. Amp̃ nō ſ; ea
q̄ ītialit. dicē ſ; magnitudinē q̄ albedis aut alicui ceteroꝝ dō
dr̄ eē albi' alto. ul' ſ; puitatē mi' albū. ul' q̄molibꝫ alterī
utraq; hō ul' cygnū albꝫ ul' q̄lꝫ ad aīal albi' margarita dr̄. et ē
maior albedis q̄titas cygnū accidit q̄ margarite. Amp̃ aūt
mag̃ ⁊ mi' altū alto dr̄. nō ſ; ſcḋm nō accidentis cīmtū. Qm̄
aūt n̄ ſ; ſcḋm cīmtū. ul' magnitudinē. ad pui alio dr̄. manif
ē. nō ſ; aplioꝛē ipi' accidētis q̄titatē. et ē q̄titas ulī ſcḋm ptēdi
n̄ pōt. qm̄ tm̄ q̄titas est coꝛ. Eq̄uali ē puitas ſuppoitē/ ei q̄
ulī puū ſcḋm puitas iſta n̄ ꝯtingit. q̄to ḡ ſcḋm pui efficat.
tāto ⁊ puitas q̄titatis minoꝛat. pꝫ ḡ n̄ ſ; mag̃ ⁊ mi' p̄
dicari nō ſ; augmētū ul' diminutōē accidētis ul' ſcḋm. nō ſ; utrꝫ
Dꝫ ḡ ad inuenire q̄ ſ mag̃ ⁊ mi' dicat. huiuſmōi ū ō ea q̄ ſcḋm
ncē eoꝝ q̄ ī ſcḋo adueniūt. n̄ ſ; ſcḋm mobilis augmētū l' diminu
tōē. ſ eoꝝ q̄ ſt ineē ī ꝑitōi ꝓpīgoꝛa ul' remotioꝛa ē ſ d

hijs aut cum magis dicitur quod propinquiora sunt ei quod in ipsa uere est
impositum. cum aut de hijs que remotiora existunt. ut album dicitur id
in quo purum albedo consistit. contrario quoque quod ad uerum impositum accedit
puriori imitatur albedine. tanto et candidius assignabitur. et prius
quod dicitur quod aliis coniunctum a substantie quidem diminutione et contrarietate imitatur. Cum uero
est contrarius misitum sit pater in continuo prius permutatur. et cetera in aliis
Dubitabit autem aliquis quomodo probare. hoc quod cum magis et minus dicitur. sicut non
minime. hoc aut quod quam similitudinis impositio in uno est. uel quod transgredi ipsum potest.
Est enim addictur aut et de accidentibus quedam que sine magis et minus dicuntur. ut
quadrangulum et triangulum et similia. non est quadrangulum magis alterum altero dicitur. hoc aut
aut in similitudine designatione accipitur et est quadrangulum et aliquis nuncupatur et
cum quadrangulatum sed eadem ratione cum superioribus hoc uelut. quia hoc quod impositio
uno est in uno uel quod transgredi non licet. comparationes insuplatis. et est albi
sima et nigerrima et huius similium ampliori et minori sunt. eo quod hoc impositio in uno est
uel quod transgredi ipsum est. possibile sit hoc nullum secundum ipsum. Quarum et si eas
puncti componatur nullam faciunt magnitudinem. quia si punctum
punctum componatur non augetur. est enim generatio simpliciter et corruptio non congregatione
uel segregatione. sed quando transmutatur ex aere speratio in
hoc totum. In secundo est duo quae. quarum quod hoc species secundum utrumque. hoc aut materia quia
quod in hijs duobus est transmutatio. generatio erit et corruptio simpliciter
secundum ueritatem. et tunc simpliciter dicitur generari in hijs magis. hoc docet species quod hoc
ut musicus homo corruptus est. homo musicus generatus est. homo aut manens
idem. similiter quoque et hijs non passibus sed secundum musicam et inmusicam. hoc quidem
generatio erit. hoc aut corruptio. in homine quod hoc passionis. homine aut musica
et inmusica. generatio et corruptio quedam est aut homine passio manentis est
musica et inmusica et in alteratione sola sed hoc est. Est aut yle maxime

quod sit generationis et corruptionis susceptibile; sed si quis dicat non dici generatio
simpliciter sed secundum quod disciplinata, plurata autem simpliciter. sed quod determinata sunt in praedicamentis
hoc quod hoc ad aliquid significat, hoc autem tale, hoc autem quantum convertitur quod non similiter significat
non dicitur simpliciter sed secundum quod generatum. Est autem quae est secundum naturam ut ignis et hoc de
sex principiis dictum sufficiat. Deo gratias amen.

Primum oportet dicere circa quid et de quo est
intentio, quoniam circa demonstrationem et de disciplina
demonstrativa. Deinde determinare quid est propositio et quid
terminus et quid syllogismus et quis perfectus et quis imperfectus. Post
haec autem quid in toto esse vel non esse hoc in hoc, et
quid de omni aut nullo praedicari. Propositio igitur est oratio
affirmativa alicuius de aliquo vel negativa alicuius ab
aliquo. Haec autem aut universalis aut indefinita aut singularis
particularis. Dico autem universalem quidem quae omni aut nulli inesse,
particularem vero quae alicui aut alicui non aut non omni inesse,
indefinitam autem quae inesse vel non inesse significat sine universali vel particulari
significatione, ut contrariorum esse eandem disciplinam aut voluptatem non
esse bonum. Differt autem demonstrativa propositio a dyalectica, quoniam
demonstrativa quidem sumptio alterius partis contradictionis est (non enim interrogat
sed sumit qui demonstrat), dyalectica vero interrogatio contradictionis est. Nihil autem distabit
ut fiat utriusque syllogismus; nam et qui demonstrat et qui interrogat syllogizat
sumens aliquid de aliquo esse vel non esse. Quare erit syllogistica quidem propositio simpliciter
affirmatio vel negatio alicuius de aliquo secundum dictum modum. Demonstrativa vero

sed vera via sit et per prius propositiones sumptas. dialectica autem interrogatio contradictionis. syllogizantis vero sumptio apparentis et probabilis quemadmodum
in topicis dictum est. Quid igitur est propositio et quid differt syllogistica et demonstrativa et dialectica. subtiliter quidem in sequentibus dicetur. ad praesentem vero utilitatem
sufficiat nobis determinatum esse quod nunc dictum est. Terminum vero voco in quem
resolvitur propositio ut praedicatum et de quo praedicatur. apposito vel diviso esse vel
non esse. Syllogismus autem est oratio in qua positis quibusdam aliud quid a positis
sunt ex necessitate accidit eo quod haec sunt. Dico autem quod propter haec sunt propter haec contingere
propter haec autem contingere nullius extrinsecus termini indigere ut fiat necessarium. Perfectum
vero voco syllogismum qui nullius alterius indiget praeter ea quae sumpta sunt ut appareat
necessarium. Imperfectum vero qui indiget aut unius aut plurium quae sunt
necessaria per subiectos terminos non autem sumpta sunt per propositiones. In toto autem esse alterum
altero et de omni praedicari alterum de altero idem est. Dicimus autem de omni praedicari quando
non est sumere sub subiecto de quo alterum non dicatur. et de nullo similiter. Quoniam autem
omnis propositio aut inesse aut necesse inesse aut contingere inesse est. harum autem hae
quidem affirmativae illae vero negativae secundum unamquamque appellationem. rursus autem
affirmativarum et negativarum aliae universales aliae particulares aliae quidem indefinitae. Privativam
universalem de eo quod est inesse necesse est in terminis converti. ut nulla volupta
est bonum. et bonum nullum erit voluptas. praedicativam quidem converti necesse est non
tamen universaliter sed in parte. ut si omnis voluptas est bonum et bonum quoddam esse voluptatem.
particularium autem affirmativam quidem converti necesse est in parte. nam si voluptas
quaedam est bonum et bonum quoddam erit voluptas. privativam autem non necesse est converti.
non enim si homo non inest alicui animali et animal non inest alicui homini. Primum igitur sit privativa
universalis A B propositio. Si igitur nulli eorum quae sunt B inest A neque ulli A inerit B.
A nulli inest B. nam si alicui inest ut C non verum erit nulli B inesse A. nam
C eorum quae sunt B aliquid est. si vero omni B inest A et B alicui A inest.

h' remouet 3m dubium.

h' excusat se

h' determinat de termino . . .

h' . . .

h' probat quod . . .

nã si nlli. n̄. a. ulli. b. ĩest; sꝫ ꝓponi erit oĩ ĩee. q̄ a ꝫ
ptlaris ẽ ꝓs. nã si iest. a. aliċ. b. et. b. ãc eoꝝ q̄ sit. a.
nẽ ẽ ĩee; sꝫ ẽ nlli. n̄. a. ulli. b; sꝫ at. a. ãc eoꝝ q̄ sit. b
n̄ iest. n̄ nẽ ẽ ꝫ. b. ãc. a. n̄ ĩee; ut sꝫ. b. q̄ aial. a. ũ ho.
ho ũ n̄ oĩ aiali ĩe. aial at hoĩ iest. ¶ Eodẽ ãm se hẽbit
ĩ necẽ ꝓpõib. nã ũl q̄ priuã. ũtr ꝯũtẽ. affirũ ã utrꝫ
ptclr; nã si nẽ est. a. nlli. b. ĩee. ꝫ. b. nẽ ẽ nlli. a. ĩee.
sꝫ ẽ aliċ q̄. ꝫ. a. ãc. b. q̄; sꝫ at ex necẽ. a. oĩ ul ãc. b.
iest. et. b. ãcui. a. nẽ ẽ ĩee. nã si n̄ necẽ. n̄. a. ãc. b. ꝫ
necẽ ĩest; ptclaris ũ priuã n̄ ꝯũtẽ; ꝓp eadẽ cãꝫ ꝓp q̄
ꝫ ŝ diximꝰ. ¶ In ꝯtigẽtib ũ qm mltap dĩ ꝯtigẽ; nã ꝫ
necẽ ꝫ n̄ necẽ ꝫ pŏe ꝯtigẽ dĩmꝰ; In affirmatĩs q̄dẽ se hẽ
sꝫ ꝯũsiões ĩ oĩb. nã si. a. oĩ. aut ã. b. q̄. ꝫ. b. ãc. a. q̄; sꝫ
nlli. n̄. a. ulli. b; ꝯũsũ ẽ ẽ ꝫ p̄; In negatĩs ũ n̄ ŝ. sꝫ q̄cũꝫ
q̄ ꝯtigẽ dĩr ĩ eo q̄ ex necẽ nõ ĩẽ; ul eo q̄ ex necẽ ĩ
sẽ ŝ. ut siq̄s dicat hoĩeꝫ ꝯtĩgigẽ n̄ ẽe eq̄. q̄ albũ nlli ĩ
ẽe tunice. hoꝝ q̄ ex necẽ n̄ ĩee. illud ũ n̄ necẽ ẽ ĩn
ẽe; et ŝ ꝯũtẽ ꝓs. nã si q̄ nlli hoĩ eq̄ ẽe. ꝫ hoĩeꝫ q̄ nlli
eq̄. et si albũ q̄ nlli tunice. et tunice q̄ nlli albo; sꝫ ẽ
aliċ necẽ. ꝫ albũ tunice ãc ĩest ex necẽ. ꝫ ẽ ꝯũsũ ẽ p̄
ŝ. ã ꝫ ĩ ptclaribꝫ negatĩs. ¶ Quecũꝫ ũ ũ ĩ plib ꝫ ĩ eo q̄
nata sẽ dĩr ꝯtigẽ q̄adm dẽnauimꝰ ŝ ꝯtigẽtĩ. n̄ ŝ se hẽb
ĩ priuatĩs ꝯũsatoib; sꝫ ũlr q̄ priuã ꝓs n̄ ꝯũtẽ; ptclaris
ũ ꝯũtẽ. ꝫ at ẽ manĩ qm ŝ ꝯtigẽte dicemꝰ. nũc at tñ
nob sit cũ hys q̄ dcã sẽ manĩ. qm ꝯtigẽ nlli aut aliċ
ĩee; ul n̄ ĩee; affirũ hẽt figũ. nã ꝯtigẽ ei q̄ ẽ ẽe ŝ. pŏi.

nā ō 2 ē ō ordinatē. est qbāz adiacēs p̄i affirmatim sep
fnē 2 oīo aut ē ut lō ul sip ē n̄ h ondēt ā h 2 per
ōnas sz ā ouſiōēs ō ſa hēbt alys. Thys ū dēnatio.
dō ē iā ex qb 2 qn̄. 2 quo fit sillō. Ptea dicem̄ d dim
tē. p li d sillo dicem̄ q d dimitē. eo q ulior ē sillō.
nā dimis sillō qdā ē. sillō ū n̄ oīs dimis. Qn̄ g tres t
tini sic se hn̄t adiuicē ut et postrem̄ i toto sit medio
2 medi i toto p ul sit ul n̄ sit necce ē extatū sillo
cē pfco. Voco āt medi q q 2 ipo i ā. 2 aō i ipo ē. q
2 pōne fit medi. Extrema ū q 2 ipo i ā 2 i q aō ē sic
a. d oi. b. et. b. d oi. c. nē ē. a. d oi. c. pdi. p ē tōm est
quo d oi dms ō ā 2 si. a. d nllo. b. b. āt d oi. c. nē est
.a. d nllo. c. pdi. Si ū p oi medio iest. medi ū nlli pri
mo n̄ ē sillō extatū n̄ ē necce accit eo q h sit. nā 2 ō
2 nlli postremo ō p icē. cū nz pdi nz ule sit n̄ necē
cū āt n̄ ē necē. p h n̄ ēit sillō. ei ū ō icē. al. lō eq ū
nlli. al. lō. lap. Qn̄ ū n̄ p medio. n̄ mē postrē ulli iē
n̄ sic ē sillō. ei. ū ū ō iē. scia linea. media. ū. nlli icē scia
linea. unitas ūlib āt ās mani i hac figa. qn̄ ē. 2 qn̄ nē
sillō. et qm̄ n̄ ē sillō necco unos se hz ū dixim̄. 2 si ō hn̄t
qm̄ ēit sillō. Si āt h q ūnoz ulē. ille ū pdicē. ad alui
qm̄ ule q ponē ad maiorē extatē. l pdicatō. l puatō. p
ticlare ū ad minorē. pdicatō. nē ē sillō cē pfcō. cū āt
ad minorē. l 2 quolz m āl se hāt ipō. dico ā maiorē. q ex
tatē i q mē ē. minorē ā q sb medio sūsit ē. a. q ō. b. b.
ā dē. c. g 2 si ē d ō pdi q i pri dicō ē. nē ē. a. dē. c. icē.

et si. a. q nlli. b. ie. b. aut. c. nec e. a. aut. c. n iee. dtinat
e e 2 d nllo quo dicem. er e sills pfct d 2 si infiniti sit
b. c. pdicatu. na ide e sills idfito 2 pti sumpto. Si aut
ad minore extatem ule po ul pdicatiu ul puatiu no e
sills si affirmat n negs infito ul pticlari. ut si. a. q aut
b. iest ul n iest. b. a oi. c. iest. eim. u iee. ls. hie. pru
na. v n iee. ls. hie. idisciplina. Rursu si. b. q nlli
c. a. u aut. b. iest. ul n iest ul n oi iest. n e e sills. ti
v iee. albu eq. eim. v. n iee. albu eq corruus. Ide at
2 si. a. b. infiniti sit. Nec qn ad ma. q extate ule fit
ul pdicatiu. ul puatiu. ad mi ii puatiu pti. n e sills
ul infito ul pticlari sumpto. ut si. a. q oi. b. iest. b. aut
aut. c. n iest. ul oi iest. au aut aut no iest medu. h 2 ee.
2 nllo sciet pmu. ponat e ti. aial. ho. albu. d in 2 d al
bo d qb n pz. ho. sumat cign 2 nix. q 2 aial d uno q d
pz. d alio u nllo. qr n e sills. Rursu si. a. q nlli. b. i
sit. b. aut alic. c. n isit. et sit ti. iaiatu. ho. albu. d ide
sumat d qb n pdr albis. ho. cign. 2 nix. na iaiatu dh
q oi pz. d illo u nllo. Amp qn infiniti e alic. cor q
st. c. n iest. b. uo e aut 2 si nlli iee. 2 si n o iest. qm aut
n iest. sumptis aut tis hmoi. uelud nlli iee n fit sills.
h e dem e p. Mani q qm i eo q d se ht ti n e sills. et
e 2 i hys. d. aut oniec 2 si ule ponat puatiu. Neq si alio i
tualla pticla sit pdicate. ul pua. aut h q pz. d ti infiniti
ul alio infita. nllo m e sills. ti. li ee oiu. aut. albu. ls. n
iee. aut. albu lap. Mani ex hys q dem st. qm sills i hac

figura perfecta, necessarie est terminos sic se habere ut diximus. Aliter se habentibus
nullo modo fiet. Palam autem quoniam omnes qui in hac figura sunt syllogismi perfecti sunt; omnes
enim perficiuntur per ea quae ex principio sumuntur; et quoniam omnes propositiones ostenduntur
per hanc figuram; nam et omni et nulli et alicui et non alicui inesse. Voco autem hanc
figuram primam. Quando autem idem huic quidem omni inest, illi autem nulli, vel utrique
omni vel nulli, figuram quidem huiusmodi voco secundam, medium autem in hac dico quod
praedicatur de utrisque, extremitates autem de quibus dicitur hoc, maiorem autem extremitatem quae iuxta
medium posita est, minorem autem quae longius a medio est. Ponitur autem medium foras quidem
extremitatum, primum autem positione. Perfectus quidem igitur nullo modo est syllogismus in hac figura, potens autem
est et universalibus et non universalibus existentibus terminis. Universalibus quidem igitur existentibus terminis est
syllogismus quando medium huic quidem omni, illi autem nulli inest, ubilibet sit privativum;
aliter autem est nullo modo. Praedicetur enim M de N quidem nullo, de X autem omni. Quoniam igitur convertitur
privativum, nulli M inerit N; at vero omni X posita erat; quare est N nulli X;
hoc enim ostensum est prius. Rursus si M N quidem omni, X autem nulli, et X nulli inerit
N; nam si M nulli X, et X nulli M inest; at vero M omni N positum erat;
X ergo nulli N inerit; facta est enim rursus prima figura. Quoniam autem privativum convertitur,
et N nulli X inest; quare erit idem syllogismus. Est autem haec ostendere et ad impossibile
ducentes. Quoniam igitur fit syllogismus sic se habentibus terminis manifestum, sed non perfectus; non
enim solum ex his quae ex principio sumpta sunt, sed ex aliis perficitur necessitas. Si
autem M de omni N et X praedicetur, non erit syllogismus. Termini inesse substantia animal homo, non inesse
substantia animal lapis; medium substantia. Nec quando de N neque de X nullo praedicatur M. Termini
inesse linea animal homo, non inesse linea animal lapis. Manifestum igitur quoniam si sit syllogismus ex terminis
universalibus, necesse est terminos sic se habere ut in principio diximus; aliter enim se habentibus non
fit necessarium. Si autem ad alterum sit universale medium, quando ad maiorem quidem fuerit universale vel
vel praedicativum vel privativum, ad minorem autem particulariter et opposite universali; dico autem opposite
si universale quidem privativum, particulare affirmativum; vel si universale praedicativum, particulare privativum,

Hic determinat de secunda figura.

In hac figura primo loco ... medium ... propositiones ... M. N. X.

Cesare

Camestre

... conversionem ...

... universales ...

... particulares ...

Festino

Baroco

ne e si sillo p̃uatõ pncli e, nã si .m. n. q nlli .x. ã ac .m. iest
ne e alic .x. ñ iee. ce e alic cor q sr .x. ñ ieur. n fit ei
silli p p figa. Rursu si .m. q o iest .n. x. u ac .n. ne e
.n. aliaui .x. ñ iee. nã si oi iest. pz ã .m. d o .n. ne e .m. o
.x. ie. s poitu ea̅t alic ñ iee. et si .m. n. q o ie .x. ã ñ oi
e silli. qm ñ o .x. ie .n. omno ã eade. Si u d .x. q o .d .n. u
ñ o pz. ñ e silli. ti iee. al. sba coruus. ñ ie. al. albu. coru.
nec qm d .x. q nllo. d .n. u aq. ti ie. al. sba lap. ñ iee. al.
silu. scia. Qñ g oppo e ule pncli. dcu e qn e. 2 qn ñ e silli.
Qñ ã silli fige fuit pues. ut alte p̃uate. ul affate. nllo
m e silli. dic ei p p̃uate 2 ule ponat ad ma. extate. su
m. n. q nlli .x. ã alic .m. ñ isit. g o. 2 nlli .x. ie. nisi
nlli q. nig. magam. al. oi u iee. ñ e sume. si .m. ac q e
.x. ã iee alic. ñ. nã si oi .x. ie .m. 2 .m. nlli .n. m. nlli .x. ie.
si poitu ea̅t alic ie. ñ g sic sume tos. ex infito. ã. on
tes. qm uo e .m. ñ iee alic. 2 si nlli ie. nlli u .c. ie. ñ
ea̅t silli. oa qm ñ ne e̅it. Rursus sit poi. 2 u. ponat
g. u .m. n. q oi .x. ã alic isit. g .n. 2 o. 2 nlli .x. iee. ti nlli
iee. albu. cign. lap. oi u ñ e̅it sume. p eade ca. g. 2 p
si ule ad mi. extate e. 2 .m. x. q nlli .n. u alic ñ ie. g
e .n. 2 o. 2 nlli .x. iee. ti iee. albu. al. coru. ñ iee. albu. la
pis. coru. d. ã 2 si poie fuint pues. ti ñ iee. albu. al. nix.
iee. albu. al. cign. oa g qm silli fige sr pues. 2 h q ulis
i li pti. qm nllo m fit silli. Si ñ si alic utra ie. ul ñ ie
ul huic q. illi u. n. l neut o. l infite. ti al ees oiu ie
albu. al. ho. ñ iee. albu. al. iaiatu. oa g ex pdcis qm si

s se hñt cũ adinuicẽ ut dcm̃ ẽ. fit sill's ex nẽc. ⁊ si sit sill's
nẽ ẽ cõs sic se hñt palã ẽ ⁊ qm̃ cõs ipsa sit q i hac fig ẽ
silli. cõs ẽ pñcauit assũpt' qbdã q uł ist tiẽ ex nẽc. ł po
nũt uelud ypotesis. ut qm̃ p ipo ondim' et qm̃ nõ
affiãt sill's p hãc figñ. si cõs puati ⁊ ũlẽs ⁊ ptĩ. Si
ãt eidẽ h oĩ. ullo ũ nlli iest. uł ãlo oĩ uł nlli. figa q
hĩ uoco ẽtã/ mediũ ã dico ĩ hac q̃ ãlo pũr. extans
ã q pũr. mã ã extãtẽ q lõgi ẽ a medio/ mĩ ũ ã ppi
quĩ/ poĩt ã q mediũ foras extãtũ/ vltimũ ũ poitẽ
pst ã ñ fit sill's ĩ hac figñ p' ũ ẽit pfca. ⁊ ũlĩ ⁊ ñ
ũlĩ tio extãtib' ad mediũ. vlt q qm̃ ⁊ p. ⁊ . r. ĩeit oĩ. s. q
alicũ. r. ĩeit. p. ex nẽc. cm̃ ẽ cõuãt pdictũ ĩc. s. ãc. r.
qm̃. p. iest oĩ. s. et. s. ãc. r. nẽ ã. p. ãc. r. ĩee. fit
ẽ sill's p p figñ/ ẽ ã ⁊ p ipo. ⁊ p expo. sicẽ dmõnrã/
si ẽ ãlo oĩ. s. ist. sñãt ad eoꝝ q st. s ut. n. huc ⁊. p. ⁊
r. ĩeit ex nẽc. qñ alicũ. r. ĩeit. p et. si. r. oĩ. q. s p. aut
nlli iest. ẽit sill's qm̃. p. alicũ. r. ñ ĩeit ex nẽc. nã idẽ
mod' ẽ dmrõis. cõusa. r. s. pre. ondet ãt p ipo. ũ ipo
ri/ si ãt ũlẽ. s. r. q nlli. p. ũ ẽ. ñ ẽit sill's ẽi. ĩee. al
eq. ho ñ ĩee. aial ĩaiatũ. ho. ñ qm̃ ãlo s nllo. s. oĩ ñ
ẽ sill's ẽi. ĩee. al. eq ĩaiatũ ñ ĩee. ho. eq. ĩaiatũ. mẽ
ĩaiatũ Qñ aũt ẽ q. ⁊ ĩ hac figñ qñ ẽit. ⁊ qm̃ ñ ẽ sill's.
ex ũlib' tio. cñ ẽ ãlo ũ st poit ẽ sill's. qm̃ ãc ĩc/ extan extãs
qm̃ ũ puaũ. ñ ẽ/ cñ ã h q puat. ẽ. ũ affiat. s. mã. q p
uatt fuit. alẽ ũ affiatt fuit. ẽ sill's. q alicũ ñ ĩẽ extãs ex
tãti/ si ã cõs/ ñ ẽ. Si ã un' q sit ũlis ad mẽ. alẽ ũ pticlir

h dic q̃ sill's scdi ĩ ac figuã accñ but ix secti

h dicat de cõe stoꝝ ĩ figuã

Dic aũt q ĩ hac figua dr ee ultima q poit ĩ licta ut ita

h docet multiplicare cõnũodes ⁊ poit cõnũalẽs utiles

h docet ipm reduci ad . ẽ. p.

h docet ipis reduce ipm p ĩ possibile .

h poit Datapi

postq aũt posuit cõnũalẽs utiles h poit cõnũalẽs ĩ utiles

h cõcludit ⁊ dic cõnũatũ

. Dissamis poit

siue etiam sit predicatum necesse est fieri sillogismum et si alterum sit oculis tiorum nam
si .r. omni .s. inest . p. nulli autem .s. necesse est .p. autem .r. inesse nam quod conuertitur affirmatiua
inerit .s. autem .p. quidam .r. omni .s. inest si autem autem .p. et .r. autem .p. inerit quidam 2 .p
autem .r. Conuersum si .r. autem .p. nulli omni .s. insit. necesse est .p. autem .r. inesse nam idem
modus ordinationis est autem ordinatione 2 propter ipsum et per expositionem sicut in prioribus
Si autem hoc quod sit predicatum . i . autem priuatiuum. ubi autem quod priuatiuum predicatum quidam
minor quod fuerit predicatum . est sillogismus . nam si .r. omni .s. .p. nulli autem non inest necesse
est .p. autem .r. non inesse . si est .p. et .s. omni .r. et .p. omni .s. inerit . si non inerit .
minime autem 2sim deductione . si sumatur autem eorum quod sit .s. cui si .p. non
inest. Cum uero maior fuerit predicatum non est sillogismus ut si .p. quidam insit omni .s.
.r. autem autem .s. non insit . et cetera inesse animal homo animal nulli uero non est sumere
terminos . si .r. autem quod .s. inest . autem autem non . si est omni .s. inest .p. .r. autem autem .s. et .p. inest
autem .r. si positum erit nullo esse secundum quidam in prioribus nam cum infiniti
est . uero autem non inesse 2 quod nulli inest uel est dicere autem non inesse nullo uero cum erit
non erit sillogismus manifestum est quod quoniam non erit sillogismus. Si autem priuatiuum sit alterum terminorum
quidam maior quod fuerit priuatiuum . minor autem predicatum . est sillogismus . si est .p. nulli
.s. .r. autem autem inest .p. autem .r. non inerit conuersum est est prima figura .r. .s. propter conuersa
Cum autem minor fuerit priuatiuum 2 maior particularis . non est sillogismus . et inesse animal
homo ferus non inesse animal sciencia ferus . medium in utrisque ferus . nec quidem autem non pri
uatiuum ponitur . est autem hoc quod uniuersale est uero particularis . et inesse omni quidam minor
est uniuersale ad medium animal homo ferus non inesse animal sciencia ferus . cum autem maior
non inesse quod conuersum nix album . inesse uero non est sumere . si .r. autem quod inest .s.
autem autem non inest . si est .p. omni .r. insit .r. autem autem .s. 2 .p. inerit autem .s. positum
est autem nulli . 2 infinito monstrandum est . Cum sinem autem medio inest uel
non inest . uel unum quod inest alterum uero non inest uel hoc quod autem ille uero non . uel infini
te nullo modo est sillogismus . et autem termini inesse omni animal homo album non inesse animal ...

iaiati albu. Manifestum e g i hac figa qm e. et qm n erit
sillis. q hntib se tis ut dcm e fit sillis ex nece. 2 si sit sillis
nec e tos sic se hre. manifestum 2 q oes ipsi sr i hac fig silli. os
a pficiunt quoda assuptis. et qm silligure ule p hac fig n
erit. nq puatos. nq affiatos. palam at 2 qm i oib figuris q
n fit sillis cu pdicati ul puati sit utq ti. l 2 pticlares
nich oio fit necessario. Cu a pdicatis 2 puatis 2 ule sumpt p
uat. sep fit sillis minoris extatis ad maiore. ut si. a. q o
. b. l ac. b. aut nlli. c. cusio e ppoib. nec. c. ac. a. n ice. b. a
2 i aliis figis. sep e fit p cusioe sillis. palam 2 qm infiniti
p pdicato ptici posito eude faciet sillis i oib figuris. manifestum
qm 2 oes ipsi silli pficiunt a p pmam fig. aut e ostensive. aut
p ipo. claudunt os. utiq a fit p fa. ostensive q pficis. qm
p cusioe claudunt oes. cusio a p facie bat figam. p ipo n
dimittitur. qm posito fio. sillis fit p pmam fig. ut i postrema fig
si. a. et. b. oi. c. isit. qm. a. ac. b. iest. nam si nlli. b. a oi. c.
nlli. c. icet. si dicat oi c. a 2 i aliis. Est 2 reduce oes sillos
ad p fig ules sillos. nam q sr i sca manifestum. qm p illos pficia
tur. v n. e. oes. si ules q puatam cusa. ptieli a utiq. p ad
ipo. deducentes. cum n i p sr pticlares pficiunt p se q. E
a 2 p scdam fig ostende ad ipo ducentes. ut si. a. oi. b. 2. b. ac. c.
qm ac. c. ie. si a nlli. b. au oi. nlli. c. ie. b. h e sam p sm fig
c. a 2 i puato fit dimittitur. nam oi. b. au nlli ie. nlli ie. b. h
a fuit media fig. Et qm q i media fig sr silli. os reducunt
i p fig ules sillos. cum n ptiulares sr i p fig. ad eos q s i me
dia. manifestum e qm 2 pti. reducent ad eos q sr i p fig ules sillos

autem i tercia reducit ...
h sunt p ...
h n ...
h docet reducere ostensive
h docet reducere p ipo

ſmum vero qui est in tertia, cum universales qui sunt in media perficiantur per illos ſillos, ſi-
que particulares ſumantur per particulares ſillos prime figure. ſed huius reduci-
ſunt ad illos. ergo et tertie figure particulares. Manifestum est igitur quoniam omnes re-
ducantur in prime figure universales ſillos, igitur ſilli inesse vel non inesse ostendentes. dictum
est quomodo se habent, et per se qui ex eadem ſunt figura, et ad alios qui ex aliis.

Quoniam autem diversum est inesse et ex necessitate inesse et contingere inesse. multa
enim insunt quidem, non tamen ex necessitate. alia vero neque ex necessitate neque insunt omnino, contingit autem
inesse. manifestum quoniam et ſillus utrorumque diversus erit, et non similiter habentibus
se terminis. sed hic quidem ex necessariis, ille vero ex his que sunt, alius autem ex contin-
gentibus. Ergo in necessariis quidem fere similiter se habent et in his que insunt. similiter enim po-
sitis terminis et in eo quod est inesse et in eo quod ex necessitate inesse vel non inesse, erit et non erit ſillus,
verum distabit in eo quod adiacet terminis ex necessitate inesse vel non inesse. Nam
et privativum similiter convertitur, et in toto esse et de omni similiter assignabimus. Ergo in aliis
quidem eodem modo ostendetur per conversionem quoniam conclusio necessaria, quemadmodum in eo quod est in-
esse. In media autem figura quando fuerit universalis affirmativa, particularis vero privativa, et rur-
sum in tertia quando universalis quidem predicativa, particularis vero privativa, non similiter erit
demonstratio, sed necesse est exponentes cui aliquid utrumque non inest, de hoc facere
ſillogismum. erit enim necessarius in his. si autem de exposito erit necessarius, erit et
de illo aliquo. nam expositum ipsum quod illud aliquid est. fit autem uterque ſillus in propria figura.

Contingit autem aliquando et altera propositione necessaria necessarium fieri ſillogismum, non tamen qualibet, sed
ea que ad maiorem extremitatem est, ut si A quidem B ex necessitate sumptum est inesse vel non inesse,
B autem C inesse tantum. sic enim sumptis propositionibus ex necessitate A in C inerit vel non inerit. Nam quoniam
omni B ex necessitate inest vel non inest A, C autem aliquid eorum que sunt B est, manifestum est quoniam et C
ex necessitate est alterum horum. Si vero AB quidem non est necessaria, BC autem necessaria, non erit conclusio necessaria.
nam si est, accidet A alicui B inesse ex necessitate per primam et tertiam figuram. hoc autem falsum est. contingit enim
esse tale B cui possibile est A nulli inesse. Amplius ex terminis manifestum quoniam

non erit conclusio necessaria, ut si .a. quidem sit motus .b. autem animal. in quo autem .c.
homo; nam homo animal est ex necessitate. motus autem animali non ex necessitate, non homini ergo.
Et si privativum sit .a.b. nam eadem demonstratio. In particularibus
autem syllogismis si universale quidem necessaria, si autem particulare non necessaria, conclusio sive privativa
sive praedicativa fuerit universalis propositio. Sit autem primum universale et necessarium, et .a. quidem
.b. insit ex necessitate. .b. autem .c. insit solum. necesse est .a. autem .c. inesse ex
necessitate. nam .c. sub .b. est, .b. autem omni .a. inerat ex necessitate. Similiter autem et si sit priva-
tivus syllogismus. nam eadem erit demonstratio. Si autem particulare est necessarium, non est conclusio
necessaria. nihil enim impossibile evenit, quemadmodum in universalibus syllogismis. similiter autem et in privativis,
ut motus animal album. In secunda autem figura si privativa quidem propositio sit universalis
et necessaria, et conclusio necessaria. Si autem praedicativa et non necessaria. sit enim prius privativa
necessaria. et .a. .b. nulli quidem ex necessitate, .c. autem insit tantum. quoniam igitur convertitur pri-
vativum, et .b. nulli .a. inerit ex necessitate. .a. autem omni .c. inest, quare nulli .c. inerit
.b. ex necessitate. nam .c. sub .b. est. Similiter autem et si .a. ad .c. ponatur privativum. nam
si .a. nulli .c. contingit ex necessitate, et .c. nulli .a. poterit esse. .a. autem omni .b. inest. quare
nulli eorum quae sub .b. inest .c. fit. et per figuram rursum. non ergo nulli .b. .c. con-
tinetur est .b. Si autem praedicativa propositio est necessaria, non est conclusio necessaria. Insit enim
.a. omni .b. ex necessitate. .c. autem nulli insit solum. conversa igitur privativa fit prima
figura. ostensum est autem in prima quoniam non est necessaria quando ad maiorem est privativa. non
conclusio erit necessaria. quare neque in his erit ex necessitate. Amplius autem si conclusio est necessaria,
accidit .c. alicui .a. non inesse ex necessitate. Si enim .b. nulli .c. inest ex necessitate, .b. autem .a. alicui est
necesse inesse, sed et .a. omni .b. inerat ex necessitate. quare .c. necesse est .a. non inesse. sed nihil
prohibet .a. huiusmodi accipere .c. omni .c. contingit inesse. Amplius et si terminos ponentem sit osten-
dere quoniam conclusio non est necessaria. ut sit .a. animal. .b. autem homo. .c. autem album. et propositiones similiter
sumptae. contingit enim animal nulli albo inesse. non est igitur neque album autem homini, sed non ex necessitate.
contingit enim hominem fieri album. non tamen donec animal nulli albo insit. quare cum hoc non

Festino

Bareco dic mo sunt il' d neco

h' voit mistioes ctie

Darati

Feriston

Bybat q' mix d' ice > mi. d neco. seq'' h' d neco.

bonitas z malic' i'pit qiugetes

sit necia e excto sit q n necia. e. q se hebit z i pri sillis qm p
na q ppo z illis fuit z nec. z h. e necia cu q pot. illis. puia
u pti n e h. necia. si q p puia z illis z necia. z a. q nlli gig
iee ex ne. a. q alie isit cm g ouite puia. z. b. nlli. a. h. ex
ne iee. a. q ae. c. iee. ez ae coz q sit. c. n ieit. b. ex ne. zu
sii sit pot. z illis z necia. z ad. b. ponat pdicatu. e. g. a. o
b. ex ne ie. c. q ae n ie. qm ieit. b. alie. c. mam e. si ex
ne. na ice ei ert ad dminutoes q i illiby sillis. sz n si puia
necia e pucdit supta. n e. h. necia. na p eosde tos dminutio.

Cxtrema q fig. tis q illiby extiiby ad medi. z pdicatis
uiti ppoiby. si altiut sit necia. z h. eit necia. on q pot. eit
necia. n e h necia. sic puata uite poi ppoz. z a. z. b. o. c.
isit. necia q sit. a. c. qm g b. oi. c. iest. z c. alie. b. ieit d ne
eo q ouite illis i pti. ez si. a. oi. c. ie ex ne. z. c. alie. b.
a. q nlli. c. ex ne ot. a. alie. b. ne e iee. na. b. sb. c. e. sit g
p fig. b. ondeet z si. b. c. nec e. ouite e z c. alie. a. qz si oi
. c. iest. b. ex ne. z. b. a. alie ex ne ie. Cusu si. a. c. q pu
b. c. q. affimata. necia at sit puata. cm g ouite. c. alie
b. a. q nlli. c. ex ne. nz. a. alie. b. ieit ex ne. na. b. e sb. c. si
at. b. pot. e necia. no h eit nec. sit at. b. c. piata z necia
. a. c. q puata z n necia. cm g affimata ieit. c. alie. b. e ne
qz si. a. q nlli coz q sit. c. iest. c. q alie coz q sit. b. a. alie.
coz q sit. b. n ie. sz n ex ne. Consiu e z i p figi. qm si p
uata ppo e n necia. n exto eit nec. simp z si p eos sit n
manifestu. sit e. a. q bo. i quo q. b. ali. c. at ef. g bo q oie
nlli. al u ne e oi iee. sz n nece e aliqz al no ee bo. si h

q'n q aliq p
siut. aliq
qn ne fiue
h. eit neia

h' voit quincit

h' voit quincit

h' voit quincit i ali

q̄ al' ee l̄s. aut si n̄ h̄ p̄s. sc̄ vigilare. uel dormire eo ponend
ē. ee ē al' ē susceptibile hor. si ḡ n̄ vtr̄ ad mediū sit. dm̄
ē qm̄ ē extō neca. si a h̄ q̄ vtr̄ ille n̄ ptic̄. pdicat̄ aūt
uerū. qm̄ vtr̄ sunt necc̄us z h̄ erit neca. demo a q̄ pu
gitur ē z ptic̄laris affirā. si ḡ (qz mi. si d necc̄e) nece ē oi. c. b. iee. a. a sb. c.
ē. nece ē. b. ae. a. iee. si a. b. alic̄. a. et. a. at. b. iee necc̄
giunt enī. at z si. a. c. sit neca vtrq̄. nā sb. b. c. ē. si at
b. ptic̄laris ē neca. n̄ ē h̄ neca. oir. b. c. ptic̄lis z nec̄. a. a
isit oi. c. n̄ ex necitate. gūsa ḡ. b. c. sit p fig. z vtr̄ q̄ p̄p
no neca. ptic̄laris a neca. qm̄ at sic se h̄bt p̄pos n̄ ē h̄ nec̄
q̄ n̄ ibus tamp a ex eis manl'. oir ē. a. q̄ vigilare. b. a bi
pes. i q̄ a. c. al'. ḡ. b. ae. c. nece ē iee. a. a h̄. c. et. a. n̄ nece
b. no ē nece alīq bipede dormire uel vigilare. ḡ at z p eos
de ter onitet. z si. a. c. sit ptic̄laris z neca. Si a h̄ q̄ eor
sit pdicatiō. ille n̄ puati. qm̄ vtr̄ q̄ puati z necc̄us et ḡ
ē neca. si ē. a. nlli. c. h̄. b. at alic̄. c. iest. a. nece ē alic̄
b. n̄ iee. Qm̄ at affirā neca ponit. uel ptic̄laris uel vtr̄
uel puatā ptic̄laris n̄ erit extō neca. nā alia q̄ eadē q̄ in
pbne dicem. si q̄ cū uel affirā ē neca. vigilare. al'. h̄s. medi.
h̄. Cū at (ut i ferison) pdicatā ptic̄laris neca. vigilare. al'. albū. at cū
nece ē alic̄ albo i ee. vigilans at gtīgit nlli. z no nec̄ ē ae
aiali iee vigilantē. cū at puatā (ut i brocardo) ptic̄laris ē neca. bipe
mouer al'. Manl ē ḡ qm̄ d iee q̄ n̄ ē sillis si vtrq̄ p̄pos
n̄ sit in eo q̄ est inee. neca n̄ ē. et alterā solū neca. z
In vtrq̄ at z puatis z affirātis sillis. nec ē alterā p̄pos. sille
ee extōm. dico a sillē a iest sili d iee uel necc̄e si h̄ necc̄e

h̄ ponit modos ptic̄lares vtiles — Disamis

Datisi

h̄ ponit datisi i vtiles.

h̄ pbat p i ue .... [illegible]

hic ponit disamis i vtiles.

Ferison

si ma. fuit d necc̄o z mi d i ee qn̄ sequit d necc̄o — Brocardo

h̄ ... [illegible] ... pmissa ... d i ee

no q̄ h̄ ... assimilet alta p̄missa

esse. et hoc palam est. quoniam non erit contingens neque necessarium. nec inesse sumpti vel necessarii
vel que inesse significent propositiones. Sed de necessario quomodo sit et quas differentias habeat.
sufficienter prope dictum est. et in quibus figuris et per quas coniungitur.
De contingente autem post hoc dicemus. quando et quomodo et per que erit sillogismus.
Dico autem contingere et contingens quod non existente necessario positio autem inesse
nichil est propter hoc impossibile. Nam necessarium equivoce contingere dicimus. Quoniam autem hoc
est contingens manifestum ex affirmationibus et negationibus oppositis. Nam non contingit
esse et impossibile esse et necesse non esse. vel eadem erunt. vel sequentia se invicem.
et opposita hiis contingit. et non impossibile esse. et non necesse non esse. vel eadem. vel
vel sequentia se invicem. de omni enim est affirmatio vel negatio. Erit igitur contingens
non necessarium. et non necessarium contingens. Accidit autem omnes que secundum contingere dicuntur
propositiones converti invicem. Dico autem non affirmationes de modo negationis. sed que
cumque affirmationem habent figuram secundum oppositionem. ut ei quod est contingit esse
ei quod est contingit non esse. et ei quod est contingit omni. ei quod est contingit nulli. vel
non omni. et quod alicui ei quod non alicui. eodem autem modo et in aliis. Quoniam enim con-
tingens est non est necessarium. quod autem non est necessarium possibile est non esse. manifestum quoniam
si non contingit a inesse b. contingit non inesse. et si omni contingit esse. et omni contingit non in-
esse. similiter autem et in particularibus affirmationibus. nam eadem demonstratio. Hiis autem
determinatis. rursum dicamus. quoniam contingere duobus modis dicitur. uno quidem
quod plerumque fit et deficit necessario. ut canescere hominem. et augeri
vel minui. vel omnino quod natum est esse. hoc enim non continuum habet necessarium. eo
quod non semper est homo. nam cum homo est. aut ex necessitate canescat. aut non ipsi
hoc est. aliud autem infinitum. quod et sic et non sic possibile. ut animal ambulare. vel
ambulante fieri motum terre. vel omnino quod a casu fit. nichil enim magis
sic natum est. vel contrario. Convertitur igitur et secundum oppositas propositiones utrumque contingentium
non tamen eodem modo. Sed quod natum est esse ei quod non ex necessitate esse. sic enim contingit

non concessae hominis. Infinitum autem eius convertitur quod non magis sic vel illo modo
se habet. Disciplina quidem et syllogismus demonstrativus ex infinitis non est. eo quod inor-
dinatum est medium. ex huiusmodi vero quae nata sunt est et pene orationes
vero et considerationes fiunt de contingentibus. ex illis autem possibile est
fieri syllogismum. in aliis non solet quaeri. haec igitur diffinientur magis in subsequentibus.
nunc autem dicemus quando et quomodo et quis syllogismus ex contingentibus propositionibus.

Quoniam autem contingere huic inesse dupliciter est assumere. aut enim cui inest hoc
aut cui contingere ipsum inesse. nam de quo B, A contingere horum alterum significat.
aut de quo dicitur B. aut de quo contingit dici. de quo autem B, A contingere aut omni B posse
esse inesse A nihil differt. manifestum est igitur quoniam dupliciter dicetur contingere omni B inesse. Primum
igitur dicemus si de quo C, B contingit et de quo B, A quis erit et qualis syllogismus. sic enim
utraeque propositiones sumuntur contingere. Cum autem de quo B est, A contingit hoc quidem inesse, illud vero
non contingere. quare a similibus figuris incipiendum quemadmodum et in aliis. Cum igitur
A contingit omni B et B omni C syllogismus erit perfectus quoniam A contingit omni C inesse. hoc
autem manifestum est ex diffinitione. nam contingere omni inesse sic dicebamus. Similiter autem
et si A quidem contingit nulli B, B vero omni C quoniam A contingit nulli C. nam de quo B, contingit A
non contingere. hoc autem erat nullum derelinquere eorum quae sub B contingentium. Cum autem A
contingit omni B, B vero contingit nulli C per assumptas quidem propositiones nullus fit syllogismus
conversa autem BC propositione secundum contingere fit idem qui et prius. Cum enim contingit B
nulli inesse C, contingit et omni inesse. hoc autem dictum est prius. quare si B quidem omni C, A vero omni
B rursus fit idem syllogismus. Similiter autem et si ad utrasque propositiones negatio ponatur
cum contingere. Dico autem ut si A contingit nulli B et B nulli C. nam per
assumptas propositiones nullus quidem fit syllogismus. ex conversis autem rursus idem erit
qui et prius. manifestum igitur quoniam negatione posita ad minorem extremitatem vel ad
utrasque propositiones aut non fit syllogismus aut fit quidem sed non perfectus. ex conversione
autem fit necessarius. Si autem altera quidem propositionum sit universalis altera vero particularis

sumat' ad maiore q extitute posita uli, sillis pfect erit. Si e. a
oi. b. c. b. a. alic. c. otiget. a. alic. c. h at manifestu e ex
diffinice otigentis. Rursus si. a. c. nulli. b. b. a. otigat alic. c.
inee. ne e. a. otige alic. c. n inee. demo at eade. Si at p
uatiue sumat pticlaris ppo. ulis at affirma ppe a se hin
te. ut q. a. oi. b. otigat. b. a. alic. c. otigat n inee. p assupti
q ppes n fit manifest sillis. ouersa a pti. 2 posito. b. ac
c. otige inee. eade erit oclo q 2 pus qndo i his q ab ini
tio. Si a q ad maiore extitute e. pticlaris ponat. a a ad mi
nore ulis siue utq affirmatiue ponat siu puatiue siu n sillis
erit fige. Si u utq idfiite ul pticlares, nullo m e sillis. h
e phibet. b. excedente. a. 2 n pdi d eo. termino at. b. excedenti. a.
sumat. c. huic. e. n oi. n nulli n alic n n alic. c. a. inee sic
ouertit s3 otige ppes. 2. b. plibz c. q. a. inee. Amplius at ex his
mani e. na sic se hntibz ppoibz c p postremo 2 oi 2 nulli i
ee ex ne. n a cres oiu q inee ex ne. albu. io. al n otige.
u. al. albu. uestis. Manif g qm h m se hntibz trs. ulis fit si
sillis ul e ei q e inee. l' ex ne. ul otige. Ergo ei q q e inee. 2
necio. mani qm n e. na affirmatiue inmine puatiuo. 2 puatiue affirma
tiuo. Relique g ei q e otige ee, h at ipo. Ostesu e e qm sic
se hntibz 2 oi postremo p ne e. 2 nulli c inee. q n e otiges
sillis. Na necio otiges n erit. Manif e at q eu ules sit ti. oi
ppoibz sep fit q sillis i p fig. siu sit pdicati siu puati. Uer
ex pdicatiuis q fit pfect. ex puatiuis a ipfct. O3 a otige sume
n i necesaris s3 s3 diffinite. aliquaties at latet h. Si a h q i
ee. i h ppoinu otige, sumat quiz ad maiore q extitute oi

Rcio

h' ponit conuatiōs inutiles [illegible]

h' ponit [illegible]

h' [illegible]

h' ponit [illegible]

gē significabit pfcī cūt ācs silli 2 ɔtigētis s; dētīz dtina
tōēs | cū q̄ q̄ ad maiorē qū q̄ q̄ ad minorē īēē ī pfcī ācs
2 puati silli nō ɔtigētis s; dtinatōēs | h ei q̄ ē nlli aut n̄
oī ex nc̄e īēē. si ē nlli aut n̄ oī ex nc̄e ɔtigē dmīs. et n̄
nlli 2 n̄ oī īēē | q̄ ē. a. oī. b. b. q̄ oī. c. ponat īēē | cū g
sb. b. ē. c. a. h oī. b. māni ē qm 2. c. oī ɔtiget. a. fit g
sillis pfcūs. | q̄ q̄ 2 cū puati ē. a. b. ppō. b. c. q̄ affīn | 2 h q̄
ɔtigēs illa ū īēē sit sūpta pfcūs cūt sillis qm. a. h nlli. c
īēē | cū g īēē poito ad minorē extatē pfcī s; silli. māni
ē | cū q̄ sic se hūt cūt silli p ippō^le minus ē. q̄. q̄ cūt māni
q̄ 2 ipfcī nā ɔonsio ē n̄ ex sūptis ppōib. Cp̄ at ondēd. q̄
si cū ē. a. necēē ē ēē. b. 2 cū pō^le ē. a. pō^le cūt. b. ex necūtat
sic q̄ se hūtib. In q̄ q̄. a. pō^le. In q̄ q̄. b. ipō^le. si g pō^le q̄. cū pō^le
ēē fiet. ipō^le ū cū pō^le nō fiet. q̄ q̄ si. a. ē pō^le 2. b. ipō^le. ɔ
tiget. a. fi pē. b. si q̄ fi 2 ēē | nā q̄ fit qm fcūs ē | ē | s; at
accipe n̄ solū ī gnātīē pō^le 2 ipō^le. s; 2 ī ūēo ēē | 2 ī ēē q̄ actu
ē. 2 q̄cūz m̄ dr aliē ipō^le. In oīb ē q̄ se hēbit. Camp̄ cū est
. a. b. ēē n̄ qm uno aliq̄ exn̄te. a. ē. b. oz opinari. n̄ ex nc̄e
ē uno aliq̄ exn̄te s; duob ad mī. ut qm ppōs q̄ se hūt
ut dēy ē s; silly. nā si. c. d. d. d. q̄ d. e. 2. c. d. e. ex nc̄e
2 si pō^le ūtōz 2 q̄ pō^le ē | q̄adō g siqs ponat. a. q̄ ppōs. b. q̄
ɔclōēs accidet n̄ solū cū. a. ē necēēy 2. b. ēē necēēy. s; ex
pō^li pō^le. | h q̄ ɔnso māni ē qm flō poito 2 nō ipō^li et q̄ ac
cidit pp poitōē flōy ē 2 nō ipō^le ut si. a. q̄ flōy n̄ tm̄ ipō^le
cū q̄ sit. a. est 2. b. cūt flōy n̄ q tm̄ ipō^le nā q̄ ɔnsū ē. q̄
si cū ē. a. ē. b. et cū pō^le. a. cūt 2. b. pō^le. poitū ē q̄. a. pō^le

h ponit quare b silla

h ɔcludit

h ponit modo īutile

h ponit unu necē 2 dic q̄ q̄ ad ant seqt̄ ɔseqn̄s
sia ē pō^le 2 sūd ē pō^le

i pte ī usahat

i pte ī remouet quad du 2 dic ɔmunicō sto ī uno
sou q̄ dic ptē q̄ nō

h ɔclit 2 dic q̄ si a. ponat

h pbat aliud q̄ 2 ē q̄ pō^le poito ī ēē n̄ seqt̄
ī pō^le

Bibl.
Colaci

quāvrg

5

esse, et B. esse possibile, contingere impossibile; idem est possibile et impossibile. ¶ Determinatis
autem his, sic: A. omni B., B. autem contingat omni C., necesse est igitur A. contingere
omni C. inesse. Non enim contingat, A. omni C., B. autem ponatur omni C. ut inesse. Hoc
autem falsum quidem, non tamen impossibile. Si igitur A. quidem non contingit C., B. autem omni inest C.,
A. non omni B. contingit. Fit enim syllogismus per tertiam figuram. Sed positum erat A. omni C. con-
tingere inesse. Necesse est ergo A. omni C. contingere. Falso enim posito sed non impossibili, quod
accidit est impossibile. Est autem et per primam figuram facere syllogismum, ponentes B. inesse
C. Nam si B. omni C. inest, A. autem omni B. possibile, et omni C. possibile A. Sed positum
est non omni contingere. Oportet autem accipere omni inesse non secundum tempus determinantes, ut
nunc aut in hoc tempore determinantes, sed simpliciter; per huiusmodi enim propositiones et syllogismos facimus, quia
secundum nunc sumpta propositione non est syllogismus. Nichil enim fortasse prohibet aliquando et omni
moventi inesse hominem, ut si nichil aliud moveatur; moveri autem contingit omni equo,
sed hominem nulli equo contingit. ¶ Amplius sit primum quidem animal, medium autem quod movetur, postre-
mum vero homo. Similiter enim propositiones se habebunt, conclusio vero necessaria est, non contingens;
ex necessitate enim homo est animal. Manifestum est igitur quoniam universale simpliciter sumendum est, et non tempore determinato.
¶ Rursus sit privativa propositio universalis A. B., et sumatur A. quidem nulli B. inesse, B.
autem contingat omni C. inesse. His igitur positis necesse est A. contingere nulli C. inesse. Non enim contingat,
B. autem ponatur inesse C., sicut prius. Necesse est igitur A. alicui B. inesse. Fit enim syllogismus per tertiam
figuram. Hoc autem impossibile. Quare contingeret A. nulli C. Posito enim falso impossibile est quod accidit.
Hic ergo syllogismus non est contingentis sed simpliciter, sed nulli inesse ex necessitate. Hec enim est contradictio
facte ypothesis. Positum enim est ex necessitate A. alicui C. inesse. Oppositum autem per
impossibile opposite est contradictio. ¶ Amplius autem ex terminis manifestum quoniam non
erit conclusio contingens. Sit enim A. quidem corvus, in quo autem B. intelligens, in quo autem
C. homo. Nulli igitur B. inesse A.; nullum enim intelligens est corvus; B. autem contingit omni C.;
omni enim homini inest intelligere. Sed A. ex necessitate nulli C. Non ergo contingens conclusio. Sed non
necessaria semper. Sit enim A. quod movetur, B. autem scientia, in quo autem C. homo. Igitur A.

nlli q̄ iest. b. aūt oī c. ꝗ. ⁊ n̄ ē ꝯ necc̄ia. n̄ ē nē ē nll'ꝝ bou
moueri. s; n̄ necc̄e ē aliq̄. manif̄ ē g̊ q̄m ꝯclo ē eī q̄ ē
nlli ex nec̄c̄e īēē. Quemadmodū aūt melt' eos. Si aūt p̄uatiuꝝ po
nat' ad minorē extᵉmitatē ꝯtigē significās ex ip̄is q̄ sūptis
ꝓpōibꝫ nlls ē sillꝰ. ꝯu'sa aūt fc̄a ꝯtigēs ꝓpō. erit quēadmodū ī p̄ori
bꝫ. Insit eni A. oī b. b aūt ꝯtigat nlli C. ex'ōs ḡ h̄ntibꝫ se ut
n̄ erit necc̄ium. Si aūt ꝯu'tat' b. c. ⁊ sumat' b. ꝯtigē oī c. fi
et sillꝰ quēadmodū ⁊ p'us. ꝯu'so ē se h̄nt eā pōne. Eodē aūt m̄ ⁊ cū p̄
uatē sit utraq; dimēsionū. Si A. b. q̄ nō īēē. b. c. n̄ ꝯtigē iēē
signet. nā p ea q̄ sūpta sūt nllo m̄ fit necc̄ium. ꝯu'sa aūt ꝓpōe h̄
ꝯtigēs erit sillꝰ. Sumat' A. q̄ nlli b. īēē. b. aūt ꝯtigē nlli
c. nā p h̄ q̄ necc̄e. Si aūt sumat' b. oī c. ꝯtigē. Dicū q̄ uꝝ
ē A. b. ꝓpō ꝯ' se h̄at. ꝯu'sū ide erit sillꝰ. Si aūt ponat' b. n̄ iē
oī c. ⁊ n̄ ꝯtigē n̄ iēē. n̄ erit sillꝰ ullo m̄. siue affirm̄. siue p̄
uatā sit A. b. ꝓpō. Sit aūt tᵉmⁱ ex necc̄e q̄ iēē. albū. aīl. nix. nō ꝯt̄
aūt albū. aīl. pix. Manif̄ ē g̊. q̄ cū ūles sit tᵉmⁱ. ⁊ h̄ q̄ ꝓpōnū ī
ēē. ī illa uō sumat' ꝯtigēs. q̄n ad maiorē extᵉmitatē ꝯtigē
sumit' ꝓpō. sēp fit sillꝰ. uꝝ q̄nq; q̄ ex ip̄is. q̄n aūt ꝯu'sa ꝓpōe
q̄n aūt utraq; eoꝝ. ⁊ obh̄ q̄ cā diximꝰ. Si aūt h̄ q̄ ūle. illa aūt
ꝑticlare. ītᵉualloꝝ ut dimēsionū. sumat' q̄n ad maiorē
extᵉmitatē ūle ꝓpō. ⁊ ꝯtigēs. siue neg̃. siue affirmatiua. p̄ti aūt affirmatiue
⁊ iēē. ē sillꝰ ꝑfectꝰ. q̄dmodū ⁊ cū ūles sūt tᵉmⁱ. Demōstᵉo aūt eadē q̄ p̄
cū aūt ūle q̄ fuit ad maiorē extᵉmitatē. iēē aūt ⁊ n̄ ꝯtigēs. aūt
alteꝝ p̄ticulare ⁊ ꝯtigēs. siue affirmatiuā siue p̄uatiuā ponat' utraq;. si
ue h̄ q̄ affirm̄. illa ū neg̃. ī oībꝫ erit sillꝰ ip̄fc̄tus. uꝝ h̄ꝝ. q̄ p
ip̄as ostendet'. aliꝝ ū p ꝯu'siōes ꝯtigētis. q̄dmodū ī p̄orib;. erit

h' dic̄ quōsp'mi ꝯtigēt

h' p'it ꝯu'satōez ī utile

h' p'it modo p̄ticlarꝫ

h' assimat dicēs q' sillꝰ ꝑfectꝰ ⁊ ꝑfectꝰ.

ē fallx ꝑ ꝯsequēs. et qm ille q ad maiorē extātē ponit si
significauit icē ul n̄ icē. pclarus āt cū sit ꝑuatū sumet
ꝯtīgē ut. si. a. q̄ oī. b. iest ul n̄ iest. b. ā h̄ alic. c. n̄ icē
ꝯūsa ē. b. c. ꝑ̄te si ꝯtīgē sit fallx. cum ā n̄ icē sumet p
clarū ponit n̄ ē sillm n̄ icē q̄. albū al' nix. n̄ icē āt
albū. al. pix. ꝑ affirm ai sūtida ꝯminuto. Si ā ille q ponā
ad mi. extremū. pclare āt ad maiorē siū ꝑuatū sit. siū
affirmat. siū ꝯtīgēs siue icē. utrq̄ mō. nullo m̄ ē sillc. nec
cū pclares ul icessite sumūē ꝑuās. siū ꝯtīgē simplr. ꝑ
siū icē. seu ꝑmutati n̄ sic ē sillc. ꝯmūo āt eadē q̄ i ꝑn̄
lz. n̄ ā eēs q̄ icē ex nē. al. albū hō. n̄ ꝯtīgē āt. al. albū
nullū. ꝯā ē g̊ qm ille posito ad maiorē extremē. semp sit
sillc. ad minorē ā ullo m̄ nūq̄. Q̄m̄ ā h̄ q̄ ponunt
ex necitate icē ul n̄ icē. illa ū ꝯtīgē sig. sillc q ē h̄
m̄ se hīnt iās. ꝑ ꝑses. qm ad maiorē extremē ponūē nē.
ꝯclo āt si ꝑdicatū sit n̄ ꝯtīgēns z n̄ icē ē. siū ulr siū
n̄ ulr ponāē. Si ā sit h̄ q̄ affirmatiū ille ū ꝑuatiū. qm q̄
fuit affirmatiū nectūl ꝯtīgēns ē ꝯclo. z n̄ ē q̄ ē n̄ icē.
Cū ā ꝑuatiū z ꝯtīgēns icē ul n̄ icē siū ulres. siū n̄ ulres
sit tūc. ꝯtīgēs ā icelā eodē m̄ accipiēdꝯ ē quo i ꝑorib.
Sel āt q ē ex nē nō icē n̄ ē sillc. aliud ē ē n̄ ex nē
icē. z ex nē nō icē. Cūm g̊ affirmatiū existūt tūc n̄ sit ꝯclo
necessaria manifestū. insit ē. a. oī. b. ex nē. b. āt ꝯtīgat oī. c. i
eē. ē g̊ sillc ipfēs qm. a. h̄ oī. c. icē. Cūm ipfēs ex ꝯmo
simūē palā. eodē cū m̄ ordē quo i ꝑorib. Cūsiū. a. q̄ ꝯ
tīgat oī. b. icē. b. āt oī. c. isit ex nē. ē tūc sillc. qm

a. ñ oi. c. inee. ſꝫ n̄ qm̄ ineſt ⁊ pſcit no ſolū ſtati ē pſcaue
p ex p̄h ꝓpoſi / Oi. at n̄ ſillꝰ fiẽe ſic ꝓpoſ / ſic p̄ ꝑmutā
⁊ nectia. et. a. q̄ ↄtigat nlli. b. ex nē. b. ā ↄtigat oi. c. q̄
nee ē. a. nlli. c. inee / ponat̄ eī inee oi. aut alic. poiui ē. a
ↄtige. b. qm̄ q̄ ↄūtẽ ꝯūtā. ⁊ b. nlli. a. ↄtigit. a. ā poiui ē
inee. c. aut oi. aut alic. qꝛ nlli aut n̄ oi. c. ↄtig. b. inee. oi
poiui erat oi ex p̄h / Manifeſtū ē at qm̄ ⁊ ei q̄ ē ↄtigē n̄ i
ee fit ſillꝰ ſicꝫ ⁊ n̄ inee. Rurſus ſit affirmati ꝓpo nectia. ⁊ a
q̄ ↄtigat nlli. b. inee. b. at inſit oi. c. ex nē. ſillꝰ erit q̄ pfcs
ſꝫ n̄ ei q̄ ē n̄ inee. ſꝫ ei q̄ ē ↄtigē no inee. nā ⁊ ꝓpo ꝯ ſupra
ē q̄ a maiore extre ē. ⁊ ad ipſo n̄ erit ↄducẽ. nā ſi ponat̄ a
inee nlli. c. ſicut ē at. a. ⁊ nlli. b. ↄtigē inee. n̄ accidit p̄h ipſo

[C]ū ā ad minorē ponat̄ extre ꝯūtẽ ꝯūtam. qm̄ ↄtigē q̄ ſignificaũ
ūit ſillꝰ erit p ↄūſiõe. q̄ādm̄ i ꝑorib. / Cū ā n̄ ↄtigē. n̄ erit n̄
qm̄ ūtiq̄ q̄ poiẽ ꝯūtā no ē ↄtigēs ad minorē / et. ā inee i
ee q̄. albū. al. nix. no inee. at. albū. al. pix / eodē at m̄ ſe h
bebit ⁊ i ꝑticularib ſillꝰ. Cū ē ſiue ꝯūtas nectia. ⁊ ꝯclo erit
n̄ inee. vt ſi. a. q̄ nlli. b. ↄtigat inee. b. ā alic. c. ↄtigat inee
nee ē alic. con q̄ ſic. c. n̄ inee / oi ē oi ineſt. q̄ at. a. nlli. b. ⁊
b. nlli. a. ↄtig inee / Eī ſi oi. c. ineſt. a. nlli. c. q̄. b. ſi poiui e
inee alic ↄtigē / Cū at ꝑticularis affirmā nectia fiūt i ꝯūtas
ſillꝰ. vt. b. c. aut ūlis i affirmatiõ. vt. a. b. no ē inee ſillꝰ. de
minimo at eadē q̄ ⁊ p̄ [C]ū ā ūle q̄ ponat̄ ad minorē extrem
tē ul affirmatiõ ul ꝯūtaõ ↄtigēs at ꝑticulare. nectiõ n̄ erit
ſillꝰ. ſi at inee q̄ ex nē. al. albū. hō. n̄ ↄtigē ā. al. albū. tum
eaſ Cū ā ūle q̄ ē nectiõ ꝑticulare at ↄtigēs. et ꝯūtaõ q̄ eſt

Marginal notes (left):
h̄ oſ p̄ ſi ſeqt̄ i ꝯ ree ſen ē illa ꝯ p̄ ꝯ ex auctoritat
h̄ poit ꝯūtatiõ i ūtl. ⁊ i actu.
h̄ poit ꝯꝯ ꝯūtatiõ i ūtle

Marginal notes (right):
h̄ oſ q ex maiõ ꝯ neõ ⁊ mi. ꝯ ↄtigeti ſeqt̄ ꝯ ꝯ ane
h̄ ꝓbat ⁊ ꝯguit ſic ꝯ ꝯſequa ē bona ꝯ ꝯ ꝯpoit ꝯſeq i ſimit ans
h̄ dic q ex ma. ꝯ ꝯtigeti ⁊ mi. ꝯ neõ ſeqt̄ ꝯ ꝯ ꝯtig
h̄ poit modos ꝑticlares ⁊ poit modos ꝑfectu. // ꝑ
h̄ poit modos ꝑfcos.
ꝑte ꝯ poit ꝯūtatiõ i ūtleꝯ ꝯ ꝯ ꝯ i ꝯ mag.

utile. Inest quidem enim. a. albi. [illegible] nulli autem inesse. animal. albi. pix
cum autem affirmatiuo, inesse quidem. a. albi. cygno. nulli contingere autem. a. al
bum. nix. nec quando contingit sumuntur propositiones. aut utreque priuatiue
nec sic erit syllogismus. omni enim termini quidem inesse. a. albi. homo. nulli inesse
quidem. a. albo. inanimatum. est enim a. alicui albo. albo alicui inanimato
et necessario inesse, et non contingit inesse, et in contingentibus. Ostendit ad contingentes utiles sunt.
Manifestum est quod ex hiis quidem dictis sunt, quando syllogismus habitis se habentibus, et in eo quod
est inesse, et in necessario. et fit et non fit syllogismus, nisi quod posita quidem priuatiua
propositione, ei quod est contingere erit syllogismus. Eius autem necessario priuatiua et contingere
et non inesse. palam autem quoniam et omnes syllogismi imperfecti, quod perficiuntur per predictas figuras.

[illegible: marginal note, left] In secunda autem figura quando contingere quidem sumuntur propositiones utreque, nullus est syllogismus,
siue sit affirmatiue, siue priuatiue, siue uniuersales, siue particulares. Quando autem
hec quidem inesse, illa uero contingere significat, affirmatiua quidem inesse significante, nullus
quidem erit; priuatiua autem uniuersali semper. Eodem autem modo et quando hec quidem propositionum ex necessitate,
illa uero contingere sumitur. Oportet autem et in hiis accipere quidem in contingentibus et in aliis
figuris contradictiones in predictis. Primum quidem ostendendum quod non conuertitur in contingere priuatiuum,
ut si a. contingit nulli b. non necesse est et b. contingere nulli a. ponatur enim hoc et
contingat b. nulli a. inesse. Quoniam ergo conuertuntur que sunt in eo quod est contingere
propositiones affirmatiue negatiuis, et contrarie, et dicte. b. autem contingit nulli a. inesse
manifestum quoniam et omni a. contingit inesse. hoc autem falsum est. non est enim si hoc omne
quidem omni contingit, et hoc huic necessarium. Quare non conuertitur priuatiuum. Amplius autem nichil prohibet
a. quidem contingere nulli b. b. autem alicui a. ex necessitate non inesse. ut album quidem contingit
omni homini non inesse. nam et inesse. hominem autem non uerum est dicere quod contingit nulli albo
non inesse. pluribus enim ex necessitate non inest. necessarium autem non erat contingens. Sed neque ex
impossibili ostendetur conuertens. ut si aliquis putet quoniam falsum est b. contingere nulli a. inesse
ideo non contingere nulli. affirmatio enim et negatio. Si autem hoc ex necessitate alicui. a. inesse

b. quod .a. accidit .b. et que ipso necesse est si .a. non omni b. necesse est .a. accidit in
esse. Nam contingere nulli quod est ex necessitate alicui inesse. Illud uero
ex necessitate alicui non inesse. nam quod ex necessitate alicui .a. non inesse si uerum dicere quod
omni quod non inesse contradictionem uel alicui inesse ex necessitate quod omni quod inesse si est
alio patet quod non contingit .c. omni .d. ex necessitate inesse alicui non inesse
utrum horum sumetur omni inesse. Sed quod in quibusdam ex necessitate inest. propter hoc dicimus
enim non omni contingere. quod quoniam ea que est contingere omni inesse. et ea que est
ex necessitate alicui inesse opponitur que ex necessitate accidit non inesse. Sed que et ei
que est contingere nulli palam est quoniam ad sic contingens et non contingens ut in
principio diffinimus non ex necessitate alicui inesse. sed ex necessitate accidit non inesse
sumimus. hoc autem supposito non accidit impossibile. quare non fit sillogismus. Manifestum est
ex hiis que dicta sunt quoniam non conuertitur priuatiua. hoc autem ostenso. ponatur .a.
b. quod contingere nulli. c. autem omni. per conuersionem autem non erit sillogismus. dictum est quoniam
non conuertitur huiusmodi propositio. sed neque per impossibile. nam posito .b. omni .c. contingere inesse non
accidit falsum. contingeret enim .a. et omni et nulli .c. inesse. omnino autem si est sillogismus. per
palam quoniam contingentis erit. eo quod neutra propositionum supposita est inesse. et hic
uel affirmatiuus uel priuatiuus neuter autem accidit in impossibile est. affirmatiuo enim posi
to ostenso per terminos quoniam non esse priuatiuo autem posito conclusio quoniam non contingens sed necessaria
non est. Sit enim .a. quidem album. b. autem homo. In autem accidit .c. equus. Sed quod huic quidem omni
illi uero nulli inesse. sed .b. non inest omni .c. non inesse. Quoniam inesse quod impossibile est
manifestum. nullus enim equus homo. Sed non contingere non inesse. necesse est enim equum nullum esse
hominem. necessarium autem contingens non erit. Non igitur fit sillogismus. Similiter autem ostenditur et si
econtrario ponatur priuatiua. et si utraque affirmatiua ponatur uel priuatiua. nam per
eosdem terminos est demonstratio. et quando hec quidem uniuersalis. illa uero particularis. uel utraque particularis
uel indiffinite. uel quocumque aliter contingit permutare propositiones. semper enim est
per eosdem terminos demonstratio. Manifestum ergo quod utraque propositione contingente ponita nullus fit sillogismus.

p̄ p̄mitt dispōez silōz d' ɔtīgētb

Si ā alt̄a q̄ īēē. alt̄a ñ ɔtīgē signficat p̄dicatū q̄ īēē ī
p̄ōn̄a. p̄uatū ū ɔtīgē. nūq̄ ēēt sillo' sīu ūlr sīu p̄tī
cularit' sumat' ē. ɔmīo āt eadē ⁊ p̄ eadē t̄os. Cū āt affīa
q̄ ɔtīgē p̄uatū. āt īēē. ēēt sillo'. sumat' ē. a. b. q̄ īēē nlli
. c. ñ oī ɔtīgē. ɔūsa ḡ p̄uatū. b. īēēt nlli. a. a. āt oī. c. ɔtīge
bat. fit ḡ sillo' q̄. b. ɔtīgit nlli. c. p̄ p̄ fig. Sīlr āt ⁊ si ad
. c. p̄uatū ponat'. Si āt ūtrāq̄ sit p̄uatū. signficat ā h' q̄ īēē
illa ū ɔtīgē p̄ eā q̄ ā sup̄ta ēē. ñ acc̄it necc̄iū. ɔūsa ā p̄ ɔ
tigē p̄p̄ē fit sillo'. q̄m. b. ɔtīgit nlli. c. īēē. q̄ādm ī p̄orib'.
ēēt eni rūsus p̄ fig'. Si āt ūtrāq̄ q̄ ponat' p̄dicatē. ñ ēēt
sillo'. tī īēē q̄. sanitas. al'. hō. nō īēē āt sanitas eq̄ ē hōi. eo
tē āt m̄ sc̄ h̄ebit ⁊ ī p̄ticularib' sillis. Cū ē ēēt affīa īēē. si
ue ūlr sīu p̄ticularit' sup̄ta. nll' ēēt sillo'. h' āt silr ⁊ p̄ eos
tē t̄os ɔmīat' q̄b' p̄'. Cū āt p̄uatū ēēt ō īēē p̄ ɔūsioē ū
ī p̄orib'. Rūsus si āt q̄ ɔūsioē p̄uatē sumat'. ūlr ā q̄
ñ īēē ex ip̄is q̄ p̄p̄oīb' nō ēēt necc̄iū ɔūsa ɔtigēcia fit ī p̄o
rib' sillo'. Si āt ñ īēē q̄ sit p̄uatē p̄ticularit' ā sup̄ta. ñ ēēt
sillo'. nc̄ p̄dicatū nc̄ p̄uatū exñte alt̄a p̄p̄ē. nec ām ūtrāq̄ p̄
ponat' īēēfite ul' affīatē ul' negatē. aut p̄ticulares. ɔmīn
h' d'tmiat ɔmixtiōē silōz de ncō ⁊ ɔtīgēti
no āt eadē ⁊ p̄ eadē t̄os. Si āt h' q̄ p̄p̄oīū ex necc̄ite
illa ū ɔtīgē sig̃ p̄uatū q̄ necc̄ia. ēēt sillo'. ñ solū q̄ ḡ ñ īēē
s; q̄ ñ īēēt. affīa ā ñ ēēt. ponat' ē. a. nlli q̄. b. īēē ex ne. c.
ā oī ɔtīgē. ɔūsa ḡ p̄uatū. ⁊ . b. nlli. a. īēēt. a. āt oī. c. ɔtīḡbat
fit ḡ rūsus p̄ p̄ fig' sillo'. q̄. b. nlli. c. ɔtīgit īēē. s; ā manif'
q̄ ñ īēēt. b. nlli. c. ponat' ē īēē. ḡ si. a. ḡ nlli. b. b. ā īēēt alic̄
c. a. alic̄. c. ñ ɔtīg. s; oī ponebat' ɔtīgē. Eodē āt m̄ ondat'

i. affirmatum

et si ad c. ponatur privativum, conversum sit praedicatum quam necessarium. Aliquando
autem contingens. et a. b. quod contingat nulli. c. a omni inesse ex necessitate. Quod quamvis ven-
iat sic terminis nullus erit syllogismus. Accidit enim b. non inesse c. ex necessitate. Sit enim a
quod album, in quo autem b. homo, in quo vero c. cygnus. Quamvis album quod cygno omni ex necessitate
inest. homini autem contingit nulli. et homo nulli cygno ex necessitate. Cum igitur ei quod est contingens
non est syllogismus manifestum. Non enim ex necessitate non erat contingens, sed neque necessarium — No. quod illud quod est ex necessitate non est contingens.
non necessarium aut ex utrisque necessariis, aut ex privativis contingebat.

Similiter autem et si positum est huiusmodi privativum b. inesse c. non est prohibere c. quam sub b. — hic probat quod non sequitur illa ex possibili.
esse. a. autem b. omni contingere. c. autem ex necessitate inesse. ut si c. quidem sit vigilans
b. autem animal, in quo autem a. motus. Non enim vigilanti quidem ex necessitate inest motus
sed sic terminis eius necesse est inesse. Sed autem oppositum terminum vel af-
firmationem. Quare nullus erit syllogismus. Sumatur enim a. b. quod ex necessitate. quod autem omni
terminum et eos positum affirmatum. Si autem syllogismus figure sit privativus cum privatione se-
per fit syllogismus conversa sua contingens propositione quemadmodum in prioribus. Sumatur enim a. b.
quod ex necessitate non inesse. c. autem contingere non inesse. conversis igitur propositionibus b. quidem nulli
a. inest. a. autem omni c. contingit. fit igitur per primam figuram. et si ad c. ponatur privativum similiter.
Si autem priori ponatur non erit syllogismus. Non enim ei quod est non inesse aut ei quod est — hic vult quod contrarietas in talibus [illegible] modis ... actu et potentia
ex necessitate non inesse. manifestum quod non erit. eo quod superior sit privativa propositio neque in
eo quod est inesse neque in eo quod est ex necessitate inesse. Sed neque ei quod est contingens non inesse
ex necessitate est, sic terminis. b. non inesse c. ut si a. quidem ponatur album, in quo
autem b. cygnus, in quo autem c. homo. similiter oppositum affirmationum vel negationum vel contrario-
rum quod omnino est b. ex necessitate non inesse c. non igitur fit syllogismus omnino. [illegible] autem se habet et
in particularibus syllogismis. Cum enim est universale et vel et necessarium semper erit syllogismus. et ei quod est
contingens non inesse. et ei quod est non inesse. Demonstrandum autem per conversionem. Cum autem affir-
mativa. eodem autem modo ostendetur quo in universalibus et per eosdem terminos. Nec cum utraque
sumuntur affirmative. Nam et huic eadem demonstratio quae et prius. Cum autem universalis quidem privativa

ulis q̄ ⁊ nec̄ q̄ n̄ ĩee significat. p ea q̄ q̄ sūpta sr̄ n̄ ē necc̄.
ꝯūsa q̄ si ꝯtige ꝑre eēt sill's ꝯtinꝯ ĩ tꝑibꝫ. Si q̄ ulrꝫ ꝑte
ul' ꝑticlares ponant' nō eēt sill's. Ominaro at eadē ⁊ ꝑ eosdē
t'os ꝯmāsꝯ ē ꝙ ex ꝑ'dcis q̄ ꝑbatā q̄ ulis ꝑoita neccīa sꝑ
fit sill's nō solū ei q̄ ē ꝯtige n̄ ĩee. s; ⁊ n̄ ĩee affīa q̄ nū
q̄ ⁊ qm̄ eodē m̄ se h̄ntibꝫ ⁊ ĩ neccīis ⁊ ĩ hijs q̄ sr̄ fit ⁊ n̄ fit
sill's palā ē q̄ eēt ipsa silli. ⁊ q̄ ꝑficiunt ꝑ ꝑdcas figas.

In postrema q̄ figa ⁊ ulrꝫ ꝯ. ⁊ alra. eēt sill's sicut ꝙ ꝯtige sig
ficat ꝑre. ⁊ ꝙ eēt ꝯtigēs. ⁊ qm̄ h q̄ ꝙ illa n̄ ĩee sicut q̄ altra ꝑ
nit' neccīa s affirmatā q̄ n̄ eēt ꝯclo. nec neccīa. nec ĩee sicut q̄
ꝑbatā ei q̄ ē n̄ ĩee ē sill's sill's ꝯtinꝯ ĩ tꝑibꝫ eēt at accipi
⁊ ĩ ꝯclōe. ꝙ q̄ ē ĩ ꝯclōibꝫ ꝯtigēs sicut ꝙ ꝯtigētes ulrꝫ ꝑres.
et. a. ⁊. b. ꝯtigat oi. c. ĩee. qm̄ ꝙ ꝯūtit' affīa ꝑticlarē. b. q̄
oi. c. h' ⁊. c. alicui. b. ꝯtiget. Et si. a. q̄ oi. c. ꝯtig. c. q̄ alicui
b. et. a. alicui. b. ꝯtiget. fit eī ꝑ'ma figa. Et si. a. q̄ ꝯtig nlli. c.
ĩee. b. at oi. c. necc̄ ē. a. alicui. b. ꝯtige n̄ ĩee. eēt ē rursu
ꝑ'ma figa ꝑ ꝯūsiōēm. Si at ulrꝫ ꝑbatīe ꝑoite sit. ex hijs q̄ q̄
ꝑoita sr̄ n̄ eēt necc̄. ꝯūsis at ꝑoibꝫ eēt sill's ꝯtinꝯ ĩ tꝑo
ribꝫ. si ei. a. ⁊. b. ꝯtigat. c. n̄ ĩee. si trāsumat' ꝯtigēs ĩee
rursus eēt ꝑ'ma figa ꝑ ꝯūsiōēm. Si q̄ h q̄ tm̄ ē ulis. illa n̄ ꝑti
eodē m̄ se h̄ntibꝫ eis quo ĩee eēt. ⁊ n̄ ē sill's. ꝯtigat q̄. a.
q̄ oi. c. b. at alicui. c. ĩee. eēt at rursu ꝑ'ma figa. ꝑticlari ꝑte ꝯūsa
na si. a. oi. c. c. q̄ alicui. b. a. alicui. b. ꝯtiget. et si ad. b. c. po
nat' ulre. Eodē at ⁊ si. a. c. q̄ ꝑbatā sit. b. c. q̄ affīa. eēt ē
rursu ꝑ'ma figa ꝑ ꝯūsiōēm. Si at ulrꝫ ꝑbatīe ꝑoite sit. h q̄ n̄
ulis. illa n̄ ꝑticlaris. ꝑ ea q̄ q̄ sūpta sr̄ n̄ ē sill's. ꝯūsis q̄

erit quandoque in pluribus / Cum non utraque insit. vel predicatur sumuntur
non erit sillogismus. et est necesse est. a. omni et nulli. b. inesse / sic inesse. al. hō. alb
non inesse. equs. hō. album / medium aūt. album / Si aūt hec quidem propositio in
esse. illa uero contingens significat. h. quod erit. quoniam in h. et non quia inest. sillogismus cum
est eodem modo in se habentibus terminis. quo in pluribus / Sit enim primo potentia. et a.
quidem omni. c. insit. b. aūt omni contingat inesse. quia h. b. c. erit primo figure. et h.
quoniam h. a. alicui. b. inesse. cum est alia propositio in primo figure significaret contin
gens. et h. erit contingens / Si aūt et si. b. c. quod inesse. a. c. aūt contingens / et
si. a. c. quidem privativa. b. c. aūt potentia. insit aūt alicui utrumque. contin
gens erit conclusio / fit enim rursum primo figure. conversum est enim quoniam si alicui ipso con
tingens fuit in ipsa figura / et h. erit contingens / Si aūt contingens privativa
ponatur ad maiorem extremitatem. aut utrumque sumatur privativa / per eadem quidem
que posita sunt / non erit sillogismus. conversis aūt erit / quandoque in pluribus / Si autem h.
quidem propositio fuerit universalis / illa uero particularis. utrumque quidem potentia aut utrumque
privativa. particulari aūt affirmativa. eodem modo erit sillogismus. omnes enim claudentur
per primam figuram. cum manifestum est quoniam eius quod est contingens non inesse / erit sillogismus
Si autem affirmativa quidem universalis / privativa autem particularis / per impossibile erit demonstratio. insit
enim. b. quidem omni. c / a. autem alicui. c. contingat non inesse. necesse est h. a. contingens
alicui. b. non inesse. nam si omni. b. inest. a. ex necessitate. b. aūt omni. c. inesse. similiter
est. a. omni. c. ex necessitate inesse. h. est oppositum est primo. contingit quoniam est alicui contingens
non inesse / Quando aūt utrumque infinite vel predicatur sumuntur / non est sillogismus
Demonstratio aūt eadem que in universalibus et per eosdem terminos / Si aūt hec quidem propositio est
necessaria. illa uero contingens. Si potentia quidem sit terminorum. semper eius quod est contingens
est sillogismus. Quando aūt hec fuerit potentia. illa uero privativa. Si sit affirmativa in
quidem necessaria. eius quod est contingens non inesse. Si aūt privativa et eius quod est contingens non
inesse / et est non inesse. eius aūt quod ex necessitate non inesse. non erit sillogismus

h. determinat de mixta quantitate de contingenti et de potentia
...

h. excipit particulares modos utiles

no. quod si aliqua premissarum est de contingenti conclusio debet esse
de contingenti

h. ponit in utile

| distinctio

| distinctio

sic non in aliis figuris. Sit autem praedicativum in B et A quidem omni C insit ex necessitate, B autem omni C contingat inesse. Cum ergo A omni C necessario insit, C autem alicui B, et A alicui B contingens erit et non est. Sic enim accidebat in prima figura. Similiter autem et si B C ponatur necessarium, A C autem contingens. Rursus sit hoc quidem praedicativum, illud vero privativum, necessarium autem praedicativum. Illud vero privativum contingens, necessarium vero praedicativum, et A quidem contingat nulli C inesse, B autem omni insit ex necessitate. Erit enim rursus prima figura, nam privativa propositio contingens sit. Manifestum ergo quoniam conclusio erit contingens. Cum enim propositiones sic se habent, quod erit contingens. Si autem privativa sit propositio necessaria, erit conclusio et quod contingit alicui non inesse et quod non inest. Ponatur enim A non inesse C ex necessitate, B autem contingere omni. Conversa igitur B C affirmativa erit prima figura et necessaria privativa propositio. Cum autem sic se haberent propositiones, accidebat A contingere inesse alicui C et non inesse; quare et A necesse est alicui B non inesse. Cum autem privativum ponitur ad minorem extremitatem, si contingens quidem erit syllogismus, conversa sumpta propositione, quemadmodum in prioribus. Si autem necessaria non erit, et necesse est omni et nulli contingere inesse. Similiter autem et cum utraque universalis [illegible] non inesse similiter et in singularibus. Si autem sit alter universalis et si B C totum sit, alter vero particularis ad medium. Nam si universalis sit praedicativa, et quae est contingens inesse erit syllogismus. Et quando hoc quidem praedicativum sit, illud vero affirmativum necessarium. Cum autem privativum necessarium, et quod erit eius quod est non inesse. Nam idem modus erit demonstrationis, et cum universales sint termini, necesse est et per praedictos perfici syllogismos. Quare ut in illis et in his necesse accidere. Cum autem privativum universale sumptum ponitur ad minorem extremitatem, si contingens erit syllogismus per conversionem; si autem necessarium non est. Demonstrabitur autem eodem modo quo et in universalibus et per eosdem terminos.

Manifestum ergo est in hac figura quando et quo erit syllogismus, et quando eius quod est contingens et quando eius quod est inesse. Palam autem et quoniam omnes imperfecti et quoniam perficiuntur per praedictas figuras.

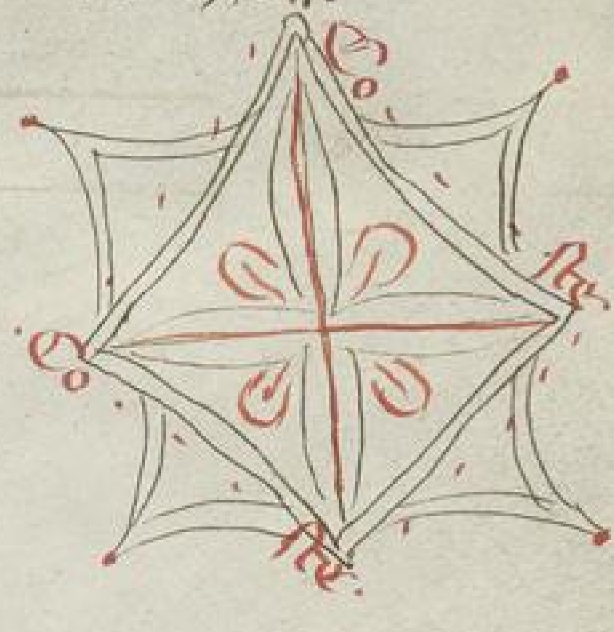
Quoniam ergo qui in his figuris sunt syllogismi perficiuntur per eos qui in prima figura sunt universales

h' excipit ponendo modos universales

Supple in primo modo particulari; dico quod sic debet esse in universalibus ita dicetur in particularibus.

hic.

syllogismus et in hos reducantur palam ex predictis. Quoniam autem omnis syllogismus sic se
habebit non erit manifestum cum ostensum fuerit omnis quicumque fit per aliquam istarum
figurarum. Necesse est autem omnem demonstrationem et omnem syllogismum aut inesse quid aut non
inesse demonstrare et hoc aut universaliter aut particulariter. Amplius aut ostensive
aut ex ypotesi. Eius autem quod est ex ypotesi pars est per impossibile. Primum igitur dicamus de
ostensivis. His enim manifestis manifestum erit et de his qui ad impossibile
et omnino de his qui ex ypotesi. Si autem oporteat A de B syllogizare vel
inesse aut non inesse necesse est sumere aliquid de aliquo. Si igitur A sumatur de
B quod ex principio erit sumptum. Si autem A de C, C autem de nullo, neque aliud de illo, neque
de A alterum, nullus erit syllogismus. Nam in eo quod unum de uno sumitur nichil ex
necessitate accidit. Quare et assumenda est altera propositio. Si igitur sumatur A de alio
vel aliud de A aut de C alterum esse quidem syllogismum nichil prohibet. Ad
B autem non erit per ea que sumpta sunt. Neque quando C inest alii et illud alii
et hoc alii, non copulatur autem ad B, neque sic erit ad B syllogismus. Omnino enim dici-
mus quod nullus numquam erit syllogismus alterius de alio non sumpto aliquo medio
quod ad utrumque se habeat quodammodo in predicationibus. Nam syllogismus quidem simpliciter ex pro-
positionibus est, ad hoc autem syllogismus ex propositionibus que ad hoc. Eius autem que est huius ad hoc per pro-
positiones huius ad hoc. Impossibile est autem ad B sumere propositionem nichil neque predicantes de
eo aut negantes. Quare sumendum est medium ad utrumque quod copulet pre-
dicationes, si erit huius ad hoc syllogismus. Si igitur necesse est aliquid sumere ad utrumque commune, hoc
autem contingit tripliciter (aut enim A de C et C de B predicantes, aut C de utrisque
aut utraque de C), hee autem sunt tres figure dicte, et manifestum
est quoniam omnem syllogismum necesse est fieri per aliquam harum figurarum. Nam eadem ratio
est et si per plura copulentur ad B. Eadem enim erit figura et in pluribus. Quoniam igitur
ostensivi terminantur per predictas figuras manifestum. Quoniam autem et hii qui ad impossibile pa-
lam erit per hec. Omnes enim qui per impossibile probant quod falsum est syllogizant. Et autem

ex principio ex ypotesi concludunt. quod autem ducunt ad impossibile ponunt conclusionem
ut quod dyameter est coste assimeter. eo quod fiunt hindaria equalia
paria. posito simetro. hoc ergo quod fit hindaria paria sillogizant
assimetrum autem ad dyametrum esse ex ypotesi monstrant. quod falsum
accidit propter contradictionem. hoc est fuit per impossibile sillogizare. ostendere ad impossibile per
primam ypothesim. Amplius quoniam falsum fit sillo ostensivus. in hiis quae ad im
possibile deducuntur. quod autem est ex principio ex ypotesi concludunt. ostensiuo
autem sicut dixi quod per has terminantur figuras. Similiter autem et alii omnes qui sunt ex
ypotesi. In omnibus est sillogismus qui fit ad transumptum. Quod autem oportet ex
principio terminatur per confessionem. aut aliquam aliam ypothesim. Si autem hoc vero
necesse est omnem demonstrationem. et omnem sillogismum fieri per tres figuras predictas. hoc
autem ostenso palam quod omnis sillogismus perficitur per primam figuram. et reducuntur in
universales sillogismos. Amplius quod in omni sillogismo oportet aliquem terminorum predicativum esse
et universalem esse. sine universali enim aut non est sillogismus sillogismus. aut non ad hoc quod propo
situm est. aut quod ex principio oportet petet. ponatur enim musicam vo
luptatem esse studiosam. si hoc posuerit voluptatem esse stu
diosam non addens omnem. non erit sillogismus. si autem aliquam voluptatem. si
aliam quidem non ad hoc quod positum est. si autem eandem quod ex principio oportet sumit.
Magis autem fit manifestum in figuris. ut quod equales qui sunt ad basim
sunt equales. sint in centrum ducte a.b. si equalem sumpserit a.c. an
gulum ei qui est b.d. non omnino putaverit eos equales qui sunt semicirculo
rum. et rursum c. ei quod est d. non assumens eum qui est incisionis. Amplius
ab equalibus angulis totis equalibus demptis equales esse reliquos e.f. quod
ex principio petet. non sumat ab omnibus equalibus. equalibus demptis. omnia
equalia. et reliqua. Manifestum est ergo quod in omni oportet universale inesse. et quod universale quidem
ex omnibus terminis universalibus monstratur. particulare autem et sic et aliter. Quare si quidem

figura

ul' q sit. z tos necce e ules ee. Si aut ules sit n. h oclo
n ee ules. Pala aut q i oi sillo. aut utrum aut altum ppo
siles ne e si oclo. dico aut n solu eo q affim sit. l neg. s
i eo q necca. aut ide. aut otigens / osiderare aut oz z a
pdicamtoz. Manu aut sip qn eit. z qn n eit sillo. z qn pot
z qn pfes. et q si e sillo ne e tos hre scdm aliq eoz modoz
Pala aut qm ois omstro. eit p tres tos. z n plres. n p aliud — h' pbat q oe sillo z ostat ex tb; tmis
a eade oclo fiat. ut. e. p. a. b. et p. c. d. aut p. a. b. et. a
.c. et. b. c. plura e media eoz n phibet ee. h aut ai sr n
un s plres sillo / aut risu qn utoz. a. b. sum p sillom. ut
.a. p. d. e. et risu. b. p. f. g. aut h q iductioe. illud aut
sillos sr. z s plres sillo plres e sr oclones. ut. a. z. b. z. c. Si aut — Si sillo eet ex plib; tmis plres eent olne
n plres s una sit q. sic q q si p plura eade oclone. ut. a. c. p
a. b. ipe sit e oclusu ex. a. b. d. c. g necce e ad eoz. a
ad aliud sumptu ee. h q ut totu (i. magis comu) illud n ut ps (i. min comu). h e osnsu
e p. qm si e sillo necce e sic hre tos alias. ht se g. aut
sic. ad. b. e g ad ex hys q. g aut. c. aut eoz q sr. c. d. a
ad alteru. aut ad pret h. et si. e. q ex. a. b. ter eit sillo. a
.c. d. a sup ee hat sit ut s. h q ut totu. illud ut ps. e
ad z ex ipis. aut. e. aut. a. b. alteru. aut aliud q pret h. z
si. e. q aut. a. b. alteru. aut plres er sillo. aut ut otigebat
ide sep p plres tos ocludi accidit. si aut ad q pt h. plres er
(i. plres) z iquiti sillo adiuicem. Si aut n sic se hat. c. ad. d. ut faciat
at sillom. vane er sumpta n iductois aut oclatois. aut a
licui aliu taliu gra. Si aut ex. a. b. n. e. fiat q s ad q ex
.c. d. aut ad alteru hoz. au aliud pt h. plres er sillo. z n ad

propositum ponebatur esse AD esse syllogismum. si autem non fiat ex CD nulla conclusio
et vana sumpta esse eum accidet, quoniam non id quod est ex principio esse syllogismum. Quare
manifestum est quoniam omnis demonstratio et omnis syllogismus erit per tres terminos tantum. Hoc autem
manifesto palam quoniam ex duabus propositionibus et non pluribus. nam si duae sunt propositiones tres termini
nisi assumatur quaedam, quemadmodum dictum est in prioribus, ad perfectionem syllogismorum. Manifestum igitur quoniam
in oratione syllogistica in qua non pares sunt propositiones per quas fit conclusio principalis, quaedam enim superiores
conclusionum necessarium esse propositiones, haec oratio aut non syllogistica est, aut plura quam
necessariis interrogavit ad positionem. Secundum igitur principales propositiones sumptas omnis
syllogismus erit ex propositionibus quae pares, ex terminis autem imparibus. uno enim plures
termini propositionibus sunt. erunt autem conclusiones medietas propositionum. Cum autem per antesyllogismos
concluditur, aut per plura media non continua, ut AB per CD, multitudo
quidem terminorum similiter uno superabit propositiones (aut enim extrinsecus aut in medium
ponetur interiectus terminus), utrique sunt dimissionibus quae accidit uno minus esse di
missiones quam terminos, propositiones quae aequales sunt dimissionibus. non tamen semper hae quidem pares
erunt, hi vero impares, sed permutatim. cum propositiones quidem sunt pares, impares
termini; cum termini, impares propositiones. simul enim cum termino una additur propositio, a
undecumque addatur terminus. Quare quoniam hae quidem pares, illi vero impares erant, necesse
est transmutari eadem adiectione facta. Conclusiones autem non iam eundem habent ordinem
neque ad terminos neque ad propositiones; uno enim termino addito conclusiones adiungentur uno pau
ciores praeexistentibus terminis. ad solum enim ultimum non facit conclusionem, ad illos autem
omnes. ut si ei quod est ABC adiacet D, statim et conclusiones duae adiacentur,
quae ad A et quae ad B. similiter autem et in aliis. si autem ad medium interiacet, eodem modo;
ad unum enim solum non faciet syllogismum. Quare multo plures conclusiones et terminis et propositionibus
erunt. Quoniam autem habemus circa quae syllogismi et quales in unaquaque figura et quot modis monstratur, mani
festum est nobis et quale problema difficile et quale facile argumentabile. nam quod in pluribus fi
guris et per plures casus concluditur facilius, quod autem in paucioribus et per pauciores

difficilius

difficilis argumentabilis. Ergo affirmativum quidem universale per primam tantum figuram monstratur, et per hanc
simpliciter. privativum vero et per primam figuram et per mediam, et per primam quidem simpliciter, per mediam
autem dupliciter. particulare autem affirmativum per primam et per postremam, simpliciter quidem per primam,
tripliciter vero per postremam. privativum vero particulare in omnibus figuris monstratur, sed
in prima quidem semel, in media autem et postrema, in hac quidem dupliciter, in illa vero
tripliciter. Manifestum est igitur quoniam universale affirmativum construere difficillimum, destruere autem facillimum.
universalia quam particularia facilius. et enim si nulli et si alicui non inest, interemptum est omni inesse.
horum autem alicui quidem non in omnibus figuris monstratur, nulli autem in duabus. Eodem autem
modo et in privativis. et enim si omni et si alicui, interemptum est quod ex principio. hoc autem
fit in duabus figuris. In particularibus autem simpliciter aut omni aut nulli ostendere
est inesse. Construenti autem facilius est particulare, nam et in pluribus figuris et per plures
modos. Omnino autem non oportet latere quoniam destruere quidem per se invicem est et universalia et
per particularia et haec per universalia. Construere autem non est universalia per particularia, per illa autem haec est, nam
si omni et alicui. Simul autem manifestum quoniam destruere quam construere facilius. Quomodo
igitur fit omnis syllogismus, et per quot terminos et propositiones, et quomodo se habentes ad invicem,
amplius autem quae propositio in unaquaque figura, et quae in pluribus et quae in paucioribus
monstratur, palam est ex his quae dicta sunt.

Quomodo autem [illegible] ad propositum semper syllogismorum, et per quam
viam sumemus quae circa unumquodque sunt principia, nunc iam dicendum. non enim solum
fortasse oportet generationem considerare syllogismorum, sed et potentiam habere faciendi.
Omnium igitur quae sunt alia sunt talia ut de nullo alio praedicentur vere universaliter, ut
Cleon et Callias, et quod singulare et sensibile est. de his autem alia, nam et
homo et animal utrumque eorum est. Alia autem ipsa quidem de aliis praedicantur, de his autem alia priora
non praedicantur. Alia autem et ipsa de aliis praedicantur et de his alia, ut homo de Callia
et de homine animal. Quoniam igitur quaedam eorum quae sunt in nullo nata sunt dici, palam. nam
sensibilium paene unumquodque est huiusmodi ut de nullo praedicetur nisi secundum accidens. dicimus enim

quoniam album illud socratem esse. et venientem calliam. Cum autem in sursum pergentibus
stat aliquando rursus dicemus. Nunc autem sit hoc propositum. De hiis quidem non est demonstrare
predicatum alterum nisi secundum opinionem. sed hec de aliis. neque singularia de aliis. sed alia
de ipsis. Que autem in medio sunt: manifestum quoniam utroque modo. nam et hec de aliis. et
alia de hiis dicuntur. et pene rationes et considerationes sunt maxime de hiis.
Oportet autem propositiones circa unumquodque sic sumere ipsum primum et diffinitiones et quecumque sunt
propria rei. deinde post hoc quecumque sequuntur rem. et rursus quas res sequitur. et
quecumque non contingit eidem inesse. Quibus autem ipsa non contingit ea non sumendum
eo quod convertitur privativum. Dividendum est autem et eorum que sequuntur quecumque in
eo quod quid est. et quecumque propria. et quecumque ut accidentia predicantur. et eorum que sunt secundum
opinionem et que secundum veritatem. Quanto enim plurium talium non ydoneus fuerit
quis citius inveniet conclusiones. quanto autem veriorum magis demonstrabit. Oportet
autem eligere non que sequuntur quoddam sed que sequuntur totam rem. ut non aliquem
hominem. sed quod omnem hominem sequitur per universales propositiones syllogismus. Quando igitur est infinitum
incertum si universalis est propositio. cum autem finitum manifestum. Similiter autem eligendum et ad que
ipsum sequitur totum propter dictam causam. Ipsum autem quod sequitur non est sumendum totum
sequi. Dico autem ut hominem esse animal. aut musicam omnem disciplinam.
sed tantum simpliciter sequi quemadmodum et protendimus. et est inutile alterum et impossibile. ut
hominem esse omne animal. vel iustitiam esse omne bonum. sed cui sequitur in illo esse dicitur.
Cum autem ab aliquo continetur subiectum cuius consequentia oportet sumere. que universale eius
sequuntur vel non sequuntur non eligendum est in hiis. sumpta sunt enim in illis.
quecumque enim est animal. et homini sequuntur. et quibus non inest similiter. Que autem uniuscuiusque
sunt propria sumenda sunt. sunt enim quedam propria speciei preter genus. necesse est enim diversis
speciebus propria quedam inesse. Neque autem universale eligendum quod sequitur hoc quod continet. ut
animali quod sequitur homo. necesse est enim si homini animal. hec et omnibus sequi. Convenientia autem de hoc
omnis electionis. Sumenda est autem et que plurimum sequuntur et quibus sequitur. nam plurium

pblatiu ploꝝ ꝗ fit sill'o. ex ꝓpoibꝫ ploꝝ aut oibꝫ. aū ali
qbꝫ. silr̄ ē ei unaꝗ̄ꝫ ꝯ ṗncipiꝫ sꝉ simṗ ꝗ oibꝫ sequūt' nō
eligēꝯ. nō ē ē sill's ex ipis. Ob ꝗ̄ ꝗ cūꝫ i seqntibꝫ ē mani.
Cōstruit' ꝗ uolētibꝫ ꝯ aliꝗ toto uīr' ei ꝗ ꝗ ꝯstruit'. ipi
ē ad sillū ꝯ qbꝫ ipoꝝ dr̄. ꝯ ꝗ ꝗ oꝫ pri ꝗ̄cīꝫ ħ sequūt'. si ē ali
ꝗ coꝝ isit. nē ē altꝝ alti icē sꝉ si ꝗ ñ ꝗ oi. sꝫ ꝗ āc ꝗ seqt'
utrūꝗ. si ē ad hoꝝ icē. nē ē āc icē sꝉ cū ꝗ oꝫ nlli icē
ē ꝗ ñ oꝫ icē ad seqntia sꝉ nā si ħ sit eidē altiuꝝ. nlli ꝯtīget
alti. altꝝ icē. fit ē ꝗ i ṗ fig̅ sill's. qm̄ āc i media sꝉ si ꝗ
aliē ñ icē ē ꝗ oꝫ ñ icē qbꝫ seqt'. ꝗ ū ñ icē ꝗ ñ poᵗᵉ ē ei
cē icē. si āc ad hoꝝ sit icē nē ē āc ñ icē sꝉ ꝯiaꝗ ei forꝗ
se ꝗ ēēt uniuꝗꝫ coꝝ ꝗ dcā sr̄ mani. sit ē seqntia ꝗ. a. in
qbꝫ. b. qbꝫ āc ipoꝝ sē. i qbꝫ. c. cue āc ñ ꝯtīgīt ei icē. i qbꝫ
.d. Rursū. āc h. e. ꝗ isr̄ ꝗ i qbꝫ. f. qbꝫ ꝗ ipoꝝ sē i qbꝫ. g. cue ꝗ
ꝗ ñ ꝯtīgīt ei icē i qbꝫ. h. sꝉ si ꝗ icē ēēt ad hoꝝ ꝗ sr̄. c. āc coꝝ
ꝗ sr̄. f. nē ē. a. oi. e. icē sꝉ nā. f. ꝗ oi. e. i. c. ꝗ oi. a. eēt ꝯ. e. icē. a.
si ꝗ. c. z. g. icē nē ē āc. c. icē. a. nā ꝗ ꝗ ē. c. i. a. ꝗ ū ꝗ ē. g. c.
ꝗ sē. si ꝗ. f. z. d. sit icē. nlli. e. icēt. a. ex ṗsill'o. cū ē ꝯ
uūt' ṗuatū. z. f. ei ꝗ ē. d. ꝗ nlli. f. icē. a. f. ꝗ ꝯ. e. Rursū si
b. z. h. icē. nlli. e. icēt. a. nā. b. a. ꝗ oi. ei ꝗ i ꝗ. e. nlli icēt
ꝗ ē eāt ei ꝗ ē. h. b. h. ꝗ nlli. e. icēt sꝉ si ꝗ z. d. g. icē. a. āc. e
ñ icēt. nā ei ꝗ ē. g. ñ icē. a. ꝗ ñ. d. g. ꝗ ē sb. c. eēt. a. āc. e. ñ icē
sꝉ si ꝗ ei ꝗ ē. g. sit. b. icē ꝯusus ē sill's. nā. g. icē. ꝯ. a. nā. b. ei ꝗ
ē. a. i. e. ꝗ ei ꝗ ē. a. ꝗ ē ēāt. b. ei ꝗ ē. g. a. ū ei ꝗ ē. c. ꝯ. ꝗ ñ nē
ē icē. āc. ꝗ nēciuꝫ. eo ꝗ ꝯuūt' uīe ṗdicatoꝝ io ptiᵗᵉ.

fig

Vn usus Faria . cogeti . ꝯfues . hibē . grindaid
Trabay . ualent . sꝫ ñ costat fales eds hisce

ꝗ ꝗ oꝫ ñ icē ad
ei ꝗ ꝯtigīt ei
ꝯ āc icē. aū ꝯ
ūsn ē ꝗ oꝫ ñ
icē. qbꝫ seqt'
ꝗ ū ñ icē ad
seqntia.

Manifō g q ad pdcā pspiciēdū utēdū īunatis questiōe ph ei
ōes silli. Oz āt ↄ sectiuū ea qby seqr̄ sigltr. ad p ea ulla maxi
pspiceē. ut. c q mag ad k. f. q̄ ad. f. solū. a. q ad k. c. q̄ ad. c
solū. Si ē ei q̄ ē. k. f. īē. a. et ei q̄ ē. f. c. īē. Si q huic n̄ seqr̄
ꝓle ē ei q̄ ē. f. seq. S. q 2 iqby idē seqr̄ ↄsiderād. nā si ꝓs ↄ hys
q sb ipis sr̄ seqr̄. Si āt n̄ hys n̄ hys h q sb ipis sr̄ seq ħ. Palā
q q̄n p tres tos ↄ duas ꝑpōs ↄsideratio ea p pdcās figuās silli
ōes ↄostraē ē ōe q c. īēē. a. q̄n ei q̄ ē. c. et ei q̄ ē. f. idē q fuit
h q ē mediū. extrēes āt. a. ↄ. c. fit ē p fig. aliē q. c. 2 g. i
dē fuit h q postrema fig. mediū ē fit. c. g. nlli q ai. d. 2 f. idē
S q 2 p fig. ↄ media. nā p q q nlli f. īē. a. fiq ouiē ꝑuatū
f. q oi. c. media q q. d. a. q nlli. c. q oi īē. Illē q n̄ īēē. c. ai
d. 2 g. idē fuit. h q postrema fig. nā. a. q nlli. g. īēē. c. u oi
g. Manifm̄ ē q p pdcās fig ōes silli. et q n̄ eligēdū q oiby se
quiē l sr̄ ↄtia. eo q nllo fiat silli ex ipis. nā ↄtiuē q n̄ ēēt
oi ex sectaby ꝑuatiē q n̄ ē p ea q oiby sequiē. Oz ē huic q
īēē. Illi u n̄ īēē. Manifm̄ āt q ea alie ↄsideratiōes q sr̄ b electiōz
sr̄ inutiles ad faciēdū silli. u si sectia utiz eadē sr̄. aū qby sē
a. ea q n̄ ħ. c. īēē. aut q ai ūsiz n̄ ꝓle utiz īēē. n̄ ē fit ph
silli. nā si sectia sit eadē. ut. b. 2 f. media fit fig pdicatiūs
hns utiz ꝑpōs. Si ē qby sē. a. ea q n̄ ↄtigit. c. u. c. ↄ h. p ē fi
ꝑuatiū hns eā q ē ad minorē extmē ꝑpōn. Si q utiz q nō ħ
utiz. ut. d. 2 h. ꝑuatē utiz ꝑpōs ul i p ul imedia fig. S q
nllo m fit silli. Palā āt ↄ q eadē sumēdū p ↄsideratiōe 2 q
diūsa. aū ↄtia. p q q mediū gē ↄtrario mediū q n̄ diūsū fi i
dē oz sumē. S idē 2 i qby acciēt fi silli eo q sumāē ↄtia. aū n̄ ↄtt

gēna i eē eidē. ad oēs p̄ctōs q̄ reducūtur mōs. ū si. b. 2 f. sit ḡna
aut n̄ ɔtigāt eidē ieē ē ē i hijs suprad sillo q̄ nlli. c. ie. a. s;
n̄ ex ipis. s; ex p̄ctō m. nā. b. a. q̄ oi. f. q̄ nlli ieēt. eē nē est
idē eē. b. aliē. h. Rursū si. b. 2 g. n̄ ɔtigāt eidē adeē. q̄ aliē. c
n̄ ieēt. a. nā 2 sic media ē fig. nā. b. a. q̄ oi. g. ū nlli ie. q̄
nē ē. b. 2 d. aq̄ eoz eē. q̄ s. h. nā ɔtigē. b. 2 g. c. idē ieē n̄ dif
fēt aut. b. aliē. h. idē eē. oīa ē supta s q̄ n̄ n̄ ɔtigt. c. ieē. q̄
q̄ ex ipis q̄ ɔpertoib; nll9 fit sillo. necc̄e ē q̄ si. b. 2 f. sit
ḡna idē eē. b. aē. h. et sillo fi p h. accit q̄ sic ɔsideratib; ɔsid
iare unā aliā nccīaz. eo q̄ qm̄ latitat idētitas eoz q̄ s. b. 2
h. Eodē q̄ m̄ se hnt 2 q ad ipsle deducūt sillī ɔnsiuus. nā
2 ipi s p̄ctis q̄ sequūt et qb; sē. ulēoz et eadē ɔsideratio u
tilis. nā q̄ mīnē ɔnsiue 2 p ipsle ē silligare 2 p eodē tos. 2
q p ipsle et ɔnsiue. ut q̄. a. nlli. c. ie. ponat ē. a. aliē. ieē. q̄
q̄. b. oi. a. a. q̄ aliē. c. et. b. aliē. c. ie. et nlli ieāt. Rursū q̄
a. aliē ie. c. et ē nlli. c. ie. a. c. q̄ oi. g. nlli. g. ieēt. a. et oi
ieāt. h̄ āt 2 i alijs ɔpositib;. sēp ē eadē 2 i oib; p ipsle ɔnsio ex
sequētib; 2 qb; seqē ulēoz. 2 i unaq̄ ɔpōe eadē ɔsideratō. et
ɔnsiue uolētia silligare et ad ipsle ɔducē. nā ex eisdē tis uē
d minātēs. ut si ɔnsiū ē nlli. c. ieē. a. q̄ accit et. b. aliē. c. ieē
q̄ ē ipsle. si supti sit. e. q̄ nlli. a. q̄ oi ieē. b. ɔa ē q̄ nlli. c. i
ē. a. Rursū si ɔnsiue silligatū sit. a. ieē nlli. c. a ponētib; in
eē hijs q p ipsle mīnāe nlli ieē. h̄ q̄ 2 i alijs. In oib; ē nē hijs
ē q p ipsle silligāt eēē. aq̄ eos sumē aliū a ɔponitas s̄bis ad q̄ ē
mdatū sillo. eē insuscipta ea ɔpōe. aliā q̄ ē se hnte. ɔnsiuue
ē sillo p eodē tos. Differt q̄ ɔnsiuus eo q ad ipsle q̄ i ɔnsiuo

q̄ ſz āt ꝑ̄ᵉs ꝑponit. ¶ In eo ꝙ q ad ipoˡᵉ ē. ſillo unaꝫ ꝙ
ē mag̃ maniſ. ꝑ ſequentia qm̄ ꝺ ipoˡᶦ dicemꝰ. ut ꝙ i eoꝝ ſit
nobis maniſeſtū. q̄ ad h ꝑſpiciēꝺꝰ ꝛ cõſiue uolētibꝰ ſilli
gare ꝛ ad ipoˡᵉ ꝯducēꝺ ¶ In alijs ꝙ ſillis q ſūt ex ypotesi ut qā
ꝑ inſſiptiones. aut ꝑ alī̄ i ſb̄iectis ñ i hijs ꝙ ſūt ex ꝑ̄na
ſz tēnſiptas ēēt ꝯſideratio. modꝰ āt ꝯſpectionis idē ē. ꝯ
ſideranite āt oꝫ et dicē q̄t modi ſūt q ex ypotesi. oñāt
ꝙ unaꝫ ꝑpoñi ꝙ. Eſt ꝙ ꝛ alio m̄ ꝙoꝫ ſilligare hoꝫ. ut
ulla ꝑ p̄clarē ꝯſpectionē ex ypotesi. ſi ē. e. ꝛ g. eadē ſit
ſoli āt. g. ſumatē. e. iēē. oi. c. iēē. a. ꝯñſu ſi. d. ꝛ g. ea
dē. ꝺ ſolo ꝙ. g. ꝑdicatē. c. ꝙ nlli. e. iēē. a. maniſ ꝙ ꝙ ꝛ ꝙ in
ſpiciēꝺꝰ ¶ eodē ꝙ oꝫ et i neceſſijs ꝛ i ꝯtīgētibꝰ. nā eadē ꝯſiꝺ
ratio. ꝛ ꝑ eoſdē t'os ēēt. ꝛ ordine eodē. et ꝯtīgētis et i
eēē ſillis. Sumꝰ āt ꝛ i ꝯtīgētibꝰ. ꝛ ea ꝙ ñ inſūt ꝑbabilia ꝙ
iēē. ꝯñſu ē ē qm̄ ꝛ ꝑ h ſit ꝯtīgētis ſillis. ꝺ. ꝙ ſe hēt i alijs
ꝑdicamus ¶ Maniſ ꝙ ex ꝑ̄dictis ꝙ ñ ſolū poˡᵉ ē. ꝑ hāc uiā ſi
eēēs ſillos. ſz ꝙ ꝛ ꝑ aliā ipoˡᵉ. oīs ē ſillꝰ ꝯñſu ē ꝙ ꝑ aliquē ꝑ
dictaꝝ ſiguꝝ ſit. hos ꝙ ñ ꝙ ꝑ alia ꝯſtitui ꝙ ꝑ ſequentia ꝛ q
qbꝰ ſeqūr uniuqꝫ. ex hijs ē ꝑ̄ᵉs ꝛ medij ſūptio. Oē ñ
ſillos poˡᵉ ſi ꝑ alia. ꝙ methoꝺ ꝙ ꝺ oībꝰ eadē ē. et ꝯcā ph
phyloſophyā. ꝛ ꝯcā āte q̄libet ꝛ diſſciplinā. oꝫ ē ꝙ iſt et
qbꝰ iſt ꝯcā uniuqꝫ colligē. et ex hijs ꝙ plimū h̄ndare. ꝛ
h ꝑ tres t'os ꝯſiꝺare. ꝯſtruētē ꝙ ꝙ ꝯſtrui ñ ꝙ ꝛ ꝑ uitutē
ꝛ q̄dē ex hijs ꝙ ꝑ uitutē ꝯſepti ꝺ iēē. ad oyā ꝙ ſillos ex ꝑpo
nibꝰ ꝙ ſūt ꝑ ꝯpiciēꝺ ¶ ꝑnā ꝙ ſillorꝫ iꝺ ꝙ dcā ſūt. ꝛ quo ſe h
hūt. ꝛ oportet igr̄ ea. Cuatīt ñ ꝯſpiciaml ad ꝺ ꝙ dcā

sunt nisi ad eadem construentes et destruentes. nam construentes de omni
aut de aliquo. et destruentes ab omnibus aut aliquibus. sunt ad particulares
et determinatas. Secundum hoc autem signum eligendum eorum que sunt. ut de bono g
aut disciplina. Specialiter autem in unaquaque sunt plurima. Quare principia que
sunt circa singula. eo quod circa singulorum experimento est tradendum. dico autem
ut astrologicam experientiam que astrologice disciplinae. Acceptis
enim sufficienter apparentibus sic inventae sunt astrologicae demonstrationes.
Similiter autem et que circa aliam quamlibet se habet et artem et disciplinam.
Quare si sumantur que insunt circa singulorum nostrum est iam demonstrationes prompte
declarare. Si enim nichil per hystoriam omittatur eorum que insunt vere
rebus. habemus de omni autem que est demonstratio hanc invenire et
demonstrare. Cuius autem non nata est demonstratio. hoc facere manifestum. Universaliter quidem
igitur modo propositiones eligende sunt ferme dictum est. Studiosissime autem per
scrutatum in eo negotio quod circa dyalecticam est. Quoniam autem divisio per genera
parva quaedam particula est dicte methodi facile videre. est enim divisio
velut infirmus syllogismus. nam quod oportet que ostendere petit. colligitur autem
aliquid semper ex superioribus. Primum igitur hoc latuit omnes utentes ea. et
suadere conati sunt quod est possibile de substantia fieri demonstrationem et
de eo quod quid est. Quare neque quid contingit syllogizare dividentes intellexerunt. neque
quod sic contingebat quemadmodum diximus. In demonstrationibus quidem cum oporteat
syllogizare quod esse oportet medium per quod fit syllogismus et minus
semper esse et non de toto priori extremo. Divisio autem contrario vult. nam ipse
sumit medium. Sit enim animal quidem in quo a. mortale autem in quo b. et immortale
in quo c. homo vero cuius rationem oportet sumere in quo d. Omne enim animal accipit
mortale vel immortale. hoc autem est quodcumque est a. esse aut b. aut c. Rursum
hominem semper quando dividit ponit animal esse. quare de d. sumemus a. esse. Syllogismus

sillogismus est quod quod a aut b aut c esse necesse est. Cum homines aut mortales aut immortales oportet sumere. Nam mortale quod autem immortale necesse est esse animal mortale autem non necesse esse est. Sed petitur. Hoc autem erat quod oportebat sillogizare, et rursum quod ponit animal quod est animal mortale. in quo autem c non habens pedes homines. d. quod fuit. q. quod aut in b aut in c esse. esse est animal mortale aut habens pedes aut non habens pedes esse animal necesse est hominem. pedestrem autem habens non necesse. sed fuit. hoc autem erat quod oportebat rursum ostendere. et ad hunc modum semper dividentibus accidit eos quod medium sumere. quod autem oportebat ostendere et differentias concludere. finem autem quod hoc est homo. aut quodcumque est quod quaeritur. nichil autem dicit aut planum quod necesse sit. Et enim aliam viam faciunt omnem. neque contingentes ypotheses convenientes contingentes opinantes esse. Manifestum autem quod non destruitur hac via est neque secundum accidens aut secundum proprium sillogizare. neque de genere. neque de quibus ignoratur utrum sic vel aut illo se habent. ut putans neque dyametrum incommensurabilem vel commensurabilem. Si enim assumpserit aut sumpserit. Dico quoniam omnis longitudo sumat. vel sumpserit vel assumpserit. dyameter autem longitudo. sillogizatur est quod sumetur vel assumetur est dyameter. Si autem assumat incommensurabile quod oportebat sillogizare sumet. Non ergo est ostendere. via via quidem hoc. propter hanc autem non est ostendere commensurabilem vel incommensurabilem. In quo a longitudo. b autem vel commensurabile vel incommensurabile dyameter esse.

Manifestum ergo est quoniam non ad omnem considerationem congruit inquisitionis modus. neque in quibus maxime videtur convenire in his est utilis. Ex quibus ergo demonstrationes fiunt et quomodo et ad quae inspiciendum secundum unamquamque methodum manifestum est ex predictis.

Quo modo autem reducamus sillogismos in predictas figuras dicendum est post hoc. restat enim adhuc hoc considerationi. Si enim et generationem sillogismorum consideravimus et inveniendi habemus potestatem. Amplius autem si factos

reducemus in predictas figuras finem habebit quod est in principio propositum. Accidit enim simul ea quae prius dicta sunt confirmari et manifestum esse quod sic se habent per ea quae nunc dicentur sunt. Oportet enim esse quod verum est ipsum in eodem indubitabile esse omnino.

Primum ergo temptandum duas propositiones accipere syllogismi. Facilius est in maiora quam in minora dividere. Maiora autem composita quam ea ex quibus componuntur. Deinde considerare utrum in toto vel in parte. Et si non ambae sint sumptae ipsum ponentem alteram necesse est. Aliquotiens enim universalem proponentes eam quae in hac est non sumunt neque scribentes neque interrogantes. Aut has quidem proponunt per quas autem hae concluduntur omittunt, alias autem frustra interrogant. Considerandum ergo est si quid superfluum sumptum sit et si quid necessariorum omissum. Et hoc quidem ponendum, illud vero auferendum donec veniatur ad duas propositiones. Sine his enim non est reducere sic interrogatas orationes. In aliquibus ergo facile est videre quod minus est, alia vero latent et videntur syllogizare eo quod necesse aliquid accidit ex his quae proposita sunt, ut si sumatur non substantia non interempta substantiam non interimi, ex quibus autem est interemptis, et quod ex his est corrumpi. His enim positis necessarium est substantiae partem esse substantiam. Non tamen syllogizatum est per ea quae sumpta sunt, sed deficiunt propositiones.

Rursum si cum est homo necesse est esse animal, et cum animal est substantiam, cum est homo necesse est esse substantiam. Sed nondum syllogizatum est, non enim se habent propositiones ut diximus. Fallimur autem in talibus eo quod necesse est quod accidit ex his quae posita sunt, quoniam et syllogismus necessarius. In pluribus autem necessarium est quam syllogismus. Nam omnis syllogismus necessarius, non autem omne syllogismus. Quare non si quid accidit quibusdam positis statim reducere temptandum est, sed primum sumendum duas propositiones, deinde sic dividendum in terminos. Medium autem ponendum terminorum est quod in utrisque propositionibus dicitur. Necesse est enim medium in utrisque esse in omnibus figuris. Si ergo praedicat et praedicatur medium, aut quod ipsum praedicat, aliud vero ab illo negetur, prima est figura. Si autem et praedicat et ab aliquo negetur ab aliquo, media est figura. Si vero alia de illo praedicentur, aut hoc quidem

A

ꝯdicat illud quod abnegat positiuma. hic est sed huius in positi-
ma figura medium. et dico a si non uterque sit propositio. nam eadem terminus
medius. contra quod in quod dico non dicitur idem fiet non fit sillogismus non est sup
tunc est medium. Cum autem homini uel inanimatis figura concludit propositio in qua
litate in quod predicatur. dicitur autem non ad omnes figuras perfecti sed inanimatis
hoc. in proprie. aliquis uel in pluribus concludit. medius ponere figuram quod
similiter. fiet quod falsi accidit sillogismus propter necessarium quidem ratio dicitur est
prius. accidentes autem est propter similitudinem terminorum et ideo quod non oportet latere
nos. ut si. a. de. b. dicitur. et. b. de. c. ut est sic se habentibus terminis esse
sillogismus. non fit autem. nec necessarium quidem nec sillogismus. quod est terminus. a. semper esse
In quo autem. b. intelligibilis aristomenes. In quo uero. c. aristomenes. uerum
est autem. a. inesse. b. semper enim est intelligibilis aristomenes. et. b. c. inest
similiter aristomenes est intelligibilis. a. autem non inest. c. corruptibile
enim est aristomenes. non est fiebat sillogismus sic se habentibus terminis. sed oportebat
uniuersalem. a. b. sumere propositionem. hoc uero falsum quod ponebat omnem in
telligibilem aristomenem semper esse. cum aristomenes corruptibilis
sit. rursum sit in quo. c. micalus. in quo autem. b. musicus micalus. in quo uero
. a. corrumpi cras. uerum est dicere. b. de. c. predicari. micalus enim est micalus mu
sicus. et. a. de. b. corrumpetur enim cras micalus musicus. a. autem de. c. falsum
hoc autem idem est priori. non enim uerum est uniuersaliter quod micalus musicus corrumpetur cras
hoc autem non sumpto non erat sillogismus. hoc autem falsa fit in eo quod parue. quod est non
differre dicere hoc huic inesse. et hoc huic omni inesse. Frequenter
autem mentiri eueniet eo quod non bene exponuntur secundum propositionem termini. ut si. a. quidem sa
nitas sit. b. uero egritudo. c. uero homo. uerum est enim dicere quod. a. nulli. b. contingit
inesse nulli enim egritudini sanitas inest. et rursum quod. b. inest omni. c. omnis enim
homo susceptibilis est egritudinis. uidebitur igitur accidere nulli homini sanitatem contingere

inesse. sed aliquando est quod non bene exponuntur termini per locutiones. quemadmodum insipiens sit
huius secundum similitudines. non est syllogismus, ut si pro sanitate quis ponat sanum, pro egritudine
egrum. non enim verum est dicere quoniam non contingit egro sanum inesse. sed hoc non sumpto non
fit syllogismus nisi contingentis. sed non est possibile contingere ei nulli homini inesse sanitatem. Rursus
in media figura similiter erit falsum. nam sanitatem nulli egritudini, homini autem omni contingit
inesse. quare nulli homini egritudo. Hoc enim etiam in tertia figura accidit secundum contingens falsum. et
enim sanitatem et egritudinem et disciplinam et ignorantiam et omnino contraria
omni eidem contingit inesse. sibi vero invicem inesse impossibile. sed hoc manifestum in precedentibus.
cum enim eidem plura contingat inesse, contingit et invicem inesse. manifestum igitur quod in omnibus quidem
huius fit propter terminorum expositionem. insipiens enim huius quod sunt secundum similitudines
vel fit falsum. palam igitur quoniam sic sumptis terminis semper quod est secundum habitum probabilium su-
mendum et ponendum terminos. non oportet autem terminos semper querere nomine exponi. sepe enim erit
orationes quibus non est nomen positum. quare et nimis difficile est reducere huius syllogismos.
aliquando autem falli accidit propter huius questionem. ut quoniam immediatorum est syllogismus.
sit enim a duo recti, b autem triangulus, c autem equicrurus. igitur ei quod est c
inest a per b, ei vero quod est b non iam per aliud. per se enim triangulus habet duos
rectos. quare non erit medium ei quod est a b sic demonstrabile. manifestum enim quoniam me-
dium non sic semper est sumendum ut hoc aliquid, sed aliquam orationem quod accidit in predictis. et
inesse quod medio et hoc postremo non oportet sumere ut que secundum se ponuntur
consequentur. dico autem primum de medio et hoc de postremo. et non inesse similiter. sed oportet
quando dicitur hoc esse verum est dicere hoc quotiens oportet ambiguum significare. et hoc inesse
ut quod contrariorum una est disciplina. sit enim a una esse disciplinam, b autem contraria sibi invi-
cem. a igitur inest b non ut contraria sint unam esse eorum disciplinam, sed quod verum est di-
cere de ipsis unam esse eorum disciplinam. accidit autem quandoque primum de medio dici, me-
dium autem non dici de tertio. ut si sophya est disciplina, boni autem est sophya,
conclusio quod boni est disciplina. igitur bonum quidem non est disciplina. sophya autem disciplina

qm̄ at mediū ꝯ ētro dr̄. ꝑ at ꝯ medio n̄ dr̄. ut si ꝗ̄ ē ꝯ dissīā
aut ꝯ̄y. bō at ꝯ̄iu ⁊ ꝗ̄le. ꝯ̄clō q̄ qm̄ bō ē dissīā n̄ ē ꝗ̄ bō dissīā
nꝫ ꝗ̄le nꝫ ꝯ̄iu. si oīuꝫ dissīā. nō ē at bonū nꝫ ꝯ̄clō s; rectū. nꝫ
ꝗ̄le. nꝫ ꝯ̄iu. s; bō ꝯ̄cidē. est ꝗ̄ qm̄ nꝫ ꝑ ꝯ medio. nꝫ h̄ ꝯ ētro. ꝑ.
ꝯ ētō. qm̄ ꝗ̄ tēō. qm̄ at n̄ tēō. ut si eu ē dissīā. hui ē gn̄s. boi
ꝗ̄ ē dissīā. ꝯ̄clō q̄ boni ē gn̄s. ꝑz ē nllo ꝯ nllo. si ꝗ̄ eu est ꝯ
dissīā gn̄s ē h̄. boni at dissīā. ꝯ̄clō q̄ bō ē g. ꝗ̄ ꝯ ex̄mo q̄ ꝑ
ꝑz. ꝯ se at inuicē dr̄. eo ē at m̄ et ī nō ēē sumᵒ ꝯ ē. n̄ eī
sēꝑ sig̃t n̄ ī ēē h̄. l' h̄ hunc ī ēē. s; aln̄ n̄ ī ēē hui h̄. aut h̄ hū
ut q̄ n̄ est motiōis mot. aut gn̄ōis gn̄atio. uoluptatis at
ē n̄ ꝗ̄ uoluptas gn̄atio. aū uisus qm̄ uisus q̄ ē sig̃ sig. aut
n̄ ē sig. ꝗ̄ n̄ ē sig̃ uisus. ꝗ̄. at ⁊ ī alijs ī qbꝫ īuenit̄ ꝑ̄pō. eo
q ꝯ̄ ad ip̄m. aliq̄ m̄ gn̄s ¶ Visū q̄ estas n̄ ē tp̄s optimū ꝯ
eo q eī estas q̄ ē tp̄s. ip̄i at optimū n̄ ē. eo q nich sit ꝯ eo ī
ꝑficies. tōs eī ponēdū ē estatē. et tp̄s optimū. ⁊ ꝯ eo ꝑ̄pō.
at sumᵒ a s; nōis casū. sicut ē h̄ dicam ꝯ oībꝫ. q̄ tōs q̄ sēꝑ ꝑo
nēs s; ꝯelinatōēs nōiuꝫ. ut h̄. aut bō. aut ꝯ̄ia n̄ hōis aut
boni. aut ꝯ̄ioꝝ. ꝑ̄pōēs at sumēdū cuiꝫ casus. aut ē qm̄
hunc ut ēēle. aut q̄ hui ut duplū. aut qm̄ ut h̄ feriēs
aut uidēs aut q̄ h̄ ut bō aīal. aū si q̄libet m̄ eidit al̄r n̄
s; ꝑ̄pōē. ꝯ̄nēē at h̄ hunc. et uꝫ ēē h̄ totiēs sumᵒ ꝯ̄nēs pōi
diuisa sūt. ⁊ h̄ aut ī eo q quo aut sicut. Amꝑ at sipliaa. aū ꝯ
posita. ꝯ at ⁊ ī nō ēē ꝯ̄siderāᵒ at h̄ ⁊ ꝯ̄tinaᵒ melius. ¶ Redu
plicatū at ꝑ̄pōibꝫ ad ꝑ extatē ponēs. n̄ ad mediū. dico at
ut si fiat sillō qm̄ iustitie ē dissīā. q̄ bō. ī eo q ē bonū. sic
.a. dissīā q̄ bō. in quo at .b. bō. in q̄ at .c. iustitia. ꝗ̄ .a. ū ē ꝯ .b.

pri. nã boni ẽ disciplina q̃ lõ. ſz ⁊ b. d. c. nã iusticia q̃ lõ
est. sic g̃ fit resolutio. Si aũt ad. b. ponat̃ q̃ bonũ ñ erit sill's
nã. a. d. b. uõr erit. b. aũt d. c. ñ ẽ uõr. nã lõ qm̃ lõ pri d' iustia
flor ⁊ ñ intelligibile. g̃. aũt ⁊ si salubre oñdat̃ qm̃ disciplinat̃
ẽ i eo q̃ lõ. aut q̃ tacetur opinabil' i eo q̃ ñ exĩs. aut lõ co
rruptibile i eo q̃ sẽsibile. i oĩb; ẽ p̃cẽs ad extatẽ mã. redupli
catio ẽ ponẽda. nõ ẽ aũt h' top qm̃ sit s' q̃ sillogizatũ fuit. ⁊ qm̃
h' ad. aut q̃ aut quõ. dico aũt ut qm̃ lõ disciplinatũ oñsũ
fuit. ⁊ qm̃ disciplinatũ q̃ bonũ. ſz si sit s' q̃ disciplinatũ oñ
sũ ẽ aũt mediũ ponẽdũ ẽs. si aũt q̃ lõ. q̃ ẽs. sit ẽ q̃. a. dis̃a
q̃ q̃ ẽs. ⁊ nq̃ aũt. b. ẽs q̃. ⁊ nq̃ aũt. c. lõ. uõr ẽ aũt. a. d. b. pri. erit
ẽ disca alien ẽus. qm̃ q̃ ẽs. ſz ⁊. b. d. c. nã i q̃. c. lõ q̃ ẽs. q̃ ⁊
a. d. c. erit. g̃ disca boni. qm̃ lõ erit ẽ q̃ ẽs ꝑte sĩe sig. Si aũt
ẽs q̃ mediũ positũ sit. ⁊ ad exmũ oẽs sit ⁊ nũq ẽ tatũ sit
ñ erit sill's q̃ ẽ disca boni qm̃ lõ. ſz qm̃ ẽs. ut si sit i q̃. a. di
sca qm̃ ẽs. i q̃ b. ẽs. ⁊ nq̃. c. bonũ. coami g̃ ⁊ i ꝑticularib; sillo
sic sumndi sũt. Cum; aũt accipit̃ q̃ idẽ ualẽt noĩa ꝑ noĩb; ⁊
oracões ꝑ oroĩb;. ⁊ nom ⁊ oracões. et sẽp ponẽd' ñ accipit̃. facilio
ẽ ẽ top exp'o. ut si ñ differt dicẽ suspicabile ñ ẽe g̃ oppi.
aut ñ ẽe idẽ q̃ suspi. q̃ opinabile. nã idẽ q̃ significat̃ p d
oracões datũ. suspi. ⁊ oppi. ẽi ponẽdi sũt. Cum ũi ñ ẽ idẽ ẽe
uoluptatẽ lõ. et oẽs uoluptatẽ q̃ lõ ñ sit ponẽd' tõs. ſz
si ẽ sill's q̃ uoluptas lõ. tõs ponẽd' bonũ. Si aũt q̃ lõ. g̃ aũt ⁊
i alys. Nõ ẽ aũt idẽ ut ẽe. ut dicẽ. q̃ cui. b. iest lõ. q̃ oĩ
iest. a. et dicẽ ẽ. b. oĩ iest. ⁊ a. iest oĩ. nichil eñ ꝓhibet et
b. iẽe. c. ñ oĩ aũt. ut si. b. q̃ sit pulcrũ. c. aũ albũ. Si g̃ aliam

alio inesse praedicatum non est dicere quod alio inesse praedicatum, sed non omni fortasse. si
ergo A inest B, non omni autem de quo B, neque si omni C inest B, neque si solum aliquid
non inest, necesse est A non cui omni, sed quod non inest ei quod est C. si autem quantum
B dicitur vere, huic omni inest A, accidet A de quo omni B dicitur, de eo omni de-
dici. si dicitur A de omni de quo omni B dicitur, nihil prohibet ei quod est C inesse
B, A autem non omni aut omnino non inesse. In tribus ergo terminis manifestum quoniam de quo B omni, et
dicitur, hoc est de quantiscumque B dicitur, de omnibus dicitur et A, et si B quam de omni dicitur, se-
cundum A non de omni, non necesse est A de omni. Non oportet autem arbitrari propter exponere
aliquid accidere inconveniens; nihil enim laboramus in hoc quod aliquid sit hoc, sed quemadmodum
geometer pedalem et rectam lineam hanc esse et sine latitudine
dicit quae non est, sed non sic utitur ut ex his syllogizans. omnino enim quod non
est ut totum ad partem et aliud ad hoc ut pars ad totum, ex nullo ta-
lium ostendit demonstrator, neque enim fit syllogismus. exponere autem sic utimur ut
sentiat qui discit. non enim est sic ut sine his sit ipso demonstrari quantum ex
quibus est syllogismus. Non oportet latere nos quoniam in eodem syllogismo non omnes conclusiones
per unam figuram sunt, sed haec quidem per hanc, illa vero per aliam. palam ergo quod et re-
solutiones ex his faciendae. quoniam autem non omne problema in omni figura, sed in una
quaque sunt disposita, manifestum ex conclusione in qua figura sit quaerendum. et ad diffi-
nitiones orationum quaecumque ad unum quiddam sunt reducuntur, eorum quae sunt in toto quod
ad quod reducendum est in terminis ponendum, et non totam orationem. minus enim contingit
conturbari propter longitudinem. ut si aqua ostendit quod humidus et potus et
aqua eos ponendum. Amplius autem eos qui sunt ex hypothesi syllogismos non est temp-
tandum reducere. non enim ex his quae posita sunt est reducere. non est per syllogismum, sed
omnes hi ad placitum concessi sunt omnes. ut si quis ponat si quidem potentia
sit non sit contrariorum, neque unam disciplinam esse, de hoc deinde disputet quoniam non est una
omnis potentia contrariorum, ut sanitatis et aegrotativi. similiter enim erit idem sanatio

hic dicit exempla ponimus non ut ita sit
sed ut sentiat qui addiscit

et confitentur. quod ergo non est omnium contrariorum una potentia consensum est. quod autem diversa non
est una, non est consensum. quamvis confiteri sit necesse. at non ex syllogismo sed ex con-
ditione. hunc ergo non est reducere. quoniam autem non una potentia est, ergo est fortasse et
fuit syllogismus. illud autem conditio. ¶ Similiter autem et in his quae per impossibile concluduntur. neque
namque hos est reducere. sed in ipsos quidem deductionem ad impossibile, est syllogismus, et manifestum. alterum
autem non est. ex conditione enim concluditur. ¶ Differunt autem a predictis. quoniam in illis
quidem oportet prius confiteri si debeat consentire. ut si ostendatur una potentia contrariorum
et diversa esse eadem. hic autem et non prius confessi consentiunt eo quod manifestum sit falsum,
ut posito diametro simetro. eo quod contraria sit ipsa paribus. ¶ Plures
autem et diversi concluduntur ex conditione quos perspicere oportet et prenotare a
parte. Quae ergo horum differentie et quotiens fiunt quae sunt ex ypotesi posterius di-
cemus. nunc autem tantum sit nobis manifestum quod non est resolvere in figuras huius-
modi syllogismos et quam ob causam diximus. ¶ Quecumque autem in pluribus figuris concluduntur
problemata. si in altera syllogizentur est reducere syllogismum in alteram. ut eum qui in prima est
privativum in secundam figuram. et eum qui est in media in primam. non omnes autem sed quos-
dam. erit autem hoc manifestum in sequentibus. si enim a nulli b, b autem omni c, a nulli
c. sic ergo prima figura. si autem convertatur privativa media erit. nam b a quidem
nulli. c autem omni inerit. Similiter autem et si non universalis sed particularis sit syllogismus, ut
si a quidem nulli b, b autem alicui c. conversa enim privativa media erit figura.
Horum autem syllogismorum qui sunt in media figura duo quidem universales reducentur in primam
figuram. particularium alter. insit enim a b quidem nulli, c autem omni. conversa enim pri-
vativa prima erit figura. nam b quidem nulli a, a autem omni c inerit. si autem privativum
sit ad b, predicativum autem ad c, primum terminum ponendum est c. hoc
enim nulli a, a autem omni b. quare nulli c inerit b. ergo et b nulli c. convertitur enim
privativum. si autem particularis sit syllogismus quando privativum quidem erit ad maiorem extremitatem
resolvetur in primam figuram. ut si a nulli b, alicui autem c. conversa enim privativa

p(ro)bat(um) e(st). s(i) na(m). b. q(ui)d(em) nulli. a. a. a(utem) alicui. c. q(uonia)m a(utem) p(ri)vativ(um) n(on) resolvit(ur)
ut si. a. b. q(ui)d(em) o(mn)i. c. u(e)l n(on) o(mn)i. sic e(nim) suscip(it) c(on)v(er)sione(m). a. b. n(ull)i. eni(m) fit. (er)g(o)
syll(ogismu)s. et ulti(m)i q(ui) i(n) (ter)tia s(un)t figu(ra) n(on) resolvu(n)t(ur) o(mn)es i(n) p(ri)ma(m). q(ui) a(utem) s(un)t i(n) p(ri)ma o(mn)es
i(n) (ter)tia(m). insit e(nim). a. q(ui)d(em) o(mn)i. b. b. a(utem) alicui. c. (er)go q(uonia)m c(on)v(er)tit(ur) a p(ar)ti(culari) p(re)dicati(ve)
i(n)er(it). c. alicui. b. a. a(utem) o(mn)i i(n)er(at). b. q(uare) fit (ter)tia figu(ra). (et) si p(ri)vati(vus) sit
syll(ogismu)s. s(imiliter). c(um) c(on)v(er)tit(ur) p(ar)ti(culare) p(ri)vativu(m). q(uare). a. q(ui)d(em). b. nulli. c. a(utem) alicui
i(n)er(it). eo(rum) a(utem) syllo(gismorum) q(ui) s(un)t i(n) postrema figu(ra) un(us) t(antu)m n(on) resolvit(ur)
i(n) p(ri)ma(m). q(ua)n(do) n(on) u(niversa)l(ite)r ponit(ur) p(ri)vati(vu)m. alii a(utem) o(mn)es resolvu(n)t(ur). p(re)dicet(ur)
e(nim) (de) o(mn)i. c. et. a. et b. (er)go c(on)v(er)tit(ur) ad utr(um)q(ue) p(ar)ticular(ite)r. i(n)er(it) (er)go. a. a-
licui. b. q(uare) erit p(ri)ma figu(ra) si q(ui)d(em) o(mn)i. c. c. a(utem) alicui. b. et si. a. q(ui)d(em) o(mn)i. c.
b. alicui. s(imi)lis r(ati)o. c(on)v(er)tit(ur) e(nim). b. ad. c. si a(utem). b. q(ui)d(em) o(mn)i. c. a. a(utem) alicui. c.
p(ri)m(u)s t(er)minus ponend(us). b. na(m). b. o(mn)i. c. c. a(utem) alicui. a. q(uare). b. alicui. a. q(uonia)m a(utem)
p(ar)ti(culare) c(on)v(er)tit(ur). et a. alicui. b. i(n)er(it). Et si p(ri)vati(vus) sit syll(ogismu)s u(niversa)lib(us) t(er)minis
s(un)t sumend(um). insit e(nim). b. o(mn)i. c. a. a(utem) nulli. c. (er)go alicui. b. i(n)er(it). a. a(utem)
nulli. c. q(uare) erit mediu(m). c. s(imiliter) a(utem) et si p(ri)vati(vu)m q(ui)d(em) sit u(niversa)le p(re)dicativu(m)
u(er)o p(ar)ti(culare). na(m). a. q(ui)d(em) nulli. c. c. alicui. b. n(on) i(n)est. c(on)v(er)sa e(nim). b. c. utraq(ue)
p(ro)positio(n)es erit p(ar)ticulares. Manif(estum) a(utem) q(uonia)m ad solvend(um) a(d) i(n)vice(m)
figuras. q(ue) ad minore(m) extre(m)itate(m) p(ro)p(ositi)o c(on)v(er)tenda i(n) utrisq(ue) figuris. hac e(nim)
c(on)v(er)sa tra(n)smutatio fit. Eo(rum) a(utem) q(ui) s(un)t i(n) media figu(ra). alt(er) q(ui)d(em) re-
solvit(ur) i(n) (ter)tia(m). alt(er) u(er)o n(on). cu(m) e(nim) e(st) u(niversa)lis p(ri)vati(vu)m resolvit(ur). si e(nim)
a. q(ui)d(em) nulli. b. alicui a(utem). c. utraq(ue) s(imiliter) c(on)v(er)tit(ur) ad. a. q(uare). b. q(ui)d(em). a. nulli
c. u(er)o alicui. a. mediu(m) (er)go. a. q(uando) a(utem). a. o(mn)i. b. c. a(utem) alicui. a. n(on) i(n)e(st)
n(on) fit resolutio. neut(ra) e(nim) p(ro)positio(n)u(m) ex c(on)v(er)sione fit u(niversa)lis. q(ui) a(utem) in
(ex)tre(m)a s(un)t figu(ra). resolvu(n)t(ur) i(n) media(m). q(ua)n(do) fuit u(niversa)lis p(ri)vati(vu)m u(t)
si. a. nulli. c. b. a(utem) alicui aut o(mn)i. c. na(m). c. a. q(ui)d(em) nulli. b. a(utem) alicui i(n)e(st). si
a(utem) p(ar)ti(culare) sit p(ri)vati(vu)m n(on) resolvit(ur). n(on) e(nim) suscip(it) c(on)v(er)sio(nem) p(ar)ticularis nega(tiva).

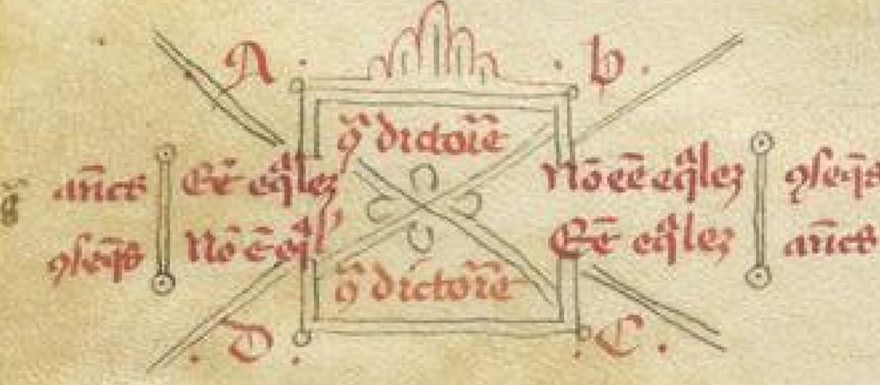
Manifestu(m) e(st).

manifestum est quoniam quecumque sillogismi non resolvuntur in his figuris. qui in prima resolvuntur
et quoniam in prima figura reducuntur sillogismi. isti soli per impossibile clauduntur. quoniam
quomodo oportet sillogismos reducere. et quomodo resolvuntur in se invicem. manifestum est ex predictis.

Differt autem in construendo vel destruendo opinari aut idem aut
diversum significare non esse hoc et esse non hoc. ut non esse album ei quod est
esse non album. non enim idem significant neque est negatio eius quod est esse album esse
non album. sed non esse album. ratio autem huius hec est. similiter enim se habet possibile est ambulare
ad possibile est non ambulare. et quod est esse album ad esse non album. et scit
bonum ad scit non bonum. nam scit bonum vel est sciens bonum nichil differt. neque potest
ambulare vel est potens ambulare. quare et opposita nichil differunt. ut non
potest ambulare. non est potens ambulare. si igitur non est ambulare idem significat
et est potens non ambulare ipsa simul inerunt eidem. nam idem est potens ambulare
et potens non ambulare. et sciens bonum et non bonum est. affirmatio vero et negatio
non erunt opposite simul in eodem. quemadmodum ergo non idem est non scire bonum et scire
non bonum. neque esse non bonum et non esse bonum idem. nam proportionalium si unum sit et
alterum erit. neque esse non equale et non esse equale. huic enim subiacet aliquid quod
est non equale. et hoc est inequale. illi vero nichil. eo quod equale quidem vel inequale non esse
equale autem vel non equale esse omne. Amplius autem non album lignum et non sit. si enim est
lignum non album erit lignum. quod autem non est album lignum non necesse est esse lignum. quare
manifestum est quoniam non est eius quod est bonum hoc quod est non bonum negatio. si igitur de omni uno aut
affirmatio aut negatio vera. si non est negatio. palam quoniam affirmatio aliqua modo erit. affirmationis autem
omnis negatio. huius igitur quod est non est non bonum. habent autem ordinem hunc ad invicem.
sit esse quidem bonum in quo A. non esse autem bonum in quo B. esse autem non bonum in quo C sub B. non
esse autem non bonum in quo D sub A. omni igitur inerit aut A aut B. et nulli eidem. et aut
C aut D. et nulli eidem. et cui inest C. necesse est B omni inesse. si enim verum est dicere
quod est non album. et quod non est album verum. impossibile enim esse simul album et non album. aut esse

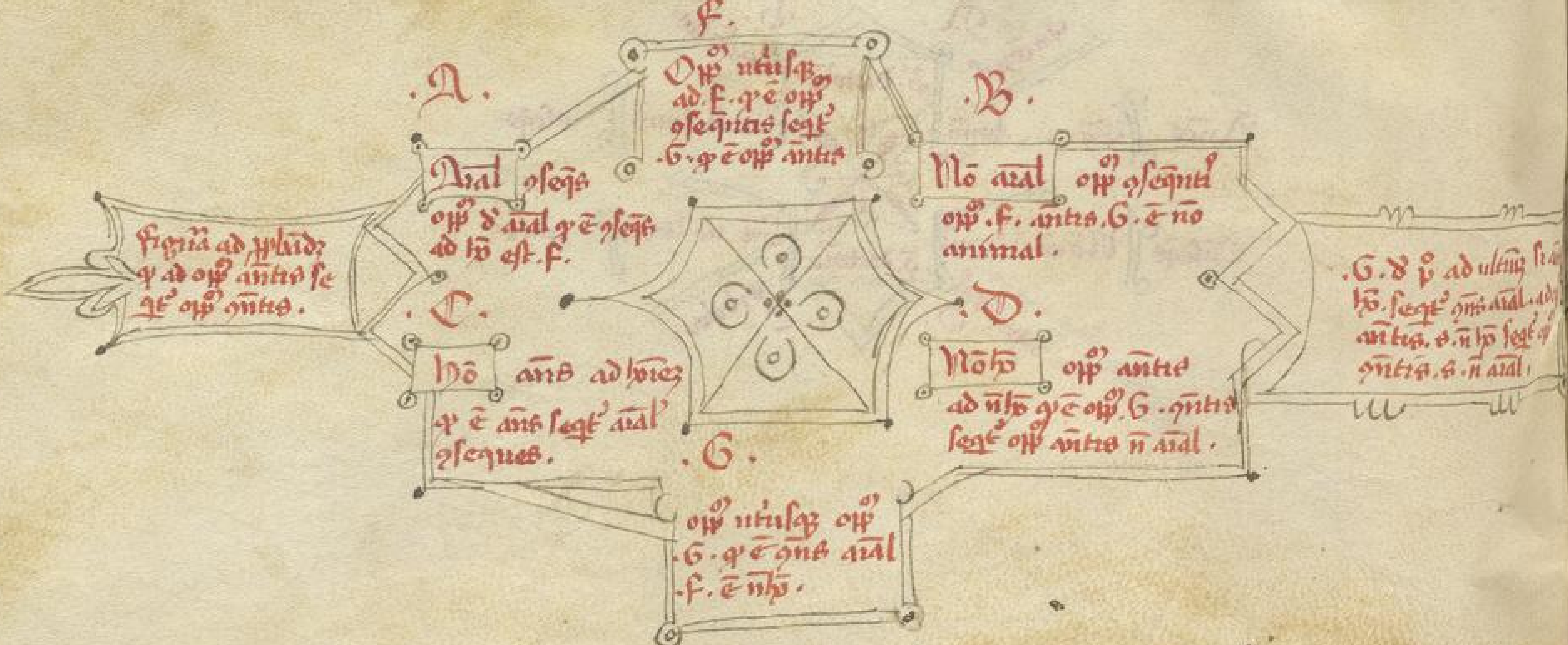

fig.

lignum album, et esse lignum non album. Et si non inest affirmatio, negatio inerit. Ei vero quod est B non semper inest: quod enim omnino non est lignum, nec lignum erit album nec lignum non album. Econverso autem non inest A D, aut est C aut D: quoniam enim non possibile simul esse non album et non esse album, hoc quidem inerit. Nam de eo quod est album vere est dicere quoniam non est non album; de D vero non omnino A: nam de eo quod omnino non est lignum non vere est A dicere, quoniam est lignum album. Quare si D, et non vere A, quoniam lignum est album. Palam quoniam A et C nulli eidem insunt, et B et D contingit alicui eidem inesse. Similiter autem et privationes se habent ad predicationes hac positione: equale sit in quo A, non equale in quo B, inequale in quo C, non inequale in quo D. In pluribus quoque quorum his quidem inest, illis vero non inest, eadem utique negatio vere erit, quoniam non sunt alba omnia, aut quod non est album unumquodque; quoniam autem non est non album unumquodque, aut quod omnia sunt non alba, falsum est. Similiter autem et ei quod est esse omne animal album, non hoc quod est non album esse omne animal, negatio aliqua est falsa, sed non esse omne animal album.

Quoniam autem palam quod aliud significat est non album et non est album, et hoc quidem affirmatio, illa vero negatio, manifestum quoniam non idem est modus demonstrandi utrumque, ut quod quicquid est animal non est non album, aut contingit non esse album, et quod verum est dicere esse animal non album: hoc enim est esse non album. Sed non, quoniam verum dicere quod est album sive est non album, idem modus: predicative enim ambo per primam construuntur figuram. Nam verum ei quod est est similiter ponitur: nam ei quod est verum dicere album, sed quod verum est dicere quod est homo esse musicum aut musicum aut non musicum esse; quicquid est animal sumendum aut esse musicum aut musicum non esse, et ostensum est non esse. Aut musicum quicquid est homo neque demonstratur secundum dictos tres modos. Simpliciter autem quando sic se habent A et B ut simul A quidem non contingat, omni autem ex necessitate alterum, et rursum C et D similiter, sequatur autem ei quod est C A et non convertatur, et ei quod est B sequetur D, et A quidem et D contingit, B autem et C non contingit. Primum quidem quoniam ei quod est B sequitur D, hinc manifestum est: quoniam enim C D alterum ex necessitate omni inest, an autem

b. n̄ ē. c. eo q̄ sit ī sr̄. a. a. at̄ 2 b. n̄ ꝯtīgit eid̄e. ꝯᵃ ē. q̄
d. sē ad. b. ūiūsū cī q̄ ē. a. n̄ ꝯūtit. c. oī. at̄. ul̄. c. ul. d. ꝯ̄
a. 2 d. eid̄e ī ee. b. at̄ 2. c. n̄ ꝯtīgit eo q̄ sē. a. ei q̄ ē. c. at̄
at̄ ei q ip̄o. ꝯᵃ ē g̃ qm̄ nl. b. ei q̄ ē. d. ꝯūtit. eo q̄ ē. a.
2. d. sit ī ee. Accit at̄ aliq̄ñ decipi ī ordine h'. t̄oꝝ silli. eo q̄
opposita n̄ sumant' recte. q̄ꝝ nēc ē alteꝝ oī ī ee. ut si. a. 2 b.
n̄ ꝯtīgit sil eid̄e. nēc ē at̄ alteꝝ ī ee cui n̄ ī est alteꝝ. et rur
sū. c. 2 d. s̄. cui at̄. c. oī sē. a. accidit ē. cui. d. b. ī ee ex nēc
q̄ falsū ē. ꝯumat' ē neg̃ eoꝝ q̄ sr̄. a. b. cui q̄ ē ī q̄ lib. f. 2 rursū
eoꝝ q̄ sr̄. c. d. cui q̄ est ī q̄lib. g. necc̄e ē g̃ ī ee oī at̄. a. aut
f. aut ei affirmo negōm. 2 rursū aut. c. aut. g. affo ē 2 neg̃. 2
aut. c. oī. a. subiacet. q̄ aut. f. oī h' q̄ ē. g. d. s̄. seq̄t' at̄. g. ei
q̄ ē. f. 2 ei q̄ ē. d. sē. b. h' ē falm̄. oī g̃. a. ei q̄ ē. c. ei q̄ ē. d. sē.
b. h' at̄ falsū ē. ꝯūo ē erit ī hys q̄ sic se hnt ꝯueniētia. n̄
ē forte necc̄e oī ī ee. aut. a. aut. f. n̄. f. aut. b. n̄ ē ei neg̃
ē q̄ ē. a. h' q̄ ē. f. nā boni n̄ bonū ē neg̃. n̄ ē at̄ ī ee h' q̄ ē
n̄ bonū n̄ bonū. s̄. 2 ī. c. d. nā et negōnes q̄ sumpte sr̄. due sr̄.

Incipit liber secundus prior.

Q[uonia]m ergo ꝯ figuris 2 p̄ q̄ꝝ 2 p̄ q̄les ꝓpones. 2 qn̄ 2 quō fit
sillo. amplius at̄ ad q̄ respiciendū ꝯstruenti et destruenti. et
quō oporteat querere de ꝓposito s̄ unāquāq; arte. amplius q̄
p̄ q̄ uiā sumamus q̄ ī figuris sr̄ p̄n. 2 quō resoluemus silli
ī figuras iā ꝑtransiuim'. Qm̄ at̄ aly q̄ silloꝝ sr̄ uniūs. aly
ū ꝑticulares. uniūs q̄ oēs sēp p̄ plā silligizant. ꝑticulariū si p̄di
catiuoꝝ q̄ p̄la. neg̃ ū ꝯclōem solā. nā alie q̄ ꝓpōes ꝯūtunt' p̄ū
q̄ n̄ ꝯūtit'. ꝯ. ū ad s̄ aliā ē. oē q̄ p̄la silligit. ut si. a. oī sū

sit oi aut alic. b. iee. ⁊ b. alic. a. nc e iee. et si nlli. b. a. et. b.
nlli. h at aliud e a priore. Si at alic. b. n iest. a. n nc e ⁊ b. at
a. n iee. q e iee. h g oiu e cu ⁊ ulliu ⁊ ptic. e at d ulliby alic
scde. Cu eaim ei aut sb medio aut sb extre sit oiu erit iee sillis
si h q i medio illa u i extre ponatr. ut si. a. b. sit q. p. c. quam
sb. b. aut sb. c. sit nc e d oi dici. a. nam si. d. i toto. b. ⁊ b. i. a. ⁊
d. erit i. a. at rursu sic. i toto. c. et. c. i. a. erit. g at ⁊ si pruatius g
sit sills. In scda at figra qr sb extre e. solu e silligare. ut si
a. nsic. b. nlli ⁊ oi. c. q. q nlli. c. ie. b. si at. d. sb. q. e. osa. q
n iest ei. b. hujs at q sit sb. a. q. b. n iest. nam pala est ⁊ p sillog
⁊ si no ie p. b. ei qr e. c. sb. a. ei iest q. b. nlli. c. p sillos osu
e n iee. n. a. h q ex e. b. idmirati suppni e. cu no p sillog acci
dit. b. n iee. c. In ptic at eoz q q sb dne sit no erit sillo. no
e sit sills qm ea supta fuit priclaris. eoz at sb medio erit i
oiby u no p sillog. ut si. a. oi. b. et. b. alic. c. nam ei qr sb. c. e
priri sills n erit. ei u qr sb. b. e erit si n ppe eu q p fir. q. a e
i aliys figis. nam ei qr e sb extre n erit alic n erit u ut p sillog
eo qr i ulliby ex idmirati ppe q sit sb medio osndebatr. q si n i
erit. n i hujs. Est a g scire u uc sit ppes p qs sit sills. e a
u fic. est a ut h q uia illa u fia. q. at uia ⁊ fia ex nce. ex uis
g n e fiou silligare. ex fis at e uog n tn ppr q. si q. nam ei qr e
ppr q n e ex fis sills. ob q at eni i seqntiby dicetr. Pg q ex
uis n e ide fiou silligare. h mani. Si e cu e. a. nc e ee. b. si. b. n
e nc. a. e n ee. Si g uog e. a. nc e. b. uog ee. aut accit q. id ee
⁊ n ee. h at ipolle. Non at qm positu e. a. u eo accipit otige
uno alio existe ex nce ad accte n e psit. nam q ex nce

g. e. qm at h fit ad mi tres t due q dimisiones a ppones Si at
u e an ie. b. a. a. oi. an at. c. et. b. an. c. nec e. a. iee. et n
p h fig ee. sil e eit ide 2 n eit. g. a. u poitu e duas ppones c
collige. S. at se ht 2 i puatis. no e e ex uis oi de fig. ex f
q u e sulligne. ut sn ppoib flis. ex una hac at n utiblet
scda sic toti sumat fla no tota ua supta e utib. Insit ei
a. oi. c. cor at q sit. b. nlli. ut. b. isit. c. actut u h. u nlli lap
pidi. al. c lap nlli hoi. si sumat. a. oi. b. b. oi. c. a. q oi. c. ie
qr ex ut flis ua e g. ois ei ho. al e Sitr q 2 puatis. Insit
ei. c. nlli. ut. a. ut. b. a. q b. oi. ut si eisde tis suptis. mediu
ponat ho lapidi e. ut ho ut al nlli ie hoi. au oi al. Cu sic
nlli iest sumat oi iee. au u n iest oi sumat nlli iee ex
flis ut ua eit g. S. q oi cee 2 i alud si fla utiz sumat. Si
u alta ponat p q tota fla ut. a. b. n e g. ua. b. c. dico q to
ta fla oia ue. ut sic nlli iest oppoitu e. ut sic q oi nlli iee
si e. a. q nlli. b. b. q oi. c. si g. b. c. q ppe sut ua. a. b. at
flas toti. 2 oi. b. ie. a. ipo e ua gelocs ee nlli e ieut. a. cor
q it. c. sic an. b. nlli. a. b. at oi. c. S q m si. a. oi. b. iest 2 b. oi
c. isit u. b. c. q ua ppo. a. b. q fla tota. 2 nlli an. b. iest. a. g
fla eit. oi e. c. ieut. a. sic an. b. oi. et. a. b. li oi. c. mau e g
qm p tota supta fla si affirmatiua siue puatiua. alta q ua. no
sit u g. no tota at fla eit supta. na si. a. c. q oi ie. b. au ac
b. aut oi. c. ut al cigno q oi. albu aut alic. albu aut oi ag
si sumat. a. oi. b. b. oi. c. 2 a. oi. c. eit. na ois agl e al. S.
at 2 si puatiu sit. a. b. po e. a. b. q alic iee. c. u nlli. b. au oi
c. u al alic albo. niui u nlli. albu u oi niui. si g sumat. a.

quidem nulli b, b autem omni c, a nulli c inesse. Si a b quidem propositio tota summa
est vera, b c autem tota falsa, erit sillogismus verus. Nichil enim prohibet a et b et c
omni inesse, b autem nulli c, ut quaecumque eiusdem generis sunt species non subalterne,
ut animal et homini et equo. Modo enim animal nulli homini. Si igitur sumatur a omni b
et b omni c, vera erit conclusio, b c tota falsa propositione. Similiter et privativa
existente b a propositione. Contingit enim a neque b neque c nulli inesse et b nulli c,
ut ex alio genere species generi. Nam animal neque musice neque medicine
inest, neque musica medicine. Sumpto igitur a quidem nulli b, b autem omni c, vera
erit conclusio. Et si non tota falsa sit b c sed in aliquo, et sic erit conclusio vera. Nichil enim prohibet
et a et b et c omni inesse, b autem alicui c, ut genus speciei et differentie.
Nam animal homini omni et omni gressibili, homo autem alicui gressibili et non omni. Si igitur
a omni b, b vero omni c sumatur, inerit a omni c, quod erat verum. Similiter
et cum privativa est a b propositio. Contingit enim a neque b neque c nulli inesse, b vero alicui
c, ut genus ex alio genere speciei et differentie. Nam animal neque prudentie nulli inest
neque contemplativi, prudentia vero alicui contemplativi. Si igitur sumatur a
nulli b, b autem omni c, nulli c inerit a. Hoc autem erat verum. In particularibus autem
propositione sillogismis, et si prima propositione tota falsa, altera autem vera est, contingit
et in aliqua falsa prima, altera autem vera, maiori quidem vera prima, autem falsa, et
utrisque falsis. Nichil enim prohibet a b quidem nulli inesse, c autem alicui,
et b alicui c, ut animal nulli nivi, albo autem alicui inest, et nix albo alicui.
Si igitur medium ponatur nix, primum autem animal, et sumatur a quidem to-
ti b inesse, b vero alicui c, a b quidem tota falsa, b c autem vera, et conclusio vera. Similiter
autem et si privativa est a b propositio. Contingit enim a b propositio quidem toti inesse, c autem
alicui inesse, b vero alicui c inesse, ut animal quidem omni homini inesse, album autem
quoddam non sequitur animal, homo non alicui albo inest. Quare si medio posito
homine sumatur a nulli b inesse et b alicui c, vera erit conclusio, cum sit to-

tu fla. a. b. ppo. et si i aliq sit fla. a. b. ppo e 9 uia. n. e p
hibere. a. 2 b. 2 c. alic icee. b. au alic. c. u al alic plexo 2a
lic mag. 2 pulcru aliat allo iesse. si g sumat. a. oi. b. 2
b. alic. c. a. b. q ppo i aliq flo e. b. c. a uia. 2 9 u. silr at 2
si puati sit. a. b. ppo u. hy icee a icee. et g. poita ad omitan
cy. Rursu si. a. b. q uia. b. c. at fla. eit 9 uia. n e phiber
a. b. q toti cee. c. a alic. 2 b. nlli. c. i cee. ut al eg q oi. nig
at alic. eign u nlli nig. et 2 si sumat. a. b. oi. 2 b. alic. c. u
eit 9 ai sit fla. b. c. Q 9 2 puati supta. a. b. ppe. 9. e. a
b. q ppe nlli. c. aut alic u icee. 2 b. nlli. c. ut g ex alio g
spei 2 acci. ei sperby. na al q nllo nuo ie allo. aut alic. nuo
at nllo allo. si g mediu ponat nuo. 2 sumat. a. q nlli. b.
b. a alic. c. a. alic. c. n icee. qr fuit 2. a. b. ppo u. b. c. a fla
et q i aliq fit fla. a. b. fla a 2. b. c. e qrlo uia. n e phiber.
a. alic. b. 2 a. alic. c. icee. b. at nlli. c. ut si. b. sit gnu. c. 2
allo actiua. Dicat gnu. na al alic allo 2 alic nig ie. albu
at nlli nig. si g sumat. a. oi. b. b. a alic. c. u eit 9. 2 si p
uati supta. a. b. g. na icee a 2 g. ponet ad omitatu 2 utra
fls eit 9 u. p^le e e. a. b. q nlli. c. aut alic icee. b. u nlli
c. u g. a. ex alio g spei 2 acci spety eide. al e nuo q nlli
allo at alic icee. 2 nuis nlli allo. si g sumat. a. oi. b. 2 b. c
alc. 9 q u ppos u alr fle. g. 2 ai puati e. a. b. n e phibz
a. b. q toti icee. c. a alic u icee. 2 b. nlli. c. u al eg q oi
nig u alic u icee. eign u nlli nig. qr si suat. a. nlli. b. b.
u alic. c. a. alc. c. n icee. g 9 q u ppos u fle. In media at
fig ois 9 p flo u silr gruit 2 utra ppos tota fls supas 2 i a

hā uerā ⁊ hac q̄ u ī āt fl̄a tota, uł ualet fl̄a poīta. ī ſintēi ī
āq̄ fle. Et ſiꝫ q̄ ſiꝑ u. illa ā ī āq̄ fl̄a. ⁊ ſiꝫ q̄ ī tota fl̄a. ī āt
ī aliq̄ u ⁊ ī ulꝫ ⁊ pti ſilliꝭ. ġi ē. a. b. nlli ī ē. c. aū oī. ū al'
lapidi q̄ oī nlli. cū ⁊ oī hoc ōne. aū ponāt ꝑōs ⁊ ſumāt. a. b.
q̄ oī. c. ū ex nllis ⁊ fle totꝰ ꝑōiꝫ ēēt ꝯ ū. ġ. ā ⁊ ſi ē. a. b. q̄
oī. c. ū nlli. nā ī ēē ēēt ſilliꝭ. C Ruſū ſi. a. alīn q̄ totā fl̄a. al
īn ā tota ū. ū ē ꝓhibet ⁊ a. ⁊ b. ⁊ c. oī ī ēē. b. ā nlli. c. ſicut nō
ſb'alīnās ꝓꝑiꝫ. nā al' cū ⁊ cū. hōi ⁊ hōi ⁊ nllꝰ hō cū. Si ġ ſu
māt hūc q̄ oī, nlli ū nlli īēē. hꝫ q̄ tota fla ēēt. ī āt totā ū
ad ālıbet poīta ꝑuatā. et ſi alīn ī aliq̄ fl̄a. alīn tota ū. ꝓ ſᵉ le
ē ē. a. b. aliē ī ēē. c. āt oī. b. ā nlli. c. ut al' albo q̄ aliē cō
uo. ſi oī albo ū nlli coruo. Si ġ ſumāt. a. b. q̄ nlli. c. ā toti
ī ēē. a. b. q̄ ꝑōi aliq̄ flo. a. c. āt tota ū. ⁊ ō. ġ. ū. ⁊ ꝯſpoīta aū
ꝑuatā ē. nā ꝑ eoᵈē tōs ēmīo. et ſi affirmatā q̄ ꝑō fl̄a ī āq̄ ꝑ
uatā ē ut tota ū. nl' ē ꝓhibet. a. b. q̄ aliē ī ēē. c. āt toti ī
ēē ⁊ b. nlli. c. ut al' albo q̄ aliē pia āt nlli ⁊ albū ū nlli pi
ca. cū ſi ſumāt. a. tota. b. ī ēē. c. āt nlli. a. b. q̄ ī aliq̄ fl̄a. a. c.
ā tota ū ⁊ ō ū. ⁊ ſi uērā ꝑōr fle ī aliq̄ ē ō ū. ꝓ ſᵉ ē ē ⁊ a. ⁊ b.
⁊ c. āc ī ēē. b. ā nlli. c. ut al' ⁊ albo aliē. nigᵒ aliē. albū ā nlli
nigᵒ. Si ġ ſumāt. a. b. q̄ oī. c. āt nlli. ālē q̄ ꝑōr ī aliq̄ fle. ꝯā
ū. ġ. āt ⁊ ꝯſpoita ꝑuatā ꝑ tōs. maīſ ē āt ⁊ ipti ſilliꝭ. n ē
ꝓhibet. a. b. q̄ oī. c. ā aliē ī ēē. ⁊ b. aliē ū ī ēē. ū al' oī hōi. a
albo ā aliē. hōi ū aliē albo ū ī ēē. Si ġ ponāt. a. b. q̄ nlli ī ēē
c. ā aliē ī ēē. uliſ q̄ ꝑō tota fl̄a. ꝑcedāt ā ūa. ⁊ ō ū. ġ. āūt
affirmatā ſuꝑta. a. b. ꝓ ſᵉ ē ē. a. b. q̄ nlli. c. ⁊ aliē ū ī ēē. a. b. q̄
uliſ q̄ fl̄a. ⁊ b. āc. c. ū ī ēē. ū al' nlli īāīato. albo ā aliē. cū ī

aiati n iecit ac allo. si g ponat. a. b. q oi c. a ac n iec. a. b.
q pro ulis tota fla. a. c. ac u. 2 h u. Et uni q u pota. mi
ac pti fla. n e phibet. a. m b. m. c. nllo seq. 2 b. alic. c. no
iec. u al nlli mo m iaiato. 2 nlo aliq iaiati n se. si g po
a. b. q nlli. c. a ac h q eit u. 2 ulis pro. pti a fla. Cotra a uni
pota. d. po e. a. 2 b. 2 c. toti iec. 2 b. aliq. c. n seq. u g tmi
dia. na al ee boie 2 toti gssibile se. bo u n ee gssibile. q si
sumat. a. b. q toti iec. c. a alic n iec. ulis q pro u. pti a fla
h a u. qm a qm i uerb flis eit h u. si q h. a. 2 b. 2 c. hinc q
oi illi u nlli. b. u aliq alic. c. n seq. na supto. a. b. q nlli. c. a
alic iec. pmo q ate fle. h. ac u. g. a 2 cu puati fuit ulis p
po. ptielaris a puati. po e e. a. b. q nllo. c. ac ee seq 2 b. a
alic. c. n iec. u al disciplina q nllo boi a co se dis. si
g sumat. a. b. q toti iec. c. a q n seq pmo q fle. h. a. ua.
Fit a i postrema fig p flas totas 2 i alia uem 2 alta q ua
alta a fla. hac q i alia fla. illa a tota u 2 co. et ac mois h
alic tnsume pmo n phibet m. a. m b. nlli. c. iec. a. u ac
b. iec. u m bo m gssable nllo iaiati se. bo u alic gssabli
e. si g sumat. a. 2 b. oi. c. iec pmo q tote fle h a ua. h ac 2
cu h q e puati. illa a affia. posbile e. b. q nlli. c. iec. a. a. oi
c. 2 a. alic. b. n iec. u mg nlli eig. al ac oi. 2 al n oi mg. a
eu si sumat q. b. oi. c. a. a nlli. a. alic. b. n iecit 2 h u pmo
a fle. Et si i alia sit uem fla eit h u. na n phibet. 2 a. 2
b. alic. c. iec. 2 a. alic. b. u albu 2 pleti alic aial iec. 2 albu
alic plato. si g po. a. 2 b. oi. c. iec pmo q i alia fle. h a u
et si puati. a. c. pota. d. e n phibet. a. q alic. c. n iec. b. u

aliē īeē. ⁊ a. n̄ oī. b. īeē. ū pleni aliē aīali n̄ īē. albū ū
aliē īē. ⁊ pulcrū n̄ oī allo. ēt si sumat̄. a. q̄ nlli. c. b.
ā oī. uerū q̄ ꝯpōs ī aliq̄ fīe. ḡ. ā ū. ḡ. ⁊ ī hac q̄ tota fīa
illa ū tota uīa supta. pō ē ē ⁊. a. ⁊ b. eē. c. seq ⁊ aliē. b.
n̄ īeē. ū al' ⁊ albū eē cāg seqē. al' ⁊ n̄ oī īest allo. pō
ḡ hys ēs. si sumat̄ q̄. b. toti. c. īeē. a. ū toti n̄ īē. b. c.
q̄ tota uīa eēt. a. c. at tota fīa. ⁊ ḡ ū. ḡ. ā ⁊ si b. c. q̄ fīa
a. c. ā ū. nā īeē ēi ad oīmōēs. nīg. cāgn. īalarū. sz si uerū
sumat̄ aff'e. n̄ ē phiber. b. q̄ eē. c. ꝯseq. a. ā toti. c. n̄ ī
eē ⁊. a. aliē. b. īeē. ū cāg eē al. īē. nīg si nlli cāg ⁊ nīg
īē aliē aīali. ēt si sumat̄ a. ⁊ b. oī c. īeē. b. c. q̄ tota uīa
a. c. ā tota fīa. ⁊ ḡ ū. Sz at ⁊ a. c. supta ū. nā p eosdē tō
dīmo. ꝯūsu hac q̄ tota ū. ā at ī aliq̄ fīa. impō. ē ē. b. oī
q̄. c. īeē. a. ā aliē. c. ⁊ a. āē. b. ū bipes q̄ oī hoī. placiū ū āē
bipedi īē. oī ḡ sumat̄ ⁊ a. ⁊ b. toti c. īeē. a. c. q̄ toti ū. b.
c. ā ī aliq̄ fīa. ḡ. ā uīa. ḡ. at ⁊ a. ⁊ c. q̄ ū. b. c. ā fīa supta
ꝯūspōns ē hys ēs ē dīmo. et aī h̄ q̄ puatū l' ā affā. q̄
ē īeēt. b. q̄ toti. c. īeē. a. ā aliē. c. ⁊ qn ā ē se hnt n̄ oī. b.
īē. a. oī ḡ sumat̄ b. q̄ toti. c. īeē. a. ū. nlli. puatū q̄ in
aliq̄ fīa. alīa ū tota ū ⁊ ḡ. ꝯūsu q̄ oūsū ē. q̄ cū. a. q̄
nlli. c. īē. ⁊ b. aliē. c. īeēt. a. āē. b. n̄ īeē. mani qm ⁊ cū.
a. c. tota ū. b. c. ā ī aliq̄ fīa. ḡ. eēa ū eē. si ē sumat̄. a.
q̄ nlli. c. b. ā oī. a. c. ā tota ū. b. c. q̄ ī aliq̄ fīa. Mani ā
⁊ ī pti' sillis. q̄ oio eēt p fīa ū. nā īeē ēi sumēdi. ⁊ qn uerē s
sūnt ē ꝯpōs. ī cathegoriās q̄ cathe. ⁊ puatās ā pua. n̄ ēi
differt cū illis īē ⁊ oī sumē īeē. ⁊ si ulr aliē sūt. aliē

utrumque sumere ad eandem propositionem. quod quidem et in privativis. Manifestum ergo quoniam si sit quidem falsa
conclusio necesse est ea ex quibus sit oratio falsa esse aut omnia aut aliqua. quando autem vera, non
necesse est vera esse neque quaedam neque omnia, sed est cum nullo sit vero eorum quae sunt
in syllogismo conclusionem similiter esse veram, non tamen ex necessitate. Causa autem est quoniam quando duo sic
se habent ad invicem ut cum alterum sit ex necessitate alterum sit, hoc autem cum non
sit quidem neque alterum erit, cum autem sit non necesse est esse et alterum. idem autem cum
sit et non sit impossibile ex necessitate esse idem. Dico autem ut cum sit A album in
magnum autem B ex necessitate, et cum non sit A album B magnum esse ex
necessitate. Quando enim cum sit A album illud necesse est B esse magnum,
cum autem sit B magnum C non album, necesse est si A sit album C non esse al-
bum. Et quando duobus existentibus cum alterum sit necessarium est alterum esse,
hoc cum non sit necesse est A non esse. cum ergo B non sit magnum A non potest album
esse. cum autem A non sit album necesse est B magnum esse, accidit ex necessitate cum B
magnum non sit ipsum B esse magnum. hoc autem impossibile. nam si B non est magnum A non est
album ex necessitate. Si ergo cum non sit hoc album B erit magnum, accidit si B non
est magnum esse magnum, ut per tria.

Circulo autem ex se invicem demonstrare est per conclusionem et conversionem praedicatorum a-
lteram sumere, ut per alteram propositionem concludere reliquam quam sup-
posuerat in alio syllogismo. ut si oportuerit demonstrare quoniam A inest omni C, ostendit
autem per B, et rursum si monstret quoniam A inest B sumens A quidem inesse C, C
autem B, A inerit B. prius autem econverso sumpsit B inesse C. aut si quoniam B inest
C oportet demonstrare si sumatur A de C, quod sit conclusio, B autem de A esse. prius autem sump-
tum est econverso A de B. aliter enim non est ex se invicem demonstrare. si non est aliud
medium sumatur, non circulo. nihil enim sumitur eorundem. si vero horum aliquid,
necesse est alterum solum. nam si ambo eadem erit conclusio. In his ergo quae non con-
vertuntur ex indemonstrabili altera propositione fit syllogismus. non enim est demonstrare per hos

tis quam medium in extremum. aut post medium. In his ergo que convertuntur est demonstrare per se invicem. ut si .a. et .b. et .c. convertuntur adinvicem. ostendatur enim .a. de .c. per .b. medium. et rursum .a. de .b. per conclusionem et per .b. c. propositionem conversam. Similiter autem et .b. de .c. per conclusionem et per .a. b. propositionem conversam. Oportet autem et .b. c. et .a. b. propositiones demonstrare. Nam his indemonstratis usi sumus solis. Si ergo sumatur .b. omni .c. inesse et .c. omni .a. syllogismus erit eius quod est .b. ad .a. Rursus si sumatur .c. omni .a. et .a. omni .b. inesse necesse est .c. inesse omni .b. In utrisque ergo his syllogismis .a. c. propositio sumpta est indemonstrata. Nam alie probate erunt. Quare si hanc ostenderimus omnes erunt approbate per se invicem. Si ergo sumatur .c. omni .b. et .b. omni .a. inesse. et utreque propositiones demonstrate sumuntur et .c. inesse est .a. Manifestum est ergo quod in solis his que convertuntur circulo et per se invicem contingit fieri demonstrationes. In aliis autem quemadmodum diximus. Accidit autem et in his eodem quod ostenditur uti ad demonstrationem. Nam .c. de .b. et .b. de .a. monstratur. sumpto .c. de .a. dici. c. autem de .a. per has ostenditur propositiones. Quare conclusione utimur ad demonstrationem.

In privativis autem syllogismis hoc modo monstratur ad se invicem. Sit .b. quidem omni .c. inesse. .a. autem nulli .b. conclusio autem quod .a. nulli .c. Si ergo rursus oportet concludere quod .a. nulli .b. quod prius sumptum erat. erit .a. quidem nulli .c. c. autem omni .b. Sic enim conversa propositio. Si autem quod .b. .c. oportet concludere. non iam similiter convertendum .a. b. Nam eadem est propositio .b. nulli .a. et .a. nulli .b. inesse. Sed sumendum cui .a. nulli inest. huic .b. omni inesse. et sit .a. nulli .b. inesse quod prius erat conclusio. Cui autem .a. nulli .b. sumatur omni inesse. Necesse est ergo .b. omni .c. inesse. Quare cum sint tria unumquodque conclusio factum est. et circulo demonstrare hoc est sumentem conclusionem et alteram propositionem conversam reliquam sillogizare.

In particularibus autem syllogismis universalem quidem propositionem non est demonstrare per alias. particularem autem est. Quoniam autem non est demonstrare universalem manifestum. Nam universale monstratur per universalia. conclusio autem non est universalis. oportet autem ex conclusione ostendere et altera propositione.

Amplius omnino non fit syllogismus conversa propositione. Nam particulares fiunt utreque propositiones. Particularem autem est ostendere. Sit .a. de aliquo .c. per .b. Si ergo sumatur .b. omni

et hoc manebat B alicui C inesse. Fit enim prima figura et A medium. ¶ Si autem sit
privativus syllogismus universalis, quod propositum est non est ostendere propter hoc quod dictum est. Particularis autem
est. Si enim convertatur A B contrarie et in utrisque, non enim A alicui non inesse huic B alicui
inesse. Nam aliter non fit syllogismus eo quod negativa est prior propositio. ¶ In secunda autem figura
affirmativum quidem non est ostendere hoc modo, privativum autem est. Affirmativum quidem non ostenditur eo
quod non utraeque sunt propositiones affirmativae. Nam conclusio est privativa. Praedicativum autem ex utrisque
ostendebatur affirmativis. Privativum autem sic ostenditur. Insit enim A omni B, nulli autem
C. Conclusio quidem B nulli C. Si ergo sumatur B omni A esse et B nulli C, necesse est A
nulli C inesse. Fit enim secunda figura, medium B. Si autem A B privativum sumptum sit
altera autem praedicativa, prima erit figura. Nam C quidem omni A, B autem nulli C. Quare B nulli A,
ergo neque A B. Per conclusionem quidem et unam propositionem non fit syllogismus; assumpta altera erit.
Si vero non universalis fit syllogismus, quod in toto quidem propositum non ostenditur propter eandem causam quam et
diximus prius. Quod autem in parte ostenditur quando universalis est privativa. Insit enim A omni
B, C autem non omni. Conclusio B C. Si ergo sumatur B omni A, C autem non omni, inerit B alicui A
alicui non inesse. Medium B. Si autem sit universalis praedicativa, A C propositum non erit ostendere conversa
A B, accidit enim aut utrasque aut alteram propositionem fieri negativam. Quare non erit syllogismus. Similiter autem
quemadmodum et in universalibus. Si sumatur C alicui B non inesse, A alicui C inesse. ¶ In tertia
autem figura quando quidem utraeque propositiones universales sumuntur, non est ostendere per se invicem. Nam
universale quidem ostenditur per universalia. Quae autem in hac figura est conclusio semper particularis. Quare manifestum quoniam
omnino non est ostendere per hanc figuram universalem propositionem. Si autem haec quidem sit universalis, illa autem particularis, quando
quidem erit, quando autem non est. Quando igitur utraeque affirmative sumuntur et universale sit ad
minorem extremitatem, erit; quando vero ad alteram non erit. Insit enim A omni C, B autem alicui
C. Conclusio B A. Si ergo sumatur C omni A inesse, B autem alicui A, C quidem ostensum est, B alicui
inesse. B autem alicui C non ostensum. Quamvis necesse sit, si C alicui B, et B alicui C inesse. Sed
non idem est hoc illi et illud huic inesse. Sed assumendum si hoc alicui illi et alterum inesse
huic. Hoc autem assumpto iam non fit ex conclusione et altera propositione syllogismus. Si autem B omni C, A autem

alicui c. concludetur enim a c. quoniam sumatur c quidem omni b inesse. a autem alicui b. Nam si c omni b. a autem alicui b. necesse est a alicui c inesse. medium b. Et si fuerit hec quidem predicativa. illa vero privativa universalis autem predicativa concludetur altera. Insit enim b omni c. a autem alicui c non insit. quare quidem a alicui b non inest. Si igitur sumatur c omni b inesse. est quidem a non omni b. necesse est a alicui c non inesse. medium b. ¶ Cum autem privativa universalis sit non concluditur altera nisi sicut in prioribus. Si sumatur cui hec alicui non inest. alteri alicui vero si a quidem nulli c. b autem alicui c. quare quod a alicui b non inest. Si igitur sumatur c alicui non inesse. a c alicui inesse. necesse est c alicui b inesse. Aliter autem non est convertere propositiones universales concludetur alteram. nullo enim modo erit syllogismus. ¶ Manifestum est igitur quod in prima figura quod per se invicem conversio et per tertiam et per primam fit figuram. Nam cum quidem predicativum est hic per primam. cum autem privativum per postremam. Sumatur enim hec huic nulli. alterum omni inesse. In media autem c est universalis et per se ipsam syllogismus et per primam figuram et per extremam. Cum autem particularis et per se ipsam et per postremam. In tertia autem per se ipsam [illegible] et in media. quoniam particulares conclusiones syllogismi autem non sunt [illegible] est conversionem aut imperfectam. ¶ Convertere autem est conversionem conclusionem facere syllogismum quod vel extremum medio non inest vel hoc postremo. ¶ Necesse est enim conclusione conversa et altera propositione manente interimi reliquam. Nam si erit reliqua et conclusio erit. Differt autem opposite aut contrarie conclusionem convertere. Non enim idem fit syllogismus utroque conversa. palam erit per ea que dicimus. Dico autem opponi quidem omni inesse non omni et alicui non alicui inesse. Sit enim conclusum a de c per b medium. Si igitur sumatur a nulli c inesse et omni b nulli c inerit b. Et si a c nulli b autem omni c. a non omni b. et non omnino nulli. Non enim concluditur universale per postremam figuram. ¶ Dico autem que est ad maiorem extremitatem propositionem non est convertere universaliter per conversionem. semper enim interimitur per tertiam figuram. Necesse est enim ad postremam extremitatem universaliter sumere propositionem. Si predicativus sit syllogismus sic concludatur. a omni c. inesse per b. Igitur si sumatur a omni c inesse. nulli autem b. nulli c inerit b. a si a et b omni c et a alicui b. Si nulli inerit. Si autem opposite convertatur. et syllogismi oppositi et non universales erunt. Fit enim altera

propositionum. Sic est perfectus syllogismus et convertitur sic. Ergo si A non omni C, B non omni. Et si A
quidem non omni C, B autem C omni, A non omni B. Similiter autem et si privativus sit syllogismus. Nam si A ali-
cui C, B autem nulli inest, B autem alicui C non inest, non fit syllogismus nullus. Si A quidem alicui C, B autem omni
ut in primo sumptum est, A alicui B inest. In particularibus autem syllogismis quando oppositum convertitur utraeque
interimuntur. Cum non autem contrarie convertitur, non est iam accidit quemadmodum in universalibus interimere omni-
dare est A et ad omne C. Ergo si ponatur A nulli C inesse, B autem alicui C, A alicui B non inesse.
Et si A nulli C, B autem omni, nulli C inesse B. Quare interimuntur utraeque. Si autem convertitur
neutra. Nam si A alicui C non inesse, B autem omni, B autem alicui C non inesse. Sic nunc dicimus interimere
quod ex parte contingit B esse alicui inesse et alicui non inesse. Universali ablato non fit si-
syllogismus. Si autem alicui C non inesse, A B autem alicui inesse, neutra propositionum universalis. Simili-
ter autem et si privativus sit syllogismus. Si enim sumatur A omni C inesse, interimuntur utraeque. Si autem
alicui, neutra. Demonstratio autem eadem. ¶ In secunda autem figura eam quidem que est ad maiorem
extremitatem propositionem non est interimere contrarie, aliam vero convertendo facta. Semper enim conclusio in tertia figura. Univer-
salis autem non fuit in hac figura syllogismus. Alteram autem similiter interimemus conversioni. Dico autem si hic conver-
tatur quemadmodum hic. Si autem oppositum opposito insit, cum A omni B, C autem nulli, conclusio B C. Et
si ergo sumatur B contrarie omni C inesse, et A B maneat, A omni C inesse. Fit
enim prima figura. Si autem A B omni, C autem A nulli, C A non omni B. Postrema figura. Si
autem opposite convertitur B C, similiter omnino dantur A opposite. Nam si B alicui C,
A autem nulli C, A alicui B non inerit. Rursum si B alicui C, A autem omni B, A
alicui C inesse. Quare oppositus fit syllogismus. Similiter autem ostendetur et si econtrario se habent
propositiones. Si autem in parte sit syllogismus contraria quidem conversa neutra propositionum interimitur
quemadmodum nec in prima figura. Opposite autem utraque. Ponatur enim A B nulli, quod inesse C,
A autem alicui. Conclusio B C. Si ergo ponatur B alicui C, et A B maneat, conclusio quod A
alicui C non inesse, et non interimitur quod ex parte; contingit enim alicui inesse et non inesse. Rur-
sum si B alicui C, et A alicui C, non erit syllogismus. Neutra enim universale eorum que
sumpta sunt. Quare non interimitur A B. Si autem opposite convertatur, interimuntur utraeque. Nam si

b. de c. a. nulli b. nulli c. a. inesse accidit. Rursum si b. omni c. a. autem accidit c. accidit b. a.
causa contrario et si universalis praedicata. Contingit autem fieri quando hic convertitur conclusio per
positionem interimere, in nullo modum syllogismorum. Nam contrarie opposito universaliter et in omnibus. Sit enim
consequens a. accidit b. inesse. medium autem supponatur c. et sit universalis propositio. Si igitur sumatur
a. alicui b. non inesse. b. autem omni c. non fit syllogismus eius quod est a. et c. Neque si a. b.
quidem alicui, non inesse c. autem omni. non erit eius quod est b. c. syllogismus. Similiter autem ostenditur et
si sit particularis syllogismi propositio. Aut enim utrasque necesse est particulares esse per conversionem
secundum universalem ad minorem extremitatem fieri. sic autem non fit syllogismus, neque in prima figura neque in
media. Si autem opposito convertantur propositiones interimuntur utraeque. Nam si a. nulli b. b. autem
omni c. a. nulli c. Rursum si a. quidem b. nulli c. autem omni b. nulli c. Nam si a.
nulli b. b. autem alicui c. alicui c. non inerit a. Omni autem a. b. quidem nulli c. autem omni b.
nulli c. Similiter et si particularis sit syllogismus ostenditur a. alicui b. non inesse. Et si
altera non fit universalis syllogismus. Sit a. b. c. praedicatum. a. c. autem privativum. sic enim fie-
bat. Quare si contrarium interimitur omnium non erit syllogismus. Neque enim si a. alicui b. b. autem
omni c. non fit syllogismus eius quod est a. b. c. Neque si a. alicui b. nulli autem c. a. Neque si
et eius quod est b. c. syllogismus. Quare non interimuntur propositiones. Cum vero opposito interimuntur.
Nam si a. omni b. et b. c. a. omni c. sed nulli inerat. Rursum si a. omni b. nulli
autem c. b. sed omni inerat. Similiter monstratur et si non universalis sit propositio. sit enim a. c. universalis
et privativum. altera autem particularis et praedicativum. Si igitur a. quidem omni b. b. autem alicui c. a. accidit
c. accidit. sed nulli inerat. Rursum si a. omni b. nulli autem c. et b. nulli c. Si
autem a. alicui b. et b. alicui c. non fit syllogismus. Neque si a. alicui b. et nulli c. neque
sic. Quare illo quidem modo interimuntur. sic autem non interimuntur propositiones. Manifestum est igitur ex
hiis que dicta sunt quomodo conversa conclusione in unaquaque fit syllogismus et quomodo contrarie propositioni et
quomodo opposite. et quoniam in prima figura per mediam et per postremam syllogismi. et quoniam qui ad minorem
extremitatem semper per mediam interimitur. qui autem ad maiorem per postremam. In secunda autem per
primam et per postremam. qui quidem ad minorem extremitatem semper per primam figuram. qui vero ad maiorem

per postremam. In ea autem per primam medie et aliquid ad quam maxime per propositis quidem ad minores per
media. Quid igitur est conuersio et quomodo in unaquaque figura et qualis fit sillogismus manifestum est.

Per impossibile autem sillogismus ostenditur quando contradictio ponitur conclusionis et assumitur alia
propositio; fit autem in omnibus figuris. Similis enim est conuersioni, uerum differt quoniam conuertitur
facto sillogismo et sumptis utrisque propositionibus, deducitur autem ad impossibile non sillogizato
prius opposito, sed manifesto quoniam uerum est. Termini autem similiter in utrisque, et eadem est
sumptio utrorumque; ut si a. inest omni b. medium autem c. Si supponatur a. non omni
uel nulli b. inesse, c. autem omni, quod fuit uerum, necesse est c. b. aut nulli aut non omni
esse. Hoc autem impossibile, quare falsum quod suppositum est; igitur oppositum. Similiter autem et in aliis figuris quecumque
enim conuersionem recipiunt et per impossibile sillogismum. Igitur alia quidem problemata omnia ostenduntur
per impossibile in omnibus figuris; uniuersale autem affirmatiuum in media quidem et tertia ostenditur, in prima autem
non ostenditur. Supponatur autem a. non omni b. aut nulli inesse et sumatur alia propositio
utrimque, siue omni a. inesse c. siue b. inesse d.; sic enim erit prima figura. Si igitur sup-
ponatur non omni b. inesse a., non fit sillogismus quolibet modo propositione sumpta. Si nulli b.
a., quando assumatur sillogismus quidem erit falsi, non ostenditur autem propositum. Nam si a. nulli b. b.
autem omni d., a. nulli d. Hoc autem sit impossibile; falsum igitur nulli b. inesse a. Sed non si nulli falsum
est, omni uerum. Si autem c. a. assumatur, non fit sillogismus, neque quando supponitur non omni b.
inesse a. Quare manifestum quoniam omni inesse non ostenditur per impossibile. Aliquid autem et nulli et non omni
ostenditur. Supponatur enim a. nulli b. inesse, b. autem omni c. sumptum sit inesse aut
alicui c.; igitur necesse a. nulli aut non omni c. inesse. Hoc autem impossibile; sit enim uerum et manifestum
omni c. inesse a.; quare si hoc falsum est, necesse est a. alicui b. inesse. Si autem ad a.
sumatur altera propositio non erit sillogismus; neque si contrarium conclusioni supponimus alicui non inesse.

Manifestum igitur quoniam oppositum sumendum. Rursum si ponatur a. alicui b. inesse,
sumptum autem sit a. omni, necesse est igitur c. alicui b. inesse. Hoc autem impossibile, quare falsum quod s-
suppositum est. Si autem sit, uerum est nulli b. inesse. Similiter autem et si priuatiuum sit a.
c. a. Si autem ad b. sumpta sit propositio non erit sillogismus. Si uero contrarium supponatur

syllogismus quidem erit et impossibile, tamen non ostenditur quod est propositum. Supponatur enim A omni B
et C, sit sumptum omni A. Ergo necesse est C omni B inesse. Hoc autem impossibile. Quare et falsum
est omni B inesse A. Sed non ideo necesse, si non omni, nulli inesse. Similiter autem et si ad B
sumatur altera propositio. Nam syllogismus quidem erit et ad impossibile, non interimitur autem hypothe-
sis. Quare oppositum sumendum. Et ad ostendendum quod non omni B inesse A sumendum omni
inesse. Nam si A omni B et C omni A, C omni B. Quare si hoc impossibile, falsum quod positum
est. Similiter autem et si ad B sumpta sit altera propositio. Et si privativa sit A C, similiter;
nam et sic syllogismus. Si autem ad B sit privativa, nihil ostenditur. Si autem non omni sed a-
licui B inesse A supponatur, non ostenditur quoniam non omni, sed quoniam nulli. Si
enim A alicui B, C autem omni A, alicui B inerit C. Si igitur hoc impossibile, falsum est alicui
B inesse A, quare verum nulli. Hoc autem ostenso, interimitur verum; nam A alicui B
inerat, alicui autem B non inerat. Amplius non propter hypothesim accidit impossibile;
falsa enim esset. Similiter ex veris non falsum syllogizare. Nunc autem est vera, inest enim
alicui B A. Quare non supponendum alicui inesse, sed omni. Similiter autem et si alicui B
non inesse A ostenderemus. Nam si idem est alicui non inesse et non omni inesse, aut
eadem utriusque demonstratio. Manifestum igitur quoniam non contrarium sed oppositum ponendum in omnibus syl-
logismis. Sic enim necesse et axioma probabile. Nam si de omni affirmatio vel negatio,
ostenso quoniam non negatio, necesse est affirmationem verificari. Et rursum si non ponatur
affirmationem veram esse, constat negationem veram esse. Contrarium vero neutro modo; neque enim necesse
si nulli falsum, omni verum. Manifestum igitur quoniam in prima figura aliae quidem propositiones ostenduntur
per impossibile, universalis affirmativa non ostenditur. In media autem figura et postrema hoc ostenditur.
Ponatur enim A non omni B inesse, suppositum sit autem omni C inesse A. Ergo si A
B non omni, C autem omni, non omni B inerit C. Hoc autem impossibile. Sit enim manifestum quoniam omni
B inest C. Quare falsum quod suppositum est. Verum est ergo omni B inesse A. Si autem contrarium sup-
ponatur, syllogismus quidem erit et impossibile, non tamen ostenditur quod propositum est. Si enim A nulli B,
A autem omni C, B nulli C. Hoc autem impossibile. Quare falsum nulli B inesse A. Sed non si hoc

falsum omni inesse uerum. Quoniam si alicui b inest a, ponatur nulli b inesse a, c autem omni inesse a; necesse est nulli inesse b c. Quare si syllogismus impossibilis, necesse est b alicui a inesse. Si autem supponatur alicui non inesse, eadem erunt quae in prima figura. Rursum supponatur a alicui b inesse, c autem nulli inesse a; necesse est igitur c alicui b non inesse; sed omni inerat. Quare falsum quod suppositum est; nulli igitur b inerit a. Quoniam autem non omni b inest a, ponatur omni inesse, c autem nulli; necesse est igitur c nulli b inesse; hoc autem impossibile. Quare uerum est non omni inesse. Manifestum igitur quoniam omnes syllogismi fiunt per mediam figuram. Similiter autem et per ultimam. Ponatur enim a alicui b non inesse, c autem omni b; igitur a alicui c non inesse. Si igitur hoc impossibile, falsum alicui b non inesse a. Quare uerum est inesse omni b a. Si autem supponatur nulli inesse, syllogismus erit et impossibilis; non ostenditur autem quod propositum est. Si enim contrarium supponatur, eadem erunt quae in prioribus. Sed ad ostendendum alicui inesse eadem ponenda hypothesis. Nam si a nulli b, c autem alicui b, a non omni c. Si igitur hoc falsum, uerum est a alicui b. Quoniam autem b nulli inest a, supposito alicui inesse, supponatur autem et c omni b inesse; igitur necesse est a alicui c inesse; sed nulli inerat. Quare falsum est alicui b inesse a. Si autem supponatur omni b inesse a, non ostenditur propositum. Sed ad non omni inesse sumenda hypothesis. Nam si a omni b et c omni b, a alicui c; hoc autem non fiet.

Quare falsum omni inesse. Si autem sic, uerum non omni. Si autem supponatur alicui inesse, erunt eadem quae in his quae prius dicta sunt. Manifestum igitur quoniam in omnibus per impossibile syllogismis oppositum sumendum. Palam autem quoniam in media figura ostenditur quodammodo affirmatiuum et uniuersale et in postrema. Differt autem quod est ad impossibile demonstratio ab ostensiua in eo quod ponit quod uult interimere deducens ad indubitabile falsum. Ostensiua autem incipit ab indubitabilibus propositionibus ueris. Sumunt igitur utraeque propositiones duas indubitabiles, sed haec quidem ex quibus est syllogismus, illa uero unam quidem harum, alteram autem contradictionem conclusionis. Et hic quidem non necesse est notam esse conclusionem, neque prius opinari quoniam est aut non est; illic uero necesse est quoniam non est. Differt autem nihil affirmatiuam uel negatiuam esse conclusionem, sed similiter in utrisque. Omne est quod

oñsiue ocdu... ꝗ p ipo^le mbꝫ. ꝗ p ipo^le oñsiue ꝗ p coñ tco.
Nã qñ sill's p ipo^le fit i p^a fig^a q' u'o ẽ. In scda ꝗ postma ꝑ
uatã q i me^a. ꝑpatã ꝗ i postma. Quo ꝗ i me^a sill's q' u'o ẽ
eit i p^a i oib' ꝑpoib'. Quo u^o i postma sill's. q' u^o ẽ ip^a ꝗ me^a
affirh q i p^a ꝑuatã u^o i me^a. Sic ẽ oñsũ. a. nlli aũ ñ oĩ. b. p
p^a fig^a. g^o ypothesis q ñ eit alic^i. b. icẽ. a. c. ꝗ sumebat^a
q oĩ icẽ. b. ꝗ nlli. sic ꝗ fiebat sill's ꝗ ipo^le. h me^a fig^a. si. c.
a. q oĩ. b. ꝗ nlli ic^e. ꝗ mĩa ex hijs q^o. b. nlli ic^e. a. Silr ꝗ ꝗ si
ñ oĩ. b. oñsũ sit. a. icẽ. Nã ypothesi q oĩ ꝗ icẽ. c. ꝗ sumeb^a
a. q oĩ. b. u^o ñ oĩ. Et si ꝑuatã supra sit. a. c. silr. et ei sic i
me^a fig^a fit. Rursu sit oñsũ alic^i. b. icẽ. a. g^o ypothesis q
nlli icẽ. b. sumebat^r oĩ. c. icẽ. ꝗ a. alic^i ul' oĩ. c. Sic ẽ ẽ
ipo^le. h ꝗ postma fig^a. si. a. ꝗ b. omi. c. m ex hijs q^o ne^c est
a. alic^i. b. icẽ. Silr ꝗ ꝗ si alic^i. c. sumat^r icẽ. b. ul. a. Rursu
i me^a fig^a oñsit sit. a. oĩ. b. icẽ. g^o ypothesis q sũ ñ oĩ. b. icẽ
a. Supp^e ẽ ꝗ. a. oĩ. c. ꝗ c. ñ oĩ. b. Sic ẽ ñ eit ipo^le. h ꝗ p^a fig^a
si. a. oĩ. c. ꝗ c. oĩ. b. Silr ãt ꝗ si alic^i oñsũ sit icẽ. Nã ypo^is
q sũ nlli. b. icẽ. a. Supptũ ẽ ꝗ. a. oĩ. c. ꝗ c. alic^i. b. si ꝗ p^i
uatiu sit sill's. ypothesis ꝗ. a. alic^i. b. Supp^e ẽ ꝗ. a. nlli. c. ꝗ c
oĩ. b. Oz fit p^a fig^a. Et si ñ ulis sit sill's. si. a. ac^i. b. oñsũ sit ñ icẽ
silr. Nã ypo^is q oĩ. b. icẽ. a. Supp^e ẽ. a. nlli. c. ꝗ c. ac^i. b. fit ei
p^a fig^a. Rursu i t^a fig^a oñsũ sit. a. icẽ. oĩ. b. g^o ypo^is q fuit ñ o
b. icẽ. a. Supptũ ẽ ꝗ. c. oĩ. b. ꝗ oĩ. c. sic ei eit ipo^le. h ꝗ p^a fig^a. ꝗ
ulr ꝗ ꝗ si iaq^o sit ꝯ̃tio. Nã ypo^is q nlli. b. iciit. a. Supp^e ẽ ꝗ
c. alic^i. b. ꝗ a. oĩ. c. Sic ẽ eit ipo^le. h ꝗ p^a fig^a. si ꝗ ꝑuatiu sit
sill's ypo^is q. a. alic^i. b. iciit. Supp^e ẽ ꝗ. a. c. nlli. oĩ. c. b. Oz

h erit media fig. sill. aut a a si n uli sit omino. Na ppo q erit oi b
iee. a Sumptu e aut. c. a. q nlli. b. a alic. h a me fig. o g qm
p eode tos et osuui e inre unaqz ppoiu. sill. a ee et ai
sit osuui silli ad ipos deduce isuptis eis qm oppo ppo oi
supta fuit. na fuit silli ite hys aut p ousiec. Ez stati eth
fig p qs unuqz erit. pala qm ois q ppo odic puth modo
et p ipo et osuui. et n o separi aliq. In a fig e ex oppo
oiby silli et a te i q no sit m dico a oppoitio ppos p locutio
q. iuy. vt oi. nlli. et n oi et alic nlli. et alic n alic iee. h at
uitate. tres. na alic n alic p locutoe oppo solu. hat a dua
q ules ut oi nlli iee. ut oe dissaplina studiosa ee. nlla ee
studiosa a u oppoez g i p fig n e ex oppoitis ppoiby sillis. neq
affirmatiu neq negatiu. affirmatiu a qm oz utrs ppos ee affirms. oppo a
affo et neg. puatiu a n oppo. qm q ite d eode pdat et negat
In p a mediu n oz d utrs. s; d a q a negat iee a d a pdat
hec a n oppo. In me a fig et ex oppo et otys fit sillo. oit ei
bo i q. a. dissaplina i q. b. et. c. sig g oe dissaplina studiosa
supsit et nlla. a. iee oi. b. et nlli. c. q. b. nlli. c. nlla g diss
saplina e. s. a et si ce assumes dissa studi. medici a studi
supsit. na. a. b. q oi. c. au nlli. ez qda dissa n erit dissa. et
si. a. c. q oi. b. a nlli. c. a. b. q dissa. c. a medic. a. u oppo. i
na nlla dissa oppioc sumes supsit q dissa oppio ee. dist
a. a. poz toz ousice. na p q ad. b. ne a ad. c. affirmo et si n sit
alta affirmata. ulis silli. sp ei me e q d alto q affie d alto q
neg. ez g oppo o u no sp neq oio. s; si sic se hnt q sr sb me
ut eade sit ul ut toe ad pte. Alr a ipo. no ei erut ppos

nullo modo nec contrariis nec oppositis. In tertia autem figura affirmativus quidem syllogismus nullo modo erit
ex oppositis propositionibus propter dictam causam in prima figura. In negativis autem erit et in universalibus
et in non universalibus terminis. Sit enim disciplina in quo B, C, medicina autem in quo A. Si igitur
sumatur omnem medicinam disciplinam esse et nullam medicinam disciplinam. Et rursum
nullam medicinam disciplinam, accidit disciplinam quandam non esse disciplinam. Similiter
autem universalis quae sumpta est terminis non sit propositio. Si autem in parte fit alia opposita. Oportet autem
scire quoniam contingit quod sic opposita sumere, quemadmodum prius diximus omnem disciplinam studiosam
esse et rursus nullam, aut quandam non studiosam, quod non solet latere. Est
per alias autem interrogationes syllogizare alterum, quemadmodum in Topicis dictum est. Quoniam
autem affirmationum oppositiones sunt tres, sexies accidit opposita sumere, aut omni et
nulli, aut omni aut non omni, aut alicui et non alicui, et hoc convertere in terminis, ut A omni
B, et nulli C, aut omni C et nulli B, aut huic quidem omni, illi autem non omni,
et rursum convertere in terminis. Similiter autem et in tertia figura. Quare manifestum quot modis et in quibus figuris contingit per opposita
fieri syllogismum. Manifestum autem quoniam ex falsis quidem verum est syllogizare, quemadmodum dictum est prius,
ex oppositis autem non est. Semper enim contrarius syllogismus fit rei, ut si est bonum, non esse
bonum, aut si animal, non animal, ex eo quod ex contradictione syllogismus et subiecti termini aut idem sunt
aut hoc quidem totum, illud autem pars. Palam autem quoniam et in paralogismis nihil prohibet
fieri hypothesis contradictionem, ut si est impar non est impar. Non enim ex oppositis propositionibus contrarius fit
syllogismus; si igitur sumpserit huiusmodi, erit hypothesis contradictio. Oportet autem considerare quoniam non
sic quidem non est contraria concludere ex syllogismo uno, ut sit quod quoniam est bonum, non est
bonum, aut aliud quid tale, nisi statim huiusmodi propositio accipiatur, ut omne animal
esse album vel non album, hominem autem animal. Sed aut assumere oportet contradictionem, ut omnem
disciplinam esse opinionem, deinde non sumere quoniam medicina disciplina est, nulla autem opinio,
quemadmodum redargutiones fiunt, ex duobus syllogismis. Quare autem erit quod contraria sunt vere
quae sunt sumpta non est alio modo quam hoc quemadmodum dictum est prius.
In principio autem petere et accipere est quidem ut in genere sumere in eo quod est non de-

monstratum propositum. Hoc autem accidit multipliciter. Etenim si omnino non syllogizatur, vel si per ignotiora vel similiter ignota, et si per posterius quod prius est. Demonstratio enim est ex fidelioribus et notioribus. Horum igitur nihil est petere ex principio. Sed quoniam hec per se nota sunt cognosci, illa vero per alia (nam principia quidem per se, que autem sub principiis per alia est),

Quando autem per se non est per se aliquis conatur ostendere, tunc petit quod est ex principio. Hoc autem est sic facere ut statim dignum putet quod propositum est. Contingit autem et transgredientes ad alia quedam que nata sunt per illud ostendi per hec demonstrare quod est ex principio, ut si a ostendatur per b, et b per c, c autem natum sit ostendi per a. Accidit enim idem a per se ipsum demonstrare eos qui sic syllogizantur. Quod faciunt illi qui parallelas arbitrantur scribere; latet enim eos ipsos talia sumentes que non valent demonstrare cum non sint parallele. Quare accidit sic syllogizantibus singulum esse dicere si singulum est. Sic autem omne erit per se notum, quod est impossibile fieri. Si igitur aliquis dubitat quoniam a inest c, similiter autem quoniam b, petit autem a inesse b, nondum manifestum si quod ex principio petit. Sed quoniam non monstratur est manifestum. Non enim est principium demonstrationis quod similiter est incertum. Si autem b ad c sic se habent ut idem sint, aut palam quoniam convertuntur, aut inest alterum alteri, quod est ex principio petit. Nam quoniam a inest b per illa monstrabit si convertantur. Nunc autem hoc prohibet, sed non modus. Si autem hoc faciat, quod dictum est faciet et convertet per tres terminos. Similiter autem et si b sumpserit inesse c, cum dubium sit inesse, sic et a, nondum quod ex principio, sed non demonstrat. Si autem idem sint a et b aut in eo quod convertuntur aut in eo quod sequitur a ipsi b, quod est ex principio petit propter eandem causam; quoniam per se monstrare non est per se monstrabile. Si igitur est ex principio petere per se monstrare quod non per se manifestum, hoc autem est non ostendere quoniam similiter dubia sunt quod monstratur vel in eo quod eadem idem vel in eo quod idem eisdem insunt. In media autem figura et tertia utrobique contingit quod est in principio petere in predicativo syllogismo et in privativo. Quando autem neque quoniam eadem ab eodem et non sibi utraque propositiones. Similiter autem et in media figura eo quod non convertuntur termini secundum negativos syllogismos.

¶ Est autem in principio petere in demonstrationibus

q̄ ꝑ ueritatē sic se hñt. In dyalecticis aūt ꝑ oppiāē. Nō ꝑꝑ h' ā
accidē̄ fl'oꝝ qꝫ sepe ī disputatoīb' solem' accidē̄ dicē̄. ¶ ꝑ q' ī ad
ip̄o^le sillis quō ad ꝯ̄dictōēꝫ est hī qꝫ ꝯm̄itū ē. ea n̄ ad ip̄o^le. p
nā nꝫ q ꝯ̄dic̄ dic̄ n̄ ꝑꝑ h' ꝫ qm̄ fl'oꝝ ad ꝑitū ē. eoꝝ q̄ ꝑ^ius
nꝫ ī ea q̄ ꝯ̄nd'et nō eī ꝑoit^i ē ꝯ̄dicē̄. simp̄ q̄ quō īcīmīē q
ad ꝯ̄suiuī. p. a. b. c. n̄ ē dicē̄ qꝫ n̄ ꝑꝑ h' qꝫ ꝑoitū ē fēt sillo
nā ꝑꝑ h' fī et discami. qm̄ īceptō nichil' ꝯcludīt sillo qꝫ n̄
ē ī ꝯ̄suius īcepti ꝑpt̄ē. nec q ad hāc ē. eīt sillo. ꝯ̄ma ē g
qm̄ ī hys q̄ ad ip̄o^le sc̄ dr̄ n̄ ꝑꝑ h' quō sic se h't ad ip̄o^le q̄ ex ꝑ^io n̄
ē ypo^is. ut cū sit cū nō sit h' n̄ m' accīt ip̄o^le. ḡ manife
stissim' mod' q̄ ē n̄ ꝑꝑ ꝑō. ēē fl'oꝝ qm̄ ypo^is ꝯnucta ē. a. mē
ad ip̄o^le qꝫ cōm ē ī topphicis. cū a eī n̄ ē cū. ut cū ꝑonē h' hī. i
ut si uolēs ꝯ̄ndē̄ qm̄ assimet^e et dyamet^e ꝯnē̄ cenois vōꝫ
qm̄ nō ē mouer et ad h' ꝯ̄ducit ip̄o^le. nullo m̄ ꝯtīnuū ē si
ꝯ̄ēꝫ q̄ ex ꝑ^io n̄ ē. ¶ Sill' mod' si ꝯtīnuū q̄ sic ip̄o^le. ypothesi. nō m̄
ꝑ illā accīt fl'oꝝ. h' a ꝑo^le ē fi et ī h' qꝫ ē supi' et ī h' qꝫ ē īferi'
sumti ꝯtīnuū fl'oꝝ. ut si. a. ꝑonat̄ īēē. b. b. a. c. cū. d. h' sit
fl'oꝝ. c. b. īēē. d. nā si ablato. a. nil' ī sit. b. c. et c. d. n̄ ē fl'oꝝ ꝑꝑ eū
q̄ ex ꝑ^io n̄ ypothesis. ¶ Aūt ūsū sic ī supiori sumat̄ ꝯtīnuū. ut si
a. q̄. b. c. a. c. d. a. b. n̄. c. fl'oꝝ sit a. f. īēē. a. nā et nil' cīt ip̄o^le
īcepta q̄ ē ex ꝑ^io n̄ ypothesi. Si oꝫ ad eos q ex q ex ꝑ^io n̄ sc̄ tōs co
putare ip̄o^le. sic ē cīt ꝑꝑ ypothesiꝫ fl'oꝝ. ut ī īferiori q̄ sumti
ꝯtīnuū ad ꝑ'oꝝ tōs. nā si ip̄o^le ē. a. īēē. d. īcepto. a. n̄ amp' ē
fl'oꝝ. In supiori q̄ d q̄ ꝑzat̄. nā si. f. n̄ ꝑo^le ē īēē. b. q īcepto. b
n̄ amp' cīt ip̄o^le. ēīt q̄ a cū ꝑuati sit sillo ¶ ꝯ̄ma q̄ qm̄ ē ip̄o^le
n̄ ad eos q sc̄ fuit tōs n̄ ꝑꝑ ꝑōꝫ accīt fl'oꝝ. aūt n̄ sit ꝑꝑ ꝑ yp

ypothesim est falsum et cui cum non est quod est b. sed si ponitur esse a in c. b. autem c. et
b. d. et sic erit inpossibile et sic manet inpossibile. similiter autem et in sursum sumptis terminis
quare dicitur quod cum est et cum non est hoc accidit inpossibile. non autem erit propter positionem. si non sic sumitur
quod cum hoc non est nichilominus fit falsum. non autem propter positum accidat inpossibile sed quando ablato
hoc reliquis propositionibus idem claudit inpossibile. eo quod idem falsum accidere per plures ypotheses
non forte inconveniens ut parallelas convenire et si interior angulus maior exterior est
et si triangulus habet plures rectos duobus. Falsa autem oratio fit propter primum falsum. aut enim
ex duabus propositionibus aut pluribus omnis sillogismus est. Si ergo ex duabus harum necesse est alteram
aut et utrasque esse falsas. nam ex veris non est falsus sillogismus. Si vero ex pluribus ut sit c
quidem per a. b. hec autem d. e. f. g. horum aliqua superiorum erit falsa et propter hoc oratio. nam a. et b.
per illas concluduntur. Quare propter illorum aliquod accidit conclusio et falsum. Ut autem non cathasyl
logizemur observandum quando sine conclusione interrogat orationem ne detur bis idem in propositionibus
eo quod scimus quod sine medio non fit sillogismus. medium est quod pluries dicitur. Quomodo autem oportet
ad unamquamque conclusionem observare medium manifestum eo quod scimus quid in unaquaque figura ostenditur
hoc autem nos non latebit eo quod videmus quomodo respondemus. oportet autem quod custodi
re iubemus respondentes nos ipsos conantes latere temptare. hoc autem est
primum quod si conclusiones non presillogizentur sed sumptis necessariis ut non manifesta sint. Amplius autem
si non proxima interrogentur sed quam maxime longe media. ut si sit oportere a. de f. media
c. d. e. non oportet ergo interrogare si a. b. et rursum si b. c. et si d. e. et si b. c. oportet interrogare
et sic reliqua. et si per unum sit sillogismus medium. a medio incipere. maxime enim sic latebit
respondentem. Quoniam autem terminum et quando et quomodo se habentibus terminis fit sillogismus manifestum
quando erit et quando non erit. nam omnibus affirmativis vel commutatim positis respon
sionibus in hac quidem affirmativa illa vero negativa contingit fieri helencum. est enim sillogismus et sic et in
m. Contingit si id quod positum est sit contrarium conclusioni necesse est fieri helenchum. nam elench[us]
contradictionis sillogismus. si autem nichil concedatur inpossibile est fieri elenchum. non est sillogismus erat
omnes termini sint privati. quare non helenchus. Nam si elenchus est necesse est sillogismum esse. est autem

helencus

se habentibus terminis.

si sillis nec non est elenchum esse. sed et si non ponitur sit per responsionem ultimam. nam
eadem differentia silli et elenchi. ¶ Accidit autem quando contrariorum in parte terminorum falle
bamur et per opinionem sit fallacia. ut si contingat inesse pluribus principaliter inesse
hoc quod latet aliquem et putare nulli inesse. ¶ Istud autem scitur omni. ut si insit
a. b. et c. per se. et hoc omni. d. ergo si. b. quod omni putat. a. inesse. et hoc b. d. c. autem
nulli. a. et hoc omni. d. eiusdem secundum idem habet dispositionem et ignorantiam. rursum similiter est
signis fallacie esse ea que sunt ex eadem contingentia. ut si. a. inest. b. hoc autem c. et
c. d. opinetur autem inesse omni. b. et rursum nulli. c. similiter et sciet et opinatur non
inesse. ergo non autem probat ex eis quod quis scit hoc non putare. scit enim ad medium quia. a.
inest. c. quia est prius. constat quod ad medium scit. hoc omnino probat non opponi quod est ipse
¶ In eo quod per terminos est secundum ex eadem contingentia fit medium. scilicet utrumque quod medior
ambas propositiones non habet opponi. ut. a. b. quod omni. c. nulli. hoc autem utrumque omni. d. et
accidit cum autem simpliciter autem in ad contrariam sumendo propositionem. sic enim. b. inest omni
a. opinatur inesse. b. autem. d. nouit et quod. a. d. nouit. ¶ Constat si rursum enim. c. et
nulli putat. a. inesse. enim. b. autem est inesse hunc non putat. a. inesse. constat. d. omni
putat enim. b. rursum autem non putat enim. b. autem simpliciter autem in ad contrarium est
sic ergo non habet opponi. ut autem secundum unam autem secundum alteram utrumque non prohibet. n. a.
omni. b. et b. c. et rursus. a. nulli. c. est hic falsa uel ad fallum esse propositiones
ut si. a. omni. b. et b. omni. c. et a. omni. c. inerit. si ergo autem quoniam. a. enim. b. inest
non nouit et quod est c. b. c. secundum non prohibet ignorare. c. quod est. a. ut si. a. quod
duo recti in quod autem. b. triangulus. in quod autem. c. sabilis. triangulus. opinabitur enim
quod non esse. c. sciens quod triangulus habet duos rectos. constat simul sciet et ignorabit
illa sciendo esse triangulos quod duobus rectis non est simpliciter. si hoc quod uniuersale habet dispositionem
in uniuersali singulare. sic ergo ubi nouit. c. quod duobus rectis. ¶ In singulari autem
non nouit. ¶ Constat non hic habebit contraria. dicit autem et quod in menone oratio quod disciplina
sit rememoratio. nunquam per scientiam quod singulare est. secundum simul cum inductione

sume pti^us discti^a uel d recognoscentes. Na qdā scientes q duob
rectis si sciam q triagls. d. a. et i aliq g a i uli q scia speciam
pti^a ppa a n sciam. qr q falli ee ea rōm n oie si hec scia i
uli. decipi a i singlari. oiu i pocie n ei oia q e p sta q e p
sillo et discta. nz q e p alt mē sepe ei e. nich ei phibz si
entes et q. a. toti. b. ie. et rursu h. b. toti. c. et rursu putare
n iee. a. c. ut q o mula sterilis. et h mula putare i utō hre
hac. nō e scire q. a. c. n uidēs qp alt. Eē āt qm a si h q nou
illud n nou fallie qp huc ules ad pticulares discta nllo f
sensibiliu e extra sensu sic sciam. nec si scientes fuim n u i uli
et i eo qp hr ppa discta sz n i eo qp ag. Na scire dr e. aut in
uli. aut i ppa p. aut ut age. qr et decipi totiē moig n e pl
hiberi scire et decepi ee et ide uo n oie qp acut ei q s iur
utriq ppoz sit et n pticulari p. na opinās i utō mulā n h
p acti discta. nō pp hac opinioe hr oia sillz disciplinae.
sillo e ouy. Qui a opinat lō q malu ee ide opinabit
sic e lō i q. a. malu i q. b. Rursu lō ee i q. c. q g op
pinat ee. c. c. b. et ee. c. b opinabit et rursu. b. ee. a. g
ee q. a. c. na et qndoq sic scit ut d q. b. c. et d q. b. a. et d q
c. a. eēt ut opinari. Sil^r a et i eo qp e ee. Na cu ide sic
c. a b. et rursu. b. q a. et c. e. qr et i opice. g g h q nec
sigr deat p sz fotusse illo ide opi^n flor ado q malu e lō. n
pactus. oplr ei e opi^n h psp[...] g h mell. Con āt
ouitue extantes nē e et mē ouia ad ult. si e. a. d. c. p. b. e
siouitue et ie e. a. oi. b. p mē. c. et c. b. p mē. a. ouiae. zi
n ee. g. ut si. b. ie. c. a. u n ie. b. nz. a. ie. c. sig g. b. a. ou

tur et c. a. conuertetur. Si enim b. quod non inest a. quod est c. a. omni nec c. inest b. et
si b. conuertitur ad c. a. conuertitur ad c. nam de quo omni b. et c. et si c. ad a. con
uertitur et b. conuertitur a. est e. b. inest c. c. est a. c. a. non inest et solutio apparet in cap. a
non sit ipse sicut in privativo sillogismo. Rursum si a. et b. convertuntur et c. et d. similiter
omni necesse est a. aut c. inesse et b. et d. sic se habebunt ut quod alterum inest. Quoniam
est c. a. et b. et c. c. et a. omni quod a. et c. et non simul. manifestum quod b. aut d. a. omni non
simul. ut ingenitum et incorruptibile et incorruptibile et ingenitum necesse est et corruptibile et corruptibile
factum esse. Duo enim simul consequenter sunt. Rursum si omni quod a. vel b. et c. vel a. simul autem
non insunt et conuertuntur si conuertuntur a. et c. et d. et b. conuertentur. nam si aliquid non inest b.
est d. palam quod a. inest. Si est a. inest et c. conuertitur enim quod simul et c. d. hoc autem impossibile.
Quando autem a. toti b. et c. inest et de nullo alio predicatur inest autem et b. omni c. necesse et a.
et b. conuerti. Quoniam autem de solis b. et c. dicitur a. predicatur autem b. ipse de se et c. manifestum
quod de quibus a. et b. dicitur omni. Rursus quando a. et b. toti c. inest. Si conuertitur autem c. b.
necesse est a. omni b. inesse. Quoniam enim est omni c. a. c. autem b. eo quod conuertuntur et a. omni b. inest.
Quando autem fuerint opposita ut a. magis eligendum sit quam b. et d. c. quam c.
Si magis eligendum sit a. c. quam b. d. a. magis eligendum quam d. similiter enim sequendum
a. et fugiendum b. oppositum enim sunt et c. ei quod est d. similiter eligendum et ei quod est b. c. fugiendum
utrumque est uerum similiter fugiendum et consequendum. Omnia ergo a. et a. et c. et b. et d. et si magis
non possibile est similiter. nam et b. d. similiter. Si autem d. magis eligendum quam et a. et b. quam c. minus fugiendum
Nam quod minus est minori opponitur. magis est bonum et minus malum quam minus bonum et
magis malum. universum ergo b. d. magis eligendum quam a. c. nunc autem non est. ergo a.
magis eligendum quam d. et c. ergo minus fugiendum quam b. ergo si eligat omnis amans secundum
amorem a. sic se habere ut concedat non concedat. In quo autem c. quam concedat ergo diligendum
coitum magis eligendum secundum amorem. magis ergo dilectionis amor est quam coitum
dicimus. Si ergo magis huius et finis ergo et quod est coitus. aut non est amor omnino aut ergo dilectionis
nam aliorum causa propter et alterius gratia sunt. Concedo ergo sic se habere secundum consuetudinem et in eo quod magis fu

gri vel mag eligendi sit maior est. Cum autem non solum omnia et omnes silli p p
dux sig sit. hic et vero etiam sup quam fides est hoc imaginare ante sic esse op
Dia est com aut p sillo aut p i ductem. g inducto q est et ex i ducte
fit sills p alteram extreme alterum sillogize d medio. ut si cor q sit a
c. me sit. b. p. c. ondit. a. iee. b. sic est fiant inductos. ut sit a.
logeuu In q a. b. c. colla non hre. In q h. c. signat logeuu. ut
ho eq mulus g. toti. c. ie. a. ee est q sine colla longua est. sic ab
non hre colla oi ie. c. g g oiue. c. ei. q est. b. et non ensedit medi
ne est. a. ie. b. onsu est est p q si duo alii eide iste et ad alt coro
iutis exemu q outen et alt ie plator. oz a tellige. c. ex oib sig
onio. na inducto p o est. Est autem hic sillo p et ime ppois. oz est me est
p me non fit sills. oz u me non est p inductom et q dea m apud ioue
sillo na h q p me exem d tio ondit. Illa u p tiu exem d me. g
non q por et euidentior p me sills nob a manife p inducto. Exep
a est q me exm ie. ondit p id q est sil tio. oz a q me tio et p.
silli euidenti iee. ut sit. a. malu. b. a fines. ofere bellu. In q
a. c. atthenienses c thebanos pugre. In q u. d. thebanos c fore
ses. Si g uolum onde q thebanos pugre malu est. sum q q
c fines pugre malu est. hi a fines ex sillib. ut q thebanos c fore
ses. a g c ofines malu c the a c fines est. oz q ee the malu.
Cum g. b. c. et d. ie m. utr est c fines muere in bellu. et q. a. d. c
thebanos est c foreses non queie muere bellu. oz a. a. ie. b. p. d.
ondit. cote a m et p plia silia fides medi fiat ad exm. oz est a q
exep est m p ad totu. m u totu ad pte. sim ps ad pte. q ab iis sb
eode euiden a alt. Differt a ab iduce quam h q ex oib exe
ondebat iee me et exm non copulabat. h a copulat et non ex

omnibus ostendit. Deductio quidem est quando medium quod primo palam est, postremo autem
medio dubium quidem, similiter autem credibile aut magis conclusione. Amplius si pauciora
sint media postremo et medio, omnino est propinquius esse scire. Ut sit a. doceri
in quo b. disciplina, in quo c. iustitia. Ergo disciplina quidem doceri manifestum, virtus autem disciplina est dubium.
Si igitur similiter aut magis credibile sit b. c. quam a. c. deductio est. Propinquius enim
scire eo quod assumpsit a. c. disciplinam prius non habentes. Aut rursus si pauca
media b. c. quam a. c. nam propinquius est scire. Ut si sit d. quadrangulum, in quo
e. rectilineum, in quo f. circulus. Si eius quod est e. f. unum solum sit medium lunulis
figuris circulum equalem fieri rectilineo, et illis propinquius est scire demonstrare. Quando autem neque credi
bilius est b. c. quam a. c. neque pauciora media, non dico reductionem, neque quando immediatum est. In
stantia est propositio propositioni contraria. Differt autem a propositione, quod instantiam quidem contingit esse in parte, propositionem autem
omnino non contingit in universalibus syllogismis. Fertur autem duobus modis instantia et per duas figuras, duo
bus modis quidem quia universalis aut particularis omnis instantia, ex duabus autem figuris quia oppositae feruntur
propositioni, opposita autem in prima et tertia figura concluduntur solum. Nam quando probat omni inesse, instamus
quod nulli aut quod alicui non inest. Horum quidem quod nulli ex prima figura, alicui autem non ex postrema
figura. Ut sit nullam disciplinam esse in quo b. contraria. Proponente autem unam esse contrariorum disciplinam,
instatur quod omnino non est eadem oppositorum, contraria autem opposita, quare fit prima figura. Aut quod noti
et ignoti non una. Hoc autem tertia. Nam de c. tertia noti et ignoti contrarium quidem esse verum, unam
autem eorum disciplinam falsum. Rursus in privativa propositione similiter. Nam probante non esse contrariorum u
nam disciplinam, dicimus quod oppositorum omnium aut quorundam contrariorum eandem disciplinam, ut
sani et aegroti. Ergo omnium quidem ex prima, aliquorum autem ex tertia figura. Simpliciter enim in omnibus uni
versaliter instantibus necesse est propositorum ad universale contradictionem dicere, ut si non eandem proferat contra
riorum propositorum, omnium dicentem oppositorum unam. Sic autem necesse est prima figura. Medium enim fit
universale ad hoc quod ex principio. Particulariter autem ad hoc cuius est universale dicta propositio, ut noti et igno
ti non eandem. Nam contraria universalia ad haec. Et fit tertia figura. Medium enim particulariter sumptum, ut no
tum et ignotum. Nam ex quibus est syllogizare contrarium, ex his et instantias conamur di

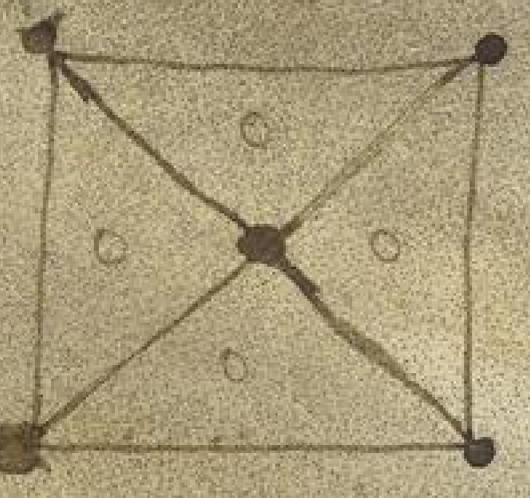
est. Quare et ex hiis solis figuris fiunt instantie. nam ex hiis solis figuris opposito modo
sillogismi. per medium enim non fiunt affirmative. Amplius autem et si oratio indigeat plurima
que est per mediam figuram ut si non concedat A inesse B eo quod non sequitur C. hec enim per alias
propositiones manifestum. non oportet autem declinare ad alias sed statim manifestam habere alteram propositionem.
Quapropter et ex hac sola figura non est. Perspiciendum autem et de aliis que secundum contrarium
sillogismi et oppositionem et si particulariter ex prima vel privativa ex media possibile est sumere.
Ycos autem et signum non est idem. sed ycos quidem est propositio probabilis quod autem ut in pluribus
sciunt sic factum vel non factum. aut esse aut non esse. hoc ycos. ut odire invidentes
vel diligere amantes. Signum autem vult esse propositio demonstrativa vel necessaria
vel probabilis. nam quo existente est. vel quo facto prius vel posterius factum est res
signum est fuisse vel esse vel quando erit. Entimema vero est sillogismus ex ycotibus
et signis. Accipitur autem signum tripliciter quotiens et medium in figuris. aut enim ut in prima. aut ut in
secunda. aut ut in tertia. ut ostendere quidem parientem in eo quod lac habet ex prima figura. medium enim
autem lac habere. in quo parere A. B lac habere. in quo mulier C. Quoniam autem sa
pientes studiosi. nam Pittacus studiosus per postremam. in quo A studiosum
in quo B sapientes. in quo C Pittacus. omnia vero et A et B de C predicantur. sed hoc quidem non dicunt
eo quod palam sit. illud vero sumunt. peperisse autem quod per medium figuram vult esse quoniam
sequitur parientem pallor. sequitur autem et hanc constitutum esse ambitionem que peperit.
In quo A pallor. in quo B parere. mulier in quo C. Igitur si una di
catur que propositio signum fit tantum. si autem altera sumatur sillogismus. ut quoniam Pittacus est liberalis
nam ambitiosi liberales. Pittacus autem ambitiosus. aut rursus quoniam sapientes boni
Pittacus enim bonus et sapiens. Sic igitur quidem fiunt sillogismi. verum qui per primam figuram insolubilis
est si verus est. Qui autem per postremam figuram est solubilis. et si verum sit conclusio eo quod non est universalis
in terminis nec ad rem sillogismus. Non enim si Pittacus est studiosus propter hoc necesse est alios esse
sapientes. Qui autem per medium figuram semper et omnino est solubilis. numquam enim fit sillogismus
se habentibus terminis. Non enim si que peperit est pallida pallida et que peperit necesse est et

habet. ergo non quod erit in omnibus signis dictas quae habent una deductas. ergo dicentes signum hoc quidem
medio propriorum dicens. Nam propriorum dicunt esse quod scire facit. tale autem maxime medium
autem extremitatibus signum tamen dicendum. Quod autem ex medio propriorum probabilius est et maxime
tamque per primam figuram. Physiognomonizare autem possibile est si quis concedat simul transmutare
corpus et animam et quaecumque sunt naturales passiones animae. Qui enim didicit musicam transmu-
tavit forsan quidem animam, sed non est corporis haec passio in nobis. Sed huiusmodi sunt irae et concupi-
scentiae naturalium motuum. Si igitur et hoc datum sit et unum unius fuerit signum esse. et sic po-
terimus sumere propriam uniuscuiusque passionem et signum poterimus physiognomonizare. Si
enim specialiter propria alicui generi individuo existens passio ut in leonibus forti-
tudo necesse est et signum esse aliquod. compati enim ad invicem positum est. et sit hoc signum summi-
tatum magnitudo habere quod et in aliis inesse generibus non tamen convenit totis. Nam signum sic proprium
est quoniam totius generis est propria passio et non solius proprium sicut solemus dicere. Erit
ergo in alio genere hoc et fortis homo erit et aliud aliquod animal. habet ergo signum. unum enim
unius erat. Si ergo haec sint et poterimus talia signa colligere in aliis anima-
libus quae unam passionem habent aliquam propriam. unumquodque autem habet signum quod unum
habere necesse est poterimus physiognomonizare. Si autem duo habeat propria totum genus ut leo
fortem et communicativum. quomodo cognoscemus utrum utrius sit signorum
signorum quae proprie sequuntur ut alicui aliud non toti ambo et in quibus singulis non totis
utrumque, quando hoc habet illud autem non. Nam si fortis liberalis autem non, habet autem duo
duorum hoc, palam quoniam et in leone hoc signum fortitudinis est. Est ergo physiognomonizare in prima
figura medio quidem extremo converso tertio autem transcendente et non converso ut si fortitudo A sum-
mitates magnae in quo B. C autem leo. cui ergo C, B omni sed et aliis. cui autem B, A omni
et non pluribus sed convertitur. Si autem non, non erit unum unius signum.

Deo gratias amen   amen   amen.

Omnis doctrina et omnis disciplina in-
tellectiva ex preexistenti fit cognitione. Manifestum
est autem hoc speculantibus in omnes. Mathema-
tice enim scientiarum per hunc modum fiunt et
aliarum unaqueque artium. Similiter autem et circa ora-
tiones que per sillogismos et que per inductionem,
utreque enim per prius nota faciunt doctrinam,
hee quidem accipientes tamquam a notis, ille vero demonstrantes universale per id quod
manifestum est singulare. Similiter autem et rethorice persuadent: aut enim per exempla,
quod est inductio, aut per entimemata, quod est sillogismus. Dupliciter autem
necessarium est precognoscere. Alia namque quia sunt prius opinari necesse est, alia
vero quid est quod dicitur intelligere oportet, quedam autem utraque, ut quoniam omne aut af-
firmare aut negare verum est, quia est; triangulum autem quoniam hoc significat;
unitatem vero utraque, et quid significat et quia est; non enim similiter horum un-
umquodque manifestum est nobis. Est autem cognoscere alia quidem prius cognoscentem, quorun-
dam autem et simul accipientem notitiam, ut quecumque contingit esse sub universalibus quorum habet cog-
nitionem. Quod enim omnis triangulus habet duobus equales rectis preconoscebat; quo-
niam vero hoc quod est in semicirculo triangulus sit, simul inducens cognovit. Quorundam enim
hoc modo disciplina est, et non per medium ultimum cognoscitur, quecumque iam sin-
gularia contingit esse et non de subiecto aliquo. Priusquam autem inducatur aut
accipiatur sillogismus, quodam quidem modo fortasse dicendum est scire, modo autem alio non. Quod enim ne-
sciebat si est simpliciter, hoc quomodo sciebat quoniam duos rectos habet simpliciter? Sed manifestum
quoniam sic quidem scit, simpliciter autem non scit. Si autem non, in Menone dubitatio accidet: aut
enim nichil discet aut que novit. Non enim sicut quidam arguere temp-
tant vel conantur solvendum est. Numquid scis omnem dualitatem quoniam par est
aut non? Dicente autem, attulerunt quandam dualitatem quam non opinabatur esse

esse. Solvit enim dicens non scire non cognoscere omnem dualitatem parem esse, sed
quam scivit quod dualitas sit. Et scivit quidem aliquis hanc demonstrationem habere
et accepit. Accepit autem non de omni aut unquam scivit quod triangulum
aut numerum sit, sed simpliciter de omni numero aut triangulo. Nulla enim propositio
accipitur huiusmodi quod quem tu nosti numerum aut quam tu nosti rectilineam, sed de
omni. Sed nihil ut opinor prohibet quod quis addiscit scire sic est quod
sic ignorare. Inconveniens enim non est si scit quodammodo quod addiscit, sed si
sic ut addiscat et scit. Scire autem opinamur unumquodque simpliciter et
non sophistico modo, quod est secundum accidens, cum causam arbitramur cognoscere propter quam res
est, et quoniam illius causa est, et non contingit hoc aliter se habere. Manifestum igitur quod huiusmodi aliquid sci-
re sit. Etenim non scientes et scientes, hi quidem opinantur ipsi sic habe-
re. Si igitur alius est sciendi modus, posterius dicetur. Dicimus autem et per demon-
strationem intelligere. Demonstrationem autem dico syllogismum apodicticum, id est facientem
scire. Sed esse epistemonicum dico secundum quem in habendo ipsum scimus. Si igitur
scire est ut posuimus, necesse est et demonstrativam scientiam ex veris esse et primis
et immediatis, et notioribus et prioribus et causis conclusionis. Sic enim erunt principia
et propria ei quod demonstratur. Syllogismus quidem erit et sine his, demonstratio autem non
erit; non enim faciet scientiam. Verum igitur oportet esse, quoniam quod non est non est sci-
re, ut quod diametros sit simetros. Ex primis autem indemonstrabilibus est,
quoniam non sciet non habens demonstrationem ipsorum. Scire enim est quorum demonstratio non
secundum accidens est habere demonstrationem. Causasque notiores oportet esse et priores, causas
quidem quoniam tunc scimus cum causam cognoscimus, et priores, si quidem causae sunt, et notiores
non solum altero modo intelligendo, sed in sciendo quoniam sunt. Priora autem et
notiora dupliciter sunt. Non enim idem est prius natura et ad nos prius, neque notius natura
et nobis notius. Dico autem priora et notiora ad nos proxima sensui, sim-
pliciter autem priora et notiora quae longius sunt. Sunt autem longiora quae universalia maxime

prima significata. et opponitur hic ad invicem. Ex primis autem est quod
ex principiis propriis est. Idem enim dico primum et principium. Est autem principium demonstrationis propositio
immediata. Immediata autem est qua non est altera prior. Propositio autem enuntiationis
est altera pars una de uno. dyalectica quidem que similiter est accipiens quamlibet.
demonstrativa autem que determinate alteram quia vera est. Enuntiatio autem contradictionis quelibet
pars. contradictio autem est oppositio cuius non est medium secundum se. Pars autem contradictionis que
quidem aliquid de aliquo affirmatio est. que vero aliquid ab aliquo negatio est. Imme-
diati autem principii sillogistici positionem quidem dico quam non est monstrare. nec necesse
est habere docentem aliquid. Quam vero necesse est habere quemlibet addiscentem dig-
nitatem vel maximam propositionem. sunt enim quedam huiusmodi. hoc enim maxime in talibus consue-
vimus nomen dicere. Positionis autem que quidem est quamlibet partem enuntiationis accipi-
ens. ut dico esse aliquid aut non esse. suppositio est. que vero sine hoc diffinitio est. Dif-
finitio enim positio quidem est. ponit enim arismeticus unitatem hoc indivisibile esse secundum
quantitatem. suppositio autem non est. quod enim est quid est unitas et esse unitatem non est idem.
Quoniam autem oportet credere et scire rem eo quod huiusmodi habemus sillogismum quem vocamus demonstra-
tionem. est autem hic eo quod ea sunt ex quibus est sillogismus. necesse est non solum pre-
cognoscere prima aut omnia aut quedam. sed et magis. semper enim propter quod est unumquodque
et illud magis est. ut propter quod amamus illud amicum magis est. Quare
si scimus per prima et credimus. illa scimus et credimus magis. quoniam propter illa et
posteriora. Non possibile autem est credere magis que scit quam que neque contingit neque
sciens neque melius dispositus quam si contingeret. Accidet autem hoc nisi aliquis precog-
noscit propter demonstrationem credentium. magis enim necesse est credere principiis aut
omnibus aut quibusdam quam conclusioni. Magis enim debentem habere scientiam per demonstrationem
non solum oportet principia magis cognoscere et magis ipsis credere quam ei quod de-
monstratur. sed nec aliud ipsi credibilius esse nec notius oppositis principiis
ex quibus erit sillogismus contrarie deceptionis. siquidem oportet scientem simpliciter non transmutabilem

ble esse. Quibusdam quidem igitur propter oportere priora scire non videtur scientia esse, qui-
busdam autem esse quidem, omnium tamen demonstrationes esse. Quorum neutrum neque verum neque ne-
cessarium est. Hii quidem enim supponentes omnino non esse aliter scire, hii in infinitum volunt redu-
ci, tamquam non sit utique scire posteriora propter priora, quorum non sunt prima,
recte dicentes; impossibile enim est infinita pertransire. Si autem stant et sunt principia, haec igno-
ta esse cum demonstratio non sit ipsorum, quod nunc dicunt esse scire solum. Si autem
non est prima scire, neque quae sunt ex his est scire simpliciter neque proprie, sed ex conditione
si illa sunt. Quidam autem de scire quidem confitentur: per demonstrationem enim esse solum;
sed omnium esse demonstrationem nihil prohibet. Hoc enim contingit circulo fieri demonstrationem et ex his
invicem. Nos autem dicimus neque omnem scientiam demonstrativam esse, sed immedi-
atorum indemonstrabilem. Et quod hoc necesse sit, manifestum est. Si enim necesse est scire priora et ex qui-
bus est demonstratio, stant autem aliquando immediata, haec priora indemonstrabilia necesse est esse.
Et haec quidem igitur sic dicimus; et non solum scientiam, sed et principium scientiae esse quoddam dicimus, in
quo terminos cognoscimus. Circulo autem quod impossibile sit demonstrare simpliciter manifestum est,
si quidem ex prioribus oportet demonstrare et notioribus; impossibile enim est eadem eisdem
simul priora et posteriora esse, nisi alterum modum, ut haec quidem ad nos illa vero simpliciter, quem
quidem modum inductio facit notum. Si autem sic, non utique erit simpliciter scire
bene definitum, sed duplex. Aut non simpliciter altera demonstratio fit ex nobis no-
tioribus. Accidit autem dicentibus circulo demonstrationem esse non solum quod nunc dictum
est, sed nihil aliud dicere quam quoniam hoc est, si hoc est. Sic autem facile est demonstrare omnia.
Manifestum est autem quod hoc accidit tribus terminis positis. Per multos enim aut per paucos re-
flecti nihil differt, per paucos autem aut duos. Cum enim cum A sit, necesse B esse,
hoc autem cum sit, A est. Hoc enim erat circulo. Ponatur A in quo est B, C. Quoniam cum sit
A esse dictum erat ipsum C, dictum hoc autem est quod cum est A est C. Hoc autem C cum A idem
est. Quare accidit dicere circulo dicentes esse demonstrationem nihil aliud quam cum sit A
est A. Sic autem omnia facile. At vero neque hoc possibile est nisi in hiis quae alterum

non se consequuntur sicut est in syllogismo. Uno quidem igitur esse posito ostensum est quod ne-
cesse est aliquid esse alterum. Dico autem uno quod neque termino uno neque positione una posita,
sed ex duabus quidem positionibus primis et minimis contingit, siquidem et syllogizare. Siquidem igitur
A ipsi B et C insit, et haec ad invicem et ipsi A, sic quidem contingit ex alteru-
tris monstrare omnia quaesita in prima figura, sicut ostensum est in his quae de syllogismo. Ostensum
est autem quod et in aliis figuris aut non fit syllogismus aut non de acceptis. Non quidem autem con-
vertibilia praedicantur necessarium est monstrare circulo. Quare quoniam pauca huiusmodi in demon-
strationibus sunt, manifestum est quod vanum et impossibile sit dicere ex his quae sunt ad invicem
demonstrationem esse et propter hoc omnium contingere demonstrationem esse. Quoniam autem impossibile est
aliter se habere cuius scientia est simpliciter, necessarium utique erit id esse scibile quod
est secundum demonstrativam scientiam. Demonstrativa autem est quam habemus in habendo demonstrationem. Ex ne-
cessariis igitur syllogismus est demonstratio. Accipiendum ergo est ex quibus et qualibus demonstrationes sunt.

Primum quidem determinabimus quid dicimus de omni et quid per se et quid universale.
De omni quidem igitur hoc dico quodcumque non in quodam quidem sic in quodam autem non, neque aliquando quidem
aliquando autem non, ut si de omni homine animal, si verum est dicere hunc hominem, verum est et animal dicere. Et si nunc alte-
rum et alterum. Et si in omni linea punctum, similiter. Signum autem est: et enim instantias sic
proferimus sicut de omni interrogati, aut si in quodam non, aut si aliquando non. Per se autem quae-
cumque sunt in eo quod quid est, ut triangulo inest linea et lineae punctum. Substantia
enim ipsorum ex his est, et in ratione dicente quid est inest. Et quaecumque con-
tingentium ipsis ipsa insunt in ratione quid est demonstrante, ut rectum inest lineae et circulare,
et impar et par numero, et primum et compositum, et aequilaterum et altera parte longius. Et quae-
cumque omnibus his insunt in ratione quid est dicente, hic quidem linea, illic vero numerus. Similiter autem et in a-
liis huiusmodi unumquodque per se esse dico. Quaecumque vero neutro modo insunt accidentia
sunt, ut musicum aut album animali. Amplius quod non de subiecto dicitur alio
aliquo, ut ambulans, cum alterum aliquid sit ambulans est et album. Substantia autem et quaecumque
hoc aliquid significant, non alterum aliquid sunt quod vere sunt. Quae quidem igitur non de subiecto alio sunt per

hic ostendit ex qualibus demonstratio procedit

No. quod necesse est impossibile est aliter se habere

hic ostendit ex quibus et ex qualibus demonstratio procedit

hic determinat de dici de omni et de per se et ostendit quid sit

hic probat

No. ista distinctio dici de omni et de per se

hic determinat de secundo modo perseitatis

No. quod substantia et quaecumque significant hoc aliquid sunt per se in primo modo perseitatis

secundum quod non est per se accidentia. Item alio modo quod propter ipsum inest unicuique per se est, quod vero non propter ipsum accidens est, ut si ambulante coruscavit, accidens est; non enim est propter id quod ambulavit coruscavit, sed contigit dicimus. Si vero propter ipsum, per se, ut si aliquid interfectum interiit per interfectionem, quoniam propter id quod interficitur est, sed non quod accidat interfectum interire. Que ergo dicuntur in simpliciter scibilibus per se sic sunt sicut in eis predicantibus aut inesse propter ipsa que sunt ex necessitate. Non enim contingit non inesse aut simpliciter aut opposita, ut linee aut rectum aut obliquum, et numero aut impar aut par. Est enim contrarium aut privatio aut contradictio in eodem genere, ut par aut non impar in numeris secundum quod sequitur. Quare si necesse est affirmare aut negare, necesse est et que sunt per se inesse. De omni quidem igitur et per se determinatum sit hoc modo.

Universale autem dico quod cum de omni sit et per se est et secundum quod ipsum est. Manifestum igitur est quoniam quecumque universalia sunt ex necessitate insunt rebus. Per se autem et secundum quod ipsum est idem est; ut per se linee inest punctum et rectitudo, etenim secundum quod linea est; et triangulo secundum quod triangulus duo recti. Et enim per se triangulus duobus rectis equalis.

Universale autem est tunc cum in quolibet et primo demonstratur. Ut duos rectos habere neque figure est universale. Et enim est demonstrare de figura quoniam duos rectos habet, sed non cuiuslibet figure, neque utitur cum demonstrat quolibet figura. Quadrangulus enim figura quidem est, non autem habet duobus rectis equales. Sed isosceles habet quidem quolibet duobus rectis equales, sed non primum, sed triangulus prius. Cui ergo quolibet primo demonstratur duos rectos habere aut quodcumque aliud, huic primo inest universale. Et demonstratio per se huius universalis est, aliorum autem quodam modo non per se. Neque isoscelis est universale, sed in plus. Oportet autem non latere quoniam multotiens accidit peccare et non esse quod demonstratur primum universale, secundum quod videtur demonstrari primum universale. Decipimur autem hac deceptione cum aliud non sit accipere superius preter singulare aut singularia. Aut sit quidem, sed innominatum sit in differentibus specie rebus. Aut contingat esse sicut in parte totum in quo monstratur.

his enim quae sunt in parte erit quidem demonstratio et est de omni, non tamen est huius primum universalis demonstratio. Dico autem huius primum, secundum quod est demonstratio, cum sit primi universalis. Si igitur aliquis demonstret quod rectae quaedam non concidunt, videbitur utique huius esse demonstratio, propter id quod in omnibus rectis est. Non autem est, si non quoniam sic aequales sunt fiat hoc, sed quo autem in aliquo aequales. Et si triangulus non esset aliud quam isosceles, secundum quod isosceles utique videbitur esse demonstratio.

Et proportionale quod commutabiliter est secundum quod numeri sunt et secundum quod lineae et secundum quod firma et secundum quod tempora sunt, quemadmodum et demonstratum est aliquando seorsum, contingens esse de omnibus una demonstratione monstrari. Sed propter id quod non est denominatum aliquid secundum quod omnia haec unum sunt, numeri, longitudines, tempora, firma, et specie differentia seorsum ab invicem accepta sunt. Nunc autem universaliter non monstratur: non enim secundum quod lineae sunt aut secundum quod numeri inerat, sed secundum quod hoc quod universaliter ponitur esse.

Propter hoc neque si aliquis monstret unumquemque triangulum aut una demonstratione aut altera quod duos habet rectos unumquemque, isopleurum et scalenum, id est gradatim seorsum, nondum cognoscit triangulum quod duos rectos habeat, nisi sophistico modo, neque universaliter triangulum, neque si nullus est praeter hos triangulus alius. Non enim secundum quod triangulus est cognoscit, neque si omnem triangulum, sed secundum numerum; secundum speciem autem non omnem, et si nullus est quem non novit. Quando igitur non novit universaliter, et quando novit simpliciter? Manifestum est quod si idem esset triangulo esse et aequilatero aut unicuique aut omnibus. Si vero non idem sed alterum, manifestum est quod secundum quod est triangulus non novit.

Utrum autem secundum quod est triangulus aut secundum quod isosceles? Et quando secundum hoc primo, et universaliter cuius est demonstratio? Manifestum est quoniam cum remotis inest primo, ut triangulo aeneo isosceli insunt duo recti, sed et aeneo esse remoto et isosceli, sed non figurae aut termino. Sed non primo. Cui igitur primo? Si igitur triangulo, secundum hoc inest et aliis, et huius universaliter est demonstratio.

Si igitur demonstrativa scientia est ex necessariis principiis, quod enim scitur non potest aliter se habere, quae autem per se sunt necessaria sunt rebus, haec enim quae sunt in eo quod quid est, alia insunt in eo quod quid est praedicantur de ipsis, quorum alterum oppositorum necesse est esse, manifestum est quod ex huiusmodi quibusdam fit syllogismus demonstrativus.

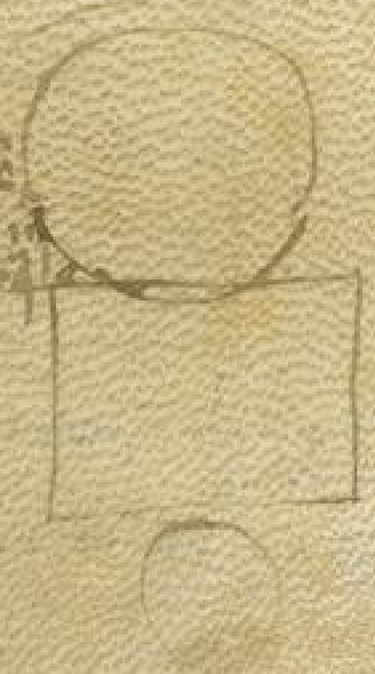

L.4.9

Quod autem sic est aut per accidens. accidentia autem non necessaria sunt. Aut igitur sic dicendum est, aut principium ponentibus quod demonstratio necessaria sit. et si demonstratum est, non possibile aliter se habere. ex necessariis oportet esse sillogismum. Ex veris quidem est et non demonstrantem sillogizare, ex necessariis autem non est, sed aut demonstrantem solum. hoc autem demonstrationis proprium est. Signum autem est quod demonstratio ex necessariis sit, quod instantias venimus ferentes ad opinantes demonstrare, quoniam non sit necessaria, si opinamur aut omnino contingere aliter, aut rationis gratia. Manifestum autem ex his est, quoniam stulti sunt accipere opinantes bene principia demonstrationis, si probabilis sit propositio et vera, ut sophiste. Quod scire est scientiam habere. non enim quod probabile est, aut non principium est, sed in genere primo circa quod demonstratur; et verum non omne proprium. Quod autem ex necessariis oportet esse sillogismum, ex his est. Si enim non habens rationem propter quid existente demonstratione non est sciens, sit autem utique A de C ex necessitate esse, B autem medium per quod demonstratum est non ex necessitate, non scit propter quid. non enim est hoc propter medium. hoc enim contingit non esse. Conclusio autem necessaria. Amplius si aliquis nescit nunc, habens rationem et salvatus est, salva re, nec oblitus est, non prius sciebat. Corrumpetur autem medium, si non sit necessarium. Quare habebit quidem rationem salvatus, salva re, nesciet autem; neque igitur prius sciebat. Si autem non corruptum est, contingit autem corrumpi, contingens utique erit et possibile. Sed impossibile est sic se habentem scire. Cum igitur conclusio ex necessitate est, nihil prohibet medium non necessarium esse per quod demonstratum est. Est enim ex non necessariis sillogizare necessarium, sicut et verum ex non veris. Cum autem medium ex necessitate est, et conclusio utique ex necessitate erit, sicut ex veris verum semper. Sit enim A de B ex necessitate, et hoc de C; necesse igitur est et A in C esse ex necessitate. Sed cum non necessaria sit conclusio, non medium possibile est necessarium esse. Sit enim A in C non ex necessitate, in B autem A, et hoc in C ex necessitate; et A igitur in C ex necessitate erit. sed non subiectum erat. Quoniam igitur oportet, si scit demonstrative, oportet eum habere demonstrationem, aut non sciet neque propter quid neque quia, necesse ei illud esse est. sed aut opinabitur nesciens, si accipiat tamquam

ne. non nec. aut non opinabile. s. siue sciat per media. quare siue per
quod et per imediata. ¶ Accidentium autem non per se quo determinatum est per se
quod esse non est scientia demonstrativa. non enim ex necessariis demonstrare conclusionem. accidens enim contingit
non inesse. de tali enim dico accidente. Est tamen oportebit fortasse ad. cuius enim
oportet interrogare de hiis. si non necesse est conclusionem esse. non est differt si aliquis interro
gat contingentia. postea dicat conclusionem. oportet autem interrogare non tamquam necesse
esse propter interrogata. sed quod necesse est dicere illa dicenti. et vere dicere siue
sunt que sunt. ¶ Cum autem ex necessariis sunt esse unumquodque genus que sunt per se sunt unumquodque
et per quod est. ¶ Manifestum quoniam de hiis est que per se sunt demonstrative scientie et ex talibus
sunt. ¶ Accidentia enim quae non necessaria sunt. quare si necesse propter quod scit conclusionem neque
si semper sit. non per se. aut non sunt per signa silli. hoc enim per se. non per se sciet
nec propter quid. propter quid autem scire est per causam scire. sed quod ipsum s. oportet et medium
tertio et per medium inesse. Non s. ex alio genere descendentem demonstrare. ut ex
geometria in arismetica. ¶ Tria enim sunt in demonstrationibus. unum quod demonstratur
minatur. hoc autem est quod inest alicui generi per se. aliud autem dignitates
dignitates autem sunt ex quibus est demonstratio. tertium est genus subiectum cuius passiones et
per se accidentia ostendit. ¶ Ex quibus s. demonstratio fit contingit eadem esse. quorum s.
aliud est. sicut arismetice et geometrie. non est arismeticam demonstrationem
convenire in magnitudinibus accidentia. non magnitudines numeri sunt. hoc
sed autem quomodo contingit in quibusdam posterius dicetur. sed arismetica demonstratio habet s.
genus quod fit demonstratio. et alie similiter. ¶ Quare autem simpliciter necesse est s. aut sic
debet demonstratio. et alie s. ¶ Quare autem simpliciter necesse est esse s. aut sic
aut sic debet esse demonstratio descendere. Aliter autem impossibile esse manifestum est. ex
eodem enim genere necesse est media et ultima esse. si enim non sunt per se
se accidentia erunt. propter hoc geometrie non est demonstrare quod contrariorum eadem est
disciplina. Sed neque quod duo cubi cubus sit. neque alterius scientie quod aliud

est autem quantitas sic habet se ad lineam et quod sic alterum sub altero. ut autem
ut. i. perspectiva ad geometriam. et vere apta opifica. i. conso-
nantia ad arismetricam. nam enim si quis adderet lineis non per quod lineae
sunt et non in quantum sunt ex principiis. ut si plurima linearum recta
est. aut si contrario habet se circulari non enim est per quod proprium genus ipsorum. sed in quantum com-
mune est. Manifestum autem est et si sint universales propositiones ex quibus est sillogismus quod
necesse est conclusionem perpetuam esse huiusmodi demonstrationis et simpliciter universalis demonstrationis est con-
clusio. non est ergo demonstratio corruptibilium nec scientia simpliciter. sed sic sicut est sic est
per accidens. quia universaliter ipsius non est sed aliquando et sic. cum autem sit sic. necesse alteram non
universalem propositionem esse. et esse corruptibilem quidem et quia erit conclusio cum sit non univer-
salis dico quod haec quidem erit ex quibus est. quare non est sillogizare universaliter sed aliquando nec est
similiter et de diffinitione. quoniam est quod diffinitio aut principium demonstrationis. aut
demonstratio positione differens. aut conclusio quaedam demonstrationis. Eorum autem quae saepe fi-
unt demonstrationes. et scientiae ut lunae defectus. Manifestum est quoniam per quod huiusmodi fiunt sem-
per sunt. In quantum autem non semper per partem fiunt sic autem dictum est. similiter in aliis est. Quo-
niam autem manifestum est quod unumquodque demonstrare non est. sed aut erit ex unoquoque
principiorum si id quod demonstratur sit per quod est illud. non est scire hoc si quidem ex veris
et indemonstrabilibus monstretur immediatis. est enim illud monstrare sicut brisso
tetragonismum quadrati quadratum. per commune enim demonstrant huiusmodi rationes quae
enim inest. unde quae et in aliis conveniunt huiusmodi rationes et non in proximis non unaque-
que per quod illud est sicut sed per accidens non enim conveniret demonstratio in aliud genus. un-
umquodque enim sed accidens est cum per illud non cognoscimus sed quod est ex propriis
principiis enim in quantum illud est. ut duobus rectis equales habere cui in-
est per se quod dictum est ex principiis ipsius. quare si per se et illud inest necesse est medi-
um in eadem proximitate esse. si vero non sed sicut armonica per arisme-
ticam. haec autem demonstrantur quidem similiter sed differunt. quia enim quod est alterius quidem scientiae. subiectum

est quod alterum est sub altero, ut quod superioris est et passiones sunt. quare ex hiis manifestum est
quod non sit demonstrare unumquodque simpliciter sed si ex illius principiis est. sed horum principia
habent commune. si autem hoc manifestum est, quod non est illius propria principia demonstrare. et erunt illa om-
nium principia, et scientia eorum propria omnibus. et namque sunt magis intelligibiles ex
superioribus causis; ex prioribus enim scit quando non ex causatis sciat causis. quare
si magis scit et maxime, et scientia hec erit magis et maxime. Demonstratio
non convenit in aliud genus, sed aut sicut dictum est geometrie in mechanicas
vel machinativas, aut speculativas arismetice in armonicas. ¶ Dif-
ficile autem cognoscere si ex principiis uniuscuiusque scimus aut non, quod vere est sci-
re. opinamur autem si habemus ex veris sillogismum aliquibus et primis scire. sed
non hoc est, sed proxima oportet esse ex primis. Dico autem principia in unoquoque genere esse
illa que cum sint non hoc demonstrare. Quid quidem igitur significent et que sunt ex hiis
accipiantur; quia autem sint principia necesse est accipere, alia autem demonstrare, ut quid uni-
tas aut quid rectum aut quid triangulus est. aut unitatem accipere et mag-
nitudinem, altera vero demonstrare. ¶ Sunt autem quibus utuntur in demonstrativis scientiis illa
quidem propria uniuscuiusque scientie, alia vero communia. communia autem secundum anologiam quoniam uti-
le est, secundum quantum in eo quod est sub scientie genere. et propria quidem quod vel lineam huius-
modi et rectum. communia autem ut si ab equalibus equalia demas que relinquuntur
sunt equalia. ¶ Sufficiens autem est unumquodque istorum quantum in genere est. idem
enim faciet et si non de omnibus accipiatur sed in magnitudinibus solum vel aris-
metico autem in numeris. Sunt autem propria quidem et que accipiuntur esse circa que scientia spe-
culatur que sunt per se, ut unitatem arismeticus, geometer autem signa et lineas.
hec enim accipiunt esse et hoc esse. horum autem passiones per se quid quidem significet una-
quaque accipit, ut arismeticus quid impar aut par aut quadrangulus aut cubus. Geo-
meter autem quid irrationale aut quid reflecti aut quid incidere. quia autem sit demonstrant per
communia et ex hiis que demonstrata sunt. et astrologia similiter. ¶ Omnis enim demonstrativa

No. quoniam de materia quorum adducit, scilicet in s. / scilicet dignitatibus et passionibus

Hic remouet dubium, dicit quod principia libri huius sunt scilicet non oportet per conclusionem aliud

Hic dicit quod si principia sunt manifesta non oportet proponere

Hic determinat de principijs complexis et dicit quod dignitas ipsa non est petitio neque suppositio.

Hic dicit quid suppositio

scia esse tantum est quando aliquis esse ponitur. hec autem sunt que et per se passiones declarata est
et quas causas dicuntur dignitates ex quibus probas demonstrare et passiones. que quid significat
unaqueque accipit. Quasdam quae scias non probat quando eorum despiciet ut quod non
supponere est si sit. Manifestum quoniam est non enim manifestum est quod numerus sit et quod
frigidum et calidum passiones non est recipere quod significet si sit maxime
sicut nec omnia non recipit quod significet si sit maxime. quae est consilia ab eis
ibi demonstrat quoniam notum est si nichil minus non autem hec tamen sunt esse quod demonstrat et quae de
monstrat et ex quibus. Non est autem suppositio neque petitio quod necesse est esse per se
ipsum. et quod videri necesse est. non est enim ad exteriorem rationem sed ad eam quae est in anima
quoniam neque sillogismus. semper enim est instare ad exteriorem rationem sed ad interiorem rationem non semper
Quecumque quidem igitur demonstrabilia esse accipit ipse non demonstrans. hec si quidem accipiat
probabilia dicenti supponit et non simpliciter suppositionem sed ad illum tantum. si vero non — Hic dicit quid petitio
hoc opinione existente aut contrarie existente accipiat idem petit. et in hoc differt sup
positio et petitio. est enim petitio quod contrarium dicentis opinio. aut quod si aliquis demonstrabile cum sit
accipiat et utatur non demonstrans. Termini quidem igitur non sunt suppositiones neque enim esse aut — Hic assignat differentiam terminorum et propositionum
non esse dicuntur sed in propositionibus sunt suppositiones termini autem non. sed solum intelligi oportet. hec autem
non est suppositio nisi aliquis et audire supponere aliquis dicat. sed quecumque existentibus in eo
quod illa sunt fit conclusio. neque geometer falsa supponit sicut quidam affirmant dicen
centes non oportet falso uti geometrie. mentiri autem dicentes unum pedis esse
aut rectam scriptam rectam non esse. sed geometer nihil concludit per hanc line
am quam ipse posuit sed quae per hec ostenduntur. Amplius petitio et suppositio omnis aut
sicut totum est aut sicut in parte. hec autem neutrum horum est species quod esse aut unum — Hic excipit opinionem platonicam
quoddam preter multa non necesse est. si demonstratio erit. esse tamen unum de multis verum dicere
necesse est si demonstratio erit. esse tamen unum de multis verum dicere necesse est. non enim erit universale
nisi hoc sit. Si autem universale non sit medium non erit. quare neque demonstratio. oportet ergo aliquid unum
et idem de pluribus esse non equivocum in demonstratione. Non contingere autem simul affirmare

et negare. nisi una accipit demonstratio. Sed autem si oportet demonstrare conclusionem
sic ostenditur quod sic accipientibus primum de medio quod verum sit affirmare, negare autem
non verum. medium autem nihil differt esse et non esse accipere. Similiter autem et tertium. Sicut enim si
significatum de quo homo verum est dicere, etsi non homo verum, sed si solum homo, dicere
animal esse, non animal autem non, erit enim verum dicere Calliam et non Calliam esse animal, non animal
autem non. Causa autem est quod primum non de medio solo dicitur sed de alio propter id quod de pluribus,
quare neque si medium est ipsum et non ipsum ad conclusionem nihil differt. ¶ Quod autem omne affir
mare aut negare quae est ad impossibile demonstratio accipit, et haec neque semper et univer
saliter, sed quod sufficiens est. Sufficiens autem est in genere. Dico autem in genere ut circa quod genus demon
strationes infert, sicut dictum est prius. ¶ Communicant autem omnes scientiae secundum communia. Communia autem di
co quibus utuntur tamquam ex his demonstrantes, sed non de quibus demonstrant neque quod demon
strant. Et dialectica utitur omnibus. Et si qua universaliter temptaret monstrare communia, ut quod
omne est affirmare aut negare, aut quod aequalia ab aequalibus, aut talium quae
libet. ¶ Sed dialectica non est talium sic diffinitorum quorundam, neque generis alicuius unius.
Non enim interrogaret. Demonstrantem enim non est interrogare propter id quod oppositis existentibus non
demonstratur idem. Ostensum autem est hoc in his quae de syllogismo sunt. ¶ Si autem est idem interrogatio
syllogistica et propositio contradictionis, propositiones autem sunt secundum unamquamque scientiam ex quibus
syllogismus secundum unamquamque, erit utique aliqua interrogatio scientialis ex quibus qui est secundum unamquamque
proprius fit syllogismus. ¶ Manifestum utique quod non omnis interrogatio geometrica erit
neque medicinalis. Similiter autem et in aliis. Sed ex quibus aut demonstratur aliquid circa quae geometria
est, aut ex eisdem demonstrantur geometriae, sicut perspectiva. Similiter autem et in aliis. Et
de his quidem rationem ponendum est ex geometricis principiis et conclusionibus, sed principiorum
rationem non ponendum est geometrae secundum quod geometra est. Similiter autem et in aliis scientiis.
Non ergo omnem unumquemque scientem interrogandum est interrogationem, neque omne
interrogatum respondendum de unoquoque, sed quae secundum scientiam determinata sunt. Si autem dis
putet cum geometra secundum quod geometra est, sic manifestum est quod bene, si

ex his q̄ d̄mret̄ n̄ b̄n. m̄ aūt ē q̄ n̄ arguit geomet̄ sȝ sy
actīs. q̄r n̄ utiq; erit ī n̄ geometris d̄ geometria disput̄
latebit eīm h̄ p̄ue disputatū. s̄. aūt ī aliis se h̄ʒ sciis. //Q
Qm̄ aūt s̄t geomet̄ īt̄rog̃oēs n̄ ne s̄t n̄ geo ꝯ s̄ unāq̄q; sciaꝫ
ꝯ q̄s s̄ ignorātiā q̄lꝫ n̄ geo s̄t. ꝯ utꝫ s̄ ignorātiā sillꝰ sit q̄ ē ex
oppositis sillis aūt paralo. s̄ geo aūt ex alia arte ē. aūt musica
īt̄rog̃ n̄ geo. ē. d̄ geo q̄ palellas s̄bīē oppinari geo ē q̄dā
modo ꝯ n̄ geo alio m̄. dupl̄r eīm h̄ ē sic arismō q̄ ē scire sine
sono. alterū q̄ n̄ geome ē ī n̄ h̄ndo sic arismō. alterū u̇ ī p̄
ue h̄ndo. ꝯ ignorantia h̄ ꝯ q̄ ē ex p̄ncipiis h̄ui ē. In mathis
aūt n̄ ē silr sic ī logica eo q̄ mediū sit sēp dupl̄ et d̄ h̄ eī oī ꝯ h̄
it̄ d̄ alio d̄r oī. q̄ aūt p̄r n̄ d̄r ōē. h̄ aūt s̄t ut ē uidē ī itellectu h̄
ī rōībꝫ latēt. n̄ si utiq; n̄ oīs circlꝰ fig̃ sit. si aūt scribat, maīn
ē. q̄ aūt sit carmina circꝰ maīn ē. qm̄ n̄ ē. Nō oꝫ aūt istāz ferre
ī ipsm̄ si sit ꝓpō iductiua. sic ē n̄ ꝓpō ē q̄ n̄ ē ī plibꝫ n̄ eīz
erit ī oībꝫ. ex ulibꝫ aūt sillꝰ maīn ē q̄ nēq; istātia ē. eed̄ eī s̄t
ꝓpōes ꝯ istātie. quā eī fert istātia h̄ fiet utiq; ꝓpō aut d̄mratiua
aūt dyaletica. ꝯtīg aūt quosdā n̄ sillice dicē ꝓp id q̄ accipi
ūt utraq; ꝯsequentia. Ut ꝯ saeneus facit q̄ ignis ī multiplicata
anologia sit ꝯ nāq; ignis cito gn̄at̄ sic d̄r ꝯ h̄ anologia.
Aliñ q̄ ḡ sillgize n̄ ꝯ ex acceptis. aliñ aūt ꝯtīg sȝ n̄ uīr. si
aūt eēt īpo ex falso n̄ muītrē, facile utiq; eēt resoluē. ꝯ
uertūt eīm ex necitate sit ea. a. ē. h̄ aūt eī sit ea utiq; sit q̄ no
ui q̄ s̄t. u. b. ex his d̄mrat. q̄ illud ē. ꝯuertūt aūt magis q̄ s̄
ī mathematicas. q̄m nullū accn̄s recipiūt. sȝ ī h̄ differt ab
his q̄ s̄t ī dyal' h̄ diffinitōes. augmentāt aūt n̄ p media sȝ ipsm̄

assumto. u. a. d. b. h a. d. c. īter a h d. d. a h ī īfinitū. a īlat. ut
.a. d. c. a d. e. ū ē nūs q̄t au fit. au īfit h a ī q̄ sit. a. ip
nūs q̄t ī q̄. b. ip nūs ī q̄ sit. c. est ita. a. d. c. a ē pā q̄t
nūs ī q̄ ē. d. sit pā nūs ī q̄ c. e. ē g̃. a. d. e. Secūda differt a ꝓ
q̄sare p̄ q̄ a ī eadē sāa et ī hac. d. uno q̄ m̄ si n̄ ꝑ mediū
fiat sill's n̄ ē actiꝑ cā p̄ s̄ q̄ ē ꝓ q̄ sāa s̄ p̄ cā ē. alio u m̄
si n̄ ꝑ media q̄ s̄ n̄ ꝑ cā s̄ ꝑ oūenīā a ꝑ noti. ꝓhibet ē n̄
cā ꝑoicātū noti ēē aliū n̄ cā q̄ ꝓ hac ēēt dmāo. u q̄
ꝓpe s̄ planete ꝑ id q̄ n̄ sitillāt. sit ī q̄. c. planete. ī q̄. b
n̄ sitillare. ī q̄. a. ꝓpe ēē. u g̃ ē. b. d. c. dicē. plā. ē n̄ sin
tillāt. s̄ a. a. d. b. n̄ sitillās cā ꝓpe ēē. h a accipiat ꝑ ioue
necē. au ꝑ sēsū. nē ē g̃. a. ipī. c. ī ēē. q̄ minuī ē q̄ ē uū
ca ꝓpe Sꝫ g̃ sill's n̄ ē ꝓ q̄ s̄ q̄ n̄ cā ē ex eo q̄ n̄ sitillāt. ḡe
aliꝰ ꝑ aliꝰ minuē a ē ēēt ꝓ q̄ dmāo. u sic. c. ēiante ī q̄
b. ꝓpe ē. a. n̄ sitillare. ē g̃ a. b. ī. c. q̄ ī. c. a. a ī b. a. q̄ ē nō
sitillare a ēēt ꝓ q̄ sill's. a. Sꝫ si lunā dmūat q̄ ꝓ icūmta
declārs sit. sic q̄ g̃ ipī q̄ fēs ē sill's. ēs a ꝑ medio ipī
ꝓ q̄ fit sill's n̄ cā ꝓ āgumta declārs ē. s̄ q̄ declārs accip
āgumta h̄. sit ē luna ī q̄. c. ī q̄. b. augmtū sit. ī q̄. a. decla
rs ē. ī q̄bꝰ a media n̄ ouertit a ē noti q̄ n̄ ē cā ipī q̄ te
mē q̄ fit ꝓ q̄ n̄ Simp̄ ī q̄bꝰ mediū ēē ꝑoit a ī hys cā
ipī q̄ n̄ ꝓ q̄ dmāo ē. n̄ ē dē cā. u q̄ n̄ respirāt parietes
q̄ n̄ ē al̄. sicut h n̄ respirāt cā ē. q̄ al̄ ēē cā respirādi. u si neg̃
cā ē ipī n̄ ēē. a affirmatio ēē ē. sic sim ꝯmsū caloꝝ a frigid̃
cā ē n̄ sanādi. ꝯmsa u ēēt cā sanādi. ē. a ē si affirmatio ip
ipī ēē cā ē. a neg̃ n̄ ēē. In hys a sic dmāe n̄ h̄ q̄ tāme

non est causa aliter respirat. sillogismus qui fit hic est in media figura. non sit a. aliter in quo
b. respirare in quo c. paries. in b. quidem igitur omni est a. causa est respirans. aliter est
in c. a nullo. quare neque b. in c. nullo est. non enim respirat paries. operatur autem
hec propter causam per excellentiam dicens. hoc autem est plurimum distantem medium di-
cere sicut est illud quod anacharsis in Scythis non sunt sibilatores neque enim
vites. Propter quid igitur est eadem scientia et secundum coordinationem ponentem hec dicere conuertit ipsi quia
ad eum quod est propter quid sillogismum. Alio autem modo differt propter quid ab ipso quia quod utrumque est
per aliam scientiam utrumque speculari. huiusmodi autem sunt quecumque sic se habent ad invicem quod alterum
sub altero est. ut speculativa ad geometriam et machinativa ad geometriam et armonica
ad arismeticam. et apparentia ad astrologiam. fere autem univoce sunt huius-
modi quedam scientiarum. ut astrologia est mathematica et que nautica et armonica mathematica
et que est secundum auditum. hic enim ipsum quia sensitivorum est scire. propter quid mathematicorum. hii enim
causarum demonstrationes habent et multotiens nesciunt ipsum quia sicut universale considerantes
multotiens quedam singularium nesciunt propter inde quod non intendunt. Sunt autem
hec quecumque aliud quiddam sunt secundum substantiam et utuntur speciebus. mathematica enim circa species est.
non enim de subiecto aliquo sunt. Si enim de subiecto aliquo geometrica sint. sed non sunt secundum quod
de subiecto sunt. Habet autem et se ad perspectivam sicut ad geometriam vel alia ad ipsam ut est
de iride quia est considerare ipsum quidem quia physici est scire. sed propter quid perspectivi aut simpliciter
aut secundum mathematicam. Multe autem et non sub invicem scientiarum se habent sic. ut medi-
cina ad geometriam. quia enim vulnera circularia tardius sanantur medici est scire. quia
propter quid geometre. Figurarum autem magis faciens scire est prima est. maxime enim et
scientiarum per hanc figuram demonstrationes ferunt. ut arismetrica. geometria et perspectiva. et fere est
dicere quecumque propter quid faciunt demonstrationem. vel speculationes. aut enim omnino aut sicut
frequentius et in pluribus per hanc figuram quod est propter quid sillogismus. quare per hanc maxime erit
faciens scire propter quid speculari. postea ipsum quod quid est scientiam per solam hanc est figuram
venari. In media enim figura non fit cathegoricus sillogismus sed ipsum quod

que est secunda affirmationis est. In universali fit quia hoc non universaliter. Sed quod que est universale est non
cum quodam modo aliter bipertes habent. Amplius hec quidem illo non indiget. vel ille ad probandum
contrarie sillogizare et augmentare quousque utique ad immediata veniat. Manifestum
utique quod maxime proprium est facere prime figure. Sic contingit a. esse in b. et individualiter
et sic non esse contradictoriae. Dico autem individualiter esse aut non esse eo quod non
sit eorum medium. Cum ergo a. quidem aut b. in toto quodam sit et ambo non
contingit a. in b. prime non esse. Sit enim a. in toto c. ergo si b. non est in toto c. potest enim
a. quidem in esse in toto quodam. sed b. non esse in hoc. sillogismus erit quod non sit a. in b. Sic enim
in a. quidem omni c. in b. quidem nullo est. in nullo b. est a. Similiter autem et si b. in toto quodam
est ut in d. d. enim in omni b. est. a. autem in nullo b. erit per sillogismum. eodem autem modo
demonstrabitur et si utrumque in toto quodam sunt. Quod autem non contingit b. esse in quodam toto est a.
aut iterum a. in quo est b. Manifestum ex coordinationibus est quecumque non communicant
ad invicem. Si enim nichil eorum que sunt in a. c. d. coordinatione de nullo predicatur que sunt in b.
e. f. a. autem in toto. p. sit coordinatione p. existente. Manifestum est quod b. non erit in p.
communicarent enim coordinationes. Similiter autem est et si b. in toto quodam est. Si vero neque
utrum sit in toto illo. non est autem a. in b. necesse est individualiter non esse. Si enim
medium erit. necesse est alterum illorum in toto quodam esse. aut enim in prima figura aut
in media erit sillogismus. Siquidem ergo in prima figura b. erit in toto quodam affirmativam
ad hanc oportet fieri propositionem. Si vero in media quecumque contingit ad utramque posita
fit sillogismus. cum autem utraque negativa sit non erit. Manifestum ergo quod contingit et aliud in
alio non esse individualiter et quando contingit et quomodo diximus. ⁋ Ignoran
tia non secundum negationem. sed secundum dispositionem dicta est quidem ea que est per sillogismum facta deceptio
o. hec autem in hiis que sunt primo aut non sunt primo contingit dupliciter. Aut enim cum simpliciter accipi
at esse quod non est. aut non esse quod est. aut cum per sillogismum accipiat esse opposita
oppositionis. ⁋ Simplicis quidem opinionis simplex est deceptio. Sed que est per sillogismum
plures sunt. Non enim sit a. in nullo b. individualiter. ergo si sillogizet esse a. in b.

[Nota quod predicamenta non possunt ad invicem communicari]

mediu accipies .c. decept erit sillo. q q g uetz ppos flas ee
q a aletz tm. si e. nz .a. i nllo .c. erit. nz .c. erit i nllo .b. accep
ta a st uetz ectio uetz erit flc. Post a sic se hnte .c. ad
.a. et ad .b. qp nz sba sit nz sit ult i .b. b. q ipo e ee i toto
aliq p ei ceto et i ipo .a. b. n i ee .b. a. a n ne i ee oib
q st ult. ei uetz flc st. z aletz h uaz accipe n tm qlibz
g. z q e .a. c. na .b. c. ppo sep fla erit pp id qp .c. i nllo est
b. z q e .a. c. pot ee ua. u si .a. i .c. et i .b. e idiuali. ai
e p predicare idc d plur. neutr i neutr erit. Differt at
mch nz .a. si n idiuali isit. ppi q g ee erit deceptio r
p ista et sic solu sit sillo n ei erit i alia fig ipi ipi ee sill
eue ei n ee i p et media fig e. Post g dicam qr mois i
p sit et quo se hntib ppoib. q q uetz flo. u si .a. i .c. et
i .b. sit idiuali. si ei accipiat .a. q i .c. i nllo .c. a i oi
b. flc erit ppos. otigit a et aleu fla et hac qciz otigete
p ei q e .a. c. nay ee. eue u e .b. c. hac flaz. z q e .a. c. q u
qm n oib a st .c. i e .a. z q e .b. c. flaz. qm ipo est ee i .b. c
i q nllo e .a. n ei erit ua q e .a. c. ppo. silr a et si sit uetz
ue et q erit u. sz et q est .c. b. q. il ee cu aleu sit fla. u si
b. i .c. et i .a. erit. necce e aleu sb aleo ee. qr si accipiat .a.
i nllo ee .c. fla erit ppo. Manifestu g e cu aleu fla sit et in
uetz flis. erit fls sillo. sz i media q fig totas ee ppos uetz
flas n q. cu ei .a. i oi .b. sit n erit accipe q qp i aleo oi i aleo
u nllo erit. oz a sic recipe ppos et qp i hac q sit et i h a n sit
si uls sit sillo. si g accipiat flc. ma qp hic se hnt. h a ipo
jn qoa a uetz n phibet flaz ee. u si .c. i .a. et i .b. qoa e

Si ei. a. q̄ oi. c. accipiat̄ ee. i b. a nllo fle q̄ uer̄ pmis.
ñ tn̄ totc sr̄ ƺ i q̄oā sr̄. ꝛ cō at ꝓito ꝑuatiuo. Sꝫ at fla
alēr ꝛ cp̄lꝫ oꝛ q̄ ē i oi a. ꝛ i. b. ē. Si g̃ accipiat̄ i. a. q̄ to
to ee. c. i. b. a i toto ñ ee. q̄ q̄ ē. c. a. ꝓō ua eit. ƺ q̄ est
b. c. fla. Itē q̄ i. b. nllo ē. nꝫ ua oi eit. Si el i. a. ē ꝛ i. b. ƺ ñ
erat. Si g̃ accipiat̄ i toto q̄. a. ee. i. b. at nllo. q̄ q̄ ē. b. c.
ꝓō ñ ē. alēa uo fla. Sꝫ at fit ēnhō ꝑuatiuo q̄ ei i nllo
est. a. ꝫ i. b. nllo erit. Si g̃ accipiat̄. c. i toto q̄. a. ñ ee
i. b. a toto ee. q̄ q̄ ē. a. c. ꝓō. ua. ē. alēa at fla. ꝛ itē q̄
i oi. b. ē i nllo accipē. a. ñ ee flo ē. nec ē ei si i oi. b. ꝛ i
q̄oā. a. ee. Si g̃ accipiat̄ i oi q̄. b. ee. c. i. a. a nllo. alēa
tn̄ eit sillo ↄ̄cepc̄s i idiomus q̄ q̄ ē. b. c. ua eit. q̄ ē. a. c.
fla ē. ↄ̄ūa g̃ ē q̄ uer̄ flis ꝛ alēa tn̄. eit sillo ↄ̄cepc̄s i idi
omus. ¶ In hys a q̄ ñ idiōua sr̄ aū ñ sr̄ cū q̄ ꝓꝓū me
diū fiat sillo flitas ñ ꝓt ē uer̄ flas ee pmis. ƺ solū q̄
ē ad mal ulā. Dico at ꝓꝓū mediū ꝑ q̄ sillo ↄ̄cosio. s
fit ē i. b. p. c. mediū. Cm g̃ nec ē q̄ ē. c. b. affirmatē ac
cipi sillo fco. manī ē q̄ sēp hē ū ñ ei ↄ̄uertē. ƺ q̄ ē. a. c
fla. hac ei ↄ̄ūsa cōrio fiet sillo. Sꝫ at si ex alia ordiē acci
piat̄ mediū. ū si. d. cp̄ius i toto. a. sit. ꝛ d. b. ꝑdicat̄ oi
nec ē ei d. b. pmis maiorē. alēr at ↄ̄uti. cp̄ hq̄ sēp ū. c
sēp fla. ꝛ hꝫ ↄ̄cepcio eadē ē ea q̄ fit ꝑ ꝓ mediū. Si ū no
ꝑ ꝓ mediū fiat sillo. cū q̄ sb. a. sit mediū. b. a nllo ē
nec̄ē ulas flas ee. accipiēde ei uer̄ ↄ̄ie sr̄ q̄ se hñt sidꝫ
sillo fi. Sic at accepcis uer̄ sr̄ fle. ū si. a. q̄ i toto. d. d nllo
a. b. ↄ̄ūsis ē hys sillo eit ꝛ pmis fle uer̄. Cū ū ñ sit sb

a. medium. ut d. quod quidem est a. d. vera erit. cum vero est d. b. falsa. quae quidem est a. d. vera
est. quare non erit in a. d. quod vero est d. b. falsa est. quare vero erit si quidem erit vera falsa
erit. Sed per medium figurae fit deceptionis utrasque quidem non est falsas esse propositiones
totas. Cum vero a sit. b. quidem sub nullo non est in hoc quidem omni in illo autem nullo esse sicut dictum
est prius. altera vero potest esse et quaelibet contingit. Si enim est c. et in a. et in b. c. si accipiatur in
a. quidem esse. in b. vero non esse quae quidem a. c. vera erit. altera autem falsa. Iterum privativae dec-
eptionis similis fit. Dictum est quando et per quae erit deceptio. ¶ Si vero non sit quae
affirmativus est quidem per proprium medium impossibile utrasque esse falsas. necesse est enim quae
est b. c. manere siquidem erit syllogismus sicut dictum est prius. quare a. c. semper erit falsa.
haec est quae convertitur. Similiter autem si ex alia coordinatione accipiatur medium sicut dictum est
et privativa deceptione. necesse est enim quae quidem est d. b. manere. quae vero est a.
d. converti. et haec deceptio est eadem priori. Cum vero non sit per proprium siquidem sit
d. sub a. haec quidem erit vera altera falsa. possibile enim a. in pluribus esse quae non sunt sub in-
vicem. Si vero non sit d. sub a. haec quidem manifestum est semper quoniam erit falsa. affirmativa
haec accipiatur. quae vero est d. b. contingit utrasque esse et falsas. non enim prohibet a. quidem
in illo d. esse. d. autem in omni b. ut animal scientia autem musica. nec autem vero nec a. in d.
nec d. in illo b. manifestum igitur quoniam non sit medium sub a. et utrasque possibile
falsas esse et quamlibet contingit. Quot quidem igitur modis et per quae possibile fit secundum syllogismum deceptiones
et in his quae sunt immediata et in his quae sunt per demonstrationem manifestum. Manifestum autem est et quoniam si
aliquis defecerit sensus. necesse est et scientiam aliquam deficere quam impossibile est accipere si quidem
addiscimus. aut per inductionem. aut per demonstrationem. est autem demonstratio quidem ex universalibus
inductio autem ex his quae sunt secundum partem. Impossibile autem est universalia speculari non per inductionem
quoniam et quae ex abstractione dicuntur est per demonstrationem nota facere quoniam insunt unicuique
generi quaedam et si non separabilia sunt secundum quod huiusmodi unumquodque est. inducere autem non habentes
sensum impossibile est. singularium enim est sensus. non enim contingit accipere horum scientiam neque
enim ex universalibus sine inductione neque per inductionem sine sensu. ¶ Est autem omnis syllogismus

Igitur hic ... (marginal note)

Nota quod omnis sillogismus constat ex tribus terminis (marginal note)

sill'o p[ro]ces eos & h[oc] q[uod] d[e]m[onst]rare p[ro]p[r]ie e[st]. m[ini]me e[st] a i[n] c. p[ro]pt[er] id q[uod] e[st] i[n] b. & b
i[n] c. Set p[ri]uatiue alt[er]a q[uae] p[ro]p[ri]etates hui[us] q[uonia]m e[st] alt[er]u[m] i[n] alt[er]o. alt[er]u[m] a[utem] q[uod] n[on]
e[st] o[mn]i[n]o q[uia] e[st] q[uod] p[ro]p[ri]u[m] & suppo[siti]o[n]es d[ic]e[n]tes h[oc] a[utem] accipie[n]tes e[st] h[oc] sic n[on] e[st]
e[st] d[e]m[onst]rare. n[on] q[uod] a sit i[n] c. p[er] b. it[er]u[m] a[utem] q[uod] a sit i[n] b. p[er] aliud mediu[m]
& q[uod] b sit i[n] c. S[ecundum] h[oc] a[utem] q[uia] s[unt] o[mn]i[n]o p[ri]ncipia sillogisticab[us] & solu[m] d[emonstr]at[iva] m[anifest]e
e[st] q[uod] h[oc] solu[m] i[n] rect[itu]dine e[st]. si ex q[ui]b[us] s[unt] n[on] sillis fiat sill'o. q[uonia]m & s[ic] e[st]
ad i[n]finitate eo[rum] q[uae] s[unt] a b mediu[m]. v[idetu]r a[utem] n[on] silligis[mus] p[er] h[oc] q[uod] silli
silligat[ur] e[st] d[emonstr]at[iva]. ad i[n]finitate[m] a[utem] ex hui[us] q[uae] s[unt] o[mn]i[n]o i[n]t[en]d[e]n[te]. h[ab]et a[utem] se sic q[uod]
a[utem] e[st] q[uod] ip[s]o[rum] q[uod] de alio p[re]d[icatu]r n[on] p[er] acci[de]ns s[ed] p[er] se. dico a[utem] p[er] acci[de]ns u[t] albu[m]
q[uonia]m illud d[ic]im[us] e[ss]e ho[m]i[n]e[m] n[on] s[icut] dice[n]tes & ho[m]i[n]e[m] albu[m]. eo q[uod] e[st] al[iu]d
n[on] ei a[utem] q[uo]d sit albu[m]. albu[m] a[utem] e[st] h[om]o q[uonia]m accidit ho[m]i[n]i albu[m] e[ss]e. s[unt] [igitur] q[uae]da[m]
h[uius]mo[d]i q[uae] p[er] se p[re]d[icantu]r. sit [igitur] c. h[oc] q[uod] ip[s]o[rum] q[uod] i[n] alio a[utem] n[on] sit. i[n] h[oc] a[utem] b sit p[ri]m[o] pet
n[on] e[st] aliud mediu[m]. s[e]c[un]d[u]m i[n]sit e & h[oc] i[n] b. n[unqua]m [igitur] n[e]c[ess]e e[st] h[oc] i[n]stare
a[utem] q[uod] i[n] i[n]fi[ni]tu[m] ire. et i[ter]u[m] si d. a. n[on] p[re]d[icatu]r p[er] se. a. a[utem] i[n] t. e[st] p[ro] mediu[m]
a[utem] i[n] nullo p[ri]ori & t i[n] i & h[oc] i[n] b. n[unqua]m & h[oc] stare n[e]c[ess]e e[st]. a[utem] & h[oc] i[n] i[n]-
finitu[m] q[uod] abire. Differt a[utem] h[oc] a p[ri]ori q[uod] h[oc] q[uidem] e[st]. n[unqua]m q[uod] i[n]cipiu[n]t abhi[n]c
q[uod] i[n] nullo e[st] alt[er]o. h[oc] aliud i[n] illo i[n]sursu[m] i[n] i[n]fi[ni]tu[m] abire. alt[er]u[m] a[utem] i[n]cip
iu[n]t ab h[oc] q[uod] ip[s]o[rum] q[uod] de a[liis] de illo a[utem] n[on] p[re]d[icatu]r i[n] deorsu[m] i[n]t[en]d[e]n[te]. si i[n] i[n]fi[ni]tu[m] ire
Amp[lius] n[unqua]m q[uod] i[n]fi[ni]ta e[ss]e media d[e]t[er]minatis t[er]minis. dico a[utem] u[t] si a. i[n] c. s[e]c[un]d[u]m
mediu[m] a[utem] ip[s]o[rum] sit b. ab ip[s]o b & a. alt[er]u[m] s[ed] ho[rum] alia n[unqua]m & h[oc]
q[uod] i[n] i[n]fi[ni]tu[m] abire. a[utem] ip[s]o[rum] est. est a[utem] h[oc] i[n]t[en]de[n]te i[n]c[ipi]e[n]te e[ss]e & si d[e]m[onst]rantes
i[n] i[n]fi[ni]tu[m] ueniu[n]t. & s[ic] e[st] d[e]m[onst]ratio o[mn]is rei a[utem] ad i[n]uice[m] i[n]clud[unt]ur. s[ed]
a[utem] dico & i[n] sillis p[ri]uatiuis & i[n] p[ro]positionib[us] u[t] si a. i[n] e. b. nulli i[n] e a p[ri]m[o].
a[utem] e[st] ad ista au[tem] p[ri]ori n[on] i[n] e a. u[t] si p[rius] ip[s]i c. q[uod] i[n] b. e[st] o[mn]i & it[er]u[m] h[oc]
e[st] i[n] aliq[uo] p[ri]ori. u[t] si t. i[n] o[mn]i i. & n[at]ura i[n] hui[us] a[utem] i[n]fi[ni]ta s[unt] i[n] q[ui]b[us] n[on] e[st]
i[n] p[ri]orib[us]. a[utem] stare. s[ed] i[n] co[n]uertibilib[us] n[on] s[icut] se h[ab]et n[on] e[st] e[st] i[n] co[n]p[re]dicabi-

d q p pz au ullo. oia e ad oia sic d sc bne ⁊ si sr ifita poia
na i uctz sr poiciam ifita n n d oiuti ogigat. sz h q sic acme
aluo u sic poiciam. eo q g media n ogigat ifita ee si in
sufu ⁊ dozsu stet poiciam. mediu e. dico a sufu q i ule
mag e. dozsu a q q i pta e. oi e. a. poiciatiue d. c. ifita sr
media igl e. b. mani e uniqz q d. q ⁊ ab. a. i dozsu alr d
alio q pzi i ifitu an q. e. i. c. ueniat ifita sr media ⁊ a.
c. sufu ifita an q i. a. ueniat. eo si h ips sr ⁊ ipi. a. ⁊ c. ips
e ifita ee media. nz si ad dicit q h q sr. a. b. c. otinentia
sr ad inuice. eo ⁊ nc e media ee fita ulla u n ee actu nich
differt. eo e uniqz acceptio eoz q sr. b. eet ad. a. au ad. c. au
ifita me. au n a q ia poiciatu sr ifita sui stati sui n stati
n differt. q e sr p h ifita sr. Cognitu a e ⁊ i pnatiua dimitte
qm stat sic q i poiciatiua stat ⁊ i uctz sic ab alio e n otigere
nz i sufu ab eo stat i ifitu ne. Dico a i q stat q ipz q in
nllo aliq e. sz i illo aluo. nz a p i eo i q stat. Dico a p qd
ipz q d alio. d illo nllz aluo. Si g h eet ⁊ i negatiue stabi e
ei dimit n ee. au ei i q q e. c. b. i ee oi. sz i q e. b. nllu i e. a.
ipi q g. b. c. semp aleri spaty nc e ure imediatu poiciatu ei
e distantia. sz mani e q si i aliq n e pozi u i. d. h idigebit i
oi. b. ee. ⁊ si itez i alio ipo. d. pozi e fiuit sz illo idigebit ina
oi. d. i e. q qm i dozsu stat una ⁊ q e i sufu stabi ⁊ eet gdu
pzi i q n eet. Itez si. b. q i oi. a. i. c. a nllo. a. i. c. nllo e itez si
h oz dimire. ma e q au p mod dimbz. au p hic. au p etui. pm
q g dns e. scds a dimbz. sic a uniqz dimbz. u q. d. i. b. oi e. i. c.
a nllo si nc e ad ee i. b. ⁊ ic sih i. c. n eet aluod u i. d. e g q

ee sep i supiori stnte 2 stabi n ee . eti a e si a . i oi . b . asit . c . u
i nllo . b . sit n i oi sit . c . i q e . a . ity a h p sile eea . au e ombi
ullo eu m stnte . g u e sic . ity acipiet . b . i . c . ee . i g e . c . n ie
oi . c . 2 h ity s . qm at occessu e stare i orsu mani e q 2 sta
bi i . c . q n e . c . Contra a e q 2 si n una uia oine . 9 oib aln a
ex p sig . aln ex scda . au etia qm 2 sic stabi . sitc ei sr i . c . si
ta . a sitc mltotiens nec e sin oia . 9 q g i pluratee sig 2 i ee
stnte ma e . h q i ullis logice q sperece ma e h . In hys q g a q
q e pius paces e . si e dissire au si noui e q ao eut ee . isita a
n e tnsire nec e sin i eo q q sit poiea . vir a s oms . e e ue
oice albu abiue 2 mag a i plg ee . 2 ie lig mag ee . 2 hoies
abiu . alty g e s oice . au ullo m . ei e albu q oieo ee lig . eto
dico q aeut albu ee lig . h n q sby lig albu 2 nat ni ai albu
e . ni q u albu aliq e sey lig . q n e . h au p actus . Cu ei lig a
albu ee dico q n alty aliq sit albu . ulli a aeut lig ee . u ai
mussacu albu ee dico . ec e qm ho e alby e aeut ee mussac
h lig e sby q ct sey e n ei aleo aliq sit q ue lig e au lig
ao . si g o nola ponec oice oic sit pzi h ullo m . au neq est
pzi . au pzi q n n sip e h p actus pzi . e a tiq albu q q pz h lig
e o q pz . sbiae g piey pzi sep o q pz sip h n p actus . s e om
tes oinut . q au i q q e . au q gle . au q au ao ao . au siaes
au paces . au u . au qn . au ei 1mo unu pz . Simp sby q sig
heatu q u illuo . au q u ao e sig o q pz . Cuecuz n sby s
signt . h o aliq slo ouit q n e n q illuo e . ni q ue illuo ao
e aeu sr u o hoie albu . n ei ho ni q ue albu ao e h al sor
san q u e al e ho e . Cuecuz u n sby signt o . o q am slo p

parti et non est aliquod album quod non est alterum ad sit album. Compositio est gaudere
autem et gratia monstra est sit. et si sit non ad veritatem, de dimittendis est de hiis quae
Simpliciter si non est hoc hic continuus et illud hic neque continuatis continuus est simpliciter
cum parti ad invicem sic. Sed videtur quod hoc dicere. Eius autem parti non videtur hoc. Autem est
sicut scibile praedicabile vel est autem cui gratia sit. Autem omnia est praedicati. Hoc autem omnia
sunt quoniam non est infinita neque in sensu neque in intellectu. Vel hoc bipes hoc alter. Hoc autem alter
est neque alter de ipso. Hoc autem de cetera. Hoc autem de aliquo in eo quod quae est solum quod est non
diffinitio est hoc. Infinitum est non est transire intelligentem. Quare neque in sensu neque in
discursu infinita sunt. Ista autem non est diffinire de quo infinita possunt. Sed quod gratia ad invi
cem cetera non possunt. Est enim ipsum quod videtur ipsum ad est neque tamen de continuatione autem
aliorum nullorum vel per actionis praedicabilium. Omnia enim hoc actionis parti. Et quod neque in
sensu infinita sunt. Unumquodque est quod potest quod significat. Aut quale aliquid. Aut quantum aliquid. Aut ubi
aut quando sunt in substantia. Hoc autem infinita et gratia praedicamentorum. Finita autem quale aut quantum
aut ad aliquid aut facere aut pati aut ubi aut quando. Concessum est esse unum de u
no parti ipsa autem de ipsis accidens non ad sit parti non omnis. Accidentia est sunt omnia
hoc quod per se ipsa. Alia vero per aliquem modum. Hoc autem de subiecto quaedam parti omnis. Sed
actionis autem non esse solum ad non est tantum ponimus esse quod non alterum ad dicitur
esse quod dicitur. Hoc ipsum in aliis et alia quaedam determinat de subiecto. Neque in sensu igitur unum
de uno neque esse in intellectu dicere. De quibus enim dicuntur accidentia quaedam in substantia unum
cum sit. Hoc autem non sunt infinita. Et sensu ipsam et accidentia universaliter non infinita sunt necesse est igitur
esse ad de aliquo prius praedicari et de hoc aliud. Et hoc stare et esse ad quod non amplius neque
de alio prius neque de illo ad aliud prius dicere. Unde quod igitur dicitur demonstrationis modus.
Secundum adhuc autem aliud. Si de quibus priora quaedam possunt est horum demonstratio neque po
terit habere possibile ad ipsum quam scire neque scire esse simpliciter demonstrare. Et autem hoc per hoc no
tum est. Hoc autem nescimus neque melius habemus ad ipsa quam scire neque per hoc notum sci
emus. Si igitur est ad scire per demonstrationes simpliciter et non ex aliquibus neque ex suppositione

media est principia stare et media. Si enim non steterit sed est semper acceptio in se
omnium erit demonstratio. Quare si infinita non erit pertransire quorum est demonstratio ea non cog
scemus per demonstrationem. Si igitur non melius habemus ad ipsa quam scire non est nec scire
per demonstrationem simpliciter sed ex suppositione. ¶ Logice quidem igitur ex hiis utique aliquis credet
de eo quod dictum est. Analetice autem manifeste per hec velocius quoniam neque in sursum neque in deorsum
infinita predicata contingit esse in demonstrativis scientiis de quibus est intentio. Demonstratio quidem est
quecumque ipsa quidem insunt per se ipsa rebus. Per se ipsa vero dupliciter quecumque enim illis sunt
in eo quod quid est insunt ipsis. Et in quibus ipsa in quod quid est quidem insunt. Est autem ipse numerus in
re ipsis et iterum similitudo. Autem divisibile in ratione numeri. Horum neutrum contingit esse in
finita neque ut impar numeri. Iterum si impari aliquid insit cuius in ratione existit. Hoc autem si
est primus numerus erit in hiis que insunt impari. Si igitur non contingit infinita hec esse in uno neque in
sursum erit infinita. At vero neque est omnia inesse primo uni et illius numero. Quare
convertibilia erunt sed non excedentia. Neque tamen quecumque sunt in eo quod quid est. Neque hec infini
ta sunt neque erit diffinire. Quare si predicata quidem omnia per se dicuntur. Hec autem non
infinita sunt stabunt utique in sursum et in deorsum. Si autem sic est et sunt in medi
o duorum terminorum semper sunt finita. Si vero hec est manifestum est et demonstrationum quod necesse
principia quidem sunt et non omnium esse demonstrationes quod videntur dixisse quidam ut diximus principio dic
tis. Si enim principia sunt non omnia demonstrabilia sunt neque in infinitum possunt ire. Esse enim quodlibet
horum non aliud est quam esse nullum spatium sine medio et indivisibile. Sed omnia
divisibilia. Interim enim est inmittendo terminum. Sed non assumendo demonstratur. Quare si hoc in
finitum hic ire contingit utique duorum terminorum infinita iterum esse media. Sed hoc impossibile est
si predicata steterint in sursum et deorsum. Quod autem stent logice demonstratum est prius nunc
analetice. ¶ Manifestus autem hiis. Manifestum quod si aliquod duobus idem sit ut si a in
c et in d non predicatur alterum de altero aut nullo modo aut non de omni quod non semper secundum aliquid
erit inesse. Ut duobus rectis equales habere secundum esse aliquid ut equicrurii et sca
leno inest secundum quod figura quedam est et secundum alterum est. Hoc autem non semper sic se habet. Sit autem b secundum

q est .a. in .c.d. preter esse est et illud preter alterum. quare duorum corporum medium infinita u
numquam recedit eius. Sed hoc est impossibile. preter tamen ad esse esse non necesse est ut in pluribus quod
ut est in materia separata. In contrarie autem generis et etiam attomus necesse est esse eos
sicut huius quod per se sunt erit aliud esse. non est erat ex alio genere differentes
ad quod mixtum. contra aut cum .a. in .b. sit sicut est ad medium ita est deinde
quod .a. in .b. sit. et elementa sunt hoc et tot quot media sunt. In materia cum pluribus
sunt elementa. autem cum eius. autem uniuersalis. Si ergo non est medium non applicatum est diminutio. Sed
in primo una est hoc. Similiter autem erit et si .a. in .b. non sit. sicut ad medium est
autem preter est .c. non idem .a. erit diminutio. Si ergo non est. Sed et primum et elementa tot sunt
quot et et horum pluribus primum diminutio sunt et sic quoniam indiuisibilia sunt primum
quod sit hoc illud et quod sit hoc in illo. Sed et quod non erit hoc illud non quod sit hoc in illo
quare hoc quod esse ad. alia autem non esse ad hoc primum cum quod indigeat diminutione est
ad accipiendum quod de .b. primo ponitur. sicut .c. de hoc. de .a. et sic semper uadens
necessario propositio esse cedat. neque esse ipsum .a. accipiatur in diminutione. Sed semper
medium condensetur quousque indiuisibilia fiant et unum. Est autem unum cum
immediatum fiat. et cum una propositio simpliciter immediata et quemadmodum in aliis
est principium simpliciter hoc autem non idem ubique est. Sed in grauitate uncia. In melodiis autem
tonus. In mensuris autem omnino aliud autem in alio. sic .a. in syllogismo unum propositio
immediata. In demonstratione autem scientia et intellectus. In ostensiuis quidem igitur syllogismis eius quod est non
cadit extra. Sed in priuatiuis hoc quidem quod oportet non cadit extra hoc. ut si .a. in .b. per .c.
non sic est in .b. quod est omni .c. in nullo autem .c. est .a. Et si indigeat quod in .c. .a.
nullo sit. medium accipiendum est ipsius .a. et .c. et sic procedet. Si uero indigeat
mixtum quod est in .d. non sit in eo quod est .c. in .d. quod omni inest. inest autem nullo autem non
omni. numquam extra .c. cadet. hoc autem omni non oportet inesse. In tertio autem modo neque autem oportet
quod oportet priuare necessario extra ibit. Cum autem omnino quod sit diminutio. aliam
uniuersalis. autem quod priuatiue et hoc quod cathegorice. illa uero priuatiue. dubitabit quare potior

sit, hoc a et d et c quod dimittitur d, et d ducentem ad ipsum dimittat. Propter quod igitur in demonstrationibus et universali et particulari, ostendentes quod a sit et d et c quod dimittitur d et quod est ad ipsum dicentem. Videtur quidem fortassis quibusdam sic intendentibus particularis esse dignior. Si enim secundum quam magis scimus demonstratio potior est demonstratio, haec enim virtus demonstrationis, magis autem scimus unumquodque cum ipsum cognoscimus secundum se ipsum quam secundum aliud, ut musicum Coriscum, quando Coriscus musicus est, quam cum homo musicus sit; similiter autem et in aliis. Sed universalis quod aliud, non quod ipsum demonstrat, ut quod isosceles est huiusmodi tres angulos, non quod isosceles sed quod triangulus; sed particularis quoniam ipsum est. Si igitur potior quae secundum se est, huiusmodi autem particularis magis universali, et potior utique erit particularis demonstratio.

Amplius si universale non est aliquid praeter singularia, demonstratio autem opinionem facit aliquid esse hoc secundum quod demonstrat et quandam naturam esse hanc in his quae sunt, ut trianguli praeter quosdam et figurae praeter aliquas et numeri praeter quosdam numeros, potior autem est quae de ente quam de non ente, et per quam non decipietur quam per quam decipietur, est autem universalis huiusmodi, procedentes enim demonstrant, sicut quod est analogum, quod neque linea neque numerus neque solidum neque planum est, sed praeter haec; si igitur universalis magis quidem haec est, de ente autem minus quam particularis, et facit opinionem falsam.

Indigentior est universalis particulari? Aut primo quidem non magis particulari ratio est. Si enim quod duobus rectis non secundum quod isosceles sed secundum quod triangulus, cognoscens quod isosceles minus cognoscit secundum se quam cognoscens quod triangulus. Et omnino si non sit secundum quod triangulus, postea demonstrat, non utique erit demonstratio; si vero sit, cognoscens unumquodque secundum quod est magis cognoscit. Si igitur triangulus in pluribus est et eadem ratio est et non secundum aequivocationem triangulus est et inest omni triangulo quod duobus rectis, non utique triangulus in quantum isosceles sed isosceles in quantum triangulus habet huiusmodi angulos. Quare sciens universaliter magis cognoscit secundum quod est quam secundum partem. Potior utique est universalis quam particularis.

Amplius si sit universalis quaedam ratio una et non aequivoca, universale utique erit non minus quibusdam secundum partem, sed magis, quanto incorruptibilia sunt in illis, quae vero secundum partem corruptibilia magis.

Amplius neque una necessitas est opinari

ad esse post hoc quando dicit unum non magis quam in aliis quare non ad significat-
ionem aut quale aut ad aliquid aut facere aut pati. Si igitur comparatio non est est male
audiens. Amplius si comparatio est comparatis subiectis cause et proprie quod ulterius quam ma-
gis est, aut est per se inest ad hoc inesse ipsi est. Ulterius quam per se est igitur ulterius
est. Quare et comparatio dignior est magis est est. Amplius utique ad hoc quantum
proprie quod et est opinionem scire cum non sit ad aliud quam hoc. Aut quod finaliter
aut quod sit. Finis enim et ultimum eius sic est. Unde et cum venit non accipiat
agentem. Hoc autem est quantum reddat est debitum. Hoc autem est unde non iniuste agat
et secundum precedentes cum non amplius proprie aliud; modo alterum est proprie hoc sic finem
dicimus venire et esse et fieri et cetera considerare magis proprie quam venit. Igitur
quia se habet in aliis causis et que sunt proprie. In hiis autem quanto esse sic sunt sic quod
est est sic scimus magis scimus cum non amplius sit hoc quam aliud est. Eius igitur
considerandum quod quia a angulis quod sunt ex equales sunt quod equabiliter ad hoc de proprie quod
contingit et hoc quod est figuris rectalineis. Sed quod hoc non applicatur proprie quod quod esse non
magis scimus et ulterius quam esse. Ulterius utique potior. Amplius considerandum quod magis in
utique si partes est infinita magis cadit. Ulterius quam in simplici et in fine cadit. Est
autem per quod infinita et non sensibilia. Hoc si quod sunt finita sensibilia sunt. Item quod ulteria sunt magis
sensibilia sunt quam quod per priora. Comparabilia igitur magis sunt ulteria. Comparabilium autem magis
est comparatio. Secundum est magis ad aliquid sunt dignior quam ulterius est quam prius et magis est
comparativa. Amplius si magis ponenda est secundum quod hoc solum cognoscit. Ulterius autem
hiis cognoscit et priora. Hoc autem ulterius non sciunt. Quare et secundum utique magis proprie-
dicit. Amplius autem et secundum ulterius aut magis comparare est quod est per medium de-
monstrare. Cum proprium medium sit principium proprie aut immediatum est. Hoc autem est principium.
Igitur quod ex principiis est et quod non est ex principiis quam magis est ex principiis et quam minus est de-
terior comparatio. Est autem hoc ulterius comparatio magis dignior in quantum est ulterius magis
ut si oportet monstrare a. d. b. media sunt in quibus est b. d. c. magis autem si universaliter sit

b. e. si p. b. mag uale est. si hoc q dicu sit q d logia sit. mag at
mani e q ulis mag pp a sit q pponi habet q huius pore sam
q dam a posteriore huius habem potentia. u si ad cognit qm ois
triangulus duob rectis q d m scau. et existimat trigonu. et qd
duob rectis potentia sit a si d ysocheles n cognit q triangulus sit
au hac ppones ules, nullo m cognit nec potentia nec actu. et ulis
q intelligibilis e. si pt i sensu percipit. qd g ulis dignior sit pt
tot modis dicu e. Q d a demonstrativa pbat hic sit mani sit ei
demonstratio dignior alys eisde existentib au ex minorib qoib aut
ex suppoib au ppoib. si e nota sit e. ueloci cognosce pb ap
petibili h a e us ppones q melior sit ex minorib. Dic a sic
e. si e d eit cognita ee media. priora notiora. si demonstratio p medi
a eo q sit. b. c. d. q. a. i. e. sit u altera demonstratio. p. g. l. q. a. i. e. s
H. a se ht h q. a. i. d. sit. a q. a. i. e. sit. si q. a. i. d. sit p e 2 cog
scibile. q. a. i. e. pb ei illius demone cognibili a p est q e p q 2 q
minima e demonstratio. melior a e alys existentib eisde. utraq g p ter
tos et duas ppones demonstr. o; h q q e accip. i uo ee 2 n ee ad
p pla utraq est dignior. Amp q ons u e ipo ee utraq pbatur
pponu si sillo si una o; h ee alia u qm e. Amp uiie h o; ac
cipe h priorits q augmentia demonstrare nec e si plres pbatis ac
ipo e ules una i oi sillo ee. sit ei i nullo. a. ee i qb e. b. in. e.
a oi sit. b. si g op e auge utraq ppones mediu i e dui e. h q a
b. sit. d. si. b. c. sit. e. e. q g mani e priorita ee. si d. d. b. q
priorita. ad. a. a triag pbatio pte. d. q ei d oi. b. si a. i nullo
o; ee. d. Sit g una pp q e. a. d. inde a mod e i alys sillo.
sep ei mediu priorito eo; i utraq e priorito si pbatiua

aliorum privativa necesse est esse. Quare hec una propositio hic fit, alie non possunt. Si igitur
notius est per quod demonstrat et credibilius est. ¶ Demonstrat autem privativa quidem per positi-
vam, privativa autem per illam non demonstrat; prior igitur et notior cum sit et credibilior, meli-
or utique erit. ¶ Amplius si principium sillogismi propositio universalis immediata est, est autem af-
firmativa et privativa. In privativa negativa universalis propositio, affirmativa autem ne-
prior et notior. Per affirmationem autem negatio nota est, et prior affirmativa negatione est,
sicut et esse quam non esse. Quare prior demonstrative principiis quam privativa; dignioribus
autem principiis utens dignior. Adhuc autem principalior est. Sine demonstrativa non est pri-
vativa. ¶ Quoniam autem ostensiva dignior sit privativa manifestum est, et ad impossibile
ducente. Oportet autem scire que differentia sit ipsarum. Sit igitur a in nullo b, in c autem omni
b. Necesse est in nullo c esse a. Sic igitur accepto demonstrativa privativa erit de-
monstratio quod a in c non erit. ¶ Que autem ad impossibile sic se habet. Si oportet demonstrare
quod a in b non sit, accipiendum a in b esse et b in c. Quare accidit a in c esse. Hoc
autem sit notum et confessum quod impossibile est esse concessum, eodem quidem modo ordinantur,
differunt autem quo quis sit notior privativa propositio. ¶ Verum igitur quod a in b non inest,
autem quod a in c. Cum igitur conclusio notior, quod non inest quod est impossibile, fit demonstratio. Cum autem
in sillogismo fit demonstrativa est. Natura autem prior quod a in b non sit quam quod a in c. Priora
enim conclusione sunt ex quibus fit conclusio; est autem quod est a in c non esse conclusio, a autem in b ex quibus
est conclusio. Non enim si contingit removeri, aliud hoc conclusio est, illa autem sunt ex quibus sunt. Hoc autem ex
quo sillogismus est, quod utique sic se habet. Quare aut totum ad partem, aut pars ad totum
se habet. Sed que sunt a b et a c propositiones non sic se habent adinvicem. Si igitur ex
notioribus sit et credibilioribus dignior. Sunt autem utreque ex non esse credibiles,
sed hec quidem ex priori, illa autem ex posteriori; potior simpliciter utique erit ea que in
impossibile privativa demonstratione. Quare et hac dignior ostensiva manifestum quod et ea
que est per impossibile potior est. ¶ Certior autem scientia et prior quod est quidem ipsius quia et propter
quid eadem est, sed non est ipsius quia que est extra eam que est propter quid; et que non est de subiecto

ut arismetica armonica. et que est ex minoribus ea que est ex appositione. ut arismetica et geometria. dico autem ex minoribus ea que non ex appositione. ut unitas substantia est sine positione. punctum autem substantia posita est. hec autem ex appositione.//

Una autem scientia est que est unius generis quecumque ex primis componuntur et partes aut passiones horum per se. Altera autem scientia ab altera est quarumcumque principia neque ex eisdem neque ex aliis sunt. huius autem signum est cum in indemonstrabilia veniatur. oportet enim ipsa in eodem genere esse hiis que demonstrantur. signum autem est hoc cum indemonstrabilia per se ipsa in eodem genere sunt et cognata. Plures autem demonstrationes eiusdem possibile est esse non solum ex eodem genere accipienti non continuum medium. ut eorum que sunt a. b. c. et d. et z. sed et ex altero. ut sit a. transmutari. in quo autem d. moveri. sed b. letari. et iterum e. quiescere. verum est igitur et d. de b. et a. de d. predicari. letans enim movetur. et quod movetur transmutatur. iterum et a. de e. et e. de b. verum est predicari. omnis enim qui letatur quiescit. et quiescens transmutatur. quare per altera media et non ex eodem genere syllogismus est. attamen neutrum de neutro dici mediorum necesse est enim eis inesse alicui utrisque in esse. intendendum autem est per alias figuras quot modis contingit esse eiusdem syllogismum.//

Sed eius quod a fortuna non est scientia per demonstrationem. neque enim sicut necessarium est neque sicut frequenter est quod est a fortuna. sed quod preter hec fit. sed demonstratio alterius horum. Omnis enim syllogismus est aut per necessarias aut per eas que sunt tamquam frequenter propositiones. sunt conclusio necessaria est. et si quidem necessarie propositiones sunt. si vero sunt sicut frequenter conclusio huiusmodi est. quare si id quod a fortuna non est sicut frequenter neque necessarium. non utique erit ipsius demonstratio. Neque per sensum scire. si enim est sensus talis et non huius aliquid. sed sentire necesse est hoc aliquid et ubi et nunc. universale autem et quod in omnibus impossibile est sentire. non enim hoc est neque nunc. neque utique esset universale. Quod enim semper et ubique universale dicimus esse. quoniam igitur demonstrationes universales sunt. has autem non est sentire. manifestum est quod neque scire per sensum si esset triangulum quod duobus rectis equales habet tres angulos. quereremus utique demonstrationem et non sicut quidam aiunt sciremus. sentire quidem necesse est singulare. scientia autem est in cognoscendo universale.

unde et si in luna essemus videntes eam obiectam, non utique sciremus causam defectus;
sentiremus enim quod deficit nunc, sed non propter quid omnino; non enim erat universalis sensus. Nec
sed ex considerare hoc multotiens accidere universale venantes demonstrationem ha-
beremus; ex singularibus enim pluribus universale manifestum est. Universale autem honorabile est,
quoniam ostendit causam. Quare de huiusmodi universalis honorabilior sensibus et cognitione quam per intellectum est,
sed de primis alia est ratio. Manifestum igitur est quod sentiendo impossibile sit aliquid scire,
nisi aliquis dicat hoc sentire scientiam habere per demonstrationem. Sunt autem quaedam reduc-
ta ad sensus defectum in problematibus. Quaedam enim si nos videremus, non utique
quaereremus, non tamquam scientes in videndo, sed tamquam habentes universale ex eo quod
videremus. Ut si vitrum foratum videremus et lumen pertransiens, manifestum ut-
ique esset et propter quid, sed non propter id quod videremus utrumque seorsum in unoquoque. Intelli-
gere autem quod sic est simul est, quoniam in omnibus sic est. Eadem autem principia esse omnium syllogismorum im-
possibile est, primum quidem logice speculantibus. Hii quidem enim veri sunt syllogismi, alii autem falsi. Et si
namque sit verum ex falsis syllogizare, sed semel fit, ut si A de C verum sit, medium
autem B falsum; neque enim A inest B, neque B inest C. Sed si horum media accipiantur
propositionum, falsae erunt, ex eo quod omnis falsa conclusio ex falsis est, verae autem ex veris, alterae autem sunt vera
et falsa. Postea neque falsae ex eisdem sunt; sunt enim falsae ad invicem contrariae et impossibiles
simul esse, ut iustitiam aut iniustitiam, aut timorem aut hominem aut equum aut bovem, aut
aequale aut maius aut minus. Ex oppositis sic est. Neque enim eadem sunt principia omnium;
aliena enim multorum genere principia sunt, nec conveniunt, ut unitates punctis non
conveniunt; haec quidem enim positionem non habent, illae autem habent. Necesse enim est aut in medio convenire
aut sursum aut deorsum, aut hos quidem intra terminos habere, illos autem extra terminos. Sed neque communium
principiorum possibile est esse aliqua ex quibus omnia demonstrentur. Dico autem communia, ut est
affirmare aut negare; genera enim eorum quae sunt altera sunt, et alia quidem in quantitatibus,
alia in qualitatibus solis sunt, in quibus demonstrantur per communia. Amplius principia non m-
ultum minora sunt conclusionibus. Principia enim propositiones sunt; aut assumpto termino aut in-

missi sunt aoh omnes infinite sunt. tum a finita. Amplius principia a quibus
ex necessitate. a origenata sunt. hys interacie hiis ipse eadem principia esse quam
aut infinita. cum infinite sit omnes. Si non dicat ad quendam et hec quidem
geometrie. alia uero sillogismorum. alie quidem mediane quemlibet utique ex alio
Diuisa quod dicit non quod principia scientiarum sunt eadem dicere diuisio est. equaliter existere eadem
enim. omnia nam sic fuit eadem. Amplius autem non neque que est ex omnibus omni
re. quelibet horum hec enim est querere omnium eadem esse principia multum est insipientis
neque in manifestis doctrinis neque in resolutione possibile. Immediate est pro-
positiones principia sunt altera a quo fit accepta immediata propositione. Si autem quidem
aliquis immediatas possibiles propositiones esse principia. unum in unoquoque genere est. Si autem non
ex omnibus. uti oportet esse demonstrare quelibet neque sic altera ex altera. sed erit utique
scientie altera. Relinquitur ergo si prima sunt principia omnium sed ex hys quidem hec ex
illis a alia. Manifestum autem et hec est quod non hoc mittatur enim quam alteram principia genere sunt
differentium generum. principia autem duplicia sunt. ex quibus. et circa que. ex quibus quidem
communia sunt. circa que sunt circa quam propria sunt. ut numerus magnitudo. Sensibile autem et
scientia et oppinio et oppinari. quod scientia uniuersalis et per necessaria est. necessarium autem non contingit
aliter habere. Manifestum ergo quod circa hec scientia non est esse enim utique ipsum contingit aliter habere
hec possibilium. Atque enim neque intellectus. dico autem intellectum principium scientie. neque
scientia est indemonstrabilis. hec autem est oppinio immediate propositionis. Verum enim intellectus
et scientia et oppinio. et quod per hec dicitur reliquitur oppinionem esse circa uerum et falsum
sed contingens est aliter se habere. hec autem est acceptio immediate propositionis et non necessarie.
Et certum est autem sic apparentibus oppinio enim quidem certum est et natura huiusmodi. Nullus
nullus oppinatur probare cum oppinatur ipsum contingit aliter se habere sed scire sed a
liquando esse quod sic. sed tamen aliter non possibile et esse probare tunc hic quod op
pinatur esse. sed necesse scientia. Qualiter ergo est idem oppinari scire. Et quare non
est eadem oppinio et scientia. sed siquis posuerit esse. aut non contingit oppinionem solem

ter vero hoc quidem sciet. Ille vero opinans per media quidem in immediata
veniat. Quare sicut ille scit et opinans sciet. Sicut enim et quia op-
pinari est et propter quid. Hoc autem est medium. Aut si sic quidem accipit non
contingere aliter se habere quemadmodum se habent diffinitiones per quas sunt demonstrationes,
non opinabitur sed sciet. Si autem vera quidem esse, non tamen haec ipsis inesse secundum
substantiam et secundum speciem, et opinabitur et non sciet vere et quia et propter quid, si per immediata
opinabitur. Si vero non per immediata, solum ipsum quia opinabitur. Eiusdem
autem scientia et opinio non penitus idem est, sed sicut opinio falsa et vera eiusdem quo-
dammodo est, sic et scientia et opinio est eiusdem. Et opinionem veram et falsam sic dicunt
eiusdem esse inconvenientia accipere contingit alia et non opinari quod op-
pinatur falsum. Cum autem idem multipliciter dicatur, quod sic contingit, est autem sic non.
Commensurabilem diametrum vere opinari inconveniens est. Sed quoniam diame-
tros esse quas sunt opiniones idem, sic eiusdem est. Sed quod quid erat esse u-
triusque secundum rationem non idem est. Similiter autem et scientia et opinio eiusdem est. Sed haec quidem est
sic animal quare non est contingere non esse animal. Sed illa quae est contingere, ut si haec qui-
dem hominis est, illa vero hominis quidem non autem quod hominis. Idem enim est quoniam homo, hoc autem
sic non idem. Manifestum autem ex his est quoniam neque opinari simul idem et sci-
re contingit. Simul enim utique habebit opiniones aliter habendi et non habendi. Aliter i-
dem esse contingit utique eiusdem non contingit in alio quidem eiusdem utrumque esse contingit eiusdem sic
tamen est. Sed in eodem non possibile sic esse. Habebit enim opiniones simul, ut quod
hoc erat quoniam non est aliter, hoc enim erat sic contingere non esse aliter, hoc est sic contingere.
Reliqua autem quomodo oportet distribuere in mentem et intellectum et in scientiam et artem et pruden-
tiam et sapientiam, haec quidem magis physicae, illa vero moralis speculationis magis est.
Sollertia autem subtilitas quaedam est in non perspecto tempore medii, ut si quis
videns quoniam splendidum habet semper luna circa solem statim intelligit propter quid sit hoc,
quoniam propter id quod illuminatur a sole. Illum pauperem disputare cum di-

uite cogn̄uit q̄ accommodatū. aū ꝑpt̄ id q̄ amica ſt̄. aū q̄ i
nimici eīdē ſt̄. oēs ei cās medias uidēs cogn̄uit ꝫ ultīs
splēdidū ei eē ad solē sit i q̄ a. lucē solē. b. luna. c. iē
ā lune q̄ ē. h. i. c. q̄ ē lucē solē. ipī ā. b. iē. a. q̄ ē eē sp
splēdidū a quo splēdor. q̄ ꝫ ipī. c. a. iest ꝑ. b. **liber ſ'o**

Q uestiōēs āt ſt̄ eq̄les nūo hijs q̄ ue sam
q̄rim āt. ꝗ. q̄. q̄ ē. si ē. q̄ ē. C ū ā utrū
h sit q̄rim̄ i nūo ponētes. ū ut̄ sol ōfia
at. an n̄. ꝓp q̄ q̄rim̄ siḡ iueniētes ē q̄
ōficiat. et si ꝑsuerim̄ q̄ ōsinet n̄ q̄rēm̄ i
ut̄. cū āt sciam̄ ꝓp. q̄ ꝓp ꝑpt̄ q̄ q̄rim̄. ū sciētes q̄ defi
at luna. et q̄ ēra mō. Q uecum̄ ꝑpt̄ q̄ ēra moueat̄ ꝫ lu
na ōficiat. ꝫ h q̄ g̃ sic q̄rim̄. Q uedā ā alio m̄. ū si ē q̄riꝫ
aū nā ē cauir. ū si ē deus. h ā si ē. aū n̄ ē simꝑ dico. si
n̄ si albꝫ ē. ut n̄. cognoscētes āt q̄ ē. S i ā ē. q̄ ē q̄rim̄. ut
q̄ g̃ ē ds. aū q̄ ē hō. que q̄ ē q̄rim̄ ꝫ q̄ cognoscētes h ꝫ tot
ſt̄. Q uerim̄ ā cū q̄rim̄. q̄ ē. aū si ē simꝑ. ꝫ ut sit me
diū ipī. aū n̄. cū āt cognoscētes. aū q̄ ē. aū si ē. aū i pte. aū
simꝑ ꝓp. I t̄ ꝓp q̄ ē q̄rim̄. aū q̄ ē. ꝫ et q̄rim̄ q̄ sit medi
uꝫ. D ico ā q̄ ē. aū si ē i pte. aū simꝑ i pte q̄ q̄ g̃ ut
ut ōficiat luna. aū augeat̄. si ei ē ād. aū n̄ ē ād. i hijs āt
n̄ q̄rim̄ simꝑ. ū cū q̄rim̄. si ā ē. aū n̄ ē luna. aū nox. ɔtig̃
it ꝫ i oībꝫ q̄rē. aū sit ē. aū q̄ ē mediū. E a q̄ i oībꝫ ē me
diū. i oībꝫ ā h mediū q̄rim̄. ut ā ōficē luna. aū iē medi
uꝫ. ut sit ād mediū aū n̄. post h g̃ ē sciētes q̄ ē. q̄ g̃ h
sit q̄rim̄ cū ei ipī eē n̄ h. aū h simꝑ sbꝫ. aū n̄ simꝑ. si ād

eorum que sunt per se aut secundum accidens medium est. Dico quod subiectum sit aut lunam aut terram aut triangulum, quid autem est defectum, equalitatem vel inequalitatem. Si medium sit aut non. In omnibus enim his manifestum est quoniam idem est quid est et propter quid est. Quid est defectus? privatio luminis in luna a terre obiectu. Propter quid est defectus, aut propter quid luna deficit? propter deficere lumen opposita terra. Quid est armonia? id est numerorum consonantia, ratio in acuto et gravi. Propter quid consonat acutum gravi? propter id quod habet rationem numerorum acutum et grave. Consonat autem utrumque sit in numeris ratione eorum, accipientes autem quid est quoniam quid est ratio. Quod autem medii sit questio ostendunt quecumque medium sensibile sit. Querimus enim non sentientes utrum defectus sit. Si vero essemus supra lunam, non utique quereremus neque si sit neque propter quid sit, sed simul manifestum utique esset. Ex eo quod sentiremus et universale factum est nobis scire. Sensus enim quoniam nunc obicitur, et manifestum est quoniam nunc deficit. Ex illis autem factum est universale. Sicut igitur diximus, quod quid est scire idem est et propter quid est. Hoc autem aut est simpliciter et non eorum que insunt aliquid est, aut eorum que insunt, ut quoniam duo recti sunt aut quoniam maius aut minus. Quoniam igitur omnia querimus medii questio sunt, manifestum est. Quomodo autem quod quid est demonstratur et quis modus, et quid est diffinitio et quorum, dicemus opponentes primum de ipsis. Principium futurorum quod utique sit maxime proprium habitis rationibus. Dubitabit autem aliquis utrum sit idem et secundum idem diffinitione scire et diffinitione, aut impossibile. Diffinitio enim eius quod quid est esse videtur; quod autem quid est, esse universale predicativum est. Sillogismi autem alii privativi, alii non universales sunt, ut in secunda figura privativi omnes sunt, in tertia autem non universales. Postea neque eorum que sunt in prima figura omnium diffinitio, ut quoniam omnis triangulus duobus rectis equales habet. Huius autem ratio est, quoniam est scire demonstrabile demonstrationem habere; quare si talium demonstratio est, manifestum est quoniam non erit ipsorum diffinitio. Sciet enim et utique aliquis secundum diffinitionem non habens demonstrationem. Nihil enim prohibet non simul habere. Sufficiens est et fides

et ex iouactē n̄ eā diffinientes aliñ coḡslam̄ nˀ coꝝ ā p̄se sꝫ
m ā sꝫ ꝑ actūs. Amp̄ si diffinitio qḋā ē sꝫc, cognoˢ hī m̄ ē
q n̄ sꝫ sꝫc. Cum qꝫ ḡ n̄ ē diffō oīs aūl ē ꝯ dm̄tio m. ē
Quod q aūl ē diffō nūq oīs dm̄tio aūl diffitō ē aū n̄ u
na qꝫ iā rō ꝛ ḋ h̄ eadē ē (umi eā ī q̄ ima ē sa͡a. Cꝫ si uē sa
re dm̄ble ē sa͡az h̄re actūt qḋā ip̄o.ˡᵉ diffitō eā hn̄s sim de
m̄uaē sciet. Amp̄ pn̄ dm̄tōnū diffitōes sꝫ q̄z n̄ eē de
m̄uaē mūum p aū et pn̄ dm̄blia dm̄tiua ꝛ pn̄ pn̄
ꝛ h̄ i ifiniū adibit. aū p diffitōes et idm̄bles. Sꝫ uꝫ n̄ ḋ
eidē h̄ aūdā sit diffitio ꝯ dm̄tio aū ip̄o.ˡᵉ sit n̄ ē ē alia
eidē dm̄tio aūl ē diffitio. diffō qꝫ eā ipi q ē sꝫc ē. sꝫ dm̄
tōs oēs supponētes accipiētes q q ē ū mathaᶜᵉ q unitas
ꝛ q ip. alie sꝫr. amp̄ dm̄tio oīs āo ḋ aliq dm̄t ū q ē. aū
q n̄ ē. In diffitōe q n̄ al ḋ alio p̄zi ū qm̄. al ḋ bipede
nˀ ḋ h̄ al nˀ ḋ plano fig. n̄. n. planū fig nˀ fig planū.
Amp̄ alr q q ē ꝛ q ē. dm̄re diffō q ḡ q ē oñdit dm̄tio
q sꝫ h̄ ḋ h̄ aū n̄ eā alr̄ alia q dm̄tio ē, n̄ sit tāq̄ ps q
ḋa totī. h̄ q dico qm̄ oñsū ē q yscceles eq̄les duob ī
iris ē. si oīs triangls oñsus oīs sit eā ps m iciā q nˀ aū
diffitio hī oīs sit dm̄tio. Cꝫ nullꝰ eidē ē uīrq̄ h̄ri m q
ē q diffitio ꝛ dm̄tio nˀ idē ēēt nˀ alr ī alio nā sꝫba ḋ
se h̄nt h̄re. h̄ qꝫ ḡ ꝑpoita sꝫ. Ipi q q ē ut sill'o sit aū
ē dm̄tio aū n̄ ē sꝫc rō supp̄oit. sill'o qꝫ eā āo ḋ āo dm̄t p
mediū. sꝫ q ē ꝑpū q ē ī eo q q p̄z. h̄ q nē ē ouū. si eā
ipi. c. a. ꝑpū ē. m̄ ē q ꝛ ipi. b. ꝯ h̄ ꝛ ipi. c. q̄ oīa sꝫ adi
uaē. Itēr ū ꝛ si. a. ī eo q q ē ī oī. b. uīrq̄. b. q ḋ oī. c. ī eo q

quod est dicitur non necesse est 2.a. in eo quod quod est dicitur de c. Si vero non accipiatur du
plicatio non necesse erit duplicatio .a. de .c. in eo quod quod potest. nam de quibus
in eo quod quod est. ipsum autem quod est utrumque habebit. erit tamen .b. de .c. in eo
quod quod est. dicitur ergo quod quod est et quaecumque erunt esse utrumque habent. in medio posi
tum erit quod quod est. Et omnino si est intentio quod est ipsum. sicut .c. ipsum .a. vero quod quod bi
ne aliter bipes sine ad aliud. dicitur ergo si silligatur necesse est de .b. .a. omnino posi
tum et hoc quod erit alia ratio media. Comment. et hoc quod quod est ipsum. Cum autem in
duabus propositionibus et post et immediatis etiam eis consideravit. manifestum quod
manifestum est quod oportet si per conversionem. dicitur quod ergo dimittens quod est anima et quod est anima a
lius quilibet eorum quasi scilicet quod est ex parte repetitur. vero si autem differet quod
animam esse cum eidem sibi immediate. hoc autem numerum eidem seipsum movens
tem necesse est repetere animam. Oportet vero numerum esse ipsum moventem sicut idem.
Non est si consequentia .a. .b. et hoc .c. erit in ipso .c. .a. quod quod erit esse similiter
erunt dicendum quod erit solum. nam si est .a. quod quod et de .b. prior omni et naturaliter
animal esse prior de hominis esse. sicut et omnes homines animal. sed non sic. sicut quod
unum esse. si ergo quod non sic accipiatur non silogizatur quod .a. in .e. sicut in
eo quod quod erit esse in substantia. dicitur vero sic accipiatur posterius erit accipiens quod
in .e. est quod quod erit esse in .b. Comment. non dimittendum est quod enim erunt in parte ac
cipiatur. Hic vero nam per definitionem una est silogizare quod quod est. sicut in re
solutione esse figuris tertiam est. necesse quod enim necesse sit ratione illam esse cui
hec sit. et sicut nam in conclusione dimittit non enim omne interrogare. nam in ex
tendo esse. sed necesse est esse cui sit illa et si non dicat respondens vero hoc
aliter est. cui in animali. postea accipiatur animal non silogizatum. Item esse aliter
cui gressibile. cui animali. accipiatur gressibile et homines totum animal gressi
bile non necesse est ex datis si accipiatur et hoc. differt et non in multis cui in
paucis. Sic dicendum idem enim est non silogizare quod ergo usus sicut fre

dentibus et de convenientibus syllogizare. quid enim prohibet hunc quidem esse de
homine non eum qui est. neque quod quidem erit esse ostendem. Amplius quid prohibet
aut apponentem aliquid aut auferentem aut excellentem sermonis. hoc quid quidem dimittitur
est. Contingit autem solvere in accipiendo in eo quod quidem est omnia et quod est omne
quae est divisio facere assumptum prius et nichil relinquere. hoc autem necesse est individu
um. enim in termino oportet esse hoc syllogismum tamen non est. Si vero alio modo contingat f
facere et hoc quod non est inconveniens nec est inducens forsitan dimittere. Sed tamen
ostendit aliquid. syllogismum autem non dicens ex dictis dicentibus diffinitionem sicut enim in
quibus que sunt sine medio. Si autem dicat quod hiis existentibus necesse hoc esse
quod interrogare propter quod quidem sic et in divisis etiam quod est homo aut mortale pe
des hiis bipes sine pennis propter quod sic secundum unam questionem oppositionem
dicat enim et inhibet aliquando dicens sic opinantem quod esse aut aut morta le
aut immortale. Sic hoc autem est ratio non est omnis diffinitio. quare continuus dimiserit
dicentes sed tamen diffinitio non syllogismus fit. Sed velut dimittere quod quidem est syllogismum ex con
ditionibus accipientem quod quidem erit esse quod est ex hiis autem sunt in eo quod quidem est
propter hoc autem in eo quod quidem est sola propositio est esse. hoc enim est esse illius. Alium vero
accipere quod quidem esse erit. neque est enim per medium dimittere. Amplius autem sicut in
nunc in syllogismo accipiens quod est syllogizatur semper aut toti aut pars est propositio ex qua
est syllogismus sed nunc quod quidem esse oportet in esse syllogismo. sed seorsum hoc oppositio esse ad
dubitabilem syllogismorum syllogizatum. aut non est hoc dicere quoniam enim hoc erat syllogismus
et adhuc non erat syllogizatum. quoniam utrumque hoc propositum est nobis quod quidem erat
esse. Quare nec est sine eo quod quidem est syllogismo aut quod quidem erit esse syllogizare aliquid
Et si ex conditione aliquis dimiserit. non si malo est divisibile esse dicendo est
quod esse in quibus est contraria actu contrarium bonum malo et indivisibile divisibili est
utrumque bonum esse indivisibile esse. et hoc enim accipiens quod quidem est esse erat in
dimittit. Amplius autem ad dimittens quod quidem erat esse aliorum tamen sic et enim

in demonstrationibus est quod quid est et quod est. Sed non ipsum neque causa est ipsa ratio et non convertitur. Quare
aliud ad utrumque aliquid sive dicens demonstrantem et ad sic syllogismus est eadem oratio propter
quod est homo animal gressibile bipes, sed non aliud et bipes ex acceptis quod neque una necesse
sit quod predicatur, sed homo utique idem erit et musicus et grammaticus. Qualiter igitur defi-
niens monstrabit substantiam aut quod quid est? Neque enim sicut demonstrans ex concessis esse mani-
festum facit quod eius demonstratio est necesse est cum sit illa aliud esse. Demonstratio enim
hec est. Neque sicut inducens per singularia cum manifestis sit quod omne sic sit cum non aliud
est, nichil enim esse demonstrat, sed quoniam est aut non est. Quis igitur alius modus reliquus?
Non enim demonstrabit aut sensu aut digito. Amplius quomodo monstrabit quod quid est? Necesse
enim est quod quid est homo aut aliud quodlibet scire et quoniam est; quod enim non est nullus
scit quid est, sed quid significat oratio aut nomen, ut cum dico tragelaphum,
quid autem est tragelaphus scire impossibile est. At vero si demonstrabit quid est et quoniam est,
quomodo eadem ratione demonstrabit in demonstratione? Definitio enim unum quiddam et demonstratio,
aliud quod quid est homo et hominem esse aliud est. Postea per demonstrationem necesse dicimus esse
omne demonstrari nisi substantia sit; esse autem substantia nulli est, non enim genus quod est. Demonstratio ergo erit
quoniam est quod et nunc faciunt scientie. Quid enim significat triangulus accepit
geometra, quod autem est monstrat. Quid igitur demonstrabit definiens quid est vel quid est triangulus?
Sciens igitur utique aliquis definitione quid est, si est non sciet. Sed hoc impossibile. Manifestum autem et
secundum eos qui nunc sunt modos terminorum quod non demonstrant definientes quoniam est. Si enim est ex medio aliquo e-
quale, sed propter quid est quod definitum est? Et propter quid est circulus? Erit enim utique et montis eneum
ipsum dicere. Neque enim quod possibile sit esse quod dicitur, assignant termini, neque quod illud est
quod dicunt esse definitiones, sed semper licet dicere propter quid. Si igitur definientes monstrant aut quid est
aut quid significat nomen, si non est nullo modo erit quod quid est, erit utique definitio ratio
nomini idem significans. Sed inconveniens est. Primo quidem enim et non substantiarum utique erit
et eorum que non sunt; significare enim est et que non sunt. Amplius omnes rationes definitiones
erunt; erit enim nomen ponere cuilibet rationi. Quare termini utique disputabimus omnes

alia diffinitio sit. simpliciter in una scientia continet utique quia hoc non est quia quod quid est esse
significaret in diffinitiones hic assignetur ex hiis igitur in diffinitio adhuc autem
quod in diffinitio non continet in quod quid est in diffinitione in continetur manifestum est
q[uestio] iii Item speculandum est quomodo horum unum dicit aut quod non unum et quod quid est diffinitio et eius quod quid est
non quidem quandoque est demonstratio aut diffinitio aut nullo modo. quoniam autem est sicut diximus
idem scire quod quid est et scire causam ipsius sic est. ratio autem huius est quia est aliqua causa et hec
aut eadem aut alia. et si alia est demonstrabilis aut indemonstrabilis. si igitur est alia
et contingit ipsam necesse est medium causam esse et in prima figura demonstrari universale et quia
est et predicatum est quod demonstratur. unus quidem igitur modus est exquisitus per aliud quod quid
est demonstrare et horum enim est quod quid est necesse est medium esse quod est et propriorum proprium
quare hoc quidem monstrabit illud vero non monstrabit eorum que conveniunt esse eidem rei. iste autem hic
igitur modus qui nominatur demonstratio dictum est prius. sed est logicus sillogismus ipsius quod est
tract 2 Quo autem modo contingit dicamus dicentes ex principio. sicut enim propter quid querimus habentes quia
aliquando autem et simul manifesta fiunt sed non prius propter quid quam quia possibile scire sic quare manifestum est quod
et quod quid erat esse non sine quia est. impossibile enim est scire quod est ignorantes si
est. hoc autem sicut aliquando quidem secundum accidens habemus aliquando vero habentes aliquid ipsius rei ut sicut to-
nitruum sonum quendam nubium et defectum quod privationem quandam luminis est. et
hominem quod animal quoddam est. et animam movens se ipsum moventem. secundum accidens quidem igitur facimus
scimus quia sunt necesse est nullo modo se habere ad quod quid est. neque enim quia sunt scimus. querere
autem quod quid est non habentes quia est non querere est. secundum autem quantum habemus quia est. quod quid est ipsius facile
est querere. quantum habemus habemus quia est. sic habemus ad id quod quid est. Quorum igitur habemus ad
quod quid est principium quia sit defectus in quo a. luna in quo c. oppositio terre in quo b. utrum
quidem deficiat aut non b. querere est secundum autem quantum habemus quia quod quid est facile est. quia quidem
accidit quia est habemus utrum quod quid est aut non est. hoc autem non differt quam quidem sic ratio
ipsius et si sit hoc illud dicimus esse. aut quod triangulus ratio est utrum habet
duos rectos aut non habet. Cum autem invenimus simul quia et propter quid si

prima media sic sciuntur. sillogismus non quia propter quid scitur. sit g. c. defectus. a.
lunam plenam umbram non posse facere nullo nostrum medio existente
manifesto. in quo b. sit g. in c. est b. quod non est possibile facere umbram nullo nostrum
medio sit. Item habet a. a. quod est defectus quia defectus est quam manifestum est. sed propter quid
mundum. et quia defectus est scitur. quid autem nescitur. cum manifestum est a. quod in c.
sed propter quid est querere est quod est b. utrum sit obiectio vel conversio lune. autem
in nube extinctio. hic autem ratio alterius unum in huius quod sunt ipsi. a. est est defectus
obiectio terre. Quid est tonitruus? extinctio ignis in nube. sit
nubes. c. tonitruus. a. extinctio ignis. b. in c. igitur nube est b.
extinguitur enim in ipsa ignis. hic autem est sonus et ratio ipsi a. b. primum.
Si autem iterum huius aliud sit medium. sive iterum horum reliquarum erit rationibus.
Sicut quidem igitur accipitur quid et sit notum. dictum est qualiter sillogismus quid ipsius quid est non
fit neque demonstratio. manifestum tamen est per sillogismum et per demonstrationem. quare neque sine demon-
stratione est cognoscere et quid est cuius est causa altera neque est demonstratio ipsius sicut et
in oppositionibus diximus. Quorundam quidem quedam altera causa. quorundam autem non est. dif-
finitiones est secundum species nullorum habent medium quod inveniuntur. sed diffinitiones
secundum materiam possunt habere medium. Quia manifestum est quia cuiusdam quidem sunt alia sine
medio et principia sunt. quod et esse et quod sunt supponere oportet. aut alio modo sunt
manifesta facere. quod utique arismeticus facit et namque quid est unitas suppo-
nit. et quod est sed habentium medium quorum est medium altera quedam causa.
sunt et ipsi esse est per demonstrationem sicut dictum est ostendere non quod quid est demonstrare.
Diffinitio autem quoniam quidem ratio dicitur ipsius quid est manifestum est. quoniam alia quidem ratio erit eius
quod quid est significat nomen. aut ratio altera nomina ponens non quod significat
quod est secundum quod triangulus est. quod utique habentes quia est querimus propter quid est. difficile
autem est sic accipere que nescimus quia sunt. causa autem dicta est prius difficultatis quia
neque si est neque si non est scimus. sed accidens. Ratio autem secundum accidens una est dupliciter. hec autem coniunctione

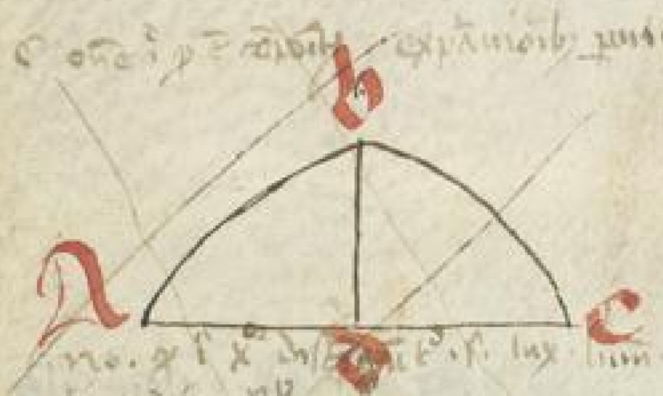
non quod est ylias. alia vero unum de uno demonstrans non per accidens. una quidem igitur terminus ratio est declarativa que dicta est. alia vero ratio demonstrans ratio est propter quid est. quare prima quidem significat quidem, demonstrat autem non; que vero posterior est, manifestum est quoniam erit ut demonstratio eius propter quid est positione differens a demonstratione. differt enim dicere propter quid tonitruus extinctio ignis in nubibus, et quid tonitruus. dicetur enim quidem sic: propter quid extinguitur ignis in nubibus. quare alio modo eadem ratio dicitur, et sic quidem demonstratio continua, sic autem diffinitio. Amplius est terminus tonitrui sonus in nubibus. hoc autem est ipsius demonstrationis conclusio. que autem immediatorum est diffinitio est positio ipsius quid est indemonstrabilis. est igitur diffinitio una ratio eius quod quid est indemonstrabilis, una vero syllogismus ipsius quod quid est casu differens a demonstratione, tertia autem est quod ipsius quid est demonstrationis conclusio. manifestum igitur ex dictis qualiter est ipsius quod quid est demonstratio et quomodo non est, et quorum est et quorum non est. //

No. quod tonitruus est extinctio ignis in nubibus

Amplius diffinitio quot modis dicitur et qualiter et quod quid est demonstrat et quomodo non est, et quorum est et quorum non est. Amplius autem ad demonstrationem quomodo se habet, et quomodo contingat eiusdem esse et qualiter non contingat. Quoniam autem scire opinamur cum causam sciamus, cause autem quattuor sunt: una quidem quod quid erat esse, una vero cum hiis existentibus necesse est hoc esse, altera autem que aliquid primum movit, quarta vero cuius causa, omnes hee per medium monstrantur. et enim hoc propter quod quocumque sit hoc necesse est esse una quidem propositione accepta non contingit, duabus autem ad minus. hoc autem est cum unum medium habeant. hoc igitur uno medio accepto conclusionem necesse est esse. manifestum autem est et sic. propter quid rectus est in medio circulo? propter id quod existente rectus est? sit igitur in quo c a medium duorum rectorum in quo b, propter quod in medio circulo in quo igitur c a rectum esse in c, quod est in medio circulo causa a b. hoc quidem ipsi a equale est quod vero est c ipsi b duorum rectorum medium est. existente igitur medio duorum rectorum a in c hoc autem erat in semicirculo rectum esse. huic autem idem propter quid erat esse cum hoc significat ratio. Sed et hoc ipsi propter quid erat esse causa monstratum est medium. hoc autem propter quid medorum bellum factum est atheniensibus que causa est preliari athe

nieses q̄ i sādos ɔmiser̄ ꝓp h motū ē pn̄. sit bellū i q̄. a. p̄ ɔmietētes. b. athenieses. c. sit g̊. b. i. e. p̄ eū ɔmietētē athenı ensibꝫ. a. ā i. e. debellāt eū p̄ iustos. i. b. a. p̄ iapiētes. b. ā p̄ i atheniēsibꝫ p̄ eū ieceꝛ̄ mediū itez h̄ cā ē. mediū mouēs Quoꝛaiz eū cā ē ꝓp q ē. ut ꝓp q d̄abulat ū saluus fiat. illud ū ꝓpt̄ q̄ io saluet post cenā i q̄ oz dambulare ꝛ cā gn̄u oz n̄ ꝺ differe. ābūie post cenā i q̄. c. n̄ eminet alos i q̄. b. sanari in q̄. a. sit g̊ i eo q̄ post cenā ābulat ēē facē nō supeminet alos hos uētris. ꝛ h ēē sanū. vꝫ eū iēē ipi ābulare q̄ ē. c. b. q̄ ē n̄ immnē alos i h q̄ ē sanatū q̄ g̊ cā ē i. e. q̄. a. sit ꝓp io q̄ ē c. i. b. n̄ immnē. h ā ē sic alr̄ io. a. sic ōmibꝫ ꝓp q. b. i. e. q̄ h ē sanari ¶ Oz ā ɔmutare uēēs ꝛ sic mag̊ imaḡ apparebit. ḡē nātio ā cōio h ꝛ i causis ꝑ mediū i q̄ eū mediū oz p̄n̄ fi. h ā ipꝛ. e. ultimū. ult̄ ā ē ꝓp q ē ¶ Ɔnig̊ ā imū ꝛ itē ꝛ q ē ꝛ ꝓp q ē ex nē̄. ut p luēne pellē. lum̄ nāz ex nē̄ disgdit q̄ i pma ptibilē ē p maies poꝛos. sit q̄ igs sit disgdiēo ꝛ ꝓp q ut n̄ offēdat. itez sib ꝺ ēē ꝺ fi. sic si tonat extictio i igne ē nē̄ sonanare et si ē q̄uadm pictagoꝛici dñt. ue manifestat̄ aū hys q̄ s̄t i tētato q̄tin̄ timeāt ¶ plura ā hm̄ s̄t ꝛ max̄ i hys q̄ nā s̄bsistē ꝛ ɔstātibꝫ h ꝓp q nā fec̄ illa ū ex nē̄. nec ā dup̄ ē. h q̄ ꝑ nāz ꝛ motū sic lap̄ ex nē̄ ꝛ sursū ꝛ deorsū fē ē, ꝫ n̄ ꝓp eād̄ nē̄ oz i hys q̄ s̄t ab itelligētia ꝛ āte. alia q̄ ex nē̄ s̄t nec̄ ab eo q̄ p se frustra. ū dom̄ aū effigies nz ex n nē̄ s̄t ista. ꝫ ꝓp h alia s̄t a fōtuna ū sanitas ꝛ salus max̄ āt ō i q̄laz ꝛ sic q̄ alit̄ aū n̄ a fōtuna sit gn̄atio. sic finis bon̄ ꝓp q̄d fit aū nā. aū āte. a fōtuna ā n̄ fit ꝓp q̄d. Entē cā ē ꝛ

i hys q fuit et fcis et futis q ii hys q sit media a cu e q i hys
q sit i hys a q fuit q fit. fcu a. fcu. futis futum. vt pp q fcr
e dfco pp id qr i medio fcu e tn. fit a au pp id qr fit. erat a
et pp q erit i medio. e a pp id qr e. q e ctallus. accipiat g
qm aq otepsa e aq otepsata. a. i q e. cu media i q. b. dfert c
caloris pnie. e g i. e. q. b. i h a otesatu ee qr e i. a. fit ai
a et ctallus cu fiat. b. fcr e. a. fco eit. a. futo silr e. In hys
a q no sil sit nuq sit i otinuo tpr sic uir nob alias alior cu
ee. hi ei fcu e altu fcu et futum futu. et ei a qr fit si ad am ei
fcm e. est g a posteri fco sillo pn g et cor e q fcu sit e id q p
steri. vn et d hys q fuit silr e a pori a n e. vt qm fcm est
h qr h psteri fcm i futo silr. nz ei ifita au fita eit tpris. qm
h ii e dice psteri fcm ee. i medio a flm e dice. h ia alto fco
eate id e. et i futo q h fcm h eit mediu ei sil genitu ee. ///.

Simp nz ifitu o ee tps mediu. nz fitu eit flm dice ee i medi
speclandu g q e otiges ii post id qr fcm e fit i reb a m e qd
n otinuu cu fco ee qr fit. nz ei fcm cu fco pot ee. ei a sit atto
mi. sic nz sit pucta ad iuice copulata. nz q fcu sit utrz ei i
dyisibilia sit. nz g qr fit e i eo qr fcm e pp id q qr disible. qr at
fcm e idisible. sic g linea ad puctu se ht. sic qr fit ad qr fcm e
sit ei ifitu fcu i eo qr fit. qr mag at i aio i ulib d motu oz di
ce d hys. D eo qr di g q quoda eo q omr fit se hat media
cu uuui acceptu sit. nec ei et i hys et media et p sin medio ee
u. a. fcm q. e. fcm e. a. g pn ei qr e. e. pp id qr pximu e ipi nc.
qr e pn tpris. h. e. fcm e. d. g cu fiat. a. nec e fcm ee cu a e. e
d. ei fco nec e fcm ee. e. c. at fco nec e. a. fuisse. si e. a. accipi

ēs ē ad mediū stabit aliē ī medio iaū. sīū sēp cadet pp istiū ē
n̄ ei ɔtinuū fc̄m cū fc̄o ɋ̄a adhȝ tām ē. sȝ ī capte tn̄ nē ē a me
dio ⁊ ab ipo nec p. siūr a ē ⁊ ī eo qp ēēt. sic ū ē dicē. q. a. ēēt
hī a cū ē. c. qp sicq ei. d. ēēt p. e. ēēt p. a. ē. a istiū ē dūsio
ē ī hys n̄ ei q ēēt ɔtinua ad īuicē. pn̄ a ⁊ ī hys suū medio
accipiēdū ē. hñt a sic se ī opibȝ. ū si fc̄a ē dom̄ nē ē dūsos
ēē lapides ⁊ fc̄m ēē h pp h. qm̄ nē ē fūdamtū ēē fc̄m sine
dom̄ fc̄a ē. si ūe fūdamtū ē p lapides fc̄os ēē ē. nē ūt si
ēēt dom̄ siūr pn̄ ēē lapides. dūnē a h p mediū. ē ei ēēt p
fūdamtū. qm̄ a uidem̄ ī hys q sē ī celo. ē̄ da gn̄atiō ēē
h ɔ ēē. un̄ a uidem̄ ī hys. d ū se qm̄ ad ūicē mediū ē
ā ī hys ei ɔūta oñsū ē aūt h ī pmis ad qp ɔūtāē ɔclōes celo
a ēē h ē ī opibȝ ūr a sic ō pluuia tēra nē ē uapores fi. h a
fc̄o nē ē fi nubē. si a h fc̄a nē ō pluuiā tēra ēē. h a ēēt ex
pn̄ ēē ei celo ētinuūt cū ei uniūqȝ hoȝ sit alē ē. ⁊ cū illd
aliud ⁊ cū h ē p. sē a q̄da q fiūt uīr sp q ⁊ ī oī se hñt. aū
fiūt. Alia ū n̄ sēp fiūt sȝ sic frēqnē. ū n̄ oīs hō al. tn̄ n̄
oīs hō sigr hēt fiūtus dēinato tp̄e ī ponēdo latū masculin
ē Sȝ ē sic frēqnē. taliū g nē ⁊ mediū sic frēqnē ēē. nē
g ⁊ mediū sic frēqnē ēē. si a. a. d. b. uīr p. ⁊ b. d. e. uīr ⁊
nē ē ⁊. a. d. e. sēp ⁊ ō oī pn̄. h ei uīr ⁊ ō oī ⁊ sēp. sȝ posiuī
sic frēqnē ēē. nē ē mediū sic frēqnē ēē qp ē ī q ē b. ēēt g
⁊ eoȝ q frēqnē sē pn̄ suū medio. ācūȝ sic frēqnē sē. aū fiū
fiūt. quo q g fit qp q ē ī eos assignāt. alr dūnitio aū diffo
sit ipī aū n̄ dcm̄ ē p. quō oȝ uenari ī eo qp q ē pdicatai
nē dicam̄ eoȝ g a ist q uīr uniūqȝ q̄da excedūt ī plus

ā dclat ī fc̄o nubibȝ

No. qp diuīo circulat ūitat ad id qd dīc d. dicet pluuia ē g frenndū fit ex ea nāsfacta elevāt uapores nap̄es elevatis ɔdsat ī nubē g. qd nubes ī nubibȝ fit pluuia

No. qp eoȝ q̄ sē sēp ut ēēt nūa ⁊ q̄dā ūit ut ī plurībȝ ho nascī cū duobȝ ocul̄ ūt cū dobȝ pedibȝ

esse quaecumque universaliter unicuique insunt. Amplius non secundum alios et sunt non ad quae omni trinitati inest sed unitati solum et in plus est et namque ipsi quicumque universaliter sed non extra genus. quare quod ei numquam est nullus autem extra numerum inest. Huiusmodi igitur accipienda sunt usque ad hoc quousque tantum accipiantur primum quorum unumquodque in plus sit, omnia autem non sunt in plus. hanc enim necesse substantiam rei esse. ut trinitati inest numerus omnis impar primus utrobique et sicut quod est non mensurari numero et sicut non componi ex numeris. hoc itaque iam trinitas est numerus impar primus et sic primus. horum est unumquodque aliud quidem in paribus omnibus inest, ultimum autem et dualitati. omnia autem nulli. Quoniam autem manifestum est nobis in superioribus quod necessaria quidem sunt in eo quod quid est praedicantia, universalia autem necessaria sunt, et in quolibet alio sic accipiuntur, aut accipimus in eo quod quid est accepta sunt. Sic et in trinitate ex necessitate quod trinitas hoc. Quod autem substantia sit ex his manifestum est. Necesse enim esse, si non hoc esset trinitati esse, ut genus aliquod esse, hoc autem aut nominatum aut non nominatum. Erit igitur plus quam trinitati inesse. Ponatur enim hoc esse genus quod sit potentia in plus esse. Si igitur nulli est aliud quam atomis trinitatibus, hoc utique erit trinitati esse. Supponatur enim et hoc substantia unicuique esse in atomis. Sed ultima praedicatio. Quare similiter et aliis quibuslibet sic demonstratorum idem esse erit. Oportet autem cum totum aliquid negotietur aliquis dividere genus in atomos in specie prima ut numerum in trinitatem et dualitatem, et postea sic illorum diffinitiones accipere temptare ut rectae lineae et circuli et recti anguli. Post hoc autem accipientem est quod genus sic ut speculari hoc scilicet utrum sit genus quantitatis aut qualitatis proprias passiones speculari per communia prima. Compositis enim ex atomis convenientia ex diffinitionibus erunt manifesta, propter quod principium est omnium diffinitio, quod simplex est et in simplicibus per se inesse convenientia solis, aliis vero secundum illa.

Sed divisiones quae sunt secundum differentias utiles sunt in eo quod sic habeant; sic autem demonstratum est in prioribus. Utiles autem sunt utique sic solum ad colli-

genus quod quidem est et inter utrumque non predicatur. mox accipere omnia tamquam si ex priori ac
ceperit ad sui diffinitionem. ¶ Differt autem prius et posterius predicatorum pre-
dicari. non est aliud dicere animal mansuetum bipes vel bipes animal mansu-
etum, et est idem ex hiis diffinitio hominis, quoniam unum sit, nec oportet dicere re-
petere aliquid ad non relinquendum in eo quod quid est sic solum quoniam cum ei prius ac-
cipiatur, sicut non genus incidit esse in hoc, vel non esse animal autem totum penatum aut
divisum a pennis, sed penatum animal esse hominis diffinitio est hoc prius a. diffinitio animal est in
quo esse animal incidit. similiter autem est et in aliorum unoquoque, et in hiis quod esse genus et ab
ipsis sunt in ave in quo omnis avis, et in pisce in quo omnis piscis. sic quod genus
ambulans quod scire quod nichil relictum est, aliter reliquum est nec convenit scire
Nichil oportet difficientem dividentem omnia scire que sunt sub diviso idem ipsum ut
quando due diffinitiones cognoscere que sunt ad unumquodque non cognoscentes unumquodque
quod est sine differentiis non esse unumquodque scire, a quo enim non differt idem esse
huic, a quo autem differt alterum ab hoc. ¶ Prius quod genus hoc idem est non enim prius omnibus differentiis
aliorum est contraria enim sunt dicere eisdem speciem. sed non prius sed unam neque per se. postea enim
accipiatur cum propositione et per differentiam, et cum esse incidit huic, aut in et ac-
cipiat in altero quod convenit esse, et hoc cognoscat non differt scire aut non
scire. In quantum vero alios primum dicere. Maximum enim est quod si sic videtur in hiis quo-
non est aliquid diffinitio et si habebit rectum scire esse. omnia autem incidere in divisione si sit
opposita. Quibus non inest non repetitio est. nec est enim esse in altero ipsorum
esse sequitur ipsi diffinitio est. ad probandum autem idem predicationes tamen oportet coniectari,
accipientem predicativa in eo quod quid est et hoc ordinare quod prius aut 2.3.
quod hoc insit. ¶ Est autem principium horum per id quod possumus sic ad accidens colligere hoc
quid in genere probare. Ordinare sic oportet est si hoc accipiatur quod omnibus inest
illi autem non omnia, nec est ei quando esse hominis. accepto autem hoc ut in inferioribus idem
modus est. sed autem aliorum prius erit et tertium huiusmodi. semoto enim quod sursum

est communi aliorum propter eandem causam et in aliis. Quare autem omnia hec sunt manifesta ex eo quod re
cipimus propter quod divisiones quoniam hoc est vel illud. est autem hec et totius differentia. aut eo
quod non differre species. an posterius hoc medium est esse quod in plus opponitur. omnia enim in
eo sunt in eo quod quid est accipiuntur. que non ostenditur nichil autem aut differentia utrum
erit. quod quidem et primum et cum divisis coniunctis acceptum est. dicitur autem communem
tum non enim amplius sunt. ultima enim species differentia diffinitiva. ultimum hoc est atomo non
differens. Querere autem oportet in indifferentibus et similibus primo quid idem omnia habent
postea alterum in aliis que in eodem quidem genere sunt cum illis. sibi autem ipsis quidem idem s
pecie. illorum autem alteri. cum autem in ipsis acceptum fuerit quid omnia idem et in aliis similiter
in acceptis iterum considerandum est. si idem sit quousque utique in unam veniat
rationem. hec enim erit diffinitio. Si autem non vadit in unam sed in duas aut in
plures manifestum quod non erit unum quiddam quod queritur sed plura. ut dico si quid est magnanimitas
querimus intendendum est in quosdam magnanimos quos scimus quid habent unum omnes
in quantum huiusmodi sunt. ut Alcibiades magnanimus aut Achilles aut Aiax quid habent
unum omnes non tollerare iniuriam. hic quidem enim dimicavit ille vero iratus est
hic autem interfecit se ipsum. Iterum in aliis ut in Alexandro aut Socrate. Si igitur in indiffe
rentes prospere et infortunate hec duo accipientes intendo quid idem habent
ut impassibilitas que circa fortunas et non tollerantia iniuriarum. Si autem non
nullo sic due utique species erunt magnanimitatis. Semper autem omnis diffinitio est universalis. non
enim in quodam oculo dicit sanabile medicus sed aut in omni aut in specie determinans.
Facilius autem est singulare diffinire quam universale. unde oportet a singularibus in universalia
ascendere. et namque equivocationes magis latent in universalibus quam in indifferentibus.
Sicut autem in demonstrationibus oportet silogizatum esse et in diffinitionibus certum. hoc autem erit si per ea que singularia
dicuntur. sic in unoquoque genere diffinire separatim. ut simile non omne sed in coloribus et
figuris sic utique in voce acutum timendum ne equivocatio contingat. Si autem
non disputare oportet in metaphoris nec diffinire manifestum quecumque dicuntur in metha

hic ponit 2m modum veniendi ad quod quid est. dicit quod in investigando quod quid est aliquid oportet accipere in vero aliquid tale quod conveniat

hic ponit exemplum dicit quod quidam magnanimi nullo modo possunt iniuriam tollerare

hic reddit causam eiusdem dicit quod medicus non curat oculos sed omnes hos oculos

No. diffinibile est

hic dicit quod equivoca non potest diffiniri quia sicut in silogizando silogizatum oportet sic et in diffinitionibus

hic impugnat platonicos dicit quod illi

phoris disputare eni non est methaphoras. Non habentia aliquid oportet eligere de septicis et dicentes sic que eligere simul significat esse omnia, ut si animalia sunt que considerantur quia omni animali insunt. acceptis autem hys reliquorum enim quia in erunt ut si avis est quia omni inerunt avi et sic proximo semper. manifestum enim est quod habemus iam dicere propter quid insunt inherentia hys que sunt sub communi ut propter quid homini aut equo insunt. si autem animal in quo a. b. a. inherentia omni animali in quibus autem c. d. sit quodam alia manifestum est quod propter quid est b. in d. propter a. enim. similiter autem et in alys et semper et in alys eodem modo sursum est eadem ratio. nunc quidem secundum ea que assignantur communia dicimus. oportet autem non solum considerare hec. sed si aliquod aliud acceptiatur esse esse accipientes simul aliquibus hec inherent et quia hec sequentur ut cornua habentia habere ventres et non utrosque dentes esse. item habere cornua quodam sequentur. manifestum est enim propter quid in illis quod dictum est propter enim sunt quod cornua habent. Amplius alius modus secundum analogum facere unum enim accipere non est idem quod oportet vocare sepion et os sunt autem que sequuntur hec tanquam natura una huius existente eadem. enim proposita sunt que medium habent. Amplius ut que omnia proposita communis sunt. horum autem quodam que sunt eadem quia habent differentias ex quod aliorum ab eis sunt ut propter quod eccho autem propter quid yris, omnia enim hec idem sunt in genere omnia. n. repercussio sunt sed specie alia. alia autem ex eo quod medium sub altero medium est propositorum differt ut propter quid talus finiente mense magis ut si in medio est tunc deficit. si latum est folium folie fluunt propter id quod humor erit finis mensis propter quid est autem humor finis mensis propter id quod luna deficit. hec que sic se habent ad invicem. De causa autem et causato dubitabit aliquis, nunquid cum est causatum et causa est ut si folia fluunt aut deficit causa deficiendi et folia cadendi erit ut si hoc folia habent lata deficiendi terra autem in medio esse. si enim non aliquid causa erit ipsorum sufficit causa similiter et causatum et si in medio est tunc deficit aut si latum est folium folia fluunt. si autem sic est simul utique erunt

one animal cornutum habet duos ventres

omne quod participat diversis causis hic in necesse sub hoc spina causas participat

eccho est propter reverberationem solis

quia est quod luna deficit est magis humidus

47 tractatus

si causa moriente quod a ... ut si luna deficit propter quod ... solem ... luna

Non propter folia lata ... fluunt ... sufficientes ... humid)

si demonstrentur per alterum. Sit enim folio fluere in quo est a, latum autem folium
in quo b, vitis vero in quo c. est c in b, a est a. omne enim latum folium fluit
causa autem est b medium. ¶ Sed quod in latis foliis vitis sit est propter id quod fo-
lio fluit demonstrare. Sit enim d latum folium, e autem folio fluere, vitis
vero in quo z, est z e folio fluit omnis enim vitis in e autem d. ¶ Omne enim
fluens folio est latum folium. omnis itaque vitis in e autem latum folium
causa autem est folio fluere. Si autem non contingit causas esse adinvicem, causa enim prior autem
est causato, et defectus quidem causa in medio terram esse, et autem est causa defectus ¶ Si ergo
est per causam quae demonstratio propter quid est. Si vero non causa ipsius quia quod in medio est co-
gnitum quia, propter quid autem non. Quod autem non defectus sit causa in medio esse, quoniam manifestum est
quod hoc per illud cognoscamus, sed non per hoc illud. contingeret autem unius plures esse causas
et namque si est idem de pluribus praedicatum. sit a a in b primo esse, et in c alio primo
et hec sit in d e, in quo a in d e, causa autem in d b, quod in e c. quare causa cum sit
necesse rem esse. ¶ Sed res cum sit, non necesse est esse quodcumque sit causa, sed causam quidem non
tamen omnem. autem si semper universale sit problema et causa totum quoddam est et cuius est causa univer-
sale, folio fluere in toto quodam determinatum est, et si plures fuerint ipsius et univer-
saliter in plantis, aut huiusmodi plantis. quare oportet medium causale esse in his
et cuius est causa et converti. ut propter quid arbores folio fluunt. Si ergo propter densi-
tatem humidi sive folio fluit arbor oportet esse densitatem. si vero densitas
non est in alio sed in arbore folio fluere. ¶ Utrum autem contingit non eandem esse causam ei-
dem in omnibus sed alteram aut non. aut si quidem per se demonstratum et non secundum signum aut per
accidens non possibile esse ratio enim ultimi medium. Si vero non sic est contingit. est autem et causam
et in quo considerare secundum accidens. non tamen videtur esse problema. si autem non similiter se
habebit medium. si quidem equivocum medium est. Si vero sic est in genere sit
(i. ista passio que est commutata proportio)
similiter se habebit. Ut propter quid commutabiliter est analogum. Alia est causa in numeris
et lineis. et eadem est in quantum linea est ¶ alia est in quantum est habens augm-

Nota quod causa prior est causato

hic dicit quod ...

hic solvit et concludit ... dicit quod unius effectus ... esse multas causas ... aut ... aut hic aut ...

Dicit quod ad esse effectus sufficit esse causam ... de siccitate humidi, quare causa folia fluunt ... de siccitate humidi ... causa ...

hic movet questionem utrum unius effectus sit multe cause

hic solvit quod unius effectus non possunt esse multe cause per se sed ~~in alio et alio hic~~ ... in eodem genere

hic dicit quod de causa et effectu debet esse proportio

tu euidet. sic in oibus silet colore colori et figura figure aut est. equaui e
ei sile in oibus. h q ei fortassis anologia habet latin et anologos
equales. i colo b q unu sesu ee au ad a hi. p q anologia hocde
st. et medi hnt ide p ano. hnt q sic oseq ad iuice et q e ei et
i q e ei uniuq q acciperet et e ei e i plo e. u. quatuor equales st
ex i plus st q i tanglis et quadraglis qz i oibus equalibus et inequalibus
quati. e. rectis equales q st ex et medi silr e. Est q mediu io
pmu ei ex q ex sac st p differi u folio fluit s secudt fuit et
excellit sic h u oia se equalu e. si u accipiat ad p mediu fl
fluedi foly e. eit ei pri q multa medi qm hi st d. sic hi n
mediu q suc onsat au qm a hi. q q e folio fluc odnsa
n i otatu semu sucu In figuris q sic assignabit quetaly osequ
tes ee et e e ei. si ei. a. q i. b. sit oi. b. a. i unoqz q st. d. in
plibus. q g ulr e i ipis. d. h q dico ulr q n ouitur. oia q oiu
ei et exnouit i ipis. g ei toti. a. b. e. oz utiq. a. i plr q. b. ex
teoi. si u n. nuq mag ei b ulr eit. sig i oibus e. c. a. eit ad
illa unu oia a. a. b. si u n quo eit dicit q i q e. c. sit. a. oi
i q q sit. a. n oi sit. c. ppq ei eit aliq ei u. a. sit i oi. d. si utz
q st. c. et ad unu osidzari oz et si. c. d g plres eas ee h n eidt
spe. u loge uite ee qdzupedia n hz colem. uolatalia ae ee
sicca. au alta alia. si q i actiomu statu uenuit et n solu u
nu medi h pla et e plres st. eqlr ei medioz ppa mag q ad ulr
pls e. au q ad siglare siglaru Amplius g e q mag pxie uniauz
pxia ee ei p q sb uli ee et h e ei. u i. d. q c. ipi. b. ei e. q g
ee. c. ei e ipi. a. c. q b. i h q eade e d silis q g et d omnia
q unuqz et quo sit ma e. g ide scia omni ide e e. d pna

q̄ alr fuit cog̃ta ⁊ q ē cogscēs hitū h̄ ē m̄ dubitabile. p̄tȝ q̄
g̃ n̄ oꝫ scire p dēmicãȝ n̄ cogscēt p p̄n̄ ime cōm ē p in
mediatoꝝ q̄ cogñcōȝ ⁊ ut̄ eadē ē aū n̄ eadē dubitabit
ab ⁊ ut̄ sciā utrūȝ eadē ē aū n̄ aū hīi q̄ sciā illi aū ad
alt̄ g̃ sit ⁊ eaꝝ ē n̄ ūsit hīt̄ fiat aū ei sꝫ lateāt. Sic g̃
hēm̄ ipas ī ouenīēs ēē q̄ ceitissimas hūtes dēmtēs cog̃ti
ōēs dēmti latē. Si q̄ accipim̄ n̄ hūtes p̄ utrāȝ alr cogscam̄
⁊ addiscam̄ ex pexūti cogñe ip̄m ei ē sic ī dēmtiōe dixim̄ g̃
g̃ ē q̄ nȝ hē p̄o ē nȝ īg̃rāntib n̄ ī n̄ hūtib hitū fi nc̄ ē
g̃ hc ⁊ cēdā q̄ p̄o ⁊ n̄ hīi q hē aū ē hus honorabi s̄cetitudi
nē nūȝ h̄ ēē ī oīb aīalib hīt q̄ p̄o nāle īdicatiū q̄ uocam̄
sēsū. aī q̄ ūsit sēsus ī hus q̄ aīaliū māsio sēsi ī alys q̄ in
qbuȝ g̃ n̄ fit aū oīo aū ēē q̄ n̄ fit n̄ ē ī hys cogtio ult̄ q̄
n̄ sētiūt ī qb ī ē sētiet ē hē unū qd ī aīa. Mltas g̃ faōs hī ū
dīa qdā fit q̄ ī hys qda ē s̄ rōm ex taliū memoria ī alys
ū n̄ ex sēsu q̄ fit g̃ memo sic dixim̄ ex memo mltotiēs ē
fcā expimti. Mlte ei memo expi ē unū ⁊ expi q̄ aū ex oī q
escēte ī aīa uls uno p̄t mlta q ē ī oīb unū sit illud idē
ē alr p̄n ⁊ sciē. Si ū ēē g̃nāntēs aliās si ū ē ēē sciē nȝ g̃ dēm
ti hīt nȝ ⁊ ab hys hītib fiūt notiorib. Sꝫ sꝫ a sēsu ū ī mach
chine cōsiste fcā uno stāte alr stet postea alt̄ qūsq alt̄ p
p̄n ueniat. aīa q̄ hī cū sit q̄ posit pati h̄ q̄ hoꝝ dt̄ cōm ē
oli n̄ q̄ ceto cōm utq dicam̄ stare ē ī dīm nūo p̄ q̄ ult̄
ī aīa ē ⁊ nāȝ sētire q̄ singlare ē sēsus q̄ uls ē ū hois no
callie hois sꝫ ī hys stat̄ qūsq ipassibilia stet ⁊ ulia hī aīals
qūsȝ ⁊ ī h. silr mest q ī p̄ īdutiōe cogscē necē ē ⁊ nāȝ ⁊ s̄

h' monet [illegible] ut [illegible] p̄napior [illegible] sit [illegible]

[illegible] p̄napior sit [illegible]

[illegible] sit nobis [illegible]

h' agit ad [illegible] ultima [illegible] bat q̄ n̄ sit [illegible]

h' agit ad [illegible] dic q̄ si [illegible]

h' [illegible] dic [illegible] sentit [illegible]

[illegible] aīalib habentib sensibilib remanet media ut [illegible] n̄ remanet media ut [illegible]

h' dissolvit ad [illegible] dic

No [illegible] ē [illegible]

h' dic q̄ ut [illegible] ē [illegible]

No q̄ q̄o

No ꝙ intellect̄ sẽp ẽ uerꝰ .i. ꝑt dignitat̄ o ꝑ̄lib3 ee ̄l nec ̄l ullo m̄

ois scia ẽ cũ ꝯone

sic u̾le fie ꝙ̄ a ee itelligẽtia sciẽ qb3 ũ diciãt. aliq sẽp ũ s̄
aly̾ a recapiũt falsitatẽ ũ oppĩo q̄ r̄o ũa a sit sẽp sciẽ z i
tellect̄. z ñ ẽ a̾l a̾o g̾ ꝙ̄ itellect̄ pñ dimtionũ notiora sit z
scĩa a oĩs ẽ rõe ꝓncĩ q scĩa utiq3 ñ erit. q̄ ñ ũ ꝯ ee ꝙ̄
scĩa ꝙ̄ itellect̄. itellect̄ icꝙ erit ꝓncĩ ex hy̾s ꝯsiderãtiby ũ
ꝙ q dimtiois ꝓncĩ sit. ñ dimtio q̄tũ sciẽ scĩa ẽ si ĝ ñ
aliud ꝑ scĩaz ĝ h̾ẽm. ũos h̾ẽm. itellect̄ utiq3 erit sciẽ pñ
z pñ ꝓncĩ h a ee sili̾ se hũt ad r̄ez r̄ep.:.

Deo gratias. amen.:.

li ꝯcludit

Propositum quidem negotii est methodum invenire a qua poterimus syllogizare de omni proposito problemate ex probabilibus, et nos ipsi disputationem sustinentes nihil dicemus repugnans. Primum ergo dicendum quid syllogismus et quae eius differentiae, ut sumatur dialecticus syllogismus; hunc enim quaerimus secundum propositum negotium. Est ergo syllogismus oratio in qua positis quibusdam aliud a positis ex necessitate accidit per ea quae posita sunt. Demonstratio quidem igitur est quando ex veris et primis syllogismus erit, aut ex talibus quae per aliqua prima et vera eius quae circa ipsa est cognitionis principium sumpserunt. Dialecticus autem syllogismus est qui ex probabilibus est syllogizatus. Sunt autem vera quidem et prima quae non per alia sed per se ipsa fidem habent. Non enim oportet in disciplinalibus principiis inquirere propter quid, sed unumquodque principiorum per se ipsum fidem habere. Probabilia autem sunt quae videntur omnibus aut pluribus aut sapientibus, et his vel omnibus vel pluribus vel maxime notis et approbatis vel praecipuis. Litigiosus autem est qui ex his quae videntur probabilia, non sunt autem, syllogismus est, et qui ex probabilibus aut ex his quae videntur probabilia est apparens. Non enim omne quod videtur probabile est probabile. Nihil enim eorum quae dicuntur probabilia in superficie habet omnino fantasiam, velud circa litigiosarum disputationum principia accidit se habere. Statim enim et saepius eis qui parva videre possunt manifesta in his est falsitatis natura. Primus igitur eorum qui dicti sunt litigiosus syllogismus est et syllogismus dicatur; reliquus vero litigiosus quidem syllogismus, syllogismus vero non, quoniam videtur quidem syllogizare, non tamen syllogizat.

Amplius autem praeter omnes qui dicti sunt syllogismos ex his quae sunt circa aliquas disciplinas convenientia sunt paralogismi, quemadmodum in geometria et his cognatis accidit habere. Videtur enim hic modus differre a praedictis syllogismis. Nam neque ex veris et primis syllogizat falsigraphus neque ex probabilibus. Nam in diffinitione non cadit. Neque enim quae omnibus videntur sumit neque quae pluribus neque quae sapientibus, et his neque omnibus neque pluribus.

neque ab āplexiby. uł precipimus. Set tm̄ ex conuenientibꝫ q̄rūꝫ disciplinē
suprius nō exuis quē silli faciat. Vnū ī eo ꝙ aud sermēclos debebit nō
ut om̄ audiuerit aliquas duat nō ꝓ ducente ꝯ palogismū faciat.
Speciēs ꝗ silloꝫ ut figurali sine ꝯplexꝫ sūt ꝗ dē sūt. Nisi ꝯ ꝺꝺ de oī
bꝫ predc̄is et de hꝫ que dicenda sūt post ea. ītm̄ nobis deminnet eo ꝗ
de nullo eoꝝ subtiles ratōꝫ assignare appuimꝰ. Set aliquātulū signi
ratē de hꝫ uolumꝰ ꝑtransire. oīo sufficiens arbitrātes ꝯ ꝓposita me
thodū posse cognoscē in vnū ꝙꝙ eoꝝ quoꝙm uł hoc. Sequens ꝯ
ē hꝫ que ꝑdc̄a sunt dic adquot ꝛ adꝙ utile sit hoc negotium.
Est ꝯ ad tria ad exercitatōes. adoccursiōes. et ad ꝯꝫ phȳaꝫ disciplinas. Qm̄
ꝗ ad exercitatūꝫ sit vtile. ex hꝫ manifestū ē. Methodū ē hn̄tes fa
le de ꝓposito arguitari poterimꝰ. Ad occursōes ꝺ ꝗ eo ꝯ multoꝝ ꝯ nūa
ntes opiniones nō ꝯ eneis. Set ex ꝓpriis dictis ꝯmouebimꝰ ad eos
transmutātes ꝗꝗ nō bn̄ uīr nobis dic. Ad sīꝫ ꝯ ꝯ phȳaꝫ disci
plinas. Qm̄ potentes adutrumque dubitare. facile in singulis ꝯspicia
bimꝰ uerū ꝯ falsū. Amplius ꝯ adꝑncipia eoꝝ ꝗ sūt circa unāꝙꝙ disci
plinaꝫ. Nam ex conuenientibꝫ ꝯ disciplinā ꝓposita ꝑncipus impossibile est
dic ad de ipsis eo ꝙ ꝑma ꝑncipia oīuꝫ sūt. ꝑ ea ū ꝙ sūt circa singla ꝓ
babilia necē ē de hꝫ ꝑtransire. hoc ꝯ ꝓpꝫ uł mař ꝯueniens est de
diā. Cū ē sit inquisitiua ad oīuꝫ methodoꝝ ꝑncipia uiam hꝫ. Venimꝰ
ꝯ pfēc methodū qū sit ꝯ bꝫ uir ut rethorica medicina ꝛ huiꝰ mōi pote
tiis hoc ꝯ est ex cōtingentibꝫ facē ꝙ adpetimꝰ. Neꝙ ē rethor oīo pśua
debit. nec medicus oīo sanabit. Si ex cōtingentibꝫ ꝯ obmisit sufficiēt
eū hīe methodū dicimꝰ disciplinā. Primū ꝗ ꝯsiderandū est ex qbꝫ
est methodus. Si aūt sumpserimꝰ adquot ꝛ adꝙ et ex quibꝫ sūt oīones
et quo m̄ hꝫ habūdemꝰ habebimꝰ sufficient ꝓpositū. Sūt ꝯ

numero equalia et eadem ex quibus orationes et de quibus sillogismi fiunt. ¶ Fiunt enim
orationes ex propositionibus. de quibus autem sunt sillogismi, problemata sunt. ¶ Omnis autem propositio
et omne problema aut proprium. aut genus. aut accidens indicat. ¶ Et enim differentiam cum
sit generalis cum genere ordinanda est. ¶ Quoniam autem proprium hoc quidem quod quid est esse signi-
ficat, illud autem non significat. diuidatur proprium in utrasque dictas partes et uocetur illud
quod quid est esse significat terminus. ¶ Reliquum uero secundum communem de ipsis assignatam rationem
communiter nuncupetur proprium. ¶ Palam igitur ex his que dicta sunt. quod propter hanc presentem diui-
sionem .iiii. omnia contingit fieri. aut proprium. aut terminus aut genus. aut accidens. ¶ Nemo
autem nos opinetur dicere quod unumquodque horum per se dictum propositio uel problema sit. Sed
quoniam ex his et problemata et propositiones fiunt. ¶ Differt autem problema et propositio
modo. Sic enim dicto. putasne animal gressibile bipes diffinitio est hominis. uel non pro-
blemata fit. si autem an animal. ¶ Quare merito equalia numero pro-
positiones et problemata sunt. Nam et ab omni propositione problema facies trans-
sumpto modo. ¶ Dicendum uero et quid terminus. quid proprium. quid accidens. et quid genus. ¶ Est autem
terminus oratio quod quid est esse significans. ¶ Assignatur autem oratio pro nomine. aut oratio pro oratione
possibile enim est et eorum que sub oratione significantur terminari quedam. ¶ Quicumque
autem quolibet modo nomine assignationem faciunt. manifestum est quoniam non assignant ei
rei diffinitionem. eo quod omnis diffinitio est oratio quedam. ¶ Diffinitiuum tamen et huiusmodi
ponendum. ut quoniam bonum est quod honestum. ¶ Similiter autem et utrum idem sit sen-
sus et disciplina. uel diuersum. etenim circa diffinitiones utrum idem uel diuersum plurima
fit occupatio. ¶ Similiter autem omnia diffinitiua dicantur que sub eadem me-
thodo sunt cum diffinitionibus. ¶ Quoniam autem omnia que nunc dicta sunt huiusmodi sunt.
palam ex his. potentes enim quoniam idem et quoniam diuersum disputare eodem modo
et ad diffinitiones conari facile poterimus. Ostendentes enim quoniam non idem est. in-
terimentes erimus diffinitionem. non tamen conuertitur quod nunc dictum est. ¶ Non enim
sufficiens est ad construendum diffinitionem ostendere idem esse. tamen ad destruendum

sufficiens est ostendere quoniam non idem est. Proprium autem est quod non indicat quid est esse,
soli autem inest et convertitur predicatur de re. Ut proprium est hominis grammatice esse susce-
ptibile. Nam si homo est grammatice susceptibile est, et si grammatice susceptibile est homo est.
Nemo enim proprium dicit quod contingit alii inesse, ut dormire homini, nec si forte per aliquod
tempus insit. Si autem forte dicatur aliquod talium proprium non simpliciter, sed quando vel ad aliquid di-
cetur. Nam a dextris esse quando proprium est, bipes autem ad aliquid proprium est, ut homini
ad equum et ad canem. Quoniam autem eorum que contingunt alii inesse nullum convertitur
predicatur manifestum est. Non enim necessarium est quicquid dormit hominem esse. Genus
autem est quod de pluribus et differentibus specie in eo quod quid est predicatur. In eo autem quod quid est
predicari talia dicuntur quecumque convenit reddere interroganti quid est quod pro-
positum est. Quemadmodum in homine convenit cum quis interrogat quid est quod pro-
positum est dicere quoniam animal est. Generale autem est et utrum in eodem genere alterum sit cum alio vel
in diverso. Nam et huiusmodi sub eadem methodo cadit genus. Disputantes enim
quoniam animal genus est hominis, similiter autem et bovis, disputantes erimus quoniam hec sunt in eodem
genere. Si autem alterius quidem ostenderimus quoniam genus est, alterius autem quoniam non est, osten-
dentes erimus quoniam non in eodem genere hec sunt. Accidens autem est quod nihil horum
est, neque definitio neque proprium neque genus, inest autem rei; et quod contingit inesse cuilibet uni
et eidem et non inesse, ut sedere contingit inesse alicui eidem et non inesse. Similiter autem
et album; nam idem nihil prohibet esse quandoque album quandoque non album. Est
autem accidentis hec que definitio melior. Nam prima dicta necessarium est si debet quis
intelligere prescire quid est definitio et genus et proprium; secunda autem sufficiens est per se ad cognoscendum
quid est quod per se dicitur. Adiacent autem accidenti et que ad se invicem sunt com-
parationes quolibet modo ab accidente dicte, ut utrum pulchrum vel bonum, et quod expedit sive ma-
gis eligendum, et utrumque est secundum virtutem aut secundum singularitatem, sua mox ...
ta, et quecumque est a ... huius ... nominibus et talibus utro magis predicatur
accidit fieri quo. Manifestum autem ex eis quoniam nihil prohibet accidens et

quoniam et ad aliquid proprium sit ut sedere cum sit actus quin quis solus sedeat et quando praeter
est non solo et sedente, a duobus sedentibus proprium est. Quando ad aliquid et quando non per
se accidens proprium sit, simpliciter autem proprium non est. Non lateat autem nos quoniam quae ad proprium
et ad genus et accidens et omnia et additiones convenienter dicuntur. Dubitatio enim quoniam
non solum inest quod est sub diffinitione quemadmodum et in proprio. Aliud quoniam non sit genus quod
assignatum est in diffinitione, aut quoniam inest aliquid eorum quae in diffinitione dicta sunt
quod iacitur dicatur inveniuntur enim diffinitionem. Quare secundum eum qui assignatus est modum
iacet omnia erunt quodammodo diffinitiva quae enumerata sunt. Sed non propter hoc
una in omnibus universalis methodus est quaerenda. Neque enim facile invenire hanc est.
et si inveniatur omnino incerta et valde inutilis erit ad propositum negotium. Propria autem in
unoquoque determinatorum generum assignata methodo facile ex his quae circa in
unumquodque sunt convenientibus erit propositum fieri. Quare figuraliter quidem quemadmodum
dictum est prius dividendum est. Reliquorum autem quae maxime sunt singulis convenientia et
adiungendum est diffinitiva et generalia nuncupantes ea. Pene autem quae dicta sunt quae circa
ad singula. Primum autem omnium de eodem determinandum quotiens dicitur. Vide-
bitur autem idem ut figuraliter sit sumere tripliciter dividi. Aut enim numero aut specie aut
genere idem solemus appellare. Numero quidem quorum nomina sunt plura res autem una
ut tunica et vestis. Specie autem quaecumque sunt plura indifferentia secundum speciem idem sunt
ut homo homini et equus equo. Nam huiusmodi specie dicuntur eadem quaecumque sub eadem specie
sunt. Similiter autem et genere eadem quaecumque sub eodem genere sunt ut equus homini.
Videbitur autem ab eodem fonte aqua quae eadem dicitur habere aliquam differentiam praeter dictos tres
modos. Non tamen et hoc etiam secundum huiusmodi in eodem ponatur his quae secundum unam speciem quolibet
modo dicta sunt. Omnia enim talia cognata et proxima esse invicem videntur.
Nam omnis eadem omni aqua specie dicitur esse eo quod habeat quandam similitudinem; ab eodem autem fonte aqua
praeter eadem in nullo alio differt quam validiori esse similitudine. Quare non separamus eam
ab his quae secundum unam speciem aliquo modo eadem dicuntur. Maxime autem indubitatum quod unum

est numero idem ab omnibus, ut dictum. Solet autem et hoc assignari multipliciter.
Proprie autem et primum quando nomine vel diffinitione unum idem assignatum fuerit,
ut vestis tunice, et animal gressibile bipes homini. Secundo autem quando proprio, ut disciplinae
susceptibile homini et quod natura sursum fertur igni. Tertio vero quando ab accidente,
ut sedens vel musicus Socrati. Omnia enim haec unum numero volunt significare.
Quoniam autem verum quod nunc dictum est ex permutantibus appellationes aliquis addiscet.
Saepe enim praecipientes nomine vocare aliquem sedentium, permutamus quando non
intelligit forte cui praeceptum faciamus, velut ab accidente eo magis
intelligente, iubemus sedentem vel disputantem vocare ad nos. Pa-
lam quoniam eundem existimantes et secundum nomen et secundum accidens significare. Ergo idem
quemadmodum dictum est triplici dividatur. Quoniam autem ex prius dictis sunt
orationes et per haec et ad haec, una quidem fides est ex per inductionem; si enim quis con-
sideret unamquamque propositionum et problematum, videbit aut a diffinitione aut
a proprio aut a genere aut ab accidente forte facta. Alia autem fides per
syllogismum. Necesse est enim omne quod de aliquo praedicatur aut convertibiliter praedicari de re aut non;
et si convertibiliter praedicatur, diffinitio vel proprium est. Si enim significat quod quid erat esse, diffinitio est; si
autem non significat, proprium est. Hoc enim erat proprium quod convertibiliter quidem praedicabatur, non sig-
nificans autem quod quid erat esse. Si autem non convertibiliter praedicatur de re, aut de his quae in diffinitione subiciun-
tur aut non. Et si ex his quae in diffinitione dicuntur, aut genus aut differentia est, eo quod diffinitio
ex genere et differentiis est. Si vero non ex his quae in diffinitione sunt dicitur, palam quoniam ac-
cidens erit. Nam accidens dicebatur quod neque est genus neque differentia neque proprium, inest autem
rei. Post haec autem oportet determinare genera praedicamentorum in quibus sunt quattuor dictae.
Sunt autem haec numero decem: quid, quantum, quale, ad aliquid, ubi, quando, situm esse, habere,
facere, pati. Semper enim accidens et genus et proprium et diffinitio in uno horum praedicamen-
torum erit. Omnes enim per haec propositiones aut quid est aut quale aut quantum aut
aliorum praedicamentorum significant. Manifestum est autem ex eisdem quoniam qui

est. quandoque substantiam significat. quandoque autem quale. quandoque autem aliquod aliorum praedicamentorum.
Nam posito homine cum dicunt quod positum est hominem esse vel animal, et quid est dicit et substantiam
significat. Cum vero albo colore posito dicit quod positum est esse album vel colo-
rem, et quid est dicit et quale significat. Similiter autem et bicubitali magnitudine posita
dicit quod est quod positum est cubitalem esse magnitudinem, et quid est dicit et quantum significat.
Similiter autem et in aliis. Unumquodque enim talium sive idem de eodem dicatur sive genus
de hoc, quid est significat. Cum autem de alio, non quid est significat, sed quantum aut quale aut al-
iquod aliorum praedicamentorum. Quae ergo de quibus sunt disputationes et ex quibus, haec et tanta
dicantur. Quomodo autem sumemus et per quae facile poterimus facere, post haec dicendum. Primo
igitur determinetur quid est propositio dialectica, et quid problema dialecticum. Non enim omnem pro-
positionem neque omne problema dialecticum ponendum. Nullus enim ponet quod nulli videtur,
neque quod omnibus est manifestum vel pluribus. Nam haec quidem non habent dubitationem, illa autem
nemo ponet. Est autem propositio dialectica interrogatio probabilis aut omnibus aut pluribus
aut sapientibus, et his vel omnibus vel pluribus vel maxime notis, non contraria opinioni. Po-
net autem aliquis quod videtur sapientibus, si non contrarium sit plurimorum opinionibus. Sunt autem
dialecticae propositiones et quae probabilibus sunt similia, et contraria his quae videntur esse
probabilia secundum contradictionem proposita, et quaecumque opiniones sunt secundum artes inven-
tas. Si enim probabile est eandem esse disciplinam contrariorum, et sensum esse eundem
contrariorum probabile apparebit; et si unam esse grammaticam numero, et musicam unam esse;
plures. si autem grammaticas plures, et musicas plures. Omnia enim similia et cognata
haec esse videntur. Similiter autem et ea quae probabilibus sunt contraria secundum contradictionem
proposita probabilia videntur. Sic enim probabile sit quod oportet amicis bene facere,
probabile est. Est autem contrarium quod oportet male facere amicis, secundum contra-
dictionem autem quod non oportet male facere. Similiter autem et si oportet amicis
bene facere, inimicos non oportet. Est autem et hoc secundum contradictionem contrariorum. Nam contrarium
est quod oportet inimicos bene facere. Similiter autem et in aliis. Probabile autem

et in parvula apparet contradictio de dictis. Ut si amicis oportet bene facere, inimicis oportet
male facere; apparebit autem contrarium hoc quod est amicis bene facere sed inimicis
male. Utrum autem hoc sit secundum contrarietatem sic habet, ut in hiis que de contrariis dicentur ostenden-
tur. Palam autem quoniam et quecumque sunt opiniones secundum artes, dyalectice propositiones
sunt; ponet enim aliquis ea que videntur hiis qui probati sunt, ut de hiis que in
geometria ut geometer, de hiis vero que in medicina ut medicus. PRO-
blema autem dyalecticum est speculatio contendens ad electionem et fugam, vel ad veritatem
et scientiam, aut ipsum aut ut adiutorium ad aliud huiusmodi, de quo aut ne-
utro modo opinantur, aut contrarie plures sapientibus aut sapientes pluribus,
aut utrique ipsi sibi ipsis. Quedam enim problematum utile est scire tantum ad eligendum
vel fugiendum, ut utrum voluptas sit eligenda vel non. Quedam autem ad sciendum
tantum, ut utrum mundus sit eternus vel non. Quedam vero ipsa quidem per se ad neutrum
horum, adiutoria autem talium; plurima enim ipsa quidem per se non querimus scire, propter
alia autem, ut per hec alia cognoscamus. Sunt autem problemata et de quibus syl-
logismi contrarii. Dubitationem enim habent utrum sic se habeant vel non, eo quod in utrisque
sint rationes verisimiles; et de quibus rationes non habemus cum sint magna, difficile
arbitrantes esse propter quid assignare, ut utrum mundus sit eternus vel non. Nam huiusmodi et
quereret aliquis. Problemata igitur et propositiones ut dictum est determinentur. Positio autem est
opinio extranea alicuius notorum secundum philosophiam, ut quoniam non est contradicere, quemadmodum
dicit Antistenes, et quoniam omnia moventur secundum Eraclitum, aut quoniam unum
est ens, quemadmodum Mellissus dicit. Nam quolibet contrariis opinionibus
proferente sollicitum esse dementis stultum est; aut de quibus rationem habemus contrariam opinionibus,
aut quoniam non omne quod est vel factum est vel eternum, quemadmodum sophiste
dicunt: nam musicum grammaticum esse neque factum, neque eternum esse; hoc enim, etsi
alicui non videatur, videbitur utique eo quod rationem habeat. Est igitur positio et
problema, non autem omne problema positio, eo quod quedam problematum

talia vero sunt de quibus neutro modo opinantur. Quam autem propositio, problema est, palam.
nec est cum ex his que predicta sunt aut plures sapientibus contraria posuerint utro-
que licet dubitare esse, nec eo quod opposite quedam communia posse. Pene autem nunc et
dyalectica problemata positiones vocantur. Differat autem non quolibet modo dictum vero est, secundum non
facte volentes nos divisimus sic ea. Sed ut non lateant nos que eorum contingunt
esse dicere. Non oportet autem omne problema neque omnem positionem considerare, sed illo modo
quod dubitabit aliquis rationis indigentium et non pene vel sensus. Nam qui dubi-
tant utrum oporteat deos venerari et parentes honorare vel non, pene non indi-
gent. Qui vero utrum nix sit alba vel non, sensu. Neque vero quorum propinqua
est demonstratio neque vero quorum est valde longe. Nam hec quidem non habent dubita-
tionem, illa vero magis quam secundum exercitativam. Determinatis autem his oportet
determinare quot dyalecticarum ratiocinationum sunt species. Est autem hoc quidem inductio, illa
autem sillogismus. Et sillogismus autem quid est prius dictum est. Inductio vero est a singularibus ad universalia
progressio. Ut sicut gubernator eruditus optimus est existens,
et auriga, et omnis qui est eruditus est optimus. Est autem inductio quidem suasibilior
et planior et secundum sensum notior et pluribus communis. Sillogismus autem violentior est et ad contra-
dicentes efficacior. Ergo genera de quibus sunt disputationes et ex quibus
quemadmodum prius dictum est determinentur. Instrumenta autem per que habundemus
sillogismis sunt iiii. Unum quidem propositiones sumere, secundum vero quotiens unumquodque dicatur
posse dividere. Tertium differentias invenire. Quartum vero similitudinis consideratio.
Sunt autem quodammodo et tria horum propositiones. Est enim unumquodque illorum propositionem facere.
Ut quoniam eligendum est quod bonum est vel suave vel quod expedit. Et quoniam differt
vero sensus a disciplina eo quod hanc quidem amittenti possibile est recipere. Rursum sumere
illud autem impossibile. Et quoniam se habet sanativum ad sanitatem et evectivum ad evecthi-
am. Est autem hoc quidem propositio ab eo quod multipliciter dicitur, a differentiis. Tertia vero a similibus.
Ergo propositiones quidem eligende quotiens est determinatum in propositione aliud, proponentur

oppiniones omnium aut plurium, aut sapientium et horum uel omnium uel plurimorum uel notissimorum aut contrarias apparentibus et quecumque oppiniones secundum artem sunt. Oportet autem protendere et contrarias hiis que apparent probabiles secundum contradictionem que admodum dictum est prius. Utile autem et facere eas in eligendo non solum que sunt probabiles sed et similes eis. Ut quoniam contrariorum eadem est disciplina. Nam idem sensus quoniam uidemus et suscipientes non esse mouentes ad. Nam et in aliis sensibus sic. Nam et audimus nos suscipientes ad non esse mouentes et olfacimus eodem modo. Similiter autem et in aliis. Simpliciter quecumque in omnibus uel pluribus uidentur sumendum est ut principium et apparentem positionem; supponitur enim quod non conspicitur in aliquo non sic. Eligere autem oportebit et scriptis rationibus, descriptiones autem facere in unoquoque genere, proponentes separatim ut de bono aut de animali et de bono omni incipientes ab eo quod quid est. Assignare autem et singulorum oppiniones, ut quoniam Empedocles .iiii. dixit corporum esse elementa. Ponet enim aliquis quod ab aliquo probabili dictum est. Sunt autem singulariter ut sit complecti propositionum problematum partes esse tres. Alie enim sunt ethice propositiones, alie phisice, alie logice. Ethice quidem sunt huiusmodi, utrum oportet parentibus magis an legibus obedire si dissentiant. Logice autem utrum contrariorum eadem sit disciplina uel non. Phisice autem ut utrum mundus eternus sit uel non. Similiter autem et problemata. Quales autem sunt singule earum que dicte sunt diffinitione quidem non facile est assignare de eis. Sed autem que per inductionem est consuetudine temptatiua esse cognoscere unamquamque illarum secundum predicta exempla considerantem. Ergo ad phisicam quidem secundum ueritatem de hiis negotiandum, dyalectice autem ad oppinationem. Sumende autem quam maxime uniuersales propositiones omnes ut quoniam oppositorum eadem est disciplina. Ut in quoniam contrariorum et quoniam ad aliquid. Eodem autem modo et ipsa rursum diuidenda quousque contingit diuidere, ut quoniam boni et mali, et

[illegible]

calidi, et frigidi, et albi et nigri. Similiter autem et in aliis. De propositionibus quidem hec dicta
sufficiant. Quoniam autem negotiandum non solum quecumque dicuntur secundum diversum
modum, sed et rationes eorum temptandum est assignare, non solum quia bonum alio
quidem modo dicitur iustitia et fortitudo, et vero bonum et salutare alio. Sed quia hec quidem
eo quod ipsa qualia quedam sunt, illa vero eo quod perfectiva alicuius et non eo quod qualia
quedam eadem sunt. Similiter autem et in aliis. Utrum autem multipliciter aut simpliciter specie
dicatur per hec considerandum est. Primum quidem in ipso proprio considerandum si multipliciter di-
citur sive nomine sive specie dissonet. Quedam enim statim omnibus diversa sunt, ut acu-
to in voce quidem contrarium est grave, in magnitudine autem obtusum. Palam autem quoniam contrarium acu-
to multipliciter dicitur. Si autem hoc, et acutum. Nam secundum utrumque diver-
sum erit contrarium. Non enim idem est acuto obtuso contrarium secundum utrumque. Rursum gravi
in voce quidem contrarium acutum, in magnitudine autem leve, quare multipliciter grave dicitur,
eo quod et contrarium. Similiter autem et bono, ei quidem quod in animali fedum, ei quod in tomo pesti-
lens. Quare equivocum bonum. In quibusdam vero nomine quidem non dissonat, specie
autem manifesta in eis statim est differentia, ut in albo et nigro. Vox enim alba et
nigra dicitur, similiter autem et color. Nominibus quidem non dissonat, specie autem manifesta est
in eis differentia statim. Non enim similiter color albus et vox. Palam autem est hoc et
per sensum. Nam eorum que eadem sunt specie idem est sensus. Album autem quod in voce
et in colore non eodem sensu iudicamus, sed hoc quidem visu, illud autem auditu.
Similiter autem et acutum et obtusum in humoribus et in magnitudinibus, sed hoc quidem
tactu, illud vero gustu. Nam neque hec dissonant nominibus neque in se ipsis neque in
contrariis. Obtusum enim contrarium utrique. Amplius autem si huic quidem est aliquod contrarium, il-
li autem simpliciter non, ut ei que est a potu delectationi ea que est a siti
tristitia contraria, ei autem que est ab eo quod est considerare quoniam diameter est coste
assimeter nulla. Quare delectatio multipliciter dicitur. Et ei quidem quod secundum animam amare odire contra-
rium, ei autem quod est secundum corporalem actum nihil. Palam igitur quoniam amare equivocum est.

[illegible]

Amplius autem in mediis si huic quidem aliquod est medium illi autem nihil. Aut si utris-
que quidem est non autem idem ut albi et nigri in coloribus quidem fuscum in voce autem nihil aut si sint
utrisque quidem est non autem idem forte raucum quemadmodum quidam dicunt raucam vocem
medium esse. Quare equivocum album. Similiter autem et nigrum. Amplius si horum quidem plura media
illorum autem unum ut in albo et nigro. Nam in coloribus plura per media, in voce autem
unum raucum. Rursum autem in eo quod secundum contradictionem oppositum considerandum si multipliciter dicitur. Nam si hoc
multipliciter dicitur et de hoc contradictione opponitur multipliciter dicitur ut non videre quidem multipliciter dicitur unum quidem non habere
visum alterum autem non uti visu. Si autem hoc multipliciter dicitur necessarium est et videre multipliciter dici. Utrique
autem videre opponitur quidem videre ut ei quidem quod est non habere visum habere illi autem quod est non
uti visu uti. Amplius in his autem que secundum privationem et habitum dicuntur perspiciendum
est. Si enim in uno dicitur et reliquum ut si sentire multipliciter dicitur et secundum animam et corpus et insensibile multipliciter dicitur
et secundum animam et corpus alterorum dicitur. Quoniam autem secundum privationem et habitum opponuntur que nunc dicta sunt
palam est eo quod nata sunt utrumque sensum animalia et secundum animam et secundum corpus. Amplius
autem in casibus considerandum. Nam si iuste multipliciter dicitur et iustum multipliciter dicetur. Nam secundum
utrumque alterorum et iustum ut si iuste dicitur et secundum suam sententiam iudicare et ut oportet
similiter et iustum. Eodem autem modo et si sanativum multipliciter dicitur ut si sanativum quidem dicitur hoc
quidem sanitatis effectivum illud autem conservativum illud vero significativum et sanative
vel effective vel conservative vel significative dicetur. Similiter autem et in aliis quecumque ipsorum secun-
dum casus fiunt et casus ab eo multipliciter dicitur et si casus et ipsum. Considerare autem oportebit
nomina et genera predicamentorum secundum nomen si eadem sunt in omnibus. Nam si non eadem
manifestum quoniam equivocum est quod dicitur ut bonum in cibis quidem effectivum voluntatis, in me-
dicina autem effectivum sanitatis, in anima vero quale significat esse ut castam vel
fortem vel iustam. Similiter autem et in homine. Aliquotiens et quando ut in tempore bonum
dicitur in tempore; plerumque autem quantum ut in mediocri. Dicitur enim et in mediocre bonum. Quare equi-
vocum bonum. Similiter autem et album in corpore quidem color, in voce autem bene audibile.
Similiter autem et acutum. Non enim similiter in omnibus dicitur idem. Nam vox quidem velox acuta est sicut

dicitur quod secundum numeros armonia sunt: angulus autem acutus qui minor est recto. Cultellus autem qui est anguli acuti. ¶ Considerare autem oportebit et genera eorum quae sunt sub eodem nomine si sint diversa et non subalterna sint, ut asinus et animal et vas: diversa est secundum nomen eorum et ratio. ¶ Nam eorum animal quale quid significat, si vas quale quid. ¶ Si autem subalterna genera sunt non est necesse diversas rationes esse, ut corvi alterius quidem avis genus est, si quis dicit corvum avem esse et alterius quale quod dicimus eundem esse. ¶ Ergo utraque genera de eodem praedicantur. Similiter et cum autem animal volatile bipes eundem corvum dicimus esse, avem eundem dicimus esse. Et sic quidem utraque genera praedicantur de corvo et ratio eorum. ¶ In non sub alterutris autem generibus non accidit hoc. ¶ Neque enim quando vas dicimus nec quando alterius vas animal assignamus. ¶ Considerare autem non solum si propositi diversa sunt genera et non subalterna, sed et in contrario. Si enim multipliciter dicitur palam quoniam et propositum. ¶ Utile autem est et ad differentias inspicere quae ex compositis sunt, ut albi coloris et albae vocis. Perempto enim proprio eadem et ratio relinquitur. ¶ Hoc autem non accidit in aequivocis, ut in hiis quae dicta sunt nunc. ¶ Nam hoc quidem erit color talis coloris, illud autem vox bene audibilis. Intercepto quidem color et vox non est idem in utroque quod restat. Oportet autem si univocum esset album esse idem quod in utroque dicitur. ¶ Saepe autem et in differentiis ipsis latet assequens aequivocatio. Quare propter hoc in differentiis considerandum est, ut si quis significativum et productivum sanitatis id quod commensurate se habet ad sanitatem dicat esse, non est desistendum, sed inspiciendum quod commensurate. Sed in utroque dicitur, ut si hoc quidem tantum est ut faciat sanitatem, illud autem tale ut significare quale quid habitus est. ¶ Amplius si non comparabilia secundum magis et minus vel similiter, ut alba vox, alba vestis, et acutus humor et acuta vox. Haec enim neque similiter dicuntur alba vel acuta neque magis alterum. ¶ Ergo aequivoca album vel acutum. ¶ Nam omne univocum est comparabile, aut enim similiter dicetur aut magis alterum altero. ¶ Quoniam autem diversorum generum et non sub alterutrum

positorum diuise sunt species et differentie ut animal et sciencia diuise enim horum differentie considerando siquidem sub eodem sunt necessario diuisorum generum et non subalternorum diuise differentie sunt
ut acutum uocis et magnitudinis. Videtur autem uox acuta eo quod acuta sit. Sed autem et magnitudo a magnitudine. Quare equiuocum acutum. Diuisorum enim generum et non sub alternatim positorum diuise differentie sunt. Rursus si eorum
que sunt sub eodem nomine diuise differentie sunt ut coloris qui est in corporibus et qui est in melodiis. Nam eius qui est in corporibus est disgregatiuus et congregatiuus uisus. Eius uero
qui est in melodiis non eedem differentie. Quare equiuocus color. Nam eorundem non sunt
heedem differentie. Amplius cuius species nulla est differentia. Nam huius et huius nulla est differentia. Sed species singulorum eorum inspiciendum. Si eorum que sunt sub eodem
necessario. hec quidem species est illud autem differentia ut album quod in corpore est species coloris quod autem
in uoce differentia. Videtur enim uox acuta eo quod sit alba. Sed de eo quod multipliciter dicitur plus et huiusmodi perspiciendum. Differentias autem et in ipsis generibus que sunt
ad se inuicem considerandum est ut in quo differt iustitia a fortitudine, et prudentia a temperantia. Hec enim omnia eorundem generum sunt. Et ex alio ad
aliud in his que non nimium differunt, ut in quo differat sensus a sciencia. Nam in
his que non nimium differunt manifeste sunt differentie omnes.
Similitudinem autem considerandum et in his que sunt in diuisis generibus ut alterum
ad aliud ad aliud quidem sic aliud ad aliud ut sicut disciplina ad disciplinatum sic
sensus ad sensatum, et ut alterum in altero aliquo sic aliud in alio ut quemadmodum
uisus in oculo, mens in anima, et tranquillitas in mari, serenitas in aere.
Maxime autem in his que multum distant exercitari conuenit, facile enim poterimus
in reliquis similia conspicere. Considerandum autem et ea que sunt in eodem genere
si quid omnibus inest idem, ut homini et equo et cani. Nam in quantum adest aliquid idem in eo
sunt similia. Vtile autem quotiens dicitur quod considerasse ad manifestum.
Magis enim quis sciet quid ponat palam facto quotiens dicitur et ad rem feret eadem.

Illud quod facit consideratio quotiens est utile ad manifestationem. ... per distinctionem ... ad facile considerat et rellit quod ponit ... solum ... ponit ...

Rationes ... et utilitates superioris ... non ... utilitas ... ad ... differentias ... utilis ... necessario ... distinguere ... ad ... considerationem ... similia ... adsumat ... et sic est necessario ponit quod utile.

rez et nō ad idez n̄ sillos. Si ē ołō sit quotiens dr̄ ꝯtingit n̄ ad id
et q̄ respondet et q̄ interrogat fere intellectū. Manifestū aūt quo
tiens dr̄ et auferens ponat. ridiculosus videbitur interrogans si non
ad hoc sermonē faciat. Utile aūt et nō paralogizari et ad paralo
gizare. Scientes ē quotiens dr̄ nō paralogizabimur. Sz scientes
si nō ad idez sermonez faciat q̄ interrogat et ipsi interrogantes poterim̄
paralogizare n̄ sit sciens q̄ respondeat quotiens dr̄. Hec aūt
nō in oībz possibile ē semp̄. Sed cū sunt eoz que m̄ dr̄ alia q̄ñ vera alia q̄
falsa. Est aūt nō conveniens mō hic dyalectice. Quare oīo vitandū est
dyalecticis huiusmōi ad nomen disputare n̄ qs alr̄ nō possit de ꝓposito disputare.
Differentias aūt invenire utile et ad sillos de eodez et diuso et ad cognoscere
q̄ ē unūqdq. Qm̄ aūt ad sillos de eodez et diuso utile manifestū
ē. Invenientes aūt drām ꝓpositoz q̄libet. Ostendentes eñ qm̄ n̄
idez. Ad cognoscendū aūt q̄ ē eo q̄ ꝓpriā substantie uniuscuiusq; rationē huius
q̄ ē unūqdq; sit drīis ꝓpriis separare solem̄. Similitudinis aūt
speculatio utilis et ad inductivas rationes et ad sillos ex ypothesi
et ad diffinitionū assignationē. Ad inductivas q̄ñ rationes eo q̄
circa singla in similibz inductione ūle ad ꝯ̄dicē inducē. Nō ē ē facile
inducē ignorantibz similia. Ad sillos aūt ex ypothesi eo q̄ ꝓba
bile ē quēadmodū in aliq̄ similiū se hȝ sic et in reliquis. Quare ad q̄lz
eoz disputare poterim̄ si ꝓfitebimur quemadmodū in his se hȝ. sic et
in ꝓposito se h̄re. Ostendentes aūt illud et ꝓpositū ex ypothesi ostē
dentes erim̄. Si monstravim̄ ē q̄m̄ in his se hȝ sic et in ꝓposito
h̄re se demonstrationē faciem̄. Ad diffinitionū aūt assignationē
eo q̄ potentes ꝯspicere q̄ in unoquoq; idez nō dubitabim̄ in q̄ opor
teat gen̄ diffinientes ꝓponere ꝓpositū. Nam q̄ cōiz max̄

in eo quod quid est predicatur est. Sunt autem et in multum distantibus utiles ad diffinitiones similitudinis consideratio, ut quoniam idem tranquillitas in mari et serenitas in aere (utrumque enim quies) et quoniam in linea punctum unitas in numero (utrumque est principium). Quare uti genere in omnibus assignantes opinantur non extranee diffinire. Prope autem et diffinientes sic solent assignare. Nam et unitatem principium numeri dicunt esse et punctum principium linee. Manifestum ergo quoniam in genus utrorumque ponunt. Instrumenta igitur per que sillogismi habundant, sunt hec. Loci autem ad quos utilia sunt predicta hi sunt.

Sunt autem problematum alia quidem universalia, alia quidem particularia. Universalia quidem ut quoniam omnis voluptas bonum et quoniam nulla voluptas bonum. Particularia vero ut quoniam est quedam voluptas bonum et quoniam est quedam voluptas non bonum. Sunt autem ad utraque genera problematum communia universaliter et constructiva et destructiva; ostendentes enim quoniam omni inest et quoniam alicui inest ostendentes erimus. Similiter autem et si quoniam nulli inest ostenderimus, et quoniam non omni inesse ostendentes erimus. Primum ergo de universaliter destruentibus dicendum, eo quod et communia sunt huiusmodi ad universalia et ad particularia, et quia magis positiones afferunt in eo quod inest quam in eo quod non inest, disputantes autem destruunt. Est autem difficillimum converti eam que est ab accidente convenientem appellationem. Nam quoniam alicui et non universaliter in solis accidentibus contingit. Necessarium est enim a diffinitionibus et propriis et genere convertere, ut si est alicui animali gressibile bipedi esse, verum est convertentem dicere quoniam animal gressibile bipes est. Similiter autem et a genere. Nam si animali inest esse, est. Eadem autem in propriis. Si enim inest alicui grammatice susceptibile esse, grammatice susceptibile est. Nichil enim horum contingit secundum quod inest vel non inest, sed simpliciter inesse vel non inesse. In accidentibus autem nichil prohibet aliquid inesse, ut albedinem vel iustitiam. Quare non sufficit ostendere quoniam inest albedo vel iustitia ad ostendendum quoniam albus vel iustus.

est. Hic dubitatur quin sit quod album vel iustus est. Quare non necesse est esse in accidenti
bus omnia. Considerandum autem et peccata que fiunt in applicationibus, que sunt duo, vel in eo
quod mentiuntur, vel in eo quod transgrediuntur positam locutionem. Nam et mentientes et
plures non inesse aliquid inesse dicunt peccant, et qui extraneis nominibus res appellant, ut
platanum hominem, transgrediuntur positam nominationem. Unus igitur locus est inspicere si id
quod sit aliquid aliud modo inest, ut accidens assignavit. Peccant autem maxime hoc
circa genera, ut si quis album dicat accidens esse colorem. Non enim accidit albo colorem
esse, sed eius genus est color. Contingit igitur et secundum denominationem determinare eum qui
ponit, ut quia accidit iustitie virtutem esse. Sepe autem et non determinans manifestum
quoniam genus ut accidens assignavit, ut si quis albedinem colorari dixit vel ambulationem
moveri. A nullo enim genere denominative predicatio de specie dicitur, sed omnia univo
ce genera de speciebus predicantur. Nam nomen et rationem generum suscipiunt species. Qui
igitur coloratum dixit id quod album, neque genus assignavit, quoniam denominative dixit, neque proprium
vel ut diffinitionem. Nam diffinitio et proprium nulli alii inest, colorantur autem multa
et alia, ut lignum lapis homo equus. Manifestum igitur quoniam ut accidens as
signavit. Alius locus inspicere quibus inesse omnibus aut nulli dictum est. Considerare
autem oportet secundum species et non in infinitis. Via enim magis et in paucioribus considera
tio. Oportet autem considerare et incipere a primis, deinde per ordinem usque ad individua,
ut si oppositorum eandem disciplinam dixit esse, et perspiciendum si eorum que sunt ad ali
quid et contrariorum et eorum que secundum privationem et habitum sunt et eorum que secundum contradictionem dicuntur eadem dis
ciplina, et si in his nondum manifestum sit, et rursus eadem dividendum
usque ad individua, ut si iustorum et iniustorum vel dupli et dimidii vel cecitatis et
visus vel esse vel non esse. Nam si in aliquo ostendatur quoniam non eadem, interemimus
problema. Similiter autem et si nulli inest. Convertit autem locus et ad construendum et dest
ruendum. Sive in omnibus videtur divisione proferentibus vel in pluribus, concedendum
et universale proponere, aut dicere instantiam in aliquo non sic esse. Nam si neutrum

hor faciat non ueniens uir facere non ponens. Amplius differentias facere
actiuis et eum agit aut a quibus que sunt utrique aut alterius. Vide in
considerare. si quod non uidetur indifferentibus ut uidetur superius sit ut sic est deo iniustitiam
facere quod iniustitiam facere. si est nocere. sponte manifestum quod non est deo iniustitiam
facere. Non est contingit nocere. et si invidus quod studiosus et qui invidus et quod
invida. Nam si invidia est tristitia in apparenti prosperitate bonorum alicuius
ut cum magis qui studiosus non est invidus. prauum est esse. et si repl'sor. invidus.
quis uterque eorum. Sic manifestum est esse utrum uidetur uel fit quod dictum est. ut si invidus
quod tristatur in bonorum prosperitatibus tristatur. Palam quoniam non est invidus repl'sor.
Sumere autem plus que indifferentibus sunt nominibus. differentias et non dimittere
donec ad notum ueniat. Sepe enim quod tota differentia assignata non palam est
quod queritur. pro aliquo autem eorum quod indifferentia sunt. X. at differentie nominum dicta
magis sit. Amplius propositum oportet sibi facienti instare. Nam instantia
est argumentum appositum. est autem hic locus pene unio. Considerare. s.
quibus in uel omnibus uel nulli quod dictum est. differt autem in simul detinare quod
oportet differre ut plures et quam non. Utile est et ad consentiendum et ad destruendum ut
cum nominatoribus quod res nuncupandum ut plures quod autem uere sunt huiusmodi uel
non huiusmodi non accidentibus. pluribus ut sanatiuum quod perfectiuum sanitatis uel
non ut plures dicunt. utrum est propositum perfectiuum sit sanitatis uel non. in ut plures
dicunt. sed medicus. Amplius si in dicatur. positum aut si quod inest aut
quoniam non inest. alterum monstrare eo quod in dicitur. Sic enim non utrumque contigit.
Ostendendum autem minus quod lateat. nam si non lateat in dictum instabit. quod in non
stratum est quod ipse dubitabat. sed alterum. Hic autem locus conuertit et
construendo et ad destruendum. nam construere uolens ostendemus quoniam alterum inest
si non ambo potius destruentes autem quoniam non inest alterum ostendemus similiter
uel non potius. Sed destruenti quod non oportet ex interrogatione disputare in

si omni aut si nulli inesse dicimus sit. Si enim ostenderimus quoniam non inest cuilibet interimemus universale omni inesse. Similiter autem si uni ostenderimus inesse, interimemus nulli inesse. Construentibus autem prius ostendendum quoniam si cuilibet inest omni inest, si similis sit propositio. Non sufficit enim ad ostendendum quoniam omni inest in uno disputasse, ut si hominis anima immortalis, propter hoc anima omnis immortalis. Quare prius concedendum quoniam si quedam anima immortalis omnis anima immortalis. Hoc autem non semper faciendum, sed quando non facile possumus in omnibus unum communem dicere quemadmodum geometer quoniam triangulus duobus rectis equales habet tres angulos. Si autem non lateat quod multipliciter dicitur, diviso quotiens dicitur et interimere et construere, ut si opportunum est expediens aut bonum temptantem ambo construere vel interimere de proposito, ut quoniam bonum et quoniam expediens, vel quoniam neque bonum neque expediens. Si autem non contingat utraque, aliter ostendendum significare quoniam hoc quidem sic, illud vero non. Eadem ratio et plura si sint in que dividitur. Rursus quecumque non secundum equivocationem dicuntur multipliciter, sed alio modo, ut disciplina una plurium dicitur, ut finis et eius quod ad finem, ut dicimus medicina sanitatem faciendi vel cibandi, aut amborum finium, velud contrariorum dicitur eadem disciplina; non enim magis finis alterum altero; aut dicitur ut eius quod per se et eius quod per accidens, ut per se quidem quoniam triangulus duobus rectis equales tres habet angulos, per accidens autem equilatero. Quoniam enim accidit triangulo equilatero triangulum esse, per hoc cognoscimus quoniam duobus rectis equales habet tres. Singulariter nullo modo contingit eandem esse plurium disciplinam, manifestum quoniam omnino non contingit esse, aut si aliquo modo contingit, manifestum quoniam contingit. Dividendum autem quotiens utile, ut si voluerimus construere huiusmodi problema adducendum quecumque contingit, et dividendum in ea tantum quecumque sunt utilia ad construendum. Si autem destruere, quecumque non contingunt, reliqua vero dimittere. Faciendum autem et in his que non

latūr quotiens dr. ¶ Esse aūt et fi'r ul' nō ee̅ et corrūpi relatis ad cōstru
en̄ ut disciplina hec fit aūt ut finis aūt ut eor̄ q̄ sūt ad finē; aūt ut
eor̄ q̄ sūt s̄ƀ actūs aūt rursū nō ee̅ ad s̄ƀ nullū dr̄or̄ mor̄ eadē; aūt rō
et desiderio et q̄cūq; alia dr̄r ee̅ plīu; Est ē desideriū fit aūt ut sanitas
aūt ut eor̄ q̄ sūt ad finē; ut cōsilīe ac̄ ut eor̄ q̄ sūt s̄ƀ actūs; ul' ut uinū
nō amicus dulcis nō qm̄ uinū s̄ʒ qm̄ dulce ē. Nam p se dulce desi
derat uinū aūt p accūs. Si ē aūtem sic nō iā desiderat p accūs g̊ de
siderabit. ¶ Talis aūt locus hic in hīs q̄ sūt ad ad. pene ē talia
eor̄ q̄ ad ad sūt. ¶ Amplius aūt inspicere ad euidenti n̄ ut p̄to inopp̄inac̄
planū et inuestigare p quīe̅ euidenciā aūt s̄ƀ. q̄ dr̄r ē facilius ar
guēntū bil' ē ꝑv. Est aūt ꝯ hic loc̄ aduꝰ ꝯis ad cōstruend ꝯ ad destrue
dū. ¶ Ad ostendendū aūt ꝯra eadē iē ee̅ ꝯsiderand igr̄ ut si uolumꝰ os
de qm̄ ē circa sensū ꝯ̄ritudo ꝯ p̄ratio. sentire aūt iudicare ē. iudicare d
ire ꝯ nō ire s̄ƀ erit rectitudo ꝯ p̄ratio. ¶ Huīc g̊ exigīe ꝯra sp̄ē demō
strarie. Nam iudicare g̊ est sentire. Naʒ q̄ sentit iudicat aliq̄ modo.
¶ Rursū ex sp̄e gn̄ quecūq; ē sp̄ēi īsūt ꝯ gn̄i ut si ē disciplina p̄ua
et studiosa. disp̄o praua ꝯ studiosa. Nam disp̄o discipline g̊ est.
¶ Ergo primū q̄ loc̄ f̄ls ē. ad cōstruēnd. s̄c̄s aūt uerus. nō ē necc̄ q̄ar
gn̄i īsūt ꝯ sp̄ēi īn ee̅. Nā al' ē uolatile ꝯ q̄drupes. h̄o ar nō. Quecūq;
ē sp̄ēi īsūt et gn̄i necc̄o. Si ē h̄o studiosus ꝯ al' studiosū ē. ad destru
end aūt primꝰ q̄ uis. S̄c̄s aūt f̄ls. Quecūq; ē gn̄i nō īsūt nec ꝯ
sp̄ēi. Quecūq; necc̄o nō sp̄ēi īsūt nō necc̄e est gn̄i nō īn ee̅. ¶ Qm̄
aūt in necc̄o est de q̄ h̄o g̊ p̄r et sp̄er aliq̄ p̄ri. Et quecūq; hūr gn̄
ul' denoīatē agūe dr̄r et sp̄er aliq̄ necc̄e ē aliq̄ hūe ul' denoīatē ab
aliqua sp̄eꝝ dici ut si de aliq̄o disciplina p̄r ꝯ g̊matica. et musica.
ul' aliqua aliaꝝ disciplinatū predicabr̄ et si a's hr̄ disciplina. ul' de

nominatur a disciplina dicetur a grammaticam habere aut musicam aut aliquam aliarum dis-
ciplinarum vel denominatur ab aliqua dicetur grammaticus vel musicus. Si igitur ad-
ponatur dictum agere quolibet modo ut animam moveri considerandum si secundum
aliquam specierum motus contingit animam moveri vel augeri vel minui vel corrumpi vel
generari vel quecumque alie motus sunt species. Nam si secundum nullam palam est quoniam
non movetur. Hic autem locus communis ad utrumque et ad construendum et ad destruendum.
Si enim secundum aliquam speciem movetur palam quoniam movetur et si secundum nullam speciem movetur
palam quoniam non mutatur. Non est ydoneum autem conari ad propria interrogatis
ex diffinitionibus autem que sunt proprie rei vel que videntur et si non abundat. Sed
cum a pluribus facile est diffinitionibus argumentum eicere nam et ad diffinitiones facilis
argumentatio. Considerandum autem in propositio quo existente necesse est
propositum esse aut quod est ex necessitate si propositum est. Construere quidem
volenti quo existente propositum est ex necessitate. Nam si illud ostendatur esse et pro-
positum ostensum est. Destruere autem volenti quod est si propositum est. Nam si ostenderimus
consequens proposito non esse interimemus etiam propositum. Amplius
ad tempus inspiciendum si alicubi dissonat ut si quod nutritur dixit aliquis ex neces-
sitate augeri. Nutriuntur enim semper animalia augentur autem non semper. Et si sa-
re dixit reminisci. Hoc enim preteriti temporis est, illud autem et presentis et futuri. Scire enim
dicimus presentia et futura ut quoniam erit solis defectus, reminisci autem non contingit
aliud quam preteritum. Amplius sophisticus modus ducere ad tale id quod promptius
sumus argumentari. Hoc autem est quandoque quidem necessarium, quandoque autem apparens
necessarium, quandoque nec apparens nec necessarium. Necessarium quidem quando neganti eo quod
respondetur ad utilium ad positionem ad hec rationes fiunt. Contingit autem hoc talium
esse ad que habundare est argumentis. Similiter autem et quando inducitur per hoc quod po-
situm est faciens interimere conatur. Hoc est inceptio positum interimit. Apparens
autem necessarium est quando videtur quidem utile et conveniens posito. Non est autem

ad quod fuit disputationis sive negante eo quod orationem sustinet sunt ab induc-
tione probabilibus positionem ad idem facta minime idem conatur. ¶ Reliquum vero
quod neque est nec apparens ad terminationes fuit. Sed ut redarguere accidit
fuit. ¶ Oportet autem cavere postremum dicto modo prius est se movere et quoniam ne-
sit esse dicta. Quare omnia certe non dissoluta esse. Sed ponere quod non utilia sunt
ad positionem designatam quod non verum ponit autem. Magis autem dubitare plerosque
accidit interrogantibus omnibus talibus positis eius si non concludit. ¶ Amplius omnis
quod dicitur qualiter quodam dicitur multa eo quod plura sunt. Utrumque ex necessitate
consequentia ut quod hominem dicitur esse quod est animal dicitur et quod animal et quod bipes et quod
mentis et discipline susceptibile. Quare quolibet uno consequentium interempto in-
terimi quod in principio est. ¶ Cave autem omnia certe eo quod difficilior assumptio
fiat. quod est facile est omnis intime. quam ipsorum quod precedit. ¶ Quibus autem
necesse est alterum inesse tantum ut hominem egritudinem vel sanitatem si alterum facile po-
tuimus disputare quod inest vel non inest et ad reliquum poterimus. Hec autem convertuntur
ad utrumque. ¶ Ostendentes est quod inest alteri. quod non inest reliquum. ostenden-
tes erimus. Si autem quod non inest ostenderimus. Ostendemus reliquum quod inest.
Palam ergo quod ad utrumque conveniens est hic locus. ¶ Amplius argumentantur
transferentes nomen in orationem nomen magis congruum assumere quam quod ut positum
est nomen ut eqnimum non modestum ut positum est. Sed eum qui animam habentem quem-
admodum et magnanimum magnum animum habentem. Similiter autem et bene
fortunatum cuius fuerit fortuna studiosa sed quemadmodum Xenocrates dicit
bene fortunatum esse qui animam habet studiosam. hanc enim esse utriusque esse fortunam.
¶ Quoniam autem rerum alie quidem sunt ex necessitate. alie autem ut in pluribus. alie autem
ut esse necessitate aut ipsorum aut contrarium ei quod est ut in pluribus semper dat locum
argumentationis. ¶ Nam si quod ex necessitate est ut in pluribus ponatur manifestum
quod non inesse dicat cum insit omni. Quare peccatum sive quod ut in pluribus di-

ex necẽitate dicit . cũ ẽ dic̃ in eẽ . cũ nõ insit . oĩs ẽ aũt et si cõiũ ei q̃
inplib3 ẽ ex necẽitate . dic̃ semp ẽ inpartiendib3 de cõiũ ei q̃ ẽ ut in
plib3 . ut sint iplib3 p̃ui bonis boni inpartiendib3 . ¶ Nec̃ amplius ma
gis peccauit . Si bonos ex necẽitate dic̃ . ẽ aũt et aliq̃ aduterũ ĩ ex
necẽitate dic̃ ut iplib3 nõ ẽ ex necẽitate utrũ neq̃ ut iplib3 . ¶ Cõ
tingit aũt et si nõ defĩnãs dicit utrũ ut inplib3 uel nõ ex necẽitate .
sic aũt res ut inplib3 disputare . nõ ex necẽitate hũs dicit ut si p̃a
nos exercendandos dicit ẽe nõ defĩnãs nõ ex necẽitate hũs dicit
disputare . ¶ Inplĩ et si idẽ ẽ actũs possit ut aliũ eo q̃ alẽ
nõ sit . nõmen quẽadmodũ prodigus diuidebat uoluptates in
gaudiũ et iocunditatẽ et letitiã . ¶ Hec ẽ oĩa eadẽ . i . uoluptati
nõĩa sũt . Sig̃ ãs gaudẽ ei q̃ est letari ponĩ actẽ idẽ ẽ dicẽ
actẽ . ¶ Qm̃ aũt oĩa oplectitur q̃ ẽ inuicẽ sex mõis dictatẽ
faciũt . Quadrupl̃ oplexa . eẽ accipẽ oĩa quoliũ nõ utile fuit et delẽ
ctienti et obstruenti . ¶ Qm̃ aũt sex modis oplectitur . p̃ala ẽ aũt
ẽ utriq̃ dicẽ utriq̃ dicẽ oplecti . Hec aũt ẽ ut amnias bñ facẽ
et inimias male . ul' ẽ inimias bñ facẽ et aĩas male . aũt q̃m ambo
de uno et hec ẽ ut aĩas bñ et amnias male . ẽ inimias bñ et inimi
as male . aũt unũ de utriq̃ et hẽ cũ dĩ ut amnias bñ ul' aĩas male
et inimias . ¶ Ergo q̃ pe dẽ due oplexiones nõ faciũt dictatẽ
Nam q̃ aĩas bñ facẽ . ei q̃ ẽ inimias male nõ ẽ cõiũ . utrũ ẽ eligẽ
da et eadẽ mens . nõ ẽ id q̃ ẽ amnias male ei q̃ ẽ inimias bene .
Nã et hec utrũ spnenda et eadẽ mens . Non utr aũt spnend
spnende cõiũ ẽe . nõ h3 q̃ ẽ suphabũda . nõ ẽ egestatẽ dcm̃ sit .
Nã sic habiũ spnẽdor ẽe utr . ẽ aũt et egestas . ¶ Reliq̃ nõ om
oĩa faciũt dictatẽ . Nã id q̃ est aĩas bñ facẽ ei q̃ ẽ aĩas ma

le dicuntur. Nam actio more sunt. Et hoc quidem eligendum, illud autem spernendum. et unum
donum morbus, et alterum pravum. Palam ergo ex his quod dicta quoniam eidem plura contraria accidit
esse. Nam ei quod est amicos bene facere et eo quod est inimicos bene facere contrarium est et
id quod est amicos male facere, utrumque autem cum aliis. Singulum eodem modo considerantibus
duo contraria apparebunt. Accipiendum igitur contrariorum quodcumque est ad ponendum utile. Amplius
si est aliquod contrarium accidenti considerandum si inest cui et accidens dictum est inesse. si hoc inest,
alterum non inerit. Impossibile enim est contraria eidem inesse. Vel si aliquid tale dictum
est de aliquo quo cum sit necesse duo contraria inesse, ut si formas dixit in nobis esse.
Nam et moveri et quiescere easdem accidit. Amplius autem sensibiles et
insensibiles esse. Videntur enim formae quiescere et intelligibiles esse his qui ponunt
formas esse. Cum autem sint in nobis impossibile est immobiles esse. Nam moventibus
nobis necesse et quae in nobis sunt omnia simul moveri. Palam autem quoniam et quia sensi
biles sunt si in nobis sunt. Nam per sensum quae est circa visum eam quae in unoquoque est formam co
gnoscimus. Rursus si positum est accidens cui aliquid est contrarium, considerandum si et contrarium est
susceptibile cuius accidens est. Nam idem contrariorum susceptibile. ut si odium sequi iram dixit
erit odium in irascibili specie. Illic enim ira. Perspiciendum igitur si et contrarium in irascibili specie.
Nam si non, sed in concupiscibili est amicitia, non sequitur odium iram. Similiter autem et si quam
partem ignorare dixit, erit enim disciplinae susceptibilis, si quidem ignorantiae, quod non videtur
concupiscibile susceptivum esse disciplinae. Destruenti igitur quemadmodum dictum est utendum.
Ad destruendum non quoniam inest quod accidens utilis locus. Quoniam autem contingit inesse uti
lis. Ostendentes enim quoniam non susceptibile est contrarii, ostendimus quoniam nec inest
accidens nec contingit inesse. Si autem ostenderimus quoniam inest contrarium aut susceptibile est contrarii
non ostendimus quoniam et accidens inest, sed quoniam contingit inesse solum hoc tantum ostensum
est. Quoniam autem oppositiones sunt quattuor, considerandum ex contradictionibus conversim consequentia
et in contradictione et infirmanti et construenti. Sumendum est autem ex inductione
ut si homo est animal, non animal non est homo; similiter autem et in aliis. Nam hic conversa consequentia

Na boni al' seqt' . no bonu aut no aial . no suaue et no suaue no bo.
Si aut no bo no i . ẽ aut si no suaue no bonu . bonu suaue. Ma
nifestu g qm utruq couert . que aut s' odictore e cuita cõio scda.
In oppōis aut olca si oni seqt' oni . aut ix ipo ac cõio . et in finiti ac
cstruenti . Sumit aut et b ev idueniẽ i . ꝯ utile i ipo g oia e
ut i fortitudine et debilitate . na hac q seqt' uirt' . illa aut uitiu . et
hanc q sequit' eligendu . illa aut spnend . g uin e et hoc oia.
oni e eligend spnendo . ẽ aut et i alus . Cõio aut oia ut euuec
ta q sanitas seqt' . cathechia aut egritudo . no s' egtudine cacetia.
Manifestu g qm cõio i hus oia fit . raro aut acit cõio in oñs.
sed i pluribz i ipo oia . Si ergo in ipo seqt' oni . palaz
qm in eor q dca sut . altu seqt' altu . Si aut i oñs et i hus q dca
sut . necẽ altu seq altu . Simil' aut i oñs et i puatẽ et hitu psp
iciend . sed no e i puatiuibz cõio . sed i ipo oia necẽn semp fieri . u
uisu q sensu . cecitate ac insensibilitate . opponit' sens' i sensiblita
ti . ut hitus et puato . Na hoc q hitus eor . a aut puato e . S aut
puatoi et in hus que sut ad ad utend . i ipo e et eor oia . ut si tri
plu m et subtplu . sub m . d e tplu q ad subtplu . multiplicati ac
ad sub m . rursu si sca oppio . et sible . oppinable . si ius sens . et i usi
bile sensibile . Instancia qm no necẽ e i hus q sut ad ad oia
si qadmod dcm e . Na sensible sensible e . sens' aut no e sca . no tn
ua instancia uir ee . multi e ne dut sensibiliu ee sca . Ampli aut
ad oiu no mi' utile q' dcm e . ut qm sensible no e sensibile . m
e sensus sca . Rursu in cõiugatis et in casibz et in finiti et con
struenti . Dicunt' aut cõiugata q ut iusta et iustus iusticie.
et fortia fortis et fortitudis . ẽ et pficua et cõiuata . ut salubria sani

tatis et eventura evenire. Eodem autem modo in aliis coniugatis
et talia solent dici. Casus autem ut iuste fortiter et salubriter et
quaecumque eodem modo dicuntur. Videntur autem et quae sunt secundum casum coniugata esse ut
iuste iustitiae, fortiter fortitudini. Coniugata autem dicuntur secundum eandem co-
niugationem omnia ut iustitia iustus iustum iuste. Manifestum igitur quoniam uno quolibet
ostenso eorum quae sunt secundum eandem coniugationem bono vel laudabili et reliqua omnia
ostensa sunt ut si iustitia est laudabilium, et iustus et iustum et iuste laudabilium.
laudabilium. Dicetur autem iuste et laudabiliter secundum eundem casum a lauda-
bili quemadmodum iuste a iustitia. Considerandum autem non solum in eo quod
dictum est sed etiam in contrario contrarium ut quoniam bonum non ex necessitate suave, neque enim ma-
lum triste; aut si hoc, et illud. Et si iustitia scientia, et iniustitia ignorantia; et si quoniam iu-
ste est scienter et experienter est, quoniam iniuste est ignoranter et inexperienter est. Si autem
haec non, nec illa, velut in eo quod nunc dictum est. Magis enim apparebit quoniam iniuste est
experienter quam inexperienter. Hic autem modus dictus est prius in contrariorum consequentiis.
Dictum est enim nunc nihil aliud quam quod contrarium sequitur contrarium. Amplius in generationibus
et corruptionibus et efficientibus et corruptivis et in simili et alterutrum(?).
Quorum enim generationes bonae sunt et ipsa bona sunt, et si ipsa bona et genera-
tiones bonae; et quorum generationes malae et ipsa mala. In corruptionibus
autem e contrario. Nam si corruptiones bonae ipsa mala sunt. Si autem corrupti-
ones malae ipsa bona sunt. Eadem vero et in efficientibus et corruptivis.
Quorum enim efficientia bona et ipsa bona; quorum autem corruptiva bona
ipsa mala sunt. Rursum in similibus si similiter se habet, ut si disciplina plurium
et opinio, et similiter habere est videre, et audivisse habere est audire, similiter autem et in aliis
et in his quae sunt et in his quae non sunt. Utile autem ad ambo(?) hoc et ad destruendum. Nam si in
aliquo similium sic se habet et in aliis similibus. Communiter autem et in uno et in pluribus
si similiter se habet. Aliquotiens enim differunt, ut si scire est intelligere et

multa scire quam multa intelligere. hoc autem non est. Contingit enim plura scire et intelligere
autem non. si autem non, non bonum, quam in uno quod scire intelligere est. Amplius ex magis
et minus. Sic autem est quod est magis et minus locus iiii. Videtur enim si magis sit magis
ut si voluptas bonum et magis voluptas bonum. et si iniuria facere malum et magis
iniuriam facere magis malum. Utile autem ad utraque hic locus. Nam si consequens est ibi
in contrario accidentis incrementum quemadmodum dictum est. Manifestum quoniam accidit. Si autem
non sit non accidit. Hoc autem inductione sumendum. Ab uno de duobus dicto. Si cui
magis videtur inesse non inest. neque cui minus. et si cui minus videtur inesse et inest et cui ma-
gis. Rursum duobus de uno dictis si quod magis videtur inesse non inest,
nec quod minus. Si vero quod minus videtur inesse est et quod magis. Amplius duobus de
duobus dictis. si quod magis videtur inesse non inest nec reliquum reliquo, aut si quod minus
videtur inesse inest et reliquum reliquo. Amplius ex eo quod similiter inest tripliciter quem-
admodum in eo quod magis ut possumus predictis tribus locis dicebatur. Sive enim
unum de duobus similiter inest autem non inest. Si alteri non inest nec alteri. Si autem
alteri inest et reliquo. Sive unum de duobus similiter. Si alteri non inest nec reliquo. Si
autem alteri et reliquo. eodem autem modo et si duo duobus similiter insunt. nam si alterum
alteri non inest nec reliquum reliquo. Si autem alterum inest alteri et reliquum reliquo. Ergo
magis et minus. et similiter tot modis est argumentari. Amplius autem ex ap-
positione. Si aliquid alicui appositum facit bonum vel album quod non fuit prius album
vel bonum. quod appositum est erat album vel bonum quale et totum facit. Am-
plius si ad hoc quod erat appositum quam magis facit tale quale erat et ipsum
et huiusmodi est et talis. Utilis autem non in omnibus hic locus. sed in quibus est quod est
magis contingit accidere. Sed aliter hic locus non convertitur ad destruendum. nam si non facit
quod appositum est bonum non dum manifestum si ipsum bonum. Nam bonum malo appositum non
ex necessitate bonum facit totum neque album nigro. Rursum si quod magis et minus dicitur et
simpliciter inest. quod enim non est bonum vel album non magis et minus bonum vel album dicitur. Nam

No. quod si cuicumque apponatur alicui et reddat illud tale quale non erat illud quod apponitur est dictum tale

malu de nullo mag ul mi bo. set mag malu ul mi dicet. Na ma
lu de nullo mag ul mi bonu set magis malu ul mi dice. No o auter
aut in hic loc ad destruend. Multa e eor q no dnr mag si
plr i sut. bo e mag a mi d. Set no pp hoc no e bo. Eodem aut mo
o sideramd a mbus q sut s qd. a qn. a n ma si s qd h. a simp d. s. aut
a qn a n. Na cp simpe impo. in sq mi um qn h instanna q s q qda sut na
lr. studiosi. liberales ul casti sip aut no sut nalr studiosi. a si qn h gtg
corrup. aliq no corrupi. sip aut no h no corrupi. Eodem aut m a n q ex
pedit dieta uti h ut inegtatis locis. simp aut no expe. Amplius aut
n q h unu tm po ee. sip no po unu tm ee. Eodem aut m a n q bonu
patrem matrem ut it all. simp aut no bo. Aut h q no n significat. se
qlydam n e differt n si ipi sic. ucq e eit eis bo ut i mall. Rursum
qn q expedit medicari ut qn egtat. sip aut no. Aut m h qn si
gnificat. Set ieo q afficat aliquo m. n e diff et qn aliq si sit dn tm af
fes sit. S aut q nullo addito dias qn bo est. at dim ut patrem
mactare no bonu dias ee. Set qlydam bonu ee. No g sip bo ee. Sz
deos honorare dias bo n adaens. sip dice e bo e qr q nullo addito ut
bo ee ul pum ul ad taliu sip dicet.

Utrum aut sit mag eligend at meli duu ul plium ex hus
p spiciend. Primu aut define qn o sideratiem faciu.
Non de plium distant hs. a magnam ad inuicem diam hntibus.
nullus e dubitat utru beatitudo ul diuitie mag appetende.
Set de hus q ppinq sut. a de qbz dubitam utri oportat apponere ma
gis eo q nullam uideam alti ad altiu preminentiam. Pala g ibus
qn omsa preminentia ul pluribz ostituet illos. qn hec e mag appetend
q e eor preminens. Prim i g q diutiu e ul ertu mag e eligend.

eo quod minus huiusmodi. Et quod magis eligeret prudens vel bonus vir vel lex recta vel
studiosi circa singula dicta in eo quod tales sunt vel in unoquoque genere scientes vel
quaecumque plures vel omnes, ut in medicina vel aedificatoria vel quae plures medicorum vel
omnes, quae omnino omnes plures vel omnes vel omnia, ut bonum. Omnia enim bonum appetunt. Oportet
autem ducere dictum ad quodcumque fuerit utile. Est quod dicitur aut simpliciter quod est et magis melius eli-
gendum quod est secundum meliorem disciplinam, alicui autem quod est secundum propriam. Deinde quod est ad eo quod
non in genere est, ut iustitia iusto. Nam hoc quidem in genere bonorum, aliud autem non, et hoc quidem quod bonum,
illud autem non. Non enim dicitur idem quod genus praedicatur non esse in genere, ut album homo non est quod color. Similiter autem et
in aliis. Et quod propter se eligendum eo quod propter aliud est magis eligendum, ut sanum esse quam ex-
ercitari; hoc enim est propter se eligendum, illud autem propter aliud. Et quod per se eo quod per accidens, ut amicos iustos
esse eo quod inimicos. Hoc enim est per se eligendum, illud autem per accidens. Nam inimicos iustos
esse per accidens eligimus, ut non nobis noceant. Est autem hoc idem ei quod ante hoc, differt autem modo.
Nam amicos quidem iustos esse per se eligimus, et si nihil debeat fieri vel sint inimicos. autem
propter aliud, ut non nos noceant. Et causam boni per se ea quae per accidens, quemadmodum virtus
fortuna. Nam haec per se est, illa autem per accidens est causa bonorum, et si quid aliud huiusmodi. Similiter
autem et in contrario. Nam quod per se est causa mali magis fugiendum est eo quod per accidens, ut
vitium et casus. Nam hoc quidem per se malum, casus per accidens. Et eo quod simpliciter est
bonum eo quod bonum alicui magis eligendum, ut sanum fieri quam secari. Nam hoc simpliciter bonum,
illud autem alicui indigenti scilicet sectione. Et quod natura eo quod non natura, ut iustitia aul-
to. Hoc enim est natura, illud autem acquisitum. Et quod meliori et honorabiliori inest magis
eligendum, ut deo quam homini et animae quam corpori. Et quod melioris proprium melius quam prioris,
ut quod dei quam quod hominis. Nam secundum communia non differunt ab invicem, propriis autem alterum ab al-
tero differt superat. Et quod melioribus et prioribus est vel honorabilioribus melius, ut sani-
tas robore et decore. Nam haec quidem in humidis et siccis; simpliciter autem dico ex quibus
primum constitutum est, alia vero illa in posterioribus. Nam robur in nervis et ossibus,
decor autem membrorum quaedam commensuratio videtur esse. Et finis his quae sunt ad finem

mag eligend ee uir. ¶ Et diuinum quod proprie est finis. ¶ Et omnino quod ad
uitae finem appetibilius magis quam quod ad alia ad ut quod ad beatitudinem contendit quam
quod ad prudentia. ¶ Nam quod ad beatitudinem contendit mag eligendum. ¶ Et
le li
po ipso. ¶ Simpliciter duobus effectiuis existentibus cuius finis melior ipsum
melius. ¶ Effectio autem a fine et ex proportione quando plus sint finis fi
nem quam ille priori ad factiuum ut beatitudo plus differat sanitatem quam sani
tas sanatiuo. Ergo effectiuum beatitudinis melius sanatiuo. Nam quod beati
tudo differat sanitatem tamen effectiuum beatitudinis superat sanatiuum. Sanitas
autem sanatiuum minus superat. Ergo plus superat effectiuum beatitudinis sanitatem
quam sanitas sanatiuum. ¶ Palam ergo quoniam magis eligendum est effectiuum beati
tudinis quam sanitas. Nam idem plus superat. ¶ Simpliciter quod melius est per se hono
rabilius et laudabilius, ut amicitia diuitiis et iustitia sanitate et robore.
¶ Nam haec quidem honorabilium et laudabilium. illa uero non propter se sed propter alia. ¶ Nam
nullus est honorat diuitias per se sed propter alia. amicitiam uero per se et si nihil debeat
nobis alia esse. ¶ Simpliciter quando duo aliqua fuerint ualde similia. in
ipsis similia et non possumus praeminentia aliqua conspicere. ad aliam uidendum
ex his quae sequuntur. Nam cui consequens est magis bonum. hoc magis est eli
gendum. Cum autem sint omnia mala. sequens est minus malum hoc magis eligendum.
Cum est utraque sint eligenda non prohibet et difficile ad sequi. ¶ Dupliciter autem
ab eo quod sequitur consideratio. Nam et prius et posterius sequitur ut discentem quidem
ignorare prius scire aut posterius. melius autem plerumque quod posterius sequitur. Sum
mendum ergo eorum quae sequuntur utrumque in his est male. ¶ Simpliciter plura bona pau
cioribus uel simpliciter. uel quando alia in aliis sint ut pauciora in pluribus insitam sic
non alium propter alium. non est magis eligendum utrumque quam unum ut sanum et sanitas
eo quod sanum et propter sanitatem eligimus. ¶ Et non bona bonis non prohibet
esse. magis eligenda ut beatitudinem et alia ad quod non est bonum iustitia et

fortitudine. Et eadem cum voluptate magis quam sine voluptate. Et
eadem sine tristitia quam cum tristitia. Et unumquodque in quo tempore magis valet in hoc et
magis est eligendum ut iustitia in senectute magis quam in iuventute. Ma-
gis est in senectute valet. Hec autem prudentia in senectute magis eligenda.
Nemo enim iuvenes eligit duces eo quod non constat prudentes eos esse.
Fortitudo autem econtrario. In iuventute enim magis necessaria est fortitudinis operatio,
similiter autem et temperantia. Magis enim iuvenes quam senes a concupiscentiis
molestantur. Et quod in omni tempore vel in pluribus utilius ut iustitia et temperantia quam
fortitudo. Hec enim semper illa autem aliquando utilis. Et quod omnibus habentibus non alio
indigentibus quam quod habentibus indigemus reliquo velud in iustitia et fortitudine.
Nam si omnes essent iusti utilis non fortitudo. si vero omnes essent fortes utilis esset iusti-
tia. Amplius ex corruptionibus et generationibus et suppositionibus et contrariis. Quorum
enim corruptiones magis fugiende ipsa magis eligenda. Similiter autem et in abiectioni-
bus et contrariis. Nam si abiectio aliquorum magis fugienda ipsa magis eli-
genda. In generationibus autem et suppositionibus econtrario. Quorum enim suppositiones et generationes
magis eligende ipsa magis eligenda. Alius locus quod propinquius bono
melius et magis eligendum. Et quod similius est bono ut iustitia iusto. Et
quod melior eorum est similius. Quemadmodum aiacem ulixe dicunt aliqui melio-
rem esse eo quod similior achilli. Instantia namque hec quoniam non verum non enim
prohibet non in eo quod maxime est achilles in hoc similiorem achille esse alio ex-
istente bono quam non in sit autem. Considerandum autem et in ridiculosioribus si sit
simile ut simia homini quam equus cum non sit similis non melior est simia. Set simi-
lior est homini. Rursus in duobus si hoc quidem meliori illud vero peiori sit similius
Erit autem melius quod meliori est simile. Habet autem et hoc instantiam non
enim prohibet et hoc quidem meliori parum simile esse illud autem peiori valde
ut si aiax quidem achilli parum. ulixes autem nestori valde et simia homini.

et similis quod melior in peioribus idest peior in melioribus ut est asino.

Quod nobilius eo quod non tale. Et quod difficilius magis, proprium enim eo quod communius.
Et quod carens in omnibus [malis] magis eligendum cui nulla difficultas sequitur quam
cui sequitur. Amplius si hoc illo melius et optimum huius quam illius melius
eo quod in alio optimum. ut si melior est homo quam equus. et optimus homo optimo
equo melior et si optimum est optimo melius simpliciter hoc est illo melius.
ut optimus homo optimo equo melior et simpliciter homo simpliciter equo est me
lior. Amplius quibus contingit amicos participare magis sunt eligendi quam quibus non.
Et que ad amicum magis agere volumus quam que ad quemlibet et hec magis
eligenda. ut iuste agere et benefacere magis quam videri. Nam amicos benefacere
volumus magis quam putare quemlibet autem econtrario. Et que sunt ex abun
dantia necessariis meliora aliquando sunt et magis eligenda. Magis est enim quam vi
vere bene autem vivere. bene autem vivere est ex abundantia. ipsum autem vi
vere necessarium. Aliquando autem meliora non et magis eligenda. Non enim si meli
ora necessariis et magis eligenda ut philosophari melius quam ditari. Sed non
magis eligendum indigenti necessariis. Ex abundantia autem est cum existentibus ne
cessariis alia quedam aliquis adstruunt bonorum. Prope autem fortasse magis eligendum
quod necessarium est melius tamen quod ex abundantia. Et quod non est ab alio posse quam quod
est ab alio qualis passa est iustitia ad fortitudinem. Et si hoc quidem sine illo eligendum
illud autem sine hoc non ut potestas sine prudentia non eligenda. pruden
tia vero sine potestate eligenda. Et duorum si alterum negamus ut si re
liquum videatur nobis inesse. illud eligendum magis quod volumus videri inesse
ut studiosum negamus ut ingeniosi esse videamur. Amplius cuius absentia
non increpando graviter ferentibus hoc magis eligendum. Et cuius absentia non
graviter ferentibus magis increpandum hoc magis eligendum. Amplius eorum que
sunt sub specie eadem quod habet propriam virtutem quam quod non habet. utrisque autem habentibus
quod magis habet. Amplius si hoc quidem facit bonum illud cui adest. illud autem non facit

q' h' faciat mag' eligend', queadmod' q' calefacit eo q' non sicut utique facit q' mag' facit. at q' meli' et principali fac' .D. bonu' ut si hec q' anima, i aut corp'. Amplius aut' accidentibus et usibus et actibus et operibus et hec aut' ab illis sequuntur ad se invicem ut si q' mag' e iuste eligend' q' q' fortit' et iusticia q' fortitudine mag' e eligenda et si mag' iusticia q' fortitudo eligenda et q' iuste q' q' fortit'. similit' aut' et i aliis. Amplius si aliquo eodem hec q' mag' bo' e i aut mi' mag' eligend' e magis, aut si maiore magis altero. sed si duo quedam uno aliquo mag' eligenda sint q' mag' eligend' in eo q' mi' mag' eligend'. Amplius cui superhabundantia mag' e eligenda mag' e eligend' ut amicitia pecuniis. Nam mag' eligenda superhabundantia amicitie q' pecuniarum. Cui mag' elig' q's se cam ee q' cui alteru' ut amicos pecuniis. Amplius ex appositione si q' appositum q' totu' mag' eligend' facit. Caveat aut' in protendere in qb' alio q' oppositorum utitur communem l' si alio q' liber in comparatione e reliquo aut' non utit' neque comparatione e ut sera et falcem cu' fabricatoria. Nam magis eligenda sera conputata. simpl' aut' non mag' eligenda. Rursum si minori apponitur q' totu' mag' fac'. Similiter aut' considerand' ex ablatione q' e ablato ab eodem q' restat mi' i mag' erit q' ablatu' reliqu' mi' facit. Si hec q' p se i aut' pp gl'am eligend' ut sanitas decore. Diffo aut' e q' e ad gl'am q' nulo sciente non festinaret in ee. Et si hec q' pp se et pp gl'am i aut pp alteru' tm. Et q' magis pp se honorand' h' et meli' et mag' eligend' honorabili aut' e p se q' a in a' pelrat ee pp se eligim' mag'. Amplius dividend' quotiens eligend' e dr' et quoru' gra' ut expedientis l' boni ul' delectabil'. Nam q' ad oia ul' ad plura e utile mag' e eligend' eo q' non sic. si aut utraq; i sint utru' mag' insit o'a utru' delectabili. ul' meli'. ul' expedienti. R Rursu' q' pp meli' mag' eligend' e q' pp utitur q' q' pp delectationem.

¶ Similr aut̃ et in fugiendis. Nam mag̃ fugiend̃ ẽ q mag̃ impedit
ṽtutes ut egritudo senectute. nã et uoluptas et eĩ q studiosũ ẽe pro
hibentior ẽ egritudo. ¶ Ampli ex similitudine monstrare fugiend̃ et e
ligend̃ q ꝓposit̃ ẽ. Om̃n est aut̃ eligend̃ h̃ et q eliget ãs ẽ et fugi
et. alt̃o q eligend̃ ẽ tñ. Quod g̃ ad se inuicem sunt ꝯpatiẽs q̃adm
od̃ dcm̃ ẽ faciend̃. ¶ Faciem aut̃ loci utiles et ad demonstrãd̃ q h̃ aut eligend̃
ul̃ fugiend̃ / auferẽ aut̃ tm̃ oꝫ eam q̃ ad alt̃m ẽ preeminentiã. Sic q
honorabili mag̃ eligendum ẽ / et honorabile eligend̃. Sic q utili mag̃
eligend̃ et utile mag̃ eligend̃. / S aut̃ et ꝯ alus. q̃cũq; h̃ hñt ꝯparatiõem
¶ In aliq̃b aut̃ statĩ s ẽã q̃ ad alt̃m ꝯparatiõ ẽ. et q̃n eliges utrũq; l
alt̃m dicim̃ ut q̃n hoc q̃ nã bonũ / aut̃ nõ nẽ h̃ dicim̃. Nam q ul̃t
ẽ h̃ palã q̃n eliges. ¶ Sumend̃ ẽ q max̃ ul̃es locos de mag̃ et ma
iore et minore. Nam si sumpti dcĩ aples erũt utiles. Est aut̃ eorũ q
sũt quosdã ul̃es mag̃ face paz trãsmutãs s apellatiõ. ¶ ut q
nã tale i mag̃ tale eo q nõ nale. ¶ Et si hoc q̃ facit. illud aut̃ nõ
fac̃ tale cuicũq; inẽ mag̃ tale q facit q̃ q nõ fac̃. Si aut̃ utrũq;
fac̃ q mag̃ tale fac̃ hoc. ¶ Ampli si eodem aliq̃ s q̃ mag̃ tale i
aut̃ mĩ tale. et si hoc q̃ mag̃ tali tale. i ũ nõ tali tale. manifẽ q̃n
primũ mag̃ tale. Ampli ex additiõe si eidem additũ totũ magi
fac̃. tale aut̃ si ei q mĩ ẽ tale additũ q totũ mag̃ fac̃ tale. ¶ S
aut̃ ex ablatiõe. Nam q̃ ablato reliq̃ ẽ mĩ tale ipsum mag̃ tale. ¶ Et
q̃ ꝯtrariis sũt impermixtiora mag̃ talia. ut albĩ q nig̃ impermixtũ. ¶ Am
pli p̃t ea q̃ dcã sũt supi q mag̃ suscip̃ ꝓpria ꝓposit rationem ut si al
bi ẽ ratio color disgregatĩs uis. albĩ q ẽ color mag̃ disgregatĩs
uisus. ¶ Si aut̃ particulariẽ et nõ ul̃r ꝓbl̃a ponat̃ primũ q̃ cũ
ul̃r ꝯstituenti et destruenti oẽs utiles. Ul̃r ẽ interimentes l ꝯstrẽs

⁊ ostruentes particul' monstrant. Nam si oī iē ⁊ alicui ⁊ nulli nec
alicui. Magis aūt oppetentes loci ⁊ oēs q sūt ex oppositis ⁊ coniugatis
⁊ casib;. Nam similr opinabile ē concedē si oīs uoluptas bō ⁊ oēm ē
tristiciā malā eē ⁊ si aliq̄ uoluptas bō ⁊ aliq̄ tristiciā malā eē. Ampli'
si aīs sens' nō ē potās ⁊ insensibilitas q̄dam nō ē ipotētia ⁊ si q̄dā opi
natū disciplinatū ⁊ opīo quedā disciplina. Rursum si q̄dam iniustū bō
⁊ iniustū q̄dam malū. Rursum si q̄dam iustū malum ⁊ iustitia q̄dam bō. ⁊
si q̄dam delectabile fugiendū ⁊ delectatō quedam fugienda ē. Pr aūt ⁊ si q̄d
delectabile proficiens delectatō q̄dā bō. Ex corruptis aūt ⁊ generatōib;
⁊ corruptiōib;. S3. nā si aliq̄ delectatōis corruptō ul' discipline bō ē quedā
delectatō ul' disciplina malor. Sl'r ⁊ si corruptio q̄dam discipline ē bōr
ul' generatio malor ē q̄dam scīa malor ut si obliuisci q̄ q̄s feda egit bōr.
ē ul' reminisci ē malor erit scire q̄ q̄s feda egit malor. Sl'r aūt ⁊ i aliis
⁊ oīb; ē sl'r ē opinabile. Ampli' ex magis ⁊ minus sl'r. Si ē magis q̄ ex ali
is q̄ sūt ex alio genere ad tale ē illorum aūt nl'r ē nl'r q̄ dicitur ē erit tale ut
si magis q̄ disciplina q̄dam bō q̄ uoluptas. nulla aūt disciplina bō
nec uoluptas ē. ⁊ ex sl'r aūt ⁊ minus eodem aūt m ē ē iminue ⁊ construe. Si ers
q̄ uiz ⁊ ex minus aūt construe. destruere aūt nō. Si ē sl'r q̄dam potās bona ⁊
disciplina ē aūt q̄dam potās bona et disciplina. Si aūt nulla potās bō
nō necē ē ⁊ disciplinam nullam bō eē. Magis aūt q̄ construe tantum ex minus
ē. nō tm aūt ex alio genere ē destruere sed eodem sumi q̄ magis tale ē. ut si posi
tū ē disciplina q̄dam bō. Si ondatur qm bō prudentia nō bō nec alia nulla ē
q̄ in magis uidetur. Ampli' ex ypotesi sl'r iprobare q̄ si hec si unum
⁊ oīi iēē ut si aīa hoīs imortal' ⁊ alias si aūt nō h nec alias. Si ergo al
icui inēē positū ē. ondendū qm nō iē alicui. ɔsequēs ē per ypotesim nulli
iēē. Si aūt alicui positū ē nō inēē ondendū qm iē alicui. Nam ⁊ sic ɔ

seqt̃ oibȝ i ẽẽ palã g̊ ẽ qm̃ q yꝑothesi uniẽ, ꝓblema fac̃ ũle ꝑticlr̃ i
ꝓposit̃. Nã ꝑticlãre ꝯcedente ũle ꝓbat ꝯstitui eo q᷑ unũ et oĩ ĩ, ꝓbat̃ i
ẽẽ. Cũ aũt i diffinitũ ẽ ꝓblã uno m̊ destrue͞r ꝯ. ut si dix̃t uoluptatẽ
ẽẽ bõ ul' nõ bõ ⁊ n̄ ã determinãt si ẽ uoluptatẽ aliq̃ bõ dr̃ ẽẽ. ostẽd̃ q̃ i
ũlr̃. Si debat intẽm ꝓpositũ. s̃ aũt ⁊ si dix̃t aliq̃ uoluptatẽ nõ ẽẽ bõ
ostẽd̃ ũlr̃ qm̃ oĩs. Alr̃ aũt nõ ꝯ intẽm. Si aũt ostendim̃ qm̃ ẽ quedã
uoluptas bõ ł nõ bõ nõ dr̃ intẽm ꝓpositũ. Palã g̊ qm̃ intẽm ẽ uno
m̊ dr̃ ꝯstrue͞r ẽ aũt dr̃. sine ẽ ũlr̃ ostendim̃ qm̃ oĩs uoluptas bõ. ŭ ostẽsũ ẽẽ
ꝓposit ẽ. s̃ aũt ⁊ si oportet disputare q̃ ẽ ⁊ q̇dã uoluptas nõ bõ. si ostenden
m̃ qm̃ nulla bõ uoluptas. ł qm̃ q̇dã nõ bonũ ostendentes ẽim̃ utrũqꝫ
ũlr̃ ⁊ ꝑticlr̃. qm̃ ẽ q̇dã uoluptas nõ bõ. Cũ aũt determinata fuẽt positio
dr̃ intẽm ẽ. ut si ponat̃ aliã q̃ uoluptatẽ bõ ĩ ẽẽ. aliã ẽ nõ ĩ ẽẽ. siũ ẽim
ostdat̃ qm̃ oĩs uoluptas bõ sine nulla. intẽptũ ẽ ꝓposit̃ i. Si aũt
unã uoluptatẽ tm̃ posuẽt bonũ ẽẽ trip̃ ꝯ intẽm. Ostendentes ẽ. eñ
oĩs ul' qm̃ nulla. ł qm̃ plẽs q̃ una bõ intẽmtes ẽim̃ ꝓpositũ est.
pl'ũ positẽ determinata ut qm̃ prudentia una sola ẽ ũtutũ scĩa. Quãd̃ ẽ
intẽm. Ostẽso ẽ q̃ oĩs ũtus ẽ scĩa. ul' qm̃ nulla. ul' qm̃ ⁊ aliq̃ ã. ut iu
sticia. ł qm̃ eadẽ prudentia nõ scĩa intẽptũ ẽ ꝓposit̃. Utile aũt inspicẽ
i singlãrĩa in qbȝ in ẽẽ ãd ul' nõ dr̃n ẽẽ in ẽẽ q̃admod̃ i ũlibȝ ꝓblãtibȝ
Amplĩ aũt in q̃ũibȝ inspiciend̃ ẽ diuidenti ꝑ spẽs usqꝫ ad indiuidua
sicut ꝑus dr̃n. Nã siue oĩ inẽẽ uidet̃ in ẽẽ siue nulli multa ꝓferenti ꝓ
band̃ ẽ ũlr̃ ostẽtẽ aud inferre instantiã i aliq̃ qm̃ nõ sic. Amplĩ i qbȝ
ẽ aũt spẽ aũt nũo. determinare accĩns ꝑspiciend̃ ẽ si nullũ bonũ ĩ ẽ ut qm̃ tp̃s
nõ mouet̃ nec ẽ mot̃ annumerãn quot sũt spẽs mot̃. Nã si ĩ n̄ bõz i
ẽ tp̃s mañ qm̃ nõ mouet̃ nec ẽ mot̃. s̃ aũt ⁊ qm̃ aĩa nõ ẽ nũs dicen
qm̃ oĩs nũs aũt habundãs aut pf̃cs. Nã si aĩa nĩ habundãs nĩ pf̃cs. pa

lam quoniam non est unius. genus accidens pluribus modis et sic argumentandum.

POST hec autem ex his que ad genus et proprium perspiciendum. Sunt autem
hec elementa eorum que sunt ad differentias de eadem, ab his raro consideraciones
fiunt disputantibus. Si igitur ponatur genus alicuius eorum que sunt, primum
quidem inspiciendum ad omnia que cognata sunt ei quod dictum est, si de aliquo non predicatur quemad-
modum in accidente, ut si voluptatis bonum ponatur genus, si aliqua voluntas non est bonum. Nam si
hoc, palam est quoniam genus non est bonum voluptatis. Nam genus de omnibus que sub eadem specie
predicatur. Deinde si non in eo quod quid est predicatur, sed ut accidens, ut album de nive et
de anima mobile per se ipsam. Non enim nix quod album, quare non est genus album nivis, neque anima quod mo-
bile per se, accidit autem ei moveri, quemadmodum in animali frequenter et ambulare et am-
bulans esse. Amplius mobile non quid est, sed quid faciens vel patiens si-
gnificare videtur. Similiter autem et album. Non enim quid est nix, sed quale quid indicat. Quare neutrum horum
in eo quod quid est predicatur. Maxime autem in accidentis diffinicione inspiciendum, si aptatur ad dictum genus,
ut et que nunc dicta sunt. Contingit autem quod movet idem se ipsum et non, similiter autem et album esse et non.
Quare horum neutrum genus, sed accidens. Accidens enim dicimus quod contingit eidem esse alicui et non
inesse. Amplius si autem non in eadem divisione est genus et species, sed hoc quidem substantia, illud
autem quale, aut hoc quidem ad aliquid, illud autem quale, sicut nix quidem et cignus substantia, album autem non substantia
sed quale. Quare non est genus album nivis neque cigni. Rursum disciplina quidem ad aliquid,
bonum autem et pulchrum quale. Quare non est genus pulchrum et bonum, non sunt genera disciplinae.
Nam eorum que sunt ad aliquid genera et ipsa ad aliquid oportet esse, ut in duplici: etenim multiplex est genus du-
plicis et ipsum eorum que sunt ad aliquid est. Simpliciter autem dicendo sub eadem oportet esse genus et species.
Nam si species est substantia, et genus; et si quale species, et genus quale, ut si album quale quoddam et co-
lor. Similiter autem et in aliis. Rursum si necesse est in genere participare quod positum est
in genere. Diffinicio autem participare est suscipere participati rationem. Manifestum igitur quod
species quidem participant genera, non autem genera species. Nam species suscipit generis rationem,
generis autem species non. Considerandum igitur si hoc assignatum genus participat

speciei, ut si quis ens aut unum genus eius quod assignavit. accidere enim genus participare speciei. Nam de omnibus
quae sunt et ens et unum praedicatur quare accidens eorum. Amplius si de aliquo assignata
species verum est genus autem non, ut si ens aut scibile opinabilis genus ponat. Nam de non
ente opinabile praedicabitur. multa enim non entium opinabilia. Quoniam autem ens vel
scibile non praedicatur de non ente. Manifestum quoniam non est genus ens neque scibile opinabilis.
De quibus enim species praedicatur et genus oportet praedicari. Rursus si nullius speciei in participare compositum est
in genere. Nam impossibile est participare genus quod nullius speciei participat, nisi aliqua secundum primam divisi
onem species sint. hee autem genus participant tantum. Si igitur motus voluptatis genus ponat omnia
sint consequentia. Nam alteratio voluptatis nullius assignatorum motuum aliquorum.
Manifestum enim quoniam nullam speciem participabit. quare non est genus. eo quod necesse est quod genus parti
cipat et speciem aliquam participare. quare non est species motus voluptas, neque individuorum
aliquod quae sub specie motus sunt. Nam individua participant speciem et genus, ut aliquis homo et hominem
participat et animal. Amplius si in pluribus dicitur species quam genus quod in genere positum est ut opina
bile quam ens. Nam ens et non ens opinabile. Quare non est opinabile species entis.
De pluribus enim genus semper quam species dicitur. Rursus si de aequalibus genus et species dicitur ut si eorum
quae omnia sequuntur. Hoc quidem species, illud autem genus ponat, ut ens et unum. Omnia enim est et unum
quare neutrum neutrius genus eo quod de aequalibus dicuntur. Similiter autem et si primum et principium ad se invicem po
nant. Nam et principium primum et primum principium. Quare utraque quae dicta sunt idem est aut neutrum
neutrius genus. Elementum autem est ad omnia haec quod in pluribus genus quam species et differentia dicitur.
Videndum autem et si alicui eorum quae non differunt specie non est genus quod vel non videatur.
Construenti si est alicui, quare omnium quae non differunt specie est genus. Si igitur uni in ostensum
est manifestum quoniam omnium. et si uni non, manifestum quoniam nulli. ut si quis insecabiles
et insecabiles ponens lineas indivisibile genus earum dicat esse. Nam si lineae habentibus di
visiones non est quod dictum est genus cum sint indifferentes secundum speciem. indifferentes enim ad se
invicem secundum speciem rectae lineae omnes. Considerare autem et si aliquid aliud genus est assignatae speciei quod neque conti
net assignatum genus neque continetur ab illo, ut si quis iustitiae ponat scientiam genus esse. est

et utrius genus, et neutrum genus reliquum continet. Ut virtus et scientia genus iustitie. Non est enim una species sub duobus generibus, et alterum alterum continet.

Habet autem dubitationem in quibusdam quod huiusmodi est. Videtur enim prudentia quibusdam et scientia et virtus esse, et neutrum genus alterum continere. Non tamen ab omnibus conceditur prudentiam scientiam esse.

Et si quis admittat quod dictum est verum esse, attamen sub alterutro vel sub eodem ambo fieri que eadem sunt genera necessarium videbitur esse. Quemadmodum et in virtute et in scientia accidit. Utraque enim est sub eodem genere. Nam utrumque horum habitus et dispositio est. Considerandum ergo si in nullo horum inest assignatum genus. Si enim nec sub alterutro genera sunt, nec sub eodem ambo, non erit quod assignatum est genus.

Considerandum autem et genus assignatum et sic superius genus. Si omnia predicantur de specie et in eo quod quid est predicantur. Nam omne superius genus predicatur de specie omnino in eo quod quid est.

Rursum genus participat speciem vel ipsum vel aliquid generum superiorum. Nullum enim inferiorum participat quod superius est. Destruenti ergo quemadmodum dictum est utendum est.

Construenti autem concesso quidem inesse speciei quod dictum est genus. Quando autem dubitatur si in eo quod quid est, sufficit ostendere aliquod superiorum generum in eo quod quid est de specie predicari. Uno enim in eo quod quid est predicato omnia et superiora et inferiora si predicantur in eo quod quid est predicabuntur.

Quare et assignatum genus in eo quod quid est predicabitur. Quando autem uno in eo quod quid est predicato omnia et reliqua in eo quod quid est predicabuntur per inductionem sumendum.

Si autem simpliciter inesse dubitetur assignatum genus, non sufficit ostendere aliquod superiorum generum in eo quod quid est de specie predicari. Ut si ambulationis genus assignavit lationem, non sufficiet ostendere quoniam motus est ambulatio, ad ostendendum quod latio est, eo quod alii motus sunt. Sed ostendendum quoniam participat eorum ambulatio que sunt secundum eandem divisionem nisi lationem.

Nam necesse est quod genus participat et species aliquam participare earum que sunt secundum primam divisionem. Si ergo ambulatio nec augmentum nec diminutionem nec alios motus participat, manifestum quoniam lationem participabit, quare erit genus latio ambulationis.

Rursum de quibus species que posita est ut genus predicatur, considerandum si et assignatum genus in eo quod quid est de eisdem ipsis predicatur de quibus species. Similiter et omnia que super genus sunt.

Nam et secundum aliam divisionem palam quoniam non est genus quod assignatum est. Si enim esset genus omnino et superiora et haec ipsius in eo quod quid est praedicarentur de quibus species in eo quod quid est praedicatur. ¶ Alterneutri est si praedicaretur in eo quod quid est utique accidit et genus et species de eodem in eo quod quid est praedicari. quare et ipsum sub duobus generibus fit necesse est genus subalternatim posita esse. Si igitur ostendat quod nolumus genus alterutrum non esse sub specie. quoniam species sub hoc est. Quare ostensum est quoniam genus hoc. ¶ Considerandum autem et participationes generis: si accidant ad assignatam speciem et participantia speciem necesse est generis participationes. de specie praedicari et de his quae participant speciem. Si igitur in aliquo divisionem. palam quoniam non est genus quod assignatum est. ¶ Rursum si differentiam ut genus assignavit ut si immortale genus dei. Nam differentia est animalis immortale. eo quod animalium alia mortalia alia immortalia. palam igitur quoniam peccavit. nullius est differentia genus. Quoniam autem manifestum hoc verum nullius est differentia significat quid est esse. Sed magis quale quid ut gressibile et bipes. ¶ Et si differentiam in genere posuit ut habundans quod adiunctum differentia numeri habundantis et non species est non participat differentia genus. Nam quod participat genus vel species vel individuum est. palam igitur quoniam non participat genus differentia. Quare non habundans species est. Sed differentia quoniam non participat genus. ¶ Amplius si genus in speciem posuit ut contiguitatem quod continuationem: aut mixtionem id quod temperamentum aut ut plato diffinivit lationem secundum locum mutationem, non est necesse enim contiguitatem continuationem esse sed e contrario continuationem contiguitatem. Non enim omne quod contiguum continuum. Sed omne quod continuatur est contiguum. Similiter autem et in aliis. Nam neque mixtura omnis temperamentum. Nam mixtura sicca non est temperamentum neque omnis secundum locum mutatio latio. Nam ambulatio non videtur latio esse. pene enim in his quae involuntarie locum ex loco permutant dicitur, ut in inanimatis accidit. palam autem quoniam et de pluribus dicitur species quam genus in assignatis cum oporteat e contrario fieri. ¶ Rursus si differentiam in specie posuit ut immortale quod deum accidit est de aequis aut de pluribus dicitur species. Nam differentia semper de aequis aut de pluribus quam species dicitur. ¶ Amplius si genus in differentiam posuit ut colorem quod congregativum aut numerum quod impar. ¶ Et si genus ut differentiam dixit possibile est alio quod et huiusmodi afferre positionem ut temperamentum non mixturae differentiam aut lationis secundum loci mutationem. ¶ Prospiciendum autem et omnia quae sunt huiusmodi per eadem communicant enim

loci de pluribus est, quoniam contrarium differentiam oportet differentiae participare. Sic autem assignato neutrum horum quae dicta sunt possibile accidere. Nam et de participantibus dicetur et participabit genus differentiam. Rursum si nulla differentia generis praedicatur de assignata specie, neque genus praedicabitur, ut de anima neque impar neque par praedicatur, quare neque numerus. Amplius si prius est natura species et simul interimit genus; videtur enim e contrario. Amplius si amittere contingit dictum genus vel differentiam, ut animam moveri aut opinionem veram et falsam, non utique erit aliquid dictorum genus aut differentia; videtur enim genus et differentia sequi donec sit species. Intendendum est autem et si quid in genere positum est participat aliquo contrario generi, aut si contingat participare. Nam idem simul contraria participabit, eo quod genus numquam abest, participat autem aut contingit participare. Amplius si ad communicat species quod impossibile est omnino inesse his quae sunt sub genere, ut si anima communicat numero, aut numero posse inesse non erit species numeri anima. Considerandum autem et si aequivocata sit species generi, elementis utendo quae dicta sunt ad aequivocationem. Univocum enim genus est et species. Quoniam autem omnis generis species plures, perspiciendum si non contingit alteram speciem esse dicti generis; nam si non est, manifestum est quoniam non erit genus omnino quod dictum est. Considerandum autem si quod translative dictum est ut genus assignavit, ut temperantiam consonantiam. Nam omne genus proprie de speciebus praedicatur. Consonantia vero de temperantia non proprie sed translative. Omnis enim consonantia in sonis est. Amplius si sit contrarium alicui speciei considerandum. Est autem multipliciter consideratio. Primum quidem si in eodem genere et contrarium, cum non sit contrarium generi. Oportet enim contraria in eodem genere esse si non sit contrarium generi. Cum autem est contrarium generi, considerandum si contrarium in contrario; necesse est enim contrarium in contrario esse, si sit contrarium aliquid generi. Palam autem unumquodque horum per inductionem. Rursum si omnino in nullo genere quod speciei contrarium est, sed ipsum est genus, ut bonum. Nam si hoc non in genere, neque contrarium huius in genere erit, sed ipsum genus, quemadmodum in bono et in malo accidit. Neutrum enim horum in genere, sed utrumque eorum genus. Deinde si contrarium est alicui et species et genus, et horum quidem est aliquid medium, illorum autem non. Nam si generum est aliquod medium, et specierum est, et si specierum et generum, ut in virtute et vitio et iustitia et iniustitia; utrorumque enim est aliquid medium. Instantia huic quoniam sanitatis et aegritudinis non est medium, mali autem et boni. Aut si est quidem ad medium utrorumque et

Nota quod bonum et malum non sunt in genere [illegible] (margin)

speciebȝ ⁊ gñibȝ aũt nõ silr. Sed hoc q̄ negationes illorũ ū ut sub̄bȝ. proba
ble ū q̊ ẽ ⁊ utrisq; ut iustitie ⁊ iusto. ⁊ iniustitia ⁊ iniustitia utrisq; ab
negationes mẽ. ¶ Amplius quoniam nõ inest ẽ contrariũ gñi. Consid̄a nõ tñ si contrariũ ido
neũ gñe si ⁊ medium. in q̄ sũma ẽ ⁊ mẽ ut in albo ⁊ nig̊. Nã color gñ
⁊ horũ mediorũ colorũ ẽ contrariũ. instantia quoniam egestas q̄ ⁊ superhabundantia in
eodem gñe. in aliquo ẽ amborũ medietas aũt cũ sit mẽ eorũ nimalo si iste ẽ.
¶ Considera ⁊ si gñ q̄ contrariũ ẽ alicui. species aũt nulli. Nã si gñ contrariũ ẽ alicui ⁊ species
quemadmodũ uitium ⁊ uirtus. ⁊ iustitia ⁊ iniustitia. ẽ ⁊ talis consideranti mẽ
uidebit ẽẽ. Instantia in sanitate ⁊ egritudine. Simplr ẽ sanitas egritudini contraria
ẽ. Quedam ẽ egritudo cũ sit species egritudinis nulli contrariũ ut febris ⁊ obtalmia
⁊ unum quodq; aliorũ. Interimenti ẽ tot modis perspiciendũ si ẽ nõ insunt q̄ sunt
dicta. palam quoniam nõ ẽ q̄ assignatũ ẽ gñ. Construenti ū trip̄. Primũ q̄ si contrariũ
speciei sit in eodẽ gñe cũ nõ sit contrariũ gñi. Nã si contrariũ manifestum quoniam ⁊ q̄ propositum
est. ¶ Amplius si mẽ in eodẽ gñe. Nã in q̄ mediũ ẽ ⁊ extrema. ¶ Rursũ si
sit contrariũ q̄ gñi considera ⁊ si contrariũ in eo. Nã si sic sit. Palam quoniam propositum in
proposito. Rursum in casibus coniugatis si similr sequitur ⁊ interimenti construe
nti. Simlr aũt uni ⁊ omnibȝ insunt uel nõ insunt. ut si iustitia disciplina quedam
⁊ iuste disciplinate. ⁊ iustus disciplinatus si aũt horũ aliquid nõ ẽ reli
quorũ nullum. ¶ Rursum in his q̄ silr se hñt adinuicem ut suaue ẽ se
hẽt ad uoluptatem ⁊ perficiens ad bonũ. Utrũq; ẽ utrisq; effectiuũ. Si gñ uo
luptas q̄ bonũ ẽ suaue q̄ perficiens erit. Manifestum quoniam suaue effectiuũ
boni erit eo q̄ uoluptas ẽ bonũ. Silr aũt ⁊ in generationibȝ ⁊ corruptionibȝ. ut si
edificare ẽ operari edificasse ẽ operatũ ẽẽ. ⁊ si discere ẽ reminisci didicisse
ẽ recordatũ ẽẽ. ⁊ si dissolui ẽ corrumpi. dissolutũ ẽẽ ẽ corruptũ ẽẽ ⁊
dissolutio corruptio. Ingenerationis ⁊ corruptionis silr ⁊ in potentiis ⁊ usibus
⁊ omnino sc̄dm quamlibet similitudinem. Et interimenti ⁊ construenti perspiciendũ quemadmodũ

igñatie ⁊ corruptioꝫ dicim᷾. Naꝫ si corruptio dissolutorum ⁊ corrumpi di
ssolui. ⁊ si gñatiōꝫ creanꝫ ⁊ gñari ē fi ⁊ gñatio factio ẽ. aut̄ ⁊ ipo
tentis ⁊ usib᷒. Naꝫ si potentia dispositio ⁊ potis ẽ dispositōi. ⁊
si alic̄ usus act᷒ ⁊ uti ē agē ⁊ usum ēē egisse. ¶ Si aut̄ p̄uatio sit q̄
oppositū ē spēi duob᷒ mōis ē intuē. Primū q̄ si i assignato gn̄e ē oppo
situ. aut̄ ē simp̄ i nullo gn̄e codeꝫ p̄uatio aᵉ ut i ultio ut simp̄ ⁊ i ultimo
gn̄e ē ut i sensu cecitas aut̄ uo ē sens᷒. ¶ Scd̄o aut̄ ⁊ si gn̄i ⁊ spēi
opponit̄ p̄uatio nō ē oppositū aut̄ i opposito. ū q̄ assignatū ē i assig
to eīt. instantiā ḡ q̄ ad mod ē dictū uteñd. ¶ Et ⁊ struenti ū uno mō.
Naꝫ si oppositū i opposito. ⁊ positū i proposito ie. ut si cecitas i sensi
bilitas q̄dam uisus sens᷒. ¶ Rurs᷒ i negōib᷒ ⁊ sicut cōio q̄ ad mod
i accidente dicebat̄ ut si suaue q̄ bō. q̄ nō bō nō suaue. instō est ē
si bō ḡ ē suauis ex ad nō bō suaue. Naꝫ deq̄b᷒ ḡ nō ē ū spēs ulla.
⁊ ostruenti aᵉ sic p̄spiciend᷒. Naꝫ si nō bō nō suaue suaue bō. Ōr bō
ḡ suauis. ¶ Si aut̄ sit ad ad spēs ⁊ sicut si ⁊ ad ad ḡ. Naꝫ si spēs ad
ad ⁊ ḡ. uelud i dupla ⁊ multipla. utrūq̄ ē aliq̄. Si aut̄ ḡ ad ad ū ne
ce spēs. Naꝫ disciplina ad ad. gramatica aut̄ nō aᵉ ū q̄ p̄us ū ; uidebit̄.
Naꝫ ut̄ q̄ bō ⁊ q̄ pulchrū ⁊ ut̄ q̄ ad ad. bō ū ⁊ pulch̄ nō ad ad se
q̄lia. ¶ Rursu si nō ad idē dr̄ spēs ⁊ s̄ se ⁊ s̄ ḡ ut si duplū dr̄ du dr̄
dr̄ duplū ⁊ m̄ dr̄ du oꝫ dia si aut̄ nō eīt m̄ ḡ dupli. ¶ Simpl̄ si
nō ad idē ḡ ⁊ s̄ ḡ dr̄ ⁊ s̄ oīa gn̄s gn̄a. Naꝫ si duplū dr̄ du ē et
m̄ ē ⁊ tras sc̄dēs ul̄ sūras dr̄ du dicet̄ ⁊ simp̄ s̄ oīa s̄iora gn̄a ad
dim̄ dicet̄. instantia q̄m nō necē ē s̄ se ⁊ s̄ ḡ ad idē dia. Naꝫ sc̄a
scabil̄ dr̄. hit᷒ aut̄ ⁊ dispositio nō scabil̄ sz aie. ¶ Rursu si ē dr̄ ḡ
⁊ spēs s̄ casus ut si alic̄ aᵉ alic̄ aut̄ q̄l mō aᵉ aīa ut spēs et ḡ
uelud i duplo ⁊ i m supiorib᷒. alic̄ ē ⁊ duplū ⁊ m̄ ẽ aut̄ ⁊ sicut. alic̄

est ad aliquid genera ut dispositio et habitus. Instantia autem quoniam aliquotiens non sit.
Nam si differentiae contrarium alterum diversum autem aut sit genus hoc non alterum si in aliquo di-
versum est aliquid dicitur. Rursum si genus ad aliquid secundum casus dicta non similiter convertitur, ut in duplo
et multiplici hoc est utrumque alicuius et idem secundum conversionem alicuius dicitur et dimidium et albus in
genere autem et disciplina et in oppositione. Nam aliquid alicuius convertitur. Genus et disciplinatum et
opinabile. aliquis si ergo in quibusdam non similiter convertitur, palam quoniam non est genus alterum alterius.
Rursum si non ad aequalia genus et species dicitur. Genus autem et utrumque videntur dici aequaliter quemadmodum
in dono et datione. Nam et donum alicuius et alicui dicitur et datio et alicuius alicui. Est autem datio genus
doni. Nam donum est datio irreddibilis. In aliquibus non accidit ad aequalia dici. Nam du-
plum alicuius duplum, superans autem et maius alicuius et secundum quod dicitur est. et maius aliquo superat et ad
superat. Quare non sunt genera quae dicta sunt dupli eo quod non secundum aequalia speciei dicuntur ac non ultimum
in ad aequalia species et genus dicitur. Videndum autem et si oppositi est genus ut si dupli multiplex et
dimidii submultiplex oppositi esse oppositum oportet esse genus. Si ergo ponatur aliquis scientiam esse sensum oportebit
scibile esse sensibile. Sed non est. Non est enim omne scibile sensibile. Nam intelligibilium
quaedam sensibilia. Quare non genus est sensibile scibilis. Si hoc autem non neque sensus scientia. Omnium
autem eorum quae ad aliquid dicuntur aut quae ex necessitate illis aut eorum illa sunt ad quae dicuntur ut di-
spositio et habitus et mediocritas in alio est nullo possibile est esse quae sunt dicta nisi in illis ad quae
dicuntur. Alia autem non necesse est quidem inesse illis ad quae dicuntur contingit autem ut disciplina scientia est in anima
non est, prohibet sive scientia haec anima non necessarium autem possibile est et in alio esse hanc eandem alia non simpliciter in
illis non contingit esse ad quae dicta sunt ut contrarium in eo non scientia in scibili non sit scibile ut anima vel homo.
Considerare ergo oportet ut si quis in genere ponat quod huiusmodi est non huiusmodi ut si memoriam
mea si accidit dixit scientiam omnis est mansio in maniere et ideo. Quare et scientia mansio in scientia genus
et memoria in scientia quae mansio est habitus non contingit memoria est omnis in anima. Est autem quidam
dictus est locus ad accidens communis non est differt memoriae genus mansionem dicere accidere
contingit ei hoc. Nam si quilibet in memoria est mansio scientia eadem de ea accidit dicere. Rur-
sum si habitum in actum posuit aut actum in habitum ut sensum motum per corpus. Nam

sensus habit᷒. mot᷒ aut̄ act᷒. S' aut̄ et si memoriā habit᷒ otētiuū oppiois dix.
Nā nullā memoria ē habit᷒ sed mag᷒ act᷒. ¶ Peccant aut̄ et q habit᷒ i ɔseque
tē pō ordināt ut mansuetū ire abstinentiā et fortē et iustitiā abstinentiā ti
mor᷒ et lucri. Nā fortis et mitis q nō patit᷒ dr̄. abstinēs aut̄ q patit᷒ et nō dedu
cit᷒. fortāsse g sequit᷒ potētia utrūq̄ tale ut si passus fuit nō deducat᷒ sed teneat nō
tn̄ hoc ē hūc q fortē ēē, illū aut̄ mitē. Sed oīo nō pati ab h᷒ modi. ¶ Aliquotiēs
aut̄ et q sequit᷒ qlibet m̄ ponūt ut gn̄ ut tristitiā gn̄ ire et opinionē fidei utrūq̄ ē pre
dicta sequūt᷒ q̄dā m̄ adassignatas spēs neutrū aut̄ hoꝝ gn̄ ē. Nā q irascit᷒ ɔtristat᷒
prius i eo tristitia facta nō ē ira tristitie s̄ tristitia ire ē cā. Qr̄ simp ira nō ē tristitia.
S' aut̄ hec nec fides oppio. Ɔ̄tingit aut̄ eādē oppiōē et credētē et nō credētē h̄re nō ɔti
gēt aut̄ si fides ēēt spēs oppionis. ¶ Non ē ē idē amplius pmanēē. Si ꝙ
oīo ex spē pmutat᷒ sic neq idē aīal qn̄ hoīē ēē qn̄ nō. Si qs
aut̄ dicat ex necitate ēē et oppiantē et credere de eq̄libus oppio et fides dicet᷒.
Qr̄ nō sic erit gn̄s. de plib᷒ ē oꝫ dici gn̄. ¶ Videndū aut̄ et si in aliq eodē nata
sūt fi'i utrāq̄. in q spēs et gn̄ ut in q albū et color. et i q gr̄ama et disciplina. Si g uerecūdia
dicat timorē aut̄ irā tristitiā nō accidit i eodē spēs ēē gn̄s. ¶ Nā uerecūdia q̄ i ratio
nabili. timor aut̄ in aīositate. tristitia q̄ i ɔcupiscibili in h' ē et uoluptas. i
ra aut̄ i aīositate. Qr̄ nō s̄ gn̄a q̄ assignata sūt eo q nō i eisdē spēb᷒ nc̄a
nata sūt fi'i. S' aut̄ et si amicitia i ɔcupiscibili nō ē uoluptas oīs uolūtas i
rationabili. ¶ Videl' aut̄ et h' locꝰ et adaccīs et ca accīt. Qr̄ nō hoc i eodē inde
accīt. Palā qm̄ nō ē accīs. ¶ Rursū si s'q̄ spēs dicit᷒ gn̄ participiū. Nō ē ūr
s'q̄ participare gn̄. Nā nō ē hō s'q aīal nec gr̄ama disciplina. S' aut̄ et i aliis. Ɔ
sid'd si i aliq̄b᷒ participat gn̄ s'q ut si aīal q sensibile uel q insensibile dicatur.
Nā s'q sensibile et insensibile aīal s'm ē corp᷒ sensibile uel insensibile. s'm aīam u̾o nō.
Qr̄ nō ē gn̄ sensibile uel insensibile aīal. ¶ Latet aut̄ et qm̄ et totū pon
entes i pte ut aīal corp᷒ sensibile. nullo ē m̄ pars de toto p̄. Qr̄ nō g ē aīal

h' dic q illi q dicut

h' ponit ... ɔsiderat q dicebat aliq q ɔseq̄ntem ... sequit ... alteri ... gn̄ alt'

h' dic q si ... dicas q h gn̄ sit ... aliq ... ...

h' ponit aliā ɔsiderationē ... dic q si ... ...
... de ... ...

h' ponit al'. ... dic q si ... pte ... ... dic ...
... ...

eorum eo quod prava est. Videndum autem et si aliquid vituperabilium aut fugiendorum in
potentiam aut potentem posuit ut sophistam aut calumniatorem aut eum qui potens est latenter aliena
furari. Nemo enim praedictorum in eo quod possit talis dicitur. Potest enim et stu-
diosus et deus prava agere, sed non sunt tales. Nam omnes pravi secundum appetitum vel actum dicuntur.
Amplius omnis potestas eorum quae sunt eligenda. Nam pravorum potestates eligendae,
eo quod et deum et studiosum eas habere dicimus; possunt enim prava agere. Quare nullius vitup-
erabilis erit genus potestas. Si autem non, accidet vituperabilium quid eligendum esse.
Erit enim quaedam potestas vituperabilis. Et si quid per se honorabilium aut eligibilium in potes-
tatem vel possibile vel effectivum posuit. Nam omnis potestas vel possibile vel effectivum propter aliud
eligendum. Aut si quid eorum quae sunt in duobus generibus vel in pluribus in alterum posuit. Quae-
dam enim non est in uno genere ponere, ut seductorem et detractorem. Neque enim qui appetit im-
possibilia ut neque qui non appetens aut detractor est vel seductor. Sed qui utrumque ha-
bet. Quare non possunt in uno genere, sed in utroque quaedam sunt. Amplius aliquando converso genere
et differentia, ut differentiam ut genus assignat, ut stuporem superabundantiam admirationis
et fidem vehementiam opinionis. Nam neque superabundantia neque vehementia genus sed
differentia. Videtur enim stupor admiratio esse superabundans et fides opinio vehemens. Quare
genus admiratio et opinio, superabundantia autem differentia. Amplius superabundantiam
vehementiam genera assignet inanimata fidem facient et stuporem facient. Nam cuicum-
que vehementia et superabundantia adest illi cuius est superabundantia. Si igitur stupor
superabundantia est admirationis, aderit admirationi. Quare admiratio stupefaciet.
Similiter autem et fides aderit opinioni, si quidem vehementia opinionis est. Quare opinio
fidem faciet. Amplius accidit sic assignanti vehementiam vehementem dicere et
superabundantiam superabundantem esse. Est enim fides vehemens. Si igitur fides vehe-
mentia est, vehementia erit vehemens. Similiter autem et stupor est superabundans. Si igitur stu-
por superabundantia est, superabundantia est superabundans. Non videtur autem neutrum

hoc quemadmodum in disciplina disciplinatum vel motum mobile. Quoniam est ponatur et pa-
ssionem in eo quod passum ponit ut genus, ut quicumque immortalitatem vitam sempiternam dicit esse. pas-
sio enim vitae vel casus immortalitas videtur esse. Quoniam autem verum est quod dicitur palam fiet si quis
concedat ex mortali aliquem fieri immortalem; nullus enim dicet aliam vitam sumere. Sed ca-
sum aliquem vel passionem huic eidem accidisse; quare non est genus vitae immortalitas.
Rursus si passionem cuius est passio illius genus dixerit esse. ut ventum aerem esse mobilem.
magis enim est motus aeris ventus. Nam aer idem permanet et cum movetur et cum manet.
Quare non est omnino aer ventus. esset enim et non moto aere ventus. siquidem idem aer permanet.
quemadmodum cum erat ventus. Similiter autem et in aliis huiusmodi. Si igitur et in hoc oportet concedere quoniam
aer mobilis est ventus. Sed non in his de omnibus est assignandum de quibus non vere est genus sed
in quibus vere praedicatur assignatum genus. Nam in quibusdam non videtur verum esse ut lutum et nivem. nam
nivem dicunt esse aquam congelatam. lutum autem terram humido temperatam. Est autem neque nix
aqua neque lutum terra. Quare neutrum assignatorum genus est. oportet enim genus inesse de omnibus su-
per (?) speciebus. Similiter autem neque vinum esse aquam putrefactam in ligno. Sicut Empedocles dicit
putrefactam in ligno aquam. Nam simpliciter non est aqua. ¶ Amplius si omnino quod assignatum
est nullius est genus. Manifestum enim quoniam neque genus quod dictum est. ¶ Considerandum autem ex eo quod
non differre specie quae participant assignatum genus ut alba. non enim differunt specie ad se invicem.
omnis autem generis sunt species differentes. quare nullius est album genus. ¶ Rursus si
id quod sequitur omnia genus vel differentiam dixerit. plura enim sunt quae omnia sequuntur. ut ens et unum eorum
quae omnia sequuntur. Si igitur ens genus assignaverit. palam quoniam omnium erit genus eo quod praedicatur
de eis. De nullo enim genus nisi de speciebus praedicatur. Quare et unum species erit entis. Accidit
igitur de omnibus de quibus genus praedicatur et speciem praedicari eo quod ens et unum de omnibus simpliciter praedicantur. oportet
enim de paucioribus speciem praedicari. ¶ Si autem quod omnia sequitur differentiam dixerit. Palam quoniam de aequa-
libus vel de pluribus differentia quam genus dicetur. Nam et si genus omnia sequitur de aequalibus. si vero non omnia
sequitur genus de pluribus differentia dicetur quam ipsius genus. ¶ Amplius si in subiecta specie assig-

tur genus sic velud album in nive. Quare palam quod non est genus de subiecta specie est genus tamen
dicitur. ¶ Considerandum autem et si genus non univoce sit speciei. Nam de omnibus speciebus genus univoce
est predicatum. ¶ Amplius quando existente et specie et genere contrario si quod melius est contrariorum in peiori genus po-
suit. accidit enim reliquum in reliquo esse. eo quod contraria in contrariis generibus. Oportet quod melius est in meliori esse
videtur enim et melioris et genus melius esse. ¶ Et si eodem similiter ad utrumque se habente in peiori et non
in meliori genus posuit. ut animam quod motum aut mobile. Similiter enim eadem mobilis et stabilis videtur
esse. Oportet si melius status hoc oportet genus ponere. ¶ Amplius ex magis et minus destruentem quidem
si genus suscipit magis, autem species non suscipit neque ipsa neque que secundum ipsam dicitur. ut si virtus suscipit
magis et iustitia et iustus. dicitur enim iustior alter altero. Si igitur assignatum genus quidem magis su-
scipit species non suscipit. neque ipsa neque alia secundum ipsam dicta non erit genus quod assignatum est. ¶ Ru-
rsum si quod magis videtur vel similiter et non est genus. Palam neque quod assignatum est. Utilis autem hic locus in talibus
maxime in quibus plura videntur de specie in eo quod quid est predicari. sine determinatum sit. neque habemus dicere
quale eorum genus. ut de ira et tristitia et opinione in eo quod quid predicari videntur examinasse. contestatur
enim utrum et opinatur examinasse. ¶ Eadem consideratio et in specie et ad id quod comparatum.
Nam si quod magis aut similiter videtur esse in assignato genere non est in genere. Palam quoniam neque assignata
species erit in genere. ¶ Ad interimendum quidem quemadmodum dictum est utendum. ¶ Astruenti vero si quidem suscipit
magis et quod assignatum est genus et species non utilis locus. nichil enim prohibet utraque suscipientibus non
esse alterum alterius genus. Nam bonum et malum suscipit neutrum neutrius genus. ¶ Similiter et species
autem ad se invicem comparatio utilis est. ut si similiter est hoc et hoc genus. si alterum genus et alterum. Similiter autem et si
minus et magis ut si continentie magis potentia quam virtus genus et potestas. ¶ Eadem et ad-
aptatur specie convenit dicta. Nam si similiter hoc ab hoc. si alterum species et reliquum et si quod minus videtur species et quod
magis. ¶ Amplius ad construendum perspiciendum si de quibus assignatum est genus in eo quod quid est predi-
catur non sit una assignata species sed plures et differentes. Palam est quoniam est genus. si autem
in assignato est species. considerandum autem si de aliis speciebus genus in eo quod quid est predicatur. ¶ Rursum cum
accidit de pluribus et differentibus in eo quod quid predicari. ¶ Quoniam autem videntur quibusdam et differentia
in eo quod quid est predicari de speciebus. separandum est genus a differentia utendo predictis elementis. Primum quidem

qm̃ g᷒ de pluribus pr̃ q̃ oĩa. Verum qm̃ s᷑ eī q̃ q̃ ẽ assignatũ ꝯueit magis
g᷒ q̃ diaz dicẽ. Naz q̃ assĩs dicat hõiez magis idicat q̃ sit hõ q̃ q̃ ꝯsibile. Et qm̃
diã q̃ ꝯsiderar ꝯuĩs sẽp signt g᷒ aũt dic. Naz nõ q̃ dicat al᷒ g᷒ sibile q̃le q̃ aial
dicat q̃ ũ al᷒ dicat nõ dic q̃le q̃ ꝯsibile. g᷒ diã aguẽ sic sepanda. Qm̃ aũt
ũr musicũ in eo q̃ musicũ sciens ẽe et musica scĩa ẽ. et si ambulãs in eo q̃
ãbulat mouerĩ ambulatõ q̃ mot ostẽ g᷒ i quo ꝯuẽ uolueĩ q̃ ostruẽ s᷑ p̃dict
mod ut scĩa q̃ sciẽi sciens s᷑ q̃ sit. Manifestũ ẽ qm̃ scĩa sciens q̃daz ẽ eod aũt
ĩn ei alius h᷒. Amplĩ q̃ seqt ad sup et nõ ꝯũtẽ difficile ẽ separe q̃ ũ sit
g᷒ sit q̃ illud seqt ẽẽ i nõ nõ ẽẽ ut tranqllitate; q̃ eẽ i d̃ni diuisible. ꝯtro aũt
nõ. Naz diuisible nõ oĩs nũs. ut ꝯes tranqllitatis ipõ q̃ uti ut ꝯuẽ q̃ sẽp ẽ
ꝯũs. cũ ꝯũtat aliũ. aliõ aũt ꝑtendẽ ũ nõib᷒ oblexoĩe. Instantia aũt h᷒
qm̃ nõ ens ẽẽ q̃ sit. Non q̃ sit nõ ẽ et nõ ꝯũtẽ. Non ẽ ẽẽ q̃ nõ ẽ sit. Sec
tñ nõ est g᷒ nõ ens eĩ q̃ sit simp᷑. Non ẽ nõ entis sũt spẽs de ꝯuẽ g᷒ q̃
admod dc̃m ẽ tñ serũd.

Terum q̃ dc̃m ẽ ꝑpiu ul nõ ꝑpiuz p hec ꝑspiciend assignatẽ
propiuz aũt ꝑ se et semp aut ad aliud aũt qñ. ut ꝑ se q̃ hoĩs aial mã
suetũ natura. Ad aliud aũt ut aĩe ad corp᷒ qm̃ h᷒ q̃ imparatũ
illud aũt administratũ ẽ sẽp aũt ut dei i mortale al᷒. Qñ
aũt ut alicui hoĩs ambulare instãto. Est aũt propiuz q̃ ad alterũ
assignatũ ẽ aut duo aut nũ ꝑblata uelud hoĩs ad equũ ꝑpiũ q̃ bipes ẽ.
Nam et qm̃ hõ nõ bipes conabitũ q̃s qm̃ equus bipes ulcũq; ẽ in ĩmetũ
ꝑpiuz. Si aũt utroq; de utroq; assignatũ sũt. et de utroq; negatũ nũ pro
blata erũt ũ hoĩs propiuz ad equũ et qm̃ hic q̃ bipes ille aũt quadrupes
ẽ. Naz et qm̃ hõ bipes. nõ ẽ et qm̃ quadrupes natus ẽ. ẽ ꝯuare et q̃
equus bipes et qm̃ nõ quadrupes ꝑõ ẽ. Conaiz q̃li g᷒ in ĩnsolo intimũ
q̃ positũ ẽ. Est aũt ꝑpiũ q̃ ꝑ se q̃ ad oĩa assignatẽ et ab oĩi separ

quecūq hōis al' mortale disciplīne susceptibile. ¶ Illud aūt q̄ nō
ab oī s; ab aliquo determinato. u ūcitus ad disciplinā q̄ h' q̄ in plib'. illa
aūt i rationabile aīi. c in habentib' ratōe; nata ē sl. ¶ Semp aūt q̄
s' oē tps ut ē c nūq' reliq uelud aīal et aīa c cōe cpositū eē.
¶ Qu uō q̄ s' ad tps. ut ē nō tm̄ ex necātate semp cseqt u alicui hōis
ambulare in foro. ¶ Est aūt ad aliū ꝓpriū assignare dicā; dic
aūt in oībȝ c sep at sepi' c in plibȝ. c si oībȝ qdē c semp u hōis, ꝓ
priū ad equū q̄ bipes. Na; hō q̄ c sp c oīs ē bipes eqū at nullus ē bipes
c nūq'. ¶ Sepi' at i plib' u rationabilis, ꝓpriū ad concupiscibile c irasci
bile q̄ q̄ i pat illa at nitunt. Na; rōnale semp. Set qn; ipat ut c
cupiscibile c irascibile sp ipat s; ipat qn; cū sunt pulsa aīa hōis. ¶ Po
pter aūt sunt rationalia mag' q̄ ple c sp c q̄ ad a. ¶ Na; q̄ ad a ē
ꝓpriū plura ꝓblata sunt q̄ad diuini pus. Na; at duo at ut erne
ātate sunt ꝓblata. ples at rationales sunt ad h. ¶ Q aūt p se est
c sp simila ē argumētum c ad ipsā ipā obseruare q̄ aūt p se q̄ admista
Na; ad unūquodq; eorz q̄ ē cī ei idē ꝓpriū. q̄ si nō ad oī separ̄ u ē bn̄
assignatū ꝓpriū hoc. Q at sp ad ipā ipā obseruare siue nō i ē siue
nō insint. siue nō inē. nō ē ꝓpriū. ¶ Q u qn; adi q̄ nc d tm̄ tpe
cōsideratū nō g' rationales ad ipsos ples ¶ Rōnale at ē ꝓblema ad q̄ ratio
nales sunt c lpisse c bone g' ad a q̄ ꝓpriū dei ex hīs q̄ sunt d acciden
talis, ꝓspiciendū si hinc q̄ accit ille uō nō accit. ¶ De hīs at q̄ ple
c sp' ꝓspiciā p h' l' alā. ¶ Primū q̄ si nō bn̄ assignatū ꝓpriū aut bene.
Hūs aūt q̄ nō bn̄ ē at bn̄ ē unū q̄ si nō p notiora. at p notiora po
situ ē ꝓpriū. ¶ Ergo destruenti q̄ si nō p notiora ei at q̄ u p notiora
ē h q̄ si oio ignotū ē ꝓpriū positū q̄ assignatū ē illo aū ꝓpriū dicit.
Non ē bn̄ ꝓpriū positū. aīa ē p notiora ꝓpriū ponunt. Na; dissimilis cū

ꝓut a diffītōs faciam̄ p notiora ḡ reddendo ē sic ē ē ꝯgnoscē̄ suffi
cient magꝰ ut q ꝑsuit ignis ꝓut ēē similiū aīe notiore q̄ ign̄
uut aīa. Magꝰ ē sciend q ē ign̄ q̄ aīa. Non ē ḡ bn̄ ē ꝑsitū ꝑ
ignis similiū aīe. illud aūt si nō notiꝰ ē hͥ hinc incēe. ꝯ ē n̄ soli
noti. de re si hinc incēe notiꝰ ēē. Nā q nō sit sibi hinc inē aīn simili
inē ꝯgsit. Qr q̄ll hoc accidit ostarꝫ sit ꝓut ut q̄ꝑ ign̄ ꝓut iq̄ ꝑ
aīa nata ē ēē ignotiore ūut q sit ignis hē sīꝫ hͥ i ē aīa. ꝯ si ꝑ i
ē. nō ē bn̄ ꝑsit ꝓut ignis i q̄ ꝑ aīa nata ē ēē. Construenti
ac si p notiora ꝑsitū ē ꝓut. a si p notiora s̄ utriqꝫ mod ē ē breue
s̄ hoc ꝓut ꝑsit. Nā assor lacor de eo q bn̄ alii q̄ s̄ hͥ solū ꝯst
ūut. alii aūt simꝑ demonstrabūt q̄ bn̄. ut q. q dit al ꝑū sēsin
hīe p notiora a notiꝰ assignāt ꝓut ꝑ utriqꝫ mod a ē bn̄ assigna
tū s̄ hͥ aīal ꝓut sensiꝫ hīe. Deīn destruenti q̄ nōm̄ q̄ i ꝑ
sit assignata in d̄. ut ē tota ōro pla sign̄. Nō ē ē bn̄ ꝑditū ꝓut
ut q̄ sentire pla sign̄ unū q̄ sensiꝫ hīe alīu ꝯ ssūut nō aīa
lis bn̄ ꝓut ꝑsit q natū sit sentire ꝑꝑ hoc ꝯ nō utend ē iꝫ nā
q n̄ d̄ iꝫ iorā q pla sign̄ q q m̄ d̄ ossarū fac̄ q ꝯ ē. dubi
tanter eo q deleat argumentū. Vel forte dic̄ eoꝝ q m̄ dur. Nam
ꝓut discenti gn̄ assignat. Ampliꝰ aūt ꝯ ad hͥ nom̄ ē in
ꝯpatiēt aliq hͥ sic assignatiꝰ ꝓut qn̄ indissonāte qs fiat si
miliꝫ de eo q m̄ d̄. Cōstruenti ā sinō pla sign̄ iꝫ nom̄ q̄
iꝫ tota ōro. ēit ē s̄ hͥ bn̄ ꝑsit. ut q iꝫ coꝛ pla sign̄ iꝫ mobilis
simū isupiore loci iꝫ totū totū q ex hꝰ ꝯpsit ē bn̄ ꝑsit ē.
s̄ hͥ ignis ꝓut coꝛ mobilissimū isupioreꝫ loc. Deīn destrue
ti q̄ sim̄ d̄ i aū ꝑū allig̃ nō determinat ac aū coꝝ ꝓut priuat n̄
ē ē bn̄ assignatū aūt causas nō dubiū ē ex hꝰ q ꝑus d̄ā

sūt. Nā eadē acciñe necc̄ ē ut q̄ hec sive pl̄a ⁊ mlta sig̃t. unū ē scīa hīe.
ipōr alterū aūt ⁊ scīa uti idē aliud n̄ scīa ēē q̄ aūt scīa uti ei. nō ē ei qḋ est
scire h bn̄ assignatū ppriū. ullū nō detinato ponit. loc ppriū. C Astrue
n̄ sinō dr̄ in h cū ppriū ponit sec ē unū ⁊ simp. ē ē bn̄ positū s h ppriū
aīl mansuetū natura. C Deīn destruenti q̄ si freq̄t dr̄ ē idē improp̄o.
sepe ē latent h faciens ⁊ īpropus q̄ād ⁊ indiffōnib; nō ē sic ⁊ bene po
situ qḋ h passiū ē ppriū. Constat ē audientē qḋ freq̄t dr̄. mētū g̃ ne
cc̄ ē h ⁊ ad hec excitari uīr. C Evenit aūt ⁊ freq̄t dic duobus
mōis. uno q̄ qn̄ noiauit freq̄t idē n̄ sīqs assignet ppriū ignis corpus
tenuissimū corpus. h ē freq̄t dr̄ corpus. Scdo aūt loco sīqs assignet di
ffinitōes pnoīb; . n̄ sīqs reddat tīe ppriū subitū q̄ maxīe corpus s natura
fert inferiorē locū. De inde assūmat pro noībus h sbas unū ē
⁊ idē corpus ⁊ h suba ē g̃ h suba freq̄t dcā. Q̄r nul ē bn̄ posit pprī
C Astruenti n̄ si nullo uīr freq̄t nōīe eodē ē s hec ⁊ bn̄ assignatū
ppriū ut qḋ dr̄ hoīs ppriū. aīl discipline susceptibile nō usus ē freq̄t eodem
nōīe ē s h bn̄ assignatū ppriū hoīs. C De in destruenti si tale ad
assignat ipso qḋ oīb; insit. In utile ē eīt qḋ nō sepat ab aliq̄ qḋ ar
improp̄us dr̄ separe oī n̄ ⁊ q̄ indistinctoīb;. Non g̃ eīt bn̄ opph
tū ppriū. ut q̄ q posuit scīa ppriū īrē probable opīoē sub ratiōe un
um exīs tali aliq̄ usus in p̄po uno qḋ oīb; inē. nō ē eīt bn̄ positū
ppriū scīa. C Astruenti aūt si nullo usus ē cōī h ab aliq̄ sepat eīt ei
bn̄ positū s hec ppriū ut q̄ qs dr̄ aīal ppriū hīe aīa. nullo ē usus cōī ē
s hec bn̄ positū ppriū aīal hīe aīa. C De in destruenti q̄ si pl̄a
propria assignet ei dē nō detinans q̄ pl̄a p̄ nō ē bene positū
ppriū. Nā q̄ād n̄ indiffōnib; oī pt̄ eā q̄ indicat sba orōnem
ad iacē ad plus sic n̄ ī propus pt̄ eā q̄ facit ppriū qḋ dr̄ ē oīo

nec n ee assignand. Inutile e sit h ut q qd dic proprium ignis tenuissimum
et leuissimum plura assignauit propria. unum e de solo igne. in e dic. non ei
bene positum proprium ignis corpus subtilissimum et leuissimum. Construenti uo
si non plura assignat propria ei sit dem. Sz unum e e s h bn posit proprium. Vt qui
q dic liquidi proprium corpus q in oem figuram ducit unum assignat proprium. Sz non
plura ei s h bn positum liquidi proprium. De inde destruenti q si eod us
e cui proprium assignat ad aliq eor q sunt h non e bn posit proprium. Nam dissecta
ca assigt proprium g idem q eidem s ignotum. Qa aut idem aliam eor e q s ei
posteri non g e notum. Q non sit p hec mag ad discendum. ut q q dic animalis
proprium substantiam cui e spes h aliq us e eor que sunt animal nec e bn proprium
positum. Construenti aut si in eodem eodem in eor q sunt ei aliq utitur
ei bn s hec positum proprium ut q q posuit animal proprium ex corpore et anima compo
situm ee. in eodem in eor q sunt ei aliq us e. erit bn s hec assigt animal
proprium. Eodem aut in aliis. o sca e q non faciunt notum. Destru
enti q si aliq us e. ad oppositum. aut oio simul natura ad posteriore aliq n
e bn positum proprium. Nam oppositum simul na q a simul e na et posterius n fac
notum ut qui q dix boni proprium q malo max opponit. opposito e usus
boni. Non e bn assignatum boni proprium. Construenti aut similo
usus e in opposito in oio simul natura. in posteriore. Erit e s hec bn as
signatum proprium. ut qui q dixit discipline proprium opinionem max fa
cientem sic nullo usus e opposito in oio simul natura in posteriore e s h
bn posit proprium discipline. De in destruenti q si q non sp seq
tur proprium assignauit. Sz hec q sit. quia proprium non e bn prolatum proprium.
Nam in in quo comprehendimus in ee idem de hec et n ex necessitate in e.
in in quo complendz nomen in ee et de h ex necessitate dz q non erit bene
positum proprium. Simpli aut ad hec in quia assignatum e proprium est

manifest si inest sicut hoc est ut amicum sit. Non quam est planum proprium ut quod qui posuit al. proprium motum quin stare tale assignauit proprium quod non sit quin propter hoc non bene positum non esse proprium. Construenti uero si quod ex necessitate semper est proprium assignat. Erit est bene positum secundum hoc proprium. Ut quod quod posuit uirtutis proprium quod bonum facit studiosum quod semper secundum proprium assignat. est hoc bene assignatum uirtutis. Destruenti quidem si quod nunc proprium est assignans non determinauit quod nunc proprium assignauit. non est bene positum proprium. Propter quod quod exigit monstrari sit esse semper determinatione indiget. Solent autem plerumque omnes quod semper secundum proprium assignare. Similiter autem quod obscurum est quin non determinauit ut si quod nunc est proprium uoluit ponere non quam danda est aliquatio in eptatibus. ut quin quod posuit alicuius hominis proprium sedere cum aliquo hoc quod nunc est proprium posuit. Non est bene proprium assignatum sine determinatione dicitur quin nunc. Construenti autem si nunc proprium assignans determinando posuit quod non proprium posuit. Erit est bene positum secundum hoc proprium. Ut quod quod dicit hominis proprium ambulare. nunc secundum ambulans posuit. secundum hoc bene est positum proprium. Deinde destruenti quidem si tale assignauit proprium quod manifestum est non aliter inesse quod sensibile. Non est bene positum proprium. Nam sensibile omne sensibile factum incertum sit. Dubium est enim si adhuc inest. eo quod solum sensibile cognoscitur. Erit autem in hiis quae non ex necessitate semper consequuntur. Ut quod quod posuit solis proprium. Construenti quod tale sit tantum in clarissimum tali usu est proprium super terram tantum quod sensum cognoscat non est sol bene assignatum proprium. Incognitum est cum occiderit sol. si ad hoc terram sit tantum eo quod nos tunc amisimus sensum. Construenti uero si tali assignauit proprium quod non sensum manifestum est. aut quod cum sit sensibile ex necessitate inesse palam est. Erit est secundum hoc bene positum proprium. Quod ut quin quod posuit superficiei proprium. Quod primum coloratum est sensibile quidem aliquo usus coloratum tali quod manifestum est inesse semper est secundum bene assignatum superficiei proprium. Deinde uero destru

enim quod si distinctionem ut proprium assignavit. non est esse bene positum proprium. Non enim indicare quod est esse proprium. Ut quod qui dixit hominis proprium animalis gressibile bipes quod est esse significans assignavit hominis proprium. non est scilicet hominis proprium bene assignatum.
¶ Astruenti autem si quod convenit quod preter assignavit proprium. non indicans autem quod est esse. Est enim scilicet hoc bene assignatum proprium. Ut quod qui posuit hominis proprium animal mansuetum natura. Nam quod convenit quod preter assignavit proprium. Non autem quod est esse significans est scilicet hoc bene assignatum proprium hominis. ¶ Deinde destruenti quidem si non iam esse ponens assignavit proprium. Oportet enim in propriis quod circa indiffinitionibus preter assignationem genus deinde sit iam addere reliqua et separare. Quare quod quod non hoc positum nunc est, proprium non est bene assignatum. Ut quod qui dixit animal proprium anima habere. non posuit iam est animal.
¶ Non est bene positum animal proprium. Astruenti vero si quis iam est ponens quod est proprium assignavit, propria reliqua addat. Est enim scilicet hoc bene assignatum proprium. Ut quod qui posuit hominis proprium animal discipline susceptibile. iam est prius assignatum proprium. est scilicet hoc bene positum hominis proprium. Utrum vero igitur bene autem non bene assignetur proprium per hec perspiciendum est. ¶ Utrum vero non proprium est omnino quod dicitur est autem vero proprium ex hiis considerandum est. Nam loca que simpliciter construunt proprium quod bene positum est idem erunt hiis que proprium omnino faciunt. In illis igitur dicetur. ¶ Primum igitur destruentem quidem inspicere in unumquodque animal proprium assignavit ut si nulli inest aut si non secundum hoc vere est. Aut si non est proprium unicuique eorum secundum quod proprium assignavit. non est enim proprium quod positum esse est proprium. ut quod de geometra. non vero est infallibile esse sub oratione. fallitur enim geometra in linea describenda non est hoc sciencia proprium non falli sub oratione. ¶ Astruenti autem si de omni vero et de hoc vero esse. est enim proprium quod positum est esse proprium. Ut quod animal discipline susceptibile de omni homine. vere est et in eo quod homo. est hominis proprium animal discipline susceptibile. ¶ Est autem hic locus destruenti quidem si non de quo nomen et ratio vere est et si non de quo ratio et nomen vere est. ¶ Construenti

aut si de quo n̄ ꝯ ratio aut si de q̄ ratio ꝯ nomĩ p̄z. ¶ De iñ destruenti
q̄ si n̄o de quo io ꝯ n̄. ꝯ si n̄o de quo n̄ ꝯ io ṽz ē. Non ē ꝓpriũ ē q̄ posi
tũ ē ēē, ꝓpriũ. ut qui al' q̄ disslẽ sullẽ. ṽz ē dex. Io aut n̄o p̄z. Non ꝓpriũ hois
al' sullẽ disslẽ. ¶ Construenti aut si de quo ꝯ ratio ꝯ n̄ p̄z. ꝯ si de q̄ n̄ ꝯ
ratio. ē ē ꝓpriũ q̄ positũ ē n̄o ēē ꝓpriũ. Ut qui de quo aĩaz hr̄e al' ṽz ē. ꝯ de
quo al' aĩaz hr̄e. Erit ē hr̄e aĩaz ꝓpriũ. ¶ De iñ destruenti q̄ si sbm
propriũ assignauit eĩ q̄ in sbo dr̄. n̄o ē ꝓpriũ q̄ posit ē ēē ꝓpriũ. ut qui q̄
assignauit ꝓpriũ subtilissimi corꝑis ignez sbz assignauit predicatũ ꝓpriũ.
n̄o erit ignis corꝑis sbtilissimi ꝓpriũ. ꝓpter hoc aut n̄ ē sbz eĩ q̄ in sbo dr̄ ꝓpriũ.
eo q̄ idez pluz ēēt. ꝯ differentiũ spẽ ꝓpriũ. Naz eidez pla q̄dã dicã spẽ
de solo dr̄o quoz ē oĩuz ꝓpriũ q̄ sbz ē. siq̄ sic ponat ꝓpriũ. ¶ Construenti
n̄o si q̄ in sbo ē assignauit ꝓpriũ sbi. ē ē ꝓpriũ q̄ positũ ē ēē ꝓpriũ. Siq̄
de solo p̄z ut dr̄o ē ꝓpriũ. Ut q̄ q̄ tre ꝓpriũ dix. Corꝑis grauissimũ spẽ
sbi assignauit propriũ q̄ de sola dr̄ tra ut ꝓpriũ p̄z. Erit ꝓpriũ tre iste
positũ. ¶ De iñ destruentez q̄ si ꝑ participatõez assignũt ꝓpriũ. Nõ ē
propriũ q̄ positũ ē ēē ꝓpriũ. Naz q̄ ꝑ participatõez iẽ ad q̄ ē ēē ꝯ
nãt. Erit aut p̄ dr̄a q̄daz de aliqua spẽ dr̄a. Ut q̄ q̄ dix hois ꝓpriũ
gressible bipes. ꝑ participatõez assignũt n̄ ē hois ꝓpriũ gressible bipes. ꝑ
participatõez assignũt n̄o ē hois ꝓpriũ gressible bipes. ¶ Construentez
aut si n̄o ꝑ participatõez assignauit ꝓpriũ. n̄ q̄ ē ēē. significãs ꝯsilz p
dicata de re. Erit ē ꝓpriũ q̄ positũ ē ēē ꝓpriũ. Ut q̄ q̄ posuit aĩal'
propriũ. Q̄ natũ ē sentire. n̄z ꝑ participatõez assignauit ꝓpriũ. n̄ q̄ ē ēē
significans ꝯsilz predicata aĩal' ꝓpriũ q̄ sentire natũ ē. ¶ De iñ
destruentez q̄ si n̄o ḡ simul ēē ꝓpriũ. sed ul' posterius ul' prius q̄
ꝯ nomĩ ē n̄o ē propriũ q̄ erit ēē propriũ ul' n̄ qñz ul' nec sp
ut qui ḡ et prius aliqñ in ēē ꝯ posterius ambulare. p̄ foz

q' hoi e n e e ambulare p(ro)priu hois, p(ro)p(rium). uel n(on) q(uan)do uel n(on) sp. ¶ (Con)stitue-
re aut si simul necitate et sp in e cu nec distio nec dica sit. Erit e p(ro)p(rium)
q' positu e ee, p(ro)p(rium) ut q(uan)do aial discipline suscep. et simul ex necitate et sp i
e et hoi cu nec dica sit nec ts. Est al' discipline susceptibile hois p(ro)p(rium). ¶ De ide
destruenti q(ue)rit si eorde in eo q' eade sit n(on) e ide p(ro)p(rium). Non e p(ro)p(rium)
q' positu e ee p(ro)p(rium). Ut q(uia) n(on) e p(ro)p(rium) assequi [illegible] qbdam [illegible] nec eli-
gendo e p(ro)p(rium) [illegible] qbdam [illegible]. ¶ Ide e e assequo et eligendo. ¶ (Con)st-
ruenti aut si eide in eo q' ide e ide p(ro)p(rium). e e p(ro)p(rium) q' positu e ee p(ro)p(rium),
ut q(uan)do hois in eo q' ho e d(icitu)r p(ro)p(rium) d(icitu)r tripl' aiam hre et mortale in eo q'
mortal' e. e p(ro)p(rium) ipi aiam hre. Util' aut loc' iste et maxime. Ide ex ide
in eo q' eade q(uonia)m in ee ul n(on) in ee. ¶ De in destruendo q(ue)rit si eor(um) q(ue) ea-
de sit spe. n(on) ide spe spe p(ro)p(rium) e. Non e q' dcm e ee p(ro)p(rium) q' positu e
ee p(ro)p(rium). ut q(uia) ide e spe ho et equs. Non sp aut eq(uu)s p(ro)p(rium) stare in se
ipo nec hois e p(ro)p(rium) moueri in se ipo. Ide e e spes moueri et stare i se
in eo q' al' e utri(us)q(ue) eor(um) s(ecundu)m q' accit. ¶ (Con)struenti aut si eor(um) q(ue) s(un)t
eade spe ide sp e p(ro)p(rium). Est e p(ro)p(rium) q' positu e n(on) ee p(ro)p(rium). Ut q(uia) hois est
p(ro)p(rium) ee gressibile bipes. et auis e p(ro)p(rium) ee uolatile bipes. Utrumq(ue) e hor(um) e
ide spe in eo q' hec q(ue) sub eode gne sunt spes ut sub aiali. illa
aut ut gnis dte aial'. Hic aut locus fals(us) e q(uan)do alteru q(ui)d eor(um) que dicu(n)-
tur un(us) alicui soli ine spei i(n) pluribus n(on) alteru n(on) gressibile q(ua)drupes. ¶ Qm
aut ide et diuisu mu(lti)pliciter d(icitu)r. labor e sophi(stice) assumenti uni assignare
et alicui solius p(ro)p(rium). Nam q' ine alic(ui) cui accit [illegible] et accnti in ee
sumpto cu eo cui accit ut q' ine hoi et albo hoi ine q(uan)do albo ho et q'
albo hoi ine ine [illegible] albo hoi. ¶ Accusabit aut [illegible] q' sub(iect)o e [illegible]
q(uo)d s(ecundu)m se faciens [illegible] aut cu accidente. ut [illegible] q(uo)d ee dicet [illegible] q(uo)d n(on) album
hom(in)e. ¶ Amplius et diuisu faciens habitu et q' s(ecundu)m habitu dicitu(r).

Naȝ q̄ binū inē ⁊ ei q̄ ē s biētū dr̄ in ē. ⁊ q̄ ei q̄ s binū dr̄ iē ⁊
biētū in ē ut qm̄ s scīa si eius dr̄ dispositō nō ē scā, ꝓp̄ cui
reprobile sb̄ ratē. Naȝ scīes ē irꝑbabilis sub rōe. ¶ Constru
entī aūt dō q̄ nō ē id simp̄ cū actū ⁊ actus cū eo cū actū su
pti. Sȝ ā dr̄ eo q̄ diuisū sit eē eis nō ē ē id hōi hr̄e eē ⁊ al
bo hōi albū hr̄e eē. ¶ Simpli ⁊ oscā ē ē ei q̄ ꝓp̄ cās ē eo q̄
nȝ sciens ē inrꝑbabile sub rōe. Naȝ ei q̄ oīo istat oīo ē adū
sand. ¶ De inde destruentē; q̄ siq̄ nāli inē nolēs assig
re h̄ nō posuit. s laudē; ut q̄ inē sp significet intelbī ē no
iū q̄ positū ē, ꝓp̄ eē. ut q̄ q̄ dr̄ hōis ꝓp̄ bipes nlr q̄ q̄ nā
lr inē assigre significauit ā laudē; q̄ sp inē. nō inē, ꝓp̄ hōis
bipes. Non ē oīs lō ē duos pr̄es hr̄is. ¶ Construentē ā
simile q̄ nlr inē, ꝓp̄ assigre ⁊ laudē; hīn sigē. nō ē mouet
si hr̄e, ꝓp̄ ut q̄ si hōis ꝓp̄ assignāt. al' suscē discē. nlr ⁊ laudē;
significare q̄ nlr inē ꝓp̄ nō mouebr̄ s h q̄ ē, ꝓp̄; hōis al' di
scē suscep. ¶ Simpli quecūȝ dicāt ut s ā ad ꝑus ⁊ ꝑiꝰ ꝑus
ē. opa assignare talū ꝓp̄. Naȝ si ei q̄ ē. si ā ad ꝓp̄ assignetr̄
⁊ de priori iȝ ē. Si ā ꝑōnes possint ⁊ de eo q̄ in eē. s ā ꝑdic
abr̄. ut siq̄s sciēciei ꝓp̄ assignȝ coloratū eē ⁊ de eo iȝ ē co
loratū eē. Sic actus ⁊ desupficie pbr̄. q̄r nō de q̄ id ⁊ n inē.
¶ Idē inqb̄dā ꝓp̄us plerȝ si ad pcīū eo q̄ nō detinetr̄ q̄
in ⁊ q̄z ꝑuūt ꝓpiū. Omīs ē conāt assignare, ꝓp̄ ac q̄ nāli
inē. ut hōis bipes ac q̄ nc inē ut hōis aliam iiij digitos
hr̄e ac spē ū ignis subtilissimū; ac simp ū aial inuē. ac
s ā ū aīe prudens. ac ut ꝑus ū rōnabilis prudens ā ut in eo
q̄ hr̄ ut sciens irꝑbabile sub ratē. Nichil ē ā q̄ hr̄e

aīo ē inreprobabile sb ratīoe. at in eo q̄ hr̄at ut sc̄a inreprobabile
sb rōe at in eo q̄ ꝑticipat ut aīal sentire. sentit ē ⁊ aō qd ut
lō si ꝑticipans ia h̄ sentit at in eo q̄ ꝑticipat ut aliciuſ aīal
uiue. ¶ Ergo q nō addit̄ q̄ nāl̄r ꝑcat. eo q̄ q̄ nāl̄r inē n̄
inēē illi cui nāl̄r inē ut hōis duos pedes hr̄e. Qm nō nō detinat
hr̄e q̄ in ē nc̄ assig̃t q̄ nō inē hui q̄le nc̄ ē i ut iiij digitos hr̄i
ē hr̄e. q aūt nō indicat q̄ uc ꝑus at ut ē a ꝓ. ꝓ. ꝑcat q̄ cū
de quo cū ⁊ n̄ n̄ ē n̄ colorati siue supficiei sine cor̄. assignāt
ꝓ. Qm n̄ nō ꝑdicat at in eo q̄ ē hr̄e. at in eo q̄ ē hr̄i. ꝓ assig̃
nt ꝑcat eo q̄ nō ē ꝓ q̄ assignatū ē. sn̄ ē si in eo q̄ q̄ hr̄ētū.
assignatūr propiū ⁊ hr̄ntī. Si aūt hr̄nti ⁊ ei q̄ hr̄ēt n̄ inrepro
babile sb rōe sc̄a ul̄ sciencia ꝓt propiū quō nō ꝑlig̃t in eo q̄
ꝑticipat ul̄ ꝑticipat. eo q̄ in aliis q̄b;dā inē ꝓ. sī in eo q̄ q̄
ꝑticipat assignāt ꝑticipantib;. Si n̄ in eo q̄ ꝑticipat. hūs
inē q̄ ꝑticipant n̄ si aliciuſ aīal. ul̄ aīal posuīt propiū in
uiue. ¶ Qm aūt nō diuidit sp̄ēz q̄ uni soli inēē eoꝝ q̄
sb hoc sūt cui ꝓ ponit. Nā ꝑ suprhabūdantiā uni soli eoꝝ
inēē ut ignis leuissimū. ¶ Aliquotiens at ⁊ sp̄ēz addens
ꝑcat. Oportebit ē unā sp̄ēz ēē eoꝝ q̄ dīr cū sp̄ēz addidēit. h at
i q̄b;dā nō accīt ut n̄ in igne. Non ē ē una sp̄ēs igs. diūs
ē ē carbo ⁊ flāma ⁊ lux sp̄ē. Unūqqz at hoz igs. ꝓ h aūt
nō oz qn sp̄ēz addidit diūsaz ēē sp̄ēz ei q̄ dr̄. Qm alius q̄dez
mag. alius aūt mi inēē q̄ dcm̄ ē ꝓ. ut igne subtilissimū
subtilioꝝ ē ē lux carbone ⁊ flāma. hoc aūt nō oz h qn nō ⁊
nōm mag ꝑdicat de q̄ nō mag inē ē. Si aūt nō eē de q̄
nō mag ⁊ nōm mag. ¶ Amplius aūt ad h idez ēē accīt ꝓpiū

eni quod simplex ē. et eni quod maxime tale ē. in eo quod ē tale simpliciter tale veluti igne secundum subtilissimum. Nam et simplex et igis et lucis ē secundum ꝓpriū subtilissima ē ē lux. ¶ Illo ergo sic assignante ꝓpriū conandum ē sic eidem a nobis danda secundum subsūtia. Sed statim ponenti propriū determinandum ē quomodo ponit ꝓprium. ¶ De inde destruenti quidem si idem eidem ꝓprium posuit nō ē ꝓprium quod positum ē esse ꝓprium. Nam idem eidem esse esse indicat. quod autem esse indicat. nō ꝓprium sed diffinitio ē ut quod dixit honesti propriū decens esse. idem eidem ꝓpriū assignavit. idem ē ē honestū et decens. nō ergo ē decens honesti ꝓprium. ¶ Construenti autem si non idem eidem ꝓpriū assignavit. consimiliter autem predicatum posuit non ē ē propriū quod positum est non esse ꝓpriū. ut quoniam qui posuit animal ꝓprium substantia animata idem quidem eius ꝓpriū nō posuit. consimiliter autem predicatum assignavit ē animal ꝓpriū substantia animata. ¶ De inde in hiis quae similium partium sunt considerandum ē. Destruenti quidem si quod toti ē ꝓpriū nō verum ē de parte aut quod partis ut dicitur de universo. Non ē ē propriū quod positum ē esse ꝓpriū. accidit ē mali quibus secundum hoc. assignabit ē aliquis in hiis quae similium partium sunt ꝓpriū aliquotiens quidem in universum intuens. Aliquotiens autem in id quod particulariter dicitur ipse se ipsum intelligens. Erit ē neutrum assignatum. ut in universo quidem qui dixit maris ꝓprium. Plurima aqua salsa similis partis quidem eiusdem posuit propriū. tale autem assignavit quod non verum ē de parte. Non ē ē maris propriū plurima aqua salsa. In parte autem ut qui qui posuit aeris ꝓpriū. spirabile quidem similis partis aliquid dixit ꝓpriū. tale autem assignavit quod de aliquo aere verum ē de universo autem nō dicitur. Non ē universus aer ē spirabilis. Non ē spirabile aeris ꝓpriū. ¶ Construenti ē similiter ē de uno quoque similium partium quod ē ꝓpriū eorum secundum universum erit ē propriū quod positum ē esse ꝓprium. ut qui verum ē de omni terra deorsum ferri secundum naturam. Est autem et hoc ꝓpriū alicuius terre secundum universum. Nam secundum terram ē terre ꝓpriū deorsum ferri secundum naturam. ¶ De inde ex oppositis considerandum. Primum quidem ex contrariis

¶ Destruenti q si 9ri no ē 9riu ꝓpriu. nec ē 9ri ē 9riu ꝓpriu. ut qm q
9riu ē iusticia iniustitie. optimu ꝟo pessimo. no ē ꝟo iusticie ꝓpriu
optimu. no ē iniustitie ꝓpriu pessimu. ¶ Astruenti aut si 9ri 9
riu ꝓpriu. ut q 9riu q bono ē malu. Eligendu ꝟo fugiendu ē aut
boni ꝓpriu eligendu erit. mali ꝓpriu fugiendu. ¶ Secundo ꝟo ex hiis
q ad ad sunt. Destruenti q si hoc q ad ad ē ei q ad ad ē no est
ꝓpriu nec ē hoc q q ad ad ē ei q ad ad ē ꝓpriu ut qm dr q duplu
ad dimidiu supans ꝟo ad supatu. Non ē aut duplicis ꝓpriu supans n
ē dimidii supatu. ¶ Astruenti ꝟo si ei q ē ad ad ē ꝓpriu hoc q ad ad est
et ei q ē ad ad ē ꝓpriu q ad ad ē. ut q dr duplu q ad dimidiu duo
ꝟo ad unu. ¶ Erit aut t(ri)plicis ꝓpriu ut duo ad unu erit dimidii
ꝓpriu ut unu ad duo. Tertio destruenti q si habitus h q s habit dr
no ē ꝓpriu nec priuatiois h q q s priuatione dr ē ꝓpriu. et si priuatiois
h q s priuatione dr no ē ꝓpriu. nec habit h q s habit dr ē ꝓpriu ut qm
surditatis ut dr insensibilitate ee ꝓpriu. neque auditus ē ꝓpriu
sensu ee. ¶ Construenti ꝟo si q s habit dr ē habit ꝓpriu. Nam et p
riuatiois hoc q s priuatione dr erit ꝓpriu. et si priuatiois hoc q s priuatione
dr ē ꝓpriu. et habit q s habitu dr ē ꝓpriu. ut q uis ē ꝓpriu uidere s q
habem uisu. erit cecitatis ꝓpriu no uidere s q no hem uis. actu
nati habere. ¶ De iii ex negatiobus et dictiobus ꝓpriu q ex ipis que
prius ē loc uti l destruenti tm ut si affo. ut q s affirmatione dr ei ē
ꝓpriu non ē ei negatio. nec q s negatione dr ꝓpriu. si ꝟo sit nego ꝟo
q s ei negatione dr ꝓpriu. no affoio nec q s affirmatione dr ꝓpriu ut q
aial ꝓpriu ē aiatu no ee. et aial ꝓpriu no aiatu. ¶ Secundo ꝟo ex p(re)di
catis l q no predicatis et de qbus no p(re)d. ¶ Destruenti q
si alio affirmatiois no ē ꝓpriu. nec ē nego negatiois ē ꝓpriu. et sine

gatio negationis non e. pp. m affirmatio affirmationis e. pp. ut q. non e. pp. hois al.
m non hois non al. Si a non hois non ur pp. non al. m hois eit pp. al.
Construenti a si affirmationis affirmatio e pp. Nam a negationis negatio e propinq.
si negationis negatio e. pp. a affirmationis affirmatio e pp. ut q. non aial pp. e non
uiue. Tertio a ex ipsis sbis destruentii q. si q. assignatum e
pp. e affirmationis pp. Non e e iterum a negationis pp. Si a negationis
e pp. q. assignatum e non e affirmationis pp. q. aial e pp. aiatum. non
aial pp. non eit aiatum. Construenti uero si assignat pp. non e affirmationis
pp. e negationis. h aut locus ab s e affirmationis negatio. a affirmatio negationis
non e pp. Nam affirmatio negationis oio non ie negatio affirmationis. m e q. ut pp.
a non. Veniunt ex hus q. ex diuiso dicit. Destruenti q. si
eorum q. ex diuiso dicunt. nulli reliquorum q. diuiso dicunt e pp. cui posit
e ee pp. ut q. aial sensibile nulli aliorum mortalium aialium e pp. n e al intel
ligibile dei pp. Construenti a si reliquorum q. ex diuiso dicunt q. h
suptum e pp. singli horum q. ex diuiso diuidunt. Nam reliqui e h pp.
cui positum e ee pp. ut q. prudentis e pp. p se nata ee ronabiles
uirtutes ee. a alia a m uirtutum sic uni cuique sapie e pp. tepatie
p se nat ee acquisibiles uirtutes. Veniunt ex casibus. Destruen
ti q. si casus non e casus pp. m cas e pp. cas. ut q. ei q e. est
iuste non pp. h q. bn. m iusti e pp. bo. Construenti a si
cas pp. e cas. Nam a cas pp. e cas. ut q. hois e pp. gressibile bip.
a hoi e pp. gressibile bipedi dici. Non solum aut i eo q. idem
e h casus e ostenditur. Sz a a oppositis quandoque a in pluribus locis di
ctum e. Destruenti. si oppositi casus m e oppositi casus.
ut q. cui non e ei q. e in iusto pp. h q. bn e q. m iuste ctr
pp. q. male. Construenti aut si oppositi casus e pp.

opõita casus. Nã et oppositi casus eit ppo et oppo casus ut q boni
e ppo optimu. et mali pessimu. ¶ De iii ex hiis q s se hnt
destruentibus q si q s hz ei q s se ht no e ppo. Neqz e q s se ht
ei q s se ht eit ppo. ut qm s se ht ad faciend edificia. edifica
tor medicus ad faciend sanitatez. no e medica ppo facere sanitatez
uz edificatoris face edificiu eit ppo. Construentibus q si q s se
ht ei q s se ht eit ppo. Nã et q s se ht ei q s se ht e ppu.
ut qm s se ht medicus ad pseruanz ee sanitatis. et gimnastes ad
pseruaz ee euexie. e aut ppo gimnastis pseruare euexie eit ppu.
et medica pseruanu sanitatis. ¶ De iii ex hiis q sic se hnt. de
struentibus q si q sic se ht ei q sic se ht no e ppo. uz q sic se ht
ei q sic se ht eit ppo. si et ei q sic se ht. h q sic se ht e ppo. h e
ppo q ponitur e ee ppo. ut q sic se prudentia ad pulchrum ad sens
eo q disciplina utriusqz eoz e. no e aut prudentie ppo disciplina ee pluri
no e ppo ei disciplina ee sensui. Sili e ppo prudentie disciplina ee plurimum
eit ppo. ei disciplina ee sensui. sup e e itez ponere ee ppo. ¶ Constru
entibus no n e loc iste utilis. nã q sic se ht unu ad pla opat.
¶ De iii destruentibus q. si q b ee dr. no e ei q se dr ppo. uz eiu
corrupi ei q b corrupi. uz gñari ei q b gñari dr e ppu. ut q
hois no e ppo ee al. uz ei q e hoi e gñari eit ppo aial gñari.
uz ei q e hoiez corrupi e ppo corrupi aial. Eodez in et accipiend
e et ex gñari ad ee et corrupi. et ex corrupi ad ee et ad gñari
q ad dcm e nc ex ee ad gñari et corrupi. ¶ Construentibus aut
si ei q e b ee positu ppo e q b ee positu e. Nã et ei q gña
ri dr eit b q b gñari dr ppo. et ei q b corrupi et h q b corrupe
re assignatu. ut qm hois ppo e ee mortale. et ei q e gñari hoiez

eit, ꝓpriu3 gn̄ari mortale. ⁊ ei q̄ ē corrūpi. hēt3 corrūpi mortale. Eo de3 r
in accipi ē ⁊ ex gn̄ari ⁊ corrūpi ad eē ⁊ ad ea q̄ ex eis sūt n̄ ⁊ inde
struenti dcm̄ ē. ¶ De in̄ inspiā ē in spē3 sbi. Destruenti q̄ si
spēi nō in ē at' siuo ꝑ hec q̄ dr̄ i cui ꝓp assignatū ē. nō ē ē, ꝓpriu3 q̄
positū ē eē, ꝓpriū. ut qm̄ eidē hoī nō in ē q̄ esse in eo q̄ ho est.
Sed in eo q̄ spēs. nō ē, ꝓp bois q̄ esse. ¶ Construenti aūt si spēi
in ē ⁊ ꝑ hec in ē q̄ dr̄ de eodē illo cui positū ē eē, ꝓp. Erit ē, ꝓpriu3 q̄ poī
ē eē, ꝓpriu3 ut qm̄ in ē eidē aīali. ⁊ ex aīa ⁊ cōr positu3 eē. ⁊ in eo q̄ i
aīali eidē in ē. hec ē aīal' propiū ex aīa ⁊ cōr cōpositū eē. ¶ De in̄
ex magis ⁊ mi̇. ṗmu3 q̄ destruenti si q̄ mag ē ei q̄ mag nō ē, ꝓp.
nec ē hec q̄ mi̇ ē ei q̄ mag non ē, ꝓp. nec eni̇ id q̄ mi̇ ē ei q̄ mi
eit ꝓp nec q̄ minime ei q̄ minime. nec q̄ max ei q̄ max nec sip ei q̄ si
p. ut qm̄ nō ē mag colori mag cōrs ꝓpriu3. nec mi̇ colorati minus
cōrs ꝓpriu3 eit. nec colorati cōrs oio. ¶ Construenti a' si q̄ mag
ē ei q̄ mag ē, ꝓpriu3. Nā3 q̄ mi ei q̄ mi ē, ꝓp. ⁊ q̄ minime ei q̄ mi
me. ⁊ q̄ max ei q̄ max. ⁊ q̄ sip ei q̄ simp qm̄ mag viventis i
mag sentire ē ꝓp ⁊ mi̇ viventis mi sentire ē, ꝓpriu3 ⁊ ei q̄ max
ei q̄ max ⁊ ei q̄ mīe ei q̄ minime ⁊ ei q̄ simp ei q̄ simpliciter.
ex eo aūt q̄ simp ad ea cōsīa. ¶ Destruenti q̄ si q̄ simp eius
q̄ simp nō ē, ꝓpriu3. nec ē q̄ mag ē ei q̄ mag. nec ē q̄ mi. nec qm̄
ex q̄ max. nec q̄ mīe ei q̄ mīe erit ꝓpriu3. ut qm̄ nō ē bois ꝓp stu
diosū nec mag bois mag studiosū ē, ꝓpriu3. ¶ Construenti aūt
si q̄ simp ei q̄ sip ē, ꝓpriu3. Nā3 ⁊ hec q̄ mag ei q̄ mag. ⁊ q̄ mi
ei q̄ mi. ⁊ q̄ minime ei q̄ minime. ⁊ q̄ max ei q̄ max erit ꝓp.
ut qm̄ ignis ē ꝓp ferri sursū ꝑ nām. Eodē aūt in cōsīa ē ⁊ ex aliis
ad omnia hui' modi. ¶ Sexto aūt destruenti q̄ si q̄ mag est

non est

non est eius quod magis proprium, nec est quod minus est eius quod minus est erit proprium. ut quoniam magis est animalis proprium sentire quam hominis. Scire vero non autem animalis proprium sentire non est proprium hominis scire. Construenti autem si quod minus eius quod minus est proprium. Namque et quod magis eius quod magis est proprium. ut quoniam minus est proprium hominis mansuetum natura quam animal vivere. Est autem hominis proprium mansuetum natura, erit proprium animalis vivere. Tertio vero destruenti quidem si cuius magis est proprium non est proprium, neque eius cuius minus est proprium est eius proprium. Si autem illius est proprium non eius proprium. ut quoniam colorari magis superficiei quam corporis est proprium, non est autem superficiei proprium, non erit corporis proprium colorari. Si vero superficiei est proprium non erit corporis proprium. Construenti autem illi est locus utilis; impossibile enim est idem plurium proprium esse. Quarto destruenti quidem si quod magis est eius proprium non est proprium, neque quod minus est eius proprium erit proprium. ut quoniam magis est proprium animalis sentire quam partibile, non est animalis proprium sentire, non animalis proprium partibile. Construenti si quod minus est eius proprium est proprium. Namque et quod magis est proprium erit proprium. ut quoniam minus est proprium animalis sentire quam vivere. Est autem animalis sentire proprium, erit animalis proprium vivere. Deinde ex his quae similiter insunt. Primum quidem destruenti. si quod similiter est proprium non erit proprium illius cuius similiter est, neque quod similiter est erit illius cuius similiter est proprium. ut quoniam similiter est proprium concupiscibilis concupiscere et rationabilis ratiocinari. non est autem proprium concupiscibilis concupiscere, non est rationabilis proprium ratiocinari. Construenti vero si quod similiter est proprium huius est proprium similiter. Namque et quod similiter est proprium huius cuius similiter est proprium. ut quoniam similiter est rationabilis proprium prudens et concupiscibilis primum temperans. Est autem rationabilis proprium prudens; proprium est concupiscibilis proprium temperans. Secundo autem destruenti quidem si quod similiter est proprium non est proprium eius. Nam neque quod similiter est proprium erit proprium eius. ut quoniam similiter est proprium animae partis eius concupiscibilis esse primum et rationabilis primum. Est autem animae proprium partis eius esse concupiscibile primum, erit proprium animae partis eius esse rationabile primum. Tertio vero destruenti quidem si cuius similiter est proprium non est proprium, neque eius cuius similiter est erit proprium. Si vero illius est proprium non erit alterius proprium. ut quoniam similiter urere est proprium flammae

et carbonis. Non ē aūt flāme ꝓꝓ̃ uīte nō ēēt carbonib ꝓꝓ̃ uīte.
Construenti aūt lauis nō ē util. ¶ Differt aūt q ē ex s̃ se,
hītib eo q̄ hus q̄ s̃ insūt q̄ li ꝗ s̃ proportōē sunt. nō ī eo q̄
ī ē ād tm̄ ōsā. ī aūt ex eo q̄ ī ē ād aliqđ ōpat. ¶ De in de
struenti ꝗ si ptāte ꝓꝓ̃ assignās ꝗ ad hoc q̄ nō ē assignāt ꝓꝓ̃,
potestate nō ōtingente ptāte ei q̄ nō ē inēē nō ē ēēt q̄ ptē
ē ēē ꝓꝓ̃. ut qm̄ q dī aeris ꝓꝓ̃ spirabile ptāte ꝗ assignāt propriu.
Nā ꝗ aī nō ē al' q̄ spirabile natū ē ātē s̃ āēt ēē. nō ēī aī n̄ ē
al' possibile ē spirare. Qr̄ nō ē aeris ꝓꝓ̃ l ut spirari possit. aī aīa
lis nō ē hui' ut spirare. Non g̃ ē aēīs ꝓꝓ̃ spirabile. ¶ Constru
enti aūt si ptāte assignās ꝓꝓ̃ ād ad hoc q̄ ē. assignauit ꝓꝓ̃ aūt
ad hoc q̄ nō ē ōtingente ptāte ei q̄ nō ē inēē. ꝓꝓ̃ ut qm̄q
assignauit ꝓꝓ̃ entis. possibile pati ād face. ptāte assignās ꝓꝓ̃. ad h
q̄ ē assignauit ꝓꝓ̃. nā aī ens ē pati ꝗ possibile q face ād ēēt. Qr̄
ꝓꝓ̃ ē entis possibile pati ꝗ aūt face. ¶ De inde destruenti
ꝗ si suphabundātia posuit ꝓꝓ̃ nō de quo rāē ꝗ n̄ uerū est.
¶ Corrupta ē re n̄ ml' ē rō. Nā eoꝝ que sūt aliē mař ī e. Vt si
qs assignet ignis ꝓꝓ̃. corꝰ leuissimū corrupto ē in igne ē ād
corꝰ q leuissimū ē. Qr̄ nō ē ignis ꝓꝓ̃ corꝰ leuissimū. ¶ Con
struenti aūt si nō suphabūdātiā posuit ꝓꝓ̃. erit ē s̃ hoc bn̄ posit
ꝓꝓ̃ ut q̄ q posuit hōis ꝓꝓ̃. aīal mansuetū natura. nō suphabū
dantia assignāī ē s̃ h bn̄ poit ꝓꝓ̃.

Eius aūt q̄ ē circa diffōnes negotii ptes s̃
quinque. ¶ Aut ē qm̄ oīo n̄ ē uē dīc de q n̄ et
rōnē, q ē hōis diffōnē d oī hōc n̄ ēē. āt q̄ gnē et
uīte n̄ posuit ī gnē. l n̄ ī ādō ꝓꝓ̃ ꝓꝓ̃. Q ē id q̄ dist

in quo ponentur dicas adiacere. nam magis eorum que in diffinitione sunt uidetur dubi-
num sibi significare. ¶ Amplius quod non est propria dictio omnis est dictionem propria-
esse quam preter dictam est. ¶ Amplius si omnia que dicta sunt frequens non dicimus neque
dicitur quod est esse diffinitum. ¶ Reliquum autem post ea que dicta sunt si declinavit quod
est quod non bene autem. ¶ Si ergo non uidetur est. de quo non ex his quecumque sunt ad ac-
cidens locis considerandum. Nam illic uerum uidetur uel non uidetur omnis consideratio
fit. Cum est quando in est accidens deputamus quod uidetur esse dicamus. quando quando non inest,
quando non uidetur. Sive non indicitur quando posuit autem si non, propria non est assig-
nata ex his que sunt ad genus et proprium dicta locis perspiciendum. Reliquum autem si non
diffinivit. aut si non bene diffinivit aliquid mihi consequendum dicere.

¶ Primum ergo inspiciendum si non bene diffinivit facilius est quam fecisse quod bene
fecisse. Palam ergo quoniam peccatum contra hoc magis eo quod laboriosius est quam argumen-
tatio facilior quare aggrediendum ad hoc magis. ¶ Sunt autem eius quod est non bene partes
due. unum quidem obscura interpretatione uti eo quod ignotiorem se cum red-
dit dictionem. Secundum autem si amplius dicit dictionem quam oportet. Nam omne quod appo-
situm in diffinitione superfluum est. ¶ Rursus autem utrumque dictorum in plures partes
dividitur. ¶ Unus ergo locus eius quod obscurum est si sit equivocum alicui quod
dictum est. ut quoniam generatio est ductio ad substantiam et quoniam sanitas commensuratio cali-
dorum et frigidorum. Equivocum est ductio et commensuratio. incertum ergo utrum ultra di-
cit eorum que significantur ab eo quod multipliciter dicitur. Similiter autem et si diffinito multipliciter dicto di-
cens non dividit. incertum est utrumque diffinitionem assignavit. Contingit etiam
calumpniari ut non convenit diffinitione ad omnia quorum assignavit diffinitionem.
¶ Maxime autem talia sunt si latet equivocatio. Contingit autem et dividentem quotiens di-
citur quod in diffinitione est assignatum sillogismum facere. Nam et si secundum nullum modorum suffi-
cienter dictum. manifestum quod non diffiniens est secundum modum. ¶ Alius si secundum translationem
dicit ut scientiam incadibilem. aut terram nutricem aut temperantiam consonantiam.

Oē ē incertū q̄ ꝑ tra̅slatōe̅ dr̄. ꝯ ꝯ tra̅slatōe̅ dicente̅ calūpniari ꝗ̄ nō
ꝓpendente̅; n̄ ē declarabile dcā diffō ut tenpantia. Nā oīs ꝯsonan̄ i
sonis. Amplı̄ si est ḡ ꝯsonan̄ tenpantie indnob̄ gnīb̄ est idē; n̄
ꝯtinentib̄ se inuicē. Nam n̄ ꝯsonan̄ u̅tute; neq; u̅tus ꝯtinet
ꝯsonantiā. Amplı̄ si nō positis nōib̄ utit̄ ut plato umbilicatū
cilin et phalagia putrimordax aut medullā ossigenā. Nā ōe ob
scurū q̄ insuetū ē. Quedā aūt nec ꝑ equiuocatōe̅. nec ꝑ translatōe̅.
nec ꝓpendunt̄. ut lex mensura l̄ ymago eoꝝ q̄ n̄lr iusta s̄. Sūt aūt
huı̄ peiora tra̅slatōe. Nā tra̅slatō facit quodāmō nō tn̄ q̄ assignatū ē
ꝑ silitudine; oēs ē tra̅sferentes ꝑ aliq̄ silitudine̅ transferunt. Qd aūt
h̄ ē nō facit notū. Nā n̄ silitudo in ē ꝑ q̄ mensura ul̄ ymago lex ē
n̄ solet dici. Qr̄ si ꝓprie mensura ul̄ ymagine̅ dic̄ ēe mentit̄. ymago
ē ē cui̇̄ gnātō ꝑ ymitatōe̅; ē lex aūt nō in ē legi si aūt nō ꝓprie pa
lā q̄m obscure dix̄ et peı̇̄ quolib; eoꝝ q̄ ꝑ tra̅slatōe̅ dr̄. Amplı̄
si manifesta nō ē ōn ratō ex hoc q̄ dcā nā q̄ bn̄ assignant dia sig
ficant. Aut si p se dcā nō sit manifesta cui̇̄ diffō sit. Sic uelud
q̄ sūt antiquoꝝ scrōꝝ n̄ qs sup̄ scⁱpsit nō ꝯgnoscebat q̄ ē unū
q̄q; ḡ si nō plane ex huı̄ inspiciendō. Si aūt amplı̄ diffōe̅
dix̄. Pꝰ q̄ ꝯsidera̅ si aliquo usꝰ ē q̄ oīb̄ insit ul̄ simp̄ ul̄ oio existib̄.
ul̄ huı̄ que sub eode̅ gnē sūt diffō. Amplı̄ ē dia necān est
h̄ oꝝ ē ḡ q̄ ab aliis separe dcā; aūt ab aliquo eoꝝ q̄ sūt in eodē
gnē ḡ q̄ in oīb̄ q̄ inest simp̄ a nullo separat. q̄ nō oīb̄ ē ḡ sūt.
Qr̄ uanū h̄ apponit̄ nō separat ab hiis q̄ sūt sb̄ eode̅ gnē. Aut
si in ē q̄ ꝓprie q̄ appōit̄ ē. ablato aūt hoc et reliq̄ diffō ꝓpria erit
et indicat subam. Simp̄ dicendū ē ēe sup̄fluū; quo ablato
q̄ reliquū ē. manı̄ facit q̄ diffinit̄. Talis ē aūt et aı̄e diffō q̄ si ē

numerus se ipsum movens. Nam se ipsam movens anima. sic plato diffi
nit. aliter ergo quod est quod dicit non indicat autem subaudi intepunito (?) numero qualiter ergo in
se habeat difficile est explanare. Convenit ergo in omnibus que latent ad expediens
ut fleugmatis diffinitio. humor ergo acidus indigestus unum est propter non multa. ergo
superfluum indigestum apposuit. Nam hoc ablato reliqua est propria diffinitio. Non est ergo
acidus et album ergo esse. aliter non simpliciter propter acidus fleuma. Sed indigestior ergo. Ergo
addendo est indigendo. Nam illo quod minus non est una tota diffinitio si quid non omnium
primum est. ¶ Aut si que eorum que sunt in diffinitione non omnibus ine que sunt sub
eadem specie. Nam tales peius diffiniunt. quam qui usi sunt que in omnibus que sunt.
Nam illo quod minus reliqua propria erit diffinitio et propria erit. similiter est et ad ergo qualiter add
ito non tota diffinitio propria fit. Si vero ad eorum que sunt in diffinitione non omnibus
insit que sunt sub eadem specie impossibile est tota diffinitione propria est. Non est convertibilis
predicabilis de re ut animal gressibile bipes tricubitum. Nam huiusmodi diffinitio non
convertibiliter predicatur de re eo quod non omnibus insit que sub eadem specie sunt tricubitum. ¶ Rur
sum si idem frequenter dicit ut quod concupiscentia appetitum delectationis dicit. Nam
omnis concupiscentia est delectationis. Quare et idem concupiscentie delectatio
est. Erit ergo diffinitio super mala concupiscentie appetitus delectationis. Non est differt concu
piscentiam dicere aliter appetitum delectationis. Quare uterque eorum delectatio est. ¶ Aut
hoc quod non inconveniens. Nam et homo bipes est. Quare et idem homo bipes erit. Est et
idem homo animal gressibile bipes. Quare animal gressibile bipes bipes est. Sed non propter hoc
inconveniens est adhuc. Non est de animali genere bipes predicatur. Quare bipes semel predicatur.
Sunt autem et in concupiscentia. Non est de appetitu delectationem esse sed de. Quare semel
et hoc predicatio fit. ¶ Non est autem bis dicere idem non inconveniens. Sed freque
nter de aliquo predicamus. sicut ex necessitate prudentia determinativa. vel contemplativa
eorum que sunt dicit esse. Nam determinata contemplata quedam est. Quare bis idem
dicit addens rursum et contemplativa. Sunt autem et quecumque refrigerationem

priuatōem caloris q̄ ē ſ nām diu ēē. Naꝫ oīs ꝑuatō eī ē q̄ ſ nāā
ē. Qr̄ ſupfluū addē ſ nām. Sꝫ ſufficit fortaſſe dic̄ ꝑuatōem calo
ris eo q̄ ipā ꝑuatō cuidens facit. qm̄ eī q̄ ē ſ nāā dē. Rur
ſuꝫ ſi ūlr dc̄o addidit ꝯ ꝑticlē ut ſi determinatōm diminutōem expedie
tiū ꝯ iuſtoꝝ. Nam iuſtū expediens q̄ ē quare ꝯtinet inexp
diente. abūdans ḡ iuſtū. Naꝫ q dic̄ ūle addidit ꝯ ꝑtē. ꝯ ſine
dicunaꝫ diſciplinā ſanatiuoꝝ ali ꝯ bōi aut legeꝫ ymaginē eoꝝ
q̄ nālr ſ bona ꝯ iuſta. Naꝫ iuſtū bō q̄. q̄r frequēt idē dic̄. Qr̄
frequēt idē dic̄. Utr̄ ḡ bn̄ illis nō bn̄ diffiniunt. ꝑ h ꝯ h̄ ꝑſpi
ciendo. Utr̄ nō diffiniunt oīo ꝯ dic̄ q̄ ē ēē ul nō ex hiis
Primū ḡ ſinō ꝑpriora ꝯ euidentiora fec̄ diffōnē. Naꝫ q̄ diffō
redditur cā ꝯgſcendi q̄ dr̄ ꝯgſcamꝰ. aut nō ex qbʒ. Sꝫ ex pri
oribʒ ꝯ euidentioribʒ q̄ādm̄ indemonſtratōibʒ. Sic ē oīs doctrīa
ꝯ oīs diſciplīa ſic. māīt ḡ q̄ q nō ꝑ h̄ determinaūt non diffiniuū.
Naꝫ ſi diffiniunt ples ēēnt eēdeꝫ diffōnes. Palaꝫ ḡ q̄ ꝯ q ꝑ ꝑri
ora ꝯ euidentiora ꝯ ſimplr̄ melius diffiniunt. Qr̄ uñ erit
diffōes eēdeꝫ. h̄ ꝯ nō uñ. Naꝫ unūquoq; q̄ ſunt, unū ē ēē q̄ eſt.
Qr̄ ſi ples ēēnt eēdeꝫ diffōes idē erit ei q̄ diffinit ēē q̄ ſ utrūq;
diffōeꝫ ſignificat̄. hec aūt nō ſunt eadeꝫ ēē in eo q̄ diffōes diuſe.
Maīt ḡ qm̄ nō diffinit̄ q nō ꝑ ꝑora ꝯ euidentiora determinauit.
Qḡ nō ꝑ euidentiora q̄ dici. diffōeꝫ duplex eſt accipē aut ē
ſimpr̄ ex ignotioribʒ aut nobis ignotioribʒ. h̄ ē utrūq;. Ergo ſimpr̄ quēꝫ
euidentius q̄ ꝑus ē poſteriore ut pūtuꝫ linea. ꝯ linea ſ̄ficie.
ꝯ ſ̄ficies ſoliditate. q̄ādm̄ ꝯ unitas nūo ꝑus ē ꝑnū oīs nūi.
Sīlr aūt ꝯ litteram ꝯ ſillabaꝫ. nobis aūt ꝯūo qm̄ accīt. Naꝫ maxīe
ſolidū ſb ſenſu cadit q̄ ſ̄ficies. ſuꝑficies aūt mag̃ q̄ linea.

Qr plures mag͡ h̃ ↄgsc̄t. nā h̃ ẽ quoli illa ↄ̃ subali. ⁊ habun
dans intelleciu ↄprehendẽ ẽ. ¶ Simp̃ g̃ meli̅ p priora ⁊ post
eriora reptare ↄgsc̄ disciplinabili ẽ hui̅ ẽ m̃ ad eos q ipoten
tes sũt ↄgsc̄ p h̃. necẽ fortasse p ea que ill̃ ↄgita s̃ facẽ di
ffõnes. Sũt ↄ̃ taliũ diffõnes q̃ pũn ⁊ li̅. ⁊ sr̃fici. Oz ẽ per
posteriora p̃ora indicare. Naz h̃ ẽ li̅ ĩ ↄ̃ sr̃ficiẽ ĩ ũ solidit̃atis
t̃inos dĩt ẽẽ. ¶ Non oz aũt latẽ qm̃ sic diffinientes ñ
ẽ q ẽ ẽẽ diffinitũ indicare. ñ ↄtingat ⁊ notũ ẽẽ nob ⁊ simp̃
notũ. ¶ Sicũ oz p g̃ ⁊ diãs diffinire eũ q bñ diffĩt. h̃ ↄ̃
sũt simp̃ euidentiora ⁊ p̃ora q̃ spẽs. ¶ ↄsumunt ẽ g̃ ⁊ diã
spẽz. Qr p̃ora hec q̃ spẽs ¶ Sũt aũt euidentiora. nã spẽ ẽ
nota necẽ ẽ ⁊ g̃. ⁊ diãs ↄg̃la. Naz q hõẽz sic ⁊ al̃ ⁊ g̃sibile sic
gñe aũt ⁊ diñs notis ñõ necẽ ẽ spẽs ↄg̃la. Qr ingnotiorẽ
spẽs ¶ Simpl̃ h̃ius q ũitatẽ h̃ diffõnes dĩt ẽẽ q̃ sũt ex
h̃ius q̃ singlis sũt nota plẽs eadẽ accidet dĩc diffẽs ẽẽ.
Naz alia aliis ⁊ ñõ oĩb eadẽ s̃ notiora ẽẽ. Qr adunũ
q̃q̃ diu̅sa ẽ diffõ assignda. Si ẽ ex h̃ius que unicuiq̃ sũt
notissimaz diffõẽz oz facẽ. ¶ Simpl̃ eadẽ alio t̃pẽ ã mag̃
nota. Naz ex p̃ñ sensibilia ẽtõn ↄ̃ h̃is eõio. Qr m̃ ad eũ
dẽz sp eadẽ diffõ assignanda h̃ q p ea singlis sũt notio
ra diffõnez faciẽtẽ assignadaz ẽẽ. Palaz g̃ q̃ ñõ determinad
p ea q h̃ ẽ. h̃ simp̃ notiora. sola ẽ sic h̃. Naz ⁊ eadẽ diffõ
fiet. ¶ Fortasse aũt ⁊ q̃ simp̃ notũ ñotũ ẽ q̃ oĩb notũ.
Sz q̃ bñ dispositis itellcũ. ũ ⁊ simp̃ sanatũ q̃ h̃ius q bene
cor̃ h̃nt. ¶ Oz g̃ unũqq̃ taliũ subtilr̃ inuestigare uti ↄ̃ di
sputantas ad h̃ q̃ expedit. ¶ Mag̃ ↄ̃ indubitatẽ intimere ẽ

diffinitiones sunt. ¶ Unus quidem locus est eius qui non per notiora. per posteriora priora significare quando prius dicitur. ¶ Alius autem si eius quod est in quiete et diffinito per infinita et quod in motu sunt assignata est diffinitio. prius enim est et manens et determinatum eo quod infinitum et in motu. ¶ Eius autem quod est non ex prioribus iii sunt loci. ¶ Primus quidem si per oppositum oppositum diffinitum. ut si per malum bonum. simul enim natura opposita sunt. quibusdam autem et eadem disciplina utriusque videtur esse. Quare non notius alterum altero. Oportet autem non latere quod quedam fortasse non est diffinire aliter ut duplum sine dimidio. et quecumque per se ad aliquid dicuntur.

¶ Nam his omnibus est esse idem ad aliquid quodammodo se habere. Quare non est possibile alterum sine altero cognoscere eo quod necessarium est in alterius diffinitione simul sumere et ad alterum. Quare cognoscere oportet hec omnia. uti autem eis et in hiis ut videbitur expediens. ¶ Alius si eodem usus est eo quod diffinitur. Latet autem cum non eodem diffinitum nomine utitur ut si solem stellam que de die apparet diffinivit. nam qui die utitur et sole utitur ad deprehendendos talia accipere pro nomine diffinitionem. ut quia dies est latio solis super terram. palam ut quia qui solis lationem dicit solem dixit. quare utitur sole qui die utitur. ¶ Rursum si quod ex diviso dividitur eo quod diviso diviso dividitur diffinitur ut habundans quod in tantum magis est per se imperfecto. simul enim natura quae ex eodem omnia ex diviso dividuntur et ambo natura sunt dicere numerum. ¶ Si autem et per inferiora superiora diffinitum ut parem numerum quod bipartite dividitur aut bonum habitum virtutis. nam et bipartite dividitur a duobus sumptum est que paria sunt et virtus bonum quoddam est ut inferiora hec quam illa sunt. ¶ Amplius autem necesse est eum qui inferioribus utitur et eodem uti. Nam et qui virtute utitur bono utitur eo quod bonum quoddam virtus. similiter et qui bipartite utitur et pari utitur eo quod in duo dividi significat bipartite dividi. duo autem paria sunt. universaliter quidem dicendum unus locus est non per priora et manifestiora fecisse diffinitionem partes autem eius que dicte sunt. ¶ Secundo autem si est in genere res non sita est in genere. in omnibus enim ratio est in quibus non possibile prius in ratione genus est ut corporis diffinitio quod habet tres dimensiones. aut si quis hominem diffiniret quod sit numerare

no e de m e q in ee diuisiones et q e sat nuare g q n e significare q
e ee. et pimu ponit eor q indifte dur. Amplius si ad pla duo diffinit
no ad oia assignat ut si gramatica scia sciendi q proferre indiget e et q co
gnoscendi n e mag sciendi q intelligi assignas determinauit qr n ali. si
q utr si b eo q plres ominu entem differes ee. g in qbda s ueritate
se hr sicut dem e. in qbdam a no. ut i qb no pse ad utrq dr n medi
cina sanitate et egritudine facere. na de h q pse dr de illo a p accns.
Simp a alien amediana egritudine facere. qr nl mag diffinuit. q ad
utrq assignauit q q ad alterm. si forsitan et peius eo q et reliq qlit p
egritudine facere. Amplius si no ad meli si ad peius assignat cu sint
pla ad q dur q diffinit na ois dista et potas ei q e optimu ur esse.
Rursus si no ponit e in pro gne ei q dem e osidera ex his q ad gna sr elem
tis sicut prius dem e. Rursus si transcendens dr g ut iusticia hic eq
litatis efectiuu ul distributiu e q transcend e q sic diffinitu uirtute re
linquie iusticie g no b q ee na sba elq cu gne e h idez q n inprim
g ponie. na q uirtutez dir et hitu dir. Naz q inprimi posuit. o supiora
dir eo q supiora gna de inferiorib pdr. qr at inprim g ponendu at os
dias superi gnu ad deno qi doctrina prim g. sic H n e pretermissu h. pdar
indiffe de in e infimus g q no ipm g supius dicat no iring na
q planta dic n b arbore. Rursus in dus s osla si dias dir gnis
na si no rei diffiniunt dias. at si oio ad unu dir q ulli e diaz ee ut at
aut sbaz. pala q no diffinit ulls e dic q dea sit. Videndu a et sic ad
q ediuiso diuidunt dic dic na si no e pala q no eit q dea e gnis dia.
na ee g his q ediuiso diuidit dus diuidit. n ali gsibli et uolanli
et pedi. Aliut sic q ediuiso diuisa dia no e ill na de gne. pala e
q neut ei gnis dia. os e dic ediuiso diuidit ne sunt de pprio gne.

¶ Sed autem et si uera sit est non faciat autem appositam generis speciem. Palam est quod non est scire speciali
ca generis differentia. cum genus speciem faciat sed et non est differentia ut quod differentia est e conuerso diuidi
tur. ¶ Amplius si negatione diuidit genus ut quod lineam diffiniunt longitudi
nem sine latitudine esse. nichil enim aliud significat quam quod non habet latitudinem. accidit igitur genus
participare speciem. nam omnis siue latitudinem aut latitudinem habens est. nam de omni
affirmatio uel negatio uera que et genus lineae longitudo sine latitudine. aut la
titudinem habens erit. longitudo autem sine latitudine speciei non est sed et
longitudo latitudinem habens. nam siue latitudine et longitudine habens
differentie sunt et genus autem et differentia speciei non est. Quare genus susciperet speciei rationem. sed et
et differentie eo quod alteram dictarum differentiarum necesse praedicari de genere. ¶ Est autem sic locus utilis
ad eos qui ponunt formas. nam si eadem longitudo quodammodo praedica
bitur de genere quod aut siue latitudine est. Quare oportet de omni longitudine alterum il
lorum inesse. Sed quia de genere inesse debeat sed autem non accidit. sunt enim et sine la
titudine et latitudinem habens longitudines. Quare ad illos utilis hic locus
qui dicunt genus unum numero dicunt esse. hoc autem faciunt qui hoc solas ponunt et ipsam et eam
longitudinem et idem aliter genus esse dicunt. ¶ Forsitan autem et quibusdam necessarium est
negatione uti diffinientem. ut in priuationibus. nam caecum esse quod non habet uisum cum
natum est habere. ¶ Differt autem nichil negatione diuidere genus aut hoc affirmatione quam negationem
necesse est e conuerso diuidi ut si longitudinem habens habens latitudinem dif
finiunt non habentem latitudinem e conuerso diuidit autem ita. Quare negatione ulterius
diuidit genus. ¶ Rursum si speciem ut differentiam assignant ut qui contumeliam iniuriam
cum illusione diffiniunt nam illusio iniuria quaedam quare non differentia sed species
est illusio. ¶ Amplius si genus ut differentiam dixit ut uirtutem habitum studiosum nam bonum
est genus uirtutis. Aut non genus est bonum sed differentia. Si quidem uerum est quod non contingit idem in duobus generibus
esse non continentibus se inuicem. nam neque bonum neque habitum. neque habitum bonum. non enim omnis habitus
bonum. neque esse bonum habitum. Quare non erit genus ambo. Quare si habitus genus uirtutis palam quod bonum non

g̃ si mag̃ dia. ¶ Itẽp bñe q̃ q̃ ↄ sign̄ca ut̃ bo a non q̃ ē si q̃le ur̃
aut̃ dia q̃le q̃ sign̄are. ¶ Preterea a sino q̃le si h̃ q̃ sign̄r alig̃ta
dia. ut̃ a q̃le q̃ ois dia sign̄care. ¶ Interea a ↄ si st̃ accns inē
diffinito dia. nulla ē dia est cor q̃ secõz accns isint sic ñ g̃ no
ē õ diaz aliqñ m eẽ añ ineẽ. ¶ Itẽp si p̃z de gñe dia. ut
sp̃s ut̃ iñor ad no eẽ diffiniens nllu ē cor q̃ dta sut̃. õ de gñe
p̃n. eo q̃ g̃ amatissimo oiu dr. ¶ Rurs̃ si p̃z g̃ de dia ñ ē de dia
si de qb; dia g̃ medietr p̃n. ut al de lñe ↄ boue ↄ aliis gressibilib; ali
b; no de ea dia. q̃ de sp̃e dr ña sit̃ unaq̃q; diaz al' p̃dicaret multa
dia õ sp̃e p̃dicarent ña dic õ sp̃e p̃n. ¶ Itẽp dic os a sp̃es at i
diuidua eẽ si q̃ sut̃ alia ña v̓nuq̄q; animalu at sp̃es ē at indiuidu.
Sil' at p̃spiciã ut si sp̃es at inferior sp̃e ad de dia p̃n. simple ē eo q̃
de plib; dia q̃ sp̃es dr. ¶ Itẽp actũ diaz sp̃ez eẽ sicz p̃z õ eo aliq̃
sp̃ez. ña si p̃z bo palã q̃ dia bo. ¶ Rurs̃ si no ē dia p̃or sp̃e ña gñe
q̃ p̃orez sp̃ez q̃ p̃orez ez diaz eẽ. ¶ Consid̃a ↄ si diuisi gñis ↄ eãdẽ dia
m ↄtenta in ↄtinẽtes. no ur̃ aut̃ eaz dia duñ gñuz eẽ ñ õ sei
mutaz. Si a no accit ↄ sp̃ez eãn eẽ inuob; gñib; ñ ↄtinẽtib; se
imuez. isert ē unaq̃q; diaz. p̃p g̃ ñ gssibile bipes al' inferiur. ¶ Mr
de q̃ dia ↄ gñiz uniz palaz g̃ q̃ ↄ sp̃es iduob; gñib; ñ ↄtinẽtib; se
imuez. ¶ Iluz ñ simple eãn diaz duñ gñuz eẽ se imuẽ ñ ↄtinẽn
uz si ad no in uñuz sub eodez existentis ña gssibile al' uolatile al'
sut̃ gña no ↄtinentia se imuez ↄ uñuz cor ē bipes dia q̃r adeẽ
duñ q̃ uz sb eodez uñuz existentis. ¶ Paz hec a lo sb ali sut̃. palã
a q̃ no neceẽ ↄ diaz eẽ. p̃p g̃ infere eo q̃ õ eãdez duñ gñuz eẽ
no ↄtinentiũ se imuez si aliãz tñn neceẽ ē infere ↄ sineza h̃ dia
ut bipes gssibile ut' uolatile ↄferr al'. ¶ Preterea aut̃ si iabq̃

diaz assignant sūe non ur ē dicāe subā assa i eo q̄ n ē q̄r et eos q cōssibi
li ⁊ uolatili diuidit al' incipiant ū cōssibile ⁊ aqtile significa· ū ¶ Sut
multis q nō ite icipant nō ē i aliq m̄ ū significat aqtile si q̄le q nā ⁊
si in sicco ē sit aqtile. Sī ā ⁊ terrestre ⁊ si inbiumido sit ē terrestre s; no
aqtile ēit actū si q̄n signat. i aliq dīa palaz q̄ ēit. Rursus si diaz passio
nez assignant ¶ Oīs ā passio mag' fcā abiciat assa. dīa ā nō h' nā mag'
saluare ur dīa id cui ē dīa ⁊ simp' imple ē ēe singlin sine, ppa dīa, nā
cū nō eī cōssibile nō ē h̄ simp' ā dō f q̄ alicāt hns. n hoc dīa ullī oīa
ē h' cū mag' fuit abiciauit assa. Qr si aliq̄ h' diaz assignant peccauit. simp'
ē n alicūi f dīas. ¶ Et si alicui eoz q̄ ē ad ād nō ad ād diaz assignant.
nā eoz q̄ ē ad ād ⁊ dīe ad ād ut in discipl' speculatā ⁊ actā ⁊ poetica dīam
ūqz ā hoc ad ād signat speculatā alicui. actā alicui. poetica alicui ¶ Consid'
ā si ad q̄ natū ē singlin eoz q̄ ē ad ād assignauit diffiniens. nā qbdaz
q̄ ad q̄ nat' est singlin eoz q̄ ē ad ād solū ē uti ad ā̄ ā n ut uisu ad uid
endū. qbdaz ā ē ad ā ad ut sb' celare q̄. actū siqs diffiniunt sb' celare;
instrumentū ad hauriendū. peccauit n ē ad hoc natū ē diffō ā ad q̄ natū ē
ad q̄ uterē prudens ⁊ cā singlin ppla disciplina ¶ Simp' si nō pmū as
signauit q̄n ē ad pla cūn ē ut prudentiaz uirtutez hoīs ā aīa ē n rōnabilis
pmū ē rōnabilis prudentia ē uirtus nā h'n hoc ul' aīa t' prudens dī ¶ Simp' si
nō suscep le ē cui ē diffinita passio ul' dispō ul' q̄ ā peccauit nā oīs dispō
⁊ oīs passio illo nata ē fi cui ē dispō ul' passio ut sciā i aīata dispō
existens aīe. alī ā peccauit incalib. ut qcūq; dicit q̄ sōpnus ē ipotentia
sensus ⁊ dubitatō ēqlitas rōnū cōtrariatōnū ⁊ dolor distantia ūhui pti
ū cū in ū sōpnū ē sensum. oz ā si ipotentia sit uit. sī ā ū cōtrius rōnib
i ē dubitatio. uz dolor ūablib ptib ie. dolebit i aīata si dolor eis ie talis
ā ⁊ sanitas diffō si ē mediocritas caliditz ⁊ frigiditz. necēe ē ē sana ēe

hdic q sit ... de fbaz ...

hdic q sit ...

calida et frigida nã singlorum medietas null' ẽ q̃ ẽ medietas. Qr sanitas
i ẽr . . . ¶ Amp̃ hec q̃ fit i extremũ at̃ ẽrio acũt ponĩt. sic dissimẽtibꝫ
ñ ẽ dolor ẽ distantia nãlium prium sꝫ extremũ altiꝫ alt' ñ impotentia sẽs
sẽpñ sꝫ extremũ altiꝫ altius at̃ ẽ ppi potentiaꝫ dormiens at̃ pp sẽpnũ ipo
res sunt ꝫ ã et si dulcẽnis uidelꝫ extremũ ẽẽ t̃minũ eq̃litas rõnationũ
Qn̄ et int' rõnationibꝫ nobis silia oĩa uidẽr ẽ utꝫ si dubitam' utr' ag
am'. ¶ Amp̃ siũ oĩa cp̃a oĩa sꝫ ñ dissonat ut si immortale distiuit
al'. nc ĩcorruptible ẽẽ nã nc ĩcorruptible al' nc imortale ẽ at̃ ñ q̃ ñ acũt
dubiũ ẽ ẽ nũc incorruptible ẽẽ. at̃ ẽ q̃ ñ corrũpit. nc significat at̃ q̃ nõ
possit corrũpi nũc aut q̃ ñ ẽ nũc. ut nũq̃ corrũpi possit cũ ꝫ omis q̃ i corru
ptible nc ẽ al' nõ ꝫ omis q̃ nc tale ẽ al' si ut nũq̃ corrũpi ꝫ ã imor
taleꝫ erat. et re nõ acũt nc ĩmortale ẽẽ sꝫ tñ sic alicubi acũt q̃ sm̃ disso
neꝫ q̃ alligat ẽ inẽẽ nc ut p̃us q̃ uã sba ñ nõ i ẽẽ ñ ẽr idꝫ. ẽ tenũ ꝫ
si lao q̃ãq tm̃ ẽ. ¶ Pspicũ ã ẽ si ẽ ã q̃ mag̃ dr̃ q̃ distĩt q̃ ẽ alligtaꝫ
rõneꝫ ut si iustitia potentia eq̃ distributa ẽ iustitia ẽ mag̃ q̃ eligit
equũ distribuẽ eo q̃ põt. Qr nõ ẽẽt iustitia potentia eq̃ distributa nã
et ille ẽẽt mag̃ q̃ posset equũ distribuẽ ¶ Amp̃ si res q̃ susap̃ mag̃ q̃ ã
sm̃ dissoneꝫ alligt ñ susap̃ at̃ ẽrio q̃ sacdꝫ dissõneꝫ alligt susap̃. res ãn.
oꝫ ẽ uñ susapẽ at̃ nouẽ si q̃ ẽ idꝫ q̃ ẽ distĩꝫ alligt rei. ¶ Amp̃ si su
sapiũt utꝫ mag̃ nõ simul at̃ augmentũ utꝫ sũt ut si amor cõcupia cont' ẽ
nã mag̃ amãs ñ mag̃ cõcupiscat contũ q̃ nõ simul utꝫ suscipiũt mag̃ oꝫ
ã si idꝫ ẽẽnt. Amp̃ si duobꝫ aliqbꝫ pprius ẽ q̃ res mag̃ dr̃ ꝫ q̃ ẽ distĩꝫ
mĩ. ut si ignis et corꝫ subtillissimũ. ignis ẽ mag̃ flama q̃ lux corꝫ ã subtili
ssimũ mĩ flama q̃ lux oꝫ at̃ mag̃ eiꝫ i ẽẽ si eadꝫ ẽẽnt. ¶ Rurs̃ sicꝫ q̃
utꝫ polius ẽ in ẽ ĩ ã nõ ẽ utꝫ si alã mag̃. Amp̃ si ad duo distĩnũ al
ligunt q̃ alterũ ut hõ q̃ p uisũ at̃ p auditũ delectabile. et ẽ q̃ possit ẽ.

patri et filio. sed est iterum bonum et non bonum et sic est ens et non ens nam per auditum delec
tabile iterum bonum est. Ostendit quod non delectabile est per auditum et non bonum iterum. nam contrarium
et opposita eadem est. oportet et bonum quod est non bonum per auditum delectabile
per auditum non delectabile. palam igitur quod iterum non delectabile per auditum non
bonum. Si vero ad pertinens quod delectabile per auditum quod non et bonum et non bonum erit.
¶ Sed autem ostendemus quod iterum ens et non ens est. ¶ Ulterius ergo quia et aliud
et alius qui in differentia sunt assignans eos que diffinitiones probabiliter faciunt et
sententiae sibi dissonant. ¶ Si autem sit ad aliquid quod diffinitur aut per se aut secundum
quod consideratur simul datum est in differentia ad quod dicitur aut ipsum aut secundum ut si
scientia diffinitur esse opinionem inmutabilem. aut voluptatem appetitum sine tristitia.
omnis est ad aliquid sibi ad aliud esse quod iterum sint in aliquo eorum que sunt ad aliquid esse ad
aliquid quoddam in se habet. oportebat igitur dicere scientiam opinionem scibilis et voluptatem
appetitum boni. ¶ Sed autem assignatum est diffinitur scientia habitus. oportet
ad quod ipsum dicitur aut ad quod secundum in differentia assignari ¶ Ulterius si alicui ad aliquid
datum non ad finem assignavit. finis autem in unoquoque est quod optimum aut cuius
gratia aliud. dicendum ergo aut optimum aut ultimum. ut concupiscentia non delectabilis.
nam propter hanc delectabile eligimus ¶ Considerare autem si generatio est ad quod as
signavit vel actus. nihil est talium finis. nam magis egisse et generasse finis
quam fieri et agere. aut non in omnibus necessarium hoc. plene est probam delectari magis
volunt quam cessasse delectari. quare agere magis finem faciunt quam egisse.
¶ Iterum si in quibusdam sine determinavit quantum vel quale. sicut habitas dicens ut am
biosus qualis et quanta appetens est honoris. nam omnes appetunt honorem. quare
non sufficit ambitiosum dicere qui appetit honorem sed addendum dictis. sed
autem et avarus quantitas appetit pecunias aut luxuriosus circa quales voluptates
non est quod aliqua voluptas retinet luxuriosus dicitur sed quaedam aliquas. ¶ Ulterius in
terra qui diffiniunt noctem umbram terrae. aut sismon motum terrae. aut nubem

densitatem aeris et uelocitatem motum aeris. aduertendum est quod in aliquibus autem et aliquando sed etiam in aliis talibus reliquis est dicere quod hic non dicat quid est esse. oportet autem quod ad indigentis tonari non est qualiter citat mota in quantitate salinos est sed et in aere qualiter moto in quantitate motio uel. ¶ Simpliciter in apparentibus si non appositum est quod uidetur aliquibus aliis accidit ut quod uoluptas boni et delectabilis. planum est latet apparens quoddam bonum et quod delectabile est. Oportet non necessarium est bonum uel delectabile esse sed apparens tantum. oportebat ergo sic assignare facere.
¶ Si autem assignum eo quod tamen est in speciebus dicendo eum quod ponit bonas esse non autem est bonis nullis apparentis species et ad speciem uidetur dici ut per se concupiscentia per se delectabilis ut per se uoluptas per se boni. apparentis autem boni non est per se uoluptas. in apparenti delectabili per se concupiscentia. inuenientis est esse per se apparentis boni uel delectabile.
¶ Simpliciter si sic quod bonus differentia considerata in quod hic. Sed hic in bonum sed et in aliis talibus ut si delectatio et quod iuuatio et delectat iuuat. Vlterius autem dicendo in bonum differentibus quodam modo plura uno ratione determinatam diffinire. nam quod scientia diffinit uel quodam modo et ingratiam diffinimus. Sed et si sciens insciens et scire ignorare. nam primo planum bonum et reliqua quod quodam modo palam fiunt, perspicua in omnibus talibus ne quod dissonet et quod elementis utitur ut exterius et coniugatis.
¶ Simpliciter in his quod ad aliquid sunt considerata si ad quod genus assignetur et species ad id quod assignetur ut si opinio ad opinabile et quaedam opinio ad quoddam opinabile et si multiplex ad multum et quoddam multiplex ad quoddam multum. Sed autem non assignetur sic palam quod peccatum est. ¶ Considerandum autem si oppositi opposita est differentia ut si dimidium quod oppositum est ei quod duplicas. nam si duplum est quod in aequale superat. dimidium quod in aequale superatur.
¶ Contrariis autem sed nam contrariorum contraria est differentia secundum unam aliquam complexionem dicitur uel si iuuatiuum quod effectiuum boni est nociuum effectiuum mali aut corruptiuum boni. aliorum alterum autem necessarium est contrarium esse et quod ex principio dicitur in sibi ergo neutrum contrarium est ei quod ex principio dictum est. palam quod neutrum eorum quae postius

sūt assignate ōn diffō qr̄ nͣ qꝫ ex pncipio assigta ē diffō ⁊ cui assigta
est. ¶ Qm ̄ aūt q̄dā hoīez puatāe alāus dicant ut inequalitas puo equali
tatis uīr ē. inequalia ē q̄ nō equalia sūt dūr. palā q̄ s̄ puonez dīu nāz
diffiniūt p altm̄ reliqū ū nō iā oꝫ pitez q̄ s̄ puonez dr̄ diffiniūt nō ē s̄
alterū p altm̄ ꝯgnosci. Consid̄ ḡ si inuenis ⁊ prīm ut si qs diffiniūt equali
tatez dīuz i equalitati. nā p hoc q̄ s̄ puonez diffinit. ¶ Amp̄ sic diffini
entez necē ē eo q̄ diffinit uti. palaz aūt hoc si accipit̄ pnoīe diffō. nā q̄
i equalitas n̄ differt ⁊ puo equalitatis eīt equalitas dīuz puoni i equalitatis
q̄r eodez eīt usus. ¶ Si aūt neutrū dicoz s̄ puonez dicat̄ assignet̄ aūt nō
s̄ nō bō dīuz malo. palā ē ē q̄ ē malū dīu bono ē nā sic dicoz s̄ nō as
signanda. Qr̄ nisi eo q̄ diffinit̄ acāt uti. aūt ē ē imali rōne bō q̄r q̄ bō ē
malo dīuz. malū aūt n̄ diffēt ul' bō dīu boī dīo eī bonū dīuz. palā ḡ q̄ eo
dez us ē. ¶ Amp̄ siq̄ s̄ puatōez dr̄ assignās nō assigtū mī ē ut hīt
aūt ōn si hoc ē puo ⁊ si nō i q̄ natū ē s̄ addidit ut sip̄ t i q̄ nat̄ ē pmo s̄
ut si igrātiaz dicās puoni nō sciē puatōez dūr. aūt si nō addit i q̄ nat̄ ē s̄
aūt addens nō i q̄ ꝑ assignatū. ut q̄ nō inuōabili s̄ i hoīe ul' i aīa. nā siq̄ hō
nō faciat p̄tauit. s̄ aūt si ceratatez nō uisus puonez i oculo dīr oꝫ ē bō assi
gnare diffōnez q ⁊ cui ē puo assigāre ⁊ q̄ ē q̄ puatū ē ¶ Inquendū aūt ⁊
puatōez dūr puonez diffiniūt ut igrantia inadēr s̄ p̄tauit. hūs q̄ nō s̄
negōnez ignorantiā dūt nā q̄ nō hīt sciāz nō uīr ignorare s̄ mag q̄ fallit
pp q̄ nͣ ianata nͣ paruos dicam̄ ignorare q̄r nō s̄ puonez sciē ignorā
tia dr̄. ¶ Amp̄ sitib cuib nois similes diffōnes s̄ aptant̄. ut si uiua
tiuū ē effectiuū sanitatis unacez effectiue sanitatis ⁊ minās effectiuēs
sanitatez. ¶ Consid̄ aūt ⁊ i forma scaaptabi: dcā diffō i q̄ nō acāt uel q̄
ādā pl'a diffiniūt mortale addens i aīalium diffōnibꝫ nā forā p se nō
eīt mortal' ut p se hō q̄r nō aptabi: i foā diffō s̄ aūt inq̄bꝫ apponit̄ effectiū

aut passivum. necesse dissonare in speciebus differentias. Impassibiles enim et
immobiles videntur esse forme. hiis qui dicunt formas esse. Ad hos autem et
ad huiusmodi rationes utiles sunt. Amplius si eorum que secundum equivocationem
dicuntur unam differentiam omnium communem assignavit. Univoca enim quorum una est
differentia vel ratio secundum nomen. Quare nullius eorum que sub necessitate est. assignata ratio ma
gis est. eo quod similiter ad esse univoce aptatur. passa autem hec est. a dionisii in
te differentia. Si quidem est vita motus generis nutribilis similiter assequens. Vi
debitur enim hec animalibus magis quam plantis inesse. Vita autem non secundum unam
speciem videtur dici. sed alia quidem animalibus. alia autem plantis inesse. Er
go et est quidem secundum electionem sic assignare differentiam. Ut si univoca.
et secundum unam speciem vita omnis dicetur. Videtur autem plurimum et cum quis conspi
ciat equivocationem. et qui aliter vult differentiam assignare. latere non propter hoc. Si
communem utriusque rationem assignare sed vel minus si utrobique non fecerit peccavit.
Quoniam quedam autem latent equivocorum interrogantem quod ut univocis
utendum. Non enim aptabitur alterius differentia in alterum. Quare videbitur non diffini
re secundum modum. Oportet enim in omne univoce aptari. Idem autem respondenti dividendum
est. Quoniam autem quidam respondentium univocum esse equivocum di
cunt esse. quando non aptatur ad omne assignata ratio. Equivoce autem univoce. si ad utrumque
aptatur. Prius confitendum est de talibus. aut presillogizandum quoniam eq
uivoce vel univoce utrumque sunt. Magis autem concedunt non previdentes quod
accidere est. Si autem non facta confessione dicunt aliquis univoce equivoce esse.
eo quod aptatur a nobis assignata ratio: considerandum si huius ratio aptatur et ad
reliquum. palam enim quod univoce erit reliquum. Si autem non: plures erunt di
ffinitiones reliquorum. nam due secundum nomen rationes aptabuntur ad eadem. quod non assignata
est a quo potius. Rursum siquis diffiniens aliquid eorum que multipliciter dicuntur
et ratio non secundum idea. quoniam equivoce quidem dicitur. non autem non dicuntur aptari

in om̄ia. qm̄ n̄ diffo. vel ē talez qm̄ noīatē quidem oƺ ita.
que tradita ē et que sequit̄ et nō mouē talia. quedā aūt
non vel ē plib;. ¶ Si aūt alicui eor q̄ ꝯplectunt̄ assigt̄
diffo. considerand ē auferenti alt̄ eor q̄ ꝯplectunt̄ rō. et re
liqua. si reliqui. Nam si nō. palā qm̄ n̄ toti tota. ut si diffi
niuit lineā finalem rectā. fine plani hn̄tem fines inmedio
sup addit̄ finib;. si finalis linee rō ē finis plani hn̄s fines
recti oƺ eē reliquū. cui medium sūt addit̄ finib;. Sz infini
ta linea nq3 medium. nq3 fines hꝫ. recta aūt est. Qr̄ nō ē re
liqū reliqua diffo. ¶ Itm̄ si cū sit oppositū qd diffinit̄. eq
cola diffo assigt̄ diffo. Equicola aūt ūr diffo eē. qm̄ qr fu
erūt opposita tanta et indiffcē noīa et ūba fuit. Necē ē ē et
in talib; ipsor nōm3 pmutatōez fi. aū oīuz aū aliquor. eo
qd ul' pla nc q̄ pri. noīa tēa sūt. diffinientē rōez pro nōīb;
assignare. mag̃ aut oīb;. si aūt nō. plib;. Sic ē et insiplia
b; q nom transūm. nō diffiniens ē. ut pt tunica uestez.
¶ Itm̄ aūt mag̃ peccat. et si pignotiora noīa transūptiōez fecerit.
ut pt tunica nig̃. colubrū atrū. nq3 ē diffiniuit. cū mīn' sit pla
nū qd sic ūr. ¶ Considerand aūt et si pmutatōez nōm3
nō idē significet iā. Ut qui ꝯtēplatiā sciaz opiōez ꝯtēplatiā
dixit sciē nō idez. Oz aūt si deberet et totū eidē eē. Nam ꝯ
teplatōe quidez eē īiūsq3 oīb; ē. reliquū nō diffini
ens. ¶ Itm̄. si alt̄ nōiū transūptōez faciens. non dic̄ sed
gnīs pmutatōez fecit. uelud in eo qd ꝯm̄ nī ē. ignota est
ꝯtēplatiua q̄ sciaz. Nam hec quidem gn̄. ī aūt dīa. oīb;
aūt euidenti gn̄ q̄ dīa. cōī ē. Quare nō gnīs sz dīe. oporte

bat t'sūptione ft. eo q ignotior ē. Aut h' ē ridiculosa m̄pa
tio. Vnd' ē prohibet dēam ꝗ notissimo noīe dici. ꝗ aūt n̄ . s
ā se h'ntab;. palā qm̄ gn̄s. ⁊ non dīe. ꝓ n̄ faciend̄a ē t'sūptio.
Si aūt nō nom̄ pronoīe. ſ; rōne, pnoīe t'sūn̄. palā qm̄ dīe ma
gis q̄ gn̄s diffō assignanda eo q notificandi cā diffō assigt.
nā m̄ dīa q̄ ꝗ nota. Si aūt dīe t'minū assignauit. ōsat eiād
si ⁊ alicui alt' cōis ē assigta diffō. ut cū inparē nūz mēiu;
h'ns dixit. ¶ Nam nūs ꝗ cōis in utriusq; dīonib; ē. ipis aūt
ē t'sūpta diffō. lrūt aūt ⁊ linea coz̄ med' cū non sūt inparia
Quare nō ē diffō ec inparis. Si aūt m̄ dī med' retinand'. q̄m
se h't med'. Q'r aūt m̄pario eīt. aut silis. qm̄ non diffiniuit.
¶ Rursū si q cui rōnem assignauit eoz que sūt. q aūt sub rēe.
non ē eoz que sūt nō bn̄ assignauit. Vt si albū diffiniunt
colorē; ꝗ pinctū. insp' ē incorporeū coz̄ pinctū. Quā nō eīt
color ꝗ pincte. albū aūt ē. ¶ Amp' quicq; nō diuidunt
in h'is que sunt ad ad ad q dī. ſ; inplib; ꝯplectentes dicūt.
aut oīo. aut in aliquo m̄tiunt'. ut siquis medicinā discipli
nā eē q est dixit. nā si nulli ꝗ eoz que sūt mediana ē discā.
palam qm̄ tota nō fl'āē. Si aūt alicui ꝗ. alicui aūt nō. ī aliq'
m̄tit'. Q; ē te oī p se ⁊ nō h' accn̄s eīq̄ ē eē dī. q̄ād; in aliis
se h't. q̄ ad ad sūt. Nam ad eē disciplinat' ad disciplinā dī.
Sil'r aūt ⁊ in aliis. eo q ūtunt' oīa ad ad. ¶ Amp' si h'is q
nō p se ſ; h' accn̄s assigtēm fecit recte assiguit. n̄ adiuui;
ſ; adplā singlm̄ eoz ad ad dī. Vnd' ē, plr' h'et. et ens. et al
bū ⁊ bonū eē. Q'r qui ad q licet hoz assignauit. recte assi
gnauit. siqs h' accn̄s assiguit recte assignauit. ¶ Ampli

aūt impō̃ ē ꝗ ronem, ꝓpam ēē assignatā. Non ē sola medicina. ꝗ et
pl'es aliar disciplinar ad ēē dūr. Q̃r unaq̃q; eius disciplina ēīt
palam ḡ q̃m talis discipline uni' est diffō, ꝓpam ē ⁊ nō ēēz oꝫ diffi
nitōēm ēē. ¶ Q̃ñz aūt diffīūt non rem. ꝗ rem bñ se hñtem.
et finitā. talis aūt et rectoris et latronis diffō. si sit rector q̃que
qui pōt q' ī unoquoq; est iū sile ꝯsiderare. et n̄ pretermictē. lat̄
aūt quidam sim̄. palā ā ē q̃m cū tal' est utq; hic q̄ bon' rethor. alle
aūt bon' latro. ēīt. Non ē qui sim̄ ēlā. ꝗ qui ēlāꝫ uīt sumē. latro
est. ¶ Rursū. Si q' p se eligendō est. ut effīnū ul' opatōꝛ. ul' quol;
m̄ p ā eligendō assignauit. ut qui iustitā legū saluatōꝛ dīx. aut
sapī effīinā beatitudīs. Nam saluatōꝛ et effīnū eoꝝ sūt que p ā
eligunt̄. aut n̄ qui ꝓhibet qui p se eligendō est. ⁊ p ā ēē. eligendō.
Nam unicuiq; optim̄ in hōc maxime. meli' aūt q' p se eligendō. q̄ q'
per ā. Q̃r hec ⁊ diffōēm oportebat magis silogizare. ¶ Consid̄ aūt
et siquis diffōēz aliaꝝ' assignauit ꝗ. aut q' ex hiis. aut ꝗ cū illo
diffiniuit. Nam si hec. accidet ambobꝫ. et neut̄ in ēē. Ut si iustitā.
tempantiā. ⁊ fortitudinē diffiniūt. Nam si sunt duo utq; aūt al
tōꝛ hāt. utq; iusti erunt et neut̄. eo q' ambo q̄ hñt iustitā. ¶ Utq;
aut non hāt. si aūt non dū q' tm̄ est ualde inꝯueniens ē. eo q'
et in aliis accidat ꝗ. n̄ ē ꝓhibet ambos hēē unicā rem. cū neut̄
hēt ꝗ tū ꝯtia in ēē eidem. oīo inꝯueniens uidebit ēē. ¶ Accidit
aūt hec. si hic q̄ tempantiaꝫ. ⁊ debilitatē hēt. alle aūt fortitudinē;
et luxuriā. ambo ē hēbunt iustitiam ⁊ iniustitiā. nā si iustitia. tēp
antia. et fortitudo est. et iniustitia debilitas et luxuria ēīt. ⁊ oīo
quecūque ē argumētari. q̃m nō idē sūt. ⁊ ptes ⁊ totū. omīa uti
lia ad hec q' nūc dēōꝛ est. ¶ Videt̄ aūt q sic diffinit ptes toti

[margin: ꝗ dīc q' diffinit ... hec ... ut dicit ... al.]
[margin: ꝗ dīc q' si]
[margin: ꝗ ... ā ꝯsidatō]

eādē eē omīb;. Max̄ aūt ꝯtinentes sunt ratōēs inqb; manifesta
ptiū ꝯpō ē uelud indomo ꝛ in aliis talib;. Palā ē qm̄ cū sīt ptes.
n̄ ꝓhibet totū nō eē. Qr̄ nō idem ptes toti. Si aūt non h̄.
s; q̄ ex his dicit eē q̄ diffinit̄. Primū q̄ ꝯsiderand̄. si n̄ natū ē
fi̇ ex his que dc̄ā sunt. Quedā ē sic se hn̄t adinuicem. ut n̄ ex
eis unū qd fiat ut linea et nūs. Amp̄ si diffinitū q̄ in uno
aliquo natū ē ꝑo fi. ex quib; aūt dr̄ ipm̄ eē nō i uno ꝑo nata ē
fi. s; utrū; īutroque. palā ē qm̄ nō erit ex his ē. in qb; ē ptes. et
totū necc̄e est in eē. qr̄ nō i uno totū ꝑo. s; inplib;. Si aūt et
ptes ꝛ totū īuno aliquo ꝑo. ꝯsiderā si nō in eodem. s; in alīō totū est.
et in alīō ptes. Nam inquo totū. in illo et ptes eē nūr. Rurs̄
si totū simł' interimūt̄ et ptes. ꝯtrō aūt oꝫ accīe ptib; pemptis. per
uni totū toto nō pempto nō necc̄e est ꝛ pte pimi. Aut si to
tū q̄ bonū ul' malū. ptes aūt neut̄ aut ꝯtrō. ptes q̄ bonū uel
male. totū ā neut̄. Nam nꝫ ex neut̄s ꝑt bonū. ul' malū fi. nꝫ ex bo
nis. ul' mal' neut̄. Aut si magis q̄ alterū bonū q̄ alterum malū.
Quitem aūt ex his. nō mag̃ q̄ bonū q̄ malū ut si inpudicitia ex
fortitudine. et flā opīone. Mag̃ ē bonū ex fortitudo. q̄ malū flā opīo.
oꝫ ḡ ꝛ q̄ ex his est sequi ē q̄ mag̃ ē et ul' simp̄ bō. ul' mag̃ bō
q̄ malū. Aut hoc q̄ nō nec̄ n̄ utr̄. sit pse bō ul' malū. Mul
ta ē efficiunt ꝛ pse q̄ nō sūt bona. pmixta ꝛ aū qdā fiunt bona.
Aut ꝯtrō utrū q̄ bō pmixta. aū mala ul' neut̄. Max̄ aūt ma
nifm̄ q̄ nūc dc̄m est int̄ sanitatis ꝛ egritatis. Nam qdā medi
camītor sic se hn̄t ut utrū; q̄ sit bō. Si autē aūt dn̄t mixta ꝛ
mala sunt. Rursū si q̄ ex meliore et peiore ē. nō ē totū q̄ē
peiore melius. meliore aūt peī. Aut nec hoc nec̄. Nisi pse sint

ex quibus componitur bona. Nam in his que non per se sunt bona,
vel plura totum non fit bonum. ut in his que male dicta sunt. ¶ Amplius
si univocum est totum alicui, non oportet esse. ut fit in sillaba. nulli enim littere ex
quibus componitur sillaba univoca est. ¶ Amplius si non dixerit modum
compositionis. non enim sufficiens est ad cognoscendum dicere ex his. si quidem sit
ex his est singuli compositorum substantia. ut in domo. Non enim si quolibet modo
componantur hec. domus est. ¶ Si autem hoc cum illo assignatur primum quidem
videndum quoniam hoc cum illo. aut hoc et illud dicit. aut hoc ex illis. Nam qui dicit
mel cum aqua. vel mel et aqua dicit. vel quod ex melle est et aqua. Quare
si cuilibet eorum que dicta sunt idem confitebitur esse hoc cum illo. eadem conveniet
et dicere quod ad unumquodque horum que prius dicta sunt. ¶ Amplius dividentem
quotiens dicitur alterum cum altero considerandum si in nullo modo hoc cum illo. ut si dicitur alterum
cum altero. aut in aliquo eodem susceptibili ut fortitudo et iustitia in
anima. aut in loco eodem aut in tempore eodem. Nullo modo autem sit verum quod
dictum est in his manifestum quoniam nulli erit diffinitio assignata. si nullo
modo hoc cum illo est. Si autem diviso quotiens dicitur alterum cum altero verum
erit in eodem tempore utraque esse considerandum si contingit non ad idem utraque dici. ut si fortitudinem
diffinit esse audaciam cum intellectu recto. Contingit enim audaciam quidem
habere fraudandi. rectum autem intellectum circa sanativa. sed non fortis qui
in eodem tempore hoc cum illo habet. ¶ Amplius si ad idem ambo dicuntur ut ad me-
dicinalia. nichil enim prohibet ut audaciam et rectum intellectum habere ad medi-
cinalia. sed tamen hic nec sit fortis. et hoc cum illo habens. non enim est ad alterum eorum
utrumque dici oportet. nec ad idem quodlibet. sed ad fortitudinis finem. ut ad pericula
que in bello. aut si quis magis hic finis. ¶ Quedam autem sunt assi-
gnatorum nullo modo sub dicta cadunt divisione. ut si ira tristitia est
cum opinione despiciendi. Nam quoniam propter hanc opinionem despiciendi tri-

ſtita ſit. h ulꝫ ſignare. ꝓp hoc aūt ſi ad. nō ē idē ei q̄ ē h. q̄ cū illo.
ſ nullū deōꝝ motoꝝ. ¶ Rurſ ſi hoc opone diꝰ toti. ut mēe cōdis
opoſitū ꝯ ſitēm aīal. p̄mū q̄ oīa. ſi nō diꝰ qual' opō. ū ſi carnē diffini
ens. aut hos. agnis et aeris et terre diꝰ opōcꝫ. nō ē ſufficiat opōnēꝫ dīc.
ſi et qual. et q̄ ꝯtiand quolꝫ m̄ ꝯpoſitis hus. caro ſit. ſꝫ ſic q̄ caro
ꝯpoſitis. ſūt nō hos. Videt aūt nꝫ oīo ēē opōi idēꝫ neutꝰ eoꝝ. q̄
nꝫ caro. nꝫ hos. ſūt idē opōi p̄tiū que dēa ſūt. opōi ē oī diſſolo ꝯ
ra. deōꝝ aūt neut̄ n̄. ¶ Simp ſi ſimp ē uiſile ēē ꝯpoſitū opō
nem ēē. ul' nullū aliū aut ſinglin cū ſit opōit nō ē opō. neq̄
alioꝝ ullū ꝯpoſitoꝝ opō ēēt. ¶ Rurſū ſimp in aliquo nata
ſūt ꝯria ēē. diffiniūt aūt p alīm. palā qm̄ nō diffiniūt. Si aūt
nō: ples euīdēt accidet ēē diffōnes. Q ē mag̃ q p h q qui p
altūm diffiens diꝰ eo q ſilr utraq; nata ſūt ſi in eodē. Tal aūt
ē aīe diffō ſi eſt. ſubā diſcipline ſuſceptiua. nā ꝯ et ignorantie ē
ſuſceptibilis. ¶ Oꝫ aūt ſi nō ad totā hāc aꝫ conari diffōnēꝫ.
eo q non euidens ſit tota ad aliq̄ p̄tiū conari. ſi ſit nota. et
nō bn̄ uidetꝰ aſſignata. Nam p̄te intēpta et tota diffō intī
mitꝰ. ¶ Quecūq; aūt obſcure ſūt diffōes corrigentē et formā
tem admonendo ab. et bndū aūg̃ ſic obſcuerunt. ¶ Neceē ē
ē reſpondentē aut ſuſcipꝰ q ſūptū ē. ab interrogante. aut eū
deꝫ declarare. q eſt q oſtenſū eſt. ad diffōē. ¶ Simp monitō
nibꝫ ſolent legem inducē. et ſi melioꝛ ſit que inducatꝰ intū
mit anterioꝛem. ſic et in diffōnibꝫ faciend. et diffō alia uel
ferenda facienda. nā ſi melioꝛ et mag̃ manifeſtū q diffiniꝰ
palam qm̄ intēpta ēēt que poſita ē. eo q nō ſūt eiuſdē ples
diffōnes. ¶ Ad oēs aūt diffōēs nō minimū elementū. aut duce

directe diffīie, ppositū. aut bū dām diffōnē resūmē. ¶ Necēē est ē uelut
ad er̄ osiderantem. et q̄ mi est hus que oꝫ h̄ꝫ diffōneꝫ et q̄ appositū ē super
flue inspicē. Quare otingit mag̃ angis hīdare. ḡ que ēta diffōnes. sunt
intīn dicanē.

TERTIO aūt idē aut diuīsū s̄ principalioreꝫ eor que dā sūt
de eodeꝫ mōs ¶ Dicebat aūt idē pncipalit̄. q̄ nūo, ꝑo ideꝫ
est. Consīderand aūt ex casib⁹ ⁊ oniugatis. ⁊ opositis. Nam si
iustitia idem est fortitudini et iustus forti et iuste fortiter.
Silr̄ aūt et in oppositis. ¶ Nam si hec eadē. et opposita hus eadē. si q̄l ꝫ
predcār oppōni. n ē differt h̄ ul' h̄ opposiī sumē eo q̄ eaō sūt. ¶ Rursū
ex effectis et corruptis ⁊ gnōib⁹. ⁊ corruptōnib⁹. ⁊ oīo ex hus que s̄ se hūt
ad alter. ¶ Nam quecūq; simplr̄ eadem. ⁊ gnatōēs ⁊ corruptōēs eor eadē.
et effectiua et corruptia ¶ Consīderand aūt et quor alter max̄ dr̄ q
dl ꝫ si et alter ipōr s̄ ideꝫ max̄ dr̄. sicut zenocrates bēā uitā et studiosā assi
gnauit eandem. eo q̄ oīuꝫ uitar max̄ eligenda studiosa et bēā. ¶ Utrū
ē max̄ eligend et maximū. Silr̄ aūt ⁊ in aliis huiꝫ. Oꝫ aūt utr̄ unū
nūꝫ ēē q̄ dr̄ maximū et max̄ eligend. Si aūt nō. nō erit ostensū q̄ ideꝫ.
Non ē nec. si fortissimi grecor sūt polo ponn eosdē ēē peloponios ⁊ lacede
monios. eo q̄ nō un nūo peloponius. et lacedemonius. si otinen q̄ alt
um ab alio est nec. ut lacedemoniꝫ a peloponius. Si aūt nō. accidet se
ipsis inuicē ēē meliores. si nō otinent alii ab aliis. Necēē ē ē pelopo
nios ēē q̄ lacedemonios si nō otinent ab aliis alii. nā omib⁹ reliqs s̄t
meliores. Silr̄ aūt ⁊ lacedemonios necēē ē ēē meliores peloponiis. Nā
⁊ istis et omib⁹ ceteris sūt meliores. Q̄r se inuicē meliores sunt.
¶ Manifestū ḡ q̄ii unū nūo oꝫ ēē q̄ optimū et max̄ dr̄. si id debet os
tendi. ꝓpter q̄ ⁊ zenocrates nō assignauit. nō ē ul' idē una nūo bēā uita

diosa uita. Quare non nec eadē eē. eo q amīcīe et maxē eligende. s3 alteꝝ sub
altā. ¶ Rursū ꝯsiderandū. Si eīu altīn idē & altīn. nā si ambo nō sūt
eidem eadē. Palā qm̄ nec h̄ s̄ inuicē. ¶ Amplius aūt ex hiis q̄ hiis accidunt
et quibꝰ hec accidunt. ꝯsiderare nā queeūq̄ alti accidunt. & alti oꝫ accidē. et qbꝰ
altīn eoꝝ accīt. & altīn oꝫ accidē. Si aūt hoꝝ ad dissonet. palam qm̄ nō
eadē. ¶ Videndū aūt & si nō in uno gn̄e predicamti utr̄. s3 h̄ q̄ q̄le. i aūt q̄
ul' ad ad indicet ¶ Rursū si g̃ utrisq̄ nō idem. s3 h̄ q̄ bonū. i aūt malū.
aut h̄ q̄ ut'. i aūt sciencia. ¶ Aut si g̃ q̄ idē. dr̄e aūt nō eedem deutrisq3
ponunt̄. s3 de hec q̄. qm̄ ꝯtemplatiua sciencia. de illo aūt q̄ actiua. Silr̄ aūt
et in aliis ¶ Amplius aūt ex mag̃ ꝯsiderand̄ si hec q̄ mag̃ suscipit. i aūt n̄.
aut si ambo suscipiūt q̄ nō simul aut ꝟ qui mag̃ amat nō mag̃ ꝯcupi
scit coytū. Quare nō idem amor & ꝯcupiā coytus. ¶ Amplius ex appōne.
Si idem ad utrūl3 appositū. nō facit totū idē. aut si eodē abutroq̄ ablato
q relinqt̄ ē altīn. ut si dupli dimidiu. & multiplex dr̄. idē dixit eē
ablato ē abutroq3 dimidio. reliq̄ idem oꝫ significare. Nam duplū & m̄ nō
eadē significant. ¶ Considerand̄ aūt nō solū si iā ad accit impossibile ex ypothesi
si. uelut hiis qui uacuū et plenū aere eē idē dnt̄. palā ē qm̄ si exe
at aer uacuū q̄ nō m̄. s3 mag̃ erit. plenū aūt aere non iā erit. Quare
posito aliquo. siū uō. ul' fl̄o. nichil ē differt si altīn q̄ interimat̄. altīn aūt eoꝝ
nō. qr̄ nō idē. ¶ Vniuersalr̄ aūt de exhiis q̄ q̄li3 m̄ de utr̄ ptr̄. ataeq
hꝰ hec ptr̄. ꝯsiderare si alicubi dissonet. Nam q̄cūque de alto p̄r. de alto oꝫ
et de qbꝰ altīn p̄r. et altīn p̄ri oꝫ. ¶ Amplius qm̄ multiplr̄ eadē dnt̄.
ꝯsiderare si h̄ aliq̄ aliū modū eadē sūt. Nam spē eadē ul' gn̄e nō necēe est
nūo eadē eē. Considerand̄ aūt utrū sūt eadē ul' nō sic. ¶ Amplius si pot
altīn sine alto eē. nō ē erit idē. ergo ad idē loci tanti dnt̄. Palā aūt ex hiis
que dc̄a s̄. qm̄ oēs qui ad idē sūt destruenti. loci & addissōne utiles

sunt. quare planius destruere est. Nam si non idem indicat et nomen et diffinitio. palam quoniam
non erit diffinitio assignata ratio. Construentium autem locorum nullus utilis est
ad diffinitionem. non enim sufficit ostendere idem quod sub ratione et nomine est ad construendum
quoniam diffinitio. sed alia oportet omnia habere que enumerata sunt in diffinitionibus. destruere quidem
igitur diffinitionem sic. et per hec temptandum. ¶ Si autem construere volumus. primum
quidem scire oportet. quoniam nullus. vel pauci. disputantium diffinitionem sillogizant. sed
omnes principium quod tale est accipiunt. ut qui circa geometriam et numeros. et alias huiusmodi
disciplinas. ¶ Deinde inducere quoniam per subtilitatem quidem alterius negotii assignare.
et quid est diffinitio. et quomodo diffinire oporteat. Nunc autem quantum sufficit ad
presentem utilitatem tantum solum dicendum. quoniam possibile est fieri diffinitionis et eius quod quid est esse
sillogismum. ¶ Nam si diffinitio est oratio que quid est esse rei significat. et oportet ea que in
diffinitione predicantur in eo quod quid est de re sola predicari. predicantur autem de eo quod quid est de re
genera et differentie. Manifestum est autem quoniam si quis sumat ea que tantum de re in
eo quod quid est predicantur. quoniam id quod hec habens diffinitio ex necessitate erit. non enim contingit aliud esse
diffinitionem quoniam rem eo quod vel aliud in eo quod quid est predicatur de re. Quoniam quidem igitur contingit
ex diffinitione sillogismum fieri. manifestum. ex quibus autem oportet construere diffinitionem. determinatum
est in aliis subtilius. Ad propositam autem methodum idem loci utiles. Pro
spiciendum igitur in contrariis et aliis oppositis. et totas rationes et particulariter consi
derantem. nam si opposita oppositi. et eam que dicta est propositi necesse est esse. Quoniam
autem contrariorum plures complexiones sumendum est in contrariorum cuius maxime apparebit contraria
diffinitio. igitur totas quidem diffiniciones quemadmodum dictum est considerandum. ¶ Particulariter
hoc modo. Primum quidem quoniam assignatum genus recte assignatum est. nam
si contrarium in contrario. propositum autem non est in eodem. Palam quoniam in contrario erit.
eo quod necesse est contraria in eodem genere vel in contrariis generibus esse. ¶ Di
fferentias quoque contrarias de contrariis predicari putamus. velud in albo et nigro. Nam hoc
quidem disgregativum. illud autem congregativum visus. Quare si de contrario contrarie predicantur

de proposito que assignate sunt predicabuntur. Quare et genus et diffinitionem assi-
gnate sunt recte. palam quoniam dictum erit quod assignatum est. Aliud non necesse est
de omnibus contrarias dictas predicari. in neutrum genere sint dicta. Quorum autem genera contra-
ria sunt. vel pluribus eandem dictam de utrisque dici. ut de iusticia et i-
niusticia. Nam hec quidem virtus. illa autem vitium anime. Ut anime dicta in utrisque dic-
eo quod et dictus est et virtus et vitium. Item hinc non quoniam contrariorum audiente
aut eedem dicte sunt. Si ergo de omnino dicta predicantur. de hoc autem non. palam quoniam quod
dicta sunt de hoc predicabuntur. Ubi autem dicendum si dictum est eequevocum et dictum.
si sit omnino dictum manifestum. quoniam quod proposita dictum manifestum erit. Nam contrarium
quoniam in eodem genere. vel in medio. sunt autem et dicte omnes de contrariis aut eedem
predicantur. palam ergo quoniam de proposito aut vere ergo predicabitur. quod et de medio. dicte autem
omnes vel omnis vel aliquis. reliqua autem eedem. Aut eo quod dicte quidem eedem. genera
vero contraria aut ambo contraria et genera et dicte. nam ambo eadem esse non contingit. Si autem
non. eadem dictum contrariorum erit. Amplius ex casibus et coniugatis et necesse
est esse omnia esse genera generibus. et diffinitiones diffinitionibus. ut si oblivio est amissio
scientie. et oblivisci amittere scientiam erit. et oblitum esse amisisse scientiam. Uno ergo
quolibet eorum que dicta sunt concesso et reliqua concedere. Similiter autem et si corru-
ptio dissolutio substantie sit. et corrumpi dissolvi substantiam. et corruptum esse. dissolutum. et
si corruptivum dissolutivum sit. et corruptio dissolutio sit. Similiter autem et in aliis. Ut
unoquolibet sumpto et reliqua omnia concedentur. Et similiter se habentibus ad invi-
cem. nam si salubre est effectivum sanitatis. et evectivum erit effectivum evectionis.
et iuvativum effectivum boni. Nam similiter unumquodque eorum que dicta sunt ad proprium
finem se habet. Ut si unius eorum est diffinitio effectivum esse finis est reliquorum
singulorum sic erit diffinitio. Amplius ex magis et minus et similiter quotiens contingit
construere duo ad duo comparatione ut si magis hoc illius quam hoc illius diffinitio. et hoc minus
diffinitio est. et hoc magis. Si ergo hoc illius. si alterum alterius. et reliquum reliqui. Una autem

diffinitione ad duas operata, aut duabus diffinitionibus ad unam. non valet quoniam ex his magis
est consideratio. Nam neque unam duarum, neque duas eiusdem diffinitiones possibile est esse. Sunt
autem et opportunissimi locorum qui nunc dicti sunt. et qui ex casibus. et qui ex coniu-
gatis. Quare et eos maxime optinere, et propositos habere locos. utilissimum est ad plura.
et aliorum autem eos. qui maxime communes. nam isti maxime reliquorum optimi. Et in
specie in singularibus et in speciebus considerare si convenit diffinitio. eo quod univoca est
species. Est autem locus hic utilis et ad eos qui ponunt formas esse sicut prius dictum est.
Amplius si transferens dixit vel non. aut si ipsum de eodem predicavit. aut [illegible] et
si quis alius communis et operativus est reliquorum locorum est. Quoniam autem difficilius est con-
struere quam destruere diffinitionem ex his que post hec dicentur manifestum. Nos-
se enim est et sumere ab interrogantibus huiusmodi propositiones non satis facile. ut quoniam eorum
que sunt in diffinitione assignata, hoc quidem genus, hoc autem differentia, et quoniam in eo quod quid est genus et diffe-
rentia predicantur. Si vero hec non, impossibile est sillogismum fieri. nam si quedam alia in eo quod quid est
de re predicantur, incertum utrum dicta sunt aut alia eius diffinitio est. eo quod diffinitio
est oratio que est esse rei significans. Palam autem et ex his facilius est unum conclu-
dere quam plura. Ergo interimenti quidem sufficit ad unum argumentari. Unum enim quolibet destruen-
tes interimemus diffinitionem. Construenti autem necesse est omnia convenire.
quoniam insunt hec que in diffinitione sunt. Amplius construenti quidem universaliter construendum
sillogismum. Oportet enim de omni de quo nomen et diffinitionem predicari. Amplius adhuc convertere quoniam
rationem, et non si debeat propria esse assignata diffinitio. Destruenti vero non necesse
est universaliter. sufficit enim ostendere. quoniam non vera est de aliquo eorum que sunt sub nomine diffinitio.
et si universaliter oporteat destruere. Non autem quoniam convertere necesse in destruendo. Sufficit
enim destruenti universaliter ostendere. quoniam de nullo de quibus nomen predicatur. Econverso autem non necesse
ad ostendendum. quoniam de quibus ratio non predicatur nomen predicatur. Amplius si et omni inest quod
sub nomine est non soli autem, interempta sit diffinitio. Similiter autem et circa proprium et genus se habet. In
utrisque enim est destruere quam construere. facilius est ergo de proprio quidem manifestum ex his

que dicta sunt. nam ut in pluribus in complexis propriorum assignatur. Quare destruere quidem est unum
minimum. Construere autem omnia sillogizare necesse est. Pene autem et reliqua omnia
quecumque ad diffinitionem et ad proprium dicta. Nam et omni oportet quod sub nomine est constru-
enti monstrare quoniam inest. Destruenti autem sufficit ostendere unum non
inesse. Si non et omni inest. non solum autem et si destructum si sit et in diffinitione dice-
batur. De genere autem quoniam construere quidem necesse est uno modo omni ostendenti inesse.
Destruenti autem dupliciter. nam sive nulli sive alicui ostensum sit non inesse interemptum
quod in principio. Amplius destruenti non sufficit quoniam inest ostendere. sed et quoniam ut genus
inest ostendendum. Destruenti autem sufficit ostendere non inesse vel alicui
vel non c[?]. Videtur autem quemadmodum in aliis corrumpere quam facere facilius sic et in hiis destruere
facilius quam construere. In accidente vero universali quidem facilius destruere quam construere. Nam constru-
enti quidem ostendendum quoniam omni. Destruenti autem sufficit ostendere non inesse particulare
vero e contrario facilius construere quam destruere. Nam construenti quidem sufficit ostendere
alicui inesse. destruenti autem ostendendum quoniam nulli inest. Manifestum autem quoniam
omnium facillimum diffinitionem destruere. plurima enim sunt in ea assignata plurium quidem dicta
sunt ex pluribus autem citius fit sillogismus. Verisimile enim in illis magis quam in paucis
peccatum fieri. Amplius ad diffinitionem quidem est et per alia argumentari. Sive enim non proprium sive diffi-
nitum non genus quod assignatum est. sive non inest aliquid eorum que sunt in diffinitione. interempta sit
diffinitio. Ad alia autem neque que ex diffinitionibus neque ad alia predicanda. [?] argumentari.
Sola enim que ad accidens est communia sunt omnium predictorum. Inesse enim oportet singulum eorum que
dicta sunt. Si autem non ut proprium est genus. nondum interemptum est genus. et quoniam inesse. quemadmodum
dicta sunt. et quoniam et genus quod assignatum est. et quoniam propria diffinitio et adhuc preter hoc.
quoniam indicat quod est esse. et oratio assignata. Similiter autem et proprium. non necesse est ut genus neque
accidens ut genus aut proprium. sed tamen inesse. Quare non possibile est ex aliis ad alia argumentari.
[?] in diffinitione terminorum. Manifestum ergo quoniam facillimum omnium diffinitionem interimere.
construere autem difficillimum. nam et illa omnia oportet sillogizare et hec bene oportet fecisse.

Maior autem, propter magis vniuoci. Nam in numero quidem facili eo quod ex pluribus
plurium fit. Construere autem difficillimum quoniam multa oportet dicere. et adhuc
quoniam soli inest. et quoniam conuertitur predicatur de re. Facillimum autem omnium construere accidens.
Nam in aliis quidem non solum inesse. sed quoniam sic inest ostendendum. In acci
dente vero quoniam tantum vnum inest. sufficit ostendere. Destruere autem diffici
limum est accidens. quoniam minima in eo sunt data. Non enim consignat in accidente
quoniam inest. vel quoniam inest. Oportet in aliis quidem dupliciter est interimere vel ostendentem
quod non inest vel quoniam non sic inest. in accidente vero non inest interimere vero ostendentem
quoniam non inest. Loci quidem per quos ydonei erimus ad singula, problemata argumentari
prope sufficienter enumerati sunt.

POST hec autem de ordine et quomodo oportet interrogare dicendum. Oportet
autem primum quidem eum interrogare qui debet locum inuenire vnde ar
gumentandum. Secundo autem interrogationes formare. et ordina
re singula ad se. Reliquum vero et tertium est dicere ea iam ad alterum.
Vsque donec inueniat locum similiter philosopho. et dialectico est consideratio. Hec vero
hec ordinare et interrogare, proprium dialectici est. omne enim huiusmodi ad alterum est.
Philosopho autem et querenti per se nihil attinet si vera quidem sint. et nota per que fit
syllogismus non ponat autem ea qui respondet eo quod, propinqua sint eorum quod ex principio et
preuideat quod accidet est. Sed fortasse et festinabit quam maxime. Note et
propinque sint maxime, propositiones. Ex hiis enim disciplinales sunt syllogismi. Loci
quidem vnde oporteat sumere, dicta sunt prius. De ordine autem et interrogatione
dicendum diuidentem, propositiones quecumque sumende sunt preter necessarias. Necessarie autem dicuntur
per quas syllogismus fit. Que autem preter has sumuntur. iiij. sunt. aut enim induc
tionis gratia ut detur vniuersale. aut in magnitudinem orationis. aut ad occultationem con
clusionis. aut ut manifestior sit oratio. preter has autem nulla sumenda, propositio.
Sed per has augere et interrogare temptandum. Sunt autem que ad occultationem etiam

mis . Si q(uo)d v(er)o negatu(m) ad aliu(d) est . necesse est et hoc . Extra
necessarias q(ui)de(m) p(er) quas fit sillogismus . no(n) statim p(ro)ponendu(m) . s(ed) discedendu(m) ult(ra)
modum . ut non dicat ponere eande(m) disciplinam si hec voluerit sumere .
sed oppositorum positio est h(ec) . et q(uonia)m eande(m) dicor sillogiza(n)di eo q(uod) opposi-
tor sunt dicta . Si v(er)o non ponat per induction(em) sumendo intendenti in
particularibus o(mn)ibus . Nam aut p(er) sillogismu(m) aut p(er) induction(em) necessarias sumendo
aut has q(ui)dem induct(io)ne . illas aut(em) sillogismo . Quecu(m)q(ue) in manifeste valde
sunt et ipse eas p(ro)tendere . nam et obscurius est in discessione et inductione
q(uod) dic(itur) accidere . Et sillogismos ipsas utile p(ro)tendere . et ei qui non p(er) ullo modo
sumere p(ar)te . Que v(er)o p(re)ter has supra sunt accipiendo q(ui)dem p(ro)pter has . Una-
quaque aut(em) taliter intendendo . inducenti q(ui)dem a singularibus ad universale et
a notis ad innota . nota aut(em) mag(is) q(ue) s(ecundu)m s(ensu)m s(unt) . vel simp(liciter) vel pluribus .
Celanti v(er)o p(ro)sillogizare . p(er) que est sillogismus q(uo)d ex principio est h(oc) . debeat et h(oc)
plurima . Erit aut(em) hec ut si q(ui)s non solum necessarias s(ed) et harum q(ue)dam ad has sunt u(ti)-
les aliq(ue) sillogizaverit simp(liciter) conclusiones vero non dicere s(ed) postea subitas silliga-
re . Sic e(nim) longissime discedet ab ex p(ri)ncipio positione . Vir aut(em) d(ic)to est co(m)-
interrogare cum q(uo)d celans interrogant . ut interrogata o(mn)i oratione et d(ic)ta
conclusione querat . p(ro)pter h(oc) q(ui)a hec aut(em) est maxime p(ro)pter aut(em) tam modo . Nam sola
ultima tantum conclusione dubium est q(uonia)m accidit eo q(uod) non premiserit . Itaque ideas
ex quibus accidit . enodatis p(ro)p(ri)is sillogismis . Minime est enodat sillogismus . conclusio-
ne non ei ipsas p(ro)positiones nobis proponentibus . s(ed) illas a quibus sillogismus fit .
Utile aut(em) et non continuas p(ro)positiones sumere ex quibus sunt sillogismi . s(ed) permu-
tatim ad aliam et ad aliam conclusionem . positis e(nim) convenientibus iuxta se ma-
gis q(uod) accidit ex ipsis manifestum est . Oportet aut(em) et diffinitione sumere
in quibus est universalem p(ro)positionem . non in ipsis s(ed) in coniugatis . paralogizant e(nim) se
ipsos q(uonia)m in coniugato sumitur diffinitio sive laudo non universaliter concedentes

ut si oporteat sumere quoniam qui irascitur appetit penam propter apparentem existimationem;
Manifestum est quoniam hoc suppositio habebimus universaliter quod per se legimus. eis autem qui in ipsis prete
dunt. sepe contra ipsis obsistere accidit respondentem eo quod magis habet se in ipso instantiam.
ut quoniam non omnis qui irascitur appetit penam. Nam parentes irascimur quidem. non appeti
mus autem penam. Fortasse autem non vera instantia est. Aliquibus enim est sufficiens pena est
tristari et facere penitere. Verumtamen habet ad verum simile ut non videatur irrationabiliter negare propositum. In quibus autem difficile non facile est videntem huius invenire instantiam aliquam. Amplius
proponere oportet non ut propter ipsum. sed alterius gratia protendente. timor enim est quod appositum sit
utilia. Simpliciter autem dico quoniam maxime est facere dubium. utrum quod propositum. aut oppositum
sumere velit. Dubio enim existente quod appositionem est utile magis quod videtur eis ponunt.
Amplius per similitudinem inquirere. Nam et persuasibile: latet magis universale. Ut quoniam quemadmodum
disciplina et ignorantia contrariorum eadem. sic et sensus contrariorum idem. aut econverso. eo quod sensus idem
contrariorum. et disciplina. hoc autem simile est inductioni. non tamen idem. Nam illic quidem a singula
ribus universale sumitur. in similibus autem. non est quod sumitur universale sub quo similia omnia sunt. Oportet
autem et ipsum aliquando met quoniam instantiam ferre. Insuspecte enim se habent respondentes
ad eos qui videntur iuste argumentari. Utile autem et dicere quoniam consuetum est.
et quoniam dicitur huius. pigrescunt enim quod solitum est movere instantiam non habentes. Simul autem
qui utuntur et ipsi talibus. cavent movere ea. Amplius non properare et si omnino uti
le sit. Nam contra properantes magis obstant. Et ut in parabola proponere. nam quod propter aliud
proponitur. et non ut propter ipsum utile ponetur magis. Amplius amplius non ipsum proponere quod oportet sumere. sed cui hoc consequens est ex necessitate. Nam et magis concedunt. eo quod
non similiter manifestum sit quod accidere est. et sumpto hoc: sumptum est et illud. Et in ultimis inter
rogare quod maxime vult sumere. Maxime enim prima renuunt eo quod plures interroga
tionum prima interrogant circa que maxime properant. Ad quosdam autem prima que
talia sunt protendere. nam discoli prima maxime admittunt. nisi omnino manifestum
sit. quod accidere est. In fine autem adversantur. Similiter autem et quicumque arbitrantur

aces ẽẽ in respondendo ponentes ẽ pa in fine frangunt̃ ũ nõ accidẽt ex
hiis que posita sunt. Ponunt ẽ credentes uitu a suspicantes ñ ẽẽ pa
ssuros. Amplius prolongare et inmittere q̃ ñ sũt utilia ad orõnẽ. q̃d
falso describentes. Nam cũ sint pl̃a dubiũ ẽ in quo falsũ sit. Occ̃ et latẽt
qm̃ interrogantes. in absconso ponentes. ea que per se posita nõ ponerẽt.
Ad declarandũ q̃ q᷑ dom̃ est utendũ. Ad ornandũ ũ inductiõe et diuisione utendũ ẽ
eor que cognata sũt. Inductio q̃ quale q̃ manifestũ. Diuisiõe aũt
ut qm̃ disciplina ad disciplina melior. aut in eo q᷑ certior. aut quia
melior. Et qm̃ disciplinarũ alie q̃ sũt speculatiue. alie ũ actiue. alie uõ
poetice. Nam unũquodq; taliũ coadornat q̃ orõnem. Non necẽm aũt dicta
ad conclusionem. Ad explanatiõez aũt ẽẽ ex parabolas ferendũ. Et aũt
conuenientia ex quibus scimus. qualia homerus. nõ qualia cherilus. Sic ẽ
planius erit q᷑ proponit̃. Utendũ aũt et in disputando q̃ sillo ad dialecticos.
mag᷑ q̃ ad plures. inductiõe ũ ẽ contrario ad plures mag᷑. Dictũ ẽ aũt et de hiis
prius. Est aũt in aliquibus q̃ inducenti possibile interrogare uñle. In aliquibus ũ non
eo q᷑ nõ positũ sit nomẽ similitudinibus nomẽ omnibus ẽẽ. Sz qm̃ op᷑ uñle sumere. sic i
omnibus dicunt talibus. hoc aũt dicere difficilimũ ẽ. qualia sũt eor que perferunt
sic. et qualia nõ. Et propter hoc plurimũ se ad inuicem recalcitrant in disputationibus
alii q̃ dicentes similia ẽẽ q̃ nõ sũt similia. alii uero dubitantes que sũt similia
nõ ẽẽ similia. Quare temptandũ ẽ in omnibus talibus nomẽ facere. ut neq; respondenti
liceat dubitare. qm̃ nõ similiter q᷑ infert̃ dicit. neq; interroganti liceat calumpniarĩ
uelud similiter dicti eo q᷑ pl̃a eor que non similiter dicunt similiter uident̃ dici. Cum
aũt inducente in pluribus non dederit uñle. tunc iustũ ẽ exigere instantiam.
non dicente aũt eo in aliquibus sic. nõ iustũ est exigere. in aliquibus
nõ sic. Oportet aũt inducentẽ prius sic instantiã exigere. Et probare instanti
as. nõ in eo q᷑ proponit̃ faciẽ fieri. n uñ tñ sit huius. uelud dualitas primum

iiij nūs primi solū. Difficile est autem eum qui instat in aliquo instantiam ferre,
aut dicere. quoniam hoc solum tale est. Similiter ad eos autem qui instant universaliter non
in eo autem instantiam ferunt. sed in eo equivoco est. ut quoniam habebit aliquis non suum
colorem est. vel pedem. vel manum. habebit enim pictor colorem. et cocus pedem. non suum
dividentem ergo in talibus interrogare. nam latente equivocatione bene videbitur in
stare propositioni. Si autem non in equivoco. sed in eodem instans prohibet inter
rogationem. auferentem oportet in quo instantia est, ponere reliquum et reli
quum quidem universale facientem donec sumat quod utile est ut in oblivione et
in oblitum esse. Non enim concedunt eum qui amisit disciplinam oblitum esse.
eo quod transcendente quidem re. amisit quidem disciplinam oblitus autem non est. Dicendum ergo
auferenti in quo est instantia reliquum. ut si permanente re. amisit quidem
disciplinam quoniam oblitus est. Similiter autem et instantes quoniam maiori bono maius
opponitur malum. proferunt enim quoniam sanitati cum sit minus bonum quam eue
chia. malum maius opponitur. Nam egritudinem malum maius esse cha
chechia. Auferendum ergo et in hoc in quo instantia est. Nam ablato ma
gis ponet ut quoniam maiori bono malum maius opponitur. nisi inferat alium
velut euechia sanitatem. Non solum autem instante hoc faciendum. sed et
et si sine instantia negat eo quod non previdebat aliquid tale. Ablato enim in
quo instantia est cogetur ponere eo quod non previdebat in reliquo aliquid
non sic. Si autem non ponat expetitus instantiam non habebit reddere. Sunt
autem huiusmodi propositiones que in aliquo quidem false. in aliquo autem vere. In his
autem est auferentem reliquum verum relinquere. Si autem in multis proferen
tes non ferat instantiam. dignum est ponere. Nam dignitas est propositio quod sic
in pluribus se habente non est instantia. Quoniam autem contingit idem et sine impossibili et
et per impossibile sillogizare. demonstranti quidem et non disputanti nihil differt.
vel sic. vel illo modo sillogizare. disputanti autem non est utendum per impossibile

sillogismo. Nam sine impossibili quod sillogizante, non est dubitare. quando vero impossibile sillogizat
et valde manifestum sit falsum esse. non impossibile dicunt esse. Quare non sic interroga
tibus quod voluit. Oportet autem proponere quecumque in pluribus quod sic habent. insta
ntia autem aut omnino non. aut non in superficie. non est conspicere. Namque
non possunt conspicere in quibus non sic. ut nimium quod imponunt. Non oportet autem
conclusionem quod interrogationem facere. Si autem non renuente. non videbitur sillogismus.
Sepe est et non interrogante. sed ut accidente inferente negare. et hec faci
entes non vident arguere his qui non conspiciunt quoniam accidit ex his
que posita sunt. Quando ergo non dicens accidere illo negante interrogabit.
omnino non videbitur sillogismus. Non videatur autem esse universale dicta propositio esse. ut
quod est homo. aut quot modis dicitur bonum. Est enim propositio dicta ad quam est respondere
sic. vel non ad eas autem non est sic quare non sunt dicte hee interrogationes nisi
ipse determinans vel dicens dicat ut partitas ne bonum. vel sic. vel non
sic dicitur. Nam ad talia facilis est responsio vel affirmanti vel neganti. Quare
sic temptandum sic propositiones et hec proponere. simul autem et iustum fortasse ab
illo inquirere. quot modis dicitur bonum. quando eo dicente et proponere.
nullo modo concedit. Quisquis autem unam orationem multo tempore interrogat, et
male inquirit. Nam respondente quod interrogato quod interrogat. palam quoniam
multas interrogationes interrogat. aut frequenter easdem. Quare aut nugatur.
aut non habet sillogismum. nam ex paucis omnis sillogismus. Si vero non respondente.
palam quoniam vel increpat. vel recedit. Est autem et quedam difficile
et sustinere facile easdem ypotheses. Si autem talia et quecumque sunt secundum prima.
et que in posteriora. Nam prima quod diffinitione indigent. Postrema vero per
media multa terminantur. volentibus continuum sumere a primis. Aut sophisti
ce videbuntur argumentationes. impossibile est demonstrare ad eum qui non
incipit a propriis principiis et copulant usque ad ultimum. Difficillim

re q̄. nō ꝑlacent r̄ndentes. neque si interrogans diffinierit attenderint
nō scito aut manifesto q̄ quod positū est. nō facile ē argumētari. maxime aūt
hoc circa pⁱn̄ accidit. Nam alia q̄ p hec demonstrant͛. ipsa uͦ non ꝑ alia. s;
necc̄e ē diffōne unūquodq; taliū agnoscere. Sūt aūt uix ꝓbanda. et q̄
ualde sūt ꝓ prima pⁱn̄. Non ē ēm plures. ad h̄ inuenire rōnes. cū sīt
pauca media et eorum et pⁱncipij. ex qb; necc̄e ē monstrare ea q̄ post
ipsa sūt. Diffōnū aūt om̄ium difficillime arḡbiles sūt quecūq;
utunt͛ talib; nōib; que p̄m q̄ obscura sūt. siū simpl͛r. siue m̄ltⁱ di
cant͛. adh̄ aūt nec nota. utrū ꝓpⁱe. l͛ s͛ translōne; a diffiniente dicant͛.
nā quia incerta sūt nō hn̄t argⁿ. Quia uͦ ignorant͛ si ꝓp h̄ q̄ s͛ trāslō
nē dic̄t͛. talia sūt. nō hn̄t increpatōe;. Omnio aūt omīs ꝓbl̄ cū si
ē difficile ꝓbabil͛. ul͛ diffōe indigēē ē arbitranda. ul͛ ad eorū q̄ m̄lt͛. l͛
eorū que s͛ trāslōne; dic̄t͛. ul͛ nō longe a pⁱncipijs. aut q: nō maīf
festū ē. p̄m nob h̄. i. s͛ q̄ cā eorū modorū ē q̄ p̄stat dubitatōe;. Nam cū
manifestus ē mod͛. qm̄ palā aut diffinire oportebit. aut diuidere.
aut medias ꝓpōnes inuenire. nā ꝓp hec monstrant͛ ultima.
Et in plib; ꝓpōnib; nō bn̄ assignata diffōe. nō facile disputare et
conari ut utrū unū unī͛ contrariū. ul͛ plura. Diffinitis aūt c̄riis s͛ mo
dū. facile ē ondere utrū c̄tīg͛ plura eidē; ēē c̄ria. ul͛ nō. Eodē mͦ et in alij
s diffōe indigentib;. Vident͛ aūt et in disciplinis quedā ob diffōis
defectōe; diffō nō facile describi. ut qm̄ que iuxta lat͛ secat planū
linea. simil͛r diuidit et lineā; et spaciū. cū diffō aut trāstati... Et loci diffōe. aut c̄ra.
stati manifestū ē q̄d dr̄. Nam eandē; ablatōe; hn̄t et latera et linee est.
aūt diffō eī͛ rōnis h̄. Simpl͛r aūt p̄ma q̄dē elementorū
positis q̄ diffōnib;. ut q̄ linea. et q̄ circ͛. facillimū ondere. uerūtn̄ non
multa ad unūquodq; eorū q̄ ē argⁱ eo q̄ non sunt multa media.

¶ Si autem non ponant principiorum diffinitiones. difficile nunc dicere fortasse omnino autem impossibile. Similiter autem his et in his que circa orationes se habent. Non igitur oportet latere quod difficile argumentabile est positio quando est ad eorum que dicta sunt. ¶ Omnium autem est ad antiqua et propositionem. maior disputare labor ad propositionem. dubitabit aliquis utrum ponenda sint talia vel non. nam si non ponantur. simplicior et ad hoc disputare maius precipiet quam quod impossibile positum est. Si vero ponantur. credere extremis credibilibus. Sed si oportet non difficilis problema facere. ponendum si autem probatiora sillogizare. non ponendum. ¶ Aut discenti quidem non ponendum. nisi notius sit exercenti vero ponendum si tantum soli videatur. Quare manifestum quoniam non similiter et interroganti et docenti dignum est ponere. Quomodo autem interrogare et ordinare oportet. prope sufficiunt que dicta sunt.

De responsione autem primum que determinandum quod opus est bene respondentis. sicut bene interrogantis. Est autem interrogantis quidem sic inducere orationem ut faciat respondentem improbabilissima dicere. quecumque propter positionem sunt necessaria. Respondentis autem non propter eum videri accidere impossibile. aut quod est preter opinionem. sed propter positionem. Diversum enim est peccatum est fortasse peccatum est ponere primum quod non oportet et positum non servare secundum modum disputandi. ¶ Quoniam autem sunt infinita his qui propter gimnasium vel experimentum rationationes faciunt: non est hec et considerationes et docentibus et discentibus et colluctantibus: nec his et his qui exercent se invicem per speculationis causam. Nam discenti quidem ponenda sunt semper ea que videntur. nec enim conatur falsum ullus discere.
¶ Colluctantium vero interroganti quidem videri adfacere oportet autem omnino. Respondentem autem nihil videri pati. In dialecticis autem conventibus. his qui non colluctationis causa sed experimenti et speculationis disputationes faciunt. nondum enodatum est. quid oportet coniectare respondentem. et qualia dare. et qualia non. ad bene servandum positionem. Quoniam igitur nihil habemus traditum ab aliis. ipsi nos aliquid temptemus

dēe ¶ Necesse ē aūt respondentē sustinē oronē ponētez. aut ꝓbabi
lem. aut improbabilez. positionē. aut neutr̄. et aut simplr̄ ꝓba
bilem. ul' improbabilez. Aut indefinite ut huic aliqui ł eidez.
Nichil ē differt quol; in ꝓbablis aut improbable sit. Nam
idem mod' erit bn̄ respondendi et dandi ul' non dandi qd interog
atū ē. nā cū improbabil' ē pō. necesse ē probabilez ē ꝯclonem.
cū nō probabl'. improbablez. nā oppositū sp̄ pōni interogans ꝯ
cludet. Si aūt nō ꝓbabl'e. nz improbale qd positū ē. ꝯclo erit
talis. ¶ Qm̄ aūt qui bene silligat ex probabilioribꝫ et noti
oris ꝓpositū de mōstrat. Manifm̄ qd qm̄ simplr̄ ē improbabile qd
ponit̄. non dandū ē respondenti. nz qd uidet̄ simplr̄. nz q uidet̄ q̄
mi aūt ꝯclo. Nam cū improbabil' q̄ ē pō ꝓbabilis ꝯclo. Op̄
oz oīa que sumunt̄ ꝓbabilia eē. et mag̃ ꝓbabilia q̄ qd ponit̄
si uoz p notiora qd mi notū ē ꝯcludi. Qr̄ si qd eoz q̄ intogat̄
nō tale ē nō ponend' ē respondenti. ¶ Si aūt simplr̄ ē ꝓbabil' positō.
palā qm̄ ꝯclo improbabilis ē ponend'. g̃ et q̄ uident̄ oīa. et eoz
que nō uident̄. quecūqȝ improbabilia sūt ꝯclōe. nā sufficient̄
uidebit̄ interrogatū eē. Si aūt sit nz ꝓbabibil'. nz improbabilis pō
sit. nā et sic uident̄ oīa dand'. et eoz q̄ nō uident̄ q̄cūq̄ mag̃ sūt
ꝓbabilia ꝯclone. Sic ē probabiliores disputatōēs fi. Si sili
plr̄ probabile q̄ ul' improbabile ē. qd ponit̄ ad ea q̄ uident̄ simp
r̄onez faciend'. ¶ Si aūt nō simp probabile ul' improba
bile sit qd ponit̄. sȝ respondenti ad ipsm̄ q ui' iudicante ponend'. ul' n̄
ponend'. Siu' alt' oppinionez obsuat. palaz qm̄ ad illi' intellec
tū respiacenti ponend' singla ul' negand'. Qr̄ et qui ferūt ex̄
neas oppiones ut bonū et malū idez eē. sic eraclit' dic̄ nō ꝯced'

nō ad eē simul oīa eid. nō quia nō uideant̄ eis hec s; q̄rūst. Eradicā sic dd. Faciūt autē h̄ et q ab aliis et a se suscipiūt pōnes. q̄iectant̄ ē ut dic̄ q pōn. Manifestū ḡ que q̄iectanda sunt siue simplr̄ pbabilē siue aliqui ē ppositū. Qm̄ aūt necēē ē q̄ eē qr̄ int̄ogatū. aut pbabilē. aut inpbabilē eē. aut neut̄. et ad oōnē. ul̄ nō ad oōnē eē. ut sisit q̄ appens et nō ad oōnē dand̄ ē. dicenti q̄ uidet̄. Siū nō apparens et nō ad oōnē. dand̄ q̄ o signficand̄. aut qr̄ non ū ad cautelā fatuitatis. Si uō sit ad oōnē et uideat̄. dd aūt qm̄ ū q̄. s; ual̄ de ppinquū ei qr̄ pm̄ ē ut et inimit̄ hec posito. qr̄ positū ē. Si aūt ad oōnē q ualde aut inprobabilē an̄siona acade. q̄ fatend̄ h̄; pō. s; ualde fatuū. eē probatōi. siū n; inprobabilē. n; pbabilē. s; n̄ qr̄ ad oōnē. dād. n̄ detinat̄. q̄ assignand̄ qm̄ inimit̄ hec posito qr̄ inpm̄ ē nā; ē et qui ret̄ n̄ uidebit̄ pp hec pati. Si p̄tendens singla posuit et qui int̄ogat sic assequit̄ silīn. positis ab eo omībȝ pbabilioribȝ q̄clone quicūque ū ex inprobabilioribȝ q̄clone conant̄ silligare palā qm̄ nō bn̄ silligare. Qūi sic int̄ogantibȝ non ponendū; Silr̄ aūt et in hiis que obscure et m̄ dic̄r obuiād̄ ē. Qm̄ aūt q̄cessum ē resp̄ti et nō intelligenti: dicē qm̄ nō intelligo et in dd nō ex necessitate q̄sti. ul̄ negare. palā qm̄ pm̄ q̄ n̄ planū sit qr̄ dr̄. nō ē pigitand̄ dicē non intelligo nā sepe ex eo qr̄ non plane int̄ogantibȝ dat obuiare ad difficile. Si aūt notum sit q̄ m̄ aūt dm̄. sīonībȝ q̄ uīn ē. ul̄ flīn qr̄ dr̄. dand̄ simplr̄ ul̄ negand̄. Siū in aliquo q̄ sit uīn. in aliquo aūt flīn: signficand̄ ē. qm̄ m̄ dr̄. et pp hec dand̄ ā q̄ flīn. alīn aūt uīn. Posterius aūt diso. incertū si inpm̄ q̄spexit dubiū. Si aūt nō puide

nt dubiū. ſ; maltīn iſpiciens poſuīt. dd ad eū q maltīn dnē. q ad
hec non inſpiciens dedi. ſ; altīn eor. Nam pliba exiſtentiba q ſub
eodē nōē. ul' ſub eadē oōne ſūt: facil' dubitatio ē. ¶ Sin et
planū ſit & ſimplex q̄ interrogat. aut ſit. aut nō Rndō. ¶ Cum ā
oīs ꝓpō ſillīſtica. aut eaꝝ aliq̄ ē ex quib ſilſ. aut ꝑꝑ aliq̄ haꝝ. palā
aūt qm̄ alti ḡ ſumit. eo q̄ pla ſilla interrogāt. nā aut p inductōē;
aut pſilitudinē plīn ūle ſumūt. ē ſinglaria q oīa ponendō. ſi ſit
uā & probabilia ad ūle aut tēptandō ē inſtantiā ferre. Nā ſine
inſtantia ul' q ſit ul' q uideat ꝑhibē oōēz: proterue. Si ḡ in mul
tis apparente; nō dedēit ūle qui nō hēt inſtantiā. manifēn qm̄
protnut. ¶ Amp ſi nē argm̄. hāt qm̄ nō uīn. multo mag inde
bz ꝑtinē. q̄uis n̄ hec ſufficiat. nā ples hūs oōes. cōas oppōni
bz quas difficile ē ſoluē. Velud zenois. qm̄ nō ē moueri aliq̄
nē ſtadiū pſiſire. Sz nō ꝑꝑ hec que ſūt oppoſita hūs. nō ponē
dū. Si ḡ q nē ꝯ argm̄ hēt nē ſtare et nō poñ. palā qm̄ proteruit
Eſt ē in diſputatōib ꝑtīa Rio pt preceōs mōs ſili cōrruptiua:
¶ Inferre aūt & pōēz p diſſōnē ipōs ē oē argumentantē. nā ex qb
īimuit inquirentes ꝓpoſitū. palā qm̄ hūs ad ūſanō. ¶ Inpbablē
ū ponē cauendō infē eīt aūt improbablis m. nā eēq īouenīenta
ē dīc. ut ſi oīa dicat ās moūi. aut n̄. & q̄cūq ſūt p̄ncipis ꝯſuetu
dīs eligē. & ꝯſcilius repugnantia. ut q uolūtas bōn. & iniuriā
facē. q̄ pati melī. Non ē ut ꝑ ꝯnatiōis ēā inferentē. ſ; ut id q̄ ui
debāt dicentē odiuit. ¶ Queccūq nō oōnes fālm ſiligant ſoluē
dū infīnti ꝑꝑ q ſit fālm. nō ē q qlz intimit. ſolū. nec ſi fālm ē
q̄ intimit. hēbit ē oīo pla fla. ut ſiqs dicat eū q ſedet ſcbē. Sēnē
n̄ ſedē. aēūt ē ex hūs ſēnē ſcbē. Inteptō ē ſēnē ſedē. ul' mag ſoluta

ē oro ꝙ̄uis ſlm anxioma ſꝫ nō ꝓꝑ h̄ oro ſl'a. nā ſi a's ſit ſedens ꝯclo.
ꝗ nō ſedens aūt: non iā ꝯueniet inh' ead ſolo. Ar̄ nō intimo inꝯ
ſcđꝫ ſedere. ſꝫ ſedentē ſaltē. Non ē oīs q̄ ſedet ſedebit. Solut g̃ⁿ
orō qui intimit ꝓꝑ q ſit ſlm. Nouit aūt ſolūꝫ q ſiunt. qͦ ꝓꝑ h̄
oro ñ inbus q ſl'o ſedbunt. nō ē ſufficit inſtare ñ ſi ſlm ſit q itȳ
ē. ſꝫ ꝓꝑ q ſlm aſſignand. Sic ē manifeſtū eīt ūtīn preuidens ꝗ. ſ nō.
faciat inſtantiā. Eſt āt orōnē ꝓhibē ꝯcludi quadrupl'r. Aut ē
intimere aquo ſit ſlm. aut intogantē inſtantiā ſerē. Sepe nō
ē ſolut ꝗ. ſꝫ oñdens ⁊ intogans nō pōt longius ꝓſerē. Tertiū
aūt ad intogata dicē. Accīt ē ex intogatis nō ſit: ꝗ q̄ uolunt. eo q̄
nō bene intogata ſūt. Addito aūt aliquo. ſit ꝯcluſ. Si g̃ ap' nō
pōt poducē intogans ad intogantē ē inſtantia. Si aūt pt̄ ad in
togata. Quarta aūt ⁊ peſſima haꝝ inſtantiaꝝ que eſt ante tp̄s.
Qndaꝫ ē talib' inſtant ad q̄ diſputare. plis ē tp̄is q̄ preſentis
exercitatōis. Ē inſtantie ut dcm̄ ē pri nūꝫ mōis ſiūt. Sola āt
eſt eaꝝ que dcē ſūt. ꝓma tōi. Reliqne aūt ꝓhibitēs ⁊ q̄dā inꝑe
ditūta ſūt ꝯcluſū. ſ ne ꝑatio ñ orōnis. ⁊ ſi ꝑaꝫ orōnē. et qūn in
togat. nō eadē. ꝓlm ē q̄ nō bene diſputat orō: q intogat ē cā.
eo q̄ nō ꝯcedat ex qb' plane diſputat erat ad ponē. Non ē ē in
alto tōi bū finire cōē op'. Necē g̃ g̃ qūn ad eū q dicit. ⁊ nō ad
pōnē conari qū hūs q ſꝫ cōia intogantī obſuat ſuadēs. biuiā
tes g̃ ꝯtrarias ⁊ nō dyaleccas faciūt exercitatōēs. Qm̄ āt ꝓꝑ ḡitia
ſiū ⁊ expūntū ⁊ nō ꝓꝑ dctriā h' finit orōnes. palā qm̄ nō
ſolū uā ſilligand. uꝫ ē ſlm. nec ꝑ uā ſemꝑ. ſꝫ qm̄ ꝑ ſl'a. Sepe
ē nō poſito intimē necēē ē diſputantē. Quare ꝑcedēda ſl'a.
Qm̄ aūt ⁊ ſl'o poſito intimō ꝑ ſl'a. Nich' ē prohibet aliē uid

nt di... ri que nõ sũt mag̃ q̃ uia. Q̃r ex his q̃ illi uñr argũtione
x... fcã. mag̃ erit suasus. q̃ aduiic. ¶ Oz aũt eũ q bñ intẽfer
... dyã. ⁊ nõ litigatorie intẽfere ut geometrã geometre sũ u̾z
sũ ffm sit q̃ ɔcludendũ ẽ. Quales aũt dyã silli dcm̃ ẽ prĩ. ¶ Qm̃
aũt prauus ẽ soci⁹ qui impedit cõe op⁹. palã q̃ ⁊ in orõe. Cõe ẽ q̃
et his q̃ positũ ẽ. pret̃ q̃ ɔtantib⁹. his aũt nõ ẽ ut̾sq; id euci
re. plẽs ẽ i uno i ꝓo ẽ uincẽ. ¶ Differt aũt n̾ siũ i͠rogãdo.
siue in R̾ndendo. fiat h̾. nã ⁊ q litigatorie i͠rogat praue disputat.
et qui in R̾ndendo nõ ɔcedit q̃ uĩ. uz suscipit q̃cq̃ q̃ uult. uz i
͠rogans inqrere. Manifm̃ ex his que dcã sũt quĩ nõ ẽ incrpã
dũ. ⁊ ipse orõnez. ⁊ i͠rrogant. Vicĩ ẽ orõnez q̃ prohib; pre
uãz ẽẽ. i͠rogantez ũ nõ ẽ optime ɔ R̾ndentez disputare. ⁊
Nam ɔ discolos nõ ꝓ fortasse statĩ q̃les q̃s uult. s; q̃les ɔ fa
cere sillos. ¶ Qm̃ aũt ẽ indefinitũ quĩ ɔ̃ia. ⁊ q̃n ea que sc̾
in ꝓñ accipiunt hões plm̃ ẽ ipse dicentes ɔ̃ia dũt. ⁊ renuẽ
tes prĩ dant posteri⁹. eo q̃ i͠rogantes ɔ̃ia plm̃. ipñ subau
diunt. necẽ est prauas fi disputatões. Cã aũt ẽ qui R̾ndet. h
q̃ nõ ɔcedẽs. illa aũt talia ɔcedens: Manifm̃ g̃ quĩ nõ silr̃ i
cpãnd i͠rogantes ⁊ orõnes. ¶ Ipse aũt orõnis. v. sũt incrpa
tões. pa aũt quĩ q̃ ex i͠rrogantis nõ ɔcludit̾ uz q̃ positũ est.
uz oĩo n̾. cũ sint ul' improbabilia. aut fẽa. oĩa aut plã iq̃bꝫ
ẽ ɔclo. ⁊ uz ablatis q̃bidã uz additis. uz his q̃ ablatis. ul'
nõ additis fit ɔclo. ¶ Sc̃a aũt sit ad propositũ nõ fiat silli̾s.
et ex talib⁹ sicut dcm̃ ẽ prĩ. Tertia ũ si additis q̃bidã fiat si
llis. h aũt sũt peiora his q̃ i͠rogant. ⁊ mĩ ꝓbabilia ɔclõe
¶ Rursũ si ablatis q̃bidã. nã q̃nq; sumũt plã necẽs. Q̃r nõ ereo

q̄ h̄ sūt. fit sill's. ¶ Amp̄ si ex improbabilib; ⁊ nō cr̄dibilib; ↄ clāe.
aut si ex ueris. s; plia indigentib; opa demāu q̄ pbabilia ¶ Nō
oꝫ aūt ex omib; dīc, ppōitionib; sillos dicē silr, pbabiles ēē ⁊ nō
sīles. nāl' ē sūt quedā statī faciliora. ā nō difficiliora eor que q̄r.
Qr̄ si ex aliqb; h̄ maḡ ex pbabilib; . ↄuclusit bn̄ disputat̄ ē ¶ Ma
nifīn ḡ qm̄ n̄ orōnis eadē incpatio ē. ⁊ p se. Mich ē, pbilib; p se
q̄ orōnēꝫ ēē uitupabileꝫ. ad pbl'a aūt laudabileꝫ. ⁊ ↄ̄ ↄ̄rariū p
se q̄ laudabileꝫ. ad pbabilia aūt uitupabileꝫ. ⁊ qn̄ ex plib; ē
ē facile, pbabilioib; ⁊ ūis: ↄcludē. ¶ Erit aūt q̄ orō ↄclusa n̄
ↄclusa prior. qn̄ hec q̄ ex fatuis ↄcluē. cū nō orō sit h̄ posito
Illa n̄ indigeat talib; que sūt probabilia. ⁊ ūa. ⁊ nō i assūp
tis sit orō. Eos aūt q p fl'a ↄcludūt uim̄. nō iustū ē incpare
Naꝫ flm̄ q̄ semp necē ē p flm̄ siligare. Vīn aūt. ē p fl'a q̄nq; si
lligare ¶ M est aūt exanaletias. ¶ Qm̄ aūt de mō ē alic̄
dīā orō si ad ē ā q ad ↄclōneꝫ. nllo mō se h̄r nō erit de illo sill's.
Si aūt uideat̄ sopha erit. ⁊ nō de mō p̄ lo sisma q̄ sill's denīat's.
Argūm aut sill's dyalecticus. Sopha n̄ litigatori ¶ Aporisma aut
sill's dyalectic̄. ↄ̄ dictionis. Si n̄ ex utisq; que uīr ad ↄndat̄. nō
aūt silr uideant̄. n̄ prohibet ⁊ q ↄndit̄ maḡ alt̄o uidī. s; si hec q̄
uideat̄. ī aūt neutro modo. aut sihec q̄ uideat̄. ī aūt nō uideat̄.
s; s̄ q̄ silr ē ⁊ nō. Si aūt maḡ altm̄ seqt̄ q maḡ. ¶ Est aut
q̄ ⁊ idēꝫ ēra orōnes petim̄. qn̄ ↄndit̄ plongiora q mē p mino
ra. ⁊ que orōn̄ insūt. ut qm̄ est opio maḡ altā q altā. siqs pe
tat id singl'm maḡ ēē. ē aūt opiablē id maḡ ēē ¶ Quare maḡ
q̄ q̄daꝫ ā ēē id ip̄. ↄ lo hec aūt q maḡ q̄ dī. maḡ ēē. ēē aūt ⁊ eā
deꝫ opioneꝫ uāꝫ que erat maḡ ēra. q quedā. petitū aūt ē et

eandem opinionem ueram ee et longius magis ee. Quare eandem opio uera et non
e. ¶ Que aut negatio est quam que facit etiam quam oro e late etiam. Oro aut
e pala uno quidem modo et publicissimo sit conclusa sic ut non oporteat interroga
re. Uno aut et quam magis dicitur oro plana quando quidem supposita sunt ex quibus necesse ee.
¶ Est aut per conclusiones conclusiui. Amplius sed e quam probabile e ualde. ¶ Falsa
aut oro dicitur quadrupliciter. Uno quidem modo quando uidetur concludere quam non concludit. Uocatur
aut apparens litigiosorum sillogismus. ¶ Alio aut concludit quidem quidem non tamen
ad propositum quam maxime accidit in hiis que ad impossibile ducunt. Aut ad propositum
quidem concludit non tamen secundum propriam disciplinam hoc aut e quando quod non e medicinale
uidetur medicinale ee. aut quod non e geometricum uidetur geometricum. aut quod non e
dyalecticum uidetur dyalecticum. siue uerum siue falsum sit quod accidit. Alio aut modo si per falsa conclu
dit. huius aut erit conclusio quandoque quidem uera. quandoque quidem falsa. Nam falsum quidem semper per falsum con
cludit. Uerum aut concludi contingit et non per uera ut dictum e prius. ¶ Et falsam
orationem ee. dicentis magis peccatum e. quam orationis. et non dicentis semper.
sed quando latet eum. eo quod ipse pluribus uerisimilibus recipimus magis falsa. si ex hiis que
maxime uidentur interimit ad uerum. Nam cum talis e aliorum uerorum e demonstratio. Oportet enim
positorum aliquid non ee omnino. Quare non erit huius demonstratio. ¶ Si aut uerum concludit per
falsa. et ualde stulta pluribus erit peius falsum sillogizantibus. erit aut huius. et quod falsum con
cludit. Quare palam quoniam prima quidem consideratio orationis per se sic concludit. Secunda
aut utrum uerum. uel falsum. tertia uero ex qualibus quibusdam. Nam si ex falsis quidem probabi
libus aut rationalibus. Secundum uero existentibus quidem improbabilibus. aut prava aut simpliciter.
Si aut et falsa et ualde improbabilia. palam quod simpliciter prava. aut simpliciter aut
adrem ¶ Inprincipio aut et contraria quomodo petit interrogans. secundum ueritatem quidem in ana
lecticis quidem e. Secundum opinionem uero nunc dicendum. Petere aut uidentur hoc quod
e inprincipio quinque modis. Manifestissime quidem et primum siquis idem quod modo
stari oportet petat. hoc aut in ipso quidem non facile e latere. In nominibus quidem et in

quibus non et id id significat magis facile. Secundo autem quando quod particulariter oportet demonstrare universaliter quis petit, ut si conatur contrariorum unam esse eandem disciplinam, omnium oppositorum probavit unam esse. Videtur enim id est quod oportebat per se ostendere cum aliis petere pluribus.

Tertium est si quis universaliter ostendere proposito particulariter petet, ut si de omnibus contrariis proposito, de aliquibus probaverit. Videtur enim hoc quod cum pluribus oportebat ostendere per se ex parte petere. Rursum si quis dividens petat quod propositum est. Ut si oportet medicinam sanativi esse et aegrotativi, ex utrisque probaverit.

Aut si quis eorum que sequuntur se invicem ex necessitate alterum petat, ut latus incommensurabile esse diametro, cum oporteat ostendere quoniam diameter lateri.

Equaliter autem contraria petuntur ei quod ex principio est. Nam primum quidem si quis opposita petit secundum affirmationem et negationem. Secundo autem contraria secundum oppositionem, ut bonum et malum idem. Tertio vero si quis universale probans particulariter petierit contradictionem. Ut si quis sumpserit eorundem disciplinam sanativi et aegrotativi, alterum probaverit. Aut si hoc postulans in multis contradictionem temptaverit sumere.

Rursum si quis petit aliud et quod ex necessitate accidit per ea que posita sunt. Et si quis ea quidem non sumat que opposita, talia autem petat duo ex quibus erit opposita contradictio.

Differt autem contraria recipere ab eo quod est in principio tamen, quoniam hoc quidem est peccatum ad conclusionem. Nam ad illam aspicientes quod in principio est dicimus petere. Contraria autem sunt in propositionibus, id est eo quod habeant se aliquo modo hec ad invicem.

Ad exercitationem autem et ad meditationem talium orationum primum quidem convertere oportet adsuescere orationes. Sic enim et ad hoc quod dicitur magis prudentes erimus et in paucis plures faciemus orationes. Nam convertere est transsumentem conclusionem cum reliquis interrogationibus interimere unum eorum que data sunt. Necesse enim est si conclusio non est unam aliquam interimi propositionum, si omnibus positis necesse erat conclusionem esse.

Ad omnem autem positionem et quod sic et quod non sit argumentum considerandum, et inventum solutionem statim querendum. Sic enim simul accidet ad interrogandum et ad respondendum exercitatum. Et si nullum alium habemus, ad nos ipsos. Et alternatim eligendum que sunt ad eandem positionem argumenta. Hoc enim est ad cognoscendum

ınsıtã ydoneitatē fac̄ . et adarguendū magnū fac̄ adiutoriū qm̄.
qm̄ ydoneus ē ad's . et s̄ qm̄ . et aım̄ nō sic . Maȝ ē adōıa acūt b'.
obs̄uantıā . Et ad ɔg'tuīȝ . et ad' phyā prudētiaȝ . et ad posse
ɔspicē . et ɔspexisse q̄ utq; acūt dicē . ex ypothesi ı̄ punū
ıustū . Maȝ rectoꝛ eligē altm̄ . Oȝ aūt ad h' ēē boni ingenii .
et h' ē s̄ uītatē boni ingenii posse bn̄ eligē uīm et fugē ftm̄ .
et qui nati sūt bene possūt facē bn̄ . Maȝ q amāt et q odiūt
ex proferē . facile discernūt obtimū . ¶ Et ad ea q̄ sepe
inadūt problata . scire oȝ orōnes et maȝ de p̄inıs ē pōnib; ın
his ē ɔtēpoūt sepe Vendentes . ¶ Simp̄ inuınoꝝ ydoneos
ēē oȝ et ꝓbabiliū et p̄inoꝝ se h'ēt ꝓmptos . nā p hos sili fiunt.
¶ Temptandū aūt et ınq̄ sp̄e inadūt s̄ inclinatās tenē . Nā q̄d
ingeometā aū ē op̄ ēa elemēta exatāt ēē . et inuīns ēa aples
ꝓmpte se h'ēt . Multū differt ad' i q' ē aliū q' nūȝ congsēe.
ınsipiātı . S aūt et in orōnib; ꝓptes memorit scire oȝ . Naȝ ū
ı memoriali tm̄ loci positi statī faciūt eadē memorare . et h' faci
unt maȝ silıstice . eo q' terminatas eas ıspiciant s̄ nūȝ . ꝓpō
nē q̄ eēȝ maȝ q' orōne admemoriā ponendū . nā p̄ncipiū et y
potesēos ydoneū ēē inuenıcē difficile . Simp̄ unā orōēȝ pl'es fa
cē assuescendū . ut obscurissime abscōdētib; . Hāc ē . siq̄lis pli
mū abscedat acogitāt ōqb; ē . orō . Erit āt potētes orōiū et q
maȝ h' ulr' pati posuit . ū q̄ nō ē una pluū dicā . Sic ē et ibus
q̄ sl' adad et in ōus ɔiugans ē . Oȝ āt et in memoriās facē
ulr' oīuȝ orōnuȝ . et si fuīt disputas pticulr' . Sic ē aples ꝓ le
eiur unā facē . S āt et retonıas ī enmematib; . Cauē āq maȝ
fugē et ulēs fēre silos . et sp̄ oȝ ɔsıderare orōēs si iplib; dispu

tant. Nam oīs pticlares mūli disputand sūt et ī ē iparticularib;
ūlis dn̄o. eo q̄ nō ē silligare q̄cq̄ sine ūli. Exercitatōis aūt assignād ē
ipuctiuar q̄ ad iuuēn silistica aūt ad erudituū et tēptand accipe assil
sticas q̄ ppōnes. ab inductiuis aūt parvolas. Instruē ē utreq; exercita
tate sūt. Oīo aūt ab exercitatio disputanciū tēptand auferre. Aut
silim de aliquo. aut ppōnē. aut solonē. Aut instantiaz. sū recte q̄s
dixit. sū nō recte. ul' ipē ul' alt̄ contra q̄ utrq; ducat. Ex hus ē po
tās. exercitiuz aūt. potatis cā. et maxē contra ppōnes et instantias. Est ē
ut simp' dicat dūas pcepositēs et instantis. ē aūt ppōē q̄ unū facē q̄
sūt pla. Oz ē unū oīo sumē ad q̄ ē disputatio. Instare aūt q̄ est
unū facē pla. Naz aut diuid. aut interimit. q̄ dans ā aūt nō dās
eoz q̄ posita sūt. Nō ē aūt oī disputand. nēz ō q̄b; exercitand. Necē
ē ē ō aliquos puas fi. disputatōes. Naz ō eū q oīo tēptat. in
deē. ul' fugē. iustū q̄ oīo tēptare silm facē. nō pulchrū aūt eo
q̄ nō oz statī ōsistere ō quosl;. Necē ē ē labouosū smonē
accidē. Nam q exercitati sūt nō possūt abstinē a disputatōē ccatiua.
Oportet aūt et trās h'ē. ōones. ūles ad intogationes ī
qb; i mimus hūdantes. ad plīma utiles hēbim̄. hee ū sūt ū
les. et ad quas hūdare difficile ē ōtinuo. Inprohemio alia trā
slatio. In laud ūliuz ppositū timinat. V. tractatū ∵~∵~.

DE SOPHISTICIS AUTEM elencis
et de hiis qui videntur quidem elenci. sunt non elenci sunt. autem
paralogismi dicemus incipientes secundum naturam a primis.
Quod quidem igitur alii sunt silogismi alii autem cum non sunt videntur manifestum est. Una quemadmodum et in aliis. hoc fit per quandam similitudinem et hic et in omnibus se habet.
Et enim habitum quidam habent bene alii autem videntur tribunaliter inflantes et fingentes se et pulcre quidam alii propter decorem. alii autem videntur ornantes se. et est in animatis quidem sic. Namque et eorum hic quidem argenteum. alii vero aurum. alii autem non sunt quidem videntur autem secundum sensum ut litargia quidem et stannea argentea et auricolorea felle tinctum aurea. Eodem autem modo et silogismus et elencus. hic quidem est ille vero non est. Videntur autem propter imperitiam. nam imperiti velud distantes longe speculantur. Nam silogismus est quidem ex quibusdam positis sic ut dicatur aliud quid ex necessitate ex hiis que posita sunt. Elencus est silogismus cum contradictione conclusionis. illi vero hoc quod faciunt. Videntur autem ob multas causas quarum unus locus est aptissimus et publicissimus propter nomina. Nam quoniam non est ipsas res disputare ferentes. sed nominibus pro rebus utimur notis quod accidit in omnibus arbitramur accidere et in rebus sicut in computantibus calculis. hoc autem non simile. nam nomina quidem finita sunt et orationum multitudo. res autem numero infinite. necesse est igitur plura oratione eadem et unum nomen significare.
Quemadmodum illi qui non sunt periti numeros ferre a scientibus expelluntur. Eodem modo et in orationibus qui nominum virtutis sunt ignari paralogizantur et ipsi disputantes et alios audientes. Ob
hanc igitur causam et que dicentur sunt et silogismus et elencus est apparens non autem existens. Quoniam autem est quibusdam magis opere pretium videri esse sapientes et non esse. quam esse et non videri. Est enim sophistica apparens sapientia. non autem existens. palam et quoniam necessarium est hiis et sapientis opus videri facere magis quam facere et non videri. Est autem ut ad unum dicere in unoquoque sapientis non mentiri opus de quibus novit mentientem et manifestare posse. hec autem sunt. hoc quidem in eo quod possit dare orationem. id autem in eo quod possit sumere. Necesse est igitur eos qui volunt sophistice agere. dictarum disputationum genus querere. opere pretium est enim. nam hec scientia potentias facit eos videri sapientes. et sunt de scientia habentes. Quoniam igitur est quoddam hoc genus disputationum et quoniam hoc appetunt potentiam quos sophistas vocamus manifestum est. Quot sunt autem species sophisticarum disputationum et ex quot numero potentia

hic ponit diversitates / hic ponit dicendorum predicendorum / hic ponit quod rationis / hic ponit finem / hic ponit divisionem et ad alios

ea osme 2 q̃t p̃tes s̃ eẽ negotij 2 d' alijs q̃ sb̃ suffragãt ad hac ãrtẽ nũc dicã
m'. // Sũt ğ disputationũ ğ. 4. doctinales. dyal. teptatẽ. 2 sophy. Doc
tnales q̃d ex p̃p̃ijs p̃n' cuiz disciplinẽ 2 ñ ex hys q̃ uĩr respõdenti silogiçãt.
oz ẽ credẽ q̃ dis. discit. Dyal. ã q̃ ex p̃babilib' collectẽ cõdictõnũ. Teptatẽ
ã q̃ uĩr r'nti 2 q̃ necẽ ẽ scire eũ q̃ simlat se hr̃e sciaz. q̃mo ã d'ñiari ẽ ĩ a
lijs. Sophy. ũ ex q̃ uĩr p̃babilia ñ sũt ã silogiçãt ğ. d' dmĩutis q̃s ĩ ana
leticis dcm̃ ẽ. De dyal. q̃d ĩ teptatĩs ĩ alijs. d' agonisticis ũ 2 litigiosis
nũc dicam'.

Primũ ğ d'dẽ ẽ q̃t c̃ogetũr q̃ĩ disputatõib' d'certãt 2 c̃ôtrũstãt. Sũ
ã ğ h. 4. m̃o. redarguẽo. flr'. ĩ oppinabile. solecisim'. 2 ũ facẽ nuga
ri eũ q̃ õ ãğ. h ã ẽ c̃ogẽ freq̃ñt diẽ id. q̃ ñ sit s' q̃ uidet' eẽ siglũz eoz.
Mã mãx uolũt uideri redarguẽtes. Scdm ã flr' ad mĩne. Tcĩũ ad h q̃ p̃t
opiẽã ẽ ducẽ. Quartũ ũ solecismũ uti facẽ. h ã ẽ facẽ p̃ locutõẽs barbaricare
ex oõẽ r'nte. Ultĩ ã freq̃ñt id dicẽ. Mõi ã argũedi duo sũt. Illij q̃ sũt p̃ lo
cutõẽs. ẽt locutõẽ. Sũt ã ea q̃ p̃ locutõẽs faciũt fãtasiaz. sex nũo. q̃ ã h. equiuoca
tõ. ãphy. c̃po. diuĩ. accẽt' 2 fig dcõis. h' ã fides 2 q̃ p̃ iductõẽz ẽ silo. Sig
sumat' ali 2 q̃m totid' mõis s' eisd' noĩb' 2 õnib' nõ id' sighcam'. Sũt ã p̃ equi
catõẽs hmõi õõs. ut q̃m discũt scĩẽtes. nã p̃ hos grũ discũt discẽ eñ eq̃ue cũ 2
ad itellige q̃ utit' eũ discip' 2 accipe disciplinã. Et rursus q̃ mala bona. nãz ex
pediũt mala expediũt q̃. 2 ẽ expediet necẽ q̃ accĩt plimũ 2 ĩ malis. ẽ ẽ
malũ q̃ necẽ q̃ accĩt 2 bona q̃z expediẽtia dicam' ẽẽ. Amp' eũd' sedre 2 sta
re. 2 lãguẽ 2 sanũ ẽẽ. Nã q̃ surgebat stat. 2 q̃ languebat san' ẽ. z q̃ surgebat
ã sedẽs 2 sanabit' lãguẽs. Nã laborãtẽ q̃lz aut facẽ. ã pati ñ unũ sigt s' q̃m
q̃d q̃ nũc laborat ã sedet. q̃nz ã q̃laborat p̃us ũ sanabat. p' 2 laborãs 2 ñ la
borãs. san' ẽ ã nõ laborãs. s' laborãs nõ nũc s' p̃us. Scdm ã ãphy. ẽ tale.
velle accipe me pugnãtes. 2 putas q̃d q̃ sit h. nã 2 scĩẽtẽ 2 secũ h ũ sñe

tē sigri hāc ōnem. ⁊ piscis q̄ uidet q̄ h. uidē ā colūnā. ḡ. columa uidē. ⁊
punis q̄ tu dicis ēē. dicis ā lapidē ēē. ḡ tu dicis lapis ēē. et punus ē
tacentē dic̄. dr̄ ē ē tacentē dic̄. ul ⁊ i dicentē tacē ⁊ q̄ dīui. Sc̄. ⁊ mōi ꝓ eō
nē ⁊ āphyā. vn̄ qd̄ modē ē qm̄ ū ul n̄ pn̄ pla sig̃ ut piscis ul canis. ali āt
qm̄ sic solum sum dic̄. t̄ci ē qm̄ oꝛō pla sig̃. sepatū ū sip̄. ꝓ nāz ulz.
si. ar̄. ꝓ unūqz sig̃ ⁊ scire ꝓ ālē ā pla a ꝓ ipm̄ sciaz scire. a ꝓ ād. ḡ eō et
āphyā ē hs mōs. Scḋz ā oꝛō hi. ut posse sedentē ābulare. ⁊ nō sedentē se
dē. n̄ ē id sig̃ si diuidēs q̄ dicit ⁊ oponēs. p̄le qm̄ ē sedentē ābulare. ⁊ nō
scientē scibentē scbē. ⁊ h̄ ū siq̄ ꝓ oponat nō scibentē scbē. Sig̃ ē qm̄ hr̄ potēciā
ut nō scientēs scbat. Si ā n̄ oponat q̄ hr̄ potēciā qm̄ n̄ scbit ut scbat. ⁊ di
scō nē hēat sig̃ dr̄ q̄ scit. Amp̄ q̄ unū solū p̄ ferre pla posse ferre. S
diuidē q̄. q. ē duo ⁊ z. ⁊ parua ⁊ ipia. ⁊ mai ⁊ eq̄le tantūd ē mag̃. ad h̄
āp ⁊ nā eād ū ⁊ diuisā ⁊ opm̄ta nō id sēp sigre unr̄. vt ego te posui
ūm liberū ēē. et qnqḡinta uirorū. ēntū reliqd diues achill. S ā ēntū āt
hus qd q̄ sūt d' acentu sine scripta dyā. nō ydoneū ēē facē. An scriptis
⁊ poǵmatib; mag̃. ut metuo noctes pentē lāgas l idiadozmis ⁊ heu q̄
nā tām tūlerī ethem mbri. ḡ ēē acentū q̄ hi sūt. Que āt ꝓ sig̃ dc̄ōis
accidē qm̄ nō id ut id q̄ iepretatur. ut masculinū feminū. ul feminū
masculinū. l' q̄ ie h ē ālē hor. vt risus q̄le q̄tū. ul q̄ quale. l' faciēs
paciēs l' dispositū facē ⁊ a ut dīatū ē p̄. Et ē q̄ nō ē eoz q̄ sūt facē q̄
locutiēs sigre. ut uidē q̄ ē sig̃ dc̄ōis locutōis dr̄ ei q̄ ē secare ⁊ edifi
care q̄mus h q̄ q̄le q̄ ⁊ astāz q̄ dām idicet. Illud ū facē q eod m̄ ⁊ i aliis.
Ergo ꝓ locutiēs redāguentes ex locis hys ē. Eoz q̄ ꝓ locutiēs sūt palo
gismoz spēs sr̄. Vna qd ꝓ acc̄ns. ū ico q̄ sip̄ ⁊ n̄ sip̄ h q̄ ul ū. ul
qm̄. ul ad ād dr̄. z. ꝓ ignorātiā elēti. ē ꝓ oñs. ē. ꝓ q̄ i pn̄ ē sumē. ē.
q̄ nō eā ē aut cāz ponē. ā. ū ut ples itogatiēs ut unā facē. Ei

Ergo secundum accidens paralogismi sunt quando similiter assignatum fuerit inesse rei subiectae et accidenti eius inesse. Nam
quoniam eidem multa accidunt non necesse est in omnibus praedicatis et de quo praedicatur haec omnia inesse. Nam omnia erunt
eadem. ut si Coriscus est alter ab homine ipse a se alter est; est enim homo. Vel si a Socrate alter, Socrates autem homo, alterum ab
homine aiunt concessum esse eo quod accidit a quo dixit alterum esse hunc hominem esse. Hi autem simpliciter hoc aut
vel quid et non proprie quando quod in parte dicitur ut simpliciter dictum sumitur, ut si quod non est opinabile est, quoniam quod est non
est. Non enim est idem esse aliquid et esse simpliciter. Aut rursus quod est quoniam non est, si eorum quae sunt aliquid non est, ut si non homo.
Non enim est idem non esse aliquid et non esse simpliciter. Videtur autem eo quod proxima sit dictio et parum differre esse aliquid et esse et non esse.
Similiter autem et quod secundum aliquid et simpliciter, ut si Indus cum sit niger albus est dentibus; albus igitur et non albus est. Vel si ambo quoniam simul contraria insunt. Huiusmodi autem in quibusdam quidem cuilibet considerare facile, ut si sumens ethyopem nigrum di-
cat de dentibus quod albus est; si igitur albus quoniam niger et non niger, videbitur disputasse silogistice
cum perfecerit interrogationem. In quibusdam autem latet frequenter, in quibus quando dicitur et simpliciter sequi videtur, et in quibus
non est facile considerare utrum eorum sit ad significandum proprie. Fit autem huiusmodi in quibusdam similiter sunt opposita. Videtur
autem aut ambo aut neutrum simpliciter esse concedendum praedicari, ut si dimidium album, dimidium vero nigrum, utrum album
vel nigrum. Alii vero quod non determinatum est quid sit sillogismus aut quid elenchus, sed secundum diminutionem fiunt rationis. Nam elenchus est contradictio
eiusdem et unius non nominis sed rei, et nominis non sinonimi sed eiusdem ex his quae data sunt ex
necessitate non connumerato eo quod erat in principio, et ad idem et secundum idem et similiter et in eodem tempore. Eodem modo autem et de menti-
ri de aliquo. Quidam autem derelinquentes aliquid ex his quae dicta sunt videntur arguere, ut quoniam idem duplum
et non duplum; nam duo unius quidem duplum, trium autem non duplum. Aut si idem eiusdem duplum et non duplum, sed non secundum idem;
nam secundum longitudinem duplum, secundum vero latitudinem non. Vel si eiusdem et secundum idem et similiter, sed non simul; quare est appa-
rens elenchus. Trahet autem aliquis hunc et in eos qui secundum dictionem sunt. Qui vero in eo quod in principio est fiunt sic fiunt
et totidem modis quot contingit quod ex principio est petere. Videntur autem arguere eo quod non possint idem inspicere
et diversum. Qui vero secundum consequens est elenchus eo quod putant converti consequentiam. Nam cum hoc est ex necessitate et sic,
et cum illud est putant alterum esse ex necessitate. Unde et quae circa opiniones sunt ex sensu fallaciae sunt; saepe enim fel esse mel
suspicati sunt eo quod sequitur rubeum colorem mel. Et quoniam accidit terram pluvia fieri madidam, et si sit ma-
dida opinamur pluisse. Hoc autem non necessarium. Et in rethoricis quae secundum signum sunt demonstrationes ex consequentibus sunt.
Volentes enim ostendere quoniam adulter est, quod consequens est accipiunt, quoniam compositus, aut quoniam nocte videtur errabundus

Oppositā aut͂ h͂ q̄ dixit͂ p̄rū ñ ī s̄ıḡa ɩ̄ and ɩ̄ significas ut melius sīnō q̄ unitur, ītītū ē sīnḡs uni
ūsū q̄ ī genitū. Nā ex nichilo n̄ fit p̄ q̄ a fōm ex p̄n hʒ fi si ḡ n̄ fōm p̄n n̄ hʒ
ūsū. q̄z ītītū ē. Nō aūt necēe h̄ accidē nō ē s̄ē fi ōē q̄ p̄fōm ē hʒ p̄m ɩ q̄ q̄ hʒ p̄n
fōm ē. uelutī si febris ē calor. ɩ si calidū neēe ē febricitē. q̄ a s̄ n̄ ā̄ʒ ut cāʒ ā̄
assumit̄ q̄ n̄ ā̄ uelud p̄p̄ p̄ fuit redāguitō. Similit̄ aūt ad ipos sīlō. nā ī hys nō ē
ād itcīmē ex hys q̄ sūt poitā. Sepe uidebit̄ p̄p̄ h̄ fī redāguitō. si ḡ ād enunc̄
tū ī natūs īrogatōib; adq̄atūr ipōs. ut q̄m n̄ ē āīa ɩ uita ūd. Nā s̄ ḡnāt̄ corruptōi
ē ōiū. ɩ ād corruptōi q̄dā ḡnatō q̄ia ē̄t. nōs aūt corrupto q̄dā ē ɩōiū uite q̄z
ūtā ḡnatō uite ḡnari. h̄ aūt ipōs nō ḡ āīā uita id. nō ē silīqatū ē. accit ē ɩ
si nō ād id dicat uitā ɩ āīaʒ ipos fi solū ōiū. uita q̄ nōm āī sit corruptō. corrup
aūt ḡnatō ōia ḡ ī siliq̄āte q̄ sip̄ nō sūt hī ōnes ad p̄oītū aūt siliq̄āte Et latius plurimū
nō nimis ipōs īrogāte q̄ ɩnitē. huī ḡ p̄p̄ ōnes ɩ p̄p̄ n̄ āʒ ānītē s̄ hī. Oportet aūt ī eo q̄ du
as īrogatōēs ut unā faciūt q̄m latus ut ples ɩ q̄ assignat̄ una ɩ̄n̄sio ut ut̄ ēra ma
re ē an celū. In aliq̄b; ḡ facile uidē q̄ ples ɩ q̄m reddit una responsio ut ut̄ ēra
mare ē an celū. In aliq̄b; ū min̄ ɩ q̄ una sit. aūt ocēd ī eo q̄ n̄ uideat̄ aūt īrogatū aūt
redāgui unīr. ut putas h̄ ɩ h̄ ē h̄ ɩ n̄ h̄ēs. q̄ aī ās pcisit huc ɩ hūc hoīes pāt
ūō ē disit. aūt q̄ elēc aūt fil appurēt uī fucē. nā dicē eoʒ q̄ n̄ bona sūt ād ē bonū aut
eoʒ q̄ bona s̄ n̄ bō. sīlī ē. Qm̄ aūt assūptis q̄bʒdā electi sit uer. et sic ocidit ḡ unū
ɩ plā dīa. alba ɩ nuda ɩ ceca ē. nā si cecū ē q̄ n̄ hʒ ūsū narā ē h̄ ɩ ceca q̄ ē q̄ nō
hūt ūsū natā aūt ē. q̄m ḡ h̄ q̄ hʒ ūsū p̄ā nō hʒ. ālo ē aūt uidētā aūt ceca q̄ ē ipōs.
ḡ s̄ dīdēt appārētes silō ɩ electi. aūt ōes rediū ī eleā ignō hus q̄ p̄n faciūt. et cū
ōēs resoluē oʒ dōs mōs ī electi diffinitē. p̄ q̄ si ī mōsicau s̄. oʒ ē ex hys q̄ poitā s̄
accidē ōnē ut dicat̄ ex necēāte h̄ uideat̄. Ad ūī et s̄ p̄es diffinis. nā eoʒ q̄ ē locutē
hū q̄ ɩ ḡ ut equās ɩ ōēs ɩ silīs figurātō. Consuetū ē ē ōia uelud h̄ ē ād sigñe.
Opposito aūt ɩ disio ɩ accīt ī eo q̄ n̄ eād rō l̄ n̄ differēs. oportebit aūt ɩ h̄ q̄ā ɩ rē eād ē si
debent electus ɩ silīs fi, ut si tunica nō uestis siliget̄ fi tunica.

non sillogizatum est sed ad hominem interrogationem redigit quod significat ad eum qui interrogat. Quoniam
vero secundum accidens sillogismus diffinitio manifesta est. nam eadem diffinitionem oportet quod elenchi fieri vero ad
accidens contradictionis, nam elencus sillogismus contradictionis est. si igitur sil-
sillogismus non est accidentis non fit elenchus. non enim si his fuerit necesse
est hoc esse. hoc album necesse est esse album propter sillogismum. nam si trian-
gulus duobus rectis equales habet. accidit autem ei figuram esse vel primum
vel principium. quoniam figura vel primum vel principium. non enim in eo quod figura vel primum vel principium
sed in eo quod triangulus est demonstratio. similiter autem et in aliis. Quare si elenchus est
sillogismus quod non erit quod secundum accidens fit elenchus. sed secundum hec et artifices et
omnino scientes ab inscientibus arguuntur. secundum enim accidens faciunt sillogismos
contra sapientes. qui vero non possunt dividere, aut interrogati
concedunt aut cum non dederint putant dedisse. Quoniam autem secundum
quid et simpliciter. quoniam non de eodem affirmatio et negatio. nam secundum quid album
album secundum quid non album. simpliciter autem album scilicet simpliciter album negatio
negatio. si igitur dato secundum quid esse album, ut simpliciter dictum est accipit,
non facit elenchum. videtur autem eo quod ignoratur quid elenchus. Manifestissimi
autem omnium paralogismorum qui prius dicti sunt secundum elenchi diffinitionem
quare nuncupati sunt sic. nam secundum rationis diminutionem fantasia fit. et
et dividentibus sic communis in his omnibus ponenda communis est diminutio.
qui vero in eo quod erat in principio, et non causam ut causam ponunt
manifesti sunt per diffinitionem. oportet enim conclusionem in eo quod hec sunt
accidere quod non erat in non causis. et rursus non connumera-
to eo quod est ex principio quod non habent eos qui sunt secundum petitionem eius
quod est in principio. Quoniam vero secundum consequens pars sunt accidentis.
nam consequens accidit. differt autem ab accidente. quoniam
accidens est in uno solo sumere. ut idem esse rubeum et mel

et cignum et album. Qui vero secundum consequens semper in pluribus. nam
que uni et eidem eadem esse probamus, et sibi invicem eadem. propter
quod fit secundum consequens elenchus. Est autem non omnino verum, ut si sit secundum ac-
cidens. nam nix et cignus ambo sunt eadem albo. Aut sicut Melli-
tione. Idem enim accipit factum esse et principium habere. Aut equalia fieri
et eadem magnitudine accipere. quoniam enim quod factum est habet principium et principi-
um, et quod habet principium factum sit probat tamquam ambo eadem sint in eo
quod principium habent et quod factum est, et quod terminatum est. Similiter autem et in
his que equalia sunt una et eadem magnitudinem accipi-
unt, equalia consequentia sunt. Quoniam vero qui secundum accidens elenchi ignoran-
tia elenchi est manifestum, et quoniam qui secundum consequens. Perscrutandum
autem hoc et aliter. Qui vero in eo quod plures interrogationes in
unam faciunt in eo quod non enodamus propositionis diffinitionem. Non
enim propositio una de uno est. nam eadem diffinitio unius solius et simpli-
citer rei, ut hominis unius tantum hominis. similiter autem et in aliis. Si igitur
una tamen propositio una est que unum de uno significat simpliciter erit propositio
hec interrogatio. Quoniam autem syllogismus ex propositionibus est, elenchus
autem syllogismus est, et elenchus erit ex propositionibus. Si igitur propositio
unum de uno, manifestum est quoniam et hic in elenchi ignorantia.
videtur enim esse propositio que non propositio. Si igitur dedit responsionem ut
ad unam interrogationem, erit elenchus. Si vero non dedit, videtur
autem dedisse, apparens erit elenchus. Quare omnes loci ca-
dunt in elenchi ignorantiam. igitur hii quidem qui sunt secundum dictionem quoniam
apparens quod proprium elenchi erat. alii autem secundum syllogismi diffinitionem.
Fallacia autem fit in his quidem qui sunt secundum equivocationem

et oratioez cu no falli difficile pot diuidi qui multiplr dr
quedam cu no est ydoneum diuidere unu et ideo et ens. //
¶ In hys aut que sut scdm opositioez et diuisioez. eo quod
nichil putatur differe composita et diuisa oratio. ul no
in plibs. ¶ Silr aut et in hys qui sut scdm accentus no q
aliud uidet significare itensa et remissa oratio in plibs
aut i nllo. ¶ Erut uo qui sut scdm figuram dictiois p
propter similitudinem dictiois. difficile enim est diuidere
que silr et diusimode dnr. bn eni qui h pot facere ppe est
uidere uer. ¶ Max at facit annuare qm oe q d aliqd pz oppi
nar h ad et unu itelligim. na unu et ena max uir seq h
ad q es. ¶ Qr i hys q sr p dcoez h loc ponend est. ¶ Pri q ma
gis fallacia e q cu alys osideratur q q p se. na q cu alio est
osideratio p orones q at p se n mini p ipam re. d in fli p se
accit cu tn oce fac osideratioez. ¶ Simpr h q flla ex silitudie
silitudo at ex dcoez. ¶ In hys at q sr p accntus eo q n pot dice i
ide q diuisu et unu et mita q m alz oia h et rei accide. //
¶ Silr at et i hys q sr p ons ps eu qda accidets e ons. ¶ Sim
plr q i plibs uir q plure sic sit ab illo n hac nec ab aliq pot
aliqm separi. ¶ In hys u q sr p diminutioez roois et i hys qui
sr p q et siplr i eo q pene flla sit. na cu q n otige osigni
care. au q au qn au nc ulr ocedem. ¶ Silr at q i hys sr
q sr p q i pn sumut et i no caus et quaz plres iterogatioes in
una faciut. ¶ In oibs eni e fla flla i eo q pene. no silr sbulr
discernim in ppois in falli differe ppe paru eni. ¶ Qm q he

hemus secundum quot secundum apparentes syllogismi, habemus et secundum quot sophistici syllogismi et elenchi.

Dico autem sophisticum elenchum et syllogismum non solum eum qui videtur syllogismus vel elenchus, non est autem, sed qui est quidem, videtur autem non convenientes rei.

Sunt autem hii qui non secundum rem arguunt et monstrant ignorantes quod erat temptative.

Est autem temptativa dialectica, haec autem potest syllogizare propter ignorantiam eius qui dat orationem.

Sophistici autem elenchi et syllogismi contradictionem non faciunt manifestum si ignorat; nam et scientem impediunt his orationibus. Quoniam autem habemus eos eadem via manifestum est. Nam propter quod videtur audientibus velut interrogata syllogizata, propter hoc et respondenti videbuntur. Quare erunt syllogismi falsi propter haec aut omnia aut quaedam; quod enim non interrogatus arbitratur dedisse, et interrogatus poneret.

Verum in quibusdam accidit interrogantem et syllogizare quod dicere et solecismum apparentem. Aut in his que sunt secundum dictionem et syllogismorum. Si igitur paralogismi contradictionis secundum apparentem elenchum sunt, manifestum quoniam propter tot erunt et falsorum syllogismi secundum quot et apparentes elenchi. Apparentes autem secundum particulas veri. Nam cum singulorum deficit videbitur elenchus, ut secundum accidens propter orationem.

Que in ad impossibile. Et que duas interrogationes unam faciunt, secundum plures et secundum id quod secundum accidens, et huius pars que secundum consequens est.

Amplius non in re sed in oratione accidit. Deinde non propter universaliter contradictionem et secundum idem et ad idem et simpliciter, sed quod in aliquo vel singulorum eorum.

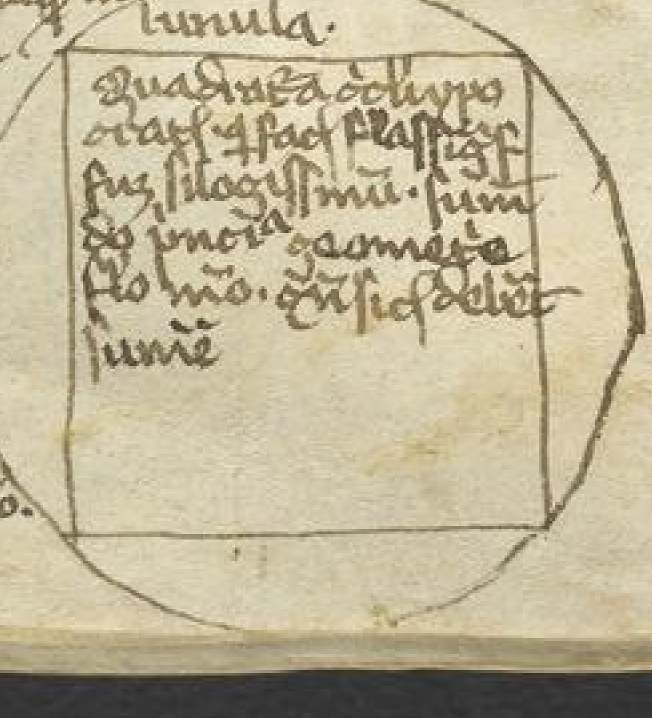
Amplius secundum quod non connumerato quod erat in principio accipere. Quare habemus secundum quot fiunt paralogismi; nam secundum plura non erunt, secundum autem que dicta erunt omnes.

Est autem sophisticus elenchus non simpliciter elenchus sed ad aliquem, et syllogismus similiter. Nam si non sumat et qui secundum equivocum est unum significare, et qui secundum similem formam solum hoc, et alii similiter, neque elenchi neque syllogismi erunt, neque simpliciter neque ad eum qui interrogatur. Si autem sumant ad eum qui interrogatur erunt, simpliciter autem non erunt, non

ei unde significaret supser. sed apparens et hoc reliqua. Si n. a q agu
ut q elenchis utit n oz tepte sume sin oiu q o scia h e n u ars e. Insite
e fortasse o scie ut disciplinae qui mai e q dividentes electi a e 2 ustq. na quaiz dividere oit
2 redigue cu q pret adtis ut ut qmsabiles dvanet ponit. Aguet qs dividere d iom
sabilis sit Cz oiu oportebit scientes ee. Na alig q er ho ea q s i geometria pri 2 hop oes. alia
h ea q i me. alij u h ea q o ap dissa. 6 2 fit electi er sup isti. na h magis are e ets sils
ut h geome. geome. 2 h medi medie. Dico a h ille ars prim. Mai e g n oiu electo
4. h cor q e dya. sumdi o lai. Nacch ad oes artes 2 poi 2 cu q l h magis disciplina
electi. scientes 2 e osidare siu ai n sit ur. siu cu e q e. Eu a q ex oibj 2 sb nlla
arte dya. na sitem ex qb pbabiles siu qz hmes ex qb electi. Na elech e odois si
lo. qui a un a duo sili qdois elech. hme g h a oes h o. Eu a hem 2 solocis hem.
Na cor istitue solocs o. hmis a 2 h appareces sut. appareces a n aulz sz talib. Inh
mia e o siqs osider q appareat gbz. Oz mai q dyse e posse sume h q sit p oia.
ul q e elech ut appiens elech. t dy ut appares dy. t vitatis. Ho e a dia omn q diait
qda has ee ad n i ad itellectu. Inquicos e e opiari illas q ee ad n oes alias u adi
tellectu sz n eas. q e e n ad itellectu n qm n utit noie q putat itogare ad q hys q i
togat e ddic. id a h ad n e adi tellu a q ad q dd itellect. Si a ad signe pla u n putet
signe itogans 2 itogat ut forte es 2 unu pla signe. Q vndes 2 itogas 2 ut e g unu pu
ee 2 itogat 2 e oio q unu ola h ad n e a ad itellm itogatis disputa. O u ad putet pla
sign. pala q n ad itello. P g ex hi oes ad n 2 ad itello e q pla signe. D in ee q p he n
i one e adi tello ee sz i eo q p n s se aliq m ht ad ea q dat. D in ad n oes h eis ee. na ad
n n ad itello ee e h dico. Na si n oes eiu q oi. a q m ad n m ad itello. hn u dut es 2
dide t ad n t adi tello e. a a n. at tn aliq q h n. na i q uoniet da e h n dre es 4 h do
ne h e q da pall n i eo q p n s ad eos se ht a q m. sz phi itognutes itogat ipa ht q
pla signet. Et oio i q uonos d elecho disputat 2 n d sillo pri. na elech sillo e. Oz oz

contra sillogismum prius quam contra falsum elenchum. Est enim hic elenchus apparens sillogismus contradictionis. Quare aut in sillogismo
erit causa aut in contradictione. Adiciendum enim oportet contradictionem. Quandoque autem in utrisque erit apparens elenchus.
Est autem contra eo quod est quod tacentem dicere in contradictione, non in sillogismo; contra eo autem quod est quod non habet aliquis dare
in utrisque; contra eo vero quod est quoniam Homeri poema figura est per circulum, in sillogismo. Quod autem in neutro,
verus sillogismus. Sed unde sermo venit primo, quae in disciplinis sunt orationes, ad illum sunt
vel non? Et si est videtur plura significare triangulus, et dedit, non ut hanc figuram contra quam conclude-
bat quoniam duo recti, utrum ad illum hic disputavit illi vel non? Amplius si plura
quidem significet non, ille autem non intelligit neque putat, quomodo hic non ad illum disputavit?
Aut quomodo oportet interrogare non data divisione, si non interroget aliquis si est tacentem dicere
vel non, aut est quidem aut non est autem ut sic? Si autem aliquis det nullo modo, ille autem disputet,
ergo non ad illum disputavit. Quamvis oratio videatur eorum quae per se non sunt esse. Non est ergo genus
aliquod orationum ad illum, sed hae quidem ad non sunt, et hi non omnes. Non enim elenchi, sed neque
apparentes elenchi. Sunt enim et non per dictionem apparentes elenchi, ut qui per accidens, et reliqui.
Si autem aliquis proferat dividens, quoniam dico autem tacentem dicere hoc quidem sic, illud autem non sic, enim hoc
est primo quod in quaestionibus probare. Quoniam autem non videtur interrogatum multiplicari, hoc ideo dicere quod
non putat. Sed si docere quid ad erit; manifestum autem facere ut habet, ei qui neque considerat
neque scit neque opinatur. Quoniam aliter dicere; sed idem et non dupliciter quid prohibet hoc pati vel facere
ut putas equales equales sunt unitates binariis in quaternariis; sunt autem binarii hii quidem
sic uniti, illi autem non sic; et putas disciplina contrariorum una vel non?
Sunt autem alia hec quidem nota, illa vero ignota. Quare videtur ignorare quod haec plura. Quoniam ad est
docere quam disputare, et quoniam oportet docentem quidem non interrogare. Amplius ut dicit vel ne-
gare probare non monstrantis est, sed experimentum sumentis. Namque temptativa est dyalectica
quaedam quae speculatur non omnibus inspicere, et considerat non scientem sed ignorantem quod quidem simulantem considerat
dyalectica; quaedam autem hoc apparenter facit sophistica; et sillogismus litigiosus et sophisticus est, unus quidem
apparens sillogisticus de quibus dyalectica temptativa est, et si verum sit conclusio; namque eius quod propter quid de

[illegible]

ceptori est. et quoniam cum non sit secundum syllogismorum viam paralogismi videntur secundum artem. nam false descriptiones
non litigiose. nam secundum ea que sub arte sunt paralogismi. neque siquidem est falsa descriptio circa verum, ut
ypocratis. aut quadratura per lunulas. sed ut Brisso quadravit circulum. nam et si
quadretur circulus. tamen quia non secundum rem, ideo sophisticus. Quare qui de hiis est apparens syllogismus litigio
sa oratio, et qui secundum rem est apparens syllogismus, et si sit syllogismus, tamen litigiosa oratio. nam apparens
est secundum artem. quare fallax et iniustus. quemadmodum enim que in certamine est iniuria speciem quandam habet. et est
quedam iniusta certatio, sic in contradictione iniusta contentio litigiosa. nam et illic qui omnino vincere vo
lunt omnia attingunt, et hic litigiosi. qui ergo victorie ipsius gratia tales sunt litigio
si homines et contentionis amatores videntur esse. qui autem propter gloriam que in divitias est, sophistici. nam sophistica
est ut dixi ditativa quedam ab apparenti sapientia. propter quod apparentem demonstrationem appetunt.
et in orationibus quidem eisdem sunt ut amatores et sophiste. sed non propter eadem. et oratio quidem eadem erit sophistica
et litigiosa. sed non secundum idem. sed in eo quidem quod propter victoriam apparentem, litigiosa. in eo vero quod propter
sapientiam, sophistica. nam sophistica est apparens quedam sapientia, non autem existens. Litigiosus
autem est quodammodo sic se habet ad dialecticum, ut falsigraphus ad geometricum. nam ex eis
dem dyalectice paralogizat, velud et falsigraphus geometre. Sed hic quidem non litigiosus, quoniam ex principiis
et conclusionibus que sunt sub arte falso describit. qui autem ex hiis est que sunt sub dyalectica, circa alia quidem quoniam li
tigiosus erit manifestum est. ut quadratura que est quidem per lunulas non litigiosa. Brisonis
autem litigiosa. et hanc quidem non est transferre nisi ad geometriam tantum, eo quod ex propriis sit principiis.
illam autem ad plures, quicumque nesciunt quid possibile est in unoquoque, et quid impossibile; aptabitur enim. velud Anti
phon quadravit. vel siquis non dicat melius esse post cenam deambulare per Zenonis rationem,
non medicinalis; communis enim est. Si igitur omnino se habet et est litigiosus ad dyalecticum, ut et falsigraphus
ad geometricum, non erit ex illis litigiosus. nunc autem non est dyalecticus circa genus aliquod determinatum. neque
ostensivus ullius. neque talis qualis est universalis. neque enim sunt omnia in uno aliquo genere. neque si essent, possibile
sub eisdem principiis esse ea que sunt. quare nulla ars ostensiva alicuius nature interrogativa est. non enim est utrum
libet partium dare. nam syllogismus non fit ex utrisque. Dyalectica autem interrogativa est. si autem ostendit et

si non omnia, sed primo et propria principia non interrogavit. Nam et si non daret, non utique haberet ex quibus dis-
putaret ad impossibile. [C]Talis autem et temptativa. [C]Neque est temptativa talis est qualis geometria, sed
quam habeat et non sciens aliquis. Est enim experimentum sumere non scientis et eum qui nescit rem. Si
quidem dat, non ex quibus novit neque ex propriis, sed ex consequentibus. Talia sunt quae scientem quidem non
prohibent nosse artem, non scientem autem necesse est ignorare. [C]Manifestum est igitur quoniam nu-
llius determinati temptativa disciplina est. [C]Quocirca de omnibus est. Nam omnes artes utuntur
communibus quibusdam. [C]Quapropter omnes et idiotae quodammodo utuntur dialectica et temptativa. Nam omnes usque
ad aliquid conantur diiudicare profitentes. Haec autem communia sunt. Nam ea nihilominus sciunt
ipsi. Contrarius videntur valde extra dicere, arguunt ergo omnes. Nam si non arte, par-
artificialiter ticipant eius de quo dialectica est. Et arte syllogistica temptativa dialectica, quoniam autem sunt multa quae et
de omnibus non talia autem ut natura quaedam sit et genus, sed velut negationes, alia autem non talia
sed propria, est ex his de omnibus experimentum sumere. Et esse artem quandam, sed talem esse qualis
quae monstrant. Eo quod litigiosus non est sic se habens omnino ut falsigraphus. Non est enim pa-
ralogisticus ex determinati alicuius generis principiis, sed circa omne genus est litigiosus. [C]Loci igitur de so-
phisticis elenchis hi sunt. Quoniam autem est dialectici considerare de his, et posse eos facere non dif-
ficile videre. Nam circa propositiones est methodus. Omnis haec speculatio habet et de elenchis
qui apparentibus dicta est. [C]Sophisticus autem est in aliud contendere, et omnia ad inopinabile du-
cere. Haec enim fuit primum sophisticae voluntatis. Postquam ex eo quod interrogat quodammodo maxime per
interrogationem accidit maxime. Nam ad nullum determinatum propositum interrogare venaticum est horum.
Nam vane dicentes peccant magis. Vane autem dicunt qui nihil habent propositum. Et interro-
gare multa, quamvis determinatum sit, ad quod disputatur, et ea quae videntur probare, dicere, facit
quandam idoneitatem vel ad inopinabile ducit et falsum. [C]Et si interrogatus dicat aut
neget horum aliquid, ducere ad quod argumentatione idoneum est. Possibile autem minus laedere per haec quam prius;
exigitur enim quid hoc ad id quod in principio. [C]Elementum autem evinciendi aut falsum aliquid aut inopi-
nabile statim interrogare propositionem, sed oportet ab his se interrogare quod discere velit. Lo-

ca e ãgumtois osidert facẽ / ad mtẽtẽ q ontẽd / p mo sophy e du
cẽ ad talia ad q hudẽt ooib / e q bn / 2 n bn h facẽ. cpadmy dm
e p. C[...]ũ u q cẽ opiõn dicit. osidare ex q gr e q disputat.
d id itoga[...]re qd plib. ut dut i opiabile. e e sigl ad tale / elemta
au hyx sig[...]lox sumẽ rõnes i pbib / solo u hox opetes sẽt. onde
qm no pp c[...] acit i probable / sep at h ult qo̊ tedit / amp q ex
uoluntatib 2 maifestis opioib. n e ead uolut 2 dut. oz dut q
deqratissimas oiones. wlut at ea / q ur pcẽ. u bn moi / meli
q uiuẽ uoluptate dut opẽtẽ 2 egẽ iuste / mag q ditys pue
affluẽ. wlut at õia. g eu q s uoluptates. ad maifestas opiões du
cẽd. eu u q s has absõdas. uenq e necẽ e cẽ opiõez dicẽ. aut
ad maifestas opiões au ad obscuras dut õia / plim at loc e facedi
q cẽ opiões sut dic / sic callicles scpt e i georgia dicẽs / 2 uetes ar
cẽs arbitra ẽt acadẽ i eo q s nãm 2 legẽ / õia e cẽ nãm 2 s legẽ. 2
iustiã q s legẽ cẽ bonũ. s at nãm n bonũ. Oportẽ g ad eu q q
d s nãm. s legẽ oruare / ad eu u q s nãm legẽ i nãm ẽtismutare
ducẽ. utrmq e dic cẽ / cãt at eu s nãm q uiu s legẽ ar q plibz
ur / Qa mal qm 2 illi cpadmo 2 q nc au ãguẽ / ar q cẽ opiõn ẽt
dic respõdẽtẽ conabat facẽ. Quedã at itogãs hẽ uez pbables cẽ
respõsiõez. ut ur sapiẽtib au pat oz obedẽ 2 expedienna facẽ ar
iusta / 2 iniuriaz pati meli q nocẽ. Oz q ducẽ ad ea q plib 2 sapiẽb
sut õia. sla si dicat ds u cẽ rẽes ad ea q plib / s q [...]ples i ea q
hys q i rẽes. dut e hy q ex necẽ bonũ cẽ iust[...] q i pba[le]
e 2 regẽ n felicẽ cẽ / cit q ad ea q ds st i proba[...]ducẽ idẽ
q 2 i ea q e s nãm 2 s legẽ dicẽ dic. sla loc o[...]plic-sa

repetentes aut secundum naturam que secundum veritatem dicunt. et in quod que sunt oppositorum cum his
contrariorum locis. Quid dicam nugari iam monstravimus. dicam autem huiusmodi
orationes hec volunt facere si nichil differt nomen vel orationem dicere. duplum
autem et duplum dimidii idem. Si igitur duplum dimidii duplum erit dimi-
dii dimidii duplum. et rursus si pro duplo dimidii duplum vel
ponatur ter erit dictum dimidii dimidii dimidii duplum. Et cupiditas est
concupiscentia delectationis. hoc autem est appetitus delectationis. Est igitur concupi-
scentia delectationis appetitus delectationis. ¶ Sunt autem huiusmodi omnes ut ad aliquid qualiscumque
quecumque non solum genera sed ipsa ad aliquid dicuntur et ad idem et unum assignantur. ut appetitus
alicuius appetitus et concupiscentia alicuius concupiscentia et duplum alicuius duplum et du-
plum dimidii. ¶ Et quecumque substantia cum non sit ad aliquid omnino quorum sunt habitus aut passi-
ones aut aliquid huiusmodi in ratione eorum consignificantur predicatorum de his ut habun-
dans est numerus medium habens. est autem numerus habundans. Est igitur numerus numerus medium habens et
simum concavitas nasi est et nasus simus est igitur nasus nasus concavus. ¶ Videntur autem facere
non facientes eo quod non interrogant si significat aliquid per se dictum duplum aut nichil
et si aliquid significat utrum idem aut diversum sed conclusionem dicunt statim. quoniam nomen non quod idem sit
idem significare. ¶ Soloecismum autem quale quid est dictum est prius. Est autem hoc facere et non
facientem videri. quemadmodum cecilianus dicit si hic sit secundum declinationis. nam qui dicit hic
mitras soloecismum fit et facit quod secundum illum non videtur aliis. qui vero hec videtur quod secundum
non facit. ¶ Eodem modo si finis solum masculini generis sit quosdam. ¶ Illa qui dicit esta sit
ne soloecismum. hic eos facit ¶ Omnes igitur quemadmodum et ars constanter potest facere eo quod multe orati-
ones non consequentes soloecismum viderunt sillogismum videri in elenchis ¶ Sunt autem pene omnes
apparentes soloecismi propter hoc quod neque talis neque masculinum neque femeninum in-
dicat sed neutrum ¶ Nam hic masculinum significat hec autem femenium. hoc
vero vult quidem neutrum significare. Sepe autem quod significat et ille utrumque ut quid

hec tallio pre lignū coniscti g° masculi et feminini oēs differūt casu aliq
alij aūt nō. Dato g° sepe hoc sillogiūt quidē dcē sit huic. Similiter aūt et aliū
casum p alio. Paralogiçat eo q̄ cōe sit h plurī casuū. Illa hoc significat
qū quid hic quā aūt hūt. Cōz aūt pmutati significare cui est quid hic cō
quod hc ut ē coniscte cē coniscai et in ferijs nōib similiter. Illa in oīb sili ē
et cē fac dram. Et quadam m° silis est in hijs solec ul' ī hijs que dicuntur
q nō similia sili. Illa q̄ad ult rebus fit in hijs nōib accidit solec
facere. Illa hō et album et res ē et unū ē. Cōrum g° qui solecismi temptandū
ex dcīs casibus sillogiçare. Spēs g° sit hec agonisticarum disputationū et
ptes spērum et modi qui dcī sūt. Differt aūt nō parum si ordinentur quo
dammodo ea que circa interrogationē sūt ut lateant ulrd in dyā. Deinceps
ergo hijs que dcā sūt h primū dcē ē. Est g° ad arguendū unū quid
longitudo. Difficile enī est simul multa conspicere ad longitudinē
u° pdcīs elementis utendū. Unū u° festinatio illa; tardiores minus prouidet.
Est aūt ira et contentio. conturbati .n. minus possunt obseruare oēs. Elementa
aūt ire et oēs eū facere q ulrd ī iuste agere et circa oēm impudentem cē. Ad
plurimū pmutatim interrogationes ponere sūt ad id p les aliquis habuerit orationes
sūt nō et quāsi sic et quāsi nō sic. Simul .n. accidit aut ad plura aut ad cōia facere
obseruationē. Dō aūt oīa que ad occultationē prius dcā sūt utilia
et agonisticas disputationes. Illa occultatio est latendi cā. latere aūt
fallere. Ad abnuentes aūt quecunq opinantur cē utilia ad orationē ex
negatione interrogandū est ulrd cōiuz aut ut ex equo opposito interrog
ationē facere. Ita t dubiū ē q uelit sumere minus graues fiunt. et qū
in ptibus dedit aliquis singulare induccti ulle sepe nō interrogandum
h ut concesso utendū. Illa quandoque putant et ipsi dedisse et audientibus

uitur ꝑp̄ ꝯdutionis memoriã ulꝰ interrogatiu nō stulte. Et
in quib; nō noīe signat̄ ulē. sꝫ similitudine utēdū ad hoc
q̄ expedit. latꝫ eñ similitudo plerūq;. Et ad sumēdū ꝓpōnē
ꝯtrariū oꝫ interrogare. ut si oporteat sumere qm̄ oꝫ patri oīa
obedire. utrū oīa oꝫ obedire parētib; aut oīa nō obedire. ⁊ septies
ulta ꝯcedēda aut pauca. Mag̃ eñ si necē est inꝯducere
Appositis eñ iuxta ꝯtrariis ⁊ maiora hoīb; Valde aut̄ sepe
facit uidī redargui. maxime sophista calūpnia interrogantiū.
cū nul' sillogiꝫ tn̄ nō interrogationē faciunt. ꝯ h' q̄ ultimū est s;
ꝯclusionē dicant. ut uīt sillatēs. Nō ergo hoc ⁊ hoc est. Sophis
aut̄ ⁊ posito inopinato ꝓbare hoc q̄ uidet̄ r̄ndē. ꝓposito ei
q̄ uidet̄ ex ꝑncipio ⁊ interrogatiōꝫ talium sibi facē utrū tibi
uī. Et necē eñ est si sit interrogā ex q̄b; silli aut elenchū aut iopi
nabile fieri cū datur. quid elenchū. Cū u' aut̄ nō datur. uidi fa
tetur. iopinabile cū uero nō dat̄ uideri aut fatet̄ elenchi
simile. Amplius quēadmodū in rethoricis ⁊ in elenchis similit̄ ꝯtrari
etates ꝯsiderandū aut ad ea que ab eo dicūt̄ aut ad quos ꝯfite
tur benedicere ul' bn̄ facē. Amplius ad eos qui uīr hi aut
ad siles aut ad plēs. ul' ad oēs ⁊ sic ꝯtrietates. sepe eñ redargu
tur. faciūt duplex si debeat accidere redargui ⁊ interrogatioib; utē
dū. q̄nq; hoc oꝫ i stōicos si sic quod accidit. Sic aut̄ nō qm̄
sic supsit ut cleophēū fac̄ i ꝯbrabulo. Oꝫ aut̄ abstinētes
ab oratiōe reliq̄ argumēta incidē ⁊ ꝯuenit sup supsit. ꝑnt ꝑū istare
⁊ ꝑcedē. Conandū aut̄ ⁊ alia ad quid dicimꝫ ē illud ex sumitib;
ul' retinētib; si nō ad hoc q̄ ꝓpositū est habeat aliquid agn

mitari quod licofron fecit, proposito liram extollere. Ad eos autem qui
exigunt ad quod conantur, quoniam videtur oportere asignare causam, dictis autem
quibusdam observabilibus quod universaliter accidit in elenchis dicere contradictioni
quam quod dixit negare aut quod negavit dicere. Sed non quoniam contrariorum eadem
est disciplina aut non eadem. Non oportet autem conclusionem ut propositionem interrogare,
quasdam autem neque interrogare sed ut concessis sic uti. Ex quibus ergo in-
terrogationes et quomodo interrogandum in agonisticis exercitationibus dictum
est.

De responsione autem et quomodo oportet solvere et quid et ad quam utilitatem
huiusmodi orationes prosunt post hoc dicendum. Utiles quidem sunt ad philosophiam
propter duo. Primum quidem quoniam secundum plurimum que fiunt a dictione me-
lius habere faciunt quotiens singulariter dicitur et que similiter et que aliter
in rebus accidunt et in hominibus. Secundo autem et ad eas que per seipsum
sunt questiones. Nam qui ab illo facile paralogizatur et hoc non sentit ipse
a se patitur sepe hoc. Tertium vero et reliquum adhuc ad gloriam circa omnia
exercitatum esse videri et in nullo se inscium esse habere. Nam sustinere quam communi-
cat orationibus vituperare orationes cum nichil habeat determinatum de his causam
suspicionem dat quod videtur graviter ferre non propter verum sed propter imperitiam.
Respondentibus autem quemadmodum oportet obviare ad huiusmodi orationes manifestum si quidem diximus
prius ex quibus sunt paralogismi et si que in interrogando sic superhabundancias suffici-
enter distinximus. Non est autem idem sumentem orationem videre et solvere et
interrogantem posse obviare velociter. Nam quod scimus sepe ignoramus
transpositum. Amplius autem quemadmodum in aliis velocius et tardius ex ex-
ercitatione fit magis sic et in orationibus se habet. Quare si manifestum quidem nobis sit imme-
ditati autem simus tardius sepe temporibus frequenter accidit. Accidit autem

q̄z sic̄ ī descriptoib; ¶ Nā ⁊ illic soluētes q̄z cōponētes rursū nō po
ssumus sic ⁊ in elenchis s; q̄d ad orōnē accidit ↄuenit soluē orōnē ī d
ubitam. ¶ Prīz ergo sillogizē dicim⁹ pbabilit̄ q̄z mag̃ quā ūe eli
ge̾ oportere sit soluendū q̄z magis pbabil̃ quā s; uerū. ¶ Omīo ē ergo
ↄ litigiosos obstandū nō ut arguētes s; ut apparētes. nō ē. dici.
eos sillogizē ¶ Quarē ut nō uideant̄ corrigendi sūt. ¶ Nā si ē elencus
dēō nō equiuoca ex quibȝ dā nich opꝰ est diuidē amphiaz ⁊ equi
uocationez nō eī facit sillm. ¶ Sz ob nich aliud cōdiuidendū est n̄
q̄z ↄ ūr elenco sillis. ¶ Nō ergo redarguissi uidari. caue̾dū eo q̄d
īterrogatē amphibolū ⁊ q̄ sūt s; equiuo ⁊ que cetera huiuō alie obtusi
ones obnubilant uerū elencū ⁊ arguētē ⁊ nō arguētē dubiū
faciūt. ¶ Nā q̄z licz ī fine cōclusi. n̄ qui afirmauit negauē dicē
s; equiuoce ⁊ si q̄ maxīe ↄtigit uido̾ fiat dubiū sī redargutꝰ
est. dubiū eī sīna dicit nūc. ¶ Si uō diuidēs interogassz equiuocū ā
amphibolū nō dubiū erit elenchꝰ ⁊ q̄ requirūt nūc quidē mīꝰ
prius aut mag̃ litigiosi ul' sic ul' rndē interogatū ē necesse. ¶ N
ūc aut q̄z nō fiū bñ īterogat̄ īquirēns necesse est ut rndeat
aliquid hiis qui interogat corrigēs uitiū ppōis qīn diuiso suffi
ciēt ul' sic ul' nō necesse ē dicē rndētē. ¶ Si aut aliquis putz eū
q̄ s; equiuocationē ē elencū eē quodāmō nō erit rndētē effugē redargutō
eē. Nā in uisibilib; necessē q̄d dixi negare n̄ ⁊ q̄ negauit affirmē
¶ Nā ut corrigāt quidā nich pfit nō ē. coriscū eē musicū ⁊ nō
musicū. Sz hūc coriscū musicū ⁊ hūc nō musicū. Nā eadē erit
coriscū ul' coriscum nō musicū ul' musicū eē que sil' afirmant
⁊ negant. ¶ Sz fortasse nō id significat nam nec illic nomē q̄re

aliquo differunt. Si autem huic simpliciter dicat contradictionem assignans illi aut addat aliquam adhuc interrogationem. Elenchus est magis salvi vel vix libz et nichil differt. Solum non sed quia dubium quid est quod non determinavit amphibolia utrum redarguit vel non contingit. Est autem in disputationibus dividere, manifestum quoniam non determinantem dare interrogationem sed simpliciter peccatum est. Quare et si non ipse tamen disputatio redarguto similis est. Accidit autem saepe videntes amphiboliam pigritare dividere eo quod frequenter talia proponantur ut ad omnia videantur graves esse. Deinde non putantibus propter hoc fieri orationem saepe obviavit improbabile. Quare quoniam datum est dividere non pigritandum quemadmodum dictum est prius. Si autem duas orationes non ad unam faceret, non propter equivocationem et amphibolia fieret paralogismus sed vel elenchus vel non. Quid enim differt interrogare si Callias et Aristomenes et Temistocles musici sunt quam si ambobus unum nomen esset existentibus diversis? Si enim plura significat plura interrogavit. Si igitur rectum ad duas interrogationes unam responsionem probare simpliciter, manifestum quoniam nulli eorum que equivoca sunt oportet respondere simpliciter, nec si de omnibus verum sit ut voluerunt quidam. Nichil enim differt quam si interrogasset Coriscus et Callias utrum domi sunt vel non domi sunt presentibus utrisque sive non presentibus; utrisque enim plures propositiones. Non enim si verum est dicere propter hoc una interrogatio est. Contingit enim et ad mille alias interrogata vel sic vel non verum esse dicere. At tamen non respondendum una responsione; interimitur enim disputare. Hoc autem simile tamquam si idem nomen ponatur diversis. Si ergo non oportet ad duas interrogationes unam responsionem dare, manifestum quoniam in equivocis sic vel sic dicendum. Neque enim qui dixit respondit sed dixit. Sed concedunt quodammodo in disputationibus eo quod lateat quod accidit. Sicut ergo diximus quoniam elenchi quidam videntur esse qui non sunt, eodem modo videntur et solutiones esse que non sunt, quas di-

aim' quia oportet facere quod in agonisticas disputationibus et in ad oppositum exobvi
ata. ¶ Respondendum autem in mihi hiis quidem que dicuntur videtur sic et esse sic
minime fiet ad se elenchus. ¶ Sin aliquid quod extra opinionem sic signo
gitur dicere hic maxime adducunt manifestum. Sic enim nec elenchus nec inopina
tum videbitur fieri. ¶ Quoniam autem petitur quod est in principio quomodo in manu pu
tant autem oratio si sit propinquum interimendum et non concedendum esse. ¶ Quandam
vero in principio est petere et quando aliquid tale probatum quidem quod necessarium est
quid accidit ex posita est aut falsum vel inopinatum idem dicendum. ¶ Talia que ex
necessitate accidunt eiusdem videtur esse positionis. ¶ Amplius quando volentes sumunt
non nomen sed parabola dicendum quando non ut datum est sed ut propositum sumunt
nam propter hoc fit sepe elenchus. ¶ Si autem prohibeat hiis ad hoc quando non
bene optimum est eundem obviandum secundum dictam determinationem. ¶ In hiis quo quidem
preter dictionem vobis necesse est simpliciter respondere vel dividere. ¶ Que autem ad illa
intelligentes ponimus ut quecumque non plane sed truncatim interrogantur
propter hoc accidit elenchus. Sicut putas nequaquam Athenienses possessio
est Athenienses utique similiter et malus. ¶ Sed homo est animalium utique
possessio est sed animalium. Talia huius animalium dicendum quando aliter est et hiis aut
dicit lacedemoniorum quando lacedemonio est. ¶ Manifestum est ergo quod non unquam
obviandum est quod apponitur non concedendum simpliciter. ¶ Quando autem duobus existen
tibus cum altero quidem est ex necessitate alterum esse videtur cum alterum autem hoc
non ex necessitate interrogatum per hoc oportet quod minus est dicere. ¶ Difficilius est enim
sillogizare ex pluribus. ¶ Si autem conatur quando hoc quod contrarium est illi hoc verum
est si oratio vera sit contrarium dicere non autem non esse alterum.
¶ Quoniam autem que ad quid eorum que dicunt plures cum quando non conceditur
nomen plures in quirunt quedam autem non ut quecumque opinatur utrumque

utrum et corruptibilis vel immortalis sit anima animalium non determinatum
est inutilis. In quibus ergo dubium est utro modo soleat dici propositum ut-
rum ut acceptabiles vocatur et quae acceptabiles et veras opiniones et totas
negationes ut dyameter incommensurabilis. Amplius et quae in utrumque o-
pinatur maxime transferentes aliquis nomina in his latebit. Et tam
quia dubium est utro modo se habet, unum non opinabitur sophisma agere.
Quoniam vero utrumque opinantur non putabitur mentiri. Et tam translatio
faciet orationem sine elencho videri. Amplius quaecumque praesupposuit interro-
gationum prius insurgendum et praedicandum. Sic enim maxime interrogantem
prohibebit. Quoniam autem est recta quidem solo manifestato falsi syllogismi
secundum quamlibet interrogationem accidat falsum. Falsus autem syllogismus fit dupliciter, vel
ut enim syllogizatum est falsum aut si non est syllogismus. Erit et quae non dicta est
solo et solo apparentis syllogismi secundum quam videtur interrogato non correpto.
Quoniam autem orationes syllogizatas vel interimentes et apparentes hoc divi-
dentes solvere. Rursum autem quoniam syllogizatarum orationum haec quidem veram illae
autem falsam habent conclusionem, eas quidem quae secundum conclusionem sunt falsae dupliciter contingit
solvere. Et tam in eo interimendo aliquid eorum quae interrogata sunt et
in eo quod ostenditur conclusionem non sic se habere, eas vero quae secundum propositiones in eo quod
interimitur quidem tantum. Et tam conclusio vera. Et volentibus solvere
orationem primum quidem perspiciendum syllogizata est aut non syllogizata. Deinde utrum
sit vera conclusio vel falsa, quatenus vel dividentes solvamus vel interimentes
vel hoc modo vel illo sicut dictum est prius. Differunt autem plurimum
interrogatum vel non solvere orationem. Et tam providere quidem difficile provo-
catum autem videre facilius.

Horum ergo quae secundum aequivocationem sunt et amphibolia elenchorum

Allij quod a' habet interrogatoz aliquā pla sigcatoz. Alij gne
m̄ distinctā ut ī eo quod est tacentē loq̄ qd est dr ul' eo q est n̄
sentire sactes una interogatoriu amphi 7 dr quiz quod est quiz
a' no est. s; significat dr h qd ens illd uo no ens. Quibda
ergo ī fine m̄ est ut pu supsit ꝯ dictōz no sit elenc̄ ut ī eo q
est cecū uidere. Ista sine ꝯ dicte no erat elenchus. Quib
u interogatoib; no necce est pu negare q dr est. Ista no ad
hoc s; ppt hoc oro g ipz quod dr 7 nom 7 oraz sic respōdēdi
qm̄ ē ut est aut ut no. ut tacentē loqui qm̄ ē ut sic ē aut
ut no 7 que expediunt faciendasunt que sic sunt aut que no
ista expedientia dr m̄. Si aut lateat ī fine adiecte interogatōi
corrige g est tacentez loqui s; hunc tacentez ī his aut ꝗ hnt m̄
ꝯpositōb similr. Non g sciunt qm̄ sciunt utrz s; no sic scie
tes. Non ē. id est qm̄ no est scire 7 qm̄ fit scietes no est
7 oro ob istad 7 s; simp sillōt. Quam no rem quā dixit nega
s; nom q no elenchi. Manifestum aut qm̄ 7 eos qui s; ꝯpōz 7 co
pōz quo m̄ solued est nā si diuisa 7 cōposita oro a' sigficat
7 ꝯclusa ꝯtrariuz dr. Sunt aut ōs h oraōs sem ꝯpom ul' di
uisioz. putas ne quo tu uidisti hunc pcussū h pcussū h
7 quo pcusso + hoc tu uidisti. Habz aut aliquid dubiatz ī
terogatouz s; hoc ꝯ ꝯpaz. Non ē. dr ꝯ ꝯ dictōz no ē. eād fit di
uisa. Sz q no malū malū ꝯ actūz, plata sigficat aliud.
Sz ī scripturis id nom cū exeād elemtis script ē 7 silr 7
ī illicia sign faciūt, plata aut no eād. Quare no dubz que
ꝯ decem ē. m̄ + qm̄ no os lenchi ꝯ ꝯ dr sūt quida dnt.

¶ Diadd g° ei qdrut ¶ Ho e. idz e max odis paissum, dicat
max odis paissuz ¶ Et enchidium o putas ne vidisti tu hic ex
ntes impinas naues in cathia eius ¶ Et rursu putas ne est bon
sutorez malu ee erit aut quis bonus sutor malus. putas ne
quorz scie bone bonas discipl mali aut bona disciplina. bona erg
disciplina maluz. ¶ Solut no no, malu, disciplina est malu. ¶ Et
ne mala disciplina malu. sz est malor bona. putas ne verum ne
discis ne qz tu fcs es. fcs es ergo viuit aut a diuisum significat
¶ Verz ei discere ne qm tu fcs es. ¶ Sz nunc no fcs es. putas ne
ut potes, aut potes sic, ut facere no citharizans a hes potentiam
citharizadi. citharizat g° no citharizans. aut no hic hz potentiam ut
no citharizans citharizet si cu no facit ut faciat ¶ Soluunt aut
quidaz h, alii. Flaz si dedit ut posset facere no dicut occidere no citharizante
citharizare. no e. oro ut pt facere datu dicut ee qm faciet no id aut
ee ut pot, oro ut pt facere ¶ Sz ni qm ne bn soluunt na oronu
que ppt idez eadem solo. h aut no qunt in os e u oro i trogatas no
ad orar. ¶ Scdm accentu at orones no sunt nz i hys que dicur ex
cepto sique pauce fiant ut h. Iustos uos oz percutere iustos uiros
no opz percutere. id g° oz iustos uiros pati, no pati ¶ Quoni soluend
Ho e. id significat grauiter, acute, platu. ¶ Pala aut i hys qui
fiunt i eo q sipli dicur que no sunt eadem quoniam obuiandu eo q terminu
gna prin tor. ¶ Flaz hic quid ac id i trogato no ee quid hor que
quid significat ille hoc o q ee quid eor que st ad id ut quantitates
unii a quid fige si deriz ut i hac orac putas ne gtt id simul facere
fieri no ¶ At no uidem aliquid sil, uidnaz si id h. ¶ Putas ne est

quid eorum que sunt pati facere. quid ergo sequatur ipsi oppositum
similiter dicuntur, et omnia pati quiddam significant. Rursum autem dicere
secare currere similiter sibi invicem dicuntur. Sed secare quiddam operari
quiddam est agere, et pati quiddam similiter est facere. Si autem aliquid illic
dans non contingit aliquid simul facere et videre, et videre dicat, contingit
contingere non esse elenchum factus est si non dicat videre facere quiddam sed pati.
Indiget enim huiusmodi interrogatione, sed ab audiente opinatur datum esse et cum et se-
care facere quiddam, et secuisse fecisse dicatur, et quecumque alia similiter dicuntur. Nam
reliquum ipse addit qui audit velut similiter dictum, hoc autem dicitur quod
non similiter, videtur autem propter dictionem. Idem autem accidit quod in equivocatio-
nibus; putat enim in equivocis ignarus orationum perimere rem
non nomen; hoc autem adhuc eget interrogatione, si ad unum aspiciens
equivocum dicat; sic enim dante erit elenchus. Similes autem et
hee orationes. Hii paralogismi quibus mutatur substantia in accidens
si quid quis habens postea non habet, hoc amisit. Nam unum solum
amittens digitum non habebit decem digitos. Aut quod non habet quod prius habens
amisit. quantum autem non habet vel quanta non necesse est tanta ami-
sisse. Ergo interrogans quod habet colligit in eo quod quanta; nam decem sunt
quanta. Si ergo interrogasset ex principio quis si quanta non habet prius
habens putasne amisit tanta, nullus dedisset, sed aut tanta aut
horum aliquid. Et quoniam dabit quis quod non habet; non enim habet unum solum
denarium. Aut non dedit quod non habebat sed non ut habebat unum.
Nam solum non hoc significat nec tale nec tantum sed ut habet ad aliquid
ut quia non cum alio. Quemadmodum si diceret putasne quod non aliquis habet
dabit? non dicente autem interroget si dabit quis cito quod non habet cito

dic̄tez aut̄ sillo͞g qm̄ dabit quis q͞d nō hȝ. Et in q͞m non
silloḡt. nā cito h dare. ſȝ hoc nō dare est. Sit aut̄ nō hȝ da
bit aliquis ut quod delectabatur hȝ cū tristicia dabit. Siles ā ᷊
hijs orōes. putas ne quē quā nō hȝ manu pcutiet aut q͞d hȝ
oclo uidebat nō ē. hȝ unū solū. Soluūt aut̄ quidā dicētes
᷊ ut hȝ unū solū oclūz ᷊ aliū simult q̄ui pl'a hȝ quidā ᷊ ut q͞d hȝ
accepit dedit ē. unū solū ᷊ ad h denariū accepit ē ad hoc. Alij
aut̄ statī īrogatōes īt'miūtes q̄ui ꝯ ut nō hacepit. Hec
ut unū acciperet suauit corrupto accepta ꝯtigit hec acc.
Sȝ ut dcm̄ ē ᷊ p̄ hij os nō ad orōēz ſȝ ad hoīes solūūt. Nam
si eēt h solo danste optiūz nō p̄ est solue sic malus ut
si ē quid quid ē aut q͞d nō sit solo si simplr est dic̄a gelud. Si
aut̄ nō geludat nō erit solo. Inpaciens aute oīb dans n̄
dans sit sillm. Amplius aut̄ ᷊ hec ex hijs orōib putas ne
q͞d scpt̄ ē scpsit quis scrpt̄ ē aut̄ qm̄ tu sedes nō falsa ē
orō erat aut̄ uera cū scrībebat͂ g͞o sit scrībebat fla ᷊ uera.
Nā falm ul' ueraz orōez ut oporōez est nō h ſȝ tale sigficat.
Flaz eadē orō ᷊ ī opoīe ᷊ putas q͞d disc̄ discēs h ē q͞d dixit
disc̄ aut̄ aliquis h q͞d ē tarde cito. Nō ergo q͞d discit ſȝ ut di
sc̄ dixit ᷊ putas q͞d ambulat aliquis calcat ambulat aut̄
totā diez aut̄ nūc quid ambulat. Sȝ cū dixit ambulat.
Nec qm̄ ciphū bibet quis bibit ſȝ ex quo ᷊ putas q͞d quis
h p̄ palogismos quib mutat̄ sba ī albaz nouit et ī uenic̄
ul' discens nouit ex quib aut̄ ī uenit illud aut̄ didiscit. Et
ubo aut̄ neutrū aut̄ quid ē ille a' nō oīa ᷊ qm̄ est quis

tercius homo exponitur et ab uno quoque. Nam homo et commune quoniam non hoc aliquid sed quale
quiddam vel aliquid aliquo modo huiusmodi quiddam significat. Similiter autem Coriscus et Cori-
scus musicus utrum idem vel alterum. Nam hoc quidem quod hoc aliquid illud autem
quale significat. Quare non est ipsum exponere. Verum exponere non facit
tercium hominem sed id quod hoc aliquid esse concedere. Non erit id hoc aliquid
esse id quod Callias et id quod homo est. Neque si quis exponit non id quod hoc aliquid esse dicit
sed id quod quale nichil distabit. Erit enim quod preter plures unum quid ut homo.
Manifestum igitur quoniam non dandum hoc aliquid esse quod communiter predicatur de omnibus sed aut quale
aut aliquid aut quantum aut aliquid talium significare. Omnino autem in
hiis que secundum dictionem sunt orationis semper propter oppositum erit solutio aut propter quod est oratio ut
si secundum compositionem est oratio solutio dividenti si autem secundum divisionem componenti. Rur-
sum si secundum accentum acutum gravis accentus solutio est si vero secundum gravem acu-
tus. Si autem secundum equivocationem est oppositum nomen dividenti solvere ut si animatum
accidit dicere negare non esse monstrare quod est manifestum. Si vero inani-
matum dixit hic autem animatum collegit dicere quomodo est inanimatum. Similiter autem
et in amphibolia. Si autem secundum similitudinem dictionis oppositum erit solutio. Quoniam quod non habet da-
bit aliquis aut non quod non habet sed ut non habet unum solum denarium. Et ergo
quod scit disciplina vel inveniens scit sed non que scit. Et si quod ambulat cal-
ciat sed non cum. Et ad illos vero qui sunt secundum accidens una quidem et eadem solu-
tio ad omnes. Nam quoniam indeterminatum est quando dicendum est in re accidere inest et in quibusdam
ita videtur et dicunt in quibusdam autem non dicunt necessarium esse dicendum concludentes similiter
ad omnes quoniam non necessarium. Habere autem oportet proferre ut. Sunt autem omnes hee orationes secundum ac-
cidens. Ergo nosti quod ego volo te interrogare? Igitur cognoscis venientem vel coope-
rtum? Et statua tuum corpus est aut tuus canis pater ergo in raro
pauca. Manifestum est enim in omnibus hiis quoniam non necesse est quod necessarium et de re ver-

est. Solvere et his que secundum dictionem sine determinatione et que utrum aut
non idem sunt omnia. Ut utrum medicinale bonum est et bonum est et scientia bon-
i interrogant. Itaque venienti et cooperto et venientem esse et Coris-
cum. Quare non sugnoro Coriscum ignoro autem eundem venientem
eundem cognosco et ignoro. Neque si hoc est meum est autem opus erit me-
um opus sed vel possessio vel res vel aliud quid. Eodem autem modo et in aliis.
Solvunt autem quidam interimentes interrogationem. Dicunt enim contingere eand-
em rem nosse et ignorare sed non secundum idem. Quare. Quamvis primum quod
est sciat dicimus oportet eas que sunt secundum idem orationem eandem esse correptionem
hoc autem non erit. Si quis non interrogasset sed medium vel aliquando se habere pro-
bamentum acciperet. Ut si hic est pater est tuus. Sunt enim quibusdam
hoc verum idem et quod nosse et ignorare tamen hoc nichil commune ad dictum est. Ni-
chil autem prohibet eandem orationem plures fallendi occasiones habere sed non omnis fal-
sitatis manifestatio solutio est. Contingit enim quod falsum syllogizatum ostendere aliq-
uem non propter quid autem falsum ostendere ut Zenonis orationem quod non est moveri.
Quare et si quis conetur colligere ut impossibile est duas adiacentes pertractare et
similes solvere. Non enim hec est solutio manifestatio syllogismi falsi secundum quod falsus.
Si igitur non syllogizavit vel verum vel falsum conetur colligere illius manifestatio
solutio est. Fortasse autem et hic in quibusdam nichil prohibet accidere verum in his nec
hoc videtur. Itaque et Coriscum quod Coriscum novit et venientem quod venientem.
Contingit autem videtur idem nosse et non ut quod album quidem nosse quod
musicum autem non esse nosse. Sic enim idem nosse sed non secundum idem. Venientem autem et
Coriscum et quod venientem et quod Coriscum noscit. Similiter autem peccant
et quod solvunt quod omnis numerus paucus sicut quos diximus. Itaque si non collecto omit-
tentes illud conclusum esse dicunt. Dicunt enim esse et multum et paucum

peccat. Quidam autem et dupliciter solvunt ut quoniam tuum est
pater vel filius vel servus. Quamvis manifestum quoniam si multipliciter dicitur e-
lenchus oportet nomen vel orationem plura esse significantia. Hunc autem esse huius natum nemo
dicit principaliter si dominus est nati. Secundum accidens compositio est. Puta-
ne est hic tuus? Utique. Est autem hic natus tuus. Ergo hic natus tuus quoniam accidit
esse et natum et tuum sed non tuum natum. Et esse malorum quoddam bonum;
nam prudentia est disciplina malorum. Hoc autem horum esse non dicitur multipliciter
sed possessio. Sed si forte multipliciter; nam et hominem animalium dicimus esse sed non possessionem;
et siquid ad mala dicitur ut alicuius, propter hoc malorum est. Sed non
quid ergo et simpliciter videtur. Quamvis contingit fortasse bonum esse aliquid malorum dup-
liciter, sed non in oratione hac. Sed siquid servus bonum mali magis.
Aut non sic? Non enim si bonum est et huius, bonum huius. Simul autem nec
hominem hoc animalium esse dicitur multipliciter; nam et quando dicentes
aliquid, ut in Yliada significamus ut unum parum. Et eos vero qui
sunt in eo quod principaliter hoc vel quo vel ubi vel aliquo modo
vel ad aliquid dicuntur et non simpliciter, solvendum considerantibus conclusionem ad con-
tradictionem si horum aliquid passum esse. Nam contraria et opposita et affirm-
ationem et negationem simpliciter quidem impossibile inesse eidem. Quodam tamen utrumque vel ad
aliquid vel aliquo modo, vel hoc quidem quodam illud autem simpliciter nihil prohibet. Quare si hoc quidem
simpliciter illud autem quodam, nondum elenchus. Hoc autem in conclusione considerandum ad
contradictionem. Sunt autem huiusmodi orationes hoc habentes: Ergo contingit quod non est esse?
At quidem est quiddam quod non est. Similiter et quod est non erit; non enim erit
aliquid eorum quae sunt. Utrum contingit eundem simul bene iurare et periurare? Ergo possibile
eundem simul esse suadere et dissuadere? Aut neque esse et esse idem. Quod
autem non est, si est quid, non est simpliciter; neque et si bene iurat hoc aut hoc

necē ē 7 bn̄ iuuare. Itaq3 qui iuuat p̄ iuuat. l' p̄ iuuant bn̄
iuuat p̄ iuuans ħ solū bn̄ aut̄ iuuat. nō. nq3 qui dissuadz
suadz ħ quid suadz. ¶ S aut̄ 7 d' ē q̄ē mitiri eūd' sil' 7 unū
ēē ħ quia nō facile ē i speciē ut m° quis asignet simp' ūnq3
ēē ul' mitiri dificile uī. ¶ Phibz aut̄ eund' n' simp' ēē
mendacez q° aut̄ ūnq3 ul' aliquod 7 ēē n' ā q' ǵ° a' nō. ¶ Si
mult' aut̄ 7 i ad ād 7 ubi 7 qn̄. ¶ Ded' ē. hui' ōs ħ hac aut̄
g° sanitas ul' diuicie bonū ul' in sipienti 7 nō recte utēq3
nō bonuq3. bon̄ g° 7 nō bonū ergo sanū ē ul' posse i sani
tate bonū ħ ē q' qn̄ nō melius id' g° eid' bonū 7 nō bonū
¶ Aut nō p'hibz q' simp' est bonū hinc nō ēē bonū aut hu
ic qui bonū ħ nūc ul' nō i hoc bonū g° q' nō uolz sapiens
maluz amittē aut nō mult bon̄. maluz g° bonū. ¶ No ē.
id' dicē maluz ēē bonū 7 amittē bonū. ¶ S' a' 7 que de fu̇e
est oro. nō. ē. simaluz est fur 7 sūme est malū nō g° ma
luz mult ħ bonū. ¶ Itaq3 sūme bonū ē 7 egritudo malū est
ħ nō amictē eg° tudinez. ¶ O. iust' iniusto 7 q' iuste eo q'
i iuste mag' eligendū g° iusti ē sua h'ere q' q3. ¶ Ut a' qui
iudicat ħ opinionē 7 si sit fl's sua sūt s'ingla ex lege. ¶ Dig
iustū 7 nō iustū 7 itm̄ iudicaē cū qui iusta dicit l' q' in
iusta aut̄ nō cū qui i iuriaz pass' est ea aut̄ iustū est dicē
suficie t' que passū ē ea aut̄ ezunt i iusta. ¶ Io. ē. si p'atī
alīq' i iuste eligend' ħ q' i iuste elud' mag' q' q' iuste
¶ hic aut̄ n' p'bz i uste quid iuste. ¶ h'ē sua iusti alien
aut̄ i iustū. ¶ Iudicati uō ħ i iustū ēē n' p'bz ut si sit scd̄m

oppositarum iudicantes. Non est si iustum hic [?] sit et simpliciter iustum. Similiter autem
et que iusta sunt nichil prohibet dicere quod iustum est. Non enim si dicit iustum necesse
est iusta esse vere, sic nec si utile est dicere utilia. Similiter autem et in iustis. Quare non si que-
dam iniusta quidem dicat iniusta vincat. Dicit enim que dicere est iniusta. Simpliciter
autem et pati iniusta. Hiis autem qui secundum diffinitionem elenchi quemadmodum descriptum est
prius obviare considerantes conclusionem ad contradictionem ut sit idem et secundum idem et ad idem et simili-
ter in eodem tempore. Si vero in principio interrogationem non fatendum quoniam impossibile idem esse
duplum et non duplum, sed dicendum non sic autem ut erat redargui concessum.
Sunt autem omnes hi omnes putas qui scit singulum quoniam singulum aut
novit rem et quoniam ignorat similiter. Sciens autem quis Coriscum quoniam Coris-
cus ignorabit quoniam musicus. Quare idem sit et ignorat. Putas ne tricu-
bitum secundum cubito magnitudinem. Erit autem extricubito tricubitum secundum longitu-
dinem, magnitudinem autem minorem maius ipsum ergo se possibile idem maius et minus.
Illos autem qui fiunt in eo quod petitur accipiunt quod in principio est quesitum
interrogatoribus si sit manifestum non datum nec si probabile sit dicentem verum. Si autem
lateat ignorantiam propter molestiam talium orationum ad interrogantem transferen-
dum velud non arguentem; elenchus enim sine eo quod ex principio est. Deinde quia
datum est non ut uteretur sed ut ad hoc disputaret contrarium velud in hiis qui ex elen-
chis. Et eos qui per consequens concludunt in ipsa oratione monstrare. Est autem duplex conse-
quentium consequentia. Aut enim ut particulare sequitur universale ut homini animal, probatum enim sibi
cum illo et illud esse cum hoc. Aut secundum oppositiones. Nam si hunc et illud consequens et opposito op-
positum. Secundum quod et Melissi ratio. Nam si factum est habere principium ingenitum putat non
habere. Quare si ingenitum est celum et infinitum. Hoc autem non est, econverso enim est consequen-
tia. Quicumque autem in eo quod addit aliquid syllogizant considerandum si ablato
accidit nichilominus impossibile. Deinde id hoc ostendendum et dicendum quoniam dedit non ut

num sed ut ad orationem que non usus est; nichil ad orationem. Ad eos autem que plures
interrogationes unam faciunt statim in principio determinandum. Nam interrog-
atio una ad quam responsio una est. Quare nec plura de uno nec unum de
pluribus sed unum de uno dicendum vel negandum. Sicut autem in equivocis quandoque
quidem ambobus quandoque quidem neutri inest. Quare cum non simplex interrogatio simpliciter
respondentibus nichil accidit pati, similiter et in hiis. Quando quidem igitur plura uni vel unum
pluribus inest vel non inest, simpliciter danti et querenti hoc peccatum nullum contra-
rium accidit. Quando autem huic quidem est illi autem non, aut plura de plu-
ribus et est quidem ut insunt ambo ambobus, est autem ut non insunt rursus, quare
hoc formandum. Ut in hiis orationibus: si hoc quidem est bonum aliud malum,
quoniam verum est dicere bonum et malum et rursus neque bonum neque malum. Et eo
est utrumque quoniam idem bonum et malum et neque bonum neque malum. Et si singulum ipsum
sibi idem et alii diversum, quoniam autem non aliis eadem sed ipsis, diversa aliis ipsa sibi et
diversa et eadem. Et simpliciter si bonum quidem malum sit malum autem bonum est
duo fient, et duorum inequalium utraque ipsum sibi equale, quare equalia et
inequalia ipsa sibi. Cadunt igitur he orationes et in alias solutiones. Nam
ambo et omnia plura significant. Non ergo idem preter nomen dicere et negare. Hoc
autem non erat elenchus. Sed manifestum quoniam si non una interrogatio plures
fiant sed unum de uno dicat vel neget non erit impossibile. In illis autem que
adducunt ad idem frequenter dicere manifestum quoniam non dandum eorum que ad al-
iquid dictorum significare quid separatas per se predicationes. Ut duplum sine
eo quod duplum dimidii quoniam in eo inducitur. Nam x in uno minus x et facere
in non facere et omnino in negatione. Non tamen si quis dicit hoc non esse album
dicit idem album esse. Duplum autem non significat nisi fortasse quoniam ad nichil quod
in dimidio est quod si forte significat at non idem et coniunctum. Neque scientia in specie

ut sic medicina scia ipm quo illo a scia scribit orat. ¶ Inhis
aut que ostendunt pdicans h dd qui no iacz cu ocones ; i oc
one quo. Ita cauu dr id significat i symo ; rico additu aut nil
philiz h q naso illo aut cuiu significat. Ita h a simu a nau sig
cat ; it differt oc nasou suu ; nasu cauu. ¶ Ampli no dadu
e dco h noiatiz falsu e. est no e e simon nasu cau si nasi g
ut pso vasso. ¶ Q ne n i ignoniet sinag siul. nasu est hus
cauitate nasi. ¶ Ae sollacis at h q q uni accidit dix pu a no
at solucod i pmis oro ib e manif. ¶ Ads. et. hui moi h nolt
gtr. putas q dicis ue ; h e ne dicis aut oc quod lapide e g
q lapide. ¶ haut dicu lapide no e dicit quod h q n h h huc ¶ Si
g dictu aliquis putas q dr dicis oc huc no inqt loqui
romane quad nz sidicat. putas q dicis oc h e lignu aut dic
sc ul quacuq n masculinu n femininz sigat u differt. ¶ Ar
; u fit solac sisc fiat oro oc dicis oc e g lign lapis. aut ; h
masculinu hz dclonz q siquis dicat putas ne est h illa a te
rursu ci aute nome hic e consciu ita dicat e g hic illa no
sillou sollce n si cornsu significz idc cu illa h dat aut qui
z nnz si oz hoc ad intrrogac. Si aut nze no dat. no sillonut
nz i co q q nz ad cuz qui itrrogatu est. sihi aut dz ; illic
lapidez signu h. Si aut nz e nz datur no danda e g ¶ Apparet
aut co q dissillis casu nois sillis uidetur ¶ putas unu e dic
qui est ista id q agis cu oc ocat ais aspide est g ista as
pide aut no nec e si no ista aspide sigcat. h aspis aspi
de aut ista. ¶ Itez siquis dicis oc huc h e dicis aut esse

elenchi ergo hic elenchus. Similiter est hic est elenchus. Idem enim est om-
nino quod dico esse hunc et hoc non habet nisi ratione dicitur si interrogatio
dicta: putas scis hoc, hoc autem lapis? scis ergo lapis. aut non est, si
ergo hoc in putas scis hoc et hoc hoc autem lapis, sed in primo quod hoc est in pri-
mo est hoc. Putas nunc est scientiam huius scis hoc. scientiam autem huius lapidis.
Sicut huius quem lapidem dicis hunc esse lapidem. Dativi autem est consequentiam
huius scis. scio ergo huius sed hoc. Alterum non lapidis sed lapidem. Manifestum igitur
huiusmodi orationes non silogizant soloecismum sed videntur, et propter quid videntur et quomodo ob-
viandum eis ex hiis quae dicta sunt. Oportet autem intelligere quoniam omnium
orationum aliae quidem sunt faciliores conspicere, aliae autem difficiliores secundum quod
et in quo paralogizant audientem, saepe tamen eaedem illis. Eandem enim
orationem communicare oportet quae secundum dictionem fit. Eadem autem oratio aliis quidem videbitur
aliis non secundum accidens. Aliis autem secundum aliud videbitur eo quod translata
non similiter est manifesta. Similiter autem et in hiis quae secundum aequivocationem qui
modus videtur esse levissimus paralogismorum, hi quidem et quibuslibet sunt manifesta;
etiam orationes pene ridiculae omnes secundum dictionem sunt, ut vir ferebatur gradu
scalae, et boreas purus fuerit. Non potest esse pluvia, et utrum bonum
an ea respectu contraria, sed possunt ambo. Eodem autem modo et aliorum
pene plures alios autem et peritissimos videntur latere. Signum autem quoniam
litigant saepe de nominibus utrum idem significet de omnibus ens et unum aut
aliud. Aliis enim videtur idem significare ens et unum. Alii autem Ze-
nonis rationem et Parmenidis solvunt eo quod multipliciter dicunt unum dici et
ens. Similiter autem et in accidente et in aliis singulis. Aliae quidem orationum
erunt faciles videri, aliae vero difficiliores, et sumere in quo genere et utrum
sit elenchus vel non elenchus non facile similiter in omnibus. Est autem

acutissima oratio que dubitare facit maxime. Mordet autem hec maxime.
Dubitatio autem est duplex hec quidem in syllogisticis quam eligat quis interro-
gationum, alia autem in litigiosis quomodo dicat quis propositum. quapropter in
syllogisticis acutiores orationes querere magis faciunt. Est autem syllogistica
oratio acutissima si ex quam maxime apparentibus quam maxime probabile interi-
mit. Nam cum una sit oratio transposita contradictione omnes similes habe-
bit syllogismos. Semper enim ex probabilibus syllogismus probabile interimet vel construet.
Quapropter dubitare necessarium. Maxime autem huiusmodi acutus que ex equalibus con-
clusionem facit interrogationibus. Secunda autem que ex omnibus similibus; hec enim similiter fa-
ciet syllogismus dubitare quam interrogationum interimendum est. hec autem difficile.
oportet enim interimere. quid autem interimendum dubium. Litigiosarum autem
acutissima que quidem primum statim dubia est utrum syllogizata vel non, et utrum secundum falsum vel
divisionem solutio. Secunda autem aliarum que manifesta quidem quoniam secundum divisionem vel interemptionem est.
Non est autem evidens per quam interrogationum interemptio vel divisio est. Sed utrum ea
secundum conclusionem aut per aliquam interrogationum. Quandoque non syllogizata oratio fatua est si sint valde
improbabilia vel falsa que sumuntur. quandoque autem non digna despectione. Nam quando deest aliqua ta-
lium interrogationum de qua oratio et propter quam, et non assumens hec et syllogizans fatuus
est et syllogismus. Quando autem eorum que extrinsecus non despiciendus quoquomodo. sed oratio quidem
absolute. Interrogans autem interrogavit non bene. et est quidem ad solvere quandoque ad orationem. quandoque
autem ad interrogantem et interrogationem. quandoque vero ad neutrum horum. Similiter et interrogare et
syllogizare et ad positionem et ad respondentem et ad tempus quando plus temporis disputa-
tio ad solvere. Ex quot igitur et qualibus fiunt disputantibus paralogismi
et quomodo ostendemus falsum et quomodo ex opinione extra dicere faciamus. Amplius ex quibus
accidit syllogismus et quomodo interrogandum et quis ordo interrogationum. Amplius autem ad
quid sint utiles huiusmodi orationes. et de responsione omni simpliciter et quomodo solvendum disputationes

.177

7 sillo(gism)os a nob(is) o(mn)ib(us) dc(tu)m (e)st. ¶ Reliquu(m) aut(em) de eo q(uo)d ex p(ri)ncipio erat p(ro)p(o)
situ(m) reminiscentib(us) dic(er)e aliq(uid) ad h(oc) b(re)vit(er) 7 fine(m) i(m)pone(re) dc(t)is. ¶ P(ro)sup
simu(s) i(n)venire potentia(m) q(ua)nda(m) sillo(gi)stica(m) de p(ro)posito ex h(ii)s que s(un)t
qua(m) p(ro)babilissima. h(oc) e(nim) est dyal(ectice) p(er) se opus 7 te(m)ptative. ¶ Q(uonia)m aut(em)
co(n)formatur ad ea(m) p(ro)pt(er) sophistice vicinitate(m) ut n(on) solu(m) ex(per)imentu(m)
possit sum(er)e dya(lectice) s(ed) 7 q(uasi) sciens, p(ro)pt(er) h(oc) n(on) tantu(m) dc(tu)m opus negotii p(ro)po
suimus or(ati)o(n)em sum(er)e s(ed) ut or(ati)o(n)em sustinentes obs(er)vemus positio(n)em
vel(ut) p(er) p(ro)babilissima si(mi)lit(er). ¶ Causa(m) a(utem) diximus h(uius) q(ua)re p(ro)pt(er) h(oc) Socr(ates) int(er)
rogabat s(ed) n(on) r(espo)ndebat; fatebat(ur) e(nim) n(on) scire. ¶ Os(tensum) est a(utem) i(n) p(ri)orib(us)
7 ad q(uo)t 7 ex q(uo)t h(oc) erit 7 unde ydonei erimu(s) hor(um). ¶ Ampl(iu)s a(utem) quo(modo)
ordina(n)da 7 i(n)t(er)roganda q(ue) o(mn)is 7 de r(espo)nsio(n)ib(us) 7 (solutionibus) ad sillo(gism)os p(er)tine(n)ti(bus)
e(st) aut(em) 7 de aliis q(ue)cu(m)q(ue) eiusd(em) met(hodi) s(un)t or(ati)o(n)es. p(re)t(er) h(ec) a(utem) de p(ar)alo(gismis) p(er)c(ur)ri
m(us) sic(ut) ia(m) p(re)dc(tu)m e(st). ma(nifestu)m (igitur) q(uo)d h(ab)et fine(m) suffic(ient)er que p(ro)posuimu(s). ¶ O(portet)
aut(em) nos n(on) lat(er)e q(uo)d acc(idi)t c(irc)a h(oc) negotiu(m). o(mn)i(um) e(nim) su(n)t sufficie(n)ter hoc negotiu(m)
¶ O(mn)iu(m) eo(rum) q(ue) i(n)veniu(n)t(ur) q(ue)da(m) q(ui)d(em) ab aliis su(m)pta su(n)t p(ri)us
elaborata p(ar)ticulat(im) augent(ur) ab (h)is q(ui) accepe(ru)nt postea. ¶ Q(ue) v(er)o
ex p(ri)(ncipio) i(n)veniu(n)t(ur) p(ar)vu(m) i(n) p(ri)mis aug(m)e(n)tu(m) sum(er)e solent. ¶ Utiliu(s)
aut(em) m(u)lto pl(ur)imu(m) poster(ius) q(uam) postea ex eis fit aug(m)e(n)tu(m). ¶ Maxi(mum)
e(nim) fortasse p(ri)ncipiu(m) o(mn)iu(m) dici(tur) q(ua)re (et) difficilimu(m). ¶ Q(u)anto e(nim) optimu(m)
potestate tanto mi(ni)mu(m) magnitudine difficillimu(m) e(st) videri. hoc a(utem)
i(n)vento facile est add(er)e 7 aug(er)e reliq(u)u(m) q(uo)d 7 c(irc)a rethoricas
or(ati)o(n)es acc(idi)t. ¶ Fere aut(em) 7 c(irc)a o(mn)es alias artes. na(m) q(ui) p(ri)ncipia
i(n)venerunt o(mn)i(n)o ad p(ar)vu(m) q(ui)d p(ro)duxerunt. ¶ Q(ui) v(er)o nu(n)c fam(osi)
o(ri)ores sunt accipie(n)tes a m(u)ltis vel(ut) ex successio(n)e p(ar)ticulatim collige(n)
tib(us) sic auxerunt. ¶ Ut Tysias q(ui)d(em) p(ost) p(ri)ores, T(h)rasymac(hus) v(er)o p(ost)

tysiam. Theodorus autem post hunc et multi multas coadunaverunt partes.
Quapropter nichil mirum sit habere multitudinem quandam artem. Huius autem negotii
non hoc quidem erat prius elaboratum, hoc autem non, sed non omnino erat. Etenim eorum qui circa litigio
sas orationes erant mercede mercennarii similis erat quedam doctrina Gor
gie negotio. Orationes enim hii quidem rethoricas, illi autem interrogativas
docebant ediscere in quas sepius cadere solebant utrorumque alternorum orationes
eos quidem ad invicem sunt disputationes. Quapropter velox quidem sine
arte erat doctrina discentibus ab eis. Non enim artem, sed que ab arte
sunt dantes erudire arbitrati sunt, velut si quis disciplinam ve
lit tradere ut non doleant pedes, deinde sutoriam quidem non doceat neque
unde possit invenire talia, det autem plura genera omnimodorum calcea
mentorum. Hic enim profuit quidem ad utilitatem, artem autem non tradidit. Et de re
thoricis quidem erant multa antiqua dicta. De sillogizare autem omnino nichil
habuimus prius aliud dicere, sed atriticam querentes multum tempus labo
ravimus. Si autem videtur considerantibus vobis ex hiis que a prin
cipio essent huiusmodi hanc artem sufficienter se habere super alia negotia que ex
traditione adaucta sunt, reliquum erit omnium vestrum aut eorum
qui audierunt opus omissis quidem artis indulgentiam, inve
ntis autem multas habere grates. Amen. Alleluia. Amen.

263. —— Latin, XIVth Century. The Isagogi of Porphyry, followed by another manuscript (the Organon of Aristotle?). Latin manuscript of the XIVth Century, written at Modena by an Italian scribe. 176 leaves of vellum, *with 21 beautifully painted initials of fine design and coloring.* The covers are formed of two leaves from an Italian service book of about the commencement of the 12th Century, containing some lines of musical notation of a very early and interesting character. This notation is of the form called by Sir Frederick Madan "Nonantulan Notation," from Nonantula, near Modena, and has been found only in MSS. from that locality. Specimens of this notation are of extreme rarity. Sæc. XII-XIV

56

analis ... sit ... dum ... sig
... uel ... arma capessens
... ... similiter perducens achiles

ISAGOGI
OF
PORPHYRY

LATIN
M.S.

XIV